

ב"ה
**אין ליכט
פון תורה**

ספר
סיפורי מעשיות
בלשון הקודש
ואידיש

89

הוצאת אמונה
ברוקלין נוא יארק,
שנת תשל"ט לפ"ק

זה השער זה צדיקים יבואו בו
ספר

סיפורי מעשיות

מה שזכינו לשמוע מפי רבינו הקדוש אור הגנוז
והצפון נחל נובע מקור חכמה הרב ר' נחמן
זצוק"ל מברסלב נכד הבעש"ט הקדוש זצוק"ל
בעהמ"ח ספרי לקוטי מוהר"ן ועוד כמה
חיבורים.

פוק חזי גבורתא דמרח דאנהיר לן אורייתא מן שמיא
לחיותינו כיום הזה לעולם שכולו ארוך ובעבודתינו לא
עזבנו אלקינו ויט עלינו חסד בכל דור ודור וישלח לנו
מושיעים רבנים צדיקי יסודי עולם להורות לנו הדרך
הראשונה הנה באו ועדיין לא כלו רחמינו בכל עת ובכל
שעה, וצדקה עשה עמנו לשאוב מים ממעיני הישועה
דברים עתיקים דברים שהם כבשוננו של עולם תחת
לבושים נפלאים ונוראים, ראה והבן והבט דרכו נפלאה
ונוראה, ירושה הוא לנו מאבותינו הקדושים אשר היו
לפנים בישראל. שכן דרך קדושי עליון מחצדי חקלא אשר
נשאו ידם ולבם לאל. להלביש ולהסתיר גנוזא דמלכא
בסיפורי מעשיות כפי הדור וכפי הזמן יודעי בינה לעתים
לדעת מה יעשה ישראל. עד יקום ויושיע ציון וישוב לבנות
חורבות אריאל. כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל:

הובא לדפוס

ע"י חסידי ברסלב

שנת תשל"ו לפ"ק

על המוב יזכרו

ידידינו היקרים

הבחורים והאברכים מאנ"ש חסידי ברסלב

מארה"ב, קנדה, אנטווערפן, לוצערין, לונדון, אופטרליא, ומארץ ישראל

שכל אחד התנדב סכום הגון להדפסת הספר הקדוש והנורא הזה

וכן הבטיחו לעזור בסכומים הגונים להדפסת יתר הספרים

אשר תח"י שהם עדיין בכת"י

בשכר עזרתם להפצת מעינות החכמה חוצה ומוכים את הרבים

בהפצת דעת האמת של רביז"ל בעולם

תהא משכורתם שלימה מן השמים, ויזכו להתקרב באמת אל הקדושה,

וילכו בדרך האמת הקדוש והנורא שגילה לנן רביז"ל באמת ובתמים

כל הימים, אבי"ר.

ספר

סיפורי מעשיות

מה שובינו לשמוע מפי רבינו הקדוש אור הגנוז והצפון מוהר"ן וצוק"ל

פוק חזי גבורתא דמרך דלעביר לן אורייקא מן שמיא לחיורינו כיום הזה לעולם שכולו ארוך. ובעדויתנו לא עזבנו חלקיט ויט עלינו חסד בכל דור ודור וישלח לנו מושיעים ורננים לדיקי יסודי עולם להורות לנו הדרך. הראשונות הנה צאו ועדיין לא כלו רהמינו בכל עת ובכל שעה. ונדקה עשה עמנו נכאוב מים ממעיני הישועה. דברים עתיקים דברים שהם נכבדו של עולם תחת לביצים וכלאים ונוראים. ראה והבן זהבט דרכו ופלאה ונוראה. ירושה היא לנו מאבותינו הקדושים אשר היו לכנים נזכרהל. שכן דרך קדושי עליון מתנדי חקלא אשר נשאו ידם ולצט לא. להלביש ולהסחיר גנויח דמלכא דביכורי מעשיות כפי הדור וזכפי הזמן יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל. עד יקום וישיע ציון וישוב לבנות מורננת אריאל כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל:

גם אלכ נהמנים יבינו מדבחס * כי לא נגויס שבי ציתי חכמי כס"ס ז"ל בנחם באלו אשר היו בתנורים צאנאות כי הפה כי פונדי טיבקי יחולות דנקים בכל ההוענות לא ידעו לח כי ולח דבר קדשו לא הכירו חנל העמים שנוכנינו לה כי כס יראים פונתנים כנור להור עושים הכד ומשש בהרננות והכר עס כיכדים החופים רחח כנשוכס והנילה לנו נדבר לו לכתוב סוב גנלי עושים וכ"ס שוסס נספרים גוי לו נכרי לו לשובת בעולם וכלותם הכוונם על פכ"ס אותס שבי ציפי כ"הג *

לפ"ק

חקע"ה

בשנת

„שער הספר שנדפס לראשונה ע"י מוהרנ"ת זצ"ל“

שממנה הוגה ונעשו הרבה תיקונים בהוצאה זו.

להתודע ולהגלות

אז איטליכס ווארט וואס דא שטייט אין דעם
הייליגען ספר איז קודש קדשים. לויטער
סודות התורה. מען זאל נישט מיינען אז
דאס זענען חס ושלום פראסטע מעשיות,
ווארין דיא מעשיות וואס אין דעם ספר
שטייען האט דער ציילט דער גרויסער
צדיק דער קדוש עליון דער הייליגער רבי
ר' נחמן זצ"ל זיין זכות זאל אונז ביא
שטיין. זיין פונדא איז גיווען אונז צוא
לערנען וויא אזוי דעם אייבערשטן צוא
דינען. און הלואי מיר זאלין פאר שטיין דיא
גרוסע סודות און דעם מוסר וואס עס
שטעקט אין דיא מעשיות. וועלין מיר זיין
פרומע יודען אזוי ווי מען דארף צוא זיין.
און השם יתברך וועט אונז שיקען דעם
גואל צדק באלד אין אונזערע צייטן במהרה
בימינו אמן:

הקדמה

מה שהיה כבר נקרא שמו ונודע שהוא אדם. וזאת תורת האדם דקדושה. אשר זכה להשלים דמות אדם. כי זה כל האדם. ה'ה כבוד אדונינו מורינו ורבינו. עטרת תפארתינו גאון עוזינו. הרב הקדוש והנורא בוצינא רבא יבוצינא עילאה בוצינא יקירא וקדישא ק"ש מר"ה נחמן זצוק"ל. נין ונכד להרב הקדוש והנורא האלקי הבעש"ט זצוק"ל. אשר כבר נהנו ישראל לאורו. בחיבוריו הקדושים הנפלאים אשר כבר יצאו לאורה. רבים ראו וישמחו וישרים יעלוזו. והאמת יורה דרכו. והנה עוד ראה זה נמצא באמתחותינו. סיפורי מעשיות נפלאות ונוראות. אשר זכינו לשמוע פה אל פה מפיו הקדוש. אשר איזו וחקר ותקן משלים הרבה. והלביש והסתיר השגות גבוהות ועצומות בסיפורי מעשיות בדרכים נפלאים ונוראים מאד. כי זאת לפנינו בישראל. על הגאולה ועל התמורה. כשהיו רוצים לדבר בנסתרות ה'. היו מדברים בדרך חידה ומשל והלבישו סתרי תורה גנויא דמלכא בכמה וכמה לבושים מלבושים שונים. כמובא אחר המעשה של בן המלך ובן השפחה שאמר רבינו ז"ל אז שבימים הקדמונים כשהיו החברים מדברים ומשיחים קבלה. היו משיחים בלשון כזה. כי עד רשב"י לא היו מדברים קבלה באתגליא וכו', וע"פ רוב אחר כמה מעשיות. היה מגלה קצת מעט פחות מטיפה מן הים איזה רמזים להיכן הדברים מגיעים כמבואר לקמן במקומם הדברים והרמזים שסיפר אחר כל מעשה ומעשה. והנה עד הנה היו הדברים האלה גנוזים אצלינו. אך להיות רבים אומרים לנפשינו. מי יראנו טוב. כי רבים אשר אתנו מאנשי שלומינו. אשר נכספה וגם כלתה נפשם לשמוע תמיד דברי אלקים חיים שיצאו מפיו רבינו הקדוש ז"ל וביחוד אלו המעשיות שסיפר. אשר לא זכו עדיין שיגיעו אליהם. כ"א בהעתקות בכתב ע"י סופרים שונים. אשר נתרבו הטעויות בהם מאד וקלקלו המכוון. ע"כ תשוקתם הגדולה אלצוננו, וכוספם החזק דחקונו. עד אשר הוכרחנו למלאות רצונם. להביאם לבית הדפוס. וגם כי הי' לנו גילוי דעת מפיו רבינו הגדול ז"ל. אשר פעם אחד גילה דעתו שרוצה להדפיס ספורי מעשיות, ואמר כזה הלשון לפני כמה אנשים. בדעתי להדפיס ספר מעשיות. ויהי למעלה כתוב בלשון הקודש ולמטה בל' לע"ז ואמר. הלא מה יוכלו העולם לדבר על זה, הלא עכ"פ הם מעשיות נאים לספר וכו'. כדברים האלה נשמע מפיו הקדוש בפירוש. וזה אשר העירונו. להביאם לבית הדפוס ואם אמנם ידענו ולא נעלם מעינינו כי רבים קמו עליו. עכ"ז האמת עד לעצמו. ואנחנו מחויבים לעשות רצונו. וה' הטוב יעשה. השומע ישמע והחדל יחדל. וגם כי תהלה לאל עד כה עזרנו רחמיו ית' כי נתפשטו חיבוריו הקדושים בקרב עם קדוש. בקהל ועדה וישראל ויהיו דבריו להם לששון ולשמחה ותהי בפייהם

כדבש למתוק. כולם ישבעו ויתענגו מטובו. כמו חלב ודשן תשבע נפשם. ושפתי רננות יהלל פיהם. ורבים אשר אתנו. מאשר אתם את החולקים על האמת. הדוברים על צדיק עתק כגאווה וכוז אשר ברו מלבם אשר לא עלתה על דעתו. ולא עלינו להאריך ולספר בדבר הזה. כי הוא כבשי דרחמנא. וכמה עלמין אתהפכו בגיניהו ע"י ריבוי המחלוקת שנתרכו בימינו בין החכמים והצדיקים. ומי יבא אחר המלך את אשר כבר עשהו. אך זאת לדעת כי כל כוונתינו בהדפסת אלו סיפורי מעשיות. הוא רק בשביל אנשי שלומנו החוסים מצל קדשו. התאיבים ומצפים ומשתוקקים לשמוע דברים קדושים. ואם אמנם הדברים הנדפסים בספר, כאלו נאמרו בקהל רב. לעומת זה ראינו כי כבר התחילו הדברים להתפשט בכתב ע"י העתקות רבות. ואין הבדל בין דברים הנכתבים לדברים הנדפסים. וגם לא מראש בסתר דיברם. כי כל מי שיש לו עינים יראה וכל מי שיש לו לב יבין. כי לא דבר רק הוא מכם. ואם רק הוא מכם. כי דברים הללו עומדים ברום גובהי מרומים. ושמענו מפיו הקדוש בפירוש שאמר שכל דיבור ודיבור של אלו המעשיות יש בו כוונה עצומה ומי שמשנה דיבור אחד מאלו המעשיות מכפי מה שאמרו הוא בעצמו הוא מחסר הרבה מהמעשה. ואמר שאלו המעשיות הם חידושים נפלאים ונוראים מאד מאד. ויש בהם דרכים ונסתרות ועמקות מופלג מאוד. וראויים לדורשם ברבים. לעמוד בבית הכנסת ולספר מעשה מאלו המעשיות. כי הם חידושים גבוהים ונוראים מאד מאד. גם מי שלבו שלם ובקי היטב בספרי קודש ובפרט בספרי הזוהר הקדוש וכתבי האר"י ז"ל. יוכל להבין ולדעת קצת מעט רמזים באיזה מעשיות אם ישם לבו ודעתו עליהם היטב. גם יש בהם התעוררות מוסר נפלא ועצום מאד ברוב המקומות, יבינם המשכיל בעצמו. כי רובם ככולם מעוררים וממשיכים את הלב מאד להשי"י. לשוב להשי"י באמת לאמתו לעסוק רק בתורה ועבודה תמיד ולהפוך פניו מהכלי העולם לגמרי. כאשר יראה הרואה בעיני שכלו. אם יסתכל בהם באמת אולם תכלית כוונת אלו המעשיות רחוק מאד מדעת אנוש ועמוק עמוק מי ימצאנו. ואין להאריך בשבח תפארת גדולת המעשיות האלו. כי גבהו מדעתינו. וכל המוסיף לדבר בשבח גדולתם ועמקותם הוא גורע. רק אמרנו להעיר קצת לבב אנשי שלומינו למען לא ישכחו נפלאותם אשר הראם מרחוק כמאן דמחוי במחוג. עד היכן הדברים מגיעים. ע"י מעט הרמזים אשר גילה לעינינו. אחר ספור כל מעשה ומעשה. כי האף אמנם נרשמו קצת הרמזים שנשמעו מפיו הקדוש. אך זה ברור לכל משכיל כי אין דומה השומע מפי החכם בעצמו להרואה הדברים בספר. וביותר בדרכי רמזים כאלה. אשר אינם מובנים. כ"א ע"י תנועת האברים כנענוע הראש וקריצת העין ונטיית היד וכיוצא באלה אשר על ידם דייקא יבין המבין קצת מעט וישתומם על המראה ועיניו למרחוק יביטו גדולת ה' וגדולת תורתו הקדושה. אשר נתלבשה בכמה לבושים שונים. כמבואר בכל ספרי קודש. עד כה הגיעו דברים המעוטים המחזיקים הרבה. לבינו יהגה אימה איה סופר איה שוקל מאין יבא עזרינו. מי ינוד לנו אש אוכלה מי יעמוד בעדינו. נשא ללבינו אל כפים אל אל בשמים בידו נפקיד רוחינו. אליך ה' נשא נפשינו. עד הנה רחמך

עזרוננו. עזרנו כי עליך נשעננו. ויהי נועם ה' אלקינו עלינו. עד יבוא מורה צדק לעדתינו. ויבנה בית קדשינו ותפארתינו. חזה ציון קרית מועדינו מלך ביפיו תחזינה עינינו במהרה בימינו אמן. הכ"ד הכותב והמסדר והמעתיק לאכול לשבעה ולמכסה עתיק נאום הק' נתן בא"א מוהר"ר נפתלי הערץ יצ"ו מנעמראב רבתי חתן הרב הגאון החסיד המפורסם בכל קצוי ארץ כק"ש מוהר"ר דוד צבי זצלה"ה שהיה אב"ד בק"ק קרעמיניץ והגליל ובק"ק שאריגראד ובק"ק מאהלוב והגלילות.

קודם שסיפר מעשה ראשונה שבספר זה. ענה ואמר. בסיפורי המעשיות שהעולם מספרים. יש בהם נסתרות הרבה ודברים גבוהים מאד. אך שנתקלקלו המעשיות כי חסר מהם הרבה. וגם נתבלבלו ואינם מספרים אותם כסדר. כי מה שייך בתחילה מספרים בסוף וכן להיפך וכיוצא בזה. אבל באמת יש בהמעשיות שמספרים העולם. דברים נעלמים גבוהים מאד. והבעש"ט זצוק"ל היה יכול ע"י סיפור מעשה. ליחד יחודים. כשהיה רואה שנתקלקלו צנורות עליונים ולא הי' באפשר לתקן אותם ע"י תפלה היה מתקנם ומיחדם ע"י ספור מעשה. ועוד דיבר רבינו ז"ל בענין זה ואח"כ התחיל לספר מעשה שבדף הסמוד ואמר. בדרך ספרתי מעשה וכו'. ודע שהמעשיות שסיפר רבינו. רובם ככולם הם מעשיות חדשות לגמרי שלא נשמעו מעולם. רק הוא בעצמו סיפרם מלבו ודעתו הקדושה כפי ההשגה העליונה שהשיג ברוח קדשו. שהיה מלביש אותה ההשגה באותה המעשה. והמעשה בעצמה היא מראה נוראה והשגה עליונה מאד שהשיג וראה במקום שראה. וגם לפעמים הי' מספר מעשה מהמעשיות שמספרין העולם. אבל הוסיף בהם הרבה, והחליף ותיקן הסדר. עד שנשתנה סיפור המעשה לגמרי ממה שהעולם מספרין וכנ"ל: אבל לא נכתבו בזה הספר מאלו המעשיות כ"א אחת או שתיים ושאר כל המעשיות הם חדשות לגמרי שלא נשמעו מעולם.

באותו הזמן שהתחיל רבינו ז"ל לעסוק בסיפורי מעשיות אמר בפירוש בזה הלשון הנני אתחיל לספר מעשיות, (איד וועל שוין אז הייבן מעשיות דער צייליג), וכוונות דבריו הי', כמו שאומר מאחר שאינו מועיל לכם לשוב אל הש"י ע"י התורות והשיחות הקדושות וכיוצא בזה. מה שעסק ביגיעות גדולות כל ימיו להשיבנו אל הש"י באמת לאמתו. ומאחר שאינו מועיל כל אלה ע"כ הוא מתחיל לעסוק בסיפורי מעשיות. ואז באותו הזמן אמר התורה המתחלת. פתח ר' שמעון ואמר עת לעשות לה' הפרו תורתך וכו' דא אורייתא דעתיקא וכו' הנדפסת בספר הראשון בדף קנ"ז. ושם מבואר בסוף המאמר קצת מענין סיפורי מעשיות שע"י סיפורי מעשיות של הצדיק האמת מעוררין מהשינה את בני אדם שנפלו בשינה וישנים את ימיהם וכו' ע"ש ויש מעשיות שהם בקרב שנים, ויש סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות שהם בחי' עתיק וכו', ע"ש היטב. ותבין ותשכיל קצת מן מוצא דבר עד היכן הדברים של אלו המעשיות מגיעים, ומה היתה כונתו הקדושה בזה, ובאמת יש באלו המעשיות התעוררות גדול מאד מאד להש"י ברוב המקומות אפי' ע"פ פשוט מלבד הנסתרות כי כולם הם סודות נוראות. ויש להם כח גדול לעורר הכל להש"י: חזק

בהיותנו עוסקים בהדפסת המעשיות בראשונה שמוע שמענו קול שאון באמרם כי לא נכון להדפיס סיפורי מעשיות כאלה ולכפול דבריהם הוא אך למותר ואם כבר הקדמנו בהקדמה דברי רבינו ז"ל שאמר שרצונו להדפיס סיפורי מעשיות ומה יוכלו העולם לומר על זה כי הלא על כל פנים הם סיפורי מעשיות נאים. וכבר נדפסו בעולם כמה וכמה סיפורי מעשיות רבו מספר ואין פוצה פה ומצפצף. בפרט כי רוב המעשיות של אדמו"ר ז"ל מספרים בביאור מהתעוררת מוסר נפלא מאד כגון המעשה של הבעל תפלה והמעשה של הז' בעטלירש, וכו' ברוב המעשיות נמצא מהם בביאור דברי חכמה ומוסר. מלבד הנסתרות בהם, וגם אצל כמה מעשיות כבר נדפסו הערות ומקצת רמזים נפלאים ונוראים שגילה רבינו ז"ל בעצמו כמבואר לעיל. על כל זה אמרתי להעיר עוד איזה הערות להיכן מרמזים המעשיות לפי דעתי הקלושה והרוצה להוסיף יוסיף:

ידוע בכל ספרי הזוהר והתיקונים וכל כתבי האר"י זצ"ל. שבת מלך היא כינוי להשכינה וכנסת ישראל בביכול. וכבר ניתן לנו רשות לדבר בלשונות כאלה מן הראשונים אשר קדמונו אשר מפיהם אנו חיים. וגם דוד המלך ע"ה ושלמה בנו. השתמשו בלשונות הללו הרבה מאד כמ"ש כל כבודה בת מלך פנימה וכיוצא בזה הרבה. וכל ספר שיר השירים שהוא קדש קדשים שאין כל העולם כדאי לו מיוסד על סוד זה וכל כתבי האר"י ז"ל וספרי הזוהר מלאים מזה כמבואר שם מאן דקטיל לחויא יתבין ליה ברתא דמלכא דהיא צלותא ובפרט במאמר הסבא דמשפטים שאמר עולימתא שפירתא דלית לה עינין וכיוצא בזה הרבה. רבו מספר. וכמו שאומרים ביה"ר שקודם תהילים ולחבר אשת נעורים עם דודה וכו' וכן בהלשם יחוד קודם הנחת תפילין הנדפס בשערי ציון אומרים שם והחתן וכו' ע"ש ומי שמעיין קצת בכתבי האר"י זצ"ל. יראה שם בביאור שכל יסוד הקבלה הוא כדרך זה ליחד בחי' חתן וכלה דכו' ונר' ומבאר שם כל השמות והספירות וכל השתלשלות העולמות על דמות וצלם של פרצוף דכורא וכו'. ומבוארים שם בפרטיות כל האברים שלהם. וכל עניני יחוד וזווג ועיבור והולדה ויניקה והתגדלות הקטן והקטנה עד שנעשי' גדולים וכו' וכו'. והוא דבר מבואר מאד בכל הע"ח ופע"ח. וגם באד"ר בנשא והאזינו מדבר בדרך רמז מזה, וגם כל ס' שיר השירים מלא מזה שפירט כל האברים של החתן שהכלה משבחת אותו, וכן פורט האברים של הכלה מה שהחתן משבח אותה וגם רז"ל במדרשים המשילו מתן תורה לחתונה כמ"ש ביום חתונתו זה מתן תורה וכו'. ואמרו על פסוק לקראת האלקים כחתן היוצא לקראת כלה כי שבת קודש נקרא כלה ומלכתא כמ"ש לכה דודי לקראת כלה בואי כלה וכו', הרי מבואר לעין. שכל רבותינו ז"ל כינו כלליות והתחברות העולמות בשרשן בשם חיבור של חתן וכלה כי בצלם אלקים עשה את האדם וכל האברים של זכר ונקיבה כולם הם צלם אלקים, כמ"ש ויברא אלקים את האדם בצלמו, בצלם אלקים ברא אותו זכר ונקבה ברא אותם. וכמו שאומרים בברכת נשואיו. אשר ברא את האדם בצלמו, בצלם דמות תבניתו והתקין לו ממנו בנין עדי עד וכו'. כי האדם האיש והאשה הם חלק אלקים ממעל ממש ובהם כלול השם

הנ"ל ב"ה. ואם זוכין שכינה שרויה ביניהם. כי יש בו יו"ד ובה ה' וכל זה הוא דברים פשוטים ומבוארים לעין כל, וכבר השתמשו כל הקדמונים בלשונות כאלה לכנות התקרבות ישראל לאביהם שבשמים בשם חיבור חתן וכלה כי כל עבודתנו בשרשה העליון מרמז לחיבור חתן וכלה העליונים שהיא בחי' יחוד קב"ה ושכינתיה כאשר כל ספרי הזוה"ק וכתבי האר"י ז"ל מלאים מזה כנ"ל. וגם בטי"ב בקינות שמקוננין על גלות השכינה וכנסת ישראל אומרים אז כהלוד ירמיהו וכו' אשת יפת תואר מנוולת מצא, וכן בתיקון שלשה משמורות שהוא מהז"ח מדבר שם ג"כ בלשונות כאלה באשה המקוננת על בעלה וכו' ע"ש:

מכל זה ויותר מזה מבואר לעינים שגלות השכינה וכנס"י היא בחי' אבידת בת מלך והתרחקותה מדודה וכו' ועיין בס' הבהיר בהשמטות של זוהר בראשית מ"ש שם על לכה דודי נצא השדה וכו' משל למלך שהיה יושב בחדרי חדרים וכו' ונשאה למלך גם נתנה לו כמתנה ולפעמים קורא אותה באהבתו אחותי כי ממקום אחד היה ולפעמים קורא אותה בתי כי בתו היא ולפעמים קורא אותה אמי וכן ארז"ל ע"פ בעטרה שעטרה לו אמו לא זו מחבבה עד שקראה בתי וכו' וכן בכל ס' משלי מכנה האמונה והתורה הקדושה בשם אשה טובה אשת חיל והאמונות כוזביות ואפיקורסית בשם אשה רעה אשה זונה כמבואר בפרש"י ובכל דברי רז"ל וכבר נדפס מעשה מהבעש"ט ז"ל בסוף ספר תולדות יעקב יוסף מהסוחר עם אשתו שה' בים וכו' שמוסד על הקדמה זו שאשה יראת ה' היא כנסת ישראל.

ואחרי הודיע ה' אותנו את כל זאת ע"י כל הנביאים והצדיקים והחכמים הראשונים על פי הדברים האלה בקל יוכל המעיין המבין הרוצה להסתכל באלו המעשיות בעין האמת לאמתו להבין ולהשכיל בהם למצוא בהם דברים נפלאים ונוראים ואם אמנם א"א לבא עד תכונתם להבין כל קישור המעשה מראשה לסופה עכ"ז יבין מעט מזעיר מהם ויערב לנפשו מאד. והנה מעשה הראשונה מהבת מלך שנאכרה זה מבואר שזה סוד שכינה בגלות כי גלות השכינה התחיל קודם בריאת העולם בסוד שבירת כלים בסוד ואלה המלכים אשר מלכו וכו' ותיכף שנברא אדה"ר היה צריך לתקן זאת להעלות כל העולמות על מכונם לגלות מלכותו יתברך תיכף בשעת בריאת העולם כמו שתתגלה מלכותו בקרוב בעת ביאת משיחנו שיבוא במהרה בימינו אך הוא לא נזהר מלאכול מעץ הדעת וכו' שזהו בחי' מה שכתוב בהמעשה הנ"ל שהשני למלכות לא עמד בנסיון ואכל התפוח וע"ז פגם בכל העולמות וחזרה וירדה השכינה והלכה למטה בין הס"א כידוע ואח"כ בא נח ורצה לתקן ולא תיקן כי שתה ונשכר בסוד וישת מן היין וישכר וכו' כמובא בספרים שזהו בחי' מה אנוש ורוי ולא עמד בנסיון ושתה מן היין כמ"ש שם ומאז והלאה כל הצדיקים שבכל דור עוסקים בתקון זה עד שיבא משיחנו במהרה בימינו שאז יהי גמר התיקון. ומעשה זו היא בכל אדם ובכל זמן. כי גם בכל אדם בפרטות עובר עליו כמעט כל מעשה זו כולה. כי כל אחד מישראל צריך לעסוק בתיקון זה להעלות

הקדמה

השכינה מהגלות לאוקמא שכינתא מעפרא להוציא מלכות דקדושה מבין העכר'ם והס"א שנתחזרה ביניהם. אשר סוד כל עבודתינו וכל המצות ומעשים טובים ועסק התורה שאנו עושים כל ימי חיינו שכולם מיוסדים על קוטב זה כמבואר בכתבים. ואפי' אנשים פשוטים לגמרי והמוז עם שאין יודעים בין ימינם לשמאלם. עכ"ז גם הם אם זוכים לילך בדרך הישר לפי ערכם דהיינו לסור מרע ולעשות טוב כי אפילו איש פשוט לגמרי יודע מה שאסרה תורה ואם עיניו לנוכח יביטו לסור מרע ולבחור בטוב אז נעשיו כל התיקונים בעולמות העליונים ממילא על ידו וזוכה להקים השכינה מנפילתה כפי מה שזוכה לקדש ולטהר עצמו.

נמצא שכל אחד מישראל הוא עוסק לחפש ולבקש את הבת מלך להשיבה אל אביה שתשוב אל אביה כנעוריה בסוד ושבה אל בית אביה כנעוריה מלחם אביה תאכל. כי ישראל בכללם הם בחי' שני למלך כי הם מושלים בעולם מה הוא מחיה מתים רופא חולים אף ישראל כך כמ"ש אל תקרי עמי אלא עמי מה אנא עביר שמיא וארעא במילולי אף אתם כן וכי וכיוצא בזה הרבה וכ"א כפי מה שזוכה לעסוק בעבודתו שע"ז עוסק כביכול לחפש ולבקש השכינה וכנס"י להוציאה מהגלות כמו כן כביכול השכינה מתגלה אליו כביכול מתוך תוקף גלותה ומתעלמת ומסתתרת עצמה ובאה אליו בסתר ומגלת לו מקומה ומושבה ומה לעשות בשבילה באופן שיזכה למצאה שזה בחי' מה שגילתה הבת מלך אל השני למלכות באיזה תחבולות יוכל להוציאה והענינים והתחבולות המבוארים שם הם מבוארים באר היטב ע"פ פשוט (כי כד דרד רבינו ז"ל ברוך המעשיות שבתוך קישור המעשה מספר דברי מוסר ע"פ פשוט כמבואר למעיו בהם) כי צריכין לבחור לו מקום ולקבוע לו תשובה ותענית ולהתגעגע תמיד ולהשתוקק תמיד אליו יתברך שיזכה להכיר אתו שיתגלה מלכותו בעולם וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יציר כי אתה יצרתו ויאמר כל אשר נשמה באפו וכי ומלכותו בכל משלה שזה עיקר הקמת השכינה מהגלות כשזוכין להכיר מלכותו באמונה שלימה באמת וכולם ידעו אותו ית' מקטנם ועד גדולם והיתה לה' המלוכה וכי וכשהאדם מתחיל לעסוק בזה ובחר לו מקום להתבודדות לעסוק בעבודת ה' ולכסוף ולהשתוקק אליו ית' ולפעמים זוכה שנמשך איזה זמן אך אח"כ כשהוא סמוך מאד לבא למבוקשו שיתגלה אליו לפי בחינתו התגלות מלכותו ית' אזי ביום אחרון מזמינים לו איזה נסיון לפי בחינתו ואז באותו היום שהכל תלוי בזה היום אזי מתגבר עליו הבע"ד וכל חיילותיו עליו בהתגברות גדול מאד ונכנס עמו בדברים וממשיכו לעצתו ורואה כי תאוה הוא לעינים וגחמד וכי ולוקח מפריו ואוכל ח"ו ואינו עומד בנסיון שלו מה שהוא מוכרח להתנסות ולהצטרף אז באותו העת והזמן ואזי תיכף נופל עליו שינה ושינה הוא הסתלקות המוחין שנסתלק ממנו דעתו וחכמתו המאיר בפניו בסוד ויפלו פניו וכתוב למה נפלו פניו ועיינו מזה במאמר המתחיל פתח ר' שמעון (בסי' סמ"ד ל"א) שם מדבר מזה שע"י פגם תאוה אכילה אוכדין את הפנים שהוא השכל ואז נופליו לבחי' שינה ע"ש היטב ותבין כי שם מדבר הרבה מענין סיפורי מעשיות

אשר על ידם מעוררין מהשינה ע"ש וכאלו העתים שהאדם הוא בבחי' שינה ח"ו עובר עליו מה שעובר שזהו בחי' כל החיילות שעברו על השני למלכות בעת שהי' מוטל בשינה ואח"כ נתעורר ונודע לו שהיה ישן כ"כ וחזר והלך למקום של הבת מלך והודיעה לו גודל הרחמנות שעליו ועליה שבשביל יום אחד אבד מה שאבד והקילה עליו האזהרה שאין צריך להתענות רק ליזהר משתית היין כדי שלא יבא לידי שינה וחזר והתייגע איזה זמן רב בעבודת ה' כדי להוציא הבת מלך אבל ביום האחרון לא עמד ג"כ בנסיון קל כי ראה מעיין של יין והטעה א"ע והתחיל להמשך אחריו ואמר להמשרת הלא ראית שזה מעיין ומאין בא לכאן יין ובתוך כך הלך ולקח מעט ומעט מהיין ותיכף נפל עליו שינה וישן הרבה מאד כי כך דרך הבע"ד והתאוות כשרוצה להסית האדם הכשר שרוצה להתרחק מהתאוות שאזי מטעה אותו מעט מעט שיתפלא ויתמה בדעתו על ענין הדבר שמתאוה אליו ותיכף שנכנס בדברים בענין התאוה מתגבר עליו הבע"ד עד שמכשילו בה כמו שמפורש בתורה בענין עץ הדעת איד דיבר הנחש עם האשה אף כי אמר אלקים וכו' ותרם כי טוב העץ למאכל וכי תאווה הוא לעינים וכו' דוק ותשכח כי כך הענין בכל התאוות והנסיגות ומי שהוא בר דעת אמתי וחס על נפשו באמת למלט נפשו מני שחת ורוצה לעמוד בנסיון הוא צריך להתגבר בכל עוז להסיח דעתו לגמרי ולבלי לכנוס עם התאוות בטוען ונטען כלל ולבלי לדבר ולהרהר ולהתפלא ולתמוה עליהם כלל ואל יבהלוהו רעיוניו כלל וכמ"ש בס' הא"כ אל תכנוס עם פתוייך בטוען ונטען וכו' ע"ש רק יסית דעתו מזה לגמרי ויפקח דעתו בדברי תורה או במו"מ או בדברי שיחה וכיוצא עד שינצל ממה שצריך להנצל ואח"כ חוזר ומתעורר לו מחשבות ורעיונים כאלה וצריך לחזור ולהתגבר עליהם להסיח דעתו מהם וכן כמה וכמה פעמים וצריך להיות עקשן גדול עד שינצח המלחמה:

והנה מחמת שגם בפעם השני לא עמד בנסיון ומעט מהיין חזר ונפל עליו שינה גדולה וישן הרבה דהיינו שבעים שנה וענין שינה כל שבעים שנה מבואר בהת"ר פתח ר' שמעון בס' ס' הנ"ל שיש שנופלים משינה מכל הע' פנים של תורה שהם בחי' שבעים שנה וכו' ע"ש שא"א לעורר ולהקיץ אותם כ"א ע"י ספורי מעשיות של שנים קדמוניות וכו' ע"ש היטב והבת מלך שהיא שורש נשמתו כשעוברת עליו ורואה נופל בשינה ימים ושנים הרבה זמן רב כל כך היא בוכית הרבה כי יש רחמנות גדול עליו ועליה ואז הודיעה לו מקומה שעכשיו אינה במקום הראשון כ"א במקום אחר דהינו בחר של זהב וכו' והרמז מבואר כי אע"פ שעשה מה שעשה ונפל איך שנפל זה זמן רב מאד אעפ"כ השכינה מעוררת אותו בכל פעם ובכל פעם מרמזת עצות חדשות איד שיחפש ויבקש את שורש קדושתו שהיא בחי' הבת מלך הנ"ל וזה השני למלכות אע"פ שלא עמד בנסיון שני פעמים ונפל לשינה כ"כ ועבר עליו מה שעבר ואחרי יגיעות וטלטולים ויסורים וצרות קשות ומשונות כאלה שעבר עליו בשביל למצוא את הבת מלך ואח"כ בשביל יום א' אבד הכל וכן נכשל שני פעמים כנ"ל אעפ"כ לא הניח את עצמו להתייאש לגמרי ח"ו רק הלך לחפש

ולבקש החר של זהב והמבצר הנ"ל ואחרי שהיה לו עוד יגיעות וטלטולים קשים הרבה וחפש הר ומבצר הנ"ל מצא איש גדול עם אילו גדול וכו' וזה האיש דחה אותו שבודאי אינו בנמצא הר ומבצר הנ"ל ורצה להסיתו ולדחותו שישוב אבל השני למלך לא שמע להמניעות והדחיות ואמר שבודאי הוא בנמצא הר ומבצר הנ"ל עד שהוכרח האיש הגדול הנ"ל לקרוא ולקבץ כל החיות וכו' אבל כולם השיבו שאינם בנמצא ואז אמר לו (האיש הגדול להשני למלך) ראה והבט בעיניך שאינם בנמצא ועל מה אתה מתייגע כ"כ בחנם אם תשמע לדברי שוב לאחוריד אבל הוא לא שם לבו לזאת ואמר שהוא בודאי בנמצא ואז השיב לו האיש הגדול הנ"ל שילך לאחיו שממונה על העופות והלך והתייגע ובקשו עד שמצאו ואז גם השני דחהו והסיתו לשוב שבודאי אינם בנמצא הר ומבצר הנ"ל והוא לא שמע לדברי הדחיות שלו ג"כ והוכרח השני לקרוא לקבץ כל העופות אבל כולם השיבו שאינם נמצא בעולם הר ומבצר הנ"ל ואז אמר לו זה השני ג"כ ראה בעיניך שאתה מתייגע בחנם שוב לאחוריד והוא לא הטה אזנו גם לדברי השני ואמר שהוא חזק באמונתו שבודאי הוא בנמצא ואז הודיע לו זה השני שילך לאחיו שממונה על הרוחות וגם זה דחהו הרבה כנ"ל ואח"כ קרא וקיבץ כל הרוחות וכולם השיבו שאינם בנמצא ואז אמר לו זה השלישי עתה ראה גם ראה שלחנם טרחת כי בודאי לא תמצא עוד שוב לאחוריד ואז ראה שכלו כל הקציו ואינו יודע לנסות ימיו ושמאלו איד לבקשה אבל בעצמו הי' חזק בדעתו שבודאי הוא בנמצא הר ומבצר הנ"ל ששם יושבת הבת מלך הנ"ל ואז מגדל צערו ומרירות לבו התחיל לבכות מאד ובאותה השעה חמל עליו הש"י ובתוך כך בא עוד רוח אחד והודיע לו שהוא בעצמו נשא הבת מלך להר ומבצר הנ"ל ואז נתן לו כלי שיקבל ממנו מעות שלא יהיה לו עיכוב מחמת מעות ואזי הלך לשם והשתדל בתחבולות עד שמצאה אשרי לו:

והמעיון בכל זה בעיון האמת יבין היטב כמה וכמה צריכין להתחזק בעבודת ה' ואיך ועד היכן צריכין להיות עקשן גדול בעבודת ה' בלי שיעור וערר ומספר. כל אדם ואדם לפי מדרגתו ולפי עליותיו וירידותיו ואפי' אם עבר מה שעבר. ראה והבן והבט בהמעשה הנ"ל כמה יגיעות יגע וכמה טרחת טרח השני למלך הנ"ל ואח"כ נפל מאד ע"י שלא עמד בנסיון קל שני פעמים עד שנפל לבחי' שינה כמה וכמה שנים עד שהיה בבחי' שינה של כל השבעים שנה כנ"ל. ואעפ"כ לא התייאש עצמו והיה לו יגיעות האלה אח"כ ולא שמע לשום מניעות ודחיות שרצו לדחותו שלא לבקש ולחפש עוד וכל מה שהתחזק ולא שמע לקול הדחיות של האנשים הנ"ל תיכף נתהפך שהאנשים הנ"ל היו לסיוע כי כל אחד קיבץ בשבילו החיות או העופות שהיה ממונה עליהם ואם אח"כ חזרו ודחו אותו ואמרו לו ראה שאינם בנמצא ואעפ"כ לא שמע לדחייתם ואז סייעו לו והודיע לו כל אחד מאחיו עד שבא לזה שממונה על הרוחות שעל ידו בא למבוקשו. וגם זה דחה אותו הרבה ביותר אבל ע"י שהי' חזק בדעתו ולא נתייאש לעולם בשום אופן אזי ברגע קלה נתהפך הדבר ונתהפכו המניעות לסיועות וישועות ובא רוח אחד והודיע לו שהוא בעצמו

נשא את הבת מלך להר ומבצר הנ"ל ואח"כ זה הרוח בעצמו נשא אותו ג"כ לשם כנ"ל. ראה והבן והבט על כל פרט ופרט מהמעשה ותבין רמזים והתעוררות נפלא כמה צריכין להתחזק לדרוש ולחפש ולבקש את עבודת ה' תמיד כש"כ בקשו פניו תמיד וגו'. כי אם אמנם עצם המעשה גבהה מדעתינו ואין אנו יודעים כלל מהו הר של זהב ומבצר של מרגליות וכר ושאר העניינים בכלל ובפרט אעפ"כ כל הרמזים הנ"ל כולם אמתיים ומבוארים לעין האמת בתוך המעשה הנ"ל ויותר ויותר מהם יכול כ"א להוציא מהם רמזים והתעוררות נפלא אם ירצה ישמע חכם ויוסיף לקח. וכן בשאר המעשיות. (ענין הר של זהב ומבצר של מרגליות מרמז לעשירות נפלא דקדושה שצריכין כשיכיל התכונות וכר כמבואר בהתח' פתח ר' שמעון ס"י ב' חלק א' ע"ש היטב והבן מאד כי התורה הזאת היא פה על המעשה הזאת כאשר הבננו ממנו ז"ל).

ונלך מענין לענין ונשים לב מעט להמעשה של החכם והתם שם תראה מבורר קצת המכוון באותו המעשה שעיקר התכלית לילך בתמימות בלי שום חכמות וע"י שם היטב בכל דיבור ודיבור ותמצא רמזים נפלאים להתחזק בדרכי התמימות שזה עיקר התכלית הטוב גם בעוה"ז מכ"ש בעוה"ב:

וכן בהמעשה של הבנים שנתחלפו ובהמעשה של הבעל תפלה ומכ"ש וכ"ש בהמעשה של השבעה בעטלירם ששם מבואר אצל כל אחד ואחד מהשבעה מוסר נפלא ונורא שאין כמוהו כי כ"א התפאר בגודל ריחוקו מעוה"ז בתכלית. שזה התפאר שהוא עוזר לגמרי מהעולם ואין לו שום הסתכלות בזה העולם כלל כי כל העולם אינו עולה אצלו כהרף עין וכי. והחרש התפאר שהוא חרש לגמרי מלשמוע קולות של זה העולם שכולם חסרונות. כי כל העולם אינו עולה אצלו לשמוע קול החסרונות שלהם וכי. וזה התפאר שאינו מדבר שום דיבור שאינו שבחים להש"ת וע"כ הוא כבד פה לגמרי מדיבורי העולם הזה וכן זה התפאר שאינו רוצה להניח שום הכל בעלמא לזה העולם וכן כולם ע"ש היטב ואם תביט בעין האמת תעמוד מרעיד ומשתומם ותראה עוצם המוסר הנפלי והתעורר נורא להש"י בהמעשה הנ"ל שאין כמוהו.

ועיין בדברינו בס' לקוטי הלכות בכמה מקומות מה שהאיר ה' עיני ואיזה רמזים בכמה מעשיות ע"י בהלכות תפילין ע"פ המעשה של הבעטליר הראשון שהי' עוזר וכי' ע"ש ובהל' ברכות השחר ע"פ המעשה של הבנים שנתחלפו ובהל' תפלה ע"פ המעשה של הבעל תפלה וביו"ד בה' תולעים ע"פ המעשה של הבעטליר השני שהי' בלא ידים שסיפר המעשה של הבת מלך שברחה להמבצר של מים וכי' ובאה"ע בה' אישות על המעשה הנ"ל על מה שכתוב שם שרפואות הבת מלך ע"י עשרה מיני נגינה ועוד בכמה מקומות ע"ש ותמצא נחת בעוה"ז וע' בהל' נדרים על המעשה של יום הר' מענין השתי צפרים ובה' צדקה על המעשה של יום הג' מענין הכבד פה והמעין שלמעלה מהזמן והלב של העולם. הש"ת יראינו נפלאות בתורתו שנוכה להוסיף ולהשכיל רמזים אמתיים בכל המעשיות ודיבורים שזכינו לשמוע מאור הזה.

זאת מצאנו באמתחת הכתבים והוא ענין התנצלות על שכתב ז"ל הספמ"ע על לשון פשוט כזה וזהו.

עוד ראיתי להעיר לבב המעיינים בספר זה של המעשיות לבל יהיה בלבם עליו על אשר נמצאים לפעמים שיצא מתחת לשונו לשונות גסים בס' ספמ"ע כגון ונעשה ברוגז עליה בס' א' ולקח א"ע אל השתיה בהמעשה של הבנים שנחלפו ועוד באיזה מקומות כי ידיו אותו לכ"ז שזה היה בשגגה היוצא מלפני השליט ע"פ הכרח גדול. כי, ע"כ מצאנו והעתקתי אות באות לשונו ז"ל.

והנה נראה בעליל שרצונו הק' היה לכתוב טעם על זה אך לפי הנראה שפסק באמצע מחמת איזה אונס ושוב לא זכינו שהש"י יסבב הדבר שיכתוב בעצמו. ת"ל אשר זכינו ברחמיו ית' שנכתבו דברים אלה. כי על כל דיבור ודיבור שרצה לכתוב שיתגלה בעולם היה מניעות על זה הרבה ומחמת זה היה זרזו מאד מאד בכתבתו כאשר ראינו בעינינו כי היה רגיל לומר לנו תמיד שאם אינו מזרז א"ע לשבר המניעות לכתוב מיד אינו יודע אם יכתוב עוד מכמה טעמים הכמוסים אצלו. ועתה בשביל ששמעתי גילוי דעת ממנו ז"ל שרצונו כשידפיסו עוד הפעם לכתוב איזה טעם על זה אמרתי לא אכחד מלכתוב טעם אחד מטעמים הרבה אשר היו גנוזים וכמוסים אצלו ז"ל וזהו ששמעתי ממנו ז"ל כי אדמו"ר מוהר"ן וצוק"ל סיפר המעשיות בלשון אשכנז הנהוג במדינתו ומו"ר הרב ר' נתן וצ"ל ראשון שבתלמידיו היקרים ז"ל העתיקם על לשון הקודש והוריד א"ע כוונתו ללשון פשוט בכדי שלא ישתנה הענין אצל הקורא אותם בלה"ק מכפי מה שסיפרם הוא ז"ל על לשון אשכנז הנהוג בינינו וזה סיבה אשר נשמע מלשונו הק' לשונות פשוטים כאלה בכמה מקומות זה הטעם הוא כפי מה ששמעתי ממנו ז"ל ע"פ פשוט וחזן שהיה לו טעמים כמוסים אשר לא זכיתי לשמוע ממנו ז"ל. וראוי להאמין בזה שהיו לו עוד טעמים כמוסים כי זה ידוע מספריו הק' אשר ה' בעל לשון גדול וכאן הוריד א"ע ללשון פשוט לכו ראוי להאמין שה' לו כיוון גדול בזה ואיש אמונות יבא לו רב ברכות אכ"ר.

הקדמה אויף פייטש

דיא מעשיות וואס דא שטייען אין דעם ספר, איז איז זיין דא זייער גרויסע סודות התורה. סע איז איז זיין ביהאלטין זייער גרויסע זאכין. סע איז איז זיין ניט פאר האנדין איין ווארט וואס סע זאל זיין פשוט. און אפילו פראסטע מענטשן קאנען זיך אויך ארויס נעמען גרויס מוסר פון די מעשיות. ווארין דיא מעשיות האבין אה גרוסין פח אויף צו וועקן אלע מענטשן פון דעם שלאף אז מע זאל חיו ניט פאר שלאפן זיינע יאהרון אום זיסט, און ווער סע וויל אריין קוקין איז דיא מעשיות מיט איין אמת אויג, קאן ער זעהן און פאר שטיין אביסל גאטס גרויסקייט. אפילו פראסטע מענטשן קאן זיי אויך עפעס אה בלישטש טאן ווינקין פון מוסר, אז זיין זאלן זיך גוט ארום קוקין, וואס דער תכלית איז פון דער וועלט, אז מע זאל זיך ניט לאזן אפ גארין אויף דער וועלט. און מע זאל טאג און נאכט תפלה טאן. אז מע זאל ניצול ווערין פון דיא גארשקייט פון דער וועלט. און מע זאל זוכה זיין צו א זיין אזוי ווי הש"י וויל. און ווייטער וואס איז דיא מעשיות איז פאר האנדין ביהאלטינע זאכין. דאס קאן מען ניט דער שרייבן און ניט דער ציילן. אז וואיל איז דעם וואס ער וועט איז זיין עפעס וויסן. און ווייל מיר האבן אמאל גהערט פון זיין מול ער האט גיזאגט, אז ער האט חשק, אז מע זאל די מעשיות דרוקין, פון אויבין זאל זיין אויף לשון הקודש, און פון אונטן אויף פייטש. דרום האבין מיר זיין הייליגין רצון מקיים גיווען, און מיר האבין זיין אזוי גידרוקט. ווארין פראסטע מענטשן

בַּדאַרפֿין אויף וויסן פון דיא מעשיות. האַטשע זיין וועלן
 גאר באַרג פֿאַר שטיין, וואס מע מיינט, און וואו הייז דיא
 מעשיות דער לאַנגען. איז פֿאַרט פֿאַר זיין אַה גרויסע טובה
 צום תּבֿלית אז זיין וועלן איז זיין אַרײַן קוקן מיט אײַן אַמת
 אויג. ווארין זיין האבן אַגרוסין פֿח צו דער וועקן צום
 אײַבערשטין כּנ״ל. ווארן דיא מעשיות זענען נײַט קיין לערע
 זאכין ח״ו. און דער רבי עליו השלום, פֿלעגט אַלע מאל גאָר
 דאס רוב מעשיות צוא זאגן עטליכע פסוקים און עטליכע
 זאכין. בדי מע זאל וויסן אז ער רעט נײַט קיין דברים בטלים
 חס ושלום. (דרום) האט ער אַביסיל גיוויזן ווינקען וויא הייז
 זיין דער לאַנגען ווארין די אַלע מעשיות זענען דורך סודות
 התורה.

מעשה א

ענה ואמר: בדרך ספרתי מעשה שכל מי שהיה שומעה היה לו הרהור תשובה. וזו היא:

מעשה במלך אחד שהיו לו ששה בנים ובת אחת. ואותה הבת היתה חשובה בעיניו מאוד והיה מחבבה ביותר והיה משעשע עמה מאוד. פעם אחת היה מתוועד עמה ביחד באיזה יום ונעשה ברוגז עליה ונזרקה מפיו דיבור שהלא טוב יקח אותך. (דער ניט גוטער זאל דיר נעמען) בלילה הלכה לחדרה. ובבוקר לא ידעו היכן היא והיה אביה מצער מאוד והלך לבקשה אנה ואנה. עמד השני למלכות מחמת שראה שהמלך מצטער מאוד. וביקש שיתנו לו משרת וסוס ומעות על הוצאות. והלך לבקשה. והיה מבקשה מאוד זמן מרובה מאוד עד שמצאה. (עתה מספר איך ביקשה עד שמצאה) והיה הולך אנה ואנה זמן רב ובמדבריות ובשדות וביערים והיה מבקשה זמן רב מאוד. והיה הולך במדבר וראה שביל אחד מן הצד והיה מיישב עצמו באשר שאני הולך כ"כ זמן רב במדבר ואיני יכול למוצאה. אלך בשביל הזה אולי אבא למקום ישוב. והיה הולך זמן רב. אח"כ ראה מבצר (שקורין שלאס) וכמה חיללות היו עומדים שם סביבו.

אין וועג האב איך דער ציילט אַמעשה. וואס ווער עס האט זי גיהערט האט גיהאט אַהרהור תשובה:

און דאס איז די מעשה

אײן מאל איז גיווען אַמלך דער מלך האט גיהאט זעקס זין און איין טאכטער. די טאכטער איז ביי אים זייער חשוב גווען און ער האט זי זייער מחבב גיווען (כלומר גליבט) און האט זיך מיט איהר זייער משעשע גווען. אַמאל איז ער מיט איר גיווען אין איינעם אין עפעס אַטאג. און איז אוף איר ברוגז גיווארן. האט זיך אים ארום גיחאפט אַ ווארט דער ניט גוטער זאל דיר אַוועק נעמען. ביי נאכט איז זי גיגאנגען אין איר חדר אריין. אין דער פריא האט מען ניט גיווסט וויא זי איז האט זיך דער פאטער (דהיינו דער מלך) זייער מצער גיווען און איז גיגאנגען זי זוכין אהין און אהער. איז אוף גשטאנען דער שני למלכות. מחמת ער האט גיזען. דער מלך האט גרום צער. און האט גיבעטין אַז מען זאל אים געבן איין משרת מיט איין פערד. און געלט אויף הוצאות. און איז גיגאנגען זי זוכין. האט ער זי זייער גיווכט. זייער אלאנגע צייט ביז ער האט זי גיפונען. (היינט דער ציילט ער ווי אזוי ער האט זי גיווכט ביז ער האט זי גיפונען) איז ער גיגאנגען אלאנגע צייט. און איז מדבריות און אין פעלדער און אין וועלדער און האט זי גיווכט זייער איין לאנגע צייט. איז ער גיגאנגען (און) אין מדבר און האט גזען אַוועג פון דער זייט. האט ער זיך מיישב גיווען באַשר איך גיי אַז אלאנגע צייט אין דער מדבר און קאן זי ניט גיפונען. לאם איך גייען אויף דעם וועג. טאמער וועל איך קומען צו איין ישוב. איז ער גיגאנגען אלאנגע צייט דער נאך האט ער גזעהן אַשלאס און אַסאך חיללות שטייען ארום. און דער שלאס איז גווען זייער שיין און די חיללות זענען ארום גישטאנען פסדר זייער פיינ. האט ער מורא גיהאט פאר די חיללות. טאמער וועלן זיי אים ניט לאזין אריין גיין. האט ער זיך מיישב גיווען איך וועל מיר פרוווען. און האט איבער גילאזט דאס פערד און איז גיגאנגען צום שלאס. האט מען אים גילאזט. און מען האט אים

והמבצר היה נאה ומתוקן ומסודר מאד עם החיילות והיה מתיירא מפני החיילות פן לא יניחוהו לכנוס. והיה מיישב עצמו אלך ואנסה. והשאר הסוס והלך להמבצר והיו מניחים אותו ולא עכבוהו כלל והיה הולך מחדר לחדר בלי עיכוב ובא לפלטין אחד וראה שישב שם המלך בעטרה וכמה חיילות שם וכמה משוררים בכלים לפניו והיה שם נאה ויפה מאוד והמלך ושום אחד מהם לא שאלוהו כלל. וראה שם מעדנים ומאכלים טובים ועמד ואכל והלך ושכב בזווית לראות מה נעשה שם וראה שהמלך צוה להביא המלכה. והלכו להביא אותה והי' שם רעש גדול ושמחה גדולה והמשוררים היו מזמרים ומשוררים מאוד כאשר שהביאו את המלכה. והעמידו לה כסא והושיבוה אצלו. והיא היתה הבת מלך הנ"ל והוא (היינו השני למלכות) ראה והכירה. אחר כך הציצה המלכה וראתה אחד ששוכב בזווית והכירה אותו. ועמד מכסאה והלכה לשם ונגעה בו ושאלה אותו האתה מכיר אותי. והשיב לה. הן. אני מכיר אותך את היא הבת מלך שנאבדה. ושאל אותה האיך באת לכאן. והשיבה כאשר שאבי המלך נזרק מפיו דיבור הנ"ל. וכאן המקום הזה הוא לא טוב. וסיפר לה שאביה מצטער מאד ושהוא מבקשה כמה שנים. ושאל אותה איך אני יכול להוציא אותך ואמרה לו שא"א לך להוציא אותי כ"א כשתהי' בוחר לך מקום ותהי' יושב שם שנה אחת וכל השנה תתגעגע אחרי להוציא אותי. ובכל זמן שיהיה לך פנאי

גאר ניש מעפב גיווען און ער איז גיגאנגען פון איין חדר צום אנדערן און מען האט אים ניש גיווערט. איז ער גיקומען צו איין פאלאץ. האט ער גיווען. דער מלך זיצט דארט איז איין קרוין. און אסאך חיילות שטייען ארום אים. און איין סאך שפילן אוף פלים פאר אים און עס איז דארט זייער שיין און פיין גיווען. און דער מלך און קיינער פון זיי האט אים גאר ניש גיפרעגט. און ער האט דארט גיזעהן גוטע מאכלים. איז ער גיגאנגן און האט גיגעסין. און איז גיגאנגען און האט זיך גילייגט איז איין ווינקעלע ער זאל זעהן וואס דארטין וועט זיך טוהן קט ער גיזען דער מלך האט גהייסן מען זאל ברענגען די מלכה. איז מען גיגאנגען זיך ברענגען. איז דארטין גיווען איין גרוסער רעש און איין גרוסע שמחה און די קאפעלעס האבן זייער גישפילט און גיוונגען. ווייל מען האט גיבראכט די מלכה. און מען האט איר גישטעלט איין שטול. און מען האט זי גיזעצט לעבין אים. און דאס איז גיווען די פת מלך. און ער האט זי גיזען און האט זי דער קענט. נאך דעם האט די מלכה איין קוק גיטאן און האט גיזען איינער ליגט איז איין ווינקעלע האט זי אים דער קענט איז זיך און גישטאנען פון דער שטול און איז צו אים גיגאנגען און האט אים אן גירירט און האט אים גיפרעגט קאנסטו מיד האט ער איר גענפרט יא. איך קען זיך דו ביסט די פת מלך וואס איז פאר פאליו גיווארין. האט ער זי גיפרעגט ווי קומסטו אהער. האט זי אים גיענפרט ווייל דעם טאטין האט זיך אים ארום גיחאפט דאס ווארט (היינו אז דער ניש גוטער זאל זיך נעמען) און דא איז דאס ארט וואס איז ניש גוט. האט ער איר דער ציילט אז איר פאטער איז זיך זייער מצער. און ער זוכט זי כמה נכמה שנים. און האט זי גיפרעגט. ווי אזו קען איך זיך ארום נעמען. האט זי אים גיענפרט. דו קאנסט מיד ניש ארום נעמען. סיידן אז דו זאלסט דיר אוס קלובין איין ארט און זאלסט דארט זיצן איין יאר. און אגאנץ יאר זאלסטו בענקען נאך מיר זאלסט מיד ארום נעמען און ווען דוא וועסט האבין צייט זאלסטו רק בענקען און וועלן און

תהי' רק מתגעגע ומבקש ומצפה להוציא אותי ותהי' מתענה וביום האחרון מהשנה תהי' מתענה ולא תישן כל המעת לעת והלך ועשה כן. ובסוף השנה ביום האחרון הי' מתענה ולא הי' ישן ועמד והלך לשם. והי' רואה אילן ועליו גדלים תפוחים נאים מאד. והי' מתאוה לעיניו מאוד. ועמד ואכל משם ותיכף שאכל התפוח נפל וחטפו שינה והי' ישן זמן מרובה מאוד. והי' המשרת מנער אותו ולא הי' ניעור כלל. אח"כ הקיץ משנתו. ושאל להמשרת היכן אני בעולם. וסיפר לו המעשה. (היינו המשרת סיפר להשני למלך המעשה ואמר לו) שאתה ישן זמן מרובה מאוד זה כמה שנים ואני הייתי מתפרנס מהפירות. והי' מצער עצמו מאד. והלך לשם ומצא אותה. והיתה מצטערת לפניו מאד כי אלו באת באותו היום היית מוציא אותי מכאן ובשביל יום אחד אכדת. אמנם שלא לאכול הוא דבר קשה מאוד בפרט ביום האחרון אז מתגבר היצר הרע מאוד. (היינו שהבת מלך אמרה לו שעתה תקל עליו האזהרה ולא הי' מזהר שלא לאכול כי הוא דבר קשה לעמוד בו וכו') בכן תשוב לבחור לך מקום ותשב ג"כ שנה כנ"ל. וביום האחרון תהי' רשאי לאכול. רק שלא תישן ולא תשתה יין כדי שלא תישן כי העיקר הוא השינה. והלך ועשה כן. ביום האחרון הי' הולך לשם וראה מעין הולד. והמראה אדום והריח

האפיו מיד ארוס צו נעמען. און זאלסט פאסטיו. און אין דעם אונטערשטן טאג פון דעם יאר זאלסטו פאסטיו און זאלסט ניט שלאפן דעם גאנצן מעת לעת איז ער גיגאנגען און האט אזו גיטאן און צום סוף יאר דעם אונטערשטן טאג. האט ער גיפאסט. און האט ניט גישלאפן. און האט זיך אויף גיהובן. און איז אהין גיגאנגען (היינו צו דער בת מלך זי ארוס צו נעמען) האט ער דער זעהן איין בוים אויף דעם בום האבן גיוואקסען זייער שיינע עפיל. האט זיך אים זייער גיגלוסט און איז גיגאנגען. און האט גיגעסן פון זיי. תיכף ווי ער האט גיגעסן דעם עפיל. איז ער אנידער גיפאלן און עס האט אים אן גיחפס איין שלאף. און האט גישלאפן זייער אין לאנגע צייט האט דער משרת אים גוועקט. און ער האט אים ניט גיקאנט דער וועקן דער נאך האט ער זיך אויף גיחאפט פון דעם שלאף. פרעגט ער דעם משרת. ווי בין איך אין דער וועלט. האט ער אים דער ציילט די גאנצע מעשה. דו שלאפט שוין זייער איין לאנגע צייט. עס איז שוין כמה שנים. אז דו שלאפט. און איך האב מיד מפרנס גיווען פון די פרות האט ער זיך זייער מצער גיווען. און איז אהין גיגאנגען און האט זי גיפונען דאָרט (היינו די בת מלך) האט זי זיך פאר אים זייער גיקלאגט און זייער זיך מצער גיווען. פון איין טאג וועגן האסטו אן גיווארן (כלומר איבער דעם וואס דו האסט זיך ניט גיקאנט איין האלטן איין טאג. און האסט גיגעסן דעם עפיל איבער דעם האסטו אן גיווארן) ווארן דו זאלסט גיווען קומען אין דעם טאג וואלסטו מיד ארוס גינומען. לושמיר ניט צו עסין איז זייער איין שווערע זאך. בפרט דעם אונטערשטן טאג. דעמלט איז זיך דער יצר הרע זייער מתגבר. על פן זאלסטו דיר ווידער אוס קלובן איין אורט. און זאלסט ווידער זיצן דאָרט איין יאר. און אין דעם אונטערשטן טאג זאלסטו שוין מעגן עסין. נאר זאלסט ניט שלאפן. און זאלסט קיין וויין ניט טרינקען כדי דו זאלסט ניט שלאפען ווארין דער עיקר איז דער שלאף. איז ער גיגאנגען און האט אזו גיטאן. דעם אונטערשטן טאג איז ער אהין גיגאנגען. האט ער גיזעהן איין קנואל גיין. און די מראה פון דעם קנואל איז גיווען רוט. און דער ריח איז גווען פון וויין. האט ער גיפרעגט דעם משרת האסטו גיזעהן. דאס איז איין קנואל (קער צו זיין אין אים וואסער) און די

של יין. ושאל את המשרת הראית שזה מעין וראוי שיהי' בו מים והמראה אדמומית והריח של יין והלך וטעם מהמעין. ונפל וישן מיד כמה שנים עד שבעים שנה והיו הולכין חיילות רבות עם השייך להם מה שנוסע אחריהם. (שקורין אובאזין) והמשרת הטמין עצמו מחמת החיילות. אח"כ הלכה מרכבה ועגלות צב ושם ישבה הבת מלך. ועמדה שם אצלו וירדה וישבה אצלו והכירה אותו. והיתה מנערת אותו מאוד ולא נינער והתחילה לקבול עליו אשר כמה וכמה יגיעות וטירחות גדולות מאוד שהיו לו זה כמה וכמה שנים כדי להוציא אותי ובשביל אותו היום שהי' יכול להוציאני ואבדו. והיתה בוכה מאוד על זה. כי יש רחמנות גדול עליו ועלי שכ"כ זמן שאני כאן ואיני יכול לצאת אחר כך לקחה פאטשיילע מעל ראשה וכתבה עליו בדמעות שלה והניחה אצלו ועמדה וישבה במרכבתה ונסעה משם. אחר כך הקיץ. ושאל את המשרת. היכן אני בעולם וסיפר לו כל המעשה. ושחיילות רבות הלכו שם ושהיתה כאן מרכבה הנ"ל ושהיתה בוכה עליו והיתה צועקת שיש רחמנות עליו ועלי' כנ"ל. בתוך כך הציץ וראה שהפאטשיילע מונחת אצלו. ושאל מאין זה והשיב לו שהיא כתבה עליו בהדמעות. ולקחה והרים אותה כנגד השמש. והתחיל לראות האותיות, וקרא מה שכתוב שם כל קבלתה וצעקתה כנ"ל ושכעת איננה שם במבצר הנ"ל.

מראה איז רוט. און דער ריח איז פון וויין. און איז גיגאנגען און האט עפעס פאר זוכט פון דעם קנואל. איז ער תיכף אנדער גיפאלן און האט גישלאפן פמה שנים זיכציג יאר. זענען גיגאנגען אסאך חיילות מיט די אופאזין וואס גיען זיי נאך. און דער משרת האט זיך ביי האלטן פאר די חיילות. נאך דעם איז גיגאנגען איין קארטע און דארט איז גיזעסן די בת מלך. האט זי זיך גישטעלט לעבן אים. און איז אראפ גיגאנגען. און האט זיך גיזעצט לעבן אים. און האט אים דער קענט. און האט אים זייער גיוועקט. ער האט זיך אבער ניט גיקענט דער וועקין האט זי אן גיהופען צו קלאגן אויף אים. באשר אזו פיל. און אזוי פיל יגיעות און טרחות. אזוי פיל יארן וואס דו מוטשסט דיר און הארנוועסט אזו לאנג פדי אז דו זאלסט מיה ארום נעמען און פון איין טאג וועגן וואס דו האסט גיקאנט מיה ארום נעמן. האסטו גאר אן גיווארין. און זי האט זייער גיוויינט. זי האט גיזאגט. עס איז איין גרוס רחמנות אויף דיר און אויף מיר. אזו איין לאנגע צייט וואס איך בין דא. און קאן ניט ארום וכו'. דער נאך האט זי גנומען איין פאטשיילע פון דעם קאפ. און האט אויף איר אן גישריבן מיט אירע טרערן און האט אנדער גילייגט לעבן אים און איז אויף גישטאנען און האט זיך אריין גיזעצט אין דער קארטע. און איז אוועק גיפארן. דער נאך האט ער זיך אויף גיחאפט און האט גיפרעגט דעם משרת. ווי בין איך אין דער וועלט האט ער אים דער ציילט די גאנצע מעשה. און אזו אסאך חיילות זענען דורך גיגאנגען. און אז עס איז דא גיווען די קאריטע. און אז זי האט גיוויינט איבער אים. און זי האט גישריגן עס איז איין גרוס רחמנות אויף דיר און אויף מיר. וכו' כנ"ל. דער ווייל האט ער איין בליק גיטאן האט ער דער זעהן די פאטשיילע ליגט לעבין אים האט ער גיפרעגט פון וואגען איז דאס. האט ער אים גיענפרט. זי האט עס איבער גילאזט און האט אויף איר אן גישריבן מיט אירע טרערן האט ער גינומען די פאטשיילע און האט זי אויף גיהופן אקעגן דער ווין. האט ער אן גיהופן צו זעהן די אותיות האט ער איבער גיליינט וואס דארט איז גישטאנען איר קלאגן און איר גשריי כנ"ל. און דארט איז גישטאנען

כ"א שיבקש הר של זהב ומבצר של מרגליות שם תמצאני. והשאיר את המשרת והניחו והלך לבדו לבקשה. והלך כמה שנים לבקשה ויישב עצמו. שבודאי בישוב לא נמצא הר של זהב ומבצר של מרגליות. כי הוא בקי במפת העולם (שקוריו • לאנד קארט) וע"כ אלך אל המדבריות. והלך לבקשה במדבריות כמה וכמה שנים אח"כ ראה אדם גדול מאוד שאינו (גדר) אנושי כלל שיהיה אדם גדול כ"כ. ונשא אילן גדול שבישוב אינו נמצא אילן גדול כזה ואותו האיש שאל אותו מי אתה ואמר לו אני אדם ותמה ואמר שזה כ"כ זמן שאני בהמדבר ולא ראיתי מעולם בכאן אדם. וסיפר לו כל המעשה הנ"ל ושהוא מבקש הר של זהב ומבצר של מרגליות. אמר לו בוודאי אינו נמצא כלל ודתה אותו ואמר לו שהשיאו את דעתו בדבר שטות כי בוודאי אינו נמצא כלל והתחיל לבכות מאוד [היינו השני למלכות בכה מאוד ואמר] כי בודאי בהכרח הוא נמצא באיזה מקום והוא דחה אותו [היינו האדם המשונה שפגע דחה אותו בדבריו ואמר] כי בוודאי דבר שטות אמרו לפניו. והוא אמר [היינו השני למלכות] שבוודאי יש. אמר לו [האדם המשונה להשני למלכות] לדעתי היא שטות. אך מחמת שאתה מתעקש הנה אני ממונה על כל החיות אעשה למענך ואקרא לכל החיות כי הם רצים את כל העולם.

גישריפו) אז היינט איז זי שוין ניט אין דעם שלאס (וואס אויבן איז גישטאנען) נאר ער זאל זוכין איין גלדינעם בארג מיט איין פערלינעם שלאס דארט וועסטו מיר גפונען. האט ער איבער גילאזט דעם משרת און איז שוין אליין גיגאנגען זי זוכן. און איז גיגאנגען און האט זי גיזוכט פמה שנים. האט ער זיך מיישב גיווען. אז אין ישוב גיפינט זיך בווידאי ניט קיין גלדנער בארג און איין פערלנער שלאס. ווארן ער איז גווען גניט אין לאנדקארט על פן וועל איך גיין אין מדבריות דארטן זוכין. איז ער גיגאנגען זי זוכין אין מדבריות פמה וכמה שנים. דער נאך האט ער דער זעהן זייער איין גרוסן מענטש וואס די גרייס איז גיווען ניט מענשליך. און האט גיטראגן איין גרוסן בום. וואס אין ישוב גיפינט זיך ניט אזו איין גרוסער בום און דער מענש האט אים גיפרעגט ווער ביסטו. האט ער אים גיענפערט איך בין איין מענש. האט זיך דער גרוסער מענש פאר ווינדערט. און האט גיזאגט איך בין שוין אזו איין לאנגע צייט אין דער מדבר האב איך קיין מאל דא ניט גיזעהן קיין מענש. האט ער אים דער ציילט די גאנצע מעשה כנ"ל. און אז ער זוכט אגילדנעם בארג און אפערלנעם שלאס. האט ער אים גיענפערט עס איז בווידאי ניט פאר האנדן און האט אים מדחה גיווען און האט אים גיזאגט מען האט דיר איין גירעט איין נארישקייט ווארין עס גיפונט זיך בווידאי ניט האט ער זייער אן גהוכן צו ווינען (היינו דער שני למלכות האט זייער גיווינט און האט גזאגט) עס גיפונט זיך בווידאי יוא עס מוז זיך ערגעץ גיפונען. און ער האט אים מדחה גיווען (היינו דער ווילדער מענש האט אים מדחה גיווען און האט אים גיזאגט) מען האט דיר איין נארישקייט איין גירעט און ער האט גיזאגט (דער שני למלכות) עס איז בווידאי פאר האנדן ערגעץ האט ער אים גיזאגט (דער ווילדער מענש צום שני למלכות) נאך מיין דיעה נאך איז דאס איין נארישקייט נאר ווייל דו שפארסט זיך בכו איך בין איין ממונה איבער אלע חיות וועל איך דיר צו ליב טאן און וועל צום אויף רופען אלע חיות זיי לופן אויס גאר די וועלט טאמער וועט וויסן איינע פון זיי פון דעם בארג מיט דעם שלאס הנ"ל. האט ער צום אויף

אולי תדע א' מהם מהר ומבצר כנ"ל וקרא את כולם מקטן ועד גדול כל מיני החיות ושאל אותם. וכולם השיבו שלא ראו ואמר לו ראה ששטות סיפרו לפניך אם תשמע שוב לאחורריך כי בוודאי לא תמצא כי איננו בעולם. והוא הפציר מאוד ואמר שבהכרח הוא בנמצא בוודאי. אמר לו [האדם המשונה להשני למלכות] הנה במדבר נמצא שם אחי והוא ממונה על כל העופות. ואולי יודעים הם מחמת שהם פורחים באויר בגבוה. אולי ראו הר ומבצר הנ"ל ותלך אליו ותאמר לו שאני שלחתי אותך אליו. והלך כמה וכמה שנים לבקשו. ומצא שוב אדם גדול מאד כנ"ל ונשא ג"כ אילן גדול כנ"ל. ושאל אותו ג"כ כנ"ל והשיב לו כל המעשה ושאלו שלחו אליו. והוא דחה אותו ג"כ. כי בוודאי אינו בנמצא. והוא הפציר אותו ג"כ. ואמר לו [האדם הזה להשני למלכות] הנה אני ממונה על כל העופות אקרא אותם אולי יודעים הם וקרא כל העופות ושאל את כולם מקטן ועד גדול והשיבו שאינם יודעים מהר ומבצר הנ"ל. אמר לו הלא אתה רואה שבוודאי איננו בעולם. אם תשמע לי שוב לאחורריך כי בוודאי איננו. והוא [היינו השני למלכות] הפציר אותו ואמר שבוודאי ישנו בעולם אמר לו [האדם הב' הזה להשני למלכות] להלן במדבר נמצא שם אחי שממונה על כל הרוחות והם רצים כל העולם אולי יודעים הם והלך כמה וכמה שנים לבקש ומצא אדם גדול ג"כ כנ"ל ונשא ג"כ אילן גדול כנ"ל. ושאל אותו ג"כ כנ"ל. והשיב לו כל המעשה כנ"ל ודחה

גרופן אלע חיות פון קליין ביז גרוס און האט זיי גיפּרעגט. האבן זיי אלע גיענפּרט זיי האבן ניט גיזעהן האט ער אים גיזאגט זעסטו מען האט דיר איין נארישקייט איין גרעט אז דו ווילסט מיר פאלגן קער דיר אום ווארין דו וועסט בּוּדאָי ניט גיפּינען ווארין עס איז ניט דא אופ דער וועלט און דער שני למלכות האט זיך זייער גישפּאַרט און האט גיזאגט עס מוז בּוּדאָי יוא זיין האט ער אים גיזאגט (דער ווילדער מענטש צום שני למלכות) איך האב איין ברונד אין דער מדבר און ער איז אמונה איבער אלע עופות טאמער וויסן זיי מחמת זיי פליען הוד אין דעם אויר. טאמער האבן זיי גיזעהן דעם פארג מיט דעם שלאס. זאלסטו גיין צו אים און זאלסט אים זאגן אז איך האב דיר גישיקט צו אים. איז ער גיגאנגען כּמָה וכּמָה שנים אים זוכין האט ער ווידער גיפּונען זייער איין גרוסן מענטש כנ"ל. און האט אופ גיטראגן איין גרוסן בוים און האט אים אופ אזו גיפּרעגט ווי דער ערשטער. האט ער אים גיענפּערט די גאנצע מעשה. און אז דער ברונד האט אים גישיקט צו אים. און ער האט אים אופ מדחה גיווען באַשר עס גיפנט זיך בּוּדאָי ניט און דער שני למלכות האט אים אופ זייער מפציר גיווען עס איז בּוּדאָי יוא דא האט ער אים גיזאגט איך בין איין ממונה איבער אלע עופות וועל איך זיי רופן טאמער וויסן זיי האט ער צום אופ גירופין אלע עופות און האט אלע גיפּרעגט פון קליין ביז גרוס האבן זיי אים גיענפּרט זיי וויסן ניט פון דעם פארג מיט דעם שלאס האט ער אים גיזאגט זעסטו עס איז בּוּדאָי ניט דא אופ דער וועלט אז דו ווילסט מיר פאלגן קער דיר אום ווארין עס איז בּוּדאָי ניט דא און ער (דער שני למלכות) האט זיך זייער גישפּאַרט און האט גיזאגט עס איז בּוּדאָי יא דא אופ דער וועלט האט ער אים גיזאגט ווייטער אין דער מדבר גיפנט זיך דארט מין ברונדער ער איז איין ממונה איבער אלע ווינטן און זיי לופין אום גאר די וועלט טאמער וויסן זיי איז ער גיגאנגען כּמָה וכּמָה שנים זוכין האט ער ווידער גיפּונען איין גרוסן מענטש כנ"ל. און האט אופ גיטראגן איין גרוסן

אותו ג"כ. והוא הפציר אותו ג"כ. ואמר לו (האדם הג' הזה להשני למלכות) שלמענו יקרא שיבואו כל הרוחות וישאל אותם. וקרא אותם ובאו כל הרוחות ושאל את כולם. ולא ידעו שום אחד מהם מהר ומבצר הנ"ל. ואמר לו (האדם הג' להשני למלכות) הלא אתה רואה ששטות סיפרו לפניך והתחיל לבכות מאד ואמר אני יודע שישנו בוודאי. בתוך כך ראה שבא עוד רוח אחד. וכעס עליו הממונה הנ"ל. מדוע נתאחרת לבא הלא גזרתי שיבואו כל הרוחות ולמה לא באת עמהם. השיב לו שנתעכבתי מחמת שהייתי צריך לשאת בת מלכה אל הר של זהב ומבצר של מרגליות. ושמח מאוד. ושאל הממונה את הרוח. מה יקר שם (היינו איזה דברים הם שם ביוקר ובחשיבות) ואמר לו שכל הדברים הם שם ביוקר גדול. ואמר הממונה על הרוחות להשני למלכות באשר שזה זמן גדול כ"כ. שאתה מבקשה וכמה יגיעות שהיו לך. ואולי יהיה לך עתה מניעה מחמת ממון ע"כ אני נותן לך כלי כשתושיט ידך לתוכה תקבל משם מעות. וגזר על הרוח הנ"ל שיוליך אותו לשם. ובא הרוח סערה ונשא אותו לשם. והביא אותו אל שער והיו עומדים שם חיילות שלא הניחו לכנוס אל העיר. והושיט ידו אל הכלי ולקח מעות ושיחד אותם ונכנס לתוך העיר והיתה עיר נאה והלך אל גביר ושכר לו

בזים און האט אים אוף גיפּרעגט כנ"ל. האט ער אים אוף גיענפערט די גאנצע מעשה כנ"ל. האט אים דער מענש אוף מדה גיוען און דער שני למלכות האט אים זייער גיפּעטין האט ער אים גיזאגט ער וועט אים צו ליב טאן און וועט פון זיינט וועגין צום אוף רופין אלע ווינטן און וועט זיי פרעגין האט ער זיי גירופן זענען גיקומען אלע ווינטן האט ער אלע גיפּרעגט האבין זיי קיינער ניט גיווסט פון דעם בארג מיט דעם שלאס האט ער אים גיזאגט (דער מענש צום שני למלכות) זעסטו אז מען האט דיר איין נארישקייט דער ציילט האט אן גהובן דער שני למלכות זייער צו וויינען און האט גיזאגט איך ווייס עס איז בונדאי יוא דא. דער נייל האט ער גיזעהן אז עס איז אן גיקומען נאך איין ווינט האט זיך דערממונה אוף אים גיפּייערעט וואס האסטו זיך אזו פאר שפעטיקט צו קומען איך האב דאך גוזר גיווען אז עס זאלין קומען אלע ווינטן פאר וואס ביסטו ניט גיקומען מיט זיי האט ער אים גיענפערט איך האב מיד פאר זאמט מחמת איך האב פדארפט אפ טראגין איין בת מלך צו איין גילדנים בארג מיט איין פערלנים שלאס האט ער זיך זייער דער פרייט (היינו דער שני למלכות האט זיך זייער דער פרייט וואס ער האט שוין זוכה גיווען צו הערין דאס וואס ער וויל) האט גיפּרעגט דער ממונה איבער ווינטן דעם ווינט וואס איז דארטין טייער האט עראים גיזאגט דארט איז אלדינג טייער האט זיך אן גירופן דער ממונה איבער ווינטין און האט גיזאגט צום שני למלכות באשר אזו איין לאנגע צייט וואס דו זוכסט זי און ווי פיל יגיעות דו האסט גיהאט בכון טאמער וועסטו היינט האבין אמניעה מחמת געלט על כן וועל איך דיר געבין אפלי אז ווען דו וועסט אריין טאן די האנט וועסטו פון דארט ארום נעמען געלט און האט גיהייסן דעם ווינט אז ער זאל אים טראגין אהין איז גיקומען דער שטארים ווינט און האט אים אהין גיטראגן און האט אים גבראכט צום טוער זענען דארט גישטאנען חיילות און האבין אים ניט גילאזט אין שטאט אריין האט ער אריין גיטאן די האנט אין דער פלי און האט ארום גינומען געלט און האט זיי משחד גיווען און איז אריין גיגאנגען אין שטאט ארין עס איז גיווען איין

מזונות. כי צריך לשהות שם כי צריך לשום שכל וחכמה להוציאה. ואיך שהוציאה לא סיפר ובסוף הוציאה. (וע' בהקדמה ותראה רמזים נפלאים על מעשה הזאת):

שיינע שטאט און ער איז גיגאנגען צו איין גביר און האט זיך אָן גידונגען קעסט וואַריון מען
בדארף זיך דארטן פאר זאמען וואַריון מען מוז זעהן מיט חכמה און שכל מען זאל זי ארום
נעמען (און ווי אזוי ער האט זי ארום גינעמען האט ער נישט דער ציילט) צום סוף האט ער זי ארום
גינעמען אמן סלה:

מעשה ב

מעשה בקיסר אחד שלא היה לו בנים גם מלך אחד לא היה לו בנים ונסע הקיסר על הארץ לשוטט לבקש אולי ימצא איזה עצה ותרופה להוליד בנים גם המלך נסע כמ"כ ונודמנו שניהם לפונדק אחד. ולא היו יודעים זה מזה. והכיר הקיסר בהמלך שיש לו נימוס [של מלכות] ושאל אותו והודה לו שהוא מלך. גם המלך הכיר בקיסר ג"כ והודה לו ג"כ והודיעו זה לזה שנוסעים בשביל בנים ונתקשרו שניהם באם שיבואו לביתם ויולידו נשותיהם זכר ונקבה. באופן שיהיו יכולים להתחתן אזי יתחתנו בין שניהם ונסע הקיסר לביתו והוליד בת. והמלך נסע לביתו והוליד בן. וההתקשרות הנ"ל נשכח מהם ושלח הקיסר את בתו ללמוד גם המלך שלח את בנו ללמוד ונודמנו שניהם אצל מלמד א', והיו אוהבים זה את זה מאד ונתקשרו ביניהם שישאו זה לזה ונטל הבן מלך טבעת ונתן על ידה ונתחתנו יחד. אח"כ שלח הקיסר אחר בתו והביאה לביתו גם המלך שלח אחר בנו והביאו לביתו והיו מדברים שידוכים לבת הקיסר ולא רצתה שום שידוך מחמת התקשרות הנ"ל. והבן מלך היה מגעגע מאד אחריה. גם הבת קיסר היתה עציבה תמיד. והיה הקיסר מוליכה לחצרות

מעשה אמאל איז גיווען אקייסער דער קיסר האט קיין קינדער נישט גיהאט. ווידער איז גיווען איין מלך דער מלך האט אויך קיין קינדער נישט גיהאט. האט זיך דער קייסער גילאזט אויף דער וועלט ער זאל זוכין טאמער וועט ער גיפינען עפעס איין עצה אדער ארפואה ער זאל האבין קינדער דער מלך האט זיך אויך גילאזט אויף דער וועלט זענען זיי ביידע זיך צום אויף גיקומען אויף איין הארבעריג און האבין נישט גווקט איינער פון דעם אנדערן. האט דער קייסער דער קענט דעם מלך אז ער האט איין נימוס פון איין מלכות. און האט אים גיפרעגט. האט ער אים מודה גיווען אז ער איז איין מלך. דער מלך האט דעם קיסר אויך דער קענט אז ער האט אןנימוס מלכות האט ער אים אויך מודה גיווען האבין זיי איינער דעם אנדערן דער ציילט אז זיי פארין פון קינדער וועגין האבין זיי צווישן זיך גימאכט. באם אז זיי וועלן קומען אהיים און זייערע ווייבער וועלן האבין איינע אנדער און איינע אנדער זאלן זיי זיך משדך זיין. איז גיפארין דער קיסר אהיים און האט גיהאט איין טאכטער און דער מלך איז גיפארין אהיים און האט גיהאט א' זון און דער שידוך איז פון זיי פאר געסן גינוארין. האט דער קיסר גישיקט זיין טאכטער לערנען. דער מלך האט אויך גישיקט זיין זון לערנען. זענען זיי ביידע אן גיקומען צו איין מלמד און זיי האבין זיך זייער ליב גיהאט האבין זיי צווישן זיך גימאכט אז זיי זאלן זיך נעמען האט דער בן מלך גינומען אפינגעריל און האט איר ארויף גיטאן אויף דער האנד האבין זיי זיך מתחתן גיווען. נאך דעם האט גישיקט דער קיסר נאך זיין טאכטער און האט זי גיבראכט אהיים דער מלך האט אויך גישיקט נאך זיין זון און האט אים אויך גיבראכט צו זיך אהיים און מען האט גירעט שידוכים דעם קיסר טאכטער און זי האט נישט גינואלט קיין שום שידוך מחמת דעם התקשרות וואס זי האט גמאכט מיט דעם בן מלך און דער בן מלך האט זייער גיבענקט נאך איר און די בת קיסר איז אויך תמיד טרועריג גיווען און דער קיסר האט זי גיפירט איין זייער הייף און איז

סיפורי מעשה ב ממלך וקיסר מעשיות

שלו ופלטין שלו והראה אותה גדולתה והיא היתה עציבה והבן מלך היה מגעגע מאד אחריה עד שנחלה. וכל מה ששאלו אותו על מה אתה חולה לא רצה להגיד ואמרו להמשמש אותו. אולי תוכל אתה לחקור אצלו ואמר להם שהוא יודע. כי הוא היה עמו אז במקום שלמד שם והגיד להם הדבר. ואזי נזכר המלך שכבר נתחתן הוא עם הקיסר מקודם. והלך וכתב להקיסר שיכין עצמו על החתונה כי כבר נתקשרו מקודם כנ"ל. ולא רצה הקיסר אך לא היה יכול להעזי ולסרב והשיב לו שישלח המלך בנו אליו ויראה אם יוכל לנהוג מדינות אזי ישיא בתו אליו ושלח בנו אליו (היינו שהמלך שלח בנו להקיסר כאשר צוה הקיסר כנ"ל) והשיבו הקיסר בתוך חדר ומסר לו ניירות של עסקי המדינה לראות אם יוכל לנהוג את המדינה. והבן מלך הי' מתגעגע מאד לראות אותה. ולא היה אפשר לו לראותה. פעם אחד הלך אצל כותל של אספקלריא וראה אותה ונפל חלשות ובאתה היא אליו וניערתו וסיפרה לו שאינה רוצה שום שידוך מחמת ההתקשרות עמו ואמר לה מה נעשה ואביך אינו רוצה ואמרה אעפ"כ. אח"כ התיעצו שיניחו לפרוש עצמם על הים. ושכרו להם ספינה ופרשו בים. והלכו על הים. אח"כ רצו לקרב עצמם אל הספר. ובאו לספר. והיה שם יער. והלכו לשם.

וַיֵּינַע פֶּאֱלֶאצֵן אִין הָאָט אִיר גְּוִיזִין אִיר גְּדוּלָּה אִין זֵי אִין אֶלֶץ גִּינְוֶען טְרוֹעֲרִיג. אִין דֶּער בֶּן מֶלֶךְ הָאָט זַיִיעֶר גִּיבְעֶנְקֶט נָאךְ אִיר בִּיז עֶר אִין קְרֶאנְק גִּינְוֶארִין אִין וואָס מֶען הָאָט אִים גִּפְרֶעגֶט וואָס בִּיסְטוּ קְרֶאנְק הָאָט עֶר נִיט גִּינְוֶאלֶט זָאגִין הָאָט מֶען גִּיזָאגֶט צו דָּעם וואָס הָאָט אִים בְּדִינֶט טָאמֶער וועסְטוּ קענען בִּי אִים דֶּער קֶלערִין הָאָט עֶר זַי גִיעֶנפֶּערט אִיף ווייס. וואַרִין דֶּער וואָס הָאָט אִים בְּדִינֶט אִין גִּינְוֶען מִיט אִים דָּאָרט ווי עֶר הָאָט גִילֶערנֶט הָאָט עֶר זַי גִיזָאגֶט (פֶּלומֶר דֶּער בְּדִינֶער הָאָט גִיזָאגֶט ווי פֶּאר וואָס עֶר אִין קְרֶאנְק) הָאָט זַי דֶּער מֶלֶךְ דֶּער מָאנֶט אַז עֶר הָאָט זַיף שוין לָאנג מִשְׁדָּף גִּינְוֶען מִיט דָּעם קִיסֶר אִין אִין גִיגָאנְגֶען אִין הָאָט גִישְׁרִיבֶן צום קִיסֶר אַז עֶר זָאל זַיף רֶעכְטִין אוֹף דֶּער חֲתוּנָה וואַרִין דֶּער שִידוּף אִין דָּאָף שוין לָאנג גִינְוֶען כְּנ"ל. דֶּער קִיסֶר הָאָט אָבֶער שוין נִיט גִינְוֶאלֶט דָּעם שִידוּף. לוֹשְׁמִיר עֶר הָאָט נִיט גִיקֶענֶט אִים מֶעזִין וַיִּין הָאָט אִים דֶּער קִיסֶר אָפּ גִישְׁרִיבֶן אַז דֶּער מֶלֶךְ זָאל שִיקוֹן וַיִּין זון צו אִים כְּדִי עֶר זָאל זַעקוֹן אויב עֶר וועט קענען פִירִין לענְדֶר וועט עֶר אִים גֶעבִין וַיִּין טָאכְטֶער הָאָט דֶּער מֶלֶךְ גִישִיקֶט דָּעם זון צו אִים הָאָט אִים דֶּער קִיסֶר אַנִידֶער גִיזֶעצֶט אִין אִין חֲדֶר. אִין הָאָט אִים אָפּ גִיגֶעבִין פֶּאפִירִין פֶּון זָאכִין פֶּון דֶּער מְדִינָה כְּדִי עֶר זָאל זַעקוֹן אויב עֶר וועט קענען פִירִין דִי מְדִינָה. דֶּער בֶּן מֶלֶךְ הָאָט זַייעֶר גִיבְעֶנְקֶט זַי אַז עֶר זָאל זַעקוֹן עֶר הָאָט זַי אָבֶער נִיט גִיקֶענֶט זַעקוֹן. אָמָאל אִין עֶר גִיגָאנְגֶען לעבִין אִין וואָנֶט פֶּון שְׁפִיגֶל הָאָט עֶר זַי דֶּער זַעקוֹן אִין עֶר גִיבְלִיבֶן חֲלָשׁוֹת אִין זַי גִיקומֶען צו אִים אִין הָאָט אִים דֶּער מִינְטֶערט אִין הָאָט אִים גִיזָאגֶט אַז זַי וויל נִיט קִיין שוֹם שִידוּף מִחֲמַת דָּאָס הִתְקַשְׁרוֹת וואָס זַי הָאָט שוין מִיט אִים גִיחָאָט הָאָט עֶר צו אִיר גִיזָאגֶט. וואָס טוט מֶען דִיין פֶּאטֶער וויל אָבֶער נִיט הָאָט זַי גִיזָאגֶט פֶּון דֶּעסֶט וועגִין פֶּאָרט הָאָלט זַי זַיף נָאָר אִין אִים נָאָךְ דָּעם הָאָבִין וַיִּין אִין עֶצֶה גִיחָאָלטוֹן וַיִּין וועלִין זַיף אָוועק לָאזוֹן אוֹף דָּעם ים. אִין הָאָבִין זַיף גִידוֹנְגֶען אִין שִיף אִין הָאָבִין זַיף אָוועק גִילָאזֶט אויף דָּעם ים זַענען זַיִיא גִיגָאנְגֶען אוֹף דָּעם ים נָאָךְ דָּעם הָאָבִין וַיִּין גִינְוֶאלֶט צו קומֶען צוֹא אַ בָּאָרטִין זַענען זַיִיא גִיקומֶען צום בָּאָרטִין אִין דָּאָרט גִינְוֶען

ולקחה הבת קיסר הטבעת ונתנה לו. והיא שכבה שם. אח"כ ראה הבן מלך שבסמור תעמוד. והניח הטבעת אצלה. אח"כ עמדו והלכו אל הספינה. בתוך כך נזכרה ששכחו הטבעת שם ושלחה אותו אחרי הטבעת. והלך לשם ולא היה יכול למצוא המקום והלך למקום אחר ולא היה יכול למצוא הטבעת. והיה הולך לבקשו ממקום למקום עד שנתעה ולא היה יכול לחזור. והיא הלכה לבקשו ונתעית ג"כ והי' הוא הולך ותועה הולך ותועה. אח"כ ראה דרך והלך לישב ולא היה לו מה לעשות ונעשה משרת גם היא היתה הולכת ותועה. ויישבה עצמה שתשב אצל הים והלכה אל שפת הים והי' שם אילנות של פירות וישבה שם וביום היתה הולכת אצל הים אולי תמצא עוברים ושבים והיתה מתפרנסת מהפירות. ובלילה היתה עולה על אילן כדי שתהי' נשמרת מן החיות:

ויהי היום והיה סוחר גדול מופלג מאד והיה לו משא ומתן בכל העולם והיה לו בן יחיד. והסוחר היה זקן. פעם אחד אמר הבן לאביו באשר שאתה זקן ואני נער והנאמנים שלך אינם משגיחים כלל עלי. ואתה תסתלק ואהיה נשאר ריק ולא אדע מה לעשות. בכך תן לי ספינה עם סחורה ואלך על הים כדי להיות בקי במשא ומתן ונתן לו אביו ספינה עם סחורה והלך למדינות ומכר הסחורה וקנה סחורה אחרת

אנואלד זענען זיי אהין גיגאנגען האט די בת קיסר גינומען דאס פינגעריל און האט אים גיגעפין און זיא האט זיך גילייגט שלאפין נאך דעם האט דער בן מלך גיזעהן אז זיא וועט שוין ווייטער אויף שטיין האט ער אנידער גילייגט דאס פינגעריל לעפין איר. דער נאך זענען זיין גיגאנגען צו דער שיף דער ווייל האט זיא זיך דער מאנט אז זיין האבין פאר געסין דאס פינגעריל דארט האט זיא אים גישיקט נאך דעם פינגעריל איז ער אהין גיגאנגען האט ער ניט גיקענט גיפנען דאס ארט איז ער גיגאנגען ווייטער און האט ווייטער ניט גיקאנט גיפנען דאס פינגעריל איז ער גיגאנגען זוכין דאס פינגעריל פון איין ארט צום אנדערן ביז ער איז פאר ערט גינארין און האט זיך שוין ניט גיקאנט אום קערין איז זי גיגאנגען אים זוכין איז זי אויף פאר ערט גינארין איז ער גיגאנגען און האט גיבלאנזעט און האט אלץ ווייטער גיבלאנזעט נאך דעם האט ער דער זעהן איין וועג איז ער גיגאנגען אין ישוב אריין און ער האט ניט גיהאט וואס צו טון איז ער גינארין אמשרת און זיא איז אויף גיגאנגען און האט גיבלאנזעט האט זיא זיך מישב גיווען זיא וועט זיך אנידער זעצין ביי דעם ים איז זיא גיגאנגען צום בארטן פון דעם ים. און דארט איז גיווען ביימער פון פירות איז זיא דארט גיזעסן און בייא טאג פלעגט זיא אום גיין באם ים טאמער וועט זי גיפנען עמיצן און זיא האט זיך מפרנס גיווען פון די פירות און בנאכט פלעגט זי ארוף גיין אוף אבום כדי זי זאל זיין אפ גיהיט פון די חיות:

ויהי היום און עס איז גיווען איין גרוסער סוחר זייער איין גרוסער סוחר ער האט גיהאט משא ומתן אין דער גאנצער וועלט און ער האט גיהאט איין בן יחיד. דער סוחר איז שוין גיווען אלט. אמאל האט גיזאגט דער זון צום פאטער באשר דו ביסט שוין אלט. און איך בין נאך גאר יונג און דיינע נאמנים געבין אוף מיר גאר קיין השגחה ניט וואס וועט זיין דו וועסט שטארבין און איך וועל בלייבן אליין וועל איך גאר ניט וויסן וואס צו טון.

והצליח. בהיותו על הים ראו אותן האילנות הנ"ל (שהיתה הבת קיסר שם) וסברו שהוא ישוב ורצה לילך לשם. וכשנתקרב ראו שהם אילנות ורצו לחזור. בתוך כך הציץ הסוחר [היינו בן הסוחר הנ"ל] לתוך הים וראה שם אילן ועליו כמראה אדם. וסבר שמא הוא טועה עצמו. והגיד לשאר האנשים שהיו שם והביטו וראו ג' כ כמראה אדם על האילן והתישבו להתקרב לשם ושלחו איש עם ספינה קטנה לשם. והם היו מביטים בתוך הים. כדי לכוון את השליח שלא יטעה מן הדרך כדי שילך מכוון אל האילן הנ"ל. והלך לשם וראה שיושב שם אדם והגיד להם. והלך בעצמו. (בן הסוחר הנ"ל)

וראה שיושבת שם (היינו הבת קיסר הנ"ל שהיתה יושבת שם כנ"ל) ואמר לה שתרג. ואמרה לו שאינה רוצה לכנוס אל הספינה. כ"א שיבטיחה שלא יגע בה כ"א כשיבא לביתו וישא אותה כדת. והבטיח לה. ונכנסה אצלו לספינה. וראה שהיא מזמרת על כלי זמר ויכולה לדבר בכמה לשונות ושמח על שנזדמנה לו. אח"כ כשהתחילו להתקרב לביתו. אמרה לו. שהיושר שילך לביתו ויודיע לאביו וקרוביו וכל מיודעיו שכולם יצאו לקראתה. כאשר שמולך אשה חשובה כזו. ואח"כ יתוודע לו מי היא. (כי גם מקודם התנה היא עמו שלא ישאל אותה מי היא עד אחר החתונה. אז ידע מי היא) והסכים עמה. אמרה

בכנ גיב מיר אשיף מיט סחורה וועל איף גיין אוף דעם ים כדי איף זאל גינעט ווערין אין משא ומתן האט אים דער פאטער גיגעבן אשיף מיט סחורה און ער איז גיגאנגען אין מדינות און האט פאר קופט דיא סחורה און האט גיקופט אנדערע סחורה און האט זייער מצליח גיווען דער ווייל וויא ער איז גיווען אויף דעם ים האט ער דער זעהן דיפיימער וואס דיא בת קיסר איז דארט גיזעסן האבן זייא גימיינט דאס איז איין ישוב האבן זייא גיוואלט אהין צוא גיין. ווי זיי זענען נאהנט גיקומען האבן זיי דער זעהן אז דאס איז ביימער האבן זיי זיך גיוואלט אום קערין דער ווייל האט דער בן הסוחר איין קוק גיטאן איז ים אריין האט ער דארט גיזעהן איין בוים און אובין זיצט אזו וויא א מענטש האט ער זיך גיטראכט טאמער איז ער זיך טועה האט ער גיזאגט די איבריגע מענטשן וואס זיי זענען דארט גיווען האבן זיי אקוק גיטאן האבן זיי אויך גיזעהן ווי איין מענטש אויף דעם בוים האבן זיי זיך מיישב גיווען זיי וועליו זיך אהין צו שפירין האבען זיי גישיקט איינעם מיט אקליין שיפל און זיי האבען גיקוקט אין ים אריין כדי מען זאל דעם שליח ווייזן ער זאל קענען טרעפן צום בוים איז דער שליח אהין גיגאנגען האט ער גיזעהן אז דארט זיצט איין מענטש האט ער זיי גזאגט איז ער אליין אהין גיגאנגען (דהיינו דער בן הסוחר) האט ער גזעהן אז זיא זיצט דארט (דהיינו די בת קיסר כנ"ל) האט ער איר גיזאגט אז זי זאל אראפ גיין האט זיא אים גיזאגט אז זי וויל גיט אריין גיין אין דער שיף ביז ער זאל איר צו זאגן אז ער זאל זי גיט אן רירן ביז ער וועט קומען אהים און וועט מיט איר חתונה האבן כדת האט ער איר צו גיזאגט איז זיא צו אים אריין גיגאנגען אין דער שיף האט ער גיזעהן אז זי קען שפילן אוף כלי זמר און קען רעדן כמה לשונות. האט ער זיך גיפרייט וואס זיא האט זיך אים מזדמן גווען נאר דעם אז זיי האבן שוין אן גהוּבן נאנט צו קומען צו זיין שטוב האט זי צו אים גזאגט דער ישר איז אז ער זאל גיין אהיים און זאל מדיע זיין זיין פאטער און זיינע קרובים און גוטע פריינד באשר ער פירט אזו איין אשה חשובה זאלין זיי אלע איר גיין אקעגן און דער

לו גם היושר באשר שאתה מוליך אשה כזו שתשכר את כל המאטראסין המוליכין הספינה למען ידעו שהסוחר שלהם יש לו נישואין עם אשה כזו והסכים עמה ולקח יין טוב מאד שהי' לו בספינה ונתן להם ונשתכרו מאד. והוא הלך לביתו להודיע לאביו וקרוביו כנ"ל והמאטראסין נשתכרו ויצאו מן הספינה. ונפלו ושכבו בשכרותם. ובעוד שהיו מכינים עצמם שם לילך לקראתה עם כל המשפחה הלכה היא והתירה הספינה מן הספר. ופירשה הוילונות [היינו הלייווינטין] והלכה לה עם הספינה. והם באו אל הספינה (היינו כל המשפחה של הסוחר) ולא מצאו דבר וחרה להסוחר אבי הבן הנ"ל מאד והוא צועק ואומר [היינו הבן של הסוחר הנ"ל שהיה בא עם הספינה הנ"ל צעק ואמר] תאמין לי שהבאתי ספינה עם סחורה וכו'. והם אינם רואים דבר. ואמר לו תשאל להמטראסין. והלך לשאול אותם והם שוכבים שיכורים. אח"כ נינערו. ושאל להם ואינם יודעים כלל מה עבר עליהם רק יודעים שהביאו ספינה עם כל הנ"ל ואינם יודעים היכן הוא. וחרה הסוחר מאד על בנו וגירשו מביתו. ולא יבא לנגד פניו. והלך ממנו נע ונד. והיא (היינו הבת קיסר הנ"ל) היתה הולכת על הים:

נאך וועט ער וויסן ווער זיא איז (ווארין פֿריר האט זיא אויף מיט אים א תנאי אוס גינממען אז ער זאל זיא ניט פֿרעגין ווער זיא איז ביז נאך דער חתונה דעמולט וועט ער וויסן ווער זיא איז) האט ער דרוף מסכים גווען ווידער האט זיא אים גיזאגט דער יושר איז אויף אז דו זאלסט אן שפֿרין אלע מאטראסן וואס פֿירן די שיף לאזין זיי וויסן אז זייער סוחר האט חתונה מיט אזו איין אשה האט ער זי גיפאלגט און האט גינממען זייער גוטן וויין. וואס ער האט גיהאט אויף דער שיף און האט זיי גיגעבן זענען זיי זייער שיפור גינאנצן און ער איז גיגאנגען אהיים ער זאל מוידע זיין דעם פֿאטער מיט די פֿריינד און די מאטראסין האבן זיך פֿאר שיכרט און זענען ארום גיגאנגען פֿון דער שיף און זענען אנדער גיפאלן שיכר דער ווייל ווי זיי האבן זיך אן גיגרייט צו גיין איר אקעגין מיט דער גאנצער משפֿחה דער ווייל איז זי גיגאנגען און האט אפ גיבונדן די שיף פֿון דעם פֿארטין און האט צו לאזט די לאווינטן און איז אנוועק מיט דער שיף און די גאנצע משפחה זענען גקומען צו דער שיף און האבן קיינעם ניט גיפונען. איז דער סוחר זייער פֿרוגז גווען אויף דעם זון און דער זון שרייט גלייבט מיר אויף האב גיפראכט אשיף מיט סחורה וכו' כנ"ל. און זיי זעהן גאר ניט. האט ער אים גיזאגט פֿרעג דיר די מאטראסין איז ער גיגאנגען זיי פֿרעגין און זיי ליגן שיכור נאך דעם זענען זיי אויף גישטאנען די מאטראסן האט מען זיי גיפֿרעגט און זיי ווייסן גאר ניט וואס מיט זיי האט זיך גיטאן גאר זיי ווייסן אז מען האט גיפראכט אשיף מיט דעם אלימען און ווייסן ניט ווי זי איז. איז דער סוחר זייער פֿרוגז גווארן אויף זיין זון און האט אים פֿאר טריבן פֿון זיין שטוב אז ער זאל אויף זיינע אוגין ניט קומען איז דער זון אנוועק נע ונד. און זי (דהיינו די בת קיסר) איז גיגאנגען אויף דעם ים:

ויהי היום והיה מלך אחד. והיה בונה לו פלטין על הים כי שם הוטב בעיניו לבנות פלטין מחמת אור הים. והספינות הולכות שם. והיא [היינו הבת קיסר הנ"ל] היתה הולכת על הים ובאתה סמוך לפלטין של המלך הנ"ל. והמלך הביט וראה ספינה בלי מנהיגים ואין שם אנשים. וסבר שהוא טועה עצמו. וצוה לאנשיו שיסתכלו וראו ג"כ כן והיא נתקרבה אל הפלטין. אח"כ התיישבה עצמה. למה לה הפלטין. והתחילה לחזור. ושלח המלך והחזירה והביאה לביתו והמלך הנ"ל לא היה לו אשה. כי לא היה יכול לברור לו. כי מי שהיה רוצה לא רצתה היא. וכן להיפך. וכשבאתה לשם הבת קיסר הנ"ל אמרה לו שישבע לה שלא יגע בה עד שישאנה כדת. ונשבע לה. ואמרה לו שראוי שלא יפתח את הספינה שלה ולא יגע בה. רק שתעמוד כך על הים עד הנישואין ואז יראו הכל את ריבוי הסחורה שהביאה לבל יאמרו שלקח אשה מן השוק והבטיח לה כן והמלך כתב לכל המדינות שיתקבצו ויבואו על החתונה שלו. ובנה פלטין בשבילה. והיא צותה שיביאו לה אחד עשר בנות שרים שיהיו עמה. וצוה המלך ושלחו לה אחד עשר בנות שרים גדולים מאד ובנאו לכל אחת פלטין מיוחד. והיא היתה לה ג"כ פלטין מיוחד. והיו מתקבצות אליה. והיו מזמרות בכלי שיר ומשחקים שם עמה. פעם אחת אמרה להם שתלך עמהם על הים והלכו עמה.

ויהי היום און עס איז גיווען אמלך. דער מלך האט זיך גיבואט פאלאצין און דעם ים. ווארן דארט איז אים גיפעלן מחמת דעם אור פון דעם ים און מחמת די שיפין גייען דארטין. און די בת קיסר איז גיגאנגען און דעם ים און איז גיקומען נאהנט צו דעם פאליץ פון דעם מלך. דער מלך האט אפליק גיטאן. האט ער גיזעהן ווי די שיף גייט אן רידירש און עס איז דארט קיין מענשן ניט דא האט ער גימיינט ער איז זיך טועה. האט ער גיהייסן זיינע מענשן זיי זאלן קוקן האפן זיי און גיזעהן. און זי איז נאהנט גיקומן צו דעם פאליץ. האט זי זיך מיישב גיווען. וואס טוג איר דער פאליץ. און האט אן גיהובן זיך אום צו קערין האט דער מלך גישיקט און מהאט זי אום גיקערט קריק. און ער האט זי גיבראכט צו זיך אין שטוב אריין. און דער מלך האט ניט גיהאט קיין ווייב ווארן ער האט זיך ניט גיקאנט צו קלובין. ווארן די וואס ער האט גינואלט האט אים ניט גינואלט און אזו פאר קערט און. ווי די בת קיסר איז צו אים גיקומן. האט זי אים גיזאגט. אז ער זאל איר שווערין אז ער זאל זי ניט אן רירן ביז ער וועט זי נעמען פדיון. האט ער איר גישווארן. האט זי אים גיזאגט. אז עס איז רעכט. אז ער זאל ניט עפגען איר שיף און זאל זי ניט אן רירן. נאר די שיף זאל אזו שטיין און דעם ים ביז אין דער חתונה. כדי אלע זאלן זעהן דעמולט ווי פיל סחורה זי האט גיבראכט. כדי מזאל ניט זאגן. אז ער האט גינומן. איין אשה פון דעם מארק. האט ער איר אזו צו גיזאגט. און דער מלך האט גישריבן צו אלע מדינות אז זיי זאלן אלע קומען און דער חתונה. און האט אום גיבואעט פאלאצין פון איריט וועגין. און זי האט גיהייסן אז מזאל איר ברענגען עלעף פאנים. אז זיי זאלן מיט איר זיין. האט דער מלך גיהייסן. האט מען איר גישיקט עלעף פאנים זייער גרוסע שררות טעכטער. און מהאט אים גבואעט איטליכר איין פאליץ אבאזונדרין און זי האט און גיהאט אבאזונדרין פאליץ. און זיי פלעגן זיך צו איר צום הוף קומען. פלעגן זיי שפילן און פלי שיר. און זיי האבן זיך מיט איר גישפילט

והיו משחקים שם. ואמרה להם. שתכבד אותם ביין טוב שיש לה. ונתנה להם מהיין שבספינה ונשתכרו ונפלו ושכבו. והלכה והתירה הספינה ופירשה הוילונות וברחה עם הספינה. והם [היינו המלך ואנשיו] הציצו וראו שהספינה איננה ונבהלו מאד. ואמר המלך הזהרו שלא להגיד לה פתאום כי צערה יהיה גדול מאד על ספינה יקרה כזו. (כי המלך לא היה יודע שהיא בעצמה ברחת עם הספינה והיה סבור שהיא עדיין בחדרה) גם אולי תסבור שהמלך נתן לאחד את הספינה. רק ישלחו את שררה אחת מהבנות שרים הנ"ל להגיד לה בחכמה. והלכו לחדר אחד ולא מצאו אדם. וכן לחדר ב' וכן לכל הי"א חדרים. ולא מצאו אדם. והסכימו לשלוח כלילה שררה זקינה להגיד לה. והלכו לחדרה ולא מצאו אדם. ונבהלו מאד ואביהן של הבנות שרים הנ"ל שהיו רגילים שיגיעו להם אגרות זה מזה. ועתה ראו שהם שולחים אגרות ואין להם שום אגרת מבנותיהם עמדו השרים ונסעו בעצמן לשם. ולא מצאו את בנותיהם. וחרה להם מאד. ואמרו לשלוח את המלך (דהיינו למקום ששולחין החייבים מיתה שקורין פר שיקין) כי הם היו השרי מלוכה. אך נתיישבו מה חטא המלך שיתחייב שילוח כי נאנס בדבר. והסכימו להעבירו ממלכותו ולגרשו. והעבירו אותו וגרשוהו והלך לו:

אמאל האט זי צו זיי גיזאגט. זי וויל מיט זיי גיין אוף דעם ים. זענען זיי מיט איר גיגאנגען האבין זיי זיך דארט גישפילט. האט זי צו זיי גיזאגט. זי וועט זיי מכבד זיין מיט גוטין וויין וואס זי האט. האט זי זיי גיגעפן פון דעם וויין וואס איז גיווען אין דער שיף. זענען זיי שיכור גיווארן. און זענען אנידער גיפאלן און זענען גיבליבן ליגן. איז זי גיגאנגען און האט אויף גיבונדן די שיף. און האט צו לאזט די ליייווינטן און איז אנטלופן גיווארן מיט דער שיף. און דער מלך מיט זיינע לייט. האבן אקוק גטאן. און האבן דער זעהן אז די שיף איז נישט דא זענען זיי זייער דער שראקן גיווארן. האט דער מלך צו זיי גיזאגט זעהט אז איר זאלט איר פלוצים נישט זאגן ווארין זי וועט גרוס צער האבן (ווארין דער מלך האט נישט גווסט אז זי אליין איז אנטלופן גיווארן ער האט גמיינט זי איז אין איר חדר) און זי וועט מיינען אז דער מלך האט איינעם אוועק גישענקט די שיף. נאר מען זאל שיקין איר איינע פון די פאנים מען זאל איר זאגן מיט חכמה. איז מען גגאנגען אין איין חדר און מען האט קיינעם נישט גפונען. אין אזוי אין אנדערן חדר האט מען אויך קיינעם נישט גפונען. און אזוי אין אלע עלעף חדרים האט מען קיינעם נישט גיפונען האבן זיי זיך מיט גיווען (דער מלך מיט זיינע לייט) אז זיי זאלן איר שיקין ביי נאכט איין אלטע שררתת. אז זיא זאל איר זאגן. איז מען גיקומען צו איר חדר האט מען אויך קיינעם נישט גיפונען זענען זיי זייער דער שראקן גיווארן. דער ווייל די פעטיר פון די פאנים. האבן גיזעהן זיי האבן קיין שום בריב נישט פון זייערע טעכטער. זיי שיקין בריב און מען שרייבט זיי גאר נישט אפ. האבן זיי זיך אויף גיהובן. און זענען אליין גיפארן צו זיי. און האבן נישט גיפונען איינעם פון זייערע טעכטער. זענען זיי זייער ברוגז גיווארן. האבן זיי גיוואלט דעם מלך פאר שיקין. ווארן זיי זענען גיווען די שרי מלוכה. נאר זיי האבן זיך מיישב גיווען. וואס איז דער מלך שולדיג אז עס זאל אים קומען פאר שיקין. דער מלך איז דאך איין אונס. איז גיבליבן מען זאל אים אפ זאגן פון דער מלוכה און מען זאל אים פאר טרייבן. האט מען איהם מעביר גיווען און מען האט אים פאר טריבן. איז ער זיך אוועק גיגאנגען. און די בת קיסר וואס זי איז אנטלופן גיווארן

והיא [היינו הבת קיסר הנ"ל שברחה עם הי"א בנות שרים] הלכה עם הספינה אח"כ נינערו השרות הנ"ל [והתחילו שוב לשחק כמקודם כי לא ידעו שהספינה כבר הלכה מן הספר] ואמרו לה נחזור. והשיבה להם נשהה עוד כאן קצת אח"כ עמד רוח סערה ואמרו נחזור לביתינו. והודיעה להם שהספינה כבר פירשה מן הספר. ושאלו אותה על מה עשתה כן. ואמרה שהיתה יראה פן תשבר מחמת הרוח סערה ע"כ הוכרחה להתירה ולפרוש הוילאות. והיו הולכים על הים (הבת קיסר עם הי"א בנות שרים הנ"ל) והיו מזמרים שם בכלי זמר. ופגעו בפלטין ואמרו לה השרות הנ"ל נתקרב לשם ולא רצתה. ואמרה כי נתחרטה על שנתקרבה אצל פלטין הנ"ל (היינו על שנתקרבה לפלטין של המלך הנ"ל שרצה לישא אותה כנ"ל) אח"כ ראו כמין אי הים ונתקרבו לשם. והיו שם י"ב גזלנים. ורצו להרגם. ושאלה היא מי הגדול שבכם והראו לה אמרה לו מה מעשיכם אמר לה שהם גזלנים אמרה לו אף אנחנו גזלנים. רק שאתם גזלנים בגבורה שלכם. ואנחנו גזלנים ע"י חכמה כי אנו מלומדים בלשונות ובכלי זמר. בכך מה בצע כי תהרגו אותנו. הלא טוב שתשאו אותנו לנשים ויהיה לכם גם העשירות שלנו. והראה היא להם מה שבספינה. ונתרצו לדבריה והראו הגזלנים להם ג"כ כל העשירות שלהם. והוליכו אותם בכל המקומות שלהם והסכימו שלא יהיו נושאים בבת אחת כ"א בזה אחר זה [היינו שכל הגזלנים הנ"ל לא יהיו נושאים את השרות הנ"ל כולם בבת אחת רק הנשואין שלהם יהיה בוא"ז]

איז גיגאנגען מיט דער שיף. דער נאך האבין זיך אוף גחאפט די פאנים. און האבין ווידער אן גיהובן מיט איר צו שפילן אזוי ווי פרייר ווארין זיי האבן נישט גיווסט אז די שיף איז שוין אנוועק גיגאנגען פון דעם בארטן. נאך דעם האבין זיי איר גיזאגט לאמיר זיך אום קערין אהיים. האט זי זיי גיענפערט. לאמיר נאך זאמין דא אביסל. דער נאך האט זיך אוף גיחאפט אשטורם ווינט. האבין זיי גיזאגט לאמיר זיך אום קערין אהיים. האט זי זיי אום גזאגט אז די שיף איז שוין לאנג אנוועק גיגאנגען פון דעם בארטן. האבין זיי זי גיפרעגט נאך וואס האסטו דאס גיטאן. האט זי גיזאגט זי האט מורא גיהאט טאמער וועט די שיף צו פראכין ווערין מחמת דעם שטורם ווינט איבער דעם האט זי גימוזט אזוי טאן. זענען זיי גגאנגען אוף דעם ים. די בת קיסר מיט די עלעף פאנים. און פלעגין דארט שפילן אוף כלי זמר. און האבן פאגעגנט אפליץ. האבין די פאנים צו איר גיזאגט לאמיר צו גיין צו דעם פאליץ האט זי נישט גינואלט. זי האט גיזאגט זי האט דרוף אויף חרטה. וואס זי איז צו יענעם פאליץ צו גיגאנגען (דהיינו פון דעם מלך הנ"ל) דער נאך האבין זיי דער זעהן אזוי ווי איין קענפי אויף דעם ים. זענען זיי צו גיגאנגען אהין. איז דארט גיווען צוועלעף גזלנים האבין די גזלנים גיוואלט זיי הארגיגען. האט זי גיפרעגט. ווער איז דער גרעסטער צווישן אייך. האט מען איר גוויזן. האט זי צו אים גיזאגט. וואס איז אייער טאן האט ער איר גיזאגט זיי זענען גזלנים האט זי צו אים גיזאגט מיר זענען אויף גזלנים נאר איר זענט גזלנים מיט אייער גבורה און מיר זענען גזלנים מיט חכמה ווארין מיר זענען גילערנט אין לשונות און שפילן אויף כלי שיר בכך וואס וועט איר גיווינען אז איר וועט אויף הארגען בעסער נעמט אויף פאר נייב. און איר וועט האבן אגרוס עשירות אויף און האט זיי גוויזן וואס איז שיף איז גיווען (ווארין די שיף איז דורך גיווען פון דעם בן הסוחר מיט זייער גרוס עשירות) זענען די גזלנים מרוצה גינווארין צו איינע רייד האבין זיי די גזלנים אויף גיוויזן זייער עשירות און

גם שיבררו לכ"א שררה אחת לפי הראוי לו הגדול לפי גדלו וכו', אח"כ אמרה להם שתכבד אותם ביין טוב נפלא מאד שיש לה בספינה שאינה מסתפקת ממנו רק הוא טמון אצלה עד יום שיזמן לה הש"י הזיווג שלה. ונתנה להם היין ב"ב גביעים ואמרה שכ"א ישתה לכ"א מהי"ב ושתו ונשתכרו ונפלו. ואמרה לחברותיה הנ"ל לכו ושחטו כ"א את בעלה והלכו ושחטו כולם. ומצאו שם עשירות מופלג מאד שלא היה אצל שום מלך והסכימו שלא ליקח נחושת ולא כסף כ"א זהב ואבנים טובות. והשליכו מן הספינה שלהם דברים שאינם חשובים כל כך. וטענו כל הספינה עם דברים יקרים זהב ואבנים טובות שמצאו שם. והסכימו שלא לילך עוד מלובש כמו נשים ותפרו להם בגדי זכרים מלבושי אשכנזי והלכו עם הספינה:

ויהי היום והיה מלך אחד זקן. והיה לו בן יחיד. והשיא אותו. ומסר מלכותו לבנו. אמר הבן מלך שילך ויטייל עם אשתו בים כדי שתהיה רגילה באויר הים פן ח"ו מוכרחים באיזה פעם לברוח בים. והלך עם אשתו עם השרי מלוכה ופרשו בספינה והיו שם שמחים ומשחקים מאד. אח"כ אמרו שיפשטו כולם בגדיהם (היינו

האבין זיי אום גיפירט אין אלע זייערע ערשער און עס איז גיבליבן צווישן זיי. אז זיי זאלין זיך ניט נעמען אלע מיט איין מאל נאר איינער נאך דעם אנדערין און אז מען זאל אום קלובן איטליכן איין פאני אזוי ווי עס קער צו אים איטליכן נאך זיין גרוסקייט נאך. נאך דעם האט זי צו זיי גיזאגט אז זי וועט זיי מכבד זיין מיט זייער גוטין וויין וואס זי האט אין דער שיף וואס זי ניצט גאר דעם וויין ניט. נאר דער וויין איז ביי איר פהאלטין. ביז גאט וועט איר פשערין איר זיווג. האט זי זיי גיגעבן דעם וויין אין צוועלעף בעכערס. און האט גיהייסן. אז איטליכער זאל טרינקען צו אלע צוועלעף. האבין זיי גיטרונקען און זענען שיפור גינארין. און זענען אנדער גיפאלין האט זי זיך אז גירופין צו די איבריגע פאנים היינט גייט און קולית איטליכע איר מאן. זענען זיי גיגאנגען. און האבין זיי אלע אום גיקולית. און זיי האבין דארט גיפונען זייער אגרוס עשירות וואס עס גיפינט זיך ניט ביי קיין שום מלך. האבין זיי זיך מיישב גיווען אז זיי זאלין ניט נעמען קיין קופער און קיין זילבר נאר גאלד און אבנים טובות. און האבין אראפ גינארפין פון דער שיף זאכין וואס זענען ניט אזוי חשוב און האבין אן גלאדין גאר די שיף מיט טייערע זאכין מיט גאלד און אבנים טובות וואס זיי האבין דארט גיפונען. און זיי האבין זיך מיישב גיווען. זיי זאלין שוין ניט גיין אן גטאן ווי ווייבר און האבין זיך גינייט מאנצבילשע קליידר דייטש און זענען גיגאנגען מיט דער שיף:

ויהי היום און עס איז גיווען אמלך. דער מלך האט גיהאט אבן יחיד. און ער האט אים חתונה גימאכט. און האט אים אפ גיגעבן די מלוכה. אמאל האט ער גיזאגט צום פאטער. ער וויל גיין זיך שפאצירן מיט זיין וייב אוף דעם ים. כדי זי זאל גוואנט ווערין מיט דעם אויר פון דעם ים. טעמער מוז מען אמאל אנטלופין אוף דעם ים. (דריבער האט ער גיוואלט אז זי זאל גיוואנט ווערין מיט דעם אויר פון דעם ים) איז דער בן מלך גיגאנגען מיט זיין ווייב און מיט די שרי מלוכה. און האבין זיך גילאזט אוף אשיף און זענען דארט זייער פרייליך גיווען און האבין דארט זייער גשטיפט דער נאך האבין זיי גיזאגט זיי זאלין אלע אום טון זייערע

המלך עם השרי מלוכה שהיו שם בספינה התייעצו מחמת שמחה שיהיו כולם פושטים את בגדיהם. וכן עשו ולא נשאר עליהם כ"א הכתונת. והיו מתחזקין לעלות על התורן. והיה הבן מלך הנ"ל מתחזק לעלות לשם. והיא (היינו הבת קיסר הנ"ל) באתה עם הספינה (שלה הנ"ל) וראתה אותו הספינה הנ"ל (היינו הספינה של הבן מלך עם שרי מלוכה הנ"ל) ובתחילה היתה יראה להתקרב. אמר"כ נסמכו קצת. וראו שהם משחקים מאד והבינו שאינם גולנים והתחילו להתקרב. אמרה הבת קיסר לחברותיה. אני יכול להפיל את אותו הקרח לתוך הים (היינו את הבן מלך הנ"ל שהיה עולה בראש התורן כנ"ל) כי הבן מלך הנ"ל היה קרח דהיינו שהיה מוקרח ראשו משערות. אמרו לה. ואיך אפשר הלא אנו רחוקים מהם מאד. אמרה להן שיש זכוכית ששורף ועי"ז תפיל אותו. ואמרה שלא להפיל אותו עד שיעלה על ראש התורן ממש. כי כשהוא באמצעית התורן. אזי כשיפול יפול אל תוך הספינה. אבל כשיעלה בראש אזי כשיפול יפול לתוך הים המתינה עד שעלה אל ראש התורן ממש ולקחה הזכוכית ששורף נגד החמה (שקורין ברען בריל) וכיוונה נגד מוחו עד שנכוה מוחו ונפל לתוך הים וכיון שראו (אנשי הספינה של המלך הנ"ל) שנפל. נעשה שם רעש גדול כי איך יוכלו לחזור לביתם כי המלך ימות מחמת צער. ואמרו להתקרב אל הספינה שרואין (היינו לספינה זו הנ"ל של הבת קיסר) אולי יש שם איזה

קליידער האבין זיי אזו גיטאן. און עס איז אוף זיי מער ניט גיבליבען נאר דאס העמד און האבין זיך גיפרובט איטליכער ווער עס וועט זיך קענען ארום חאפן אוף דעם זעגיל בום. האט זיך דער בן מלך ארום גריסן אוף דעם זעגיל בום. דער ווייל איז די בת קיסר הנ"ל און גיקומען מיט איר שיף און זי האט גיזעהן די שיף (פון דעם בן מלך מיט די שרי מלוכה) האט זי אין דער תחילה מורא גיהאט צו צו גיין. דער נאך איז זי גיקומען גאהנט אביסל האט זי גיזעהן אז זיי שטיפן זייער האט זי פאר שטאנען אז דאס איז ניט קיין גולנים האט זי און גיהובין צוא צו גיין געהנטער. האט זיך און גירופין די בת קיסר צו אירע מענשין איך קאן אראפ ווארפן דעם פליח איז ים אריין (דהיינו דעם בן מלך וואס ער האט זיך גיריסן ארום צו גיין אוף דעם זעגיל בום) ווארין דער בן מלך האט גיהאט אפליח אוף דעם קאפ האבין זיי צו איר גיזאגט ווי איז דאס מעגליך מיר זענען זייער ווייט פון זיי האט זי זיי גיענפערט זי האט אפערען בריל און דורך דעם וועט זי אים אראפ ווארפן. און זי האט זיך מיישב גיווען זי וועט אים ניט אראפ ווארפן ביז ער וועט ארום קומען העט ארום אוף דעם שפיץ פון דעם זעגיל בום. ווארין כל זמן ער איז אין מיטן. אז ער וועט פאלן וועט ער פאלן אין דער שיף אריין. אבער אז ער וועט ארום אז ער וועט פאלן וועט ער פאלן אין ים אריין. האט זי גיווארט ביז ער איז ארום אוף דעם שפיץ זעגיל בום האט זי גינומען די ברען בריל און האט זי גיהאלטן אקעגין זיין מוח ביז עס האט אים גיברייט אין מוח. איז ער אראפ גיפאלן אין ים אריין. ווי ער איז אראפ גיפאלן איז דארט (אין זיין שיף) גיווארין אגרוס גפולדער. און האבין נישט גווסט וואס צו טאן ווי אזו קערט מען זיך אום אהיים. ווארין דער מלך וועט שטארבן פאר צער. האבין זיי זיך מיישב גיווען. זיי וועלן צו גיין צו דער שיף וואס זיי זעהן (דהיינו צו דער שיף פון דער בת קיסר) טאמער איז דארט דא עפעס אדאקטער וואס ער וועט זיי קענען געבן איין עצה. זענען זיי צו גיגאנגען. און האבין צו זיי גיזאגט (דהיינו צו

דאקטיר שיוכל ליתן להם עצה. והתקרב אל הספינה הנ"ל (היינו הספינה של הבת קיסר עם השרות הנ"ל) ואמרו להם [אנשי הספינה של המלך להשרות עם הבת קיסר הנ"ל] שלא יתייראו כלל כי לא יעשו להם כלל. שאלו אותם. אולי יש ביניכם דאקטיר שיתן לנו עצה. וסיפרו להם כל המעשה ושבו המלך נפל לתוך הים ואמרה הבת קיסר שיוציאו אותו מן הים. והלכו ומצאו אותו והוציאו אותו. ולקחה הדפק בידה ואמרה שנשרף מוחו. וקרעו המוח ומצאו שכדבריה כן הוא ונבהלו מאד. ובקשו ממנה שתלך עמם לביתם ותהיה דאקטיר אצל המלך ותהיה חשובה וגדולה מאוד ולא רצתה. ואמרה כי איננה דאקטיר. רק שיודעת סתם דברים הללו ולא רצו (אנשי הספינה של המלך) לחזור לביתם והלכו ב' הספינות ביחד. והוטב בעיני השרי מלוכה מאד שהמלכה שלהם תשא את הדאקטיר מחמת גודל חכמתו שראו בו. (כי השרי מלוכה של בן המלך הנ"ל שנפל ומת סברו שהבת קיסר עם השרות הנ"ל הם זכרים כי היו מלובשים במלבושי זכרים כנ"ל ע"כ רצו שהמלכה שלהם שהיא אשת בן המלך שמת תשא את הדאקטיר שהיא באמת הבת קיסר שהיו סבורים שהיא דאקטיר מחמת שידעה בחכמתה שנשרף המוח של בן המלך שנפל כנ"ל) ושיהיה הוא מלך שלהם. ואת המלך שלהם [היינו המלך הזקן הנ"ל] יהרגו (כל זה היו רוצים מאוד השרי מלוכה הנ"ל) אך שלא היה אפשר לדבר דבר כזה אל המלכה שהיא תשא דאקטיר. גם להמלכה הוטב ג"כ מאד שתשא את הדאקטיר. אך שהיתה מתייראה מן המדינה פן לא יתרצו שיהיה הוא מלך. והסכימו לעשות משתאות. כדי שעל המשתה בשעת חדוה. יוכלו לדבר מזה. והיו עושין משתה אצל כ"א ביומו. כשהגיע יום משתה של הדאקטיר (היינו הבת קיסר) נתן להם מיין שלו הנ"ל ונשתכרו. בשעת חדוה אמרו השרים מה יפה היה שהמלכה

די מענשן וואס זענען גיווען אויף דער שיף פון דער בת קיסר) אז זיי זאלן קיין מורא ניט האבן. ווארין זיי וועלן זיי גאר ניט טון. און האבן זיי גיפרעגט. טאמער איז צווישן אייך דא איין דאקטער וואס ער זאל אונז געבן איין עצה. און האבן זיי דער ציילט די גאנצע מעשה. און אז דער בן מלך איז אריין גיפאלן אין ים אריין. האט די בת קיסר גיזאגט אז מען זאל אים ארום נעמען פון דעם ים. זענען זיי גיגאנגען און האבן אים גיפונען און האבן אים ארום גינעמען האט די בת קיסר גינעמען דעם דפק אין דער האנד. און האט גיזאגט דער מוח איז אים פאר ברענט גיווארין זענען זיי גיגאנגען און האבן צו ריסן דעם מוח. האבן זיי גיזעהן אז עס איז אזוי ווי זי האט גיזאגט. זענען זיי זייער נבקהל גיווארין (דהיינו עס איז ביי זיי זייער אגרוס חידוש גיווען ווי דער דאקטער דהיינו די בת קיסר האט אזוי צו גיטראפן) און האבן זי גיבעטן. אז זי זאל מיט זיי אין איינעם גיין צו זיי אהיים. וועט זי זיין אדאקטער ביי דעם מלך. און וועט ביי אים זייער חשוב זיין האט זי ניט גיוואלט און זי האט גיזאגט. זי איז גאר קיין דאקטער ניט נאר זי ווייסט אזוי די זאכן. און די לייט פון דער שיף פון דעם בן מלך הנ"ל האבן שוין ניט גיוואלט אים קערן זיך אהיים. זענען גיגאנגען די ביידע שיפין אין איינעם איז זייער גיפעלן די שרי מלוכה. אז זייער מלכה (דהיינו דאס ווייב פון דעם בן מלך) זאל נעמען דעם דאקטער (דהיינו די בת קיסר) וואס זי איז גיגאנגען גיקלייט ווי אזער און זיי האבן גימיינט אז דאס איז אדאקטער) מחמת זיי האבן גיזעהן אז ער איז אגרוסער חכם זייער דרום האבן זיי גיוואלט אז די מלכה זאל נעמען דעם דאקטער (דהיינו די בת קיסר) און ער זאל ביי זיי ווערן מלך און זייער אלטין מלך (דהיינו דעם פאטער פון דעם מלך) זאלן

תשא את הדאקטיר. ואמר הדאקטיר יפה מאוד היה רק אם היו מדברים זאת בלתי פה שתוי [היינו שלא בשעת שכרות] נענית המלכה ג"כ ואמרה מה יפה היה שהיא תשא את הדאקטיר רק שהמדינה תסכים על זה. השיב שנית הדאקטיר [היינו בת הקיסר] יפה מאוד היה רק אם היו מדברים זאת בלתי פה שתוי. אחר כך כשהקיצו משכרותם נזכרו השרים מה שאמרו ונתביישו בעצמן מהמלכה שאמרו דבר כזה אך הלא היא גם כן בעצמה אמרה זאת. והיא גם כן נתביישה מפניהם אך הלא גם הם אמרו זאת. והתחילו לדבר מזה ונסכם ביניהם כן, ונתחתנה היא עם הדאקטיר. [וכנ"ל היינו עם בת הקיסר שסברו שהיא דאקטיר כנ"ל] והלכו למדינתם. וכשראו בני המדינה שהם באים שמחו מאוד כי זה זמן רב שהלך הבן מלך ולא ידעו היכן הוא והמלך הזקן כבר מת בטרם ביאתם. אח"כ ראו (בני המדינה) שהבן מלך שהוא מלך שלהם איננו. ושאלו היכן הוא מלכינו. וסיפרו להם כל המעשה איך שכבר מת. ושכבר קיבלו להם מלך זה שבא

זיי הרגינען נאר זיי האבין זיך גישעמט דאס צו ריידן דער מלכה. אז זי זאל נעמען אדאקטער. דער מלכה איז אבער אויף זייער גיפעל אז זי זאל נעמען דעם דאקטער. נאר זי האט מורא גיהאט פאר דער מדינה. טאמער וועלן זיי ניט וועלן אז ער זאל זיין מלך. האבין זיי זיך מיישב גיווען זיי זאלן מאכין באלין (דהיינו סעודות) כדי ביי דעם טרונק בשעת חדנה זאל מען קענען דער פון שמוסין. האבין זיי גימאכט אפאל ביי איטליכן איז אפאזונדערין טאג. אז עס איז גיקומען דער באל פון דעם דאקטער (דהיינו די בת קיסר) האט ער זיי גיגעבין פון זיין וויין וואס ער האט גיהאט כנ"ל זענען זיי שיכור גיווארן. בשעת חדנה. האבין זיך די שרי מלוכה אן גירופין. וואס פאר אשיינקייט דאס וואלט גיווען. אז די מלכה זאל נעמען דעם דאקטער האט זיך דער דאקטער (דהיינו די בת קיסר) אן גירופן עס וואלט בנודאי זייער שייין גיווען נאר אז מען זאל דאס ריידן ניט מיט איין פאר טרונקין מויל. די מלכה האט זיך אויף אן גירופן עס וואלט זייער שייין גיווען נאר אז מען זאל דער מדינה זאל דרוף מסכים זיין האט זיך וידער דער דאקטער אן גירופין. עס וואלט בנודאי זייער שייין גיווען נאר אז מען זאל דאס רידן ניט מיט קיין פאר טרונקין מויל. נאך דעם אז זיי האבין זיך אוס גיניחטערט פון דעם שפרות. האבין זיך דער מאנט די שרים. וואס זיי האבין דא גיזאגט. און האבין זיך גישעמט פאר דער מלכה. וואס זיי האבין אונזנס גיזאגט. נאר זיי האבין זיך מיישב גיווען. די מלכה אליין האט דוה אויף דאס גיזאגט. און די מלכה האט זיך אויף גישעמט פאר זיי. נאר זי האט זיך מיישב גיווען זיי אליין האבין דוה אויף דאס גיזאגט. דער ווייל האט מען אן גהויבן דער פון צו שמוסין. איז און גיבליבן. האבין זיי זיך מתחתן גיווען די מלכה מיט דעם דאקטער (דהיינו מיט דער בת קיסר וואס זיי האבן גימיינט אז דאס איז איין דאקטער כנ"ל) און זענען גיגאנגען אהיים צו זייער מדינה. ווי די מדינה האט דער זעהן אז זיי קומען זענען זיי זייער פרייליך גיווארן. ווארין עס איז שוין גיווען אלאנגע צייט. אז דער בן מלך איז אנדעק מיט דער שיף. און מיהאט ניט גווסט ווי ער איז. און דער אלטער מלך איז דער ווייל גישטארבן. איי זיי זענען גיקומן. דער ווייל האבין זיי דער זעהן אז דער בן מלך וואס ער איז גיוועזן זייער מלך איז ניט דא האבין זיי גיפרעגט (דהיינו די מדינה האט גיפרעגט) ווי איז אנדער מלך האבן זיי דער ציילט זיי די גאנצע מעשה. אז דער בן מלך איז שוין לאנג גישטארבן און אז זיי האבין שוין אויף גינאמען איין נייעם מלך

עמהם. ושמחו מאוד על שבא להם מלך חדש. והמלך (היינו בת הקיסר הנ"ל שהיא נעשית עתה מלך כנ"ל) צוה להכריז בכל מדינה ומדינה שכל מי שנמצא בכל מקום שהוא. גר או אורח ובורח ומגורש שכולם יבואו על החתונה שלו. איש מהם לא יהיה נעדר. ויקבלו מתנות גדולות. וצוה (המלך הנ"ל היינו בת הקיסר) שיעשו סביב סביב כל העיר מעיינות כדי שכשאחד ירצה לשתות. לא יצטרך לילך ולשתות רק כ"א ימצא מעין אצלו. וצוה (המלך הנ"ל היינו בת הקיסר) לצייר צורתו אצל כל מעין ומעין. ושיעמדו שומרים וישמרו באם שיבא אחד ויסתכל ביותר על הצורה ויעשה רוע פנים (היינו שישתנה פניו כמו מי שמביט היטב על איזה דבר ומשתומם ומצטער) אזי יתפסו אותו בתפיסה. וכן עשו ובאו אלו השלשה הנ"ל. דהיינו בן המלך הראשון שהוא החתן האמת של בת הקיסר הזאת [שהיא המלך עכשיו כנ"ל] ובן הסוחר הנ"ל (שגירשו אביו מחמת הבת הקיסר הזאת שברחה עם הספינה עם כל הסחורה כנ"ל) והמלך שהעבירוהו (ג"כ על ידה כי ברח ממנו עם הי"א שרות כנ"ל) וכ"א מאלו הג' הכיר שזה צורתה והסתכלו וזכרו ונצטערו (היינו שבאו אצל המעיינות הנ"ל וראו צורתה שהיתה מצויירת שם והכירו אותה והיו מסתכלים ביותר וכו') ותפסו אותם בתפיסה. בשעת חתונה צוה המלך [היינו הבת הקיסר] שיבואו השבויים לפניו. והביאו השלשה הנ"ל. והכירה אותם. והם לא הכירוה מחמת שמלובשת כמו איש. ענתה הבת קיסר ואמרה. אתה מלך (היינו המלך שהעבירוהו הנ"ל

דעם וואס ער גייט מיט זיי (דהיינו דעם דאקטור דאס איז די בת קיסר) האט זיך די מדינה זייער גיפרייט וואס זיי האבין שוין איין נייעם מלך. דער מלך (דהיינו דיא בת קיסר) האט גהייסן אויס רופן אין אלע מדינות אז ווי עס גיפנט זיך ערגעץ א גר אדער א בורח דהיינו איין אנטלאפנער אדער א פאר טריפנער זאלין זיי אלע קומען אויף דער חתונה עס זאל איינער פון זיי ניט אפ גיין. וועלן זיי נעמען גרוסע מתנות. ווידער האט גיהייסן דער מלך (דהיינו די בת קיסר) אז מען זאל מאכין ארום דער גאנצער שטאט קוואלין ארום ארום. כדי אז איינער וועט וועלן אטרונק טון זאל ער ניט פדארפן אנוועק גיין איין טרונק טון נאר איטליכער זאל גיפנען אקוואל לעבין זיך. נאך האט דער מלך (דהיינו די בת קיסר) גיהייסן אז מען זאל זיין צורה אפ מאלין ביי איטליכן קוואל. און מזאל שטעלין שומרים. זיי זאלין היטין באם אז איינער וועט קומען און וועט זיך שטארק צו קוקין צו דער צורה (דהיינו צו דעם פאטערעט פון דעם מלך דאס איז די בת קיסר כנ"ל) און וועט מאכין אשלעכט פנים זאל מען דעם מענשן חאפין און מען זאל אים איין זעצין איז דער תפיסה האט מען אלץ אזו גיטאן. זענען אז גיקומען די אלע דרייא (דהיינו דער ערשטער בן מלך וואס ער איז דער רעכטער חתן פון דער בת קיסר) וואס זי איז דא מלך גווארין און דער זון פון דעם סוחר (וואס דער פאטער האט אים פאר טריבן איבער דער בת קיסר וואס זי איז פון אים אנטלופן גווארין כנ"ל) און דער מלך וואס מען האט אים פאר טריבן (אויף איבער דער בת קיסר וואס זי איז פון אים אנטלופן גווארין מיט די עלעף פאגיס כנ"ל) און איטליכער פון די דריי האט דער קענט אז דאס איז איר צורה און האבין זיך זייער צוגקוקט און האבין זיך דער מאנט און האבין זיך זייער מצער גיווען האט מען זיי גיחאפט אין דער תפיסה אריין בשעת חתונה האט דער מלך גיהייסן (דהיינו די בת קיסר) אז מען זאל די שבוים ברענגען פאר אים האט מען גיבראכט דיא אלע דרייא.

שהוא א' מג' השבויים הנ"ל) אותך העבירו בשביל הי"א בנות שרים שנאבדו. הרי לך הבנות שרים. שוב למדינתך ולמלכותך (כי הי"א בנות שרים היו עמה כאן כנ"ל). אתה סוחר (היינו בתחילה דיברה להמלך שהעבירוהו הנ"ל עכשיו חזרה פניה ודברה עם הסוחר היינו עם בן הסוחר הנ"ל) אותך גירש אביך בשביל הספינה עם סחורה שנאבדה ממך (כנ"ל) הרי לך הספינה שלך עם כל הסחורה ועל שנשתהא המעות כ"כ יש לך עתה עשירות בספינה בכפלי כפלים ממה שהיה. (כי הספינה בעצמה עם כל הסחורה של בן הסוחר שהיא ברוחה עמה כנ"ל עדיין היה אצלה בשלימות כנ"ל ונוסף לזה היה בספינה כל העשירות שלקחה אצל הגזלנים הנ"ל שהיה עשירות מופלג מאד כפלי כפלים כנ"ל (ואתה בן מלך) (היינו החתן שלה באמת) נלכה ונסעה. ושבנו לביתם. בילא"ו:

האט זי זיי דער קענט און זיי האבין זי נישט דער קענט מחמת זי איז גיגאנגען און גיטאן ווי איין מאנצביל. האט זיך און גירופן די בת קיסר און האט גיזאגט דו מלך זיך האט מען פאר טריבען איבער די עלעף פאניס וואס זיי זענען פאר פאלן גינארין נאדיר אפ זיינע פאניס. קער זיך אום אהיים צו זיין מדינה און צו זיין מלוכה. דו סוחר (פלומר פרייר האט זי גירעט צום מלך. היינט האט זי און גיהובן צו ריידן צום בן הסוחר הנ"ל) זיך האט זיין טאטע פאר טריבן איבער דער שיף מיט דער סחורה וואס עס איז פאר פאלין גינארין (כנ"ל) נאדיר אפ זיין שיף מיט גאר דער סחורה. און דער פאר וואס זיין געלד איז אזו לאנג אוסין גיווען דער פאר האסטו היינט מער עשירות אין דער שיף כפלי כפלים מער פון פרייר (נארין היינט איז נאך גיווען אין דער שיף דאס גרוסע עשירות פון די רוצחים כנ"ל) און דו בן מלך (דהיינו דער ערשטער בן מלך וואס ער איז באמת דער חתן) קום אהער לאמיר אהיים פארין. האבין זיי זיך אום גיקערט אהיים. אמן ואמן:

מעשה ג

מעשה בחכם אחד קודם מותו קרא את בניו ומשפחתו וצוה אותם להשקות אילנות. גם יש לכם רשות לעסוק בשאר פרנסות אבל בזה תשתדלו להשקות אילנות. אח"כ נפטר החכם. והניח בנים. והיה לו בן א' שלא היה יכול לילך. והיה יכול לעמוד רק שלא היה יכול לילך והיו אחיו נותנים לו סיפוק די פרנסתו והיו מספיקים אותו כ"כ עד שנשאר לו. והיה אותו הבן [שלא היה יכול לילך] מקבץ על יד על יד ממה שנשאר לו מפרנסתו עד שקיבץ סך מסוים. ויישב עצמו למה לי לקבל הספקה מהם. טוב שאתחיל לעשות איזה מו"מ. ואף שאינו יכול לילך. יעץ בדעתו לשכור לו עגלה ונאמן ובעל עגלה ויסע עמהם ללייפסיק ויוכל לעשות המו"מ אף שאינו יכול לילך. כששמעו המשפחה זאת הוטב בעיניהם. ואמרו למה לנו ליתן לו הספקה טוב שיהיה לו פרנסה. והלוו לו עוד מעות כדי שיוכל לנהוג המו"מ ושכר לו עגלה ונאמן ובעל עגלה ונסע. ובא לקרעטשמע. ואמר הנאמן שילינו שם ולא רצה. והפצירו בו. והוא עיקש אותם ונסעו משם. ותעו ביער. ונפלו עליהם גזלנים. ואותן הגזלנים נעשו. ע"י שהיה פעם א' רעב. ובא אחד לעיר והכריז מי שרוצה מזונות יבא אליו ונתקבצו אליו כמה אנשים. והוא עשה בערמה. ומי שהיה מבין בו שאין בו צורך אליו. דחה אותו. ולאחד היה אומר אתה תוכל להיות בעל מלאכה. ולזה אמר

מעשה אמאל איז גווען אַחַם. פאר זיין טוט האט ער גרופן זיינע קינדער און זיין משפּחה. און האט זיי גלאזט צוואה. אז זיי זאלן אָן טרענקען ביימער. איר מעגט עוסק זיין אין אנדערע פרנסות אויף. נאר דאס זאלט איר זעהן תמיד צוא טאן. אָן צו טרענקען ביימער. דער נאך איז דער חכם גישטארבן. און האט גלאזט קינדער. און ער האט גיהאט איין זון נאם ער האט נישט גיקאנט גיין. שטיין האט ער נא גיקאנט. נאר גיין האט ער נישט גיקאנט. פלעגין אים די ברידער געבין סיפוק און זיין פרנסה. און זיי האבין אים אזוי פיל גיגעבין. ביז עס איז אים נאך איבן גיבליבן. האט ער זיך צום און גזאמלט ביסליך ווייס דאס וואס עס איז אים איבן גיבליבן חוץ פרנסה. ביז ער האט זיך אָן גיזאמלט אסאך געלט. האט ער זיך מיישב גינען. נאך וואס זאל איר ביי זיי קצבה נעמען בעסער וועל איר אָן הייבן משא ומתן צו טאן און קאטשע ער האט נישט גיקענט גיין. האט ער זיך מיישב גינען. ער וועט זיך דינגען אפיר מיט איין נאמן מיט איין בעל עגלה. און וועט מיט זיי פארין קיין לייפסיק. וועט ער קענען פירן דעם משא ומתן. קאטשע ער קאן נישט גיין. ווי די משפחה האט דאס דער הערט איז דאס זיי זייער וואיל גיפעליו. און האבין און גיזאנט. נאך וואס זאלין מיר אים געבין הספקה. בעסער לאז ער זיך מאכן איין פרנסה. און האבין אים נאך צוא גליגען געלט. כדי ער זאל קענען פירן דעם משא ומתן. האט ער אזוי גיטאן. און האט זיך גדונגען אפיר און אנאמן און איין בעל עגלה. און איז גיפארן. און איז גיקומען צו איין קרעטשמע. האט דער נאמן גיזאנט אז מוזאל דארט נעכטיגן. האט ער נישט גינואלט וואס זיי האבין אים גיבעטן און ער האט זיי איבער גישפארט. זענען זיי אנוועק גיפארין פון דארט און זענען פאר בלאנזעט גינווארין אין א וואלד. זענען זיי אָן גפאלין גזלנים. און די גזלנים זענען גינווארין על פי מעשה. עס איז אמאל גיווען הונגער איז איינער גיקומען אין שטאט אריין

אתה תוכל להיות ברחיים. ובירר רק אנשים חכמים והלך עמהם ליער. ואמר להם שיהיו נעשים גזלנים. כאשר שמכאן הולכים הדרכים ללייפסק לברעסלא ולשאר מקומות ונוסעים בכאן סוחרים ונגזול אותם ונקבץ מעות. ונפלו עליהם (היינו אלו הגזלנים הנ"ל נפלו על הבן הנ"ל שלא היה יכול לילך ועל האנשים שלו דהיינו הנאמן והבעל עגלה). הבעל עגלה והנאמן שהיו יכולים לברוח ברחו. והוא נשאר על העגלה. ובאו ולקחו התיבה של המעות ושאלו אותו למה אתה יושב. והשיב שאינו יכול לילך. וגזלו התיבה והסוסים. והוא נשאר על העגלה. והנאמן והבעל עגלה (שברחו למקום שברחו) וישבו עצמם. כאשר שלקחו פרוקלאדין מפריצים ולמה להם לשוב לביתם. שיוכלו לבא בשלשלאות טוב להם לישאר שם (במקום שברחו לשם) ויהיו בכאן נאמן ובעל עגלה. והבן הנ"ל כל זמן שהיה לו המאכל שלקח מביתו לחם יבש שהיה בעגלה (שקורין סוחרים) אכל אותם. ואח"כ כשכלה ולא היה לו לאכול. יישב עצמו מה לעשות והשליך עצמו מהעגלה לאכול עשבים והיה לו יחידי בשדה ונפחד. וניטל ממנו הכח עד שלא היה יכול אפי' לעמוד רק לרחוש (בל"א רוקין זיך) והיה אוכל העשב

און האט אוס גירופן. ווער עס וויל עסין זאל צו אים קומען. זענען צו אים גיקומען פמה מענשן האט ער גיזעהן די מענשן וואס קומען אים ניט צו ניץ. האט ער זיי מדחה גיווען צו איינעם האט ער גיזאגט דו קאנסט זיין איין בעל מלאכה. און צו דעם האט ער גיזאגט דו קאנסט זיין איין אמיל. און האט אויס גיקליבן נאר קלוגע יונגען. און איז מיט זיי גיגאנגען אין ואלד אריין. און האט זיי אן גירעט אן זיי זאלין ווערין גזלנים. באשר פון דאנעט גייען וועגן. קיין לייפסיק און קיין ברעסלא. און צו אנדערע ערטער. פארין דא דורך סוחרים. וועלן מיר זיי ראפיווען. וועלן מיר האבן געלט (אזו הט דער גזלן וואס האט פרייר אוס גירופן איז שטאט זיי אן גרעט) זענען די גזלנים אן גפאלן אויף זיי (דהיינו אויף דעם וואס האט ניט גיקאנט גיין און אויף זיינע מענשן דהיינו דער נאמן מיט דעם בעל עגלה) דער נאמן און דער בעל עגלה האבן גיקאנט אנטלופען זענען זיי אנטלאפן גינוארין. און ער איז גיבליבן אויף דעם וואגן. זענען די גזלנים צו אים גיקומען און האבן פייא אים אנוועק גנומען דאס קעסטיל מיט געלד און האבן אים גיפרעגט. וואס זיצטו האט ער גיענפערט ער קאן ניט גיין. און זיי האבן פיי אים גרפיוועט דאס קעסטיל און די פערד. און ער איז גיבליבן אויף דעם וואגן. און דער נאמן מיט דעם בעל עגלה וואס זייא זענען אנטלאפן גינוארין האבן זיך מיישב גיווען. באשר זיי האבן גנומען פרוקלאדין פיי פריצים נאך וואס זאלין זיי זיך אים קערין אהיים. זיי קאנען קומען איין קייטן אריין. בעסער וועלן זיי דארט פלייבן (דארט ווי זיי זענען אהיו אנטלאפן גינוארין) און וועלן דארט זיין איין נאמן און איין בעל עגלה. און דער וואס האט ניט גיקאנט גיין. וואס ער איז גיבליבן אויף דעם וואגן. כל זמן ער האט נאך גיהאט די סוחרעס וואס ער האט מיט גינומען פון דער היים האט ער זיי גיגעסין. דער נאך אז דאס איז שוין אויס גיגאנגען און ער האט ניט גיהאט צו עסין. האט ער זיך מיישב גיווען. וואס טוט מען האט ער זיך אראפ גינוארפן פון דעם וואגן ער זאל עסין גראז. האט ער גינעקטיגט אליין איין פעלד איז ער איבער גישראקן גינוארין איז פיי אים אנוועק גינומען גינוארין דער פח האט ער שוין ניט גיקענט אפילו שטיין. נאר רוקין זיך. און ער פלעגט עסין דאס גראז וואס עס איז גיווען ארום אים. און כל זמן ער האט גיקענט דער לאנגען

סביבותיו וכל זמן שהיה יכול להושיט ולאכול היה אוכל שם. ואח"כ כשכלה העשב סביבו עד שלא היה יכול להושיט היה מנתק עצמו להלן ואכל שם. והיה אוכל העשב איזה זמן. פעם אחד בא לעשב א' שעדיין לא אכל עשב כזה. והוטב בעיניו אותו העשב. מחמת שהיה אוכל זמן רב עשבים והיה מכיר בהם ועדיין לא ראה עשב כזה. ויישב עצמו לעקרו עם שרשו. והיה תחת השורש דומיט והדומיט היה מרובע. וכל צד היה לו סגולה אחרת. ובצד אחד היה כתוב שמי שיאחז אותו צד ישא אותו למקום שיום ולילה נתקבצים ביחד שהשמש והירח נתקבצים שם ביחד. וכשעקר העשב עם השורש שהיה שם הדומיט נודמן שאחז באותו הצד (המסוגל לישא למקום שיום ולילה מתקבצים כנ"ל) ונשא אותו ובא למקום שיום ולילה נתוועדים יחד והסתכל והנה הוא שם במקום ששמש וירח באים ביחד כנ"ל. ושמע שהשמש עם הירח מדברים והיה השמש קובל לפני הירח באשר שיש אילן שיש לו ענפים רבים ופריו ועליו וכל ענף וענף ופרי ועלה יש לו סגולה מיוחדת. שזה מסוגל לבנים וזה מסוגל לפרנסה. וזה מסוגל לרפואת חולאת זה וזה לחולאת אחרת. כל אחד ואחד מסוגל לדבר אחר וזה האילן היו צריכין להשקותו ואם היו משקין אותו היה מסוגל מאד ולא די שאין

צום גראז און עסין. האט ער גגעסין. דער נאך אז עס איז שוין אום גיגאנגען דאס גראז ארום אים אז ער האט שוין נישט גיקענט דער לאנגען. האט ער זיך אוועק גירוקט ווייטער. און האט ווייטער גיגעסין. האט ער אזוי גיגעסין דאס גראז אצייט. אמאל איז ער גקומען צו איין קרייטיקן וואס ער האט נאך אזוי איין קרייטיקן ניט גיגעסין. איז אים דאס קרייטיקן זייער גפעלין מחמת ער האט גיגעסן אלענגע צייט קרייטכצער. און ער האט זיי שוין גיקאנט. און אזוי איין קרייטיקן. האט ער נאך ניט גיזעהן האט ער זיך מיישב גיווען. ער וועט עס אום רייסין מיט דעם ווארציל. איז גיווען אונטערין ווארציל אדומיט. און דער דומיט איז גיווען פיר עקיקיק און איטליכע זייט פון דעם דומיט האט גיהאט אין זיך איין אנדערע סגולה. אוף איין זייט פון דעם דומיט איז גשטאנען אן גשריבן. אז ווער עס וועט אן נעמען ביי דער זייט. וועט עס אים טראגין אהין ווי טאג און נאכט קומען זיך צום אויף דהיינו וי די זין מיט זער לבנה קומען זיך צום אויף אין איינעם. ווי דער האט אום גריסין דאס קרייטיקן מיט דעם ווארציל (וואס דארט איז גיווען דער דומיט) האט זיך מזדמן גיווען. אז ער האט אן גינומען ביי דער זייט. (דהיינו ביי דער זייט ווס עס איז מסוגל עס זאל אים טרגין צו דעם אורט וואס טאג און נאכט. קומען זיך צום אויף) האט עס אים אוועק גיטרגין אהין. ווא טאג און נאכט קומען זיך צום אויף. ער קוקט זיך ארום. און ער איז שוין דארט (וויא טאג און נאכט דהיינו די זון מיט דער לבנה קומען זיך אין איינעם צום אויף) האט ער גיהערט ווי די זון מיט דער לבנה שמוסין. און די זון האט זיך גיקלאגט פאר דער לבנה. באשר סע פאר האנדן איין בום נאס דער בום האט אסאך צווייגין און פירות און פלעטליך און איטליכע צנייג און איטליכע פרי און איטליכש פלעטיל. האט אין זיך אבזונדערע סגולה. דאס איז מסוגל צו קינדער. און דאס איז מסוגל צו פרנסה. און דאס איז מסוגל סע זאל היילן דאס חולאת און דאס איז מסוגל צו איין אנדער חולאת. איטליכס פיציל פון דעם בום. איז מסוגל צו איין אנדערע זאך. און דעם בום וואלט מען גידארפט אן טרענקען. און אז מזאל אים אן טרענקען. וואלט עס זייער מסוגל גיווען. און לא די איה טרענק אים ניט אן. שוין איה נאך

אני משקה אותו אלא שע"י שאני מזריח עליו אני מייבש אותו. ענתה הלבנה ואמרה אתה דואג דאגות אחרים אני אספר לך עסק שלי. היות שיש לי אלה הרים וסביבות האלה הרים. יש עוד אלה הרים. ושם מקום שדים. והשדים יש להם רגלי תרנגולים ואין להם כח ברגליהם. ויונקים מרגלי. ומחמת זה אין לי כח ברגלי. ויש לי אבק היינו פול שהוא רפואה לרגלי. ובא רוח ונושא אותו. ענתה החמה את זה אתה דואג (בלשון תימה) אגיד לך רפואה. באשר שיש דרך. ומאותו הדרך מתפצלים כמה דרכים דרך אחד של צדיקים. אפי' הצדיק שהוא בכאן מפזרים תחתיו אותו האבק שבאותו הדרך הנ"ל בכל פסיעה. וכל פסיעה שהוא פוסע הוא דורך באותו האבק. ויש דרך של אפיקורסים אפי' אפיקורס שבכאן מפזרים תחתיו בכל פסיעה מאותו האבק כנ"ל. ויש דרך של משוגעים. אפי' משוגע שבכאן מפזרים תחתיו כנ"ל וכן יש כמה דרכים. ויש דרך אחר באשר שיש צדיקים שמקבלים על עצמם יסורים. ומוליכים אותם הפריצים בשלשלאות. ואין להם כח ברגליהם ומפזרים תחתיהם מאותו האבק של אותו הדרך. ויש להם כח ברגליהם. על כן תלך לשם שיש שם הרבה אבק ויהי לך רפואה על רגליך. (כל זה דברי החמה אל הלבנה) והוא שמע כל זה. בתוך כך נסתכל על הדומיט בצד אחר וראה כתוב שם. שמי שיאחז באותו הצד שישא אותו להדרך

אוף אים. און פאר טריקין אים: האט זיך די לבנה אן גירופין (צו דער זון) דוא זאָגסט פֿרעמדע זאָרג. איך וועל דיר דער ציילין מיין זאָג. באשר איך האב טויזנט בערג. און ארום די טויזנט בערג. איז דא נאך טויזנט בערג. און דאָרט איז דאס אָרט פון שדים. און די שדים האבין הינרשע פֿיס. האבין זיין קיין פֿח ניט אין די פֿיס. נעמען זיי פֿח פון מיינע פֿיס. און מחמת דעם האב איך קיין פֿח ניט אין מיינע פֿיס. און איך האב אפּיל (דהיינו אַשטוב) וואס דער פּול איז אַרפּאָה צו מיינע פֿיס. קומט אַווייט און טראָגט אים אַוועק. האט זיך די זון אן גרופּן אַדאס זאָגסטו. איך וועל דיר זאָגן אַרפּאָה. באשר ס'פאר האַנדלן אַוועג. און פון דעם וועג צו טיילן זיך כמה וועגין. איין וועג איז פון צדיקים. אפילו דער צדיק וואס ער איז דא. שיט מען אים אונטער דעם פּול פון דעם וועג איז איטליכן טרעט. און איטליכן טרעט וואס ער טוט. גייט ער אַלץ אוף דעם פּול. און ס'פאר האַנדלן אַוועג פון אפיקורסים אפילו דער אפיקורס וואס ער איז דא. שיט מען אים אונטער דעם פּול איז איטליכען טרעט כנ"ל. און ס'פאר האַנדלן אַוועג פון משוגעים. אפילו אַמשוגע וואס ער איז דא. שיט מען אים אונטער דעם פּול כנ"ל. און אזוי איז פאר האַנדלן כמה וועגין. און ס'פאר האַנדלן אַוועג. באשר ס'פאר האַנדלן צדיקים וואס זיי זענען מקבל. אוף זיך יסורים פירין זיי די פריצים אין קייטין. האבן זיי קיין פֿח ניט אין די פֿיס. שיט מען זיי אונטער פון דעם פּול פון דעם וועג. האבן זיי פֿח אין די פֿיס. בכו זאָלסטו אַהין גיין וואָרט דאָרט איז דא אַסאך פּול וועסטו האבין איין רפּאָה, אוף די פֿיס (דאס האט אַלץ די זון גירעט צו דער לבנה) און ער הערט דאס אַלץ. (היינו דער וואס האט קיין פֿח ניט גיהאט אין די פֿיס האט דאס אַלץ גיהערט) דער ווייל האט ער אַקוק גיטאן אוף דעם דומיט אוף דער אַנדערע זייט. האט ער גיזעהן דאָרט איז גישטאַנען אן גישריבן אז ווער עס וועט אן נעמען ביי דער זייט. וועט עס אים טראָגן צו דעם וועג וואס עס גייען פון אים אַרום כמה וועגין (דהיינו דער וועג וואס אובין איז גישטאַנען וואס די זון האט מוֹדיע גיווען דער לבנה) האט ער אן גינומען ביי דער זייט.

שיוצאים ממנו כמה דרכים כנ"ל ואחזו באותו הצד. ונשא אותו לשם ונתן רגליו באותו הדרך שהאבק רפואה לרגלים. ונתרפא מיד. והלך ונטל האבק מכל הדרכים ועשה לו אגודות. שאגד הפול של הדרך של צדיקים לבדו. וכן הפול של שאר הדרכים אגד כ"א לבדו. ולקחם אתו. ויישב עצמו. והלך לאותו היער שגזלו אותו שם. כשבא לשם. בחר לו אילן גבוה שהוא סמוך להדרך שיוצאים שם הגזלנים לגזול. ולקח הפול של צדיקים והפול של משוגעים ועירבם יחד ופיזר אותם על הדרך. והוא עלה על האילן וישב שם לראות מה יהיה נעשה בהם. והיו יוצאים שם גזלנים ששלח אותן הגזולן הגדול שבהם הנ"ל לצאת ולגזול. וכשבאו לאותו הדרך. תיכף כשדרכו על הפול הנ"ל נעשו צדיקים. והתחילו לצעוק על נפשם על שגזלו עד הנה והרגו כמה נפשות. אבל מחמת שהי' מעורב שם פול של משוגעים נעשו צדיקים משוגעים. והתחילו להתקוטט זה עם זה. זה אמר בשכילך גזלנו וזה אמר על ידך גזלנו. עד שהרגו זא"ו. והיה שולח כת אחרת והיה ג"כ כנ"ל. והרגו זא"ו כנ"ל. וכן היה אח"כ. עד שנהרגו כולם. עד שהבין שלא נשארו כ"א הוא

האט עס אים אהין אָוועק גיטראגן (דהיינו צוא דעם וועג) האט ער אריין גיטאן די פיס אין דעם וועג. וואס דער פול איז ארפואה צו די פיס איז ער תיכף גיהיילט גינארין. איז ער גיגאנגען. און האט גינומען דעם פול פון אלע וועגין און האט איטליכן פול פאזונדער איין געבונדן אין א בינטל. (דהיינו) דעם פול פון דעם וועג פון צדיקים האט ער פאזונדער איין געבונדן. און אזוי דעם פול פון די איבריגע וועגין האט ער איטליכן פאזונדער פאר בונדן. און האט זיך גימאכט פינטליך פון די פולין. אין האט זיי מיט זיך מיט גינומען און ער האט זיך מיישב גיווען און איז גיגאנגען צוא דעם וואלד וואס מען האט אים דארט גיראפעוועט. ווי ער איז אהין גקומען. האט ער זיך אוס גקליבן איין הוכן בוים. וואס ער איז נאנט צו דעם וועג וואס פון דארט גיין ארום די גזלנים ראפיווען. און האט גינומען דעם פול פון צדיקים און דעם פול פון משוגעים. און האט זיי אין איינעם אוס גימישט. און האט זיי פאר שפרייט אוף דעם וועג. און ער איז ארום גיגאנגען אוף דעם בוים און האט זיך דארט גיזעצט. ער זאל זעהן וואס מיט זיי וועט זיך טאון. האט ער גיזעהן ווי די גזלנים זענען ארום גיגאנגן. וואס דער עלצטער גזלן (הנ"ל) האט זיי ארום גישיקט ראפיווען. ווי די גזלנים זענען גיקומען אויף דעם וועג. תיכף ווי זיי האבן אטרעט גיטאן אויף דעם פול. זענען זיי גינארין צדיקים און האבן אן גיהובין צוא שרייען אויף זייערע יאר און טעג. וואס זיי האבן ביז אהער גיראפיוועט און האבן גיהרגעט כמה נפשות. נאר עס איז דאך אפער דארט גיווען גימישט מיט דעם פול פון משוגעים זענען זיי גינארין משוגענע צדיקים. און האבן זיך אן גיהובן צו קריגן איינער מיט דעם אנדערין. דער האט גיזאגט. איבער דיר. האבן מיר גהרגעט. און דער האט גיזאגט איבער דיר. האבן זיי זיך אזו צו קריגט. ביז זיי האבן זיך איינס דאס אנדערע גהרגעט. האט דער עלצטער גזלן גישיקט נאך אמאל אנדערע גזלנים. איז אויף אזו גיווען ווי פריר. האבן זיי זיך אויף גיהרגעט איינס דאס אנדערע. און אזו איז עטליכע מאל גיווען. ביז זיי זענען אלע אויס גיהרגעט גינארין. ביז ער האט פאר שטאנען (דהיינו דער וואס האט פריר קיין כת ניט גיהאט אויף די פיס וואס ער איז ארום אויף איין

בעצמו עם עוד אחד (היינו שהבן הנ"ל הבין שכבר נהרגו כל הגזלנים הנ"ל ולא נשאר כ"א הגזלן הגדול בעצמו עם עוד אחד) וירד מהאילן. וכיבד משם את הפול הנ"ל מן הדרך. ופיזר את הפול של צדיקים בעצמו. והלך וישב על האילן. ואותו הגזלן (היינו הגדול שבהם) תמה ששולח כל הגזלנים ואין אחד מהם שב אליו. והלך הוא בעצמו עם האחד שנשאר אצלו. ותיכף כשבא על אותו הדרך (שפיזר שם הבן הנ"ל הפול של צדיקים לבדו) נעשה צדיק. והתחיל לצעוק לחבירו על נפשו על שהרג כ"כ נפשות וגזל כל כך. והיה תולש קברים והיה שב בתשובה ומתחרט מאד. וכיון שראה (הבן הנ"ל שהיה יושב על האילן) שהוא מתחרט ושב בתשובה כ"כ ירד מהאילן. כיון שראה הגזלן שמצא אדם. התחיל לצעוק אוי על נפשי כזאת וכזאת עשיתי. אהה תן ליישובה. ענה לו. החזר לי התיבה שגזלתם ממני. כי כתוב אצלם על כל גזילה. באותו היום שנגזל. ואצל מי נגזל. אמר לו אני מחזיר לך תיכף ואני נותן לך אפילו כל האוצרות של גזילה שיש לי. רק תן לי תשובה. אמר לו תשובתך היא. רק שתלך אל העיר ותצעוק ותתוודה. אני הוא שהכרזתי אז ועשיתי כמה גזלנים. והרגתי וגזלתי כמה נפשות זה היא תשובתך. ונתן לו כל האוצרות. והלך עמו אל העיר. ועשה כן. ופסקו שם באותו

בום) אז עם איז שוין גאר ניט גיבליבען פון די גזלנים. נאר ער אליין (דהיינו דער עלצטער גזלן וואס ער האט זיי אלע און גירעט כנ"ל) מיט נאך איינעם. איז ער אראפ פון דעם בום און האט אום גיקערט דעם פול פון דעם וועג. און האט פאר שפרייט דעם פול פון צדיקים אליין. און ער איז גיגאנגען און האט זיך ווידער גיזעצט אויף דעם בום. און דער עלצטער גזלן (וואס ער האט עס אלץ גשיקט זיינע לייט און זיי האבן זיך ניט אום גיקערט) האט זיך זייער גיוונדערט. וואס ער שיקט אלץ דיא גזלנים. און קיינער קערט זיך ניט אום. האט ער זיך מיישב גיווען און איז אליין גיגאנגען מיט דעם איינעם וואס ער איז נאך גיבליבען ביי אים. און תיכף ווי ער איז גיקומען אויף דעם וועג. (וואס דער האט דארט פאר שפרייט דעם פול פון צדיקים אליין) איז ער גינארין אצדיק. און האט און גיהובין צו שרייען צום אנדערין אויף זיינע יאר און טעג. וואס ער האט גיהרגעת אזו פיל נפשות און האט אזוי פיל גירבינועט. און האט גיריסן קברים. און האט תשובה גיטאן. און האט זייער גרוס חרטה גיהאט. ווי ער האט גיזעהן (היינו דער וואס איז גיזעסין אויף דעם בום) אז ער האט חרטה און טוט זייער תשובה. איז ער אראפ פון דעם בום. ווי דער גזלן האט דער זעהן אמענש. האט ער און גיהובין צו שרייען אויף זיך. ווי איז מיר אזונס און אזונס האב איך גיטאן. גינואלד גיב מיר אום אתשובה. האט ער אים גיענפערט קער מיר אום דאס קעסטיל. וואס איר האט גיראפיוועט ביי מיר. ווארין ביי זיי איז גיווען פאר שריבן אויף איטליכער גזילה. ווען סע איז גיגזלט גינארין. און ביי וועמין מיהאט דאס גיגזלט. האט ער אים גזאגט. איך קער דיר אום תיכף. איך וועל דיר שענקען אפילו אלע אוצרות פון גזילה וואס איך האב. אבי גיב מיר אום אתשובה. האט ער אים גיזאגט. זיין תשובה איז נאר. אז דוא זאלסט גיין אין שטאט אריין. און זאלסט שרייען. און זאלסט מתודה זיין איך בין דאס וואס איך האב דעמולט אום גרופין (כנ"ל) און האב גמאכט כמה גזלנים. און האב גהרגעת און גיראפיוועט כמה נפשות. אדאס איז זיין תשובה האט דער גזלן אים גיגעבן אלע אוצרות. און איז מיט

העיר. באשר שהרג כל כך נפשות. ע"כ יתלו אותו. למען ידעו. אח"כ יישב עצמו הבן הנ"ל. לילך אל הב' אלף הרים (הנ"ל) להסתכל מה נעשה שם. כשבא לשם עמד מרחוק מהשני אלף הרים. וראה שיש שם כמה וכמה אלף אלפים ורבי רבבות משפחות של שדים. כי הם פרים ורבים כבני אדם והם רבים מאוד. וראה המלכות שלהם יושב על כסא ששום ילוד אשה אינו יושב על כסא כזו. וראה אותם שעושים ליצנות. זה מספר שהזיק לזה תינוק. וזה אומר שהזיק לזה יד. וזה מספר שהזיק רגל. וכן שאר ליצנות. בתוך כך נסתכל וראה אב ואם הולכים ובוכים. ושאלו אותם למה אתם בוכים. והשיבו שיש להם בן והי' דרכו לילך לדרכו והי' שב באותו הזמן. ועכשיו הוא זמן רב ועדיין לא בא. והביאו אותם למלך. וצוה המלך לשלוח שלוחים לכל העולם למוצאו. והיו האב ואם חוזרים ופגעו באחד שהי' הולך ביחד עם בנם הנ"ל (היינו שאותו האחד שפגעו בו הי' החבר של בנם והי' הולך ביחד עם בנם בתחילה. אבל עכשיו פגעו בו לבדו) ושאל אותם על מה אתם בוכים. וסיפרו לו כנ"ל השיב להם אני אודיע לכם. היות שהי' לנו אי אחד בים שהי' שם מקום שלנו. ואח"כ הלך המלך שהי' שייך לו האי הנ"ל ורצה לבנות שם בנינים והניח יסודות. ואמר הבן הנ"ל (היינו הבן של השדים

אים גיגאנגען אין שטאט אריין. און האט אזו גיטאן. האט מען דארט אין דער שטאט גיפסקית. באשר ער האט אוס גהרגעט אזו פיל נפשות. על כן זאל מען אים הענגען. למען ידעו. כלומר כדי אנדערע זאלין זיך אפ לערנען. דער נאך האט ער זיך מיישב גיווען (דהיינו דער וואס האט פריער קיין פת ניט גיהאט אויף די פיס) ער וועט גיין צו די צוויי טויזנט בערג (הנ"ל) ער זאל זעהן וואס דארט טוט זיך. האט ער זיך גישטעלט פון ווייטן פון די צוויי טויזנט בערג. האט ער גיזעהן אז סע דארטין דא כמה וכמה אלפי אלפים ורבי רבבות משפחות פון שדים. ווארין זיי זענען פרים ורבים און האבן קינדער אזו ווי מענשן. און זיי זענען זייער פיל. און ער האט גיזעהן זייער מלכות איז גיזעסן אויף אשטול וואס קין שום ילוד אשה (כלומר קיין שום מענטש) זיצט ניט אויף אזו אשטול. און האט גיזעהן ווי זיי מאכין ליצנות. דער דער ציילט. אז ער האט ביי דעם אקינד מזיק גיווען. און דער דער ציילט. ווי ער האט דעם אהאנט מזיק גיווען. און דער דער ציילט. ווי ער האט אפוס מזיק גיווען. און אזו אנדערע ליצנות. דער ווייל האט ער דער זעהן. ווי פאטער און מוטער גייען און וויינען האט מען זיי גיפרעגט וואס וויינט איר. האבן זיי גיענפרט. זיי האבן אזו. פלעגט זיין שטייגער צו זיין ער זאל גיין אין זיין וועג. און אין דער צייט פלעגט ער זיך שוין אום קערין און היינט איז שוין אלאנגע צייט און ער איז נאך ניט גקומען. (און דאס איז אלץ גיווען פון די שדים דער פאטער מיט דער מוטער מיט דעם זון) האט מען זיי גבראכט צום מלך. האט דער מלך גיהייסן אז מיזאל שיקין שלוחים אין גאר דער וועלט אז מיזאל אים גיפנען. ווי דער פאטער מיט דער מוטער זענען קריק גיגאנגען פון דעם מלך. האבן זיי באגעגנט איינעם וואס דער איז אין איינעם גיגאנגען מיט זייער זון האט ער זיי גיפרעגט. וואס וויינט איר. האבן זיי אים דער ציילט. האט ער זיי גיענפרט. איך וועל אייך דער ציילן. באשר מיר האבן גיהאט אקענפי אויף דעם ים. וואס דארט איז גיווען אונזער ארט. איז גאנגען דער מלך וואס צו אים האט גקערט די קענפי. און האט גיוואלט דארט בויען פאלאצין און האט

הנ"ל שנאבד) אלי שנזיק אותו. והלכנו ולקחנו הכח מהמלך. והי' עוסק בדאקטורים. ולא היו יכולים לעזור לו. והתחיל לעסוק במכשפים, והי' שם מכשף אחד שהי' יודע משפחתו. ואת משפחתי לא ידע. ע"כ לא הי' יכול לעשות לי דבר. אבל משפחתו הי' יודע ותפס אותו ומענה אותו כ"כ. והביאו אותו אל המלך. (היינו זה השד שסיפר כל זה הביאו אותו אל המלך שלהם) וסיפר זאת לפני המלך. אמר המלך ישיבו לו הכח. ענה ואמר. שהי' אצלינו אחד שלא הי' לו כח ונתננו לו הכח. אמר המלך יקחו ממנו הכח ויחזירו להמלך. השיבו להמלך כי נעשה ענו. אמר המלך שיקראו הענו ויביאו אותו לכאן. ושלחו שליח אחריו. אמר אותו האיש הבן הנ"ל (היינו זה הבן שלא היה לו כח ברגליו בתחלה שבא לכאן וראה כל זה) אלך ואראה הענין איך נעשה מהאנשים אלו ענו. והלך אחרי השליח. ובא אל העיר שהי' שם הענו. ושאל את אנשי העיר. מפני מה כסה הענו כ"כ בתוך העיר. והשיבו לו בכאן. אדרבא. שמעולם אין כאן ענו. וזה זמן שכסה הענו ובא השליח וקרא את הענו. והלך משם. ויישב עצמו האיש הנ"ל לילך אחריהם לשמוע מה הם מדברים. ושמע שהשליח שאל אותו איך אתה בא להיות בכאן ענו.

דארט שון גילייגט איסוד (דהיינו אגרונט) האט אייער זון גיזאגט צו מיר. אז מיר זאלין אים מוזיק זיין זענען מיר גיגאנגען און מיר האבין אנוועק גינומען דעם פח פון דעם מלך האט ער זיך גפאריט מיט דאקטורים. און זיי האבין אים ניט גיקאנט העלפין האט ער זיך אן גיהובין צו פארין מיט מכשפים איז דארט גיווען איין מכשף וואס ער האט גווסט זיין משפחה מיין משפחה האט ער ניט גווסט איבער דעם האט ער מיר גאר ניט גיקענט טון. נאר זיין משפחה האט ער גיוויסט. האט ער אים גיחאפט און ער איז אים מענה זייער (כלומר ער פייניגט אים זייער) האט מען אים גיבראכט צום מלך (דהיינו דעם שד וואס ער האט דאס אלץ דער ציילט) האט ער דאס פאר דעם מלך אויף דער ציילט. האט דער מלך גיזאגט לאז מען אום קערין דעם פח צו דעם מלך. האט ער גיענפרט עס איז ביי אונז גיווען איינער וואס ער האט קיין פח ניט גיהאט. האבין מיר אים אנוועק גיגעבין דעם פח. האט דער מלך גיזאגט. לאז מען ביי אים אפ נעמען דעם פח. און לאז מען אום קערין צום מלך. האט מען אים גיענפערט. ער איז גיווארין אנוואלקין (דהיינו דער שד וואס זיי האבין אים אנוועק גיגיבען דעם פח פון דעם מלך איז דער שד גיווארין אנוואלקין) האט דער מלך גיזאגט אז מען זאל רופין דעם וואלקין און מזאל אים ברענגען אהער. האט מען גישיקט אשליח נאך אים. האט ער זיך מיישב גיווען (דהיינו דער וואס האט קיין פח ניט גיהאט איז די פיס פריר. וואס ער האט דאס אלץ גיזעהן) לאם איך נאך גיין. וועל איך זעהן ווי אזו סע ווערט פון די לייט אנוואלקין איז ער נאך גיגאנגען דעם שליח. און איז גיקומן צו דער שטאט וואס דארט איז גווען דער וואלקין. האט ער גפרעגט די שטאט לייט. פאר וואס איז דא איין וואלקין אין שטאט האבין זי אים גיענפערט. דא אין שטאט איז אדרבא. קיין מאל קיין וואלקין נישט דא. נאר פון אציט האט אזו אנוואלקין באדעקט די שטאט. און דער שליח איז גיקומען און האט גירופן דעם וואלקין. איז ער אנוועק גיגאנגען פון דארט. האט ער זיך מיישב גיווען (דהיינו דער וואס האט קיין פח ניט גיהאט איז די פיס פריר) ער וועט זיי נאך גיין ער זאל הערין וואס זיי שמוסען. האט ער גיהערט ווי דער שליח האט אים גיפרעגט ווי קומט עס וואס דו ביסט דא גיווארין אנוואלקין. האט ער

והשיב לו אספר לך מעשה. פעם אחד הי' חכם אחד. והקיסר מהמדינה היה אפיקורס גדול. ועשה את כל המדינה לאפיקורסים. והלך החכם וקרא את כל בני משפחתו. ענה ואמר להם. הלא אתם רואים שהקיסר הוא אפיקורס גדול ועשה את כל המדינה אפיקורסים וקצת ממשפחתנו עשה ג'כ לאפיקורסים. בכך נפרוש אל המדבר כדי שנשאר בהאמונה בהש"י. והסכימו עמו. ואמר החכם שם (היינו שהזכיר איזה שם מן השמות) והביא אותם אל המדבר ולא הוטב בעיניו אותו המדבר ואמר שם ונשא אותם אל מדבר אחר. ולא הוטב בעיניו ג'כ. ואמר עוד שם והביא אותם אל מדבר אחר. והוטב בעיניו. ואותו המדבר היתה סמוכה אל הב' אלף הרים והלך (אותו החכם הנ"ל) ועשה עיגול סביבותם שלא יוכל שום אחד להתקרב אליהם. ויש אילן שאם היה אותו האילן נשקה לא היה נשאר ממנו (היינו מן השדים) כלום. ע"כ עומדים יום ולילה מאתנו שחופרים ואינם מניחים מים להאילן. ושאל אותו למה עומדים יום ולילה כיון שחופרים פעם אחד למנוע המים די. השיב לו שיש בינינו מדברים ואלו המדברים הולכים ועושים מחלוקת בין מלך זה למלך אחר. ועי' נעשה מלחמה. ועי' נעשה רעידת הארץ. ונופל האדמה שסביבות התפירה ויוכל לבא מים להאילן ע"כ עומדים תמיד לחפור כנ"ל. וכשנעשה מלך בינינו עושים לפנינו כל הליצנות ושמחים. זה

אים גענפֿרט. איך וועל דיר דער ציילין אַמעשה. אַמאַל איז גיווען אַחכם. און דער קיסר פון דער מדינה איז גיווען אַגרוסר אפיקורס און ער האט גמאַכט די גאַנצע מדינה פֿאַר אפיקורסים. איז גיגאַנגען דער חכם און האט גירופן די גאַנצע משפּחה זיינע. און האט צו זיי גיזאַגט. איר זעט דוד. אז דער קיסר איז אַגרוסער אפיקורס און האט גימאַכט די גאַנצע מדינה פֿאַר אפיקורסים און אַטייל פון אונזער משפּחה. האט ער שוין אונדז גימאַכט פֿאַר אפיקורסים. בכך לאמיר זיך אַוועק לאַזן אין דער מדבר כדי מיר זאלין בלייבן ביי אונזער אמונה אין גאט ב"ה. זענען זיי מרוצה גיווארן דרום. האט דער חכם גיזאַגט איין שם האט עס זיי גיבראַכט צו איין מדבר. איז אים נישט גיפֿעלין די מדבר. האט ער ווידער גיזאַגט איין שם האט עס זיי אַוועק גיטראָגן צו איין אַנדערע מדבר איז אים די מדבר אויך נישט גיפֿעלין האט ער נאך גיזאַגט איין שם. האט עס זיי ווידער גיבראַכט צו איין אַנדערע מדבר. איז די מדבר אים יא גיפֿעלין און די מדבר איז גיווען נאָהנט צו די צוויי טויזנט בערג (הנ"ל) איז דער חכם גיגאַנגען. און האט גימאַכט איין עיגול (כלומר אַרום גקרייסט) אַרום זיי אז קיינער זאל נישט קענען צו טרעטן צו זיי. און עס איז פֿאַר האַנדן אַבויס. וואס אז מוזאל דעם בוים און טרענקן וואלט פון אונז (היינו פון די שדים) גאר נישט גיבליבן איבֿר דעם שטייען תמיד פון אונז וואס זיי גראָבן טאג און נאכט און לאַזן נישט צו קיין וואסער צו דעם בוים האט אים גיפֿרעגט דער אַנדערער נאך וואס פֿאַרף מען שטיין טאג און נאכט און גראָבן. אַמער ווי מגראָבט אַפֿ איין מאל אז דאס וואסער זאל נישט קענען צו קומען. איז שוין גינג. האט ער אים גיענפֿערט. באשר עס איז ביי אונז פֿאַר האַנדן מדברים (כלומר ריידערס) און די מדברים גייען און מאכין קריג צווישן דעם מלך און צווישן דעם מלך און דורך דעם ווערט מלחמות. און דורך די מלחמות ווערט ערד ציטרגניש. פֿאַלט איין די ערד וואס אַרום דעם גראָבן קאן קומען וואסער צום בוים. איבער דעם מוז מען שטיין תמיד און גראָבן. און

מתלוצץ איך הזיק תינוק והיולדת מתאבלת עליו. וזה מראה ליצנות אחרות וכן כמה מיני ליצנות. וכשהמלך בא בתוך השמחה הוא הולך ומטייל עם השרי מלוכה שלו. ומנסה עצמו לעקור האילן. כי אם לא היה האילן כלל היה טוב לנו מאד. ומחזק לבו מאד כדי לעקור האילן כולו וכשבא אל האילן. אזי האילן צועק מאד. ואזי נופל עליו פחד וחוזר לאחוריו. פעם אחד נעשה מלך חדש ביניהם ועשו לפניו ליצנות גדולות כנ"ל. ובא בשמחה גדולה. ועשה לעצמו אבירות לב מאד. ואמר לעקור את האילן כולו לגמרי ויצא לטייל עם שריו. וחזק לבו מאד. ורץ לעקור האילן לגמרי. וכשבא אליו נתן קול גדול ונפל עליו פחד. וחזר לאחוריו ובא בכעס גדול וחזר. והיה הולך. בתוך כך נסתכל וראה בני אדם יושבים (היינו הכת אנשים של החכם הנ"ל) ושלח איזה אנשים מאנשיו לעשות להם כראוי כדרכם תמיד (היינו שזה המלך שלח להזיקם כדרכם). וכיון שראו אותם אותה המשפחה של בני אדם הנ"ל נפל עליהם פחד. ואמר להם הזקן הנ"ל אל תפחדו. וכשנתקרבו השדים לשם לא היו יכולים להתקרב אליהם מחמת העיגול הנ"ל שהיה סביבותם ושלח שלוחים אחרים ולא היו יכולים ג"כ. ובא בכעס

אז עס ווערט אמלך צווישן אויגן. מאכט מען פאר אים כל הליצנות. און מאיז פרייליך. דער שפעט ווי ער האט מזיק גיווען אקניג און ווי די יולדת טרוערט דרוף. און דער ווייזט איין אנדער ליצנות. און אזו כמה אירליי ליצנות. און אז דער מלך קומט אין שמחה אריין גייט ער און שפאצירט זיך מיט די שרי מלוכה. און פרוכט זיך אויס רייסין דעם בוים. ווארין אז דער בוים זאל גאר ניט זיין. וואלט אונז זייער גוט גיווען. און דער מלך שטארקט זיך דאס הארץ זייער כדי ער זאל אויס רייסין דעם בוים אין גאנצין. ווי ער קומט צום בוים. טוט דער בוים אגרוסן גישריי. אזו פאלט אוף אים אפחד מוז ער זיך אום קערין. אקאל איז גיווארן אנזייער מלך ביי אונז (דהיינו ביי שדים). ווארין דאס האט אלץ דער ציילט דער וואלקין צו דעם שלח כנ"ל) האט מען פאר אים גימאכט גרוסע ליצנות. כנ"ל. איז ער אריין גיקומען אין גרוס שמחה און האט זיך גימאכט אשטארק הארץ זייער. און האט גיוואלט אויס רייסין דעם בוים גאר אין גאנצין און איז ארום גיגאנגען זיך שפאצירן מיט זיינע שרים און האט זיך זייער גישטארקט דאס הארץ. און איז צו גילאפין אויס רייסין דעם בוים אין גאנצין. ווי ער איז גיקומען צום בוים. האט ער אוף אים אגרוסן גישריי גיטאן. איז אוף אים גיפאלן אפחד. האט ער זיך אום גיקערט און איז גיווען אין גרוס כעס. און איז קריק גיגאנגן דער ווייל האט ער אקוק גיטאן האט ער דער זעהן מענשן זיציין (דאס איז גווען דער חכם הנ"ל מיט זיינע מענשין) האט דער מלך גישיקט פון זיינע לייט. אז זיי זאלין עפעס טון (דהיינו מזיק זיין זיי אזו ווי זייער שטייגער איז) ווי די משפחה פון דעם חכם האבין זיי דער זעהן איז אוף זיי גפאלן אגרוסער פחד. האט זיך דער זקן (דהיינו דער חכם הנ"ל) אן גרופן צו זיי שרעקט אייך ניט. ווי די שדים זענען אהין גקומן האבין זיי נישט גיקענט צו טרעטין מחמת דעם עיגול וואס ארום זיי איז גווען. האט ער גישיקט אנדערע שלוחים. האבין זיי אוף נישט גיקענט צו טרעטין. איז דער מלך גיקומען אין גרוס כעס אריין און איז אליין גיגאנגען און ער האט אויף ניט גיקענט צו טרעטין צו זיי האט ער גיבעטין דעם זקן אז ער זאל אים לאזן אריין גיין צו זיי. האט אים דער זקן גיזאגט. ווייל דו בעטשט מיר. וועל אייך דיך יא אריין

גדול והלך בעצמו ולא היה יכול גם הוא ליקרב אליהם. וביקש מהזקן שיניחנו ליכנס לשם. ואמר לו מאחר שאתה מבקש אניה אותך ליכנס. אבל אין דרך שילך המלך יחידי. ואניח אותך עם עוד א' ליכנס. ופתח להם פתח ונכנסו. וחזר וסגר העיגול אמר המלך להזקן. איך אתה בא לישב על מקום שלנו. אמר לו מפני מה הוא מקומך. הוא מקום שלי. אמר לו אין אתה מתירא ממני. השיב לו לאו. אמר לו אין אתה מתירא. ופשט עצמו ונעשה גדול מאד עד השמים ורצה לבולעו. אמר הזקן אעפ"כ איני מתירא כלל. אך אם אני רוצה. תהיה אתה מתירא ממני. והלך והתפלל קצת ונעשה עב וענן גדול והי' רעמים גדולים. והרעם הורג אותם ונהרגו כל השרי מלוכה שלו שהיו עמו. ולא נשארו כ'א הוא עם הא' שהיה עמו שם בתוך העיגול. וביקש אותו שיפסוק הרעם. ופסק. ענה המלך ואמר. מאחר שאתה איש כזה. אתן לך ספר מכל המשפחות של שדים. כי יש בעלי שמות שאינם יודעים רק ממשפחה אחת ואפי' אותה המשפחה אינם יודעים בשלימות אני אתן לך ספר שכתוב בו כל המשפחות. כי אצל המלך כתובים כולם ואפי' מי שנולד נכתב אצל המלך. ושלח את האחד שהיה עמו אחר הספר. (היינו שהמלך של השדים שלח את הא' שהיה עמו בתוך העיגול אחר הספר. נמצא שטוב עשה שהניח אותו עם עוד אחד ליכנס כי אם לאו את מי היה שולח) והביא לו הספר. ופתח את הספר

לאזין. לושמיר עם איז קיין שטייגער נישט אז אמלך זאל אליין גיין. על פון וועל איך דיך אריין לאזין נאך מיט איינעם. האט ער זיי געפינט אטירל. זענען זיי אריין גיגאנגען. און האט ווידער פאר שלאסין דעם עיגול. האט דער מלך גיזאגט צום זקן. ווי קומסטו זיך זעצן אויף מיין ארט. האט ער אים גיזאגט. פאר וואס איז דאס דיין ארט. עס איז מיין ארט. זאגט דער מלך צום זקן. דו האסט פאר מיר קיין מורא נישט. זאגט ער ניין. זאגט ער ווידער דו האסט קיין מורא נישט. און האט זיך אוס גיצוגן און איז גינארן זייער גרוס ביז אין הימל. און האט אים גינאלט איין שלינגן. זאגט דער זקן. איך האב פארט קיין מורא גאר נישט פאר דיר. נאר אז איך וויל. וועסטו פאר מיר יוא מורא האבן. און איז גיגאנגען. און האט אביסל מתפלל גיווען. איז גווארין גרוסע וואלקינס. און סע גווען גרוסע דינערן. און דער דינער הרגית זיי זייער אוס. זענען גהרגעת גווארין אלע זיינע שרי מלוכה וואס זענען מיט אים גיווען און סע מער נישט גיבליבן נאר דער מלך מיט דעם איינעם וואס ער איז מיט אים גיווען דארט אין דעם עיגול. האט ער אים גיבעטין (דהיינו דער מלך האט גיבעטין דעם זקן) אז דער דונער זאל אויף הערין. האט אויף גיהערט. האט דער מלך זיך אן גרופן און האט גיזאגט צום זקן. אז דו ביסט יוא אזוי איין מענטש. וועל איך דיר שענקען. איין ספר פון אלע משפחות פון די שדים. ווארין סע פאר האנדין בעלי שמות. וואס זיי וויסן מער נישט נאר פון איין משפחה. און אפילו די משפחה וויסן זיי אויך נישט אין גאנצין איך וועל דיר געבן איין ספר וואס דרינען שטייען אלע משפחות. ווארין ביי דעם מלך זענען זיי אלע פאר שריבן. און אפילו ווער סע ווערט גבורין. ווערט אויך פאר שריבן ביי דעם מלך. האט דער מלך גישיקט דעם איינעם וואס ער איז מיט אים גיווען. נאך דעם ספר (נמצא האט ער זייער רעכט גיטאן וואס ער האט אים אריין גילאזט נאך מיט איינעם. ווארין זוקט וועמען וואלט ער גישיקט) האט ער אים גיבראכט דאס ספר. האט ער געפינט דאס ספר. האט ער גזעהן עס שטייט דרינען אלף

וראה כתוב בו אלף אלפים ורבי רבבות משפחות שלהם. והבטיח המלך שלא יזיקו לעולם את כל משפחתו של אותו הזקן הנ"ל וצוה להביא כל הפאטרעטין של כל בני משפחתו ואפילו אם יהיה נולד להם (איזה ילד) יביאו תיכף הפאטרעט שלו כדי שלא יהיה ניזוק שום אחד ממשפחת הזקן. אח"כ כשהגיע זמנו של הזקן ליפטר מן העולם קרא לבניו וצוה להם ואמר להם אני מניח לכם זה הספר. והלא אתם רואים שיש לי כח להשתמש עם זה הספר בקדושה. ואעפ"כ איני משתמש בו. רק יש לי אמונה בהש"י. גם אתם אל תשמשו בו. אפילו אם ימצא אחד מכם שיוכל להשתמש בו בקדושה. אעפ"כ אל ישתמש בו. רק יהיה לו אמונה בהש"י. ונפטר החכם. והלך הספר בירושה. ובא לבן בנו. והיה לו כח להשתמש בו בקדושה. רק שהיה לו אמונה בהש"י ולא היה משתמש בו כאשר צוה הזקן. והמדברים שיש ביניהם היו מפתים את נכד הזקן הנ"ל. כאשר שיש לך בנות גדולות ואין לך לפרנסם ולהשיאם. ע"כ השתמש בזה הספר. והוא לא היה יודע שהם מפתים אותו וסבר שלבו מייעצו לזה. ונסע לאביו וקיננו על קברו. ושאל אותו כאשר שהנחת צוואה שלא להשתמש עם הספר רק שיהיה לנו אמונה בהש"י. ועתה הלב מפתה אותי להשתמש בו. ענה אותו (הזקן הנפטר הנ"ל) אעפ"פ שיש לך כח להשתמש בו בקדושה. מוטב שיהיה לך אמונה

אלפים ורבי רבבות וייערע משפחות האט דער מלך צו גינאגט דעם זקן. אז זיי זאליו קיין מאל ניט מזיק זיין די גאנצע משפחה פון דעם זקן. און האט גהייסן ברענגען אלע פאטרעטין פון זיין גאנצער משפחה. און אפילו אז עס וועט פיי זיי גבורין ווערין איין קינד. זאל מען תיכף ברענגען זיין פאטרעט. כדי זיי זאליו ניט מזיק זיין קיינעם פון דער משפחה פון דעם זקן. דער נאך אז סע גקומען די צייט פון דעם זקן אז ער זאל אנוועק גיין פון דער וועלט. האט ער גרופין זיינע קינדער. און האט זיי צוואה גילאזט. און האט צו זיי אזו גינאגט. איך לאז איך איבער דאס ספר. און איר זעט דוה אז איך האב פח צו ניצן מיט דעם ספר בקדושה. און פון דעסט וועגין פארט ניץ איך דער מיט ניט. נאר איך האב אמונה אין הש"י. זאלט איר אויך דער מיט ניט נוצין. אפילו אז עס וועט זיך גיפונען איינער פון איך. וואס ער וועט קענען נוצין דער מיט בקדושה. זאל ער פארט דער מיט ניט נוצין. נאר ער זאל האבין אמונה אין הש"י. דער נאך איז דער חכם גישטארבין. און דאס ספר איז גיגאנגען בירושה. און עס איז אן גיקומען צו זיין אייניקיל. און ער האט גיהאט פח צו נוצין דער מיט בקדושה. נאר ער האט גיהאט אמונה אין הש"י. און ער האט דער מיט ניט גינוצט. אזו ווי דער זקן האט צוואה גילאזט. און די מדברים (דהיינו די וואס זיי ריידן אז) וואס עס איז פאר האנדן צווישן די שדים. האבן אן גירעט דאס אייניקיל פון דעם זקן. באשר דו האסט טעכטער גרוסע. און דו פאר מאגסט ניט זיי מפרנס צו זיין און זיי חתונה מאכין. על כן פארי דוה מיט דעם ספר. און ער האט ניט גווקט אז זיי ריידן אים דאס אן. און ער האט גימיינט. אז זיין הארץ רעט אים דאס אן. איז ער גפארין צו זיין זיידן אויף זיין קבר. און האט אים גיפרעגט. באשר דו האסט גילאזט צוואה אז מען זאל ניט נוצין מיט דעם ספר. נאר מיר זאליו אמונה האבין אין הש"י. היינט. רעט מיר אן דאס הארץ. איך זאל דער מיט נוצין. האט אים גיענפערט זיין זיידע (וואס ער איז גישטארבן) האטשע דו קאנסט

בהש"י. ואל תשתמש בו. והש"י יעזור לך. ועשה כן. [ויהי היום] והיה המלך חולה באותה מדינה שיושב בה הנכד של הזקן הנ"ל ועסק בדאקטורים ולא היו יכולים לעשות רפואה. מחמת גודל החמימות שהיה שם באותה המדינה לא היו מועילים הרפואות. וגזר המלך שישראל יתפללו בעדו. אמר המלך שלנו באשר שזה הנכד הנ"ל יש לו כח להשתמש עם הספר בקדושה ואינו משתמש בו. ע"כ נעשה לטובתו. וצוה עלי להיות שם ענן כדי שיהיה להמלך רפואה מהרפואות שלקח כבר ומהרפואות שיקח עוד. והנכד הנ"ל לא ידע כלל מזה. ומחמת זה אני הייתי בכאן ענן (כל זה היה מספר הענן להשליח) וזה הבן הנ"ל (היינו זה שלא היה לו כח ברגליו בתחילה) היה הולך אחריהם ושומע. והביאו אותו למלך. וצוה המלך שיקחו הכח ויחזירו להמלך הנ"ל. והחזירו לו הכח. ואז חזר הבן של השדים הנ"ל כנ"ל. ובא מיוסר מאד בלא כח כי עינו אותו מאד שם. וחרה לו מאד על המכשף שענינה אותו כ"כ וצוה לבניו ומשפחתו שיהיו אורבים תמיד על המכשף הנ"ל. ויש ביניהם מדברים. והלכו והגידו להמכשף שישמור עצמו כי הם אורבים עליו. ועשה המכשף תחבולות וקרא עוד

נוצין דער מיט בקדושה. איז בעסער אז דו זאלסט האבן אמונה אין הש"י און זאלסט דער מיט ניט נוצין און הש"י וועט דיר העלפן. האט ער אזו גטאן. ויהי היום. איז דער מלך פון דער מדינה וואס דארט איז גזעסין דאס אייניקיל פון דעם זקן. איז דער מלך קראנק גינארין. האט ער זיך גיפאריט מיט דאקטורים. און זיי האבן אים ניט גקענט טאן קיין רפואה. מחמת גרוסע היצן וואס איז גיווען דארט אין דער מדינה. דער איבער האבן ניט גיהאלפן די רפואות. האט דער מלך פון דער מדינה גוזר גווען אז יודין זאלן פאר אים מתפלל זיין. האט אונזער מלך גיזאגט. (דהיינו דער מלך פון שדים) באשר דאס אייניקיל האט זיך פח צו נוצין מיט דעם ספר בקדושה. און ער נוצט פארט ניט דער מיט. דרום פדארפן מיר אים אטובה טאן. און האט גיהייסן מיר אז איך זאל דארט ווערין אנוואלקין. כדי דער מלך (פון דער מדינה) זאל האבן ארפואה. פון די רפואות וואס ער האט שוין גנומען און פון די רפואות וואס ער וועט נאך נעמען. און דאס אייניקיל האט דער פון גאר ניט גיווסט. און מחמת דעם בין איך דא גיווען אנוואלקין. (דאס האט אלץ דער ציילט דער וואלקין צום שליח) און דער וואס ער האט פרייר ניט גיהאט קיין פח אין די פיס. איז זיי נאך גיגאנגען. און האט דאס אלץ גיהערט. האט מען אים גיבראכט צום מלך (דהיינו דעם וואס ער איז גינארין אנוואלקין האט מען אים גיבראכט צום מלך) האט דער מלך גיהייסן. אז מען זאל ביי אים אפ נעמען דעם פח. און מען זאל אים קערין צו דעם מלך (וואס זיי האבן ביי אים דעם פח אנוועק גינמען ווייל ער האט גבויעט און זייער אורט כנ"ל) האט מען אים אום גיקערט דעם פח. איז צוריק גיקומען דער וון פון די שדים (וואס דער פאטער און די מוטער האבן גיווינט נאך אים כנ"ל) און ער איז גיקומען זייער אפ גימוטשעט און פח ווארין מען האט אים דארט זייער גפייניגט. האט עס אים זייער פאר דראסין און דעם מכשף וואס ער האט אים דארט אונזע יסורים און גיטאן. האט ער און גיזאגט זיינע קינדער. און זיין משפחה. אז זיי זאלן תמיד לאקערין און דעם מכשף. און צווישן די שדים איז דאך אבער דא מדברים (דהיינו

מכשפים שיודעים משפחות כדי לשמור מהם וחרה מאד להבן הנ"ל ולמשפחתו על המדברים על שגילו סודו להמכשף. פעם אחד נזדמן שהלכו יחד ממשפחה של הבן הנ"ל ומהמדברים. על המשמר אצל המלך. והלכו בני המשפחה הנ"ל ועשו עליה על המדברים. והרג המלך את המדברים. וחרה להמדברים הנשואים. והלכו ועשו מרידה בין כל המלכים. והיה בין השדים רעב וחולשות וחרב ודבר. ונעשה מלחמות בין כל המלכים. ועי"ז נעשה רעידת הארץ. ונפלה הארץ כולה ונשקה האילן כולו. ולא נשאר מהם כלל. ונעשו כלא היו. אמן:

סוד מעשה זו מרומז בקיפטייל א' שבתהלים: אשרי האיש וכו'. דרך רשעים דרך צדיקים וכו'. היינו בחי' הדרכים הנ"ל שיש בהם האבק שמפזרים וכו'. והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו ועליהו וכו'. וכל אשר יעשה יצליח. היינו האילן הנ"ל. שכל פריו ועליו הכל כאשר לכל מסוגל מאד כנ"ל. דוק ותשכח עוד איזה רמזים: אשרי האיש אשר לא הלך כי בתחילה לא היה יכול לילך: לא עמד כי אח"כ לא היה יכול לעמוד ג"כ: ובמושב לצים. היינו מושב לצים הנ"ל שעושין ליצנות וכו' כנ"ל: כמוץ אשר תדפנו רוח היינו הרוח שנושא הפול הנ"ל: וכל זה הוא רק רמזים בעלמא. שהאיר עינינו קצת. למען נבין ונשכיל קצת עד היכן הדברים מגיעים. אבל הדברים סתומים עדיין בתכלית ההעלם: כי כל אלו המעשיות שסיפר גבהו מאד מאד מדעת אנושי ונעלמים מעין כל חי וכו'.

די ריידערס) זענען זיי גיגאנגען. און האבן אפ גיזאגט דעם מכשף. אז זיי לאקערין און אים. כדי ער זאל זיך היטן. האט דער מכשף גיטאן תחבולות. און ער האט גרופן נאך מכשפים וואס זיי ווייסן נאך משפחות כדי ער זאל זיך היטן פון זיי. האט עס זייער פאר דראסין דעם זון מיט זיין משפחה און די מדברים. נאך וואס זיי האבן אויס גיזאגט דעם סוד דעם מכשף. אמאל האט זיך גיטראפן. אז זיי זענען אין איינעם גיגאנגען און דער ווארטע ביי דעם מלך. פון דער משפחה פון דעם זון און פון די מדברים. זענען גיגאנגען די משפחה פון דעם זון און האבן גימאכט אפילבול און די מדברים האט דער מלך אוס גיהרגעט די מדברים. האט עס די איבריגע מדברים פאר דראסין. זענען זיי גיגאנגען און האבן גימאכט אמריקה (דהיינו אגרוסע קריג) צווישן אלע מלכים. איז גינארין צווישן די שדים הונגער און חלשות און חרב און דבר. און סע גינארין מלחמות צווישן אלע מלכים. און דורך דעם איז גינארין ערד ציטרניש איז איין גיפאלין די גאנצע ערד. איז דער בוים גינארין אן גיטרענקט גאר אין גאנצין. איז פון זיי (דהיינו פון די שדים) גאר נישט גיבליבען. און זיי זענען גינארין גאר נישט. אמן:

אשרי האיש אשר לא הלך וכו' לא עמד ובמושב לצים וכו' והי' כעץ שתול על פלגי מים וכו' גאר די מעשה איז מרומז אין דעם קפיטל. ווער עס האט אוגין לאז זעהן און ווער עס האט אהארץ לאז פאר שטיין. וואס און דער וועלט טוט זיך:

מעשה ד

— מעשה ניסים. —

פעם אחד היה מלך וגזר על המדינה גירוש בגזירות שמד. שמי שירצה לישאר במדינה ימיר דתו. ואם לאו יהיה נתגרש מהמדינה. והיו קצת מהם שהפקירו כל רכושם ועשירות שלהם ויצאו משם בדלות כדי לישאר באמונה שיהיו ישראלים. וקצת מהם חסו על רכושם ועשירותם. ונשארו שם והיו אנוסים. בצנעא היו נוהגים דת יהודית ובפרהסיא לא היו רשאים [לנהוג כמו יהודים]. ומת המלך. ונעשה בנו מלך והתחיל לנהוג המדינה ביד רמה. וכבש כמה מדינות והיה חכם גדול. ומחמת שהיה מחזיק בתוקף ידו את השרי מלוכה. יעצו עליו ונתקשרו ליפול עליו ולהכרית אותו ואת זרעו והיה בין השרים א' מהאנוסים. ויישב עצמו. הלא מפני מה אני אנוס. מחמת שהייתי חס על הוני ורכושי. עכשיו שיהיה המדינה בלא מלך. יהיה איש את רעהו חיים בלעו. כי א'א שיהיה מדינה בלא מלך. ע"כ יעץ בעצמו לילך ולהגיד למלך בלי ידיעתם. והלך והגיד למלך שנתקשרו עליו כנ"ל. והלך המלך ונסה אם אמת הדבר. וראה שהוא אמת והעמיד שומרים. באותה לילה שנפלו עליו תפסו אותם ודן אותם כ'א כפי משפטו. ענה המלך ואמר להשר האנוס הנ"ל. איזה

אמאל איז גיווען אמלה. האט ער גוזר גיווען אוף דער מדינה גירוש בגזירת שמד. (דהיינו) אז ווער עס וויל פלייבן אין דער מדינה. מוז ער זיך שמאדין. און אז ניט. זאל מען אים ארום טרייבן פון דער מדינה. איז גווען אטייל וואס זיי האבן מפקיר גיווען גאר זייער גוטץ מיט זייער עשירות און זענען פון דארט ארום בדלות פדי זיי זאלן פלייבן ביי דער אמונה זיי זאלן קענען זיין יודין. און אטייל האבן רחמנות גיהאט אוף זייער עשירות. און זענען דארטן גיבליבן. זענען זיי גיווען אנוסים. בצנעא (דהיינו פאר פארגוז) האבן זיי נוהג גיווען דעם דת פון יודין. און בפרהסיא (דהיינו פאר לייט) האבן זיי נישט גיטארט זיך נוהג זיין ווי יודין. דער נאך איז דער מלך גישטארבן. איז דער זון גיווארין מלך. און האט אן גיהובן פירן די מדינה זייער שארף. און האט אפ גינומען אסא מדינות. און ער איז גיווען אגרוסער חכם. און מחמת ער האט זייער שארף גיהאלטן אין דער האנט די שרי מלוכה. האבן זיי זיך אוף אים גימאכט א בונט. אז זיי זאלן אוף אים און פאלן און זאלן אים אויס הארגינען אים מיט אלע זיינע קינדער. און צווישן די שרים איז גיווען איינער פון די אנוסים. האט ער זיך מיישב גווען. נאך וואס בין איך איין אנוס. מחמת איך האב חס גיהאט אוף מיין האב. און אוף מיין עשירות. היינט אז מען וועט דעם מלך הארגינען. און די מדינה וועט פלייבן אן אמלה וועט איינער דעם אנדערן לעפידיקערהייט אלץ שלינגען. ווארין אמדינה קאן ניט זיין אן אמלה. דרום האט ער זיך מיישב גווען. ער וועט גיין און וועט אויס זאגן דעם מלך. און זיי זאלן ניט וויסן. און איז גיגאנגען און האט גיזאגט דעם מלך. אז מען האט זיך אוף אים גיבונטוועט כנ"ל. איז גיגאנגען דער מלך און האט אוס גפריכט אוב עס איז אמת. האט ער גיזעהן אז עס איז אמת. האט ער גישטעלט שומרים. די נאכט וואס זיי זענען אוף אים אן גיפאלן האט מען זיי גיחאפט. און מען האט זיי דו גיווען

כבוד אתן לך בשביל זה. שהצלתני ואת זרעי. אם אומר לעשות אותך שר. הרי אתה בלא זה שר. ואם ליתן לך מעות. יש לך. אמור איזה כבוד אתה רוצה ואעשה לך. ענה האנוס ואמר אבל תעשה לי מה שאומר. אמר המלך הן. אמר השבע לי בכתריך ומלכותך. ונשבע לו. ענה ואמר (האנוס הנ"ל) עיקר כבודי שאהיה רשאי להיות יהודי בפרהסיא להניח טלית ותפילין בפרהסיא וחרה להמלך מאד. מחמת שבכל מדינתו אינם רשאים להיות יהודים אבל לא היה לו ברירה מחמת השבועה. בבקר הלך האנוס והניח טלית ותפילין בפרהסיא. אח"כ מת המלך ונעשה בנו מלך. והוא התחיל להנהיג מדינתו ברכות. מחמת שראה שרצו להכרית את אביו כנ"ל. וכבש מדינות רבות. והיה חכם גדול מאד וצוה לקבץ ולקרות את כל החוזי כוכבים שיגידו. מאיזה דבר יוכל להיות נכרת זרעו כדי שישמור מזה ואמרו לו שזרעו לא יוכרת רק שישמור משור ושה וכתבו זאת בספר הזכרונות וצוה לבניו שינהגו ג"כ כמותו בדרך רכה ומת. ונעשה בנו מלך והתחיל לנהוג ביד רמה ובחוזק כמו זקינו. וכבש מדינות רבות ונפל על חכמה. וצוה להכריז שלא ימצא במדינתו שור ושה כדי שלא

איטליכן ווי זיין משפט איז גנוען. האט זיך דער מלך אן גירופן און האט גיזאגט צו דעם שר וואס ער איז גנוען איין אונס. וואס פאר איין כבוד זאל איך דיר געבין דער פאר וואס דו האסט מיך מציל גינוען מיט מיינע קינדער. זאל איך דיר מאכין פאר איין שר (דהיינופאר אהאר) דו ביסט דורך בלויז שוין אשררה. זאל איך דיר געבין געלט. דו האסט אליין געלט. זאג וואס פאר אפבוך דו ווילסט. וועל איך עס דיר בוודאי טון. האט דער אונס גיענפערט, וועסטו מיר אפער טאן וואס איך וועל זאגין. זאגט דער מלך. יוא איך וועל דיר בוודאי טאן וואס דו וועסט וועלין האט דער אונס גיזאגט שווער מיר ביי זיין קרוין און ביי זיין מלוכה. האט אים דער מלך גשווארין. האט זיך דער אונס אן גירופן גאר מיין כבוד איז. אז איך זאל מעגין זיין איין יהודי בפרהסיא. (דהיינו פאר לייט) איך זאל מעגין לייגין טלית און תפילין בפרהסיא. האט עס דעם מלך זייער גיאהרט מחמת איז זיין גאנצער מדינה טאר נישט זיין קיין יהודים נאר ער האט אפער קיין ברירה נישט גיהאט מחמת דער שבועה. וואס ער האט אים גשווארין אז וואס ער וועט וועלין זאל ער אים טאן אין דער פרי איז גיגאנגען דער אונס. און האט גילייגט טלית און תפילין בפרהסיא. דער נאך איז דער מלך גישטארבן. איז גינווארין זיין זון מלך. דער זון האט אן גהובין צו פירן די מדינה מיט גוטן מחמת ער האט גיזעהן מהאט גינוואלט זיין פאטער אוס רייסן כנ"ל. און ער האט איין גינומען אסאך מדינות. און איז גינוען זייער אגרוסער חכם. דער מלך האט גיהייסן אז מוזאל צום אוף רופין אלע שטערין זעהר. אז זיי זאלין אים זאגין. פון אנוסערע זאך קאן זיין זרע פאר שניטין ווערין. כדי ער זאל זיך דער פאר היטין. האבין אים די שטערין זעהר גיזאגט. אז זיין זרע וועט נישט פאר שניטן ווערין. נאר ער זאל זיך היטין פון אשור ושה. (דהיינו פון איין אקס און פון איין לעמילע) האט מען דאס פאר שריבן אין דעם ספר הזכרונות. דער מלך האט אן גיזאגט זייער קינדער אז זיי זאלין אויך און פירן די מדינה ווי ער מיט גוטן. דער נאך איז ער גשטארבן. איז גינווארין זיין זון מלך און ער האט אן גיהובין פירן די מדינה מיט

יהיה נכרת זרעו. ע"כ אין לו מורא משום דבר. ונהג מדינתו ברמה. ונעשה חכם גדול מאד ונפל על חכמה לכבוש את כל העולם בלא מלחמה. כי יש ז' חלקי עולם. שהעולם נתחלק לז' חלקים. ויש ז' כוכבי לכת שכל כוכב מאיר בחלק מחלקי העולם ויש ז' מיני מתכות. שכל א' מז' כוכבי לכת מאיר במין מתכת א'. והלך וקיבץ כל הז' מיני מתכות. וצוה להביא כל הפאטרעטין של כל המלכים שהם של זהב שתולין בפלטרין שלהם ועשה מזה אדם. ראשו של זהב וגופו של כסף וכן שאר האברים ממני מתכות האחרים והיה באותו האדם כל הז' מיני מתכות. והעמיד אותו על הר גבוה. והיו כל הז' כוכבי לכת מאירין באותו האדם. וכשהיה אדם צריך לאיזה עצה. או איזה מר'מ אם לעשותו אם לאו היה עומד נגד אותו האבר של המין מתכת השייך לחלק העולם שהוא משם והיה חושב בדעתו אם לעשות אם לאו. וכשהיה צריך לעשות היה מאיר ומזריח אותו האבר ואם לאו. היה נחשך האבר. (כל זה עשה המלך

שארפקייט אזו ווי זיין זיידע. און האט אָפּ גינומען אַספּ מדינות. און איז גיפאלן אוף איין חכמה און האט גיהייסן אוס רופין. אַז עס זאל זיך ניט גיפֿינען אין זיין מדינה קיין אוקס און קיין שאף. כדי זיין זרע זאל ניט קענען פאר שניטען ווערן. און האט זיך גיטראכט היינט האט ער קיין מורא ניט פאר קיין שום זאך. און האט גיפֿירט די מדינה זייער שארף. און ער איז גינוארין זייער אַגרֿוסר חכם. דער מלך איז גיפאלן אוף אַחכמה. אַז ער זאל קענען אָפּ נעמען גאר די וועלט אָן מלחמה. ווארין סע פאר האנדן זיבן חלקים אין דער וועלט. ווארין די וועלט איז גיטיילט אוף זיבן חלקים. און סע פאר האנדן שבעה כוכבי לכת (דהיינו זיבן שטערין וואס זיי גייען ארום די זיבן טעג פון דער וואך) און איטליכער שטערין לייכט אריין אין אַחלק פון די זיבן חלקים פון דער וועלט. און סע פאר האנדן שבעה מיני מתכות (דהיינו זיבן איירליי אייזן ווארג. דהיינו גאלד און זילבֿר און קופער און צין וכו') און איטליכער שטערין פון די זיבן שטערין לייכט אריין אין אַבזונדער מין אייזן ווארג. איז דער מלך גיגאנגען און האט צום אוף גינומען די אלע זיבן ערליי אייזן ווארג. און האט גיהייסן מיזאל אים ברענגען אלע גילדענע פאטרעטין פון אלע מלכים וואס זיי הענגען אין זייערע פאלאצין. און ער האט גימאכט דער פון אַמענש. דער קאפ איז גיווען פון גאלד. דער גוף פון זילבֿער. און אזו די איבריקע אברים זענען גיווען פון אַנדערע אייזן ווארג. סע גיווען אין דעם מענטשן אלע זיבן איירליי אייזן ווארג. און ער האט דעם מענש גישטעלט אוף אהוכן פארג. האבן אלע שבעה כוכבי לכת (דהיינו אלע זיבן שטערין) אריין גלייכט אין דעם מענשן. און אַז אַמענש האט גידארפֿט עפעס איין עצה אַדער אַמשא ומתן. און האט ניט גיווסט אויב ער זאל יא טאן אויב ניין. פֿלעגט ער זיך שטעלין אַקעגין דעם אבר פון דעם אייזן ווארג וואס סע קער צו דעם חלק פון דער וועלט. וואס דער מענש איז פון דארט גיווען. און דער מענש האט אין זין גיהאט אויב ער זאל טאן די זאך וואס ער האט פֿדארפֿט אויב ניין און אז ער האט פֿדארפֿט יא צו טאן. פֿלעגט לייכטן און שיינען דאס אבר. און אז ניט איז פינצטער גינוארין דאס אבר. (דס האט אלץ דער מלך גיטאן) און דורך דעם האט ער אָפּ גינומען גאר די וועלט. און האט איין גיזאמילט זייער אַספּ געלט. נאר דער מענש וואס

הנ"ל) ועי'ז היה כובש כל העולם. ואסף ממון רב. ואותו הדמות אדם לא היה מסוגל להנ"ל. רק (באופן ובתנאי) שיהיה המלך משפיל גאים ומגביה שפלים. והלך ושלח פקודות (היינו אוקאזיו) עבור כל היעדניראלין ושאר השרים שיש להם התמנות ואורדיר"ש. ובאו כולם. והשפיל אותם. ולקח מהם ההתמנות שלהם. אפי' אותו שהיו להם התמנות שעבדו אצל אבי אבי זקיננו. לקח מהם. והגביה שפלים. והעמיד אותם תחתיהם. בתוכם היה השר האנוס הנ"ל (היינו שהוא היה בתוך השרים שהמלך היה עוסק להשפילם) ושאל אותו המלך מהו השררות וההתמנות שלך. השיב לו. השררות שלי הוא. שאהיה רשאי להיות יהודי בפרהסיא בשביל אותו הטובה שעשיתי לזקינך כנ"ל. ולקח מאתו זאת. וחזר ונעשה אנוס. פעם אחד שכב המלך לישן. וראה בחלום שהשמים זכים. וראה כל הי"ב מזלות. וראה ששור ושה שיש בין המזלות. הם משחקים ממנו. והקיץ בכעס גדול ונפחד מאוד. וצוה להביא את ספר הזכרונות. וראה כתוב בו שע"י שור ושה יהיה נכרת זרעו. ונפל עליו פחד גדול. וסיפר להמלכה ונפל עליה ועל בניה ג"כ פחד גדול. ותפעם רוחו מאוד. וקרא לכל הפותרי

ער האט גימאכט פון די זיבן איךליי אייזן ווארג. איז ניט מסוגל גינען צו דער זאך. נאר באופן אז דער מלך זאל משפיל גאים זיין און זאל מגביה שפלים זיין (דהיינו גרוסע לייט זאל ער אראפ ווארפן פון זייער גדולה און קליינע לייט זאל ער אוף הייבן) איז גגאנגען דער מלך און האט גישיקט אוקאזיון נאך אלע יעדניראלין און נאך אנדערע שררות. וואס זיי האבן גיהאט טשיניס (דהיינו שררה שאפט) און אורדירס זענען זיי אלע גיקומען. האט ער זיי משפיל גווען. און האט ביי זיי אנוועק גינומען זייערע טשיניס. אפילו די וואס האבן גיהאט טשיניס נאך פון זיין עלטר זידן וואס זיי האבן נאך ביי אים פאר דינט. האט ער ביי זיי אלע אנוועק גינומען און קליינע לייט האט ער אוף גיהובין און האט זיי גימאכט אוף זייער אורט (פון די גרוסע לייט). צווישן די שרים וואס דער מלך האט אראפ גינווארפן. איז גינען דער אונס (הנ"ל) האט אים דער מלך גיפרעגט וואס איז דיין שררה שאפט. האט ער אים גיענפערט מין שררה שאפט איז נאר אז איך זאל מעגן זיין איין יהודי בפרהסיא פאר דער טובה וואס איך האב גיטאן זיין זידן. האט דער מלך ביי אים דאס אנוועק גינומען. איז ער ווידר גינווארין איין אונס. אמאל האט זיך דער מלך גלייגט שלאפן. האט ער גזעהן אין חלום. ווי דער הימל איז לויטער. און האט גיזעהן אלע צוועלעף מזלות. (דהיינו די שטערן איז הימל זענען גיטיילט אוף צוועלעף חלקים אקעגן צוועלעף חדשים. אין חלק שטערן איז אזוי ווי אלעמעלע דאס איז דאס מזל פון ניסן. און דאס מזל פון אייר ווערט אן גירופן שור דהיינו איין אקס. און אזוי איטליכער חודש האט זיין מזל) און ער האט גיזעהן אז שור ושה (דהיינו איין אקס און איין לעמעלע) וואס סע פאר האנדן צווישן די מזלות לאכין זיי אוס אים. האט ער זיך אוף גיחאפט מיט גרוס כעס. און איז זייער דער שראקין גנווארין. האט ער גיהייסן ברענגען דעם ספר הזכרונות. (דהיינו דאס ספר וואס דארט איז אלץ פאר שריבן) האט ער גיזעהן אז סע שטייט דארט פאר שריבן. אז דורך שור ושה וועט זיין זרע פאר שניטן ווערין. איז אוף אים גיפאלין זייער אגרוסער פחד. און ער האט דאס דער ציילט דער מלכה. איז אוף איר און אוף די קינדער אויף גיפאלין איין גרוסער פחד. און סע האט אים זייער גקלאפערט דאס

חלומות. וכ"א היה פותר לעצמו ולא היה קולן נכנס באזניו. ונפל עליו פחד גדול מאוד. ובא אליו חכם א' ואמר לו שיש לו קבלה מאביו היות שיש שס"ה מיני תהלוכות השמש ויש מקום שכל השס"ה מיני תהלוכות השמש מזריחים לשם ושם גדל שבט ברזל. ומי שיש לו פחד. כשבא להשבט הנ"ל ניצול מהפחד. והוטב להמלך. והלך עם אשתו ובניו וכל זרעו למקום הנ"ל עם החכם הנ"ל. ובאמצע הדרך עומד מלאך שהוא ממונה על כעס. כי ע"י כעס בוראים מלאך המשחית ואותו מלאך הנ"ל הוא ממונה על כל המשחיתים. ושואלין אותו הדרך. כי יש דרך ישר לפני איש. ויש דרך שהוא מלא טיט. ויש דרך שהוא מלא פחתים ובורות. וכן שאר דרכים. ויש דרך אחד שיש שם אש שארבע פרסאות מאותו האש נשרפים (ושאלו לו הדרך ואמר להם אותו הדרך שיש שם האש) והיו הולכים. והיה החכם מסתכל לפניו בכל פעם אם יש שם אותו האש. כי היה לו קבלה מאביו שיש שם אש כנ"ל. בתוך כך ראה האש. וראה שהיו הולכים דרך האש מלכים ויהודים מעוטפים בטלית ותפילין. וזה

הארץ. און ער האט גיהופן אלע פותרי חלומות. (דהיינו די נאס קענען באשיידן חלום) און איטליכער האט זיך פותר גיווען. און עס איז אים אפער גאר ניט אריין גיגאנגען אין די אווערן. און עס איז אוף אים גיפאלן זייער אגרוסער פחד. איז גקומען צו אים אחכם. און האט אים גזאגט. באשר ער האט קבלה פון זיין פאטער. באשר סע פאר האנדין שס"ה מיני תהלוכות השמש (דהיינו דריי הונדערט מיט פינעף און זעכציג גענג האט די זון) און סע פאר האנדין איין ארט וואס אלע דריי הונדערט און פינעף און זעכציג גענג פון דער זון לייכטן אוף דעם ארט. און דארט וואקסט איין איינרנע רוט. און ווער עס האט אפחד. אז ער קומט צו דער רוט. ווערט ער ניצול פון דעם פחד. (און אזו האט דער חכם גיזאגט דעם מלה) איז דאס דעם מלה וואל גיפעלן. און איז גיגאנגען מיט זיין ווייב און קינדער און מיט גאר זיין זרע צו דעם ארט. און דער חכם איז אויף מיט זיי גיגאנגען. און אין מיטן וועג שטייט איין מלאך. דער מלאך איז איין ממונה אוף כעס. ווארין דורך כעס פשאפט מען אמלאך המשחית (דהיינו איין מלאך וואס ער איז מוסיק און פאר דארבט) און דער מלאך איז איין ממונה איבער אלע משחיתים. און דעם מלאך פרעגט מען דעם וועג. ווארין סע פאר האנדין אגוטער וועג פאר אמענשן. און סע פאר האנדין אנוועג וואס ער איז פול מיט ליים. און סע פאר האנדין אנוועג וואס ער איז פול מיט גריבער. און אזו איז פאר האנדין כמה וועגין. און סע פאר האנדין אנוועג. וואס דארט איז פאר האנדין אפיאך וואס פיר מייל פון דעם פייאך ווערט מען פאר ברענגט. (האבן זיי גיפרעגט דעם וועג דעם מלאך. האט ער זיי גיזאגט דעם וועג וואס דארט איז דאס פייאך) זענען זיי גיגאנגען (דהיינו דער מלה מיט אלע זיין זרע מיט דעם חכם) און דער חכם האט אלץ גיקוקט פאר זיך אלע מאל. אויב סע דארט דא דאס פייאך. ווארן ער האט גיהאט אקבלה פון זיין פאטער אז סע איז דארט פאר האנדין דאס פייאך דער ווייל האט ער דער זעהן דאס פייאך און האט גיזעהן אז סע איז דארט אום גיגאנגען אין דעם פייער מלכים און יהודים און גיטאן אין טלית און תפילין האט דער חכם גיזאגט צום מלה. איך האב אקבלה. אז פיר מייל פון דעם פייאך ווערט מען פאר ברענגט איבער דעם וויל איך ניט גיין ווייטער. דוא

היה מחמת שהיו אצל אותן המלכים יושבים יהודים במדינתם ע"כ היו יכולים לילך דרך האש. ואמר החכם להמלך. באשר שיש קבלה בידי. שד' פרסאות רחוק מן האש נשרפים. ע"כ אין אני רוצה לילך עוד. והמלך חשב מאחר שרואה ששאר מלכים הולכים שם דרך האש. ע"כ אמר שגם הוא ילך. וענה החכם. אני יש לי קבלה מאבי כנ"ל ע"כ אני רוצה לילך. אתה אם רצונך לילך. לך. והלך המלך וזרעו. ושלט בהם האש. ונשרף הוא וזרעו ונכרתו כולם כשבא החכם לביתו. היה תמוה בעיני השרים. הלא היה נשמר משור ושה. ואיך בא שיהיה נכרת הוא וזרעו. ענה האנוס ואמר על ידי נכרת. כי החוזה כוכבים ראו ולא ידעו מה ראו. כי שור עושין מעורו תפילין ושה עושין מצמרו ציצית לטלית ועל ידיהם נכרת הוא וזרעו כי אותן המלכים שהיו יהודים דרים במדינתם שמלובשין בטלית ותפילין היו הולכים דרך האש ולא היו ניזוקים כלל והוא נכרת ע"י שלא היו רשאים יהודים שלובשין טלית ותפילין לישוב במדינתו וע"כ היו השור ושה שבמזלות שוחקים ממנו. כי החוזה כוכבים ראו ולא ידעו מה ראו ונכרת הוא וזרעו כנ"ל:

אז דו ווילסט גיי. און דער מלך האט זיך גיטראכט. ווייל ער האט גיזעהן אז אנדערע מלכים גיין דאךט אום אין דעם פייער וועט ער אויך קענען גיין דאךט. האט זיך דער חכם אן גרופן איך האב אקבלה פון מיין טאטין. איבער דעם וויל איך ניט גיין. דו אז דו ווילסט גיי דיר איז דער מלך גיבאנגען מיט גאר זיין זרע. האט זיי גיחאפט דאס פייער. און ער איז פאר ברענגט גינארין מיט גאר זיין זרע. און זיי זענען אלע אום גריסן גינארין. ווי דער חכם איז גיקומען אהיים איז גינען אונדער פיי די שרים. וואס דער מלך איז פאר שניטן גינארין מיט זיין זרע. ער האט דאך זיך גיהיט פון אשור ושה פון וואנען איז דאס גיקומען וואס זיין זרע איז פאר שניטן גינארין מיט אים. האט זיך דער אונס אן גירופן. דאך מיר איז ער פאר שניטן גינארין. ווארין די שטערין זעהר האבן גיזעהן (אז דורך איין אקס און איין לעמעלע וועט זיין זרע אויס גריסן ווערין) און האבן ניט גווסט וואס זיי זעהן. ווארין איין אקס מאכט מען פון זיין פעל תפילין. און איין לעמעלע מאכט מען פון דער וואל ציצית צום טלית. און דאך זיי איז דער מלך אויס גריסן גינארין מיט זיין זרע. ווארין די מלכים וואס יהודים האבן אין זייער מדינה יוא גוואונט. וואס זיי גייען אן גיטאן אין טלית און תפילין. איבער דעם האבן די מלכים יוא גיקענט גייען אין דעם פייער און סע האט זיי גאר ניט גישאט. אבער דער מלך. ווייל קיין יהודים וואס גייען אין טלית און תפילין האבן ניט גיטארט זיצן אין זיין מדינה. איבער דעם איז ער אום גריסן גינארין מיט זיין זרע. און דאס האבן די שור ושה פון די מזלות גילאכט אום אים. ווארין די שטערין זעהר האבן גיזעהן אז דאך שור ושה וועט זיין זרע פאר שניטן ווערין זיי האבן אבער ניט גווסט וואס זיי האבן גיזעהן איז דער מלך פאר שניטן גינארין מיט זיין זרע. אמן כן יאבדו כל אויביך ה'.

למה רגשו גוים. תרועם בשבט ברזל. דיא אייזערנע רוט. ננתקה את מוסרותימו ונשליכה ממנו עבותימו. דאס איז ציצית און תפילין. די גאנצע מעשה איז מרומז אין דעם קאפיטל. אז וואל דעם וואס ער וועט עפעס וויסן אין די מעשיות. וואס זענען דורך גרוסע סודות

התורה:

סיפורי מעשה ד ממלך שגזר שמד מעשיות מג

למה רגשו גוים וכו'. תרועם בשבט ברזל: פן יאנף ותאבדו דרך כי יבער וכו': והדברים עתיקים וסתומים מאוד: כל זה שמעתי: עוד מצאתי קצת רמזים מהמעשה זו בקפיטל הנ"ל: ננתקה את מוסרותימו. מוסרות הם של עור: בחי' תפילין: עבותימו עבות הם חבלים. בחי' ציצית. כמו שדרז"ל פסוק זה במס' ע"ז על ציצית ותפילין: יושב בשמים ישחק: כי השור ושה שבשמים שחקו ממנו: אז ידבר אלימו באפו ובחרונו יבהלמו: הכעס והבהלה והפחד הנ"ל: ואני נסכתי מלכי על ציון הר קדשי: אפשר הרמז בזה. כי הדמות אדם שהעמיד המלך הנ"ל על הר גבוה. את זה לעומת זה כי הוא כנגד המלך על ציון הר הקודש. כי שם כלולים כל חלקי עולם וכו' וזהו הר כנ"ל: נסכתי לשון נסך ויצק: שאל ממני כל העצות כנ"ל: גוים נחלתך ואחוחתך אפסי ארץ. לאחוז יחד כל אפסי ארץ היינו כל ז' חלקי עולם וכל המלכים והגוים לנחלה תחתיו: עבדו זה ציצית. ביראה זה תפילין. וגילו ברעדה: רעדה הנ"ל:

מעשה ה

מעשה במלך אחד שלא היו לו בנים. והלך ועסק בדאקטורים. כדי שלא תהיה מלכותו נהפכת לזרים. ולא הועילו לו. וגזר על היהודים שיתפללו בעבורו שיהיה לו בנים. והיו היהודים מבקשים ומחפשים צדיק. כדי שיתפלל ויפעול שיהיה לו בנים. ובקשו ומצאו צדיק גנוז. ואמרו לו שיתפלל שיהיה להמלך בנים. וענה שאינו יודע כלל. והודיעו להמלך. ושלח המלך פקודתו (שקורין אוקאז) אחריו. והביאו אותו להמלך. והתחיל המלך לדבר עמו בטוב הלא אתה יודע. שהיהודים הם בידי לעשות בהם כרצוני. ע"כ אני מבקש ממך בטוב שתתפלל שיהיה לי בנים. והבטיח לו שיהיה לו באותה שנה ולד. והלך למקומו. וילדה המלכה בת. והיתה אותה הבת מלכה יפת תואר מאוד. וכשהיתה בת ד' שנים היתה יכולה כל החכמות ולזמר בכלי שיר והיתה יודעת כל הלשונות והיו נוסעים מלכים מכל המדינות לראותה. והיה שמחה גדולה על המלך. אח"כ נכסף המלך מאוד שיהיה לו בן. כדי שלא תהיה מוסבת מלכותו לאיש זר וגזר שוב על היהודים שיתפללו שיהיה לו בן. והיו מבקשים ומחפשים את הצדיק הנ"ל. ולא מצאו אותו כי כבר נפטר. ובקשו עוד ומצאו עוד צדיק גנוז.

אמאל איז גיווען אמלך. דער מלך האט קיין קינדער ניט גיהאט. איז ער גיגאנגען און האט זיך גפארעט מיט דאקטורים. כדי זיין מלוכה זאל ניט פאר פרעמד ווערן. זיי האבן אים אבער ניט גיקאלפן. האט ער גוזר גיווען אוף יודין אז זיי זאלן פאר אים מתפלל זיין. אז ער זאל האבן קינדער. האבן יודין גיזוכט אצדיק. כדי ער זאל מתפלל זיין און זאל פועלין. אז ער זאל האבן קינדער. האבן זיי גיזוכט און האבן גיפונען אפאהאלטינעם צדיק. און זיי האבן אים גיזאגט אז ער זאל מתפלל זיין אז דער מלך זאל האבן קינדער. האט ער גיענפערט ער ווייסט גאר ניט. האבן זיי דאס מודיע גיווען דעם מלך. (כאשר אז סע איז דא אפאהאלטינער צדיק נאר ער זאגט ער ווייסט גאר ניט) האט דער מלך גישיקט איין אוקאז נאך אים. האט מען אים גיבראכט צום מלך. האט דער מלך מיט אים אן גהויבן צו שמוסין מיט גוטן. דו ווייסט דו. אז די יהודים זענען ביי מיר אין דער האנט. איך קאן טאן מיט זיי וואס איך וויל. בכך בעט איך דיר מיט גוטן זיי מתפלל. איך זאל האבן קינדער. האט אים דער צדיק מבטיח גיווען אז ער זאל האבן דאס יאר אקיינד און איז זיך אהיים גיגאנגען. האט די מלכה גיהאט איין טאכטער. און די בת מלכה איז גיווען זייער אגרוסע פארשון. און אז זי איז אלט גיווען פיר יאר. האט זי גיקענט אלע חכמות און אלע לשונות און שפילן אוף פלים. זענען גיפארין אלע מלכים פון אלע מדינות. זי צו זעהן. און סע גיווען אוף דעם מלך אגרוסע שמחה. דער נאך האט דער מלך זייער גיוואלט. ער זאל האבן איין זון כדי די מלוכה זאל ניט אוועק גייען צו איין פרעמדן האט ער ווידער גוזר גווען אוף יודין אז זיי זאלן מתפלל זיין אז ער זאל האבן איין זון. האבן זיי גיזוכט דעם ערשטן צדיק. און זיי האבן אים שוין ניט גיפונען ווארין ער איז שוין גישטארבן. האבן זיי ווייטער גיזוכט. האבן זיי גיפונען. נאך אפאהאלטינעם צדיק. און זיי האבן אים גיזאגט. אז ער זאל גיבן דעם מלך און. האט ער גיזאגט. ער ווייסט גאר ניט. האבן זיי ווידער מודיע גווען דעם מלך. האט דער מלך דעם

ואמרו לו שיתן להמלך בן. ואמר שאינו יודע כלל. והודיעו להמלך ואמר לו המלך ג"כ כנ"ל הלא היהודים בידי וכו' כנ"ל. אמר לו החכם (היינו זה הצדיק הנ"ל) תוכל לעשות מה שאצוה. אמר המלך הן. אמר לו החכם. אני צריך שתביא כל המיני אבנים טובות כי כל אבן טוב יש לו סגולה אחרת. כי יש אצל המלכים ספר שכתוב בו כל מיני האבנים טובות. אמר המלך אני אוציא חצי מלכותי כדי שיהי לי בן. והלך והביא לו כל מיני האבנים טובות ולקחם החכם והדיקם. ולקח כוס יין ונתנם לתוכו ונתן חצי הכוס להמלך לשתות ותציה להמלכה. ואמר להם שיהיה להם בן שיהיה כולו מאבנים טובות ויהיה בו כל הסגולות של כל האבנים טובות. והלך למקומו. וילדה בן. ונעשה שמחה גדולה על המלך. והבן הנולד לא היה מאבנים טובות. כשהיה הבן בן ד' שנים היה יפה תואר מאוד וחכם גדול בכל החכמות והיה יודע כל הלשונות. והיו נוסעים מלכים לראותו. והבת מלכה ראתה שאינה חשובה כ"כ ונתקנאה בו. רק זאת היה נחמתה באשר שאותו הצדיק אמר שיהיה כולו מאבנים טובות. טוב שאינו מאבנים טובות. פעם אחד היה הבן מלך מחתר עצים וניקף באצבעו. ורצתה הבת מלכה לכרוך את אצבעו. וראתה שם אבן טוב. ונתקנאה

צדיק אויף אזו גזאגט. דו ווייסט דורך אז די יהודים זענען פיי מיר אין דער האנט. וכו' כנ"ל. האט אים דער חכם (דהיינו דער צדיק) גיזאגט. וועסטו אפער קענען טון וואס איך וועל דיר הייסן. האט דער מלך גיזאגט יוא. האט דער חכם צו אים גיזאגט. איך פדארף אז דו זאלסט פֿרענגן אלירליי אבנים טובות. (כלומר דומיט ווארג) ווארין איטליכער אבן טוב האט אין זיך איין אנדערע סגולה. און פיי די מלכים איז פאר האנדן אספר וואס דארט איז פאר שרייבן אלירליי אבנים טובות. האט דער מלך גיזאגט. איך וועל אוס פֿרענגען. מיין האלבע מלוכה. אבי איך זאל האבן אזון. און איז גיגאנגען. און האט אים גיפראכט אלירליי אבנים טובות. האט דער חכם זיי גינומען. און האט זיי צו קלאפט. און האט גינומען אפֿעכער וויין. און האט זיי אריין גישט אין דעם וויין. און ער האט גיגעבן אהאלבן פֿעכער וויין דעם מלך טרינקען. און די אנדערע העלפט. דער מלכה. און האט צו זיי גיזאגט. אז זיי וועלן האבן אזון. וואס ער וועט זיין דורך פון אבנים טובות. און ער וועט אין זיך האבן אלע סגולות פון אלע אבנים טובות. און איז אהים גיגאנגען. האט די מלכה גיהאט אזון. איז גינארין אגרוסע שמחה אויף דעם מלך. נאר דער זון איז נישט גינען פון אבנים טובות. אז דער זון איז אלט גינען פיר יאר. איז ער גנען אגרוסער פארשון און אגרוסער חכם אין אלע חכמות. און האט גיקענט אלע לשונות. זענען גיפארין מלכים אים זעהן. און די בת מלכה האט גזעהן אז זי איז שוין נישט אזו חשוב. האט זי זיך אין אים מקנא גינען. נאר דאס איז איר נחמה גינען באשר דער צדיק האט גזאגט. אז דער זון וועט זיין גאר פון אבנים טובות. גוט איז קאטשע וואס ער איז נישט פון אבנים טובות: אמאל האט דער בן מלך גשניצט האלץ. און האט זיך אשניט גיטאן אין פינגער. איז די בת מלכה צו גילאפין. אים ארום פינדן דעם פינגער. האט זי דארט דער זעהן איין אבן טוב. האט זי זיך אין אים זייער מקנא גנען. האט זי זיך גימאכט קראנק. זענען גיקומען כמה דאקטורים. זיי האבן אפֿער נישט גיקענט איר

בו מאד ועשתה עצמה חולה. ובאו כמה דאקטורים ולא היו יכולים לעשות לה רפואה. וקראו למכשפים. והיה שם מכשף. וגילתה לו האמת שהיא עשתה עצמה חולה כנ"ל. ושאלה אותו אם יוכל לעשות כישוף לאדם שיהיה מצורע. אמר הן. אמרה לו, אולי יבקש מכשף שיבטל הכישוף ויתרפא. אמר המכשף. אם ישליכו הכישוף אל המים. לא יוכלו לבטלו עוד. ועשתה כן. והשליכה הכישוף אל המים. ונעשה הבן מלך מצורע מאד. [והיה לו] על חוטמו צרעת ועל פניו ועל שאר גופו. ועסק המלך בדאקטורים ובמכשפים ולא הועילו. וגזר על היהודים שיתפללו. וביקשו הצדיק הנ"ל. והביאו אותו למלך. והצדיק הנ"ל היה מתפלל תמיד להש"י באשר שהוא היה מבטיח שיהיה הבן מלך כולו מאבנים טובות. ולא היה כן. והיה טוען להש"י האם עשיתי זאת בשביל כבודי. לא עשיתי כ"א בשביל כבודך. ועכשיו לא נתקיים כמו שאמרתי. ובא הצדיק להמלך. והיה מתפלל ולא הועיל. והודיעו לו שהוא כישוף. והצדיק הנ"ל היה גבוה למעלה מן כל הכשפים. ובא הצדיק והודיע להמלך שהוא כישוף, ושהשליכו הכישוף למים. ואין תקנה להבן מלך כ"א שישליכו

קיינו רפואה טאן. האט מען גירופין מכשפים. איז דארט גווען איין מכשף האט זי אים אויס גיזאגט דעם אמת. אז זי האט זיך אליין גימאכט קראנק מחמת דעם ברודער כנ"ל און זי האט דעם מכשף גיפרעגט אוב סע איז מעגליך. אז מוזאל טאן אמענש פישוף אז ער זאל ווערין קרעציג. האט ער גיזאגט יוא. האט זי צום מכשף גיזאגט. טאמער וועט ער זיך זוכין איין אנדערן מכשף וואס ער וועט מבטל זיין דעם פישוף און ער וועט גיהיילט ווערין. האט דער מכשף גיזאגט. אז מוועט אריין ווארפן דעם פישוף אין וואסער אריין וועט מען שוין ניט קענען אים מבטל זיין. האט זי אזוי גיטאן. און האט אריין גינארפן דעם פישוף אין וואסער אריין. איז דער בן מלך זייער קרעציג גווארין. ער האט גהאט אוף דער נאז קרעץ און אוף דעם פנים און אוף דעם איבריגן גוף. האט זיך דער מלך גפאריט מיט דאקטורים. און מיט מכשפים. און זיי האבן אים ניט גהאלפן. האט דער מלך גווען אוף יודין אז זיי זאלן מתפלל זיין. האבן די יהודים גיזוכט דעם צדיק (וואס ער האט מתפלל גווען אז דער מלך זאל האבן אזוי כנ"ל) און זיי האבן אים גבראכט פאר דעם מלך. און דער צדיק פלעגט תמיד מתפלל זיין פאר הש"י באשר ער האט צו גיזאגט דעם מלך אז דער זון זאל זיין גאר פון אבנים טובות און סע ניט מקוים גינארין. און ער האט גיטענט צום אייברשטין האב איד דאס גיטאן פון מיינ פבוד וועגן. איך האב זיך דאס מער ניט גיטאן נאר פון זיין פבוד וועגן. און היינט איז ניט מקוים גינארין אזוי ווי איך האב גיזאגט. און דער צדיק איז גיקומען צום מלך. האט דער צדיק מתפלל גיווען (דהיינו אויף די קרעץ פון דעם בן מלך אז ער זאל גיהיילט ווערין) און סע האט ניט גהאלפן. האט מען אים מודיע גווען אז דאס איז אכישוף. און דער צדיק איז העכער גיווען פון אלע מכשפים. איז גיקומען דער צדיק און האט מודיע גיווען דעם מלך אז דאס איז אכישוף. און אז מהאט דעם פישוף אין וואסער אריין גינארפן. קען דער בן מלך אנדערש ניט גיהיילט ווערין. סיידן אז מוזאל אריין ווארפן דעם מכשף וואס ער האט גיטאן דעם פישוף אין וואסער אריין. האט דער מלך גיזאגט איך גיב דיר אלע מכשפים מוזאל זיי אריין ווארפן אין וואסער אריין. אבי מיינ זון זאל גיהיילט ווערין. האט

המכשף שעשה הכישוף למים, אמר המלך אני נותן לך כל המכשפים להשליכם למים כדי שיתרפא בני. ונתיראה הבת מלכה. ורצתה אל המים להוציא הכישוף מן המים. כי היתה יודעת היכן מונח הכישוף, ונפלה אל המים. ונעשה רעש גדול שהבת מלך נפלה אל המים. ובא אותו הצדיק הנ"ל ואמר להם שהבן מלך יתרפא. ונתרפא, ונתיבש הצרעת ונפל ונקלף כל העור ממנו ונעשה מאבנים טובות כולו. והיה לו כל הסגולות של כל האבנים טובות: (היינו כי אחר שנקלף העור אז נתגלה ונראה שהבן מלך הוא כולו מאבנים טובות כאשר אמר הצדיק הנ"ל):

די בת מלכה מורא גיהאט און איז גילאפין צום וואסער ארויס נעמען דעם כישוף פון דעם וואסער. ווארין זי האט גיווסט וואו דער כישוף ליגט. איז זי אריין גפאלין אין וואסער אריין. איז גינארין אגרוס גפולדער וואס די בת מלכה איז אריין גיפאלין אין וואסער אריין. איז גיקומען דער צדיק און האט גיזאגט אז דער בן מלך וועט שוין גהיילט ווערין. איז ער שוין גהיילט גינארין. און דאס צרעת איז פאר זיירט גווארן און סע איז אראפ גיפאלין האט זיך אפ גישיילט גאר די הויט. איז ער גינארין גאר פון אבנים טובות. און האט אין זיך גיהאט אלע סגולות פון אלע אבנים טובות. (ווארין אז די הויט האט זיך אים אפ גישיילט האט מען גיזעהן אז ער איז גאר פון אבנים טובות. אזו ווי דער צדיק האט גיזאגט):

מעשה ו

מעשה במלך אחד והיה לו חכם. אמר המלך להחכם. באשר שיש מלך שחותם עצמו שהוא גבור גדול ואיש אמת ועניו. והנה גבור. אני יודע שהוא גבור, מחמת שסביב מדינתו הולך הים. ועל הים עומדים חיל על ספינות עם הורמאטיס ואינם מניחים להתקרב. ולפנים מן הים יש (מקום שטובעין בו שקורין) זומפ גדול סביב המדינה שאין שם כ"א שביל קטן שאינו יכול לילך שם כ"א אדם אחד וגם שם עומדים הורמאטיס וכשיבא אחד להלחם. מורים עם ההורמאטיס. וא"א להתקרב לשם. אך מה שחותם עצמו איש אמת ועניו. זה איני יודע. ואני רוצה שתביא אלי הפאטרעט של אותו המלך כי יש להמלך כל הפאטרעטין של כל המלכים. והפאטרעט שלו לא נמצא אצל שום מלך כי הוא נסתר מבני אדם, כי הוא יושב תחת כילה. והוא רחוק מבני מדינתו. הלך החכם אל המדינה. אמר החכם בדעתו שצריך לו לידע מהות המדינה וע"י מה ידע המהות של המדינה. ע"י הקאטאוויש של המדינה (היינו עניני צחוק שקורין קאטאוויש) כי כשצריכים לידע דבר צריכים לידע הקאטאוויש של אותו הדבר. כי יש כמה מיני קאטאוויש. יש א' שמכוין באמת להזיק לחבירו בדבריו וכשחבירו מקפיד עליו אומר לו אני מצחק כ"ש כמתלהלה וכו' ואמר הלא מצחק אני. וכן יש אחד שמתכווין בדרך צחוק ואעפ"כ חבירו ניזוק ע"י דבריו. וכן יש כמה מיני קאטאוויש. ויש בכל המדינות מדינה שכוללת כל המדינות. ובאותה המדינה יש עיר א' שכוללת כל העירות של כל המדינה שכוללת כל המדינות.

מעשה אמאל איז גיווען אמלך דער מלך האט גיהאט אַחכם. האט זיך דער מלך אָן גרופן צום חכם. באשר. סע פאר האנדיו אמלך. נואס ער חתמית זיך. אז ער איז אַגרֶוסער גבור און איין איש אמת און איין עניו. (כלומר איין אמתיר מענש און האלט פון זיך נישט) אַגבור. ווייס איך. אז ער איז אַגרֶוסער גבור. נוארין אַרום זיין מדינה גייט דער ים. און אוף דעם ים. שטייט חיל אוף שיפין מיט הורמאטיס און לאזן ניט צו טרעטין. און פון דעם ים איינעווינק. איז פאר האנדו אַגרֶוסער זומפ אַרום דער מדינה. נואס סע איז דארטן מער ניט דא נאר אַקליין וועגיל. נואס סע קאן דארט ניט גיין נאר איין מענש און דארטין שטייען אויף הורמאטיס. און אז איינער קומט מלחמה האלטין שיסט מען מיט די הורמאטיס. קאן מען אהין ניט צו טרעטין. נאר דאס נואס ער חתמית זיך אז ער איז איין איש אמת און איין עניו. דאס ווייס איך ניט. און איך וויל אז דו זאלסט מיר ברענגען דעם פאטרעט פון דעם מלך. נוארין דער מלך האט גיהאט אלע פאטרעטין פון אלע מלכים און דער פאטרעט פון דעם מלך (דהיינו נואס ער האט זיך אזוי גחתמת כנ"ל) האט זיך ניט גיפונען ביי קיין שום מלך. נוארין דער מלך איז פאר באַרגין פון מענשן. נוארין ער זיצט אונטער אפיר האנג. און ער איז ווייט פון די לייט פון זיין מדינה. איז דער חכם גיגאנגען אין דער מדינה אריין האט זיך דער חכם מיישב גיווען. ער בדארף וויסן דעם מהות פון דער מדינה (כלומר די נאך פון דער מדינה ווי אזוי די מדינה פירט זיך) און דורך נואס קאן ער וויסן דעם מהות פון דער מדינה. דאָרף דעם קאטאוועס פון דער מדינה. נוארין אז מבדארף וויסן אזאך. מוז מען וויסן דעם

ובאותה העיר יש בית א' שכוללת כל הבתים של כל העיר שכוללת כל העיירות של המדינה שכוללת כל המדינות. ושם יש אדם שכלול מכל הבית וכו' ושם יש א' שעושה כל הליצנות והקאטאוויש של המדינה ולקח החכם עמו ממון רב והלך לשם וראה שעושים כמה מיני ליצנות וצחוק, והבין בהקאטאוויש שהמדינה כולה מלאה שקרים מתחילה ועד סוף. כי ראה שעושים צחוק איך מאנים ומטעים בני אדם במשא ומתן ואיך הוא בא לדון בהמאניסטרטאט ושם כולו שקר ומקבלין שוחד. והולך להסאנד הגבוה יותר. וגם שם כולו שקר, והיו עושים בדרך צחוק אן שטעלין מכל הדברים הללו. והבין החכם באותו הצחוק שהמדינה כולה מליאה שקרים ורמאות ואין בה שום אמת והלך ונשא ונתן בהמדינה. והניח עצמו להונות אותו בהמו"מ. והלך לדון לפני הערכאות. והם כולם מלאים שקר ושחדים. וביום זה נתן להם שוחד למחר לא הכירוהו. והלך לערכאות גבוה יותר. וגם שם כולו שקר עד שבא לפני הסאנאט. וגם הם מלאים שקר ושחדים. עד שבא אל המלך בעצמו. וכשבא אל המלך. ענה ואמר. על מי אתה מלך. שהמדינה מליאה שקרים כולה מתחילה ועד סוף ואין בה שום אמת. והתחיל לספר כל השקרים של המדינה. וכשהמלך שמע דבריו הרכין אזניו אצל הווילון לשמוע דבריו. כי היה תמוה להמלך שיומצא איש שיודע מכל השקרים. של המדינה.

קאטאוועס פון דער זאך. ווארן סע פאר האנדן כמה איךליי קאטאוועס. סע פאר האנדן איינער וויל טאקע יענעם טרעפן מיט זיינע רייד. און אז יענער קוקט זיך ארום. זאגט ער אים איך טרייב קאטאוועס אזו ווי סע שטייט אין פסוק כמתלהלה היורה זיקים וכו' ואמר הלא מצחק אני (כלומר אזויווי איינער שיקט פיילו אין הארצן אריין. און ער זאגט איך טרייב קאטאוויס) און אזו איז פאר האנדן איינער וואס ער מיינט טאקע אויף קאטאוועס. און ער איז פארט מזיק דעם אנדערן מיט זיינע רייד. און אזו איז פאר האנדן כמה איךליי קאטאוועס. און סע פאר האנדן אין אלע מדינות איין מדינה וואס די מדינה איז כולל אלע מדינות. (כלומר די מדינה איז דער עיקר און דער כלל פון אלע מדינות) און אין דער מדינה. איז פאר האנדן אשטאט וואס די שטאט איז כולל אלע שטעט פון גאר דער מדינה וואס זי איז כולל אלע מדינות. און אין דער שטאט איז פאר האנדן איין שטוב וואס זי איז כולל אלע שטיבן פון דער גאנצער שטאט וואס די שטאט איז כולל וכו' כנ"ל. און דארט איז דער שטוב. איז פאר האנדן אמענטש וואס ער איז כולל גאר די שטוב וואס די שטוב איז כולל וכו' כנ"ל. און דארט איז פאר האנדן איינער וואס ער מאכט גאר דאס ליצנות און דעם קאטאוועס פון דער גאנצער מדינה. האט דער חכם מיט זיך גינעמען זייער אסאך געלד. און איז אהין גיגאנגען. האט ער גזעהן אז ממאכט דארט כמה ערליי גישפעט און קאטאוועס האט ער פאר שטאנען אין דעם קאטאוועס אז די מדינה איז דורך פול מיט שקרים (דהיינו ליגן) ווארין ער האט גזעהן אז ממאכט גישפעט. ווי אזו מנארט מענטשן אין משא ומתן. און ווי אזו ער קומט זיך לאדן אין מאניסטראט. און דארט איז דורך ליגן. און זיי נעמען שוחד. גייט ער צום העכערין סאנד. און דארט איז אויף גאר ליגן. און זיי האבן אלץ גימאכט גישפעט אויף קאטאוועס. אן שטעלין פון די אלע זאכין. האט דער חכם פאר שטאנען אין דעם קאטאוועס. אז די מדינה איז פול מיט ליגן און מיט רמאות און סע גאר קיין שום אמת ניט אין דער

והשרי מלוכה ששמעו דבריו היו כועסים עליו מאוד והוא היה מספר והולך השקרים של המדינה. ענה ואמר. (החכם הנ"ל) והיה ראוי לומר שגם המלך כמותם. שהוא אוהב שקר כמו המדינה. אך מזה אני רואה איך אתה איש אמת. ובשביל זה אתה רחוק מהם מחמת שאין אתה יכול לסבול השקר של המדינה והתחיל לשבח המלך מאוד מאוד והמלך מחמת שהיה עניו מאוד. ובמקום גדולתו שם ענוותנותו. כי כן דרך העניו. שבכל מה שמשבחין ומגדלין אותו יותר נעשה קטן ועניו יותר ומחמת גודל השבח של החכם ששבח וגידל את המלך בא המלך בענויות וקטנות מאוד עד שנעשה אין ממש. ולא היה יכול להתאפק והשליך את הווילון לראות את אותו החכם. מי הוא זה שהוא יודע ומבין כל זאת. ונתגלה פניו. וראה אותו החכם. והביא הפאטרעט שלו אל המלך:

מדינה. איז ער גיגאנגען און האט גיהאנדלט אין דער מדינה. און האט זיך גילאזט נארין אין דעם משא ומתן. איז ער גיגאנגען זיך לאדין פאר די סאנדיס. און זיי זענען אלע פול מיט ליגן און נעמען שוחד. היינט האט ער זיי גיגעבן שוחד. מארגן האבן זיי אים ניט גיקענט. איז ער גיגאנגען צו איין העכערין סאנד און דארט איז אונדז פול מיט ליגן. ביז ער איז גיקומען פאר דעם סאנאט. און דארט איז אונדז דורך ליגן און שוחד. ביז ער איז גיקומען צום מלך אליין. אז ער איז גיקומען צום מלך. האט ער זיך און גירופן און האט גיזאגט. איבער וועמען ביסטו אמלך. די מדינה איז דוה אין גאנצן פול מיט ליגן דורך. פון דעם און הייב ביז אין אויס לאז. און סע איז אין איר קיין שום אמת ניט דא. און האט און גיהובן אויס צו דער ציילן גאר דאס פאלטשקייט פון דער מדינה. ווי דער מלך האט גיהערט זיינע רייד. האט ער זיך צו גבוגן זיינע אווערין צום פיר האנג. ער זאל הערין זיינע רייד. ווארן סע ביי דעם מלך אגרוס ווינדער גיווען אז סע זאל זיך גיפונען אמענטש וואס ער זאל וויסן גאר דאס פאלטשקייט פון דער מדינה. און די שרי מלוכה האבין גיהערט זיינע רייד און זענען אונדז אים זייער פרוגן גווען. און ער דער ציילט אלץ ווייטער די פאלטשקייט פון דער מדינה. האט זיך דער חכם און גירופן. מען וואלט גיקענט זאגן אז דער מלך איז אויף אזו ווי זיי אז ער הט ליב ליגן אזו ווי די מדינה. נאר אדרבא פון דאנעט זעהט מען ווי אזו דו ביסט איין איש אמת און דער איבער ביסטו ווייט פון זיי מחמת דו קאנסט ניט סובל זיין דעם שקר פון דער מדינה. און האט און גיהובין דעם מלך זייער צו לובין. און דער מלך מחמת ער איז גיווען זייער אגרוסער עניו. ובמקום גדולתו שם ענוותנותו. ווארין אזו איז דער שטייגר פון איין עניו. אז וואס מער מלובט אים און מגרייט אים. ווערט ער אלץ קלענער ביי זיך און מער עניו אלץ. און מחמת דער חכם האט זייער גילובט און גיגרייט דעם מלך. איז דער מלך אריין גיקומען אין גרוס ענוה און אין זייער קליינקייט אריין. ביז ער איז גיווארין גאר נישט. האט ער זיך נישט גיקאנט איין האלטין און האט אונארף גיטאן דעם פיר האנג. ער זאל זעהן דעם חכם. ווער איז דאס וואס ער ווייסט און פאר שטייט דאס אלץ. איז אנפלעקט גיווארין דאס פנים פון דעם מלך. האט אים דער חכם גיזעהן האט ער אפ גימאלט זיין פאטרעט. און האט גיבראכט צום מלך:

דרכי ציון אבילות: ציון היא בחי' הציונים של כל המדינות שכולם נתוועדים לשם. כ"ש וראה אדם
ובנה אצלו ציון:

וזהו "חזה" ציון "קרית" מועדינו ר"ת מ"צ"ח"ק: ששם היו נתוועדים כל הציונים ומי שהיה צריך
לידע אם לעשות הדבר או המו"מ היה יודע שם: י"ר שיב"ב אמן:

ראה והבן והבט אתה המעיין עד היכן הדברים מגיעים. אשרי המחכה ויגיע לידע ולהשיג מעט
מסודות המעשיות הללו. אשר לא נשמעו כאלה מימים קדמונים:

ודע שכל אלו הפסוקים והרמזים המובאים אחר קצת המעשיות הם רק רמזים וגילוי מילתא בעלמא.
למען ידעו כי לא דבר רק הוא ח"ו. וכאשר נשמע מפיו הקדוש בפירוש שאמר שהוא מגלה איזה רמזים בעלמא
באיזה פסוקים המרמזים לסוד המעשיות למען דעת שאינו מדבר ח"ו דברים בטלים. אבל סוד המעשיות בעצם.
רחוק מדעתינו. ועמוק עמוק מי ימצאנו:

מעשה ז

ענה ואמר אספר לכם כל הנסיעה שלי שהיה לי:

מעשה במלך אחד שהיו עליו כמה מלחמות כבידות וכבש אותם. ולקח שבויים הרבה: (בתוך דבריו שהתחיל לספר זאת המעשה ענה ואמר בזה"ל. תאמרו שאספר לכם הכל ותוכלו להבין) והיה המלך עושה סעודה גדולה שקורין באיל בכל שנה באותו היום שכבש המלחמה. והיו שם על הבאיל כל השרי מלוכה וכל השרים. כדרך המלכים והיו עושין שם עניני צחוק שקורין קומעדיים. והיו משחקים וצוחקים מכל האומות מהישמעאל ומכל האומות. והיו עושים ומעקמים בדרך שחוק כדרך הנימוס וההנהגה של כל אומה ומן הסתם מישראל ג"כ היו עושין השחוק. וצוה המלך להביא לו הספר שהיה כתוב בו הנימוסים וההנהגה של כל אומה ואומה. ובכל מקום שהיה פותח את הספר. היה רואה שכתוב בו ההנהגה והנימוסים של האומה. כדרך שהיו עושין בעלי השחוק ממש כי מסתמא גם זה שעשה הצחוק והקאמעדיא ראה ג"כ את הספר הנ"ל. ובתוך שהיה המלך יושב על הספר ראה שהיה עכביש הנקרא (שפין) שהיה מרחש על צידי הספר דהיינו על חודי הדפין. ומצד הב' היה עומד זבוב. מן הסתם להיכן הולך העכביש אל הזבוב ובתוך שהיה העכביש מרחש והולך אל הזבוב. בא רוח והרים את הדף מן הספר. ולא היה העכביש יכול לילך אל הזבוב. וחזרה לאחוריה. ועשתה עצמה בערמה כאלו היא חוזרת ואינה רוצת עוד לילך אל

איה וועל איה דר ציילן מיין נסיעה וואס איה האב גיהאט:

מעשה אמאל איז גיווען אמלך. וואס ער האט אויף זיך גיהאט כמה מלחמות שווערע און האט זיי כובש גיווען (דהיינו איין גינומען) און האט גינומען אסך שבויים. (אפשר וועט איר מיינען איה וועל אייך גאר דער ציילן וועט איר קענען פאר שטיין) האט דער מלך גימאכט אגרוסן באיל אלע יאר אין דעם טאג וואס ער האט אפ גינומען די מלחמה. און סע דארט גיווען אויף דעם באיל אלע שרי מלוכה און אלע שררות. אזו ווי דר סדר איז ביי מלכים. און מהאט דארט גימאכט קאמעדיעס. און מהאט גישפעט פון אלע אומות פון דעם טערק און פון אלע אומות. און זיי האבין זיך נאך גיקרומט נאך איטליכער אומה אזו ווי זייער נימוס און זייער פיריכץ איז מן הסתם האט מען פון יודין אויף גישפעט. האט דער מלך גיהייסן ברענגען דאס ספר. וואס דארט איז פאר שריבן די נימוסים און דאס פיריכץ פון איטליכער אומה. און אומידום ווי דער מלך האט אויף גיעפנט דאס ספר האט ער גיזעהן פונקט אזו ווי זיי האבין גימאכט די קאמעדיע פון זיי. ווארין מן הסתם. דער וואס האט גימאכט די קאמעדיע. האט ער אויף גיזעהן דאס ספר. דער ווייל ווי דער מלך איז גיזעסן איבער דעם ספר. האט ער גיזעהן ווי אשפין קריכט אויף די שארף פון די בלעטער פון דעם ספר. און אויף די בלעטער פון דעם ספר איז גישטאנען אפליג. מן הסתם וואו היו גייט אשפין צו איין פליג. דער ווייל ווי די שפין איז גיקראכן און איז גיגאנגען צו דער פליג. איז גיקומען אוויגט און האט אויף גיהובין דאס בלעטיל פון דעם ספר האט די שפין נישט גיקאנט גיין צו דער פליג. האט זי זיך אום גיקערט. און האט זיך קלאמירשט גימאכט. גלייך ווי זי קערט זיך אום. און וויל שוין ניט גיין צו דער פליג. דער נאך האט זיך דאס בלעטל אום גיקערט אויף זיין ארט. האט

הזבוב. וחזר הדף למקומה. וחזרה העכביש לילך אל הזבוב. ואזי שוב הרים הדף ולא הניחה. (היינו שהדף חזר והרים את עצמו ולא הניח את העכביש לילך אל הזבוב). וחזרה וכן היה כמה פעמים. ואח"כ שוב חזרה העכביש לילך אל הזבוב. והיתה מרחשת והולכת עד שכבר חטפה עצמה ברגל אחד על הדף. ושוב הרים הדף את עצמו והיא כבר היתה על הדף קצת. ואזי הניח הדף את עצמו לגמרי עד שנשארה העכביש תחתיו בחלל בין דף לדף. והיתה מרחשת שם ונשארה מטה מטה עד שלא נשאר ממנה כלום. (והזבוב לא אספר לכם מה שהיה בה) והמלך היה רואה כל זה. והיה מתמיה עצמו. והבין שאין זה דבר ריק. רק שמראין לו איזה דבר. (וכל השרים ראו שהמלך מסתכל ומתמיה על זה). והתחיל לחשוב בזה. מה זה ועל מה זה. ונתנמנם על הספר. וחלם לו. שהיה בידו אבן טוב שקורין דומיט. והיה מסתכל בו. והיו יוצאין ממנו גוזמות אנשים. והשליך מידו הדומיט. והדרך אצל המלכים. שתולה על גביהם הפאטרעט שלו ועל גבי הפאטרעט תולה הכתר. והיו אותן האנשים היוצאין מן הדומיט לוקחין את הפאטרעט וחתכו את ראשו. ואח"כ לקחו את הכתר והשליכו לתוך הרפש (כל זה חלם לו) והיו אותן האנשים רצים אליו להורגו. והרים עצמו דף מן הספר הנ"ל שהיה שוכב עליו. והגין לפניו ולא יכלו לעשות לו מארמה. והלכו ממנו. ואח"כ חזר הדף למקומו. ושוב

וויידער די שפיין גינואלט גיין צו דער פליג. האט זיך וויידער אויף גהויבן דאס בלעטל. און האט זי נישט גילאזט האט זיך די שפיין וויידער אום גיקערט. און אזוי איז גיווען עטליכע מאל. נאך דעם איז וויידער די שפיין גיגאנגען צו דער פליג און איז אזוי גיקראכין ביז זי האט זיך שוין אריבער גיחאפט מיט איין פיסל אויף דעם בלעטל. האט זיך וויידער אויף גיהויבן דאס בלעטל. און די שפיין איז שוין גיווען אביסל אויף דעם בלעטל. האט זיך דאס בלעטל אנדער גילייגט אין גאנצן. ביז די שפיין איז גיבליבן אונטערין בלעטל צווישן איין בלעטל און אנדערין. און זי איז דאך גיקראכין. און איז אלץ גיבליבן מטה מטה. ביז סע פון איר גאר נישט גיבליבן (און די פליג. וועל איז אייך נישט דער ציילין וואס מיט איר האט זיך גיטאן) און דער מלך האט דאס אלץ גיזעהן. און האט זיך זייער פאר וואונדערט ער האט פאר שטאנען אז דאס איז נישט קיין לערע זאך. נאר מנוייזט אים עפעס אזאך דער מיט (און די אלע שרים האבן גיזעהן אז דער מלך קוקט און פאר וונדערט זיך דרוף) און דער מלך האט אן גיהויבן צו טראכטן. וואס דאס בטייט. און ער איז אנדרימלט גיווארין אויף דעם ספר. האט זיך אים גחלמת. אז ער האט גיהאלטן איז דער האנט אדומיט. און ער האט אויף אים גיקוקט. זענען פון אים ארום גיגאנגן גוזמות מענשן. האט ער אראפ גיווארפן דעם דומיט פון דער האנט. און דר סדר איז ביי מלכים. סע הענגט איבער זיי זיין פאטרעט און איבער דעם פאטרעט. הענגט די קרוין. האט ער גיזעהן אין חלום. ווי די מענטשן וואס זיי זענען ארום גיגאנגען פון דעם דומיט האבן גינומען דעם פאטרעט. און האבן אפ גשניטן דעם קאפ. דער נאך האבן זיי גנומען די קרוין און האבן אריין גיווארפן אין דער בלאטע אריין. און זיי זענען גילאפן צו אים זיי זאלן אים הרגינען. האט זיך אויף גיהויבן אבליעטל פון דעם ספר וואס ער איז גיליגן דרוף. און האט אים פאר שטעלט. האבן זיי אים גאר נישט גיקאנט טאן. זענען זיי אנוועק גיגאנגן פון אים. און דער נאך האט זיך דאס בלעטל אום גיקערט אויף זיין ארט.

היו רצים להורגו וחזר והרים הדף כנ"ל. וכן היה כמה פעמים. והיה משתוקק מאד לראות איזה דף שמגין עליו. מאיזה נימוסים של איזה אומה כתוב עליו. והיה מתירא להסתכל. והתחיל לצעוק. חבל. חבל. ושמעו כל השרים שהיו יושבין שם. והיו חפצים להקיצו. אך אין זה נימוס להקיץ את המלך. והיו מכים סביבותיו כדי להקיצו ולא היה שומע. בתוך כך בא אליו הר גבוה. ושאל אותו מה אתה צועק כל כך שזה זמן רב שאני ישן ולא הקיץ אותי כלום שום דבר ואתה הקיצות אותי. אמר לו. ולא אצעוק. שהם קמים עלי להרגיני רק שזה הדף מגין עלי. השיב לו ההר. אם זה הדף מגין עליך אין אתה צריך להתיירא משום דבר. כי גם עלי קמים הרבה שונאים. רק זה הדף מגין עלי. בא ואראך. והראה לו שסביב ההר עומדים אלפים ורבבות שונאים ועושים סעודות ושמחים וכלי זמר מזמרים ומרקדין. והשמחה היא. שאיזה כת מהם חושב אחד ובא על איזה חכמה איך לעלות אל ההר. ואזי עושים שמחה גדולה וסעודה ומזמרים וכו'. וכן כל כת וכת מהם. רק שזה הדף של אלו הנימוסים שמגין עליך מגין עלי. ובראש ההר היה נסר שקורין טאבליצע. והיה כתוב שם הנימוסים של הדף המגין עליו מאיזה אומה הוא. רק מחמת שההר גבוה אין יכולים לקרות אותו הכתב. רק למטה היה טאבליצע. והיה כתוב שם. שמי שיש

דער נאך האבן זיי ווידער גינאלט אים הרגנען האט זיך ווידער אויף גיהובן דאס בלעטל כנ"ל. און אזוי איז גיווען כמה מאל. האט דער מלך זייער גינאלט זעהן. וואס פאר אַבלעטיל סע איז אויף אים מגין. (דהיינו סע בשיצט אים) וואסערע נימוסים סע שטייען דרום. פון וועליכער אומה דאס איז. האט ער מורא גיהאט צו קוקן. און ער האט אן גיהובן צו שרייען. גינאלד. גינאלד. און אלע שרים וואס זענען דארט גינעסין. האבן גיהערט. האבן זיי אים גינאלט אויף וועקן. נאר דאס איז נישט קיין נימוס. מען זאל אמלך וועקן. האבן זיי גיקלאפט ארום אים. כדי זיי זאלן אים אויף וועקן. און ער האט נישט גיהערט דער ווייל איז צו אים גיקומען. אהוּכער באַרג. און האט אים גיפּרעגט וואס שרייסטו אזוי. עס איז שוין אזוי איין לאנגע צייט. אז איך שלאף. האט מיר קיינער נישט אויף גיוועקט. און דו האסט מיר אויף גיוועקט. (אזוי האט דער באַרג גיזאגט צום מלך) האט ער אים גיזאגט. ווי זאל איך נישט שרייען. אז זיי שטייען אויף מיר אויף. און ווילן מיר הרגינען. נאר דאס בלעטל איז אויף מיר מגין. האט אים דער באַרג גענפערט. אז דאס בלעטל איז אויף דיר מגין. בדארפסטו קיין מורא נישט צו האבן פאר קיין שום זאך ווארן אויף מיר שטייען אויף אויף אסאך שונאים. נאר דאס בלעטל איז אויף מיר מגין. קום וועל איך דיר ווייזן. האט ער אים גינאן. ווי ארום דעם באַרג שטייען אלפים ורבבות שונאים. און זיי מאכין סעודות און זענען פרייליך און כלי זמר שפילען און זיי טאנצן. און די שמחה איז. וואס אכיתי פון זיי טראכט איינער אוס און פאלט אויף אַחכמה. ווי אזוי מען זאל ארום גיין אויף דעם באַרג. אזוי מאכין זיי אַגרופע שמחה און אסעודה און מען שפילט און מען טאנצט. און אזוי איטליכע פית (דהיינו אטיל) פון זיי. נאר דאס בלעטל פון די נימוסים נאס סע איז אויף דיר מגין. איז אויף מיר מגין. און אויף דעם שפיץ באַרג איז אטאבליצע. און דארט איז גישטאנען אן גישריבן די נימוסים פון דעם בלעטל וואס סע מגין אויף אים. פון אַוואַסירע אומה סע איז. נאר מחמת

לו כל השיניים. יכול לעלות אל ההר. ונתן הש"י שגדל עשב במקום שצריכין לעלות אל ההר. ומי שבא לשם היה נופלים לו כל השיניים. הן שהיה הולך ברגליו. הן שהיה רוכב. הן שהלך בעגלה עם בהמות. היה נופלים כל השיניים. והיו מונחים שם חמרים חמרים של שיניים כמו הרים הרים. אח"כ לקחו אותן האנשים הנ"ל. וחזרו והעמידו יחד את הפאטרעט כבראשונה. ואת הכתר לקחו ורחצו אותו. וחזרו ותלאום במקומם והקיץ המלך. והסתכל תיכף על הדף שהגין עליו מאיזה נימוס של איזה אומה הוא וראה שכתוב בו הנימוס של ישראל והתחיל להסתכל (על הדף) בדרך אמת. והבין האמת לאמיתו. ויישב עצמו. שהוא עצמו בוודאי יהיה ישראל. רק מה עושין להחזיר למוטב כולם. להביאם להאמת. ויישב עצמו. שילך ויסע לבקש חכם שיפתור לו החלום כהווייתו ולקח עמו שני אנשים ונסע להעולם. לא כדרך המלך. רק כאיש פשוט. והיה נוסע מעיר לעיר וממדינה למדינה. ושאל איך נמצא חכם שיוכל לפתור חלום כהווייתו. והודיעו לו ששם ושם נמצא חכם כזה. ונסע לשם. ובא אל החכם. וסיפר לו האמת. איך שהוא מלך וכבש מלחמות וכל המעשה שהיה כנ"ל.

דער פארג איז הוד. קאן מען ניט ליינען דאס כתב. נאר הונטן איז גווען אטאפליצע. איז דארט גישטאנען אן גישריבן אז ווער סע האט אלע ציין. דער קאן ארוף גיין אויף דעם פארג. האט הש"י גיגעבן אז סע וואקסט דארט אזו אגראז דארט ווי מען פדארף ארוף צו גיין אויף דעם פארג. אז ווער סע קומט אהין. פאלין אים ארום אלע ציין. סיי ער איז גיגאנגען צו פוס. סיי ער האט גיריטן. סיי ער איז גיפארין אין אנואגין מיט בהמות. זענען אלץ אלע ציין ארום גיפאלין. זענען דארט גילעגן הופין ווייס מיט ציין. אזו ווי בערג. דער נאך האבין די מענשן פון דעם דומיט גינומען דעם פאטרעט און האבין אים ווידער צום אויף גישטעלט אזו וויא פרייר און די קרון האבן זיי גינומען און האבן אפ גיוואשן. און האבין ווידער אויף גיהאנגען אויף זייער ארט. האט זיך דער מלך אויף גיתאפט. און האט תיכף אקוק גיטאן אויף דעם פלעטיל וואס סע האט אויף אים מגין גיווען פון אנואסירע נימוס פון אנואסירע אומה דאס איז. האט ער גיזעהן אז סע שטייט דארט דער נימוס פון יודין. האט ער אן גהובין צו קוקין אויף דעם פלעטל מיט דעם אמת האט ער פאר שטאנען דעם רעכטן אמת. האט ער זיך מיישב גיווען. ער וועט שוין פוודאי זיין אייד. נאר וואס טוט מען אז מען זאל די גאנצע וועלט מחזיר למוטב זיין מען זאל זיי אלע ברענגן צום אמת. האט ער זיך מיישב גיווען. ער וועט פארין זוכין אחכם. וואס ער זאל אים פותר חלום זיין כהווייתו. (דהיינו ער זאל אים בשיידין דעם חלום פונקט אזו ווי ער איז) און ער האט מיט זיך גינומען צוויי מענטשן און איז גיפארין אויף דער וועלט. ניט אזו ווי אמלך נאר ווי אפראסטע מענטש און איז גיפארין פון איז שטאט צו דער אנדרער. און האט גיפרעגט. ווי גיפינט מען אזו אחכם וואס ער זאל פותר חלום זיין כהווייתו. האט מען אים מודיע גיווען אז דארט און דארט גיפינט זיך אזו אחכם. איז ער גיפארין אהין. און איז גיקומען צו דעם חכם און ער האט אים דער ציילט דעם אמת. אז ער איז אמלך. און ער האט אפ גינומען מלחמות. און די גאנצע מעשה וואס סע גיווען כנ"ל. און האט אים גיבעטן. אז ער זאל אים פותר חלום זיין. האט אים דער חכם גיענפערט. איך אליין קאן ניט פותר זיין. נאר סע איז פאר האנדין אציט.

וביקש ממנו לפתור חלומו. והשיב לו. אני בעצמי איני יכול לפתור רק שיש זמן. באותו יום באותו חודש. ואזי אני מקבץ כל סממני הקטורת ועושה מהם מורכב. ומעשנין את האדם באלו הקטורת. ואותו האדם חושב במחשבתו מה שרוצה לראות ולידע. ואזי ידע הכל. ויישב המלך עצמו. מאחר שכבר כלה זמן רב בשביל זה. שימתין עוד עד אותו היום ואותו החודש. ואזי עשה לו החכם כן כנ"ל. ועישן אותו עם הקטורת כנ"ל. והתחיל לראות אפי' מה שהיה נעשה עמו קודם הלידה בעת שהיה הנשמה בעולם העליון וראה שהיו מוליכין הנשמה שלו דרך כל העולמות. והיו מכריזין ושואלין מי שיש לו ללמד חוב על זאת הנשמה יבא. ולא היה נמצא אחד ללמד חוב עליה. בתוך כך בא אחד ורץ וצעק. רבש"ע ששמע תפילתי אם זה יבא לעולם. מה לי לעשות עוד. ועל מה בראתני. וזה היה הס"מ. (היינו זה שצעק כל זה היה הס"מ בעצמו). והשיבו לו. זאת הנשמה צריכה לירד להעולם בוודאי. ואתה חשוב לך עצה. והלך לו. והוליכו את הנשמה עוד דרך עולמות. עד שהביאו אותה להב"ד של

אין דעם אין דעם טאג און אין דעם אין דעם חודש. דעמולט נעם איך צום אוף אלע סממני הקטורת (כלומר אלע קרייטיקצער וואס פון זיי פלעגט מען מאכין קטורת) און איך מאך פון זיי אמורכב. (כלומר ער מישט זיי אוס אין איינעם). און מרייכערט דעם מענשן מיט די קטורת און דער מענש האט אין זין וואס ער וויל זעהן. און וואס ער וויל וויסן. ווייסט ער דעמולט אלדינג. האט זיך דער מלך מיישב גיווען. אז ער האט זיך שוין יא אזו פיל צייט דרוף פאר בראכט. וועט ער נאך ווארטין ביז דעם טאג און דעם חודש. (וואס דער חכם האט אים גינאגט) סע גיקומען דער טאג. האט אים דער חכם אזו גיטאן און האט אים גרייכערט מיט די קטורת האט דער מלך אן גיהופן צו זעהן. אפילו וואס מיט אים האט זיך נאך גיטאן איי ער איז גיבורין גינוארין. דעמולט אז דיא נשמה איז נאך גיווען בעולם העליון (כלומר אוף יענער וועלט) האט ער גיזעהן וויא מהאט זיין נשמה גיפירט דורך אלע וועלטין. און מהאט אוס גירופן ווער סע האט עפעס מלמד חוב צו זיין (כלומר צו ריידן שלעכץ) אוף דער נשמה. זאל ער קומען האט זיך קיינער ניט גיפונען וואס ער זאל מלמד חוב זיין. דער ווייל איז איינער אן גיקומען. און איז גילאפין און האט גישריגן. רבוננו של עולם. הער צו מיין גיבעט. אז דער וועט קומען אוף דער וועלט. וואס האב איך שוין צו טאן. און נאך וואס האסטו מיר בשאפין. און דאס איז גיווען דער ס"מ (כלומר דער וואס האט דאס גישריגן דאס איז דער ס"מ אליין גיווען. ער האט גשריגן אז די נשמה וועט אראפ קומען איז דער וועלט אריין. האט ער שוין נישט צו טאן) האט מען אים גיענפערט. דיא נשמה. מוז אראפ גיין אוף דער וועלט. און דו גיב דיר איין עצה. איז ער זיך אוועק גינאנגען (דהיינו דער וואס האט דאס גישריגן) האט מען ווייטער דיא נשמה גיפירט דורך עולמות (כלומר וועלטין) ביז מהאט די נשמה שוין גיבראכט צום בית דין של מעלה כדי מזאל זיא שוין בשווערין. כדי זיא זאל שוין אראפ גיין אוף דער וועלט און ער איז נאך ניט גיקומן (דהיינו דער ס"מ וואס האט פריר גשריגן איז ער נאך ניט גיקומען) האט מען נאך אים גישיקט אשליח. איז ער גיקומען. און האט מיט זיך גיבראכט איין אלטיטשקין איין איין גבוגינעם. וואס ער האט זיך גיקאנט מיט אים פון לאנג (דהיינו דער בעל דבר האט זיך מיט דעם אלטן גיקאנט פון לאנג). און ער האט גילאכט. און האט גינאגט. איך האב מיר

מעלה כדי להשביע אותה. שתרד להעולם. ואותו האיש עדיין לא בא. ושלחו אחריו שליח ובא והביא עמו זקן אחד שהיה כפוף כדרך הזקן. שהיה מכיר עמו מכבר (היינו שהבעל דבר היה לו היכרות עם זה הזקן הכפוף מכבר). ושחק. ואמר. כבר נתתי לי עצה. רשאי הוא לילך להעולם. והניחו את הנשמה וירדה להעולם. והיה רואה כל מה שעבר עליו מתחילה ועד סוף. ואיך נעשה מלך. והמלחמות שהיה לו וכו': (ולקח שבויים. ובתוכם היה יפת תואר. שהיה לה כל מיני חן שבעולם. רק שזה החן לא היה מעצמה. רק שהיה תולה עליה דומיט. ואותו הדומיט ה' לו כל מיני חן. ומחמת זה נדמה שיש לה כל מיני חן. ועל אותו ההר אינם יכולים לבא רק חכמים ועשירים וכו') (ויותר לא הגיד) ויש עוד הרבה מאוד בזה: (מן ולקח שבויים עד הסוף לא נכתב כראוי כמו שסיפר).

מזמור לדוד בברחו וכו': ה' מה רבו צרי רבים קמים עלי וכו': ואתה ה' מגן בעדי כבודי ומרים ראשי. קולי אל ה' אקרא ויענני מהר קדשו סלה: הר הנ'ל: אני שכבתי ואישנה: כנ'ל: הקיצותי וכו'. לא אירא מרכבות עם וכו': כי הכית את כל אויבי לחי שני רשעים שברת: כי היו נופלים להם השיניים כשרצו לעלות אל ההר: על עמך ברכתך סלה:

עמוד והתבונן נפלאות אלו: אם בעל נפש אתה תשא בשרך בשיניך ונפשו תשים בכפך. תעמוד מרעיד ומשתומם. תסמר שערות ראשך. ותשוב תתפלל. בדברים האלה העומדים בגבהי מרומים:

שון איין עצה גיגיבן. די נשמה מעג שון אראפ גיין אוף דער וועלט. האט מען גלאזט די נשמה איז זיא אראפ גיגאנגען אוף דער וועלט. און ער האט גיזעהן (דהיינו דער מלך) וואס מיט אים האט זיך איבער גיטאן מתחילה ועד סוף. און וי ער איז גינארין אמלך. און די מלחמות וואס ער האט גיהאט וכו':

און ער האט גינומען שבויים און צווישן דיא שבויים איז גיווען אפית תואר. וואס זי האט גיהאט אליךליי חן פון דער וועלט. נאר דער חן איז ניט גיווען פון איר אליין. נאר סע האט אוף איר גיהאנגען אדומיט. און דער דומיט האט גיהאט אליךליי חן. און מחמת דעם האט זיך גינדאקט אז זיא האט אליךליי חן. און אוף דעם בארג קאנען מער ניט קומען. נאר חכמים און עשירים וכו'. (און ווייטער האט ער נישט דער ציילט) און סע נאך דא זייער אסך דרינגען. (דאס וואס דא שטייט מיט די שבויים דאס איז ניט אוף גישריבן גינארין גוט אזו ווי ער האט עס דער ציילט):

מזמור לדוד בברחו וכו'. ה' מה רבו צרי רבים קמים עלי. ואתה ה' מגן בעדי כבודי ומרים ראשי וכו'. פאר טייטש גוט דאס גאנצע קאפיטל און פאר שטיי גוט. וועסטו זעהן. וויא אזו דארט איז מרומז די גאנצע מעשה:

מעשה ח

מעשה ברב אחד שלא היה לו בנים אח'כ היה לו בן יחיד. וגידל אותו. והשיא אותו. והיה יושב בעליה ולמד. כדרך אצל הגבירים. והיה לומד ומתפלל תמיד. רק שהיה מרגיש בעצמו שחסר לו איזה חסרון ואינו יודע מהו. ולא היה מרגיש טעם בלימודו ובתפילתו. וסיפר לפני שני אנשים בני הנעורים. ונתנו לו עצה שיסע לאותו צדיק. ואותו בן הנ'ל עשה מצוה שבא על ידה לבחי' מאור הקטן. והלך אותו הבן יחיד וסיפר לאביו. באשר שאינו מרגיש טעם בעבודתו כנ'ל. וחסר לו. ואינו יודע מהו. בכן הוא רוצה לנסוע לאותו צדיק. והשיב לו אביו. איך אתה בא לנסוע אליו הלא אתה למדן יותר ממנו. ומיוחס יותר ממנו לא נאה לך לנסוע אליו. כלך מדרך זו. עד שמנע אותו לנסוע. וחזר ללימודו ושוב הרגיש חסרון כנ'ל. והתיעץ שוב עם אותן האנשים הנ'ל. ויעצו אותו כמקודם לנסוע להצדיק. ושוב הלך לאביו. והטה אותו אביו ומנע אותו כנ'ל. וכן היה כמה פעמים. והבן הנ'ל היה מרגיש שחסר לו. והיה מתגעגע מאד למלאות חסרונו ולא ידע מהו כנ'ל. ובא עוד לאביו והפציר בו עד שהוכרח אביו לנסוע עמו. כי לא רצה להניח אותו לנסוע לבדו

מעשה אמאל איז גיווען אַרב. דער רב האט קיין קינדער נישט געהאט. דער נאך האט ער געהאט אַבן יחיד. און ער האט אים מגדל גיווען. און ער האט אים חתונה גימאכט. דער בן יחיד פלעגט צו זיצן אויף איין איבער שטיבל און האט גילערניט. אזו ווי דער סדר איז ביי גבירים. און פלעגט לערנען און דאווינען תמיד. נאר ער האט ביי זיך גיפילט אז סע פעלט אים עפעס אחסרון. און האט נישט גווסט וואס. און ער האט נישט גיפילט קיין טעם אין דעם לערנען און אין דעם דאווינען. האט ער דאס דער ציילט פאר צוויי יונגע לייט. האבן זיי אים איין עצה גיגיבן. אז ער זאל פארין צו דעם און דער בן יחיד האט גיטאן אמצוה. וואס דורך דער מצוה איז ער גיקומען צו דער בחינה מאור הקטן. איז גיגאנגען דער בן יחיד און האט דאס דער ציילט זיין פאטער. באשר ער פילט נישט קיין טעם אין זיין עבודה (כלומר אין דעם וואס ער דינט גאט דהיינו דאווינען און לערנען און אנדערע מצות) און סע גייט אים אפ און ער ווייסט נישט וואס. בכן. וויל ער פארין צו דעם צדיק. (וואס מען האט אים גיזאגט כנ'ל) האט אים דער פאטער גיענפערט. ווי קומסטו צו אים צו פארין דו ביסט זיך מער למדן פון אים. און מער מיוחס פון אים. סע שטייט דיר נישט אן צו אים צו פארין. גיי אוועק פון דעם וועג. ביז דער פאטער האט אים נישט דער לאזט צווא פארין צום צדיק. האט זיך דער בן יחיד ווידער גיזעצט לערנען. האט ער ווידער גיפילט דעם חסרון. כנ'ל. האט ער ווידער איין עצה גיהלטין מיט די מענשן. האבן זיי אים ווידער די עצה גיגיבן אז ער זאל פארין צו דעם צדיק. איז ער ווידער גיגאנגען צום פאטער האט אים דער פאטער ווידער אפ גישלאגן. און האט אים נישט דער לאזט. און אזו איז גיווען עטליכע מאל. און דער בן יחיד האט אלץ גיפילט אז סע גייט אים עפעס אפ. און האט זייער גיבענקט ער זאל ממלא זיין דעם חסרון (כלומר ער זאל מיט עפעס פארעכטן אז סע זאל אים נישט אפ גיין) און ער האט נישט גווסט וואס דער חסרון איז. כנ'ל. איז ער נאך אמאל גיקומען צום פאטער און האט אים זייער גיבעטין. ביז דער פאטער האט גימוזט מיט אים פארין. ווארין דער פאטער

מחמת שהיה בן יחיד. ואמר לו אביו. הלא תראה שאסע עמך. ואראה לך שאין בו ממש ואסרו המרכבה ונסעו. אמר לו אביו. בזה אנסה. אם יתנהג כסדר. הוא מן השמים. ואם לאו אינו מן השמים. ונחזור. ונסעו ובאו אל גשר קטן. ונפל סוס אחד והמרכבה נתהפכה וכמעט נטבעו. אמר לו אביו. ראה שאינו מתנהג כסדר ואין הנסיעה מן השמים וחזרו. וחזר הבן ללימודו. ושוב ראה החסרון שחסר לו ואינו יודע. וחזר והפציר באביו כנ"ל. והוכרח לנסוע עמו שנית. וכשנסעו. העמיד אביו הנסיון כבראשונה אם יתנהג כסדר. ונודמן כשהיו נוסעים ונשברו שני הידות שקורין אקסין. ואמר לו אביו. ראה שאינו מתנהג לנו לנסוע. כי האם זה דרך הטבע שישתברו שני האקסין. וכמה פעמים שנסעו עם המרכבה הזאת. ולא נודמן כזאת. וחזרו. וחזר הבן הנ"ל לדרכו כנ"ל (היינו ללימודו וכו' כנ"ל) ושוב הרגיש החסרון כנ"ל והאנשים יעצו אותו לנסוע. וחזר לאביו והפציר אותו כנ"ל והוכרח לנסוע עמו עוד. ואמר לו הבן שלא נעמוד עוד על נסיון כזה. כי זה דרך הטבע. שנופל סוס לפעמים. או שנשתברין האקסין. אם לא שיהיה איזה דבר מורגש מאד. ונסעו. ובאו

האט אים ניט גינואלט אליין לאזין פארין. מחמת ער איז גינען ביי אים אבן יחיד. האט אים דער פאטער גינאגט זעה איך וועל מיט דיר פארין. וועל איך דיר נייזן אז ער איז גאר נישט (כלומר אז דער צדיק איז נישט) האבין זיי איין גישפאנט די בריקע און זענען גיפארין. האט דער פאטער צום זון גינאגט. דא וועל איך פרוכט. וועט זיך אנדערש פירן כסדר. איז עס מן השמים. און אז ניט. איז ניט מן השמים אז מיר זאלין פארין. וועלין מיר זיך אום קערין. זענען זיי גיפארין. ווי זיי זענען גיפארין זענען זיי גיקומען צו איין קליין בריקל. איז אראפ גיפאלן אפערד און די בריקע האט זיך איבער גיקערט. און זיי זענען שיר דער טרונקען גינוארין. האט אים דער פאטער גינאגט זעהסטו אז סע פירט זיך ניט כסדר. און דיא נסיעה איז ניט מן השמים האבן זיי זיך אום גיקערט. האט זיך ווידער דער בן יחיד גינעצט לערנען און האט ווידער גיזעהן אז סע גייט אים עפעס אפ. און ער ווייסט ניט וואס. האט ער ווידער מפציר גווען דעם פאטער. האט דער פאטער גימוזט מיט אים נאך אמאל פארין. ווי זייא זענען גיפארין. האט דער פאטער ווידער גישטעלט אויף א פרוכט אזוי ווי פריער אויב סע וועט זיך פירן כסדר (וכו' כנ"ל). ווי זיי זענען גיפארין זענען צו בראכין גינוארין ביידע אקסין. האט אים דער פאטער גינאגט. זעה אז סע פירט זיך ניט אויבן אז מיר זאלין פארין. ווארין איז דאס דען אדרה הטבע. אז ביידע אקסין זאלין צו בראכין ווערין. וויפיל מאל מאין גיפארין מיט דער בריקע. און סע האט זיך אזונס ניט גיטהאפן האבן זיי זיך ווידער אום גיקערט. האט זיך דער בן יחיד ווידער גינאגט צום לערנען כו' כנ"ל. און האט ווידער גיפילט דעם חסרון כנ"ל און דיא יונגע לייט האבין אים אלץ אן גירעט אז ער זאל פארין. איז דער בן יחיד ווידער גינאגט צום פאטער. און האט אים ווידער מפציר גינען. האט ער גימוזט נאך אמאל מיט אים פארין. האט דער בן יחיד צום פאטער גינאגט. אז מען זאל שוין ניט שטעלין אויף אזוי אפרוב. ווארין דאס איז אדרה הטבע. אז סע פאלט אמאל אפערד אראפ. אדער סע ווערין אקסין צו בראכין. סיידן סע וועט עפעס זיין אווילדע זאך. זענען זיי גיפארין. און זענען גיקומען געכטיגן איז אקערעטשעם האבין זיי דארט

לקרעטשמי ללון. ומצאו שם סוחר. והתחילו לספר עמו כדרך הסוחרים. ולא גילו לו שהם נוסעים לשם. כי הרב היה מתבייש בעצמו לומר שנוסע לאותו הצדיק. והיו מדברים מעסקי העולם. עד שבסיכוב הדברים הגיעו לספר מצדיקים היכן נמצאים צדיקים. וסיפר להם ששם נמצא צדיק. ושם. ושם. והתחילו הם לדבר מהצדיק שנסעו אליו. השיב להם. זה (בלשון חסידים) הלא קל הוא. כי אני נוסע עכשיו ממנו. ואני הייתי שם. שהיה עובר עבירה. ענה אביו ואמר לבנו. הראית בני. מה שזה הסוחר מספר לפי תומו. והלא הוא נוסע משם. וחזרו לביתם ונפטר אותו הבן. ובא בחלום להרב הנ"ל אביו. וראה אותו שהיה עומד בכעס גדול ושאל אותו למה אתה בכעס כל כך. והשיב לו. שישע לאותו הצדיק הנ"ל (שרצה לנסוע עם בנו אליו כנ"ל) והוא יגיד לך על מה אני בכעס. והקיץ. ואמר שמקרה הוא. אח"כ חלם לו עוד כנ"ל. ואמר שהוא ג"כ חלום שוא. וכן עד שלשה פעמים. והבין הלא דבר הוא. ונסע לשם. ופגע בהדרך את הסוחר שפגע מקודם בעת שנסע עם בנו. והכיר אותו ואמר לו הלא אתה הוא שראיתך באותו הקרעטשמי. והשיב לו בוודאי ראית אותי. ופתח פיו. ואמר לו אם תרצה. אהיה בולע אותך. אמר לו. מה אתה מדבר. השיב לו. זכור אתה.

גיפונען אסוחר. האבין זיין מיט אים און גיהובין צוא שמוסין. און ווי דער סדר איז פון סוחרים. און האבין אים נישט גיזאגט אז זיי פארין אהין (צו איין גוטין יהודי) ווארין דער רב האט זיך גשעמט צו זאגן אז ער פארט צו דעם גוטין יהודי. און זיי האבין גישמוסט וועלט זאכין. ביז איז די רייד האבין זיי און גהובן צו שמוסין פון גוטע יודין. ווי סע גיפונען זיך גוטע יודין. האט ער זיי דער ציילט (דהיינו דער סוחר) אז דארט גיפינט זיך אגוטער יהודי און דארט און דארט. האבין זיי און גיהובין צו שמוסין פון דעם גוטין יהודי וואס זיי פארין צו אים. האט דער סוחר זיי גיענפערט. דער (מיט אלשון ווי מפאר ווינדערט זיך) ער איז זיך אקל (כלומר ניט קיין ערליכער יהודי) האט פאר איה פון אים. ביז איה דער ביא גיווען און ער האט גיטאן איין עבירה. האט זיך דער פאטער און גירופין (צום בן יחיד) זעהסטו מיין קינד וואס דער סוחר דער ציילט לפי תומו (כלומר ער איז זיך ניט מכין אין מיסטנע צו דערציילן שלעכץ פון דעם גוטין יהודי נאר דורך די רייד האט ער עס דער ציילט) האט פארט ער דאך פון דארט. האבין זיי זיך אום גיקערט אהיים (דהיינו דער רב מיט דעם בן יחיד) איז דער זון גישטארבן. און איז גיקומען צו חלום צום פאטער האט דער פאטער גזעהן אז ער שטייט אין גרוס כעס. האט דער פאטער אים גיפרעגט פאר וואס ביסטו און אין כעס האט ער אים גיענפערט (דהיינו דער זון וואס סע גישטארבן האט גיענפערט אין חלום דעם פאטער) אז ער זאל פארין צו דעם גוטין יהודי (וואס זיי האבין גיוואלט פריר פארין צו אים) וועט ער דיר זאגן פאר וואס איה ביז איז כעס. האט ער זיך אוף גיחאפט. און ער האט זיך גיטראכט סע איז איין מקרה (כלומר סע נאר אחרים ניט קיין אמת) נאך דעם האט זיך אים ווידער און גחלימת. האט ער ווידער גמיינט סע איז אפאלטשיר חלום. און אז איז גיווען דרייא מאל. האט ער פאר שטאנען. אז דאס איז ניט קיין לערע זאך איז ער גיפארין אהין (דהיינו דער רב איז גיפארין צו דעם גוטן יהודי וואס ער איז פריר גיפארין מיט זיין זון אהין). אוף דעם וועג האט ער ווידער באגעגנט דעם סוחר וואס ער האט פריר באגעגנט. אז ער

כשנסעת עם בנך. ובתחילה נפל סוס על הגשר. וחזרת. אח"כ נשברו האקסין אחר כך פגעת בי. ואמרתי לך שהוא קל. ומאחר שפטרתי אותו, את בנך. עכשיו אתה רשאי לנסוע. כי הוא היה בחינת מאור הקטן. והצדיק הנ"ל הוא בחי' מאור הגדול. ואם היו מתוועדים יחד. היה בא משיח. וכיון שפטרתי אותו אתה רשאי לנסוע. ובתוך דבריו נעלם. ולא היה לו עם מי לדבר. ונסע הרב אל הצדיק. וצעק חבל. חבל. חבל על דאבדין ולא משתכחין. הש"י ישיב נדחינו בקרוב אמן:

זה הסוחר הנ"ל הי' הס"מ בעצמו. (שנדמה לסוחר והטעה אותם. ואח"כ כשפגע שנית בהרב הנ"ל התגרה עמו הוא בעצמו על אשר שמע לעצתו. כי כן דרכו כידוע) הש"י יצילנו:

אין גיפארין מיט זיין זון. און דער רב האט אים דער קענט. און דער רב האט גיזאגט צום סוחר. דו ביסט זיך דער וואס איך האב דיך גיזעהן אין דער קרעטשמע. ענפערט ער אים אונדאזי האסטו מיר גיזעהן און עפינט אויף דאס מויל. און זאגט צו אים. אז דו ווילסט האט שלינג איך דיך איין. זאגט ער צו אים (דהיינו דער רב צום סוחר) וואס רעטסטו. האט ער אים גענפערט גדענקסטו אז דו ביסט גיפארין מיט זיין זון. און פרייר איז אפערד אראפ גיפאלן אויף דער בריק האסטו זיך אום גיקערט. דער נאך זענען די אקסין צו פראכן גינארן דער נאך האסטו מיר באגעגינט. האב איך דיר גיזאגט אז ער איז אקל. היינט אז איך האב שוין זיין גיפטרית. היינט מעגסטו שוין פארין. ווארין דער זון איז גיווען אבחינת מאור הקטן און דער צדיק וואס ער האט גינאלט צו אים פארין ער איז אבחינת מאור הגדול. און אז זיי ביידע זאלן זיך גיווען אין איינעם צום אויף קומען וואלט משיח קומען. און היינט אז איך האב אים שוין גפטרית. מעגסטו שוין פארין. דער ווייל איז ער נעלם גינארין אין די רייד (כלומר דער סוחר איז פאר שוונדן גינארין פלוצים אין די רייד) און ער האט ניט גיהאט מיט וועמען צו ריידן. איז דער רב גפארין צו דעם צדיק. און האט גישריגן גוואלד. גוואלד. חבל על דאבדין ולא משתכחין (ווייז אויף דעם וואס סע פאר לורין גינארין און מע קען ניט גיפנען):

און דער סוחר איז גיווען דער ס"מ אליין. וואס ער האט זיך פאר שטעלט פאר איין סוחר און האט זיי אפ גנארט און דער נאך אז ער האט זיך דאס אנדרע מאל באגעגינט מיט דעם רב. האט ער זיך מיט אים אליין גירייצט. נאך וואס ער האט אים גיפאלגט. ווארין אזו איז דער סדר פון דעם יצר הרע. פרייר רעט ער און דעם מענשן. און אז דער מענש פאלגט אים ח"ו. רייצט ער אליין זיך דער נאך מיט דעם מענטשן און איז זיך אין אים אליין נוקם. נאך וואס ער האט אים גיפאלגט. הש"י זאל אונז מציל זיין פון אים. און זאל אונז אים קערין צום רעכטן אמת אמן:

מעשה ט

מעשה שני בעלי בתים היו בעיר אחת והיו גדולים בעשירות. והיה להם בתים גדולים. והיו להם שני בנים לכ"א בן אחד. ולמדו שניהם בחדר אחד ואלו השני בנים היו א' מהם בר הבנה והא' היה תם. (לא שהיה טפש אלא שהיה לו שכל פשוט ונמוך) ואלו השני בנים היו אוהבים זה את זה מאוד. אע"פ שהאחד היה חכם והא' היה תם ומוחו היה נמוך אעפ"כ אהבו זה את זה מאוד. לימים התחילו הבר' בעלי בתים הנ"ל לירד. וירדו מטה מטה עד שאבדו הכל ונעשו אביונים. ולא נשאר להם כ"א הבתים שלהם. והבנים התחילו להתגדל אמרו האבות הנ"ל להבנים אין בידינו לשלם עבוריכם להחזיק אתכם עשו לכם מה שתעשו. הלך התם ולמד מלאכת רצען. והחכם שהיה בר הבנה לא היה רצונו לעסוק במלאכה פשוטה כזו ויישב בדעתו שילך בעולם ויסתכל מה לעשות. והיה הולך ומשוטט בשוק. וראה עגלה גדולה עם ארבעה סוסים וחאמיטש שהיתה רצה והולכת. ענה ואמר להסוחרים. מאין אתם. השיבו לו מווארשא. להיכן אתם נוסעים. לווארשא. שאל אותם. שמא אתם צריכים משרתים. ראו שהוא בר הבנה ומזורז. והוטב בעיניהם. וקבלו אותו עמהם. ונסע עמם ושמש אותם היטב מאוד על הזרך. כבואו לווארשא. מאחר שהיה בר הבנה יישב עצמו

מעשה אמאל זענען גיווען צוויי בעלי בתים אין איין שטאט. און זיי האבין גיהאט גרוס עשירות. און האבין גיהאט גרוסע הייזער. די צוויי בעלי בתים האבין גיהאט צוויי זין. דהיינו איטליכער האט גיהאט איין זון. די צוויי קינדער האבין ביידע גילערניט אין איין חדר. און איינער פון זיי איז גיווען אחכם און איינער איז גיווען אַתם. (ניט ער איז גיווען אנאר. נאר זיין שכל איז גווען פראקטי און חכמות) און די צוויי קינדער האבין זיך זייער ליב גיהאט. האטשע איינער איז גיווען אחכם און דער אנדערער איז גיווען אַתם און זיין שכל איז פראקטי גיווען. פון דעסט וועגין האבין זיי זיך פארט זייער ליב גיהאט:

אין אציט ארום. האבען און גהובין די ביידע בעלי בתים אראפ צו גיין. פון זייער עשירות. און זענען אלץ אראפ מטה מטה. ביז זיי האבין גאר און גווארן און זיין זענען גיווארין ארימע לייט. און סע איז זיי מער ניט גיפליבן נאר זייערע הייזער. און די קינדער האבן און גיהובין אונטער צו וואקסין. האבין די בעלי בתים גיזאגט צו די קינדער. מיר האבין ניט צו צאלן פאר אייך. מיר קענען ניט האלטן אייך. טוט אייך וואס איר וועט קענען. איז גיגאנגען דער תם און האט זיך גילערניט שוסטעריי. דער חכם איז גיווען אפר הבנה (כלומר אקלוגער אפאר שטאנדיקער מענטש) האט ער ניט גיוואלט זיך נעמען צו און אפראקטי מלאכה. און ער האט זיך מיישב גיווען. ער וועט זיך לאזין אוף דער וועלט. און וועט זיך ארום קוקן וואס ער זאל טאן און ער איז ארום גיגאנגען אין מארק. האט ער דער זעהן אגרויסע בריקע מיט פיר פערד מיט חאמיטיש איז דורך גילאפן. האט ער זיך און גירופן צו די סוחרים פון וואנעט זענט איר. האבין זיי אים גיענפרט פון ווארשא. ווא היין פארט איר. קיין ווארשא. האט ער זיי גיפרעגט. טאמער פדארפט איר איין משרתיל. די סוחרים האבן גיזעהן אז ער איז אקלוגער יונג און אבריה. איז ער זיי גיפעלין. האבין זיי אים מיט גינאמען. איז ער גיפארין מיט זיי און האט זיי באדינט אוף דעם וועג. זייער פיין. ווי ער איז גיקומען קיין

מאחר שכבר אני בווארשא למה לי להתקשר עם אלו. אולי יש מקום טוב מהם. אלך ואבקש ואראה. והלך בשוק. והתחיל לחקור ולשאול על האנשים שהביאוהו ואם יש טוב מהם. ואמרו לו. שהאנשים הללו הם הגונים וטוב להיות אצלם. אך שקשה מאוד להיות אצלם. מחמת שהמשא ומתן שלהם הוא למרחקים מאוד. הלך וראה משרתים של גוועלבין שהיו הולכים בשוק. והיו הולכים כדרכם. עם מיני חן שלהם. בכובעיהם ובמנעליהם עם הקצוות בולטות ושאר מיני חן שיש להם בהילוכיהם ובמלבושיהם והוא היה בר הבנה וחריף. וישר בעיניו מאוד. מחמת שהוא ענין נאה וגם הדבר בביתו במקומו הלך אל האנשים שהביאוהו. ונתן להם תשואות חן ואמר להם שאין נוח לפניו להיות אצלם. ועל מה שהביאוהו בעד זה שימש אותם בדרך. והלך ועמד עצמו אצל בעה"ב אחד. ודרך המשרתים שבתחילה צריכים להשכר בפחות ולעשות עבודות כבידות. ואח"כ באים למעלות המשרתים הגדולים. והיה הבעה"ב עושה עמו מלאכות כבידות. והיה שולחו לאדונים לשאת סחורה כדרך המשרתים שצריכים לכוף ידיהם תחת אציליהם להניח הבגד על בליטת היד ברוחב הכתף. והיה כבד עליו מאוד עבודה כזו. לפעמים היה צריך לעלות עם המשאוי הנ"ל על עליות

ווארשא מחמת ער איז גיווען אבר הבנה. האט ער זיך מיישב גיווען. אז איך בין שוין איז ווארשא. נאך וואס זאל איך מיד האלטין ביי די סוחרים. טאמער איז דא אבעסער ארט פון זיי. לאם איך גיין זוכין. וועל איך זעהן. און ער איז גגאנגען אין מארק. און ער האט אן גהויבן צו קלערין און נאך צו פרעגין אוף די מענטשן וואס זיי האבין אים גיבראכט. און אויב סע איז דא איין בעסער ארט פון זייא. האט מען אים גיענפערט. אז די לייט (וואס זייא האבין אים אהער גבראכט) זענען ערליכע לייט. און סע גוט ביי זיי צו זיין נאר מחמת דעם איז זייער שווער בייא זיי צו זיין. מחמת זייער משא ומתן איז זייער איז ווייטע ערטער דער ווייל איז ער גיגאנגען און ער האט דער זעהן גוועלב משרתים. ווי זייא זענען גגאנגען אין מארק. און זייא זענען גגאנגען אזו ווי זייער שטייגער איז. מיט זייערע חן. מיט זייערע היטלעך און מיט די שפיציקע שיד און מיט די איבריגע חן. וואס זיי האבן איז זייער גאנג. און ווי זיי גייען אויטאן. און ער איז גווען אבר הבנה און אקלוגער יונג. איז אים די זאך זייער גיפעלין מחמת סע איז אשיינע זאך. און סע איז אין דער היים אויף איין ארט. איז ער גיגאנגען צו די מענטשן וואס זיי האבין אים גבראכט. און האט זיי אפ גדאנקט. און האט צו זיי גזאגט. אז סע פאר אים ניט גוט ביי זיי צו זיין. און דאס וואס זיי האבין אים גיפירט אהער דער פאר האט ער זיי באדינט אוף דעם ועג. און ער איז גיגאנגען און האט זיך גשטעלט בייא אבעל הבית. און דער סדר פון די משרתים. אז פריר מוז מען זיין איין הונטער משרת. און מען מוז טאן שווערע ארבעט. און מנעמט ווייניג שכירות. דער נאך ווערט מען ערשט איין אייבער משרת. האט דער בעל הבית גטאן מיט אים שווערע ארבעט. און פלעגט אים שיקין צוא שררות ער זאל טראגין סחורה אזו וויא דער סדר איז פון משרתים. וואס זיא טראגן גוואנט אוף דעם עלינבוגין. איז אוף אים זייער שווער גווען די ארבעט אמאל האט ער בידארפט ארוף גיין מיט דער סחורה. אוף אהוכן גארין. איז זיא ארבעט אוף אים שווער גווען. האט ער זיך מיישב גווען. ווארין ער איז זיך גווען אפילווסוף

הגבוהות. והיה קשה עליו העבודה. ויישב עצמו כי היה פילוסף בר הבנה. מה לי לעבודה זו. הלא העיקר הוא רק בשביל התכלית לישא אשה ולהתפרנס. עדיין איני צריך להסתכל על זה. על זה יהיה פנאי להבא בשנים הבאות. כעת טוב לי להיות משוטט בארץ להיות במדינות להשביע עיני בעולם. הלך בשוק וראה שנוסעים בעגלה גדולה סוחרים. ושאל אותם להיכן אתם נוסעים. ללאגורנא. התקחו אותי לשם. הן. וקבלו אותו לשם. ומשם הפליג לאטליא. משם לשפאניא. בין כך ובין כך עברו כמה שנים. ועי'ז נעשה עוד חכם יותר מאחר שהיה במדינות רבות. ויישב עצמו. כעת ראוי להביט על התכלית. והתחיל לחשוב עם פילוספיא שלו מה לעשות. וישר בעיניו ללמוד מלאכת צורף (בזהב) שהיא מלאכה גדולה ונאה ויש בה חכמה. וגם היא מלאכה עשירה. והוא היה בר הבנה ופילוסף ולא הוצרך ללמוד המלאכה כמה שנים. רק ברבע שנה קבל את האומנות ונעשה אומן גדול מאוד והיה בקי במלאכה יותר מן האומן שלמדו. אח'כ יישב עצמו. אעפ"י שיש בידי מלאכה כזו. אעפ"כ אין די לי בזה. היום חשוב זאת פן בזמן אחר יחשב דבר אחר. והלך והעמיד

אבר הבנה. וואס טוג מיר דיא אַרבעט. דער עיקר איז זיך נאר פון דעם תכלית וועגן. אז איך זאל קענען חתונה האבן און זאל מיך קענען מפרנס זיין. איך פֿאַרפֿאַר נאך דרום גיט צוא קוקין. דרום וועט צייט זיין שפּעטער. דער ווייל. וועל איך מיר בעסער אוס זיין אַוועלט. און וועל אַן קוקין מדינות. איז ער גגאנגען אין מאַרק. און האט גזעקן סע פֿאַרין סוחרים און אַגרוסער בריקע. האט ער זיין גפֿרעגט. וואו היינט פֿאַרט איר. האבן זיי גענפֿרט. קיין לאגורנא. האט ער זיי גפֿרעגט וועט איר מיך נעמען אהין. האבן זייא אים גענפֿרט. יוא. האבן זייא אים גנומען אהין. פון דאָרט האט ער זיך אַוועק גלאזט קיין אטליא. פון אטליא האט ער זיך ווייטער אַוועק גלאזט קיין שפאניא. דער ווייל זענען אַוועק גגאנגען כמה יאָרין. און ער איז גווארין נאך מער חכם. מחמת ער איז גווען אין אספֿ מדינות. האט ער זיך מיישב גווען. היינט פֿאַרפֿאַר מען שוין קוקין און איין תכלית און ער האט אַן גהופען צוא טראַכטן מיט זיין פילוסופיא (פלומר מיט זיין חכמה) וואס ער זאל טאן. איז אים גפֿעלין אז ער זאל זיך לערנען גאלד אַרבייט. ווארין סע איז אַגרויסע מלאכה און סע איז אַשיינע מלאכה און סע דרינען גרוס חכמה. און סע איז אַרייַקע מלאכה און מחמת ער איז גווען אַבר הבנה און אפּלוסוף. האט ער גיט פֿאַרפֿט זיך לערנען די מלאכה פֿמה שנים. נאר אין אפּערטיל יאר האט ער מקבל גווען די מלאכה. און איז גווארין זייער אַגרוסער בעל מלאכה. און ער האט גיקענט די מלאכה בעסער איידער דער וואס ער האט אים אוס גלערינט. דער נאך האט ער זיך מיישב גווען. חאַטשע איך האב אזו אמלאכה. אין דער האנט. פון דעסט וועגן פֿאַרט ויל איך מיך דער מיט גיט באנוגין. ווארין היינט איז חשוב דאס. טאַמער אַנאנדערע צייט וועט עפּעס אַנדערש חשוב זיין. און איז גגאנגען און האט זיך גשטעלט ביי אַשטיין שניידער. און מחמת זיין חכמה האט ער דיא מלאכה. און מקבל גווען אין אַקליינער צייט. אין אפּערטיל יאר. דער נאך האט ער זיך מיישב גווען מיט זיין פילוסופיא. חאַטשע איך האב אין דער האנט צוויי מלאכות. ווער ווייסט טאַמער וועלן בייַדע גיט חשוב זיין.

עצמו אצל שטיין שניידר ומחמת הבנה שלו קיבל אומנות הזאת ג"כ בזמן מועט ברבע שנה. אח"כ יישב עצמו עם הפילוספיא שלו. גם שיש בידי ב' האומנות מי יודע פן לא יוחשבו שניהם. טוב לי ללמוד אומנות שהיא חשובה לעולם. וחקר בהבנה ופילוספיא שלו ללמוד דאקטיריא שהוא דבר הצריך וחשוב תמיד. ודרך לימוד דאקטיריי שצריכין ללמוד מקודם לשון לטיין והכתב וללמוד חכמות פילוספיא. והוא מחמת הבנתו למד גם זאת בזמן מועט ברבע שנה. ונעשה דאקטיר גדול ופילוסף וחכם בכל החכמות. אח"כ התחיל העולם להיות בעיניו כלא. כי מחמת חכמתו שהיה אומן גדול כזה. וחכם ודאקטיר כזה. היה כ"א מבני העולם בעיניו כלא. ויישב עצמו לעשות לו תכלית ולישא אשה ואמר בדעתו. אם אשא אשה בכאן. מי ידע מה שנעשה ממני. אלך ואשוב לביתי. למען יראו מה שנהיה ממני שהייתי נער קטן ועכשיו באתי לגדולה כזו. והלך ונסע לביתו. והיה לו ייסורין גדולים בדרך כי מחמת חכמתו לא היה לו עם מי לדבר. ולא היה מוצא אכסניא כרצונו והיה לו יסורים הרבה. והנה נשליך כעת את מעשה החכם. ונתחיל לספר במעשה התם. התם הנ"ל למד מלאכת רצענות. ומחמת שהיה תם למד הרבה עד שקיבל. ולא היה בקי בהאומנות בשלימות ונשא אשה והיה מתפרנס מן המלאכה.

בכן איז פאר מיר גוט. אז איך זאל מיר לערנען אזו אמלאכה וואס זיא זאל תמיד חשוב זיין. האט ער גקלערט מיט זיין הבנה און מיט זיין פלוספיא. אז ער זאל זיך לערנען דאקטיריא. ווארין דאס איז אזאך וואס מדארף תמיד און סע איז תמיד חשוב. און דער סדר איז. אז מוויל זיך לערנען דאקטיריי. מוז מען זיך פרייר לערנען ליטייניש דאס לשון און דאס כתב. און ממוז לערנען פלוספיא. און ער מחמת זיין הבנה (דהיינו פאר שטאנדיקייט) האט ער דאס אויף אויס גלערניגט אין אקליינער צייט. אין אפערטיל יאר און ער איז גווארין אגרוסער דאקטער און אפילו סוף. און אחכם אין אלע חכמות. דער נאך האט ביי אים אן גהובין די וועלט ווערין כלא (כלומר די גאנצע וועלט איז ביי אים גווען גאר נישט) דהיינו ער האט גהאלטן אז קיינער האט קיין שכל ניט. ווארין מחמת זיין חכמה. ווייל ער איז גווען אזו איין גרוסער בעל מלאכה. און אזו אחכם און אזו אדאקטער. איז איטליכער פון דער וועלט ביי אים גווען כלא (גלייך וויא נישט) און ער האט זיך מיישב גווען. ער וועט זיך שוין מאכין אתכלית. און וועט נעמען אנײב. האט ער זיך גטראכט אין דער דעה. אז איך וועל דא חתונה האבין. ווער וועט וויסן. וואס פון מיר איז גינוארין. לאם איך מיר בעסער אום קערין אהיים. כדי מען זאל זעהן וואס פון מיר איז גינוארין. איך בין אנוועק אקליין יונגיל. און היינט בין איך גקומען צו אזו איין גדולה. און ער האט זיך אויף גהובין און איז גפארין אהיים. און ער האט גהאט גרוסע יסורים אויף דעם וועג ווארין מחמת זיין חכמה. האט ער מיט קיינעם ניט גהאט צו שמוסן. און ער האט ניט גהאט קיין ארביירק אזו ווי ער וויל. האט ער גהאט אלץ גרוסע יסורים תמיד.

דער ווייל לאמיר אנוועק לייגין די מעשה פון דעם חכם. מיר וועלן אן הייבן דער ציילין די מעשה פון דעם תם. דער תם האט זיך גלערנט שוקטיריי. און מחמת ער איז גווען אדם. האט ער גמוזט זיך אסך לערנען די מלאכה ביז ער האט מקבל גווען. און האט דיא מלאכה

ומחמת שהיה תם ולא היה בקי בהמלאכה כ"כ ע"כ היה פרנסתו בדוחק גדול ובצמצום. ולא היה לו פנאי אפילו לאכול כי היה צריך תמיד לעסוק במלאכה מחמת שלא היה יכול האומנות בשלימות. רק בשעת המלאכה בשעה שהיה נוקב במרצע והיה מכניס ומוציא החוט העב של התפירה כדרך הרצענים אז היה נושך חתיכת לחם ואוכל. ומנהגו היה שהיה תמיד בשמחה גדולה מאוד והיה רק מלא שמחה תמיד. והיו לו כל המאכלים וכל המשקות וכל המלבושים. והיה אומר לאשתו. אשתי תן לי לאכול. והיתה נותנת לו חתיכת לחם ואכל. אח"כ היה אומר תן לי הרוטב עם קטנית והיתה חותכת לו עוד חתיכת לחם ואכל. והיה משבח ואומר כמה יפה וטוב מאוד הרוטב הזה וכן היה מצוה ליתן לו הבשר ושאר מאכלים טובים כיוצא בזה. ובעד כל מאכל ומאכל היתה נותנת לו חתיכת לחם והוא היה מתענג מאוד מזה ושיבח מאד את אותו המאכל כמה הוא מתוקן וטוב כאלו היה אוכל אותו המאכל ממש. ובאמת היה מרגיש באכילתו הלחם טעם כל מאכל ומאכל שהיה רוצה. מחמת

ניט גקענט אין גאנצין. און ער האט גנומען אנוייב. און ער האט זיך מפרנס גווען פון דער מלאכה. און מחמת ער איז גווען אַתם און ער האט די מלאכה ניט גקענט אַזו ווי מען פֿדארף. מחמת דעם. איז זיין פרנסה גווען מיט גרוס דוחק און זייער בצמצום. און ער האט נישט גהאט צייט אפילו צו אַעסן. ווארין ער האט תמיד גמזנט אַרבעטן. מחמת ער האט ניט גקענט די מלאכה אין גאנצין. נאר בשעת ער האט גיאָרבעט אַז ער האט איין גשטעקט דיא נאל און האט דורך גינומען די דראַטוויא. דעמולט האט ער אַפֿיס גטאן אַשטיק פֿרוט און האט גגעסן. און זיין שטייגער איז גווען. ער איז תמיד פֿרייליך גווען. און ער איז גווען נאר אין שמחה תמיד. און ער האט גהאט אַלע מאכלים און אַלע משקאות און אַלע מלבושים. ער פֿלעגט זאגן צום ווייב. מיין ווייב. גיב מיר עסן האט זי אים גיגעבן אַשטיק פֿרוט. האט ער גגעסן. דער נאך האט ער גזאגט. גיב מיר דיא יוד מיט קאשע. האט זיא אים אַפֿ גישניטן נאך אַשטיק פֿרוט און ער האט גגעסן. און האט זייער גלובט און ער האט גזאגט. וואס פֿאר אַגוטקייט און וואס פֿאר אַוולקייט דיא יוד איז. און אַזו האט ער זיך גהייסן גיבן פֿלייש. האט זי אים ווידער גיגבן פֿרויט. האט ער גגעסן. און האט אַזו זייער גלובט און האט גזאגט וואס פֿאר אַוואלקייט דאס פֿלייש איז. און אַזו אַנדערע מאכלים גוטע האט ער זיך אַלץ גהייסן גיבן און פֿאר אַיטליכן מאכל וואס ער האט זיך גהייסן גיבן האט זיא אים אַלץ גיגבן אַשטיק פֿרוט. און ער האט דער פון זייער גרוס תענוג גהאט און האט זייער גלובט דאס גרעכט. וואס פֿאר אַגוטקייט סע איז גלייך וויא ער וואלט עס ממש גגעסן. ווארין ער פֿלעגט טאקע באמת פֿילן אין דעם פֿרוט וואס ער האט גגעסן. דעם טעם פון כל המאכלים וואס ער האט גנוואלט. מחמת זיין גרוס תמימות און זיין פֿרייליכקייט האט ער גפילט דעם טעם אין פֿרוט גלייך ווי ער עסט קל המאכלים. און אַזו פֿלעגט ער זאגן. מיין ווייב. גיב מיר אַטרונק ביר. האט זיא אים גיגבן וואסער. פֿלעגט ער לופֿן וואס פֿאר אַוואלקייט דאס ביר איז. נאך דעם האט ער גהייסן גיב מיר מעד. האט זי אים גיגבן וואסער האט ער אַזו גילובט. וואס פֿאר אַגוטער מעד. אַס איז. גיב מיר וויין אַדער אַנדערע משקאות. האט זיא אים אַלץ גיגבן וואסער. און ער האט תענוג גהאט און

תמימותו ושמחתו הגדולה. וכן היה מצוה. אשתי תן לי שכר לשותות ונתנה לו מים. והיה משבח כמה יפה השכר הזה. תן לי דבש ונתנה לו מים והיה משבח ג'כ כנ"ל. תן לי יין וכי' כיוצא בזה ונתנה לו מים והיה מתענג ומשבח אותו המשקה כאלו הוא שותה אותה ממש. וכן במלכודים היה להם בשותפות לו ולאשתו פעלץ אחד. והיה אומר אשתי תן לי הפעלץ. כשהיה צריך ללבוש פעלץ כגון לילך לשוק. והיתה נותנת לו. כשהיה צריך ללבוש טוליפ לילך בין אנשים. היה אומר. אשתי תן לי הטוליפ והיתה נותנת לו הפעלץ. והיה מתענג ממנו והיה משבח כמה יפה הטוליפ הזה. כשהיה צריך לקאפטין כגון לילך לבהכ"נ היה מצוה ואומר. אשתי תן לי הקאפטין והיתה נותנת לו הפעלץ. והיה משבח אומר כמה יפה ונאה הקאפטין הזה וכן כשהיה צריך ללבוש יופא. היתה נותנת לו ג'כ הפעלץ. והיה משבח ומתענג ג'כ כמה יפה ונאה היופא הזאת כנ"ל וכן בכיוצא בזה. והיה רק מלא שמחה וחדוה תמיד. כשהיה גומר המנעל. ומן הסתם היה לו ג' קצוות. כי לא היה יכול האומנות בשלימות כנ"ל. היה לוקח המנעל בידו. והיה משבח אותו מאוד והיה מתענג מאוד ממנו. והיה אומר. אשתי כמה יפה ונפלא המנעל הזה. כמה מתוק המנעל הזה. כמה מנעל של דבש וצוקיר המנעל הזה. והיתה שואלת אותו. א'כ מפני מה שארי רצענים נוטלים ג' זהובים בעד זוג מנעלים ואתה לוקח רק חצי טאליר. (היינו זהב וחצי)

האט גלובט דיא משקה גלייף וויא ער טרינקט זיא. און אזו איז מלבושים. איז און אזו גנוען. ער מיט זיין ווייב האבין ביידע גהאט איין פעלץ אז ער האט פדארפט אפעלץ דהיינו איז מארק צוא גיין. פלעגט ער זאגן מיין ווייב. גיב מיר דעם פעלץ. האט זי אים גיגבן. אז ער האט פדארפט אטוליפ גיין צווישן לייט. האט ער גזגט. מיין ווייב גיב מיר דעם טוליפ. האט זיא אים גיגבן דעם פעלץ. פלעגט ער גרוס תענוג צו האבין. און פלעגט לובין. וואס פאר איין וואולקייט דער טוליפ איז. אז ער האט פדארפט איין קאפטין איז שול אריין צו גיין. האט ער גהייסן און האט גזאגט. מיין ווייב גיב מיר דעם קאפטין. האט זיא אים גיגבן דעם פעלץ. פלעגט ער צו לובין און האט גזאגט וואס פאר אפיינקייט און וואסיר אשיינקייט דער קאפטין איז. און אזו אז ער האט פדארפט אז טאן אייפא. האט זי אים און גיגבן דעם פעלץ פלעגט ער אויף לובין און האט תענוג גיהאט וואסיר אפיינקייט און וואסיר אשיינקייט די יופא איז. און אזו ביי אלע זאכן און ער איז פול גנוען מיט שמחה און פרייד און לוסטיג תמיד. אז ער האט שון גמאכט דעם שוף. און מן הסתם האט דער שוף גהאט דריי עקין ווארין ער האט זיך דיא מלאכה ניט גקענט אין גאנצין פלעגט ער געמען דעם שוף אין דער האנט אריין און האט אים זייער גלובט. און ער האט גרוס תענוג גהאט פון אים. און פלעגט זאגן. מיין ווייב. וואסיר אשיינקייט און וואסיר אוואולקייט דאס שיכלע איז. וואסיר אויסקייט דאס שיכלע איז. וואסיר אהאניקדיק. וואסיר אצוקירדיק שיכלע דאס איז. האט זי אים גפרעגט. אז עס איז יא אזו פאר וואס אנדערע שוקסירס געמען דריי גולדן פאר אפאר שוף. און דו נעמסט נאר אהלבין טאלער. (דהיינו אגולדן מיט אהלבין) האט ער גענפרט. וואס האט דאס צו מיר. דאס איז יענעמס מעשה. און דאס איז מיין מעשה. און ווידער וואס האבין מיר צו שמוסין פון אנדערע לייט. לאמיר נאר אז הייבין פֿרעכנען וויפיל

השיב לה. מה לי בזה. זה מעשה שלו. וזה מעשה שלי. ועוד למה לנו לדבר מאחרים. הלא נתחיל לחשוב כמה וכמה אני מרויח במנעל זה מיד ליד. העור הוא בכך. הזפת והחוטמים וכו' בכך. ושאר דברים כיוצא בזה בכך. לאפקיס בכך. ועתה אני מרויח מיד ליד עשרה גדולים. ומה איכפת לי רוח כזה מיד ליד. והיה רק מלא שמחה וחדוה תמיד. ואצל העולם היה ללעג. והשיגו תאוותם בו שמצאו ממי להתלוצץ כרצונם כי היה נדמה למשוגע. והיו באים בני אדם והתחילו בכוונה לדבר עמו. בשביל להתלוצץ. והיה אותו התם אומר. רק בלי ליצנות. ותיכף שהשיבו לו בלי ליצנות קיבל דבריהם. והתחיל לדבר עמם. כי יותר לא היה רוצה להעמיק לחשוב חכמות שגם זה בעצמו ליצנות. כי היה איש תם. וכשהיה רואה שכוונתם לליצנות היה אומר מה יהיה כשתהיה חכם ממני. הלא אזי תהיה שוטה. כי מה אני נחשב. וכשתהיה חכם ממני אדרבא אזי תהיה שוטה. (כל זה היה דרכי התם. ועתה נחזור לענין ראשון) בתוך כך נעשה רעש. שהחכם הנ"ל נוסע ובא לכאן. בגדולה וחכמה גדולה. ורץ התם ג"כ לקראתו בשמחה גדולה והיה אומר לאשתו. תן לי מהר היופא אלך לקראת חבירי ידידי לראותו. ונתנה לו הפעלץ. והיה רץ לקראתו. והחכם היה נוסע

איה גוויין דא אין דעם שיכעל מיד ליד. דיא לעדער קאסט מיך אזו פיל. זיוויצע און דראטוויס קאסט אזו פיל. לאפקיס אזו פיל און אזו אנדרע זאכין אזו פיל. היינט גיוויין איה מיד ליד צעהן גראשין. נא וואס איירט עס מיך אזו ארנוח מיד ליד. און ער איז גווען נאר פרייליך און לוסטיק תמיד. און בייא דער וועלט איז ער גיווען אגשפעט. און זייא האבן דא גיקריגן וואס זייא ווילין. ווארין זיי האבין דא גיהאט אום וועמען צו שפעטין אזו ווי זיי האבן גוואלט. ווארין ער האט אפנים גהאט ביי זיי וויא אמשונגענער. פלעגין מענשן קומען. און האבין אין מיסטנע אן גיהובין מיט אים צו שמוסין. כדי זיי זאלין האבן עפעס צו שפעטין. און דער תם פלעגט זיי צו זאגין נאר אן ליצנות. און תיכף ווי מען האט אים גיענפרט אן ליצנות. האט ער זיי צו גהערט. און האט אן גיהובין מיט זיי צו שמוסין. ווארין ווייטער. האט ער ניט גוואלט איבער טראכטן חכמות. טאמער איז דאס אליין ליצנות. ווארין ער איז גווען אדם. און אז ער האט פארט גיזעהן אז זייא מיינען ליצנות. פלעגט ער זאגין וואס וועט זיין אז דוא וועסט שוין קלוגער זיין פון מיר. וועסטו זיך ערשט זיין אנאר. ווארין וואס טרעף איה אן. און אז דו וועסט שוין פון מיר קלוגער זיין וועסטו זיך ערשט זיין אנאר. (אזו איז אלץ גווען דער שטייגער פון דעם תם. היינט וועלן מיר ווידער דער ציילן פון דעם חכם) דער ווייל איז גווארן ארעש אז דער חכם פארט. און ער קומט אן מיט גרוס גדולה און מיט גרוס חכמה. איז דער תם אויף גלאפין אים אקעגין מיט גרוס שמחה. און האט גיזאגט צום ווייב. גיב מיר גיך דיא יופא לאם איה גיין ליבן חבר לאם איה אים זעהן. האט זי אים גגעבן דעם פעלץ. איז ער אים אקעגין גילאפין. און דער חכם איז גיפארין אין אקארטע. מיט גרוסקייט. איז אים גיקומען אקעגין דער תם. און האט אים גגעבין שלום מיט שמחה מיט גרוס ליבשאפט. (און האט צו אים גזאגט) מיין ליבער פרוידער וואס טוסטו. גלובט

בעגלות צב בגדולה. ובא לקראתו התם הזה והיה שואל בשלומו באהבה בשמחה. אחי חביבי מה אתה עושה ברוך המקום שהביאך ואני זוכה לראותך. והחכם הנ"ל גם כל העולם היה בעיניו כלא כנ"ל. מכ"ש איש כזה שנדמה למשוגע. אך אעפ"כ מחמת אהבת נעורים הגדולה שהיה ביניהם. היה מקרבו ונסע עמו לתוך העיר. והשני בעלי בתים הנ"ל אביהם של אלו הב' בנים. מתו בתוך אותו הזמן שהיה החכם משוטט במדינות ונשארו הבתים שלהם. והתם שהיה במקומו נכנס לבית אביו וירשו. והחכם שהיה במדינות לא היה מי לקבל הבית. ונעשה כלה ואבוד בית החכם ולא נשאר ממנו כלום. ולא היה להחכם מקום ליכנס בו בבואו ונסע לתוך אכסניא אחת. והיה לו שם יסורים כי לא היתה האכסניא כרצונו. והתם הנ"ל מצא לו עתה עובדא חדשה והיה רץ ובא בכל פעם מביתו להחכם באהבה בשמחה. והיה רואה שיש לו יסורין מהאכסניא. ואמר התם להחכם אחי עול לביתי. ותעמוד אצלי. ואני אקבץ כל מה שיש לי בקומץ אחד. וכל ביתי הכל לפניך כרצונך. וישר בעיני החכם. ונכנס לביתו. ועמד אצלו. והחכם היה מלא יסורים תמיד, כי הניח שם שהוא חכם מופלג ואומן ודאקטיר גדול מאד. והיה בא שר אחד. וצוה לו שיעשה לו טבעת

אין גאט נואס ער האט דין גבראכט און איך בין זוכה דין צו זעהן. און דער חכם קוקט אים אן. ביי אים אין זין די גאנצע וועלט און גווען גאר נישט (און ווי אופן אין גשטאנען. אז אלע מענשן פון דער וועלט האבן ביי אים גאר נישט אן גטראפן. נוארין ער אין ביי זין קלוגר גווען פון גאר דער וועלט) מכל שכן. און אמענש. נואס ער האט אפנים ווי משוגע. גאר פון דעסט וועגין פארט מחמת דא אהבה פון דער יוגנט נואס זיי האבן זין זייער ליב גהאט. האט ער אים מקרב גווען. און ער איז מיט אים גפריין אין שטאט אריין. און דא צוויי בעלי בתים די פעטער פון דא צוויי קינדער (דהיינו פון דעם חכם און פון דעם תם) זענען זיי גשטארבן. אין דער צייט נואס דער חכם איז אויסן גווען אין מדינות. און האבן איבער גילאזט זייערע הייזער. דער תם איז גווען אויף זיין ארט. אין ער אריין אין זיין פאטערס הויז און האט עס גירשית. דער חכם איז אבער גווען אין פרעמדע מדינות האט קיינער נישט גיהאט אפ צו נעמען דאס הויז. איז דאס הויז פון דעם חכם פלה ואבד גווארין. און סע איז דער פון גאר נישט גיבליבן. האט דער חכם נישט גהאט קיין שטוב ער זאל אריין בשעת אז ער איז גקומען. איז ער פאר פארין אין איין ארביריך אריין. האט ער דארט גהאט יסורים. נוארין סע איז נישט גווען און איין ארביריך ווי ער האט גוואלט. און דער תם. האט זיך שוין היינט גפונען אנטיא טועכץ און פלעגט לופין אלע מאל צום חכם מיט ליבשאפט און מיט שמחה. און ער האט גזעהן אז דער חכם האט יסורים פון דער ארביריך. האט דער תם גיזאגט צום חכם. ברודער. גיי צו מיר אריין אין מיין שטוב אריין. וועסטו ביי מיר שטיין און איך וועל מיר צום אויף נעמען אין איין זמעני גאר נואס איך האב. און גאר מיין שטוב וועסטו האבן. איז דאס גיפעלין דעם חכם. איז דער חכם צו אים אריין. און ער איז ביי אים גשטאנען. און דער חכם איז גווען פול מיט יסורים תמיד. נוארין ער האט גלאזט אשם אז ער איז אגרוסער חכם און אגרוסער בעל מלאכה און אגרוסער דאקטער זייער. איז גיקומען אשררה. און האט גהייסן אז ער זאל אים מאכין אגילדין פינגריל. האט ער אים גמאכט זייער אוואל פינגריל.

של זהב. ועשה לו טבעת נפלא מאד וחקק שם ציורים בדרכים נפלאים מאד וחקק שם אילן שהיה נפלא מאד. ובא השר ולא ישר בעיניו כלל הטבעת. והיה לו יסורים גדולים מאד. כי היה יודע בעצמו שאלו היה הטבעת עם האילן הזה בשפאניא היה חשוב ונפלא מאד. וכן פעם אחד בא שר גדול והביא אבן טוב יקר שבא ממרחקים והביא לו עוד אבן טוב עם ציור וצוה לו שיצייר כציור הזה על האבן טוב שהביא וצייר ממש כאותו הציור רק ששגה בדבר אחד שלא היה שום אדם מבין על זה רק הוא לבדו. ובא השר וקבל האבן טוב וישר בעיניו. והיה לו להחכם הזה יסורים גדולים מן השגיאה. הלא עד היכן מגיע חכמתי. ועתה יזדמן לי שגיאה. וגם בענין הדאקטירי היה לו יסורים. כשהיה בא לחולה והיה נותן לו רפואה שהיה יודע בבירור שאם ילך לו להתחולה לחיים בוודאי מחויב בבירור להתרפאות מזה. כי היא רפואה נפלאה מאד. ואח'כ מת החולה. והיו אומרים העולם שמת על ידו. והיה לו יסורים גדולים מזה. וכן לפעמים נתן רפואה לחולה ונתרפא. והיו אומרים העולם מקרה הוא. והי' מלא יסורים תמיד. וכן הי' צריך למלבוש. וקרא החייט ויגע עמו

און האט דארט אום גקריצט גמעלין מיט זייער וואלע גענג און האט דארט אום גקריצט אבנים נואס סע גווען גאר אחידוש. איז גקומען דער שררה. און סע איז אים גאר ניט גפעלין דאס פינגעריל. האט ער גהאט גרוסע יסורים. נוארין ער האט בייא זיך גווסט אז דאס פינגעריל מיט דעם ביימיל זאל גווען זיין אין שפאניא נואלט עס זייער חשוב גווען סע נואלט דארט גווען אחידוש. און דא גפעלט עס גאר ניט. און אזו איז אמאל גקומען אגרוסער שררה און האט גבראכט אטייערין דומיט נואס מען האט אים גבראכט פון וייטע לענדער. און ער האט אים גבראכט נאך איין דומיט מיט אגימעל און האט אים גהייסן אז ער זאל אום קריצין אזו ווי דאס גמעל איז אזו זאל ער אום קריצין אוף דעם דומיט נואס ער האט אים גבראכט (נואס ער איז גווען פון ווייטע לענדער) האט ער אום גיקריצט פונקט אזו ווי דאס גמעל. נאר ער האט גפעלט איין נאך נואס קיין שום מענש איז דרוף קיין מבין ניט גווען נאר ער אליין. איז גקומען דער שררה און האט אפ גינומען דעם דומיט. און ער איז אים וואל גפעלין. און דער חכם האט גהאט גרוסע יסורים פון דעם פעלער נואס ער האט גפעלט. ער האט זיך גטראכט. אזו קלוג ווי איך בין. היינט זאל זיך מיר טרעפן אפעלער. און אזו איז דאקטירי האט ער אוף גהאט יסורים אז ער איז גקומען צו איין חולה. און ער האט אים גגעבן רפואות נואס ער האט גווסט קלאר אז דעם חולה וועט גיין אוף לעבין איז ער מחויב בןודאי גהיילט צו ווערין פון דיא רפואות נוארין סע איז זייער וואלע רפואות. דער נאך איז אבער דער חולה גשטארבן. האט דער עולם גזאגט. אז ער איז גשטארבן דורף אים. האט ער גרוסע יסורים דער פון גהאט. און אזו אמאל האט ער גיגעבן רפואות אחולה. און דער חולה איז גזונד גווארן. און דער עולם האט גזאגט סע איז אמקרה (כלומר ער איז אזו גזונד גווארין ניט פון אים) האט ער דער פון אוף גרוסע יסורים גהאט. און ער איז פול גווען מיט יסורים תמיד. און אזו אז ער האט פדארפט איין מלבוש. האט ער גריפן דעם שניידער. און האט זיך מיט אים גמוטשעט. ביז ער האט אים אום גלערינט אז ער זאל מאכין דאס מלבוש מיט דער מאדע אזו ווי ער וויל. אזו ווי ער האט גווסט. האט דער שניידער צו

עד שלמדו לעשות המלבוש כרצונו. כמו שהיה יודע. וכיוון החייט ועשה המלבוש כרצונו רק כנף אחד שקורין (לעפיל) שגה בו. ולא כיוונו יפה. והיה מצטער מאוד. כי היה יודע בעצמו אף שבכאן הוא יפה. כי אינם מבינים על זה. אבל אם הייתי בשפאניא עם הלעפיל הזה הייתי לשחוק והייתי נדמה כמו (יתיר). וכן היה מלא יסורים תמיד והתם היה רץ ובא בכל פעם אל החכם בשמחה. ומצאו שהוא מיצר ומלא יסורים ושאלו. הלא חכם ועשיר כמותך. על מה יש לך יסורים תמיד. הלא אני מלא שמחה תמיד. והיה בעיני החכם לשחוק ונדמה בעיניו למשוגע. ואמר לו התם הלא סתם בני אדם שמתלוצצים ממני הם שוטים כי אם המה חכמים ממני הלא אדרבה הם שוטים כנ"ל. מכ"ש חכם כמותך. ומה תהיה אם אתה חכם ממני. ענה התם ואמר להחכם מי יתן שתבא אתה על מדרגה שלי השיב החכם ואמר. זה אפשר להיות, שאני אבא על שלך. שינטל ממני השכל ח' או אהיה חולה ח' ואהיה נעשה משוגע. כי הלא מה אתה. איש משוגע. אבל שאתה תבא על שלי זה א"א בשום אופן שתהיה אתה חכם כמוני. השיב התם אצל הש"י הכל אפשר. ויכול להיות כהרף עין שאני אבא על שלך. ושחק החכם ממנו מאד:

גטראפין און האט אים גמאכט דאס מלבוש אזו ווי ער האט גוואלט. נאר איין לעפיל האט דער שניידער גפעלט און האט עס נישט גוט צו גטראפין. האט ער דער פון גרוסע יסורים גהאט ווארן ער האט בייא זיך גווקט האטשן דא איז דרוף קיינער קיין מבין נישט. איך זאל אבער זיין אין שפאניא. מיט דעם לעפיל. וואלט מען אוס מיר גלאכט. און איך וואלט אפנים גהאט ווי חוזק און אזו איז ער גווען פול מיט יסורים תמיד. און דער תם פלעגט אלע מאל לופין און פלעגט קומען צום חכם מיט שמחה מיט פרייד. און ער האט אים אלץ גפונען אין צער און פול מיט יסורים. און ער האט אים גפרעגט אזו אהכם און אזו איין עושר ווי דוא ביסט וואס האסטו אלץ יסורים תמיד. פאר וואס בין איך תמיד פרייליך. איז דאס באם חכם גווען אגישפעט. און ער האט ביי אים אפנים גהאט פאר משוגע. האט דער תם צו אים גיזאגט. אפילו גלאטע מענשן אז זיי שפעטן אוס מיר זענען זיין אויך נערנים. ווארין אז זיין זענען שוין קליגער פון מיר זענען זיי זיך ערשט נערנים. מכל שכן אזו אהכם וויא דו ביסט. וואס איז אז דו ביסט שוין קלוגער פון מיר. האט זיך דער תם אן גרופין און האט גזאגט צום חכם וויא גיט דער אייביךשטער אז דוא זאלסט קומען אויף מיין שטייגער (פלומר דו זאלסט אויף אהם ווערין) האט דער חכם גענפרט. דאס קאן גמאלט זיין אז איך זאל קומען אויף דיין שטייגער. אז גאט זאל ביי מיר דעם שכל אוועק נעמען ח' ו, אונדער איך זאל ח' קראנק ווערין. קאן זיין אז איך זאל אויך ווערין משוגע. ווארין וואס ביסטו דען נאר משוגע. נאר אז דו זאלסט קומען אויף מיין שטייגער. דאס איז נישט גמאלט בשום אופן. אז דוא זאלסט זיין אזו אהכם ווי איך. האט דער תם גענפרט. בייא הש"י איז אלץ מעגליך. קאן זיין כהרף עין (אזו וויא איין אוגין בליק) אז איך זאל קומען אויף דיין חכמה. האט דער חכם אוס אים זייער גלאכט.

ואלו הב' בנים היו נקראים בפי העולם זה בכינוי חכם וזה בכינוי תם. אע"פ שיש כמה חכמים ותמים בעולם אעפ"כ כאן הי' ניכר הדבר ביותר. כי שניהם ממקום א' ולמדו ביחד וזה נעשה חכם מופלג מאד. וזה הי' תם גדול מאד ובהסקאסקי ששם כותבין כ"א עם כינוי פאמעליא שלו. היו כותבין על זה כינוי חכם ועל זה כינוי תם. פעם אחד בא המלך על הסקאסקי. ומצא שהיו כותבין שם אלו הב' בנים זה בשם חכם וזה בשם תם. והי' בעיניו לפלא. שאלו הב' מכוונים בשם חכם ותם ונתאוה המלך לראותם. וחשב המלך. אם אשלח אחריהם פתאום שיבואו לפני. יתפחדו מאד. והחכם יסתתמו טענותיו לגמרי. והתם ג"כ אפשר ישתגע מחמת פחד. ונתיישב המלך לשלוח חכם א' אל החכם ותם אל התם רק איד מוצאין בעיר מלוכה תם, כי בעיר מלוכה ע"פ רוב הם חכמים. רק שהממונה על האוצרות הוא תם דווקא. כי החכם אינם רוצים לעשות ממונה על האוצרות. פן ע"י חכמתו ושכלו יוכל לבזבז האוצרות. ע"כ עושין ממונה על האוצרות תם דווקא. וקרא המלך לחכם א' ולאותו התם הנ"ל ושלחם להב' בנים הנ"ל ונתן בידם אגרות לכ"א וא'. גם נתן בידם אגרת

און די צווייא קינדער. פלעגט דיא וועלט רופין חכם און תם. דעם האבין זיי גרופן חכם. און דעם האבן זיי גרופן תם. האטשע סע איז פאר האנדן אסאך חכמים און תמים און דער וועלט. דא האט זיך עס אבער זייער אן גזעהן ווארין זייא זענען פיינע גווען פון איין שטאט. און האבין אין איין חדר גלערינט און דער איז גווען זייער אווילדער חכם. און דער איז גווען זייער אגרוסער תם (איבער דעם האט מען זיי די צו נעמען גיגן דעם חכם און דעם תם) און אין דער סקאסקע פאר שרייבט מען זיך איטליכן מיט אלע נעמען פון זיין פאמעליא. האט מען אן גשריבן און דעם. דעם צוא נאמען. חכם. און און דעם. תם. אמאל איז דער מלך גקומען איבער דער סקאסקע. האט ער גפונען די צוויי. ווי זיי זענען פאר שרייבן דער מיט דעם צו נאמען חכם. און דער מיט דעם צו נאמען תם. איז דאס באם מלך גווען אוונדער. וואס דיא צוויי האבין אזונע צוא נעמען חכם און תם. האט דער מלך זייער גוואלט זיי זעהן. האט זיך דער מלך מיישב גווען. אז איד וועל פלוצים שיקין נאך זיי. אז זיי זאלן קומען פאר מיר. וועלן זיי זיך זייער איבער שרעקן. און דער חכם וועט גאר נישט וויסן. וואס צוא ענפריין. און דער תם וועט אפשר משוגע ווערין מחמת פחד. האט זיך מיישב גווען דער מלך אז ער זאל שיקין אחכם צום חכם. און אתם צום תם. נאר ווי קריגט מען אין איין עיר מלוכה אתם. ווארין אין איין עיר מלוכה (דהיינו די שטאט וואס דער מלך זיצט) זענען דאס רוב חכמים. נאר דער וואס ער איז אממונה איבער די אוצרות ער איז דווקא אתם. ווארין אחכם וויל מען נישט מאכין פאר קיין ממונה איבער די אוצרות. ווארין טאמער דורך זיין חכמה מיט זיין שכל. וועט ער אוס ברענגען די אוצרות. איבער דעם מאכט מען אממונה איבער די אוצרות אתם דווקא. האט דער מלך גרופין אחכם און דעם תם (וואס ער איז אממונה איבער די אוצרות) און ער האט זיי גשיקט צו די צוויי (דהיינו צום חכם און צום תם) און ער האט זיי גגעבן פריב צו איטליכן פאונדער. און ער האט זייא נאך פריב גגעבן צום גאפירנר פון דער גאבערניא וואס דיא צוויי דהיינו דער חכם מיט דעם תם זענען אונטער אים. און דער מלך האט גהייסן אין דעם פריב אז דער גאפירנר זאל זיי

להגאבירניר של הגאבערני' שאלו הב' בנים הם תחת ממשלתו. וצוה בהאגרת שהגאבירניר ישלח להם אגרות משמו להחכם והתם כדי שלא יתפחדו. ויכתוב להם שאין הדבר נחוץ ואין המלך גוזר דווקא שיבואו רק הדבר תלוי ברצונם. אם הם רוצים יבואו. רק שהמלך חפץ לראותם. ונסעו אלו השלוחים החכם והתם ובאו להגאבירניר ונתנו לו האגרת. ושאל הגאבירניר על אלו הב' בנים. ואמרו לו שהחכם הוא חכם מופלג ועשיר גדול. והתם הוא תם ביותר ויש לו כל המלבושים של הפעלץ כנ"ל. ונתייעץ הגאבירניר שבודאי אין ראוי להביאו לפני המלך בלבוש פעלץ. ועשה לו מלבושים כראוי והניח בתוך העגלות צב של התם ונתן להם אגרות כנ"ל. ונסעו השלוחים ובאו לשם. ונתנו האגרות להם. החכם להחכם. והתם להתם. והתם תיכף שהגיע לו האגרת. אמר להתם השליח שהביאו. הלא איני יודע מה כתוב בו קרא אותו לפני. השיב לו. אני אספר לך בע"פ מה שכתוב בו שהמלך רוצה שתבא אליו. שאל תיכף. רק בלי ליצנות. השיב לו בודאי אמת בלי ליצנות. ונתמלא שמחה תיכף ורץ ואמר לאשתו. אשתי. המלך שלח בשבילי. ושאלה אותו על מה ולמה. ולא היה לו פנאי להשיבה כלל. ותיכף נזדרז בשמחה והלך ונסע עם

שיקין בריב פון זיינעט וועגין צום חכם און צום תם כדי אז זיי זאלין זיך ניט שרעקין. און ער זאל זיי שרייבן. אז דיא זאך איז ניט נייטיק. און דער מלך איז ניט גוזר דווקא אז זיי זאלין קומען. נאר ס'ע איז ביי זיי די ברירה. אז זייא ווילן זאלין זיי קומען. נאר דער מלך וויל זייא זעהן. זענען גפארין די שלוחים דער חכם מיט דעם תם. און זענען גקומען צום גאבירניר. און האבן אים אפ גגעבן די בריב. האט דער גאבירניר נאך גפרעגט און דיא צוויי קינדער האט מען אים גזאגט. אז דער חכם איז אווילדער חכם און אגרוסער עושר. און דער תם איז זייער אגרוסער תם. און ער האט אלירלייא מלבושים פון דעם פעלץ כנ"ל. האט זיך דער גאבירניר מיישב גווען. ס'ע איז בודאי ניט שוין אז מען זאל אים ברענגען פאר דעם מלך אין אפעלץ. האט ער אים גמאכט קלידער אזו וויא ס'ע קער צו זיין. און האט אריין גלייגט אין דער קאריטע פון דער תם. און ער האט זיי גגעבן בריב כנ"ל. זענען די שלוחים גפארין. און זיי זענען צו זיי גקומען. און האבן זיי אפ גגעבן די בריב. דער חכם האט אפ גגעבן צום חכם. און דער תם צום תם. און דער תם. תיכף וויא מען האט אים אפ גגעבן דעם בריב. האט ער זיך אן גירופן צוא דעם שליח (וואס ער איז און גווען אים. כנ"ל) וואס ער האט אים גבראכט דעם בריב. איך ווייס זיך ניט וואס איז דעם בריב שטייט. ליין אים פאר מיר. האט ער אים גענפערט. איך וועל דיר זאגן אוסין ווייניק וואס איז אים שטייט. דער מלך וויל אז דו זאלסט צו אים קומען האט ער תיכף גפרעגט. נאר אן ליצנות. האט ער אים גענפערט. ס'ע איז אוודאי אמת אן ליצנות איז ער תיכף מלא שמחה גווארין און איז גילאפין און האט גזאגט צום ווייב. מיינ ווייב. דער מלך האט נאך מיר גשיקט. האט זי אים גפרעגט. וואס איז דאס. נאך וואס האט ער נאך דיר גשיקט. האט ער גאר קיין צייט ניט גהאט ער זאל איר עפעס ענפערין. און האט זיך תיכף מזרז גווען מיט שמחה און איז גגאנגען און האט זיך אריין גזעצט אין דער קאריטע ער זאל פארין מיט דעם

השליח תיכף. ונכנס וישב בתוך העגלות צב ומצא שם הבגדים הנ"ל ושמח יותר ויותר.

בתוך כך נשלחו מסירות על הגאבירניר שהוא עושה עוולות. והעבירו המלך. ונתייעץ המלך שטוב שיהיה גאבירניר איש תם שהתם ינהוג המדינה באמת ויושר מחמת שאינו יודע חכמות והמצאות. ונמלך המלך לעשות את התם הנ"ל גאבירניר. ושלח המלך פקודתו שהתם הנ"ל ששלח אחריו. הוא יהיה גאבירניר. והוא צריך לנסוע דרך העיר של הגאבערניא. ויעמדו על השערים של העיר ותיכף בבואו יעכבו אותו ויכתירו אותו בהתמנות הזאת שיהי' גאבירניר וכן עשו. ועמדו על השערים. ותיכף בעיברו שם. עיכבו אותו ואמרו לו שהוא נעשה גאבירניר. ושאל ואמר. רק בלי ליצנות. השיבו לו בוודאי בלי שום ליצנות. ונעשה התם תיכף גאבירניר בתוקף ועוז. ועתה שנתרומם מזלו ומזל מחכים. ובא לו קצת הבנה, אעפ"כ לא השתמש כלל בחכמתו רק נהג בתמימותו כבראשונה והנהיג את המדינה בתמימות באמת וביושר. ועולה לא נמצא בו. ועל הנהגת המדינה אין צריכין שכל גדול וחכמות רק ע"פ היושר בתמימות. כשבאו לפניו שנים לדין הי' אומר אתה זכאי ואתה חייב כפי תמימותו באמת בלי שום ערמה ומרמה. וכן נהג הכל באמת

שליח. דער ווייל האט ער דארט דער זעהן די קליידער (וואס דער גאבירניר האט גמאכט פון זיינעט וועגין און האט אריין גלייגט אין זיין קאריסע כנ"ל) האט ער זיך נאך מער גיפרייט. ער האט שוין קליידער און. און איז זייער פרייליך גווען.

דער ווייל האט מען דער לאנגט צום מלך מסירות און דעם גובירניר. באשר ער טוט פאלטשקייט. האט דער מלך אים מעביר גווען (פלומר אפ גזעצט) האט זיך דער מלך מיישב גווען. סע איז גוט אז סע זאל זיין אגובירניר אפראסטי מענשט דהיינו אדם. ווארין אדם וועט פירן די מדינה מיט אמת און מיט יושר. מחמת ער ווייסט ניט קיין חכמות און קיין המצאות. איז דעם מלך גיפעליו אז ער זאל מאכין דעם תם (דהיינו דער תם וואס ער איז דער חבר פון דעם חכם וואס דער מלך האט נאך אים גשיקט) פאר אגובירניר. האט דער מלך גשיקט איין אוקאז. אז דער תם וואס ער האט נאך אים גשיקט. זאל ער ווערין גובירניר. און דער תם מוז פארין דורך דער שטאט פון דער גובירניא. פון זאל מען זיך שטעלן און די טויערין פון דער שטאט. אז תיכף וויא דער תם וועט אן קומען. זאל מען אים פאר האלטן. און מען זאל אים אפ געבין די טשין אז ער זאל זיין גובירניר. האט מען אזו גיטאן. און מען איז גשטאנען און דיא טויערין און תיכף וויא ער איז דורך גיפארין. האט מען אים פאר האלטן. און מען האט אים גזאגט אז ער איז גינארין גובירניר. האט ער גפרעגט. נאר אן ליצנות. האט מען אים גענפערט. אונדאי אן שום ליצנות. איז דער תם גינארין תיכף גובירניר בתוקף ועוז. און היינט אז דאס מזל האט זיך אים שוין און גהבן. און מזל מחכים (דהיינו דאס מזל מאכט קלוג) האט ער שוין גקריגן אביסל הבנה (דהיינו פאר שטאנד) פון דעסט וועגין פארט האט ער גאר ניט גינוצט מיט זיין חכמה. נאר ער האט זיך גפירט מיט זיין תמימות אזו וויא פרייר. און ער האט גיפירט די מדינה מיט תמימות מיט אמת. און מיט יושר. און ער האט קיין שום פאלטשקייט און קיין עולה ניט גיטאן קיינעם. און אויף

והיו אוהבים אותו המדינה מאד. והי' לו יועצים אוהבים באמת, ומחמת האהבה יעץ לו אחד. באשר שבודאי בהכרח תהיה קרוא אל המלך שתבוא לפניו. כי הלא כבר שלח אחריו וגם הדרך שהגאבירניר מוכרח לבא לפני המלך. וע"כ אע"פ שאתה כשר מאד ולא ימצא בד שום עוולה בהנהגתך המדינה. אעפ"כ דרך המלך בדבריו לנטות בדבריו לצד אחר לדבר חכמות ולשונות אחרים ע"כ נאה ודרך ארץ שתוכל להשיבו. ע"כ טוב שאלמדך חכמות ולשונות. ונתקבל הדבר בעיני התם ואמר מה איכפית לי אם אלמוד חכמות ולשונות. ותיכף עלה על דעתו. שחבירו החכם אמר לו שא"א בשום אופן שהוא יבוא על שלו. והנה עתה כבר בא על חכמתו. (ואעפ"כ אע"פ שכבר היה יודע חכמות. לא היה משתמש עם החכמות כלל רק נהג הכל בתמימותו כבראשונה) אחר כך שלח המלך שיבא זה התם הגאבירניר אליו. ונסע אליו. ודיבר המלך עם התם בתחילה מהנהגת המדינה. והוטב בעיני המלך מאד מאד. כי ראה שהוא מתנהג ביושר ואמת גדול בלי שום עולה ומרמה. אחר כך התחיל המלך לדבר חכמות

פיריכץ פון אמדינה. בַּדאַרף מען קיין גרוסן שכל און קיין חכמות ניט. נאַר יושר און תמימות. אַז סע זענען גיקומען צוויי מענטשן זיך לאדין פאר אים. האט ער גזאגט דוא ביסט זכאי און דו ביסט חייב. אַזו וויא זיין תמימות און זיין אמת איז גווען. און אשום רמאות און און פאלטשקייט. און אַזו האט ער אַלץ גיפירט מיט אמת. האט אים דיא מדינה זייער ליב גהאט. און ער האט גהאט גטרייע יועצים וואס זיי האבן אים ליב גהאט באמת. און מחמת ליבשאפט. האט אים אייגער איין עצה גגעבן. באשר דוא וועסט זיך בוודאי מיין קומען פאר דעם מלך. ווארין ער האט זיך שוין נאך דיר גישיקט. און ווידער. דער סדר איז. אַז אַגובירניר מוז קומען פאר דעם מלך. בַּכו. האטשע דו ביסט זייער ערליך. און דער מלך וועט אין דיר ניט גיפינען קיין שום פאלטשקייט. איז זיין פיריכץ דיא מדינה. פון דעסט וועגין פארט סע איז אַבער דער סדר פון דעם מלך. אַז ער שמוסט. אַז אין דיא רייד גייט ער אריין אין דער זייט. און הייבט אן שמוסין חכמות און לשונות. בַּכו. איז שייין. און סע איז דער דרך ארץ אַז דו זאלסט אים קענען ענפערין. איבער דעם איז רעכט אַז איך זאל זיך אויס לערנען חכמות און לשונות. איז דאס גפעלין דעם תם. האט ער זיך מיישב גווען. וואס אייךט עס מיך אַז איך וועל מיך לערנען חכמות און לשונות. האט ער זיך גלעריגט און האט מקבל גווען חכמות און לשונות. איז אים תיכף גקומען אויף דעם זין דער חכם זיין חבר האט אים גזאגט. אַז סע איז ניט גימאלט בשום אופן. אַז ער זאל קומען אויף זיין חכמה. האט בין איך שוין גקומען אויף זיין חכמה. (און פון דעסט וועגין האטשע ער האט שוין גווסט חכמות. האט ער גאר ניט גינוצט מיט דיא חכמות. נאַר ער האט זיך גפירט מיט זיין תמימות אַזו וויא פרייר) דער נאך האט דער מלך גשיקט. אַז דער תם דער גובירניר זאל צו אים קומען. איז ער צו אים גפארין. האט דער מלך פרייר גשמוסט מיט דעם תם פון דעם פיריכץ פון דער מדינה. איז ער דעם מלך זייער וואול גפעלין. ווארין דער מלך האט גזעהן. אַז ער פירט מיט יושר און מיט גרוס אמת און אשום עולה און גאר און פאלטשקייט. נאך דעם. האט דער מלך און גהובן צווא שמוסין חכמות און לשונות. האט אים דער תם גענפערט אַזו וויא מען בַּדאַרף. איז דאס דעם מלך נאך בעסער גפעלין. דער מלך האט גזאגט. איך זעה. אַז ער איז אַזו אַחכם

ולשונות. והשיבו התם כראוי. והוטב בעיני המלך זאת ביותר ויותר. ואמר אני רואה שהוא חכם כזה. ואעפ"כ הוא מתנהג בתמימות כזה וייתב בעיני המלך מאד מאד. ומינה המלך אותו שיהיה מיניסטיר על כל המיניסטיריש. וצוה לו מקום מיוחד ששם יהיה ישיבתו. וצוה שיבנה לו חומות נאות ומפוארות כראוי ונתן לו כתב על התמנות הזאת שיהיה מיניסטיר כנ"ל. וכן היה שבנאו לו בניינים כנ"ל באותו המקום שצוה המלך. והלך וקבל הגדולה בתוקף. והחכם הנ"ל כשבא אליו האגרת מהמלך כנ"ל. השיב להחכם שהביאה. המתן ולין פה ונדבר ונתיישב. לערב עשה עבורו סעודה גדולה. בתוך סעודתו נתחכם החכם בחכמתו ופילוספיא שלו. וענה ואמר מה זאת. שהמלך כזה ישלח אחרי עבור שפל ברך כמוני. ומה אני שהמלך ישלח אחרי. הלא מלך כזה שיש לו ממשלה וגדולה כזו. ואני שפל ונבזה כנגד מלך גדול ונורא כזה. ואיך יתיישב זאת בדעת. שמלך כזה ישלח עבור שפל כמוני. אם

און פירט זיך פארט מיט אזו אתמימות. איז ער דעם מלך זייער וואל גפעלין. האט דער מלך אים גימאכט פאר אמיניסטער איבער אלע מיניסטירס. און דער מלך האט גהייסן מע זאל אים אפ געבין אפאזונדערע שטאט וואס דארט זאל ער זיצן. און האט גהייסן אז מען זאל אים אויס מויערן זייער שיינע מויערן אזו וויא סע קער צו זיין. און האט אים גיגעבן אכתב אויף דעם אז ער זאל זיין מיניסטער. איז אזו גווען מען האט אים גמוערט זייער וואלע מויערן שיינע. אין דעם אורט וואס דער מלך האט גהייסן און ער האט אפ גנומען די גדולה בתוקף:

דער חכם. אז סע איז אים אן גקומען דער פריב פון דעם מלך. האט ער גענפערט צו דעם חכם וואס ער האט גבראכט דעם פריב. ווארט. און געכטיג דא איבער. וועלין מיר איבער שמוסין. און מיר וועלין זיך מיישב זיין. אויף דער נאכט האט ער גימאכט אוף אים אגרוסע סעודה. אין דעם עסן. האט דער חכם (דער חבר פון דעם תם) אן גהוּבן צו קלוגן און צו קלערין מיט זיין חכמה און מיט זיין פילוספיא. און האט זיך אן גרופן און האט גזאגט. וואס קאן דאס בטייטן. וואס אזו אמלך זאל שיקין נאך אזו אקליינעם מענש ווי איך בין. וואס בין איך עס. אז דער מלך זאל שיקין נאך מיר. וואס שייטש. אזו אגרוסער מלך וואס ער האט אזו אממשלה און אזו אגדולה. און איך אזו קליין ווי איך בין אקעגין אזו אגרוסען מלך. נא וויא גשיקט זיך דאס אין שכל אז אזו אמלך זאל שיקין נאך מיר. איך זאל זאגן מחמת מיין חכמה. האט ער נאך מיר גשיקט. וואס טרעף איך אן אקעגן דעם מלך. האט דען דער מלך קיין חכמים ניט. און דער מלך אליין איז זיך אוף בוודאי אגרוסער חכם. און וואס איז דאס. אז דער מלך זאל נאך מיר שיקן. און ער האט זיך דרוף זייער פאר וונדערט. און ווי ער פאר וונדערט זיך אזו. רופט ער זיך אן (צו דעם אנדערן חכם דער שליח וואס האט דעם פריב גבראכט) וויסטו וואס איך וועל דיר זאגן. האט מיין דיעה איז אז סע איז גדרונגען. אז סע איז גאר קיין מלך ניט דא אין דער וועלט. און דיא גאנצע וועלט איז זיך דרינען טועה זיי מינען אז סע איז דא אמלך. אדרבא פר שטייא. ווי גשיקט זיך דאס. אז די גאנצע וועלט. זאל זיך אפ גיבן צו איין מענשן אין דער האנט אריין. אז ער זאל זיין דער מלך. סע איז אוודאי קיין מלך אוף דער וועלט ניט דא. ענפערט דער חכם דער שליח. איך

אומר בשביל חכמתי. מה אני כנגד המלך. וכי אין להמלך חכמים. וגם המלך בעצמו בוודאי חכם גדול. ומה הדבר הזה שהמלך ישלח עבורי. וישתומם על זה מאד מאד. ענה ואמר זה החכם. (היינו החכם הא' שהוא חבירו של התם כי כל זה הכל מדבריו של אותו החכם הא' חבירו של התם. שאחר שהשתומם והתמיה עצמו מאד כנ"ל ענה בעצמו דברים אלו. ואמר להחכם השליח) תדע מה שאני אומר דעתי שבהכרח הדבר מובן ומבורר שאין מלך בעולם כלל. וכל העולם טועים בשטות הזה שסוברים שיש מלך. וראה והבן איך אפשר זאת. שכל בני העולם ימסרו עצמן לסמוך על איש אחד שהוא המלך. בוודאי אין מלך בעולם כלל. השיב החכם השליח הנ"ל הלא אני הבאתי לך אגרת מהמלך. שאל אותו החכם הא' הנ"ל. האתה בעצמך קבלת האגרת מיד המלך בעצמו ממש. השיב לו לאו. רק איש אחר נתן בידי האגרת בשם המלך. ענה ואמר. עתה ראה בעיניך. שדברי כנים כי אין מלך כלל. חזר ושאל אותו תאמר לי. הלא אתה מן העיר מלוכה ומגודל שם מימך הגידה לי. הראית מימך את המלך. השיב לו לאו. (כי כאמת כן הדבר שלא כל א' וא' זוכה לראות את המלך כי אין המלך מתראה רק בעתים רחוקות מאד) ענה החכם הא' ואמר עתה ראה

האב זיך דיר גבראכט אפריב פון דעם מלך. פרעגט אים דער חכם (דער חבר פון דעם תם) האסטו אליין גנומען דעם פריב באם מלך אוס דער האנט ארום. ענפערט ער אים. גיין. נאר אנאנדערער מענטש האט מיר גיגיבן דעם פריב פון דעם מלך. רופט ער זיך אן. נא אדרבא. היינט זעה מיט זיינע אוגן. אז איך בין גרעכט אז סע איז גאר קיין מלך ניט פאר האנדן. פרעגט ער אים ווידער (דער חכם דער חבר פון דעם תם. דעם אנדערן חכם דעם שליח) זאג מיר נאר. דוא פיקט זיך פון דער עיר מלוכה און דוא פיקט דאקט גוואקסן גווארן. זאג מיר האסטו ווענט גזעהן דעם מלך. האט ער אים גענפערט. גיין. רופט ער זיך אן. היינט זעה אז איך בין גרעכט אז סע איז בוודאי גאר קיין מלך ניט פאר האנדן. ווארן האט אפילו דו האסט קיין מאל דעם מלך ניט גזעהן. האט ווידער דער חכם דער שליח גפרעגט. אז סע איז יוא אזו. ווער זע פירט די מדינה. האט ער אים גענפערט (דהיינו דער חכם דער חבר פון דעם תם) דאס. איך וועל דיר דער ציילן קלאר. ווארן איך בין דרינען גינט. און מיה זאלסטו פרעגין. ווארן איך בין אוסן גווען לענדער. בין איך גווען. אין איטליא. איז אזו דער מנהג. סע איז פאר האנדן זיבציג ראטהיירן און זיי גיין ארום און פירן די מדינה אצייט. און מיט דעם שררה שאפט טיילן זיך איין די גאנצע מדינה איינער נאך דעם אנדערן (דהיינו פריר זענען די. דיא ראטהיירן. דער נאך גיין דיא אראפ און אנדערע גיין ארום און פירן די מדינה און אזו אלע מאל אנדערע) האבן אן גהובן זיינע רייד אריין צוא גיין אין דיא אויערן פון דעם אנדערן חכם (דהיינו דער שליח) בין סע איז ביי זיי ביידע גבליבן אז סע איז בוודאי קיין מלך אוף דער וועלט ניט דא. האט זיך ווידער אן גרופן דער חכם (דער חבר פון דעם תם) ווארט בין אין דער פריא וועל איך דיר נאך דער ווייזן קלאר אז סע איז בנודאי קיין מלך ניט דא. האט דער חכם זיך אוף גחאפט אין דער פריא. און ער האט אוף גוועקט דעם אנדערן חכם דעם שליח. און האט צו אים גזאגט קום מיט מיר אוף דער גאס וועל איך דיר ווייזן. וויא דיא גאנצע וועלט איז אין טעות. און סע איז גאר קיין מלך ניט פאר האנדן. זענען זיי גאנגען אין מארק. האבן זיין דער זעהן אועלנער האבן זיי אים אן גחאפט. און

גם ראה שדכרי ברורים ומבוררים שבוודאי אין מלך כלל. כי הלא אפילו אתה לא ראית את המלך מעולם. שוב שאל החכם השלית. א'כ מי מנהיג המדינה. השיב החכם הא'. זאת. אני אספר לך הבירור. כי ממני תשאל כי אני בקי בזה. כי הייתי משוטט במדינות והייתי במדינת אטליא. וכך המנהג שיש שבעים שרי יועצים שקורין (ראטהיירין) והם עולים ומנהיגים המדינה זמן מיוחד. ועם זה השררות חולקין עצמן כל בני המדינה בזה אחר זה. והתחילו דבריו לכנוס באזני החכם השליח עד שהסכימו וגזרו שבוודאי אין מלך בעולם כלל. שוב ענה החכם הא'. המתן עד הבוקר. אברר לך עוד בבירור אחר בירור שאין מלך בעולם כלל. וישכם החכם הא' בבוקר (החכם שהוא חבריו של החכם אנו קוראים אותו תמיד בשם החכם הא').

והקיץ את חבריו החכם השלית. ואמר לו בא עמי אל החוץ ואראך הדבר בבירור איך העולם כולו בטעות. ובאמת אין מלך כלל וכולם בטעות גדול. והלכו בשוק. וראו איש חיל א' ותפסו אותו ושאלו אותו למי אתה עובד. השיב. את המלך (שאלו אותו) הראית את המלך מימך. לאו. ענה ואמר. ראה היש שטות כזה. שוב הלכו אל אדון א' מן החיל. ונכנסו עמו בדברים עד ששאלוהו. למי אתה עובד. את המלך.

האבן אים גפרעגט וועמען דינסטו. האט ער גענפערט. דעם מלך. האסטו גזעהן דעם מלך זינט דו לעבסט. ענפערט ער. ניין. האט ער זיך אן גרופן (דהיינו דער ערשטער חכם דער חבר פון דעם חכם. אים רופן מיר אלץ דער ערשטער חכם) און האט גזאגט. זע. איז דא אזו איין ניירישקייט (כלומר דער קאלדאט דינט דעם מלך און ער קאן אים ניט. ווארן דער חכם האט אלץ גוואלט מיט זיין ניירישער חכמה דרונגען אז סע איז קיין מלך ניט דא כנ"ל) נאך דעם זענען זיין ווידער גגאנגען צו א איין אפיציר פון דעם חיל. און זיי זענען מיט אים אריין גגאנגען אין רייד ביז זיי האבן אים גפרעגט. וועמען דינסטו. האט ער גענפערט. דעם מלך. האסטו גזעהן דעם מלך. ניין. האט ער זיך אן גרופען. אדרבא. האט זעה מיט דיא אוגן. אז זיין זענען אלע זיך טועה. און סע איז קיין מלך ניט דא (ווארן דער אפיציר האט אויף ניט גזעהן דעם מלך) איז צווייטן זיי גבליבן אז סע איז קיין מלך ניט דא. האט זיך דער ערשטער חכם אן גרופן. קום לאמיר פארן אויף דער וועלט. וועל איך דיר נאך ווייזן ווי דיא גאנצע וועלט איז זיך זייער טועה אין גרוסע ניירישקייט. זענען זיי גגאנגען און זענען גפארן אויף דער וועלט. און אומידום וויא זיין זענען גקומען האבן זיי אלץ גפונען די וועלט אין טעות (כלומר די חכמים זענען דורך זייער חכמה פאר גאנגען אין אזונע נארישקייט ביז זיי האט זיך גזאכט אז די גאנצע וועלט איז אלץ אין טעות) און דיא זאך פון דעם מלך (כלומר דאס וואס ביי זיין איז גווען אפ גקלערט אז סע איז קיין מלך ניט דא) דאס איז שוין ביי זיי גנארין פאר אמשל. און ווי זיי האבן גפונען די וועלט אין טעות. האבן זיי גנומען דעם מלך פאר אמשל. אזו ווי דאס איז אמת אז סע איז דא אמלך. אזו איז דאס אויף. זענען זיי אזו אוסין גווען די וועלט און זענען גיפארין. ביז סע איז בייא זיי אוס גיגאנגען נאס זיי האבן גהאט. האבן זיי אן גהויבן צו פאר קופין איין פערד. און דער נאך דאס אנדרע. ביז זיי האבן אלע פאר קופט. ביז זיין האבן גמוזט גיין צו פוס. און תמיד האבן זיי אלץ גקלערט די וועלט. און האבן גיפונען אלץ אז דיא וועלט איז אין טעות. און זיי זענען גווארין קפצנים פוס גייערס. און זיין זענען

הראית את המלך. לאו. ענה ואמר. עתה ראה בעיניך שהדבר מבורר שכולם טועים ואין מלך כלל בעולם. ונסכם ביניהם הדבר שאין מלך כלל. ענה החכם ואמר עוד. בא ונסע וגלך בעולם. ואראך עוד איך כל העולם כולו בטעותים גדולים והיו הולכים ונוסעים בעולם ובכל מקום שבאו מצאו את העולם בטעות. ודבר המלך הנ"ל נעשה אצלם למשל. ובכל מקום שמצאו העולם בטעות. לקחו את המלך למשל כמו שזה אמת שיש מלך כן הדבר הזה. והיו הולכים ונוסעים עד שכלה מה שבידם והתחילו למכור סוס א'. ואח"כ הב'. עד שמכרו כולם. עד שהוכרחו לילך רגלי. ותמיד היו חוקרים העולם. ומצאו שהעולם בטעות. ונעשו עניים הולכי רגלי. ונסתלק חשיבותם. ולא היו נחשבים כלל כי לא היו משגיחים עליהם כלל על אביונים כמותם. ונתגלגל הדבר והיו הולכים וסובכים עד שבאו אל העיר שדר בה המיניסטיר הנ"ל (שהוא התם חבירו של החכם הנ"ל) ושם באותה העיר היה בעל שם אמיתי והיה חשוב מאד כי עשה דברים נפלאים. ואפילו בין השרים היה חשוב ומפורסם ואלו החכמים באו לאותה העיר. והלכו וסבבו ובאו לפני בית הבע"ש וראו שהיו עומדים שם כמה עגלות. ארבעים וחמשים. עם חוליים. וסבר החכם ששם דר דאקטיר והיה רוצה ליכנס לביתו מחמת שגם הוא היה דאקטיר גדול ורצה ליכנס לעשות היכרות עמו.

שון גאר ניט חשוב גווען. און מען האט זיך שון אויף זיין גאר ניט אום גקוקט. און אזונע קבצנים. זענען זיין אזו אוסין גווען אויף דער וועלט ביז סע איז אום גקומען. אז זיי זענען גקומען צו דער שטאט וואס דארט וואנט דער מיניסטער הנ"ל (דהיינו דער תם זיין חבר פון דעם חכם הנ"ל) און דארט אין דער שטאט איז גווען איין אמתיר בעל שם. און דער בעל שם איז זייער חשוב גווען. ווארין ער האט גטאן ווילדע זאכן באמת און אפילו צווישן שררות איז ער גווען אמפורסם און איז ביי זיי חשוב גווען. און די חכמים זענען גקומען אין דער שטאט אריין. און זיי זענען ארום גגאנגען. און זענען אן גקומען פאר דער שטיב פון דעם בעל שם האבין זיין גזעהן סע שטייט דארט אסך וועגליך מיט חוליים. פערציג אבער פופציג. האט דער חכם גמיינט. אז דארט וואנט אדאקטער. האט ער גוואלט צוא אים אריין גיין. מחמת ער איז זיך אויף גווען איין גרוסער דאקטער. האט ער גוואלט אריין גיין. ער זאל זיך מיט אים דער קענען. האט ער גפרעגט. ווער וואנט דא. הט מען אים גענפערט. אבעל שם. האט ער גטאן אגרוס גלעכטער. און האט גזאגט צום אנדערן (דהיינו צום חכם דער שליח) דאס איז נאך אליגן און אנארישקייט. דאס איז נאך מער נארישקייט איידער דער טעות פון דעם מלך. ברודער איך וועל דיר דער ציילין דאס פאלשקייט. וויא אזו דא וועלט איז אין טעות און אזו אליגן. דער ווייל זענען זיין הונגעריק גווען. האבין זיין בייא זיך נאך גפונען דרייא פיר גראשן. זענען זיין גגאנגען אין דער גאר קעף אריין. און דארט קריגט מען עסן אפילו פאר דרייא פיר גראשן. און האבן זיך גהייסן גיבן עסן. האט מען זיין גיגיבן. דער ווייל ווי זיין האבן גיגעסן. האבן זיי גשמוקט און האבן גשפעט פון דעם ליגן און פון דעם טעות פון דעם בעל שם. (וויא די וועלט איז זיך טועה) און דער גאר קעכער האט גהערט זייערע רייד. האט עס אים זייער פיר דראסן ווארן דער בעל שם איז דארט

ושאל מי דר בכאן. השיבו בעל שם. וימלא פיו שחוק ואמר לחבירו זה הוא שקר וטעות נפלא מאד. וזה הוא שטות יותר מטעות של המלך. חבירי. אספר לך השקר הזה כמה וכמה העולם בטעות בשקר כזה. בתוך כך היו רעיבים ומצאו עדיין אצלם ג' ד' גדולים. והלכו אל בית התבשיל. שקורין גאר קער. ושם מוצאים לאכול אפילו בעד ג' או ד' גדולים. וצוו ליתן להם מאכל. ונתנו להם. בתוך שהיו אוכלים היו מספרים ומתלוצצים מהשקר וטעות של דבר הבעל שם. והבעל הגאר קער שמע דבריהם וחרה לו מאד. כי הבעל שם הי' חשוב שם מאד. ויאמר להם אכלו לכם מה שיש לפניכם וצאו מכאן אח"כ בא לשם בן הבע"ש. והם עדיין היו מתלוצצים מן הבע"ש בפני בנו. וגער בהם הבעל גאר קער. על שהם מתלוצצים מן הבע"ש בפני בנו. עד שהכה אותם הכה ופצוע. ודחפם מביתו. וחרה להם מאד. ורצו לבקש משפט על המכה אותם. ונתיישבו לילך אל הבעה"ב שלהם שהניחו שם החבילות שלהם. להתייעץ עמו איך להשיג משפט על הנ"ל. ובאו וספרו לו שבעל הגאר קער הכה אותם מאד. ושאל להם למה. וספרו לו שדיברו על הבעל שם. השיב להם. כודאי אינו יושר להכות בני אדם. אבל אתם לא עשיתם נכונה כלל שדברתם על הבע"ש. כי הבע"ש חשוב כאן מאד. וראו שאין בו ממש. וגם הוא בטעות והלכו ממנו אל הפקיד. והפקיד היה עכו"ם. וספרו לו המעשה שהכו אותם. שאל על מה. השיבו.

זייער חשוב גווען. האט ער צו זיי גזאגט. עסט אייך אפ וואס איר האט און גייט אייך ארום פון דאנעט. נאך דעם איז אן גקומען אהין. אזון פון דעם בעל שם. און זיי האבן נאך גשפעט פון דעם בעל שם דעם זון אין דיא אוגן. האט זיי דער גאר קעכער אן גשריגן נאך וואס זיי שפעטן פון דעם בעל שם דעם זון אין דיא אוגן. ביז דער גאר קעכער. האט זיי גשלאגן גאנץ שטארק. און האט זיי ארום גשטופט פון זיין שטוב. האט עס זיי זייער פאר דראסן. האבן זיי גוואלט זוכן אמשפט אוף דעם וואס ער האט זיי גשלאגן. האבן זיי זיך מיישב גווען. זיי וועלן גיין צו זייער בעל הבית. וואס זיי האבן דארט אפ גלייגט זייערע פעקלעך. זיי זאלן מיט אים איין עצה האלטן. וויא אזו זיי זאלן דער לאנגען אמשפט אוף דעם גאר קעכער וואס ער האט זיי גשלאגן. זענען זייא גגאנגען און האבן זייער בעל הבית דאס דער ציילט אז דער גאר קעכער האט זייא זייער גשלאגן האט ער זיי גפרעגט פאר וואס. האבן זיא אים דער ציילט. ווייל זיי האבן גרעט אוף דעם בעל שם. האט זייא דער בעל הבית גענפרט. סע איז אנודאי קיין יושר ניט אז מען זאל שלאגן מענשן. לוישמיר איר האט אבער גאר ניט רעכט גטאן. נאך וואס האט איר גרעט אוף דעם בעל שם. ווארן דער בעל שם איז דא זייער חשוב. האבן זייא גזעהן אז ער איז אוף אין טעות. זענען זיי פון אים אוועק גגאנגען. און זענען גגאנגען צום פקיד. און דער פקיד איז גווען אגוי. האבן זיי אים דער ציילט די מעשה אז מען האט זיי גשלאגן. האט ער גפרעגט. פאר וואס. האבן זיי גזאגט. ווייל זיי האבן גרעט אוף דעם בעל שם. האט זייא דער פקיד אוף גהרגעט גשלאגן. און האט זייא ארום גשטופט. זענען זייא פון אים אוועק גגאנגען. און זענען גגאנגען צו איין העכערן וואס האט צוא שאפן. און האבן אלץ ניט גפועלת קיין משפט. און זענען אזו אלץ גגאנגען פון איינעם צום אנדערן. אלע קאל צו איין העכערן (און האבן אלץ ניט גפועלת נאר

שדברו על הבע"ש. והכה אותם הפקיד הכה ופצוה ודחפם מביתו. והלכו מזה לזה ממושל למושל גבוה ממנו עד שבאו לפני המיניסטיר הנ"ל. ושם לפני בית המיניסטיר עומדים אנשי חיל דהיינו (וואכין) והודיעו להמינסטר שאיש אחד צריך אליו. וצוה שיכנוס. ובא אותו החכם לפני המיניסטיר. ותיכף בבואו הכירו המיניסטיר שזהו החכם חבירו כנ"ל. והחכם לא הכירו. מחמת שהיה בגדולה כזו. ותיכף התחיל המיניסטיר ודיבר אליו ראה תמימותי למה שהביא אותי לגדולה כזו. ואל מה חכמתך הביאה אותך. ענה החכם ואמר. מאחר שאתה הוא חבירי התם. מזה נספר אח"כ. לעת עתה תן לי משפט על שהכו אותי. שאלו למה. השיבו בשביל שדברתי על הבע"ש. שהוא שקר ומרמה גדולה. ענה התם המיניסטיר ואמר עדיין אתה אווז בחכמות שלך. ראה. אתה אמרת שאתה יכול לבא על שלי בקל. ואני לא אוכל לבא על שלך. ראה שאני כבר באתי על שלך כנ"ל. ואתה עדיין לא באת על שלי. ואני רואה שזה קשה יותר שאתה תבא על תמימות שלי. ואף על פי כן. מחמת שהיה מכיר בו מכבר בגדולתו. צוה לתת לו בגדים להלבישו. ובקשו שיאכל עמו. בשעת אכילתם. התחילו לדבר יחד. התחיל החכם להוכיח לו דעתו הנ"ל. שאין מלך כלל גער בו התם המיניסטיר הלא אני בעצמי ראיתי את מלך. השיב לו החכם בשחוק.

מען האט זיי גוט גשלאגן אלע מאל) ביז זיי זענען גקומען פאר דעם מיניסטער (דאס איז גווען דער תם כנ"ל) און דארט פאר דעם מיניסטער זענען גשטאנען וואכן. האט מען גמעלדעוועט פאר דעם מיניסטער. אז אַמענש פֿדארף צו אים. האט ער גהייסן אז ער זאל אריין גיין. איז דער חכם גקומען פאר דעם מיניסטער ווי ער איז אריין גקומען. האט אים דער מיניסטער תיכף דער קענט. אז דאס איז דער חכם זיין חבר. און דער חכם האט אים ניט דער קענט. מחמת ער איז היינט אין אזו אַגדולה. האט תיכף דער מיניסטער אָן גהוּבן צו אים צו ריידן. און ער האט צו אים גזאגט זעה. צו וואס. מיין תמימות. האט מיר גבראכט צו אזו איין גדולה. און צו וואס. דיין חכמה. האט מיר גבראכט. האט זיך דער חכם אָן גרופן און האט גזאגט. אז דוא ביסט דאס. מיין חבר דער תם. דער פון וועלן מיר שפּעטער שמוסן. לעת עתה. גיב מיר אַמשפט. נאך וואס מען האט מיר גשלאגן. פֿרעגט ער אים. פאר וואס האט מען מיר גשלאגן. ענפערט ער אים. האט ווייל איך האב גרעט אוף דעם בעל שם. וואס ער איז אלייגנער. און דאס איז גאר אַשווינדל. רופט זיך אָן דער תם דער מיניסטער צו אים. נאך האלסטו מיר אין דיינע חכמות. זעה דוא האסט גזאגט. אז דו קאנסט אוף מיינעם קומען גאר גרינג. און איך וועל אוף דיינעם נישט קאנען קומען היינט זעה. אז איך בין אוף דיינעם שוין לאנג גקומען. (ווארו דער תם איז זיך שוין גווען אַגרסער חכם אוף כנ"ל) און דו ביסט נאך ניט גקומען אוף מיינעם. און איך זעה. אז דאס איז שווערער. אז דוא זאלסט קומען אוף מיין תמימות. און פון דעסט וועגן פֿארט. ווייל דער תם דער מיניסטער האט אים גקענט פון לאנג אז ער איז אַמאל גרוס גווען. האט ער אים גהייסן גיבן קליידער אז מען זאל אים אָן טאן. און האט אים גבעטן אז ער זאל מיט אים עסן. בשעת עסן. האבן זיי אָן גהוּבן צו שמוסן. האט אָן גהוּבן דער חכם אים צו דרינגען זיין (ניירישע) דעה אז ס'ע איז גאר קיין מלך ניט דא. האט אוף אים דער תם דער מיניסטער אַגשריי גטאן. וואס זאגסטו.

אתה יודע בעצמך שזה היה המלך. אתה מכיר אותו. ואת אביו ואת זקינו שהיו מלכים. מאין אתה יודע שזה מלך אנשים הגידו לך שזה מלך. ורימו אותך בשקר. וחרה להתם מאד מאד על דבר המלך על שהוא כופר במלך. בתוך כך בא אחד ואמר העזאזל דהיינו (הטייויל) שלח אחריכם, ונודעוזה התם מאד מאד. ורץ וסיפר לאשתו בפחד גדול באשר שהנ"ל שלח אחריו. ויעצה לו אשתו לשלוח עבור הבע"ש. ושלח אחריו. ובא הבע"ש ונתן לו קמיעות ושמירות. ואמר לו שעתה לא יפחד כלל והיה לו אמונה גדולה בזה. והיו יושבים עוד החכם והתם הנ"ל ושאל החכם אותו על מה נפחדת כל כך. אמר לו בשביל הנ"ל ששלח אחרינו. שחק ממנו. אתה מאמין שיש טייויל. השיב לו. וא"כ מי הוא זה ששלח אחרינו. ענה החכם ואמר. בוודאי זהו אחי שרצה שיתראה עמי ושלח אחרי במרמה זו. שאל אותו התם. א"כ איך עבר על כל הווארטיש. השיבו בוודאי שיחד אותם והם אומרים במרמה ושקר שלא ראו אותו כלל. בתוך כך חזר ובא אחד ואמר כנ"ל. שהטייויל שלח אחריהם. והתם לא נודעוזה עתה ולא היה לו שום פחד כלל מחמת השמירה של הבע"ש כנ"ל. ענה ואמר להחכם. עתה מה אתה אומר. אמר אודיע לך. שיש לי אח שהוא עמי בכעס ועשה

איך אליין האב זיך גזעהו דעם מלך. ענפערט אים דער חכם מיט גלעכטער. דוא ווייסט אליין אז דאס איז גווען דער מלך. דוא קענסט אים. דוא האסט גקענט זיין טאטן זיין זיידן אז זיין זענען גווען מלכים. פון וואנעט וויסטו אז דאס איז גווען דער מלך. מענשן האבן דיר גזאגט אז דאס איז דער מלך. זיי האבן דיר אפ גניירט. האט דאס דעם תם זייער פאר דראסן. אויף דעם וואס ער לייקנט אין דעם מלך. דער ווייל. איז איינער אן גקומען און האט גזאגט. דער טייוול האט נאך אייך גשיקט. איז דער תם זייער דער ציטערט גווארן. און איז גלאפן און האט דער ציילט זיין נויב מיט גרוס פחד באשר דער טייוול האט נאך אים גשיקט האט זיא אים איין עצה גיגיבן. אז ער זאל שיקן נאך דעם בעל שם. האט ער נאך אים גשיקט. איז דער בעל שם גקומען און האט אים גיגיבן קמיעות און שמירות און האט אים גזאגט אז היינט וועט ער זיך שון גאר ניט שרעקן. האט ער דרינען גהאט גרוס אמונה. דער נאך זענען זיי ווייטער גזעסן אין איינעם דער תם מיט דעם חכם. פרעגט אים דער חכם. וואס האסטו זיך אזוי איבער גשראקן. האט ער אים גענפערט. איבער דעם טייוול וואס ער האט נאך אונז גשיקט. הט דער חכם אוס אים גלאכט. און האט גזאגט צו אים דוא גלייבסט אז סע איז פאר האנדן אטייוול. פרעגט אים דער תם דער מיניסטער. ווער זע דען הט נאך אונז גשיקט. ענפערט אים דער חכם. האט דאס איז בוודאי פון מיין ברודר. ער האט גוואלט אז ער זאל זיך מיט מיר זעהן. האט ער עס אויף גשטעלט. און האט נאך מיר גשיקט מיט דעם אן שטעל. פרעגט אים דער תם. אז סע איז יוא אזוי. ווי אזוי איז ער אריבער איבער אלע ווארטעס. ענפערט ער אים. ער האט זיי בוודאי משחד גווען. און זיין זאגן אין מיסטנע אליגן אז זיין האבן אים גאר ניט גזעהן. דער ווייל קומט ווידער איינער און זאגט ווידער אזוי. דער טייוול האט נאך אייך גשיקט. און דער תם האט זיך איצט שון גאר ניט גשראקן און ער האט קיין שום פחד שון ניט גהאט. מחמת די שמירות וואס ער האט גנומען באם בעל שם. רופט ער זיך אן (דהיינו דער תם) און זאגט צום חכם. נא היינט. וואס זאגסטו.

מרמה זו כדי להפחיד אותי. ועמד ושאל לאותו שבא בשבילים. ומה הוא דמותו של זה ששלח אחרינו איזה פנים יש לו ואיזה מראה יש לשערות שלו וכו' כיוצא. השיב לו כך וכך. ענה החכם ואמר. ראה. זה הוא מראה אחי הנ'ל. אמר לו התם. התלך עמם. השיב. הן. רק שתתן עמי. איזה אנשי חיל שיהיו (זלאגא) כדי שלא יצער אותי ונתן לו זלאגא. והלכו הב' חכמים הנ'ל עם אותו האיש שבא בשבילים. וחזרו החיל. ושאל אותם התם המיניסטיר. היכן הם החכמים הנ'ל. השיבו אינם יודעים כלל איך נעלמו. והנ'ל (היינו הטייוויל) חטף אותם את החכמים האלו הנ'ל. והביא אותם אל רפש וטיט ושם היה יושב הטייוויל על כסא בתוך הרפש והשליכו את החכמים הנ'ל בתוך הרפש. והרפש הי' עב ודבוק כמו דבק ממש שקורין קליי' ולא היו יכולים לזוז עצמן כלל בתוך הרפש. וצעקו (אלו החכמים לאלו שהיו מייסרים אותם דהיינו הטייוויל ואנשיו) רשעים על מה אתם מייסרים אותנו וכי יש טייוויל בעולם. אתם רשעים מייסרים אותנו בחנם. (כי אלו החכמים הנ'ל עדיין לא האמינו שיש טייוויל רק אמרו שאנשים רשעים מייסרים אותם בחנם) והיו מונחים אלו הב' חכמים בתוך עובי הרפש והיו חוקרים מה זאת. אין זאת רק שאנשים פוחזים שהיינו מתקוטטים עמהם איזה פעם ועתה הם מייסרים אותנו כ"כ.

ענפערט ער אים. איך וועל דיר דער ציילן איך האב אַברודער נואס ער איז אוף מיר ברוגז. האט ער עס גמאכט דעם און שטעל פֿדי ער זאל מיך איבער שרעקן. און דער חכם האט זיך אוף גהויבן. און האט גפרעגט דעם נואס ער איז גקומען נאך זיין. נואס פאר אפנים האט דער דאזיגער נואס ער האט גשיקט נאך אונז. נואס אפארב האבן זיינע האר וכו' און אזו אנדערע זאכן האט ער אים גענפֿרט. אזו און אזו. רופט זיך און דער חכם און זאגט. זע. האט דאס איז דאס גשטאלט פון מיין ברודער. זאגט אים דער תם. וועסטו זע גיין מיט זיי. ענפערט ער יוא. איך וועל גיין מיט זיי. נאר דוא זאלסט מיר גיבן עטליכע זעלנער אוף אזאלאגא פֿדי מען זאל מיר קיין יסורים ניט און טאן. האט ער אים גיבן אזאלאגא. זענען דיא צוויי חכמים הנ'ל גאנגען מיט דעם נואס ער איז גקומען נאך זיין (דהיינו מיט דעם טייוויל. ווארן זיין האבן ניט גנואלט גלייבן אז דאס איז דער טייוויל כנ"ל) האבן זיך דיא זעלנער פון דער זאלאגא אים גקערט. פרעגט זיי דער תם דער מיניסטער ווי זענען די חכמים. האבן זיי גענפֿערט. זיי ווייסן גאר ניט ווי זיין זענען אהין גקומען. און דער (דהיינו דער שליח פון דעם טייוויל) האט גחאפט דיא חכמים און האט זיין אריין גטראגן און אפלאטע אריין מיט אליים. און דארטן איז גזעסן דער טייוויל אוף אשטול איז דער פלאטע. און דיא פלאטע איז גווען גראב און גידיכט אזו ווי אקלייע פונקט. און דיא חכמים האבן זיך גאר ניט גקענט רירן איז דער פלאטע. און די חכמים האבן גשריגן. רשעים פאר נואס טוט איר אונז און יסורים. איז דען דא אטייוויל אוף דער וועלט איר זענט רשעים איר טוט אונז און יסורים אים זיכט (ווארן דיא חכמים האבן נאך גישט גנואלט גלייבן אז סע איז פאר האנזן אטייוויל. נאר זיין האבן גזאגט אז מענטשן רשעים טוהן זיי און יסורים אים זיכט) זענען גלעגן דיא צוויי חכמים אין דער גידיכטער פלאטע. און האבן גקלערט. נואס איז דאס. דאס איז אנדערש ניט נאר די הולטייאס נואס מיר האבן זיך אמאל מיט זיין גקריגט. טוהן זיין אונז און היינט אזונע יסורים. זענען די חכמים דארט גלעגן אין דער פלאטע כמה שנים. און מע האט זיי דארט און

והיו מתייסרים שם בעינויים גדולים כמה שנים. פ"א. עבר התם המיניסטר הנ"ל לפני בית הבע"ש. ונזכר בחכירו החכם. ונכנס אל הבע"ש. והטה עצמו אליו כדרך השרים. ושאל אותו אם אפשר שיראה אותו (היינו את החכם הנ"ל) ואם יוכל להוציאו משם. ואמר אל הבע"ש. האתם זוכרים את החכם ששלח הטייוויל ונשאו ומאותו היום לא ראיתיו. השיבו הו. ובקש ממנו שיראה לו מקומו ויוציאו משם. ואמר לו הבע"ש בוודאי אני יכול להראות לך מקומו ולהוציאו. רק שלא ילכו כ"א אני ואתה. והלכו יחד. ועשה הבע"ש מה שידע ובאו לשם וראה שהם מונחים בעובי טיט ורפש. וכשראה החכם את המיניסטיר צעק אליו. אחי. ראה. שהם מכים ומענים אותי כ"כ הרשעים הללו בחנם. גער בו המיניסטיר עדיין אתה אוהז בחכמות שלך. ואין אתה מאמין בשום דבר. ולדברך אלו הם אנשים. עתה ראה הלא זה הוא הבע"ש שהיית כופר בו והוא דייקא יכול להוציאכם (והוא יראה לכם האמת) וביקש התם המיניסטר הנ"ל מן הבע"ש שיוציאם ויראה להם שזהו טיוויל ואינם אנשים ועשה הבע"ש מה שעשה. ונשארו עומדים על היבשה ולא היה שם רפש כלל. ואלו המזיקים הנ"ל

גטאן ווילדע יסורים מיט ווילדע ענויים. אַמאַל איז דער תם דער מיניסטער פיר גנאנגען פאר דער שטוב פון דעם בעל שם. האט ער זיך דער מאנט אין זיין חבר אין דעם חכם. און איז אריין גנאנגען צום בעל שם. און האט זיך צו אים גנייקט. אזוי ווי דער סדר איז און האט אים גפרעגט. אוב סע איז מיגליך. אז ער זאל אים ווייזן דעם חכם און אוב ער קאן אים ארום נעמען און דער תם דער מיניסטער האט גזאגט צום בעל שם גדענקט איר דעם חכם וואס דער טיוויל האט גשיקט נאך אים און האט אים אָוועק גטראָגן און פון דעמולט אָן האב איך אים ניט גזעהן. האט אים דער בעל שם גענפֿרט יא איך גדענק. האט אים דער תם דער מיניסטער גבעטן אז ער זאל אים ווייזן דאס אורט ווי דער חכם איז און זאל אים ארום נעמען פון דארט האט אים דער בעל שם גזאגט. איך קאן בוודאי דיר ווייזן זיין אורט. און קען אים ארום נעמען נאר סע זאל מער נישט גיין נאר איך און די. זענען זיי ביידע גנאנגען. האט דער בעל שם גטאן וואס ער האט גווסט. זענען זיי אהין גקומען האט ער גזעהן ווי זיי ליגן דורט אין דער גדעכטער פלאטע אין ליים. ווי דער חכם הט דער זעהן דעם תם דעם מיניסטער. האט ער צו אים גשריגן פרוידער. זע. זיי שלאגן מיד. און די הולטייאָס פייניקן מיד אזוי שטארק אום זיסט. האט אוף אים דער מיניסטער אגישרי גטאן. נאך האלסטו זיך אין זיינע חכמות און ווילסט ניט גלייבן אין קיין שום זאך. און די זאגסט אז דאס איז מענשן. האט היינט זעה. האט דאס איז דער בעל שם וואס די האסט אין אים גלייקנט. וועט מען דיר ווייזן אז דייקא נאר ער קאן אייד ארום נעמען (און ער וועט אייד וויין דעם אמת) האט דער תם דער מיניסטער גבעטן דעם בעל שם. אז ער זאל זיי ארום נעמען און זאל זיי ווייזן אז דאס איז אטייוול און סע איז ניט קיין מענשן. האט דער בעל שם גטאן וואס ער האט גטאן. זענען זיי גבליבן שטיין אוף דער יבשה (דהינו אוף דער סריקעניש) און סע דורט גאר קיין פלאטע ניט גווען. און דיא מזיקים זענען גווארן עפרא בעלמא (דהיינו זיין זענען גאר ערד גווארן) דעמולט האט ערשט דער חכם דער זעהן דעם אמת און ער האט גמוזט מודה זיין אוף אלימען אז סע איז יא דא אמלך און סע און יא דא איין אמתיר בעל שם וכו'.

נעשו עפרא בעלמא. אז ראה החכם הנ"ל והוכרח בע"כ להודות על הכל שיש מלך וכו'.

על זה המעשה נאמרה התורה המדברת מחכמות ותמימות שיעקר השלימות הוא רק תמימות ופשיטות וענין עמלק שהיה חכם וכפר בעיקר וכו' ע"ש על פסוק שבע"י פול" צדיק" וקס" ס"ת עמלק: כי עיקר כל הנפילות הם ע"י חכמות וכו' ע"ש: גם אגג מזרע עמלק אעפ"י שראה מפלתו בשעת שבא שמואל אצל שאול להרגו עדיין לא היה מאמין. כ"ש וילך אגג מעדנות ות"י מפנקא כי עדיין לא האמין במפלתו. עד שראה בעיניו סוף מפלתו. אז ויאמר אכן סר מר המות. כי עד עתה לא האמין. (שים עיניך על המעשה ותבין פלאי פלאות): ואם התפילה אינה כראוי. הוא מנעל בג' קצוות. והבן: ועיין עוד בסוף הספר בפירוש הרב ותראה דרושים נפלאים.

אוף דער מעשה איז גזאגט גווארן די תורה וואס זי שמוקט פון תמימות אז דער עיקר יודישקייט איז ניט קיין חכמות נאר תמימות און פשיטות וכו': (נאך דעם אז ער האט אוס גלאזט דיא מעשה. האט ער זיך אן גרופן). און אז דאס דאזיגען איז ניט אזו וויא מדארף. איז עס אשיכעלע מיט דריי עקן. פֿר שטייא גוט נוס מדער ציילט. ווי אזו מקאן איבער לעבן די וועלט מיט ברוט און מיט וואסער און מיט אפעלק. און מזאל אבעסער לעבן האבן און אפרייליכער לעבן. איידער דער גרעסטער חכם און דער גרעסטער עושר אזו וויא מיר זעהן אז זיי זענע פול מיט יסורים תמיד. און צום סוף איז זיך אונדאי נאר גוט דעם תם נוס ער האט זיך באנוגן גלאזט מיט וואס ער הט גהאט און איז תמיד פריילעך גווען. און דער וואס וויל זיין אחכם און טראכט פיל איבער. ווערט ער פאר שנוארצט פון דעם אן הייב ביז אין אוס לאז. און איז פול מיט יסורים תמיד. און ער האט קיין מאל קיין לעבן ניט. און צום סוף ווערט ער פאר לורן. ביז דער תם מוז אוף אים רחמנות האבן. און זאל אים העלפן. חוץ דעם איז נאך דא אין דער מעשה זייער גרוסע סודות. ווארן די אלע מעשיות זענען דורך גרוסע סודות התורה:

מעשה י

מעשה פעם א' היה בערגיר. והיה עשיר מופלג מאוד. והיה לו סחורות רבות מאוד וכיוצא. והיו הוועקסלין והברייב שלו הולכין על העולם. והיה לו כל טוב. ולמטה ממנו היה דר עני אחד שהיה עני גדול מאוד והיה לו כל ההיפך מן הבערגיר העשיר. ושניהם היו חשוכי בנים. לזה לא היה בנים וכן לזה. פעם אחד חלם להבערגיר. שבאו אנשים ועשו חבילות חבילות דהיינו (פאקין) ושאל אותם מה אתם עושים. והשיבו. לשאת הכל אל העני הנ"ל. וחרה לו מאוד מאוד על שהם רוצים לשאת כל הונו מביתו אל העני. ולכעוס עליהם א"א שהם אנשים רבים. והם עשו חבילות חבילות מכל אשר היו לו מכל סחורותיו והונו ורכושו ונשאו הכל כאשר לכל אל בית העני הנ"ל ולא השאירו כלום בביתו כ"א דפנות הבית ריקם. וחרה לו מאד מאד והקיץ וירא והנה חלום. ואף שראה שהוא חלום וב"ה הכל אצלו. אעפ"כ היה לבו נוקפו מאוד. וחרה לו הדבר מאוד מאוד על דבר החלום. ולא היה יכול לצאת מדעתו דבר החלום הנ"ל. והעני הנ"ל עם זוגתו. היה רגיל גם מקודם להשגיח עליהם ולתת להם מסת ידו. ועכשיו אחר החלום. נתן עליהם השגחה יותר מקודם. אך בכל עת שהיו באים לביתו. העני או אשתו. היו משתנים פניו ונבהל מפניהם מחמת החלום שזכר. והם העני עם אשתו. היו רגילים לפרקים אצלו והיו אצלו נכנסים ויוצאים. פ"א באתה אצלו אשת העני הנ"ל. ונתן לה מה שנתן.

מעשה אמאל איז גווען אפערגיר (דאס איז אגרוסער סוחר) ער איז גווען זייער אגרוסער עושר. ער הט גהאט זייער אסד סחורות. און זיינע וועקסלען און זיינע ברייב זענען גאנגען אויף דער וועלט. און ער האט גהאט פל טוב. נידיריקער פון אים האט גוואנט איין ארום מאן. וואס ער איז גווען זייער אגרוסער ארום מאן. און ער האט גהאט גאר דעם היפך פון דעם בערגער (דהיינו גאר פאר קערט אזו וויא דער בערגער איז גווען אגרוסער עושר אזו איז ער גווען פאר קערט אגרוסער ארום) און די ביינע האבן קיין קינדער ניט גהאט. דער בערגער האט קיין קינדער ניט גהאט. און אזו דער ארום מאן האט אויף קיין קינדער ניט גהאט. אמאל האט זיך גחלימת דעם בערגער. אז סע זענען גקומען מענשן און האבין גמאכט פאקין פאקין. האט ער זיך גפרעגט וואס טוט איר. האבין זיי גענפערט. זיי ווילן דאס אין גאנצן אוועק טראגן האט צו דעם ארום מאן (דהיינו דעם ארום מאן וואס ער האט אינטער אים גוואנט כנ"ל) האט עס אים זייער פאר דראסין און ער איז זייער ברוגז גווען. נאך וואס זיך ווילן זיין גאנץ עשירות אוועק טרגן צו דעם ארום מאן. און בייזרין זיך קאן מען זיך ניט. ווארין זיך זענען גווען אסאך מענשן. און זיך האבין גמאכט פאקין פאקין פון גאר זיין פאר מעגינים. פון אלע זיינע סחורות. און פון גאר זיין גוטץ און האבין עס גאר אין גאנצן אוועק גטראגן צו דעם ארום מאן הנ"ל. און זיך האבן בייא אים גאר ניט גלאזט נאר די ליידיקע ווענט. האט עס אים זייער זייער גארט. דער וייל האט ער זיך אויף גחאפט האט ער גזעהן אז סע איז אחלום. און האטשע ער האט גזעהן אז סע איז נאר אחלום. און סע איז ברוך השם ביי אים זיין פאר מעגינים אין גאנצן. פון דעסט וועגין פארט. האט אים דאס

ונשתנה צורתו ונבהל ונשתומם מאד. שאלה אותו העניה הנ"ל. אבקש מחילה מכבודכם. תגידו לי. מה זאת. שבכל עת אשר אנו באים אצליכם משתנים פניכם מאד. סיפר לה כל אותו הענין. שחלם לו כנ"ל ומאותו היום לבו נוקפו מאד וכו' כנ"ל השיבה לו. האם היה החלום באותו הלילה פלונית שאמרה לו. השיב לה הן. ומה בזה. השיבה לו. באותו הלילה חלם לי ג"כ שאני עשירה גדולה ובאו אנשים לתוך ביתי ועשו פאקין פאקין ושאלתים להיכן אתם נושאים. השיבו אל אותו העני. היינו להבערגיר הנ"ל שקראוהו עכשיו עני. על כן מה אתה משגיח על חלום. הלא אף אני בחלומי והוא נבהל ונשתומם עכשיו יותר ויותר על ששמע עוד את חלומה. שהדבר נראה שישאו עשירותו ורכושו אצל העני. ודלות של העני ישאו אצלו. ונבהל מאד מאד:

ויהי היום. ונסעה אשת הבערגיר עם עגלות צב לטייל. ולקחה עמה רעותיה. ולקחה גם אשת העני עמה. ונסעו על הטיול. והנה עבר איש חיל אדון

הארץ זייער גקלאפֿרט און סע האט אים זייער גאהרט דער חלום. און סע האט אים גקאנט ארום פון דעם זין דער חלום:

און דער אָרום מאן (הנ"ל) מיט זיין ווייב. פֿלעגט דער בערגער פֿריר און השגחה גיבן און זיי. און פֿלעגט זיי אָפֿט צו גיבן. און היינט נאך דעם חלום. האט ער און זיי מער השגחה גיגיבן איידער פֿריר. נאר ווען זיי פֿלעגן צוא אים אַרײַן צו קומען דער אָרום מאן. אונדער זיין ווייב. פֿלעגט אים דאס פנים נשתנה ווערן (דהיינו פאר ענדערט גווארן) און ער איז פאר זיי דער שראקין גווארן מחמת ער פֿלעגט זיך דער מאנען דעם חלום. און זיי דהיינו דער אָרום מאן מיט זיין ווייב. פֿלעגט אָפֿט צוא אים אַרײַן צו גיין. און זיי זענען בייא אים אָפֿט גווען. אַמאל. איז צוא אים אַרײַן גקומען דעם אַרומאָנס ווייב. האט ער איר גיגיבן וואס ער האט איר גיגיבן. און זיין צורה איז אים נשתנה גווארן און ער איז זייער דער שראקין גווארן האט זי אים גפרעגט און האט צו אים גזאגט. איך בעט איבער אייער כבוד. זאגט מיר וואס איז דאס. אז ווען מיר קומען צו אייך. ווערט אייער פנים זייער פאר ענדערט. האט ער איר דער ציילט דיא גאנצע מעשה. באשר סע האט זיך אים און גחלימת. (כנ"ל) און זינט דעמולט אן קלאפֿירט אים דאס הארץ זייער (כנ"ל) קט זיא אים גענפֿרט. איז דער חלום גיט גווען איז דער און דער נאכט. (נוס זיא האט אים גזאגט) ענפערט ער איר. יוא. וואס איז דען. ענפערט זיא אים. אין דער נאכט. האט זיך מיר און גחלימת. אז איך בין אַגרוסע עשירת. און סע זענען גקומען מענשן צו מיר אין שטוב אַרײַן. און האבן גמאכט פאקין פאקין. האב איך זיי גפרעגט. ווי היז ווילט איר דאס טרגין. האבין זייא גענפֿרט. צו דעם אָרום מאן (דהיינו צום בערגער וואס זייא רופין אים שוין היינט אָרום מאן) בכון וואס קוקסטו און אַחלום. אַלמיי מיר האט זיך און גחלימת. און דער בערגער איז היינט נאך מער דער שראקין גווארן און איז פאר טומילט גווארן. ווייל ער האט דער הערט איר חלום אויף. ווארין עס נויזט עפעס אוס. אז מען זאל איבער טראגין זיין עשירות מיט זיין גוטץ צום אָרום מאן. און דעם אַרומאָנס דלות זאל מען אים איבער טראגן. איז ער זייער דער שראקין גווארן: ויהי היום איז דיא בערגערין גפארין שפאצירן זיך מיט אַקארעטע. און זיא האט מיט גנומען מיט זיך נאך ווייבער. און דעם אַרומאָנס ווייב האט זיא און מיט גנומען. און זענען גפארין

שקורין יעדניראל. עם החיל שלו. ופינו אל הצד מן הדרך בשבילו. ועבר החיל. וירא שנוסעים נשים. וצוה שיוציאו אחת מן הנשים שנסעו לטייל. והלכו והוציאו את אשת העני וחטפו אותה בתוך העגלת צב של היעדניראל. ונסעו עמה. ובודאי א'א להשיבה כי נסע להלן. בפרט איש חיל יעדניראל עם חיילותיו. ולקחה ונסע עמה למדינה שלו והיא היתה יראת שמים ולא רצתה לשמוע לו כלל. והיתה בוכה מאד. והיו מבקשים ומפתים אותה והיא היתה יראת שמים ביותר. והם שבו לביתם מן הטיול. והנה נלקחה העניה הנ'ל. והיה העני מתאבל ובוכה ומתמרמר מאוד על אשתו תמיד. פ'א עבר הבערגיר אצל בית העני. שמע שהוא בוכה ומתמרמר מאוד מאוד. נכנס ושאלו. מה אתה מתמרמר ובוכה כ'כ השיבו וכי לא אבכה. ומה נשאר לי. יש שנשאר להם העשירות או בנים. אני אין לי כלום. וגם אשתי נלקחה ממני ומה נשאר לי. ונכמר לבו של הבערגיר על העני הנ'ל ונתעוררו רחמיו עליו מאוד מאוד. מגודל המרירות שראה בו. והלך ועשה דבר מבוהל. וכאמת היה שגעון. והלך ושאל באיזה מדינה דר היעדניראל הנ'ל. והלך ונסע לשם. ועשה דבר מבוהל

נאשפאציר. דער נוייל. איז דורך גפארין איעדניראל מיט זיין חיל. האבין זיי אים אפ גטרעטן פון דעם וועג. איז דאס חיל דורך גגאנגען. האט דער יעדניראל גזעהן אז סע פארין ווייבער האט ער גהייסן אז מען זאל ארום נעמען איינע פון זייא זענען זייא גגאנגען און האבין ארום גנומען דעם ארומאנס ווייב. און זייא האבין זיא אריין גיחאפט אין דעם יעדניראלס קארעטע און זענען מיט איר אנוועק גפארין. קריק נעמען קאן מען שוין אונדאי ניט. ווארין ער איז ווייטער אנוועק גפארין. בפרט איעדניראל מיט זיין חיל. און דער יעדניראל האט זי גינומען. און איז מיט איר גפארין אין זיין מדינה אריין און זיא איז גווען איראת שמים (דהיינו זיא האט מורא גהאט פאר גאט) און זי האט אים גאר ניט גוואלט צו הערין און זיא האט זייער גוויינט. און מען האט זי זייער גבעטן. און מען האט זיא אן גרעט. און זיא איז אבער גווען זייער אגרוסע יראת שמים. און זייא (דהיינו די בערגערין מיט די איבריגע ווייבער) האבין זיך אום גיקערט פון דעם שפאצירן. און דעם ארום מאנס ווייב איז ניט דא. האט דער ארום מאן זייער גוויינט און האט זיך גשלאגן קאפ אין דער וואנט און האט תמיד זייער גטרארט אוף זיין ווייב. אמאל איז דער בערגער פיר גגאנגען פאר דעם ארומאנס שטוב. האט ער גהערט וויא דער ארום מאן וויינט זייער ביטר און שלאגט זיך קאפ אין דער וואנט. איז דער בערגער צו אים אריין גגאנגען. און האט אים גיפרעגט. וואס וויינסטו אזו שטארק. האט ער אים גענפערט. פאר וואס זאל איך ניט וויינען. וואס איז מיר דען גבליבן. בייא איינעם בלייבט דאס עשירות. אדער סע בלייבט קינדער. איך האב גאר ניט. און מייז ווייב האט מען אויף בייא מיר אנוועק גינומען. וואס איז מיר גבליבן. האט עס דעם בערגיר זייער אן גחאפט פאם הארץ. און ער האט זייער גרוס רחמנות גהאט אוף דעם ארום מאן. מחמת ער האט גזעהן זיין ביטערניש. ער טרויערט זייער. און איז גגאנגען (דער בערגיר) און האט גטאן אווילדע זאך און סע איז טאקע גווען צום אמת אשגעוון. און ער איז גגאנגען און האט גפרעגט אין וועלכער מדינה סע וואנט דער יעדניראל. און איז אהין גפארן. און ער האט גטאן אווילדע זאך. און ער איז

מאוד והלך לבית היעדניראל. ושם עומדים (וואכין) והוא מגודל הבהלה שלו מאוד מאוד נשתומם והלך בבהלה גדולה ולא השגיח כלל על הוואכין. וגם הוואכין נבהלו ונשתוממו מאוד מחמת שראו פתאום בן אדם אצלם מבוהל מאוד. ונבהלו מאוד. איפא בא זה לכאן. ומחמת הבהלה הניחוהו כל הוואכין ועבר על כל הוואכין עד שנכנס לבית היעדניראל למקום שהיתה שוכבת שם. ובא והקיצה. וא'ל בא. וראתה אותו ונבהלה. ואמר לה תיכף בא עמי והלכה עמו ועברו גם עתה על כל הוואכין עד שיצאו. ואזי תיכף נבהל ונזכר מה שעשה דבר כזה. והבין שבוודאי תיכף יהי' נעשה רעש גדול. וכן הוה שנעשה שם תיכף רעש גדול אצל היעדניראל. והלך והטמין עצמו בתוך בור אחד שהיה עם מי גשמים עד שיעבור הרעש ושהה שם עמה ב' ימים בתוך הבור. וראתה האשה הנ'ל גודל המסירת נפש שהיה לו בשבילה. והצרות שסובל בשבילה. ונשבעה בה'. שכל המזל שיש לה. אפשר יש לה איזה מזל שיהיה לה איזה גדולה והצלחה. שיהיה כל הצלחה שלה לא נמנע מאתו. ואם ירצה ליקח לעצמו כל הצלחה וגדולה שלה והיא תשאר כמקודם לא יומנע ממנו כלל. ואיך מוצאים שם עדות ולקח אותו הבור לעדות. אחר ב' מים יצא עמה משם. והלך להלן

אריין גאנגען צום יעדניראל אין שטוב אריין. און דארט פאר דעם יעדניראל שטייען זיך וואכין. און ער מחמת זייער גרוס בהלה איז ער פלוצים מיט גרויס בהלה גאנגען און האט זיך גאר ניט אום גיקוקט אוף דיא וואכין. און דיא וואכין זענען אויך דער שראקין גווארין און זענען זייער פאר טומלט גווארין. מחמת זייא האבין פלוצים גזעהן אַמענשין לעבין זיך מיט גרוס פֿהלה. זענען זיי זייער דער שראקין גווארין. ווי קומט דער אהער. און מחמת בהלה האבין אים אלע וואכין גלאזט. און ער איז אריבער אלע וואכין ביז ער איז אריין גקומען צום יעדניראל אין שטוב אריין. צו דעם אָרט וואס זיא איז דארט גלעגין. און ער איז גקומען און ער האט זי אוף גוועקט און האט צו איר גזאגט. קום. וויא זיא האט אים דער זעהן איז זי דער שראקין גווארין. האט ער איר גזאגט. תיכף קום מיט מיר. איז זיא מיט אים גאנגען. זענען זייא איצט אוף אריבער איבער אלע וואכין ביז זיי זענען אַרום גקומען. דער נאך האט ער זיך ערשט אַרום גקוקט און ער האט זיך ערשט דער מאנט וואס ער האט דא גטאן. אזו אוילדע זאך. און ער האט פאר שטאנען אז דא וועט בוודאי תיכף ווערין אַגרוס גפילדער ביי דעם יעדניראל. און סע איז טאקע אזו גווען. סע גווארין תיכף אַגרוס גפילדער באם יעדניראל. איז גאנגען דער בערגער. און האט זיך בהאלטין מיט איר אין אַגריב וואס דארט איז גווען רעגין וואסער. ביז דער רעש וועט איבער גיין און ער האט דארט מיט איר גזאמט צוויי טאג. האט זי גזעהן דאס מסירת נפש וואס ער האט פון אירעט וועגין. און דיא צרות וואס ער לייט איבער איר. האט זי גשווארין ביי גאט. אז גאר איר מזל וואס זיא האט. אפשר האט זיא עפעס אַמזל. אז זיא זאל האבין גרוס גדולה. און הצלחה. זאל גאר איר הצלחה. ניט זיין פאר מיטין פון אים (דהיינו פון דעם בערגער) און אז ער וועט וועלין זיך נעמען גאר איר הצלחה מיט איר גדולה. און זיא זאל קלייבין אזו וויא פֿריר. זאל עס פון אים גאר ניט פאר מיטין זיין. לושמיר וויא נעמט מען דארט עדות. האט זיא גנומען דעם גרוב פאר איין עדות. נאך צוויי טאג. איז ער מיט איר פון דארט אַרום

והי' הולך ובא עמה להלן ולהלן והבין שגם שם באותו המקום מחפשים אחריו. והלך עוד והחביא עצמו עמה בתוך מקוה ונזכרה שוב בגודל המסירות נפש והצרה שסובל בשבילה. ונשבעה עוד הפעם כנ"ל ולקחה את המקוה לעדות. והיו שם ג"כ בערך ב' ימים. ויצאו והלכו להלן. וכן היה כמה פעמים שהחביא עצמו עמה במקומות אחרים כיוצא באלו. דהיינו בשבעה מקומות של מים. והם בור ומקוה כנ"ל ואגמים ומעין ונחלים ונהרות וימים. ובכל מקום ומקום שהיו נחבאים שם נזכרה במסירות נפשו וצרתו בשבילה ונשבעה לו כנ"ל ולקחה אותו המקום לעדות כנ"ל והלכו ובאו והיו מחביאים עצמם בכל פעם במחבואות הנ"ל עד שבאו על הים. כשבאו על הים. והוא היה סוחר גדול. והיה מכיר הדרכים על הים וחתך עצמו לבא למדינתו. עד שעבר ובא לביתו עם אשת העני הנ"ל. והשיבה להעני. והיה שמחה גדולה שם. והבערגיר הנ"ל. בשכר שעשה דבר כזה. וגם עמד בנסיון עמה. נפקד ונולד לו באותו שנה בן זכר. והיא גם היא אשת העני הנ"ל. בשכר שעמדה בנסיון כזה עם היעדניראל וגם

גגאנגען און איז ווייטער גגאנגען. און ער איז מיט איר ווייטער ווייטער גגאנגען. און ער האט פאר שטאנען אז דארט. אין דעם אָרט. זוכט מען זיא אױף. איז ער גגאנגען און האט זיך מיט איר בַהֲלִטִין נאך אַמאַל אין אַמקוה. האט זיא זיך דארט ווידער אַמאַל דער מאַנט. דאס מסירת נפש. און די צרות וואס ער לייט פון אירעט וועגין. האט זי נאך אַמאַל גשווארין. אזו ווי פֿריר. אז גאר איר מזל וכו' כנ"ל. און האט גנומען די מקוה צו עדות. זענען זיי דארט אױף גווען אַקעגין צוויי טאג. און זיי זענען אַרום גגאנגען. און זענען ווייטער גגאנגען. האט ער ווידער פאר שטאנען. אז מען זוכט דא אױף האט ער זיך ווידער מיט איר בַהֲלִטִין. און אזו איז גווען עטליכע מאל. וואס ער האט זיך מיט איר אלע מאל אין איין אנדער אָרט בַהֲלִטִין דהיינו אין זיבן אירלייא וואסערין. דהיינו אין אַגרוֹב מיט וואסער און אין אַמקוה כנ"ל און אגמים (גמזיזק) און אַקוואל און נחלים (ריטשקעס) און נהרות (טייכו) און ימים. און אין איטליכן אָרט וואס זיי האבין זיך דארט בַהֲלִטִין. האט זי זיך אַלץ דער מאַנט אין זיין מסירות נפש און די צרות וואס ער לייט פון אירעט וועגין און זיא האט אים גשווארין אַלץ. אז איר מזל וכו' כנ"ל. און זי האט אלע מאל גנומען דאס אָרט צו עדות כנ"ל. און זיי זענען אַלץ אזו גגאנגען און זייא האבין זיך אלע מאל בַהֲלִטִין אין די ערטער (הנ"ל) ביז זיי זענען גקומען אױף דעם ים. ווי זיי זענען גקומען אױף דעם ים. און דער בערגער איז גווען אַגרוֹסער סוחר. און ער האט גווקט די גענג אױף דעם ים האט ער זיך גשניטן ער זאל קומען אין זיין מדינה אַריין ביז ער איז איבער גפארין דעם וועג און איז אהיים גקומען מיט דעם אַרום מאַנט ווייב. און האט זיא אַפּ גפראַכט דעם אַרום מאַן. איז דארט גווען אַגרוֹסע שמחה:

און דער בערגער. דער פאר וואס ער האט גטאן אזו אַזאַף. און דער צו איז ער עמד בנסיון (פיי שטאנען פייא דער פֿרויב) מיט איר (דהיינו וואס ער האט מוֹרָא גהאט פאר גאט און האט זיא ניט אָן גרייט) דער פאר איז ער נפקד גנווארין (דהיינו גדאכט גנווארין פייא הש"י) און ער האט גהאט דאס יאר אזון און זיא אױף דהיינו דעם אַרומאַנט ווייב דער פאר וואס זיא איז באשטאנען אין אזו אַנסיון מיט דעם יעדניראל און מיט אים. דער פאר האט זיא זוכה גווען

עמו. זכתה ג'כ וילדה נקיבה. והיתה יפת תואר מאוד מאוד שלא היה יופי של מין אדם כלל. כי בין בני אדם לא נמצא יופי כזה. והיו העולם אומרים הלואי שתגדל (כי חידוש נפלא כזה קשה שיתגדל) כי היה יפיה ותפארתה מופלג מאד מאד שלא נראה כזאת בעולם כלל. והיו העולם באים ונכנסים לראותה והיו משתוממים מאד על גודל יפיה המופלג מאוד מאוד והיו נותנים לה מתנות מתנות מחמת חיבה. והיו נותנים מתנות עד שנתעשר העני. והבערגיר הנ'ל נפל בדעתו שישתדך עם העני הנ'ל מגודל יופיה שהיה חידוש כזה. ואמר בלבו. אפשר על זה מראה החלום שנושאים שלו להעני ומהעני נושאים אצלו. דהיינו שישתדכו יחד ויתערבו יחד ע'י השידוך. פ'א. באתה אשת העני אצלו. ואמר לה דעתו. שרצונו להשתדך עמה ואפשר בזה יתקיים החלום כנ'ל. השיבה לו. גם אני חשבתי זאת בדעתי. אך לא היה לי העזה לדבר מזה שאני אשתדך עמכם. אך אם אתם רוצים בוודאי אני מוכן ולא אמנע מכם. כי כבר נשבעתי שכל טובי והצלחתי לא יומנע מכם. והבן והבת הנ'ל למדו שניהם בחדר אחד לשונות וכיוצא כדרכם. והבת הנ'ל היו הולכים ובאים לראותה מגודל החידוש כנ'ל ונתנו מתנות עד שנתעשר העני. והיו באים שרים לראותה והוטבה בעיניהם

און זיא האט גהאט אַטאַקטער און זיא איז גווען אַפאַרשון זייער אווילד גרוסע פאַרשון וואס סע איז גאר קיין מענטשליך שיינקייט ניט גווען. ווארין צווישן מענשן זעהט מען גאר און אַשונקייט ניט. די וועלט פלעגט זאגן הלואי סע זאל אום וואקסן. (ווארין און אווילד חידוש איז שווער אז סע זאל אום וואקסן) ווארין איר שיינקייט איז גווען גאר ווילד. וואס מוזהט אונס אויף דער וועלט ניט. פלעגט דיא וועלט אריין גיין און פלעגן קומען זיא זעהן. און פלעגן זיך זייער פאר ווידערין אויף איר שונקייט וואס סע איז זייער זייער ווילד גווען און פלעגן איר שענקען מתנות אלע קאל מחמת ליבשאפט און זיין האבן און אלץ גשענקט מתנות. ביז דער ארום מאן איז רייך גנוארין. און דער בערגער. איז אים גפאלן אין זין אריין. אז ער זאל זיך משדך זיין מיט דעם ארום מאן. מחמת איר גרוס שיינקייט. וואס סע גווען און אחידוש. און ער האט זיך גטראקט אפשר וועט דרוף באטייטן דער חלום. (וואס סע האט זיך אים גחלמת) אז מע טראגט איבער זיינס צום ארומאן. און פון דעם ארום מאן טראגט מען איבער צו אים (כנ'ל) אפשר באטייט עס דרוף אז זיי וועלן זיך משדך זיין. וועלן זיין איינעם אויס גמישט ווערין דורך דעם שידוך. אמאל. איז דעם ארום מאנס ווייב אריין גקומען צום בערגער. האט ער עס איר גזאגט. אז ער האט חשק מיט איר זיך משדך זיין. און אפשר וועט דער מיט מקוים ווערין דער חלום כנ'ל. האט זי אים גענפֿרט איך האב דאס אויף אין זין גהאט. נאר איך האב ניט גהאט קיין העזה. איך זאל מיט אייך דער פון שמוסין. אז איך זאל מיך משדך זיין מיט אייך. נאר אז איר ווילט. בין איך אוודאי גרייט. און איך וועל בוודאי פון אייך ניט פאר מיידן. ווארין איך האב זיך גשווארן אז גאר מיין גוט און מיין הצלחה זאל פון אייך ניט זיין פאר מיטן. און דער זון (פון דעם בערגער) און די טאכטער. האבן ביידע גלערינט אין איין חדר לשונות און אנדערע זאכן אזו וויא דער סדר איז ביי זיי. און דיא טאכטער פלעגט מען קומען זי זעהן מחמת גרוס חידוש און מע האט אלץ גשענקט מתנות. ביז דער ארום מאן איז רייך גנוארין. און סע

מאוד. והי' יופיה חידוש גדול ביניהם כי לא היה יופי של אנושי כלל ומגודל הפלגת יופיה בא על דעת השרים להשתדך עם העני הזה ושר שהיה לו בן חשק להתחתן עמה. אך אין נאה להם להתחתן עם כזה. ע"כ הוכרחו לראות להשתדל לגדל את האיש הזה והשתדלו שיעבוד אצל הקיסר ונעשה מתחילה (פראפירטשיק) ואח"כ למעלה למעלה כי השתדלו להגביהו במהרה עד שהלך מהר ממעלה למעלה עד שנעשה יעדניראל והיו חפצים השרים להשתדך עמו. אך היו רבים קופצים על זה. כי כמה שרים באו ע"ז ועסקו בזה להגביהו. וגם כי לא היה אפשר לו להתחתן מחמת הבערגיר שכבר היו מדברים להשתדך עמו. והעני הזה שנעשה יעדניראל. היה מצליח יותר ויותר והיה שולח אותו הקיסר להמלחמה והצליח מאד בכל פעם. ונשא אותו עוד יותר למעלה למעלה. והיה הולך ומצליח מאד. עד אשר נסתלק שם הקיסר. ונתייעצו כל בני המדינה לעשות אותו לקיסר. ונתקבצו כל השרים והסכימו כולם שהוא יהיה קיסר. ונעשה קיסר (היינו העני הנ"ל נעשה קיסר) והיה לוחם מלחמות

פלעגין קומען שררות זיא זעהן. און זיא איז זיי זייער גפעלין. און איר שיינקייט איז ביי זיי אנוילד חידוש גווען. ווארין סע גאר ניט גווען קיין מענטשליך שיינקייט. און מחמת איר ווילד גרוס שיינקייט. איז שררות גקומען אוף דעם זין. אז זיין זאלין זיך משדך זיין מיט דעם ארום מאן. און אשררה וואס ער האט גהאט אזון. האט ער חשק גהאט זיך משדך זיין מיט איר. לושמיר סע איז די שררות ניט אן גשטאנען מיט אים זיך משדך זיין. (דהיינו מיט דעם ארום מאן) איבער דעם האבן זיין גמוזט זעהן זיך משתדל זיין דעם מענטש גרוס מאכין (דהיינו דעם ארום מאן) און זיין האבן גזעהן אז ער זאל דינען באם קיסר. און ער איז גווארין פרייר אפראפירטשיק. און דער נאך העכער העכער אלע מאל. ווארן זיין האבין גזעהן אים גיך צוא הייבן אלע מאל ביז ער איז גיך גווארין אלע מאל העכער. ביז ער איז גווארין איעדניראל און די שררות האבין שוין גוואלט זיך משדך זיין מיט אים נאר סע זענען גווען אסך שררות וואס זיי האבין דאס גוואלט. ווארין אסך שררות זענען דרוף גפאלן. און האבין זיך דרינען גפארעט. צו הייבן אים אלע מאל (איבער דעם האט ער זיך ניט גקאנט מיט קיינעם משדך זיין) און דער צו האט ער זיך ניט גקאנט מיט קיינעם משדך זיין מחמת דעם בערגער. ווארין מע האט שוין גשמוקט אז מע זאל זיך משדך זיין מיט אים. און דער ארום מאן. וואס ער איז שוין גווארין איעדניראל. האט ער ווייטער און ווייטער זייער מצליח גווען. און דער קיסר פלעגט אים שיקין אין מלחמות אריין. האט ער זייער מצליח גווען אלע מאל. האט אים דער קיסר נאך העכער אוף גהובן אלע מאל העכער העכער. און ער האט אלץ זייער מצליח גווען. ביז דער קיסר איז גשטארבן. האט זיך דיא גאנצע מדינה מיישב גווען. אז זיין זאלין אים מאכין פאר קיסר און סע זענען צום אוף גקומען אלע שררות. און זיי האבין אלע מסכים גווען אז ער זאל זיין קיסר איז ער גווארין קיסר. (היינו דער ארום מאן הנ"ל איז שוין גווארין קיסר) און ער האט גהאלטן מלחמות. און ער האט זייער מצליח גווען. און ער האט איין גנומען מדינות. און ער האט ווייטער מלחמות גהאלטן און האט אלץ מצליח גווען. און האט אלע מאל ווייטער אפ גנומען מדינות. ביז דיא איברינקע מדינות האבין זיך אליין אונטער גיגעבן אונטער אים מיט גוטן ווילן. ווארין זיי האבין

והיה מצליח מאד. וכבש מדינות. והיה לוחם ומצליח וכובש והולך. עד ששאר המדינות נתייעצו למסור תחת ידו ברצון טוב כי ראו הצלחתו הגדולה. שכל היופי של העולם וכל המזל של העולם אצלו. ע"כ נתקבצו כל המלכים והסכימו שהוא יהיה קיסר על כל העולם. ונתנו לו כתב באותיות של זהב:

והקיסר הזה מיאן עתה להשתדך עם הבערגיר. כי אין נאה לקיסר להשתדך עם בערגיר ואשתו הקיסרית היא לא זזה מן הבערגיר כלל. וירא הקיסר שא"א לו לעשות שידוך אחר נגד הבערגיר הנ"ל. בפרט כי אשתו מחזקת עמו מאד מאד. ע"כ חשב מחשבות על הבערגיר הנ"ל ובתחילה ראה לחסרו. והשתדל בתחבולות כאלו אין הדבר ממנו לגרום לו הפסד. והקיסר בוודאי יכול לעשות כזאת. והיו מפסידים ומחסרים אותו עד שנתדלדל ונעשה עני גמור, והיא הקיסרית היתה מחזקת עמו תמיד. אח"כ ראה הקיסר שכל זמן שזה הבן קיים. היינו בן הבערגיר הנ"ל א"א לו לעשות שידוך אחר. והשתדל להעביר את אותו הבחור של הבערגיר. וחשב מחשבות להעבירו וגלגל עליו עלילות. והושיב עליו שופטים והשופטים הבינו שרצון הקיסר להעבירו מן העולם. ושפטו. להניחו בשק ולהשליכו לים. והקיסרית היה לבה דוה מאד על זה. אך גם הקיסרית א"א לה לעשות כנגד

גזעוהו דיא הצלחה זיינע איז זייער גרוס. ווארין גאר דאס שיינקייט פון דער וועלט און גאר דאס מזל פון דער וועלט איז בייא אים. האבין זיך איין גואמלט אין איינעם אלע מלכים. און האבין מסכים גווען. אז ער זאל זיין אקיסר איבער גאר דער וועלט. און זיין האבין אים גגיבין אכתב מיט גילדנע אותיות:

און דער קיסר (דהיינו דער ארום מאן וואס ער איז גווארין קיסר איבער גאר דער וועלט) האט שוין היינט ניט גוואלט זיך משדך זיין מיט דעם בערגער. ווארין סע שטייט ניט אן אקיסר זאל זיך משדך זיין מיט אבערגער. און זיין ווייב די קיסרית. זיא האט ניט אפ גטרעטן פון דעם בערגער (דהיינו זיא האט מיט דעם בערגער גהאלטן ווארין ער האט זיך מוסר נפש גווען פון אירעט וועגין כנ"ל) האט דער קיסר גזעוהו אז ער קאן קיין שידוך ניט טאן מחמת דעם בערגער. בפרט זיין ווייב האלט מיט אים זייער. דרום האט ער אן גהובין צו טראקטן מחשבות אוף דעם בערגער. און איז דער תחילה האט ער גזעוהו אים בדלות צו שטעלין און ער האט גטאן תחבולות. גלייך אז ווי סע איז ניט פון אים. און האט אלץ גזעוהו אים גורם צו זיין היזיקות. און אקיסר קאן דאס בוודאי טאן. האט מען אים אלע מאל שאדין גטאן און מהאט אים אלץ איזבאויט געלט. ביז ער איז בדלות גווארין. און ער איז גווארין גאר איין ארום מאן. און זיא דיא קיסרית האט אלץ מיט דעם בערגער גהאלטן. נאך דעם האט דער קיסר גזעוהו. אז כל זמן דער זון לעבט (דהיינו דעם בערגערס זון) קאן ער קיין אנדערן שידוך ניט טאן. האט דער קיסר זיך משתדל גווען דעם בחור מעביר זיין פון דער וועלט. און ער האט גטראקט מחשבות אים מעביר צו זיין. און ער האט אוף אים אוף גשטעלט בלבושים. און האט אוף אים גזעצט שופטים זיי זאלין אים משפטן. און די שופטים האבין פאר שטאנען אז דעם קיסרס רצון איז אז מוזאל אים מעביר מן העולם זיין האבין זיין אוס גיגבן דעם משפט. אז מוזאל אים אריין ליגין אין אזאק (דהיינו דעם בחור דער זון פון דעם

הקיסר. מה עשתה. הלכה אל הממונים שהיו ממונים להשליכו לים. ובאתה אצלם ונפלה לפני רגלם והתחננה מהם מאד שיעשו למענה להניחו. כי למה הוא חייב מיתה. ובקשה מהם מאד שיקחו שבו אחר מחויב מיתה להשליכו לים ויניחו אותו הבחור הנ"ל. ופעלה בקשתה אצלם ונשבעו לה שיניחוהו. וכן עשו ולקחו איש אחר והשליכוהו לים. ואותו הניחו. ואמרו לו. לך לך והלך לו. והבחור הזה כבר היה בר דעת. והלך לו. וקודם לזה. הלכה הקיסרית הנ"ל וקראה לבתה הנ"ל. ואמרה לה. בתי תדע שזה הבן של הבערגיר הוא החתן שלך וספרה לה כל אותו המעשה שעבר עליה כנ"ל. ואיך הבערגיר מסר נפשו בשבילי (כנ"ל) והיה עמי בז' מקומות הנ"ל ונשבעתי לו בה' שכל טובי לא יומנע ממנו ולקחתי אותו ה' מקומות לעדות שהם בור ומקוה וכו' כנ"ל. בכן עתה. הנה אתה הוא כל טובתי ומזלי והצלחתי. ובוודאי אתה שלו. ובנו הנ"ל הוא החתן שלך. ואביך מחמת גסותו רוצה להורגו חנם. וכבר השתדלתי להצילו ופעלתי שיניחוהו כנ"ל. ע"כ תדע שהוא החתן שלך (היינו כו הבערגיר הנ"ל) ואל תתרצה עם אחר בעולם כלל. ונתקבלו דברי אמה בעיניה כי גם

בערגער) און מװאל אים אריין ווארפן אין ים אריין. און די קיסרע. האט איר דאס הארץ זייער וויי גטאן דרום. נאר אפילו דיא קיסרע קאן אויף גאר נישט טאן אקעגין קיסר. איז זיא גגאנגען צו דיא ממונים וואס זיא זענען ממונה גווען (גזעצט גווען) אים אריין צו ווארפן אין ים אריין און זיא איז גקומען צו זיי און איז זיי גפאלן צו די פיס. און זי האט זיי זייער גבעטן. אז זיי זאלן דאס איר צו ליב טאן און זיי זאלן אים אנוועק לאזן. ווארין פאר וואס קומט אים מיתה. און זיא האט זי זייער גבעטן אז זיי זאלן נעמען איין אנדערן שבו וואס ער איז חייב מיתה און זיי זאלן אים אריין ווארפן אין ים. און דעם פחור זאלן זיי לאזן. האט זי דאס פיי זיא גפועלט. האבין זיי איר גשווארין אז זיי זאלן אים לאזן. און זיי האבין אזו גטאן. און זיי האבין גנומען איין אנדערען מענטש און האבין אים אריין גווארפן אין ים אריין. און אים האבין זיי גלאזט. און האבין אים גזאגט. גיין גיין איר ער זיך אנוועק גגאנגען. און דער בחור איז שוין גווען אבר דעת איז ער זיך אנוועק גגאנגען. און פאר דעם דהיינו פרייר איי דער פחור איז אנוועק איז גגאנגען די קיסרע. און האט גרופין איר טאכטער און זיא האט צו איר אזו גזאגט. מיין טאכטער. זאלסט וויסן אז דעם בערגערס זון ער איז דין חתן. און האט איר דער ציילט גאר דיא מעשה וואס מיט איר האט זיך גטאן. און ווי דער בערגער האט זיך מוסר נפש גווען פון מיינעט וועגן. און ער איז מיט מיר גווען אין דיא זיבין ערטער (דהיינו אין דיא זיבין ערלייא וואסערין) און איך האב אים אלע מאל גשווארין פייא גאט אז גאר מיין גוטץ זאל פון אים נישט זיין פאר מיטן. און איך האב גנומען די זיבין ערטער צו עדות (דהיינו דעם גרוב און די מקוה און דיא אלע איבריקע זיבין אירלייא וואסערין) בכן היינט. ביסטו זיך גאר מיין גוטץ און גאר מיין מזל און מיין גליק. ביסטו בוודאי זיין. און זיין זון ער איז דין חתן. און דין טאטע מחמת זיין גדלות וויל ער אים הרגענען אום זיסט. און איך האב מיר שוין משתדל גווען אים מציל צו זיין. און איך האב גפועלט אז מװאל אים לאזן. על כן. זאלסטו וויסן אז ער איז דין חתן (דהיינו דעם בערגערס זון) און דוא זאלסט נישט וועלן קיין שום אנדערין חתן איז דער וועלט. האט די

היא היתה יראת שמים. והשיבה שבוודאי תקיים כך והלכה הבת הזאת ושלחה כתב אל בן הבערגיר הנ"ל אל התפיסה שהיא מחזקת עצמה בו. והוא החתן שלה. ושלחה לו כמו חתיכת לאנד קארט. וציירה בו כל המקומות שהחביאה אמה עם אביו כנ"ל שהם הז' עדות בור ומקוה וכו' כנ"ל שציירה בו כמו בור ומקוה וכו'. והזהירה אותו מאד מאד שישמור הכתב הזאת מאד מאד. וחתמה עצמה למטה. אח"כ היה כנ"ל שלקחו הממונים איש אחר ואותו הניחו. והלך לו. וילך ויעבור עד שבא אל הים וישב בספינה ועבר בים. ובא רוח סערה גדולה ונשא הספינה אל ספר א' שהיה שם מדבר. ומגודל הסערה שקורין (אומפיט) נשברה הספינה. אך האנשים שבה ניצולו ויצאו על היבשה. ושם היה מדבר וילכו לנפשם כ"א וא' לבקש לו אוכל לנפשו כי באותו המקום לא היו רגילים הספינות לבא לשם כי היה מדבר וע"כ לא היו מצפים שם על איזה ספינה. לשוב למקומם. והלכו שם במדבר לבקש אוכל ונתפזרו הנה והנה כ"א וא'. והלך הבחור הנ"ל במדבר והיה הולך והולך עד שנתרחק מן הספר ורצה לשוב ולא יכול וכל מה שרצה לשוב נתרחק יותר ויותר עד שראה שא"א לו

טאכטער צו גנומען דער מוטערס רייד. ווארן זיא איז אוף גווען איראט שמים. און זיא האט גענפערט דער מוטער. אז זיא וועט בוודאי האלטין אירע רייד. איז גגאנגען דיא טאכטער. און האט גשיקט אכתב צו דעם בערגערס זון איז דער תפיסה אריין. אז זיא האלט זיך אין אים. און ער איז איר חתן. און זיא האט אים גשיקט אזו ווי אשטיק לאנד קארט. און זיא האט דרוף אוס גמאלט אלע ערטער וואס דיא מוטער אירע האט זיך פהלטין מיט זיין פאטער. וואס זיי זענען דיא זיבין עדות. דהיינו דער גרוב און דיא מקוה און דיא איבריגע כנ"ל. דהיינו זיא האט דרוף אוס גמאלט אזו ווי אגרוב און אזו ווי אמקוה און אזו די איבריגע זיבין אירליי וואסרן. און זיא האט אים זייער זייער אן גזאגט. אז ער זאל דאס כתב זייער זייער היטין. און זיא האט זיך הונטן אונטער גחתמת. דער נאך איז אזו גווען כנ"ל. דיא ממונים האבין גנומען איין אנדערין מענטשן. און אים האבן זיי גלאזט. איז ער זיך אוועק גגאנגען. און ער איז גגאנגען און גגאנגען ביז ער איז גקומען צום ים. האט ער זיך גזעצט אוף איין שיף און איז אוועק אוף דעם ים. איז אן גקומען אגרוסער שטורעם ווינט. און האט אוועק גטראגין דיא שיף צו איין פארטין וואס דארט איז גווען מדבר (דהיינו וויסט) און מחמת דעם גרוסן אימפעט איז דיא שיף צוא פראכין גווארין נאר די מענטשן פון דער שיף זענען ניצול גווארין און זיי זענען ארויס אוף דער יבשה. און דארט איז גווען מדבר זענען די מענטשן פון דער שיף גגאנגען זיך זוכין עפעס עסין. איטליכר האט זיך גזוכט עפעס עסין. ווארין אוף דעם ארט איז ניט גיווען דער סדר אז דיא שיפין זאלין אהין אן קומען. ווארין סע איז גווען מדבר. איבער דעם האבין זייא זיך ניט גרעכט דארט אז סע זאל עפעס אשיף אן קומען אז זייא זאלין זיך אום קערין אהיים. זענען זייא דארט גגאנגען איז דער מדבר זיך זוכין עסין. און זייא זענען צוא שפרייט גווארין אהין און אהער איטליכער באזונדער. איז דער בחור גגאנגען אין דער מדבר. און ער איז גגאנגען און גגאנגען ביז ער האט זיך דער ווייטערט פון דעם פארטן און ער האט זיך גיוואלט אום קערין. און ער האט שוין ניט גקענט. און וואס ער האט זיך גוואלט אים קערין איז ער אלץ

לשוב. וילך באשר ילך. והלך שם במדבר והיה בידו קשת שהיה מציל עצמו נגד החיות רעות שבמדבר. ומצא שם איזה דברים לאכול. והיה הולך והולך עד אשר יצא מן המדבר. ובא אל מקום (ישוב) שהיה שם מקום פנוי והיה שם מים ואילנות סביב סביב של פירות והיה אוכל מן הפירות ושתה מן המים. ונתיישב בדעתו לישוב שם. מספר ימי חייו. כי בל'ז קשה לו לשוב אל היישוב ומי יודע אם יגיע עוד למקום כזה אם יניח המקום הזה וילך לו. ע"כ היה בדעתו לישוב שם ולחיות שם ימי חייו. מאחר שטוב לו שם. שהיה לו הפירות לאכול. והמים לשתות. ולפעמים היה יוצא ורובה בקשתו ארנבת או צבי והיה לו בשר לאכול. גם היה צד לעצמו דגים כי היה שם דגים טובים מאד בתוך המים. וייטב בעיניו לבלות שם ימי חייו:

והקיסר הנ"ל אחר שנעשה המשפט בבן הבערגיר הנ"ל ועתה נפטר ממנו. (כי הקיסר סבר שכבר נתקיים בו המשפט באמת בבן הבערגיר הנ"ל ושוב איננו בעולם) כעת יוכל להשתדך עם בתו הנ"ל והתחילו לדבר לה שידוכים. עם מלך פלוני ועם מלך פלוני וכיוצא. ועשה לה חצר כראוי וישיבה שם. ולקחה לעצמה בנות שרים להיות לה לריעותיה וישיבה שם. והיתה מנגנת בכלי שיר וכיוצא כדרכם וכל מה שהיו מדברים לה שידוכים היתה משיבה שאין רצונה בדברים דהיינו לדבר השידוך. רק שיבא

מער דער ווייטערט גווארין. ביז ער האט גזעהן אז ער קאן זיך שוין נישט אום קערין. איז ער גגאנגען און גגאנגען. אין דער מדבר. און ער האט געהאט אין דער האנט אבוגין וואס ער האט זיך מציל גווען אקעגין דיא חיות רעות פון דער מדבר. און וויא ער איז גגאנגען. האט ער זיך דארט גפונען עפעס עסן. און ער איז אזוי גגאנגען און גגאנגען ביז ער איז ארום פון דער מדבר. און ער איז גקומען צו איין ארט. וואס דארט איז גווען אליידיק ארט. און סע איז דארט גווען וואסער און ביימער ארום פון פירות. און ער האט גגעסן פון דיא פירות און האט גטרינקען פון דעם וואסער. און ער האט זיך מיישב גווען אין דער דיעה. אז ער זאל דארט אנוועק זיצן ווייל ער וועט לעבן. ווארן בלויז איז זיך אים שוין שווער אום צו קערן זיך אין יישוב אריין. און ווער ווייסט צוא ער וועט נאך קומען צוא אזוי איין ארט. אז ער וועט דאס ארט אנוועק לאזן. און וועט פון דאנעט אנוועק גיין. איבער דעם האט ער גוואלט דארט אנוועק זיצן. און ער זאל דארט איבער לעבן דיא וועלט. ווארן סע איז אים דארט גוט גווען. ווארן ער האט זיך געהאט דיא פירות צוא עסן. און וואסער צו טרינקען. און אמאל פלעגט ער זיך ארום גיין און פלעגט זיך שיקן מיט זיין בוגן אהאז אדער אהערש האט ער געהאט פלייש צו עסן. און ער פלעגט זיך דארט חאפן פיש ווארן דארט איז גווען זייער גוטע פיש אין דעם וואסער. איז אים גפעלן אז ער זאל דארט איבער לעבן זיינע יארן:

און דער קיסר. נאך דעם אז סע איז שוין גיטאן גווארן דער משפט אין דעם בערגערס זון און ער איז אים שוין פטור גווארן (ווארן דער קיסר האט גמיינט אז מען האט טאקע באמת אזוי גטאן דעם משפט אין דעם בחור און ער איז שוין און דער וועלט נישט דא) היינט קאן ער שוין אשידוך טאן מיט זיין טאכטער. האט מען איר אן גהובן צוא ריידן שידוכים. מיט דעם מלך און מיט דעם מלך. און ער האט איר גימאכט אהוף אזוי וויא דער סדר איז און זיא איז דארט גזעסן. און זיא האט זיך גינאמען פאנעס שררות טעכטער זייא זאלן מיט איר זיין. און זיא

המשודך בעצמו והיא היתה בקיאה מאד בחכמת השיר. ועשתה באומנות מקום שיבא המשודך על אותו המקום. ויעמוד כנגדה. וידבר דברי שיר היינו שיר של חשק כדרך שמדבר החשוק לחשוקתו דברי חיבה. והיו באים מלכים להשתדך. ועלו על אותו המקום. והיו מדברים כ"א וא' שיר שלו. ולקצתם שלחה תשובה ע"י ריעותיה ג"כ בדרך שיר וחיבה. ולקצת שנראו לה יותר. השיבה בעצמה והרימה קולה בשיר והשיבה לו ג"כ דברי חיבה. ולקצת שנראו לה עוד יותר היתה מראה עצמה פא"פ והיתה מראה את פניה והשיבה לו דברי שיר וחיבה. ולכולם סיימה בסוף. אבל לא עברו עליך המימות. ולא היה מי שמבין כוונתה וכשהיתה מראת פניה היו נופלים מגודל יפיה. והיו קצת נשאים חלשות וקצת נשתגעו מחמת חולת אהבה מגודל יפיה שהיה מופלג מאד מאד ואעפ"כ אע"פ שנשתגעו ונשארו חלשות עכ"ז היו באים מלכים להשתדך עמה. ולכולם השיבה כנ"ל: והבן הנ"ל (היינו בן הבערגיר הנ"ל) ישב שם באותו מקום הנ"ל ועשה לעצמו שם מקום לישב בו. והיה יושב שם וגם הוא היה יכול לנגן ויודע חכמת השיר והיה בוחר לו עצים שראויים לעשות מהם

איז דארט גזעסן. און זיא פלעגט שפילן אויף כלי שיר אזו וויא זייער סדר איז. און וואס מע האט איר גרעט שידוכים. האט זי אלץ גענפערט. אז זיא וויל ניט קיין רייד דהיינו מע זאל ריידן דעם שידוך. נאר ער זאל אליין קומען (דהיינו דער וואס ער וויל זי נעמען) און זי האט זייער וואל גיקאנט חכמת השיר (דהיינו די חכמה מע זאל ריידן זייער שיינע לידער מיט גרוס חכמה). און זיא האט גמאכט מיט מלאכות איין אָרט. וואס ער זאל ארום קומען אויף דעם אָרט. (דהיינו דער וואס ער וויל זיא נעמען) און ער זאל זיך שטעלן אקעגן איר. און ער זאל ריידן אשיר. דהיינו אשיר של חשק אזו ווי אַחשוק רעט צו זיין חשוקה (דהיינו רייד פון ליבשאפט). זענען גקומען מלכים זיך משדך זיין. און זייא זענען ארום גקומען אויף דעם אָרט. און זיי האבן גירעט איטליכער זיין שיר. האט זיא אטייל ארום גשיקט אַתשובה דאָרף אירע פאנעס. אויף מיט אשיר און מיט ליבשאפט. און אטייל וואס זיי זענען איר מער גיפעלן. האט זיא זייא אליין גיענפערט. און זיא האט אויף גהובין איר קול מיט אשיר. און זיא האט אים גיענפערט אויף רייד פון ליבשאפט. און צוא אטייל וואס זייא זענען איר נאך בעסער גיפעלן האט זיא זיך אליין ארום גוויזן פנים אל פנים. און זיא האט ארום גוויזן איר פנים. און זיא האט אים גענפערט אשיר מיט ליבשאפט. און צו אלע האט זיא אלץ אויס גלאזט צום סוף. דיא וואסערן זענען אָבער איבער דיר ניט אריבער גאנגען. און סע האט קיינער ניט פאר שטאנען וואס זיא מיינט. און אז זי האט ארום גוויזן איר פנים פלעגט מען אנדער פאלן מחמת גרוס שיינקייט. און אטייל זענען גבליבן חלשות און אטייל זענען משוגע גווארן מחמת חולת אהבה מחמת איר גרוס שיינקייט וואס סע איז זייער זייער ווילד גווען. און פון דעסט וועגן פארט. חאטשע זייא זענען משוגע גווארן און זענען גיבליבן חלשות. פון דעסט וועגן פארט פלעגן מלכים קומען אז זייא זאלן זיך משדך זיין מיט איר. און זיא האט זייא אלע אזו אפ גיענפערט כנ"ל: און דער זון פון דעם בערגער הנ"ל. איז זיך דארט גיזעסן אויף דעם אָרט (הנ"ל) און ער האט זיך דארט גמאכט איין אָרט צו זיין דרינען. און ער איז זיך דארט גזעסן. און ער האט אויף גיקענט שפילן און ער האט גיקענט חכמת השיר. האט

כלי שיר ועשה לעצמו כלי שיר. ומהגידין של החיות עשה לו נימין. שקורין (סטריניס) והיה מנגן ומשורר לעצמו. והי' לוקח הכתב שהיה לו ששלחה לו הבת הקיסר הנ"ל והיה משורר ומנגן וזוכר כל המאורעות שהיו לו ואיך אביו היה בערגיר וכו' ועתה נשלך לכאן. והלך ולקח הכתב הנ"ל ועשה לו סימן באילן אחד. ועשה שם מקום וטמן שם הכתב הנ"ל. וישב שם איזה זמן. פעם אחד היה רוח סערה גדולה ושבר כל האילנות שהיו עומדים שם. ולא היה יכול להכיר האילן שטמן שם הכתב. כי בעוד שהיו עומדים היה לו סימן להכיר. ועכשיו שנפלו נתערב האילן בין האילנות שהיו שם הרבה מאד. ולא היה יכול להכיר האילן. וזה א"א לבקוע כל האילנות לחפש הכתב. כי היו רבים מאד. והיה בוכה ומצטער על זה מאד מאד וראה שאם ישב כאן בוודאי ישתגע מגודל הצער שהיה קשה עליו מאד. ונתיישב שמוכרח לילך להלן. ויעבור עליו מה. כי בל"ז הוא מסוכן מאד מגודל הצער כנ"ל. ולקח לו בשר ופירות בתוך שקו. וילך כאשר ילך. ועשה לעצמו סימנים באותו המקום שיצא משם. והיה הולך עד שבא אל ישוב. ושאל איזה מדינה היא זאת. השיבו לו. ושאל

ער זיך אויס גקליבן האלץ וואס מע קאן דרויס מאכין כלי שיר (דהיינו כלים וואס מע שפילט אוף זייא) און ער האט זיך גמאכט כלי שיר. און פון דיא אדערן פון דיא חיות האט ער זיך גמאכט סטרינעס. און ער פלעגט זיך צו שפילן. און ער פלעגט נעמען דאס כתב וואס ער האט גהאט וואס זיא האט אים גשיקט (דעמאלט אז ער איז גווען אין דער שביה) און ער האט זיך גזונגען און גשפילט און ער האט זיך דער מאנט וואס מיט אים האט זיך איבער גטאן. און וויא דער פאטער איז גווען אבערגער וכו' און היינט איז ער אהער פאר ווארפן גווארן. און ער איז גגאנגען און האט גנומען דאס כתב און האט זיך גמאכט אסימן אין אבנים. און ער האט דארט אין דעם בוים גמאכט איין ארט. און האט דארט דאס כתב בהלטן. און ער איז דארט גזעסן אצייט. אמאל איז גווען אגרוסער שטורעם ווינט. און ער האט צוא פראכן אלע ביימער וואס זיי זענען דארט גישטאנען. האט ער נישט גקאנט דער קענען דעם בוים וואס ער האט דארט בהאלטן דאס כתב. ווארן אז דיא ביימער זענען דארט גשטאנען אוף זייער ארט. האט ער גהאט אסימן צו דער קענען. אבער היינט אז זייא זענען איין גפאלן. איז דער בוים פאר מישט גווארן צווישן דיא איבריגע ביימער וואס סע איז דארט גווען זייער פיל. האט ער שוין ניט גיקענט דער קענען דעם בוים. און דאס איז ניט גמאלט אז מע זאל אוף שפאלטן אלע ביימער און מע זאל זוכן דאס כתב ווארן סע גווען זייער פיל ביימער. האט ער זייער גווינט און ער האט זיך זייער מצער גווען. און ער האט פאר שטאנען אז ער וועט דא זיצן וועט ער בוודאי משוגע ווערן מחמת גרוס צער וואס ער האט גהאט. האט ער זיך מיישב גווען. ער מוז אוועק גיין ווייטער. און וואס סע וועט זיך שוין מיט אים טאן לאז זיך טאן. גיין אוועק מוז ער. ווארן ער איז זיך שוין בלז מסוכן זייער מחמת גרוס צער. און ער האט זיך גנומען פלייש און פירות אין אזאק אריין. און ער איז גגאנגען וויא היז ער וועט גיין. און ער האט זיך גמאכט סימנים אין דעם ארט וואס ער איז פון דארט אוועק גגאנגען און ער איז גגאנגען ביז ער איז גקומען צו איין ישוב. האט ער גפרעגט. וואס פאר אמדינה איז דאס. האט מען אים גיענפערט. האט ער גפרעגט. אויב מע

אם נשמע כאן מאותו הקיסר הנ"ל השיבו לו הן. ושאל אם נשמע כאן מבתו היפת תואר. השיבו לו הן. אך שא"א להשתדך עמה כנ"ל. ונתיישב בדעתו. מאחר שא"א לו לבא לשם והלך אל המלך של אותו המדינה. וסיפר לו כל לבו. ושהוא החתן שלה ובשבילו אינה רוצה להשתדך עם אחר. ומאחר שא"א לו לבא לשם. בכן הוא מוסר לו כל הסימנים שבידו דהיינו הז' מימות הנ"ל. ושאותו המלך ילך לשם וישתדך עמה. ולו יתן מעות בעד זה. והכיר המלך שדבריו כנים. כי א"א לבדות זאת מן הלב והוטב הדבר בעיניו. אך נתיישב אם יביא אותה לכאן. ואותו הבחור יהיה פה אין הדבר טוב לפניו. ולהורגו קשה בעיניו כי מדוע יהרג על הטובה שעשה לו. בכן נתיישב לשלחולמרחק ר' פרסאות וחרה הדבר מאד בעיני הבן הנ"ל על אשר הוא משלחו בעד טובה כזו שעשה לו והלך שם אל מלך אחר ג"כ וסיפר לו ג"כ כנ"ל ומסר לו כל הסימנים ולהשני הוסיף סימן יותר וצוה עליו וזרזו שיסע תיכף אולי יוכל להקדים את חבירו. וגם אפי' אם לא יקדימו יש לו סימן יותר מחבירו. והשני נתיישב ג"כ כנ"ל כמו הראשון ושלח ג"כ את אותו הבן למרחוק ר' פרסאות. וחרה

הערט דא פון דעם קיסר (הנ"ל). האט מען אים גענפערט. יוא. האט ער גפרעגט. אויב מע הערט דא פון זיין טאכטער דיא יפת תואר. האט מען אים גיענפערט. יוא. לושמיר סע קאן זיך קיינער מיט איר ניט משדך זיין (כנ"ל ווארן זיא וויל קיינעם ניט כנ"ל) האט ער זיך מיישב גווען. מחמת ער קאן שוין אהין נישט קומען. און איז גגאנגען צום מלך פון דער מדינה. און האט אים אויס דער ציילט גאר זיין הארץ. און אז ער איז איר חתן און איבער אים וויל זיא קיין אנדערן שידוך ניט. און מחמת ער קאן אהין נישט קומען. דרום גיט ער אפ אלע סימנים וואס ער האט צוא דעם מלך דהיינו דיא זיבן וואסערין הנ"ל. און דער מלך זאל זיך גיין אהין וועט ער זיך משדך זיין מיט איר. און אים זאל ער גיבן געלט דער פאר. האט דער מלך דער קענט. אז זיינע רייד זענען אמת. ווארן מען קאן זיך אזונס ניט אוס טראכטן פון דעם הארץ. איז די זאך דעם מלך גפעלן. נאר דער מלך האט זיך מיישב גווען אז ער וועט זיא דא פרגענגען אהער. און דער בחור וועט דא זיין. איז זיך פאר אים ניט גוט. זאל ער אים הארגענען. האט ער ניט גוואלט טאן אזו אונדא ווארן פאר וואס זאל מען אים נאך הרגענען פאר דער טובה וואס ער האט אים גיטאן. בכן האט זיך דער מלך מיישב גווען ער וועט אים פאר שיקן אוף צוויי הונדערט מייל ווייט. האט עס אים זייער פאר דראסן נאך וואס ער פאר שיקט אים פאר אזו אטובה ווי ער האט אים גטאן. איז ער גגאנגען דארט אויף צו איין אנדערן מלך. און האט אים אוף אזו דער ציילט כנ"ל (דהיינו דער בחור דעם פערנערס זון ווייל סע האט אים פאר דראסן וואס דער ערשטער מלך האט אים פאר שיקט איז ער גגאנגען צו איין אנדערן מלך און האט יענעם אוף דער ציילט דיא גאנצע מעשה מיט אלע סימנים כדי דער אנדערער זאל גיך לופן נעמען די יפת תואר) און האט אים מוסר גווען אלע סימנים און צו דעם אנדערן האט ער נאך מוסיף גווען מער אסימן. און ער האט אים גהייסן און האט אים מזרז גווען אז ער זאל תיכף פארן. טאמער וועט ער קענען יענעם מלך איבער זאגן. כדי ער זאל פרייר קומען אהין. און אפילו אז ער וועט ניט פרייר קומען. האט ער זיך אבער אסימן מער פון דעם ערשטן און דער אנדערער האט זיך אויף אזו מיישב גווען ווי דער ערשטער (אז סע

לו ג'כ מאד וילך אל השלישי . ולהשלישי מסר עוד סימנים מובהקים ביותר. וילך ויסע תיכף המלך הראשון הנ"ל ובא לשם למקום בת הקיסר הנ"ל ועשה לו שיר ונעץ בתוך השיר ע"פ החכמה זו כל אותן המקומות דהיינו הז' עדים הנ"ל. אך ע"פ השיר נזדמן לו שלא סדרם כסדר את המקומות הנ"ל כי כן הגיע לו ע"פ חכמת השיר. ובא לשם על המקום הנ"ל. והגיד השיר. כשמעו בת הקיסר המקומות הנ"ל נפלא בעיניה ונראה לה שמוכרח שזהו בן גילה רק היה קשה בעיניה על שלא סדרם כסדר. אך אעפ"כ חשבה בדעתה. אולי מחמת חכמת משקל השיר בא לו זה הסדר ונסכם בלבה שזה הוא. וכתבה לו שהיא משודכת לו ונעשה שמחה ורעש. שנמצא לה בן גילה. והכינו על החתונה. בתוך כך בא השני. והיה רץ ג'כ לשם. ואמרו לו שכבר היא משודכת ולא השגיח ע"ז ואמר שאעפ"כ יש לו דבר שיגיד לה שבוודאי יפעול. ובא והגיד שירו וסידר כל המקומות הנ"ל כסדר וגם נתן עוד סימן יותר

איו פאר אים ניט גוט אז דער פֿחור זאל דא זיין) האט דער אַנדערער מלך אים אויף פאר שיקט אוף צוויי הונדערט מייל ווייטער. האט עס אים ווידער זייער פאר דראָסן. איו ער גגאנגען ווידער צום דריטן (דהיינו דער פֿחור דעם פֿערגערס וון איו ווידער גגאנגען צו איין מלך דאס איו שוין גווען דער דריטער. און האט אים אויף אזו גזאגט כנ"ל די גאנצע מעשה) און צוא דעם דריטן האט ער נאך מער סימנים גזאגט זייער גוטע סימנים האט זיך אויף גיהובן דער ערשטער מלך הנ"ל און איו גפארן אהין תיכף און איו אהין גקומען צו דעם ארט פון דער בת קיסר הנ"ל דהיינו די יפת תואר און דער מלך האט זיך גמאכט אשיר. און האט איין גזעצט איו דעם שיר מיט חכמה דא אלע ערטער דהיינו דא זיבן עדות הנ"ל (דהיינו די זיבן אירליי וואסערן וואס דאס איו גווען דער עיקר סימנים וואס זיא האט גהאט אין איר חתן כנ"ל) לושמיר וועדליק דער חכמה פון דעם שיר. איו אים אויס גקומען דא זיבן ערטער ניט כסדר (דהיינו למשל ער האט פֿדארפט צו זאגן פֿריר דעם גרוב און דער נאך די מקוה וכו' און ער האט פאר קערט גזאגט) ווארן סע איו אים אזו אויס גקומען על פי חכמת השיר. און דער מלך איו ארויף גקומען אויף דעם ארט (דהיינו אויף דעם ארט וואס ווער סע האט זיך גוואלט משדך זיין מיט איר האט גמוזט אויף דעם ארט ארויף קומען און זאגן אשיר מיט חכמה כנ"ל) און ער האט גזאגט זיין שיר. וויא זיא האט דער הערט דא ערטער (דהיינו דא זיבן אירליי וואסערן) איו ביי איר אנווילד חידוש גווען. איו איר גפעלן אז דאס איו בוודאי איר חתן נאר סע איו איר קשה גווען פאר וואס ער זאגט זיי ניט כסדר לושמיר פון דעסט וועגין פארט. האט זי זיך גטראכט אפשר מחמת דער חכמה פון דעם שיר איו אים אויס גקומען דער סדר. איו ביי איר גבליבן איו הארץ אז דאס איו ער אליין. האט זיא אים אפ גשריבן אז זיא איו זיך משדך מיט אים. איו גווארין אגרוסע שמחה און ארעש. באשר די יפת תואר האט זיך שוין גפונען אשידוך און מהאט זיך שוין גרעכט אויף דער חתונה. דער ווייל קומט אן דער אַנדערער (דהיינו דער אַנדערער מלך וואס אים האט אויף דער פֿחור אויס גזאגט אלע סימנים און נאך מער אסימן כנ"ל) און דער אַנדערער איו אויף גילאפין אהין. האט מען אים גזאגט אז זיא האט שוין אשידוך גטאן. און ער האט דרוף ניט גיקוקט. איו ער האט גיזאגט. פון דעסט וועגין פארט. האט ער אָבער אַזאך וואס ער וועט איר זאגין. וואס ער וועט פֿוודאי פולין. איו ער גקומען (דהיינו דער

ושאלה אותו. מאין יודע הראשון. ולהגיד האמת לא טוב לפניו. ואמר שאינו יודע. ונפלא בעיניה מאד ועמדה משתומם. כי גם הראשון סיפר המקומות. ומאין יתוודע לאדם סימנים הללו. אך אעפ"כ נראה בעיניה שזה השני הוא בן גילה. מאחר שראתה בו שסיפר כסדר וכו' כנ"ל. והראשון. אפשר ע"פ חכמת השיר בא לו זאת שהזכיר אלו המקומות. אך נשארה עומדת. והבחור הנ"ל כששלחו השני חרה לו ג"כ והלך אל השלישי וסיפר לו ג"כ כנ"ל ומסר לו עוד יותר סימנים מובהקים ביותר. ולפני הג' סיפר כל לבו. באשר שהיה לו כתב שהיה מצוייר בו המקומות כנ"ל בכן יצייר לעצמו ג"כ על נייר כל אותן המקומות ויביא אליה והשלישי נתישב ג"כ כנ"ל שאין טוב לפניו שיביא אותה לכאן וזה הבחור יהיה כאן ושלח ג"כ את הבחור עוד למרחוק יותר ר' פרסאות. וזה המלך השלישי רץ ג"כ לשם (דהיינו ליקח את היפת תואר) ובא לשם. והגידו לו שכבר יש כאן ב' הנ"ל. והשיב אף עפ"כ. כי יש לו דבר שבדאי יפעול. והעולם לא היו יודעים כלל מפני מה היא נתרצה לאלו יותר מאחרים. ובא גם השלישי והגיד שירו בסימנים מובהקים יותר.

אנדרער מלך) און האט גיזאגט זיין שיר. און דער אנדרער האט שוין מסדר גווען די אלע ערטער כסדר. און דער צו האט ער גגיבן נאך מער אסימן. האט זי אים גפרעגט פון וואנעט ווייסט דער ערשטער. זאל ער זאגן דעם אמת איז זיך פאר אים ניט גוט (דהיינו. דער אנדרער האט זיך גטרעט. ער קאן איר ניט אוסזאגן דעם אמת אז דער בחור האט דעם ערשטן אוסזאגט. ווארן דאס טוג זיך אים נישט אז זי זאל דאס וויסן) האט ער איר גיענפערט. ער ווייסט ניט. (פון וואנעט דער ערשטער האט גווקט דיא סימנים) איז ביי איר דאס אנווילד חידוש גווען. און זי איז גבליבן שטיין פאר טוימילט. ווארין דער ערשטער האט זיך אויף אויס דער ציילט די אלע ערטער. און פון וואנעט זאל אמענטש וויסן די סימנים. לושמיר פון דעסט וועגין פארט איז איר גפעלין אז דער אנדרער ער איז איר חתן. ווארין זי האט גזעהן אז ער האט דער ציילט כסדר. און דער צו נאך אסימן מער און דער ערשטער אפשר איז דאס אים אויס גקומען דאך דער חכמה פון דעם שיר וואס ער האט דער מאנט די ערטער. נאר זי איז שוין גבליבן שטיין. (כלומר זי האט זיך שוין קיין עצה ניט גקאנט גיבן איז זי גבליבן שטיין און האט שוין מיט קיינעם ניט גוואלט זיך משדך זיין) און דער בחור דהיינו דעם בערגירס זון. וויא דער אנדרער מלך האט אים פאר שיקט. האט עס אים ווידער זייער פאר דראסין. איז ער גאנגען צום דריטן און האט אים אויף דער ציילט גאר דיא גאנצע מעשה כנ"ל און ער האט אים נאך מער סימנים גזאגט זייער גוטע סימנים. און פאר דעם דריטן האט ער אויס גרעט גאר זיין הארץ. באשר ער האט גהאט אכתב וואס אויף דעם כתב איז גווען אויס גמאלט די אלע ערטער (דהיינו דיא זיבן אירליי וואסערין) בכן זאל ער זיך אויס מאלין אויף אפאפיר די אלע ערטער און זאל איר ברענגען. און דער דריטער מלך האט אויך פאר שיקט דעם בחור נאך זייער צוויי הונדערט מייל און דער דריטער איז אויף גלאפין אהין. און איז אהין גקומען. האט מען אים גזאגט אז סע איז שוין דא דא די צוויי (דהיינו די צוויי מלכים הנ"ל) האט ער גענפערט. פון דעסט וועגין פארט. ווארין ער האט אזו אואך וואס ער וועט בוודאי פולין. און די וועלט האט גאר ניט גווקט. פאר וואס זי וויל דיא דאזיגע בעסער איידער

והראה הכתב עם ציור המקומות ונבהלה מאד. אך לא יכלה לעשות דבר. מחמת שגם הראשון נראה שזה ואח"כ השני. ע"כ אמרה שלא תאמין עד שיביאו לה כתב ידה בעצמו. אח"כ נתיישב בדעתו הבחור הנ"ל עד מתי יהיו משלחין אותו בכל פעם להלן יותר ע"כ יישב עצמו שהוא בעצמו יניח עצמו לילך לשם. אולי יפעול הוא. והיה הולך וסובב עד שבא לשם. ואמר שהוא יש לו דבר וכו'. ובא והגיד שירו ונתן עוד יותר ויותר סימנים מובהקים. והזכיר אותה שלמד עמה בחדר א' וכיוצא בזה. וסיפר לה הכל שהוא שלח המלכים הנ"ל ושטמן הכתב באילן וכל מה שעבר עליו. אבל היא לא השגיחה כלל על זה. (ובוודאי גם הראשונים המלכים הנ"ל אמרו איזה טעמים על מה שאין בידם הכתב) ולהכיר אותו בוודאי א"א כי כבר עבר זמן רב. ולא רצתה להשגיח עוד על סימנים כלל עד שיביאו לה הכתב. כי גם על הראשון סברה שזהו בוודאי וכן על השני וכו' ע"כ לא רצתה וכו' כנ"ל. ונתיישב הבחור שכאן א"א לעשות שהיות כלל. ונתיישב לשוב ולחזור למקומו אל המדבר שהיה בו. ושם יכלה

אנדערע. און דער דריטער איז אויף אן גקומען און האט גזאגט זיין שיר מיט זייער וואלע סימנים בעסערע סימנים פון דיא ערשטע. און ער האט גוויזן דאס כתב (דהיינו וואס ער האט זיך אליין נאך גמאלט דיא ערטער) מיט דיא אלע ערטער אויס גמאלט. איז זיא זייער נבהל גווארין (כלומר דער שראקאוו פאר טומלט) נאר זיא האט שוין נישט גקענט טאן קיין שום זאך. מחמת אויף דעם ערשטין האט זיא זיך אויף גמיינט. אז דאס איז ער אליין. און נאך דעם אויף דעם אנדערין. איבער דעם האט זיא גזאגט אז זיא וועט שוין ניט גלייבן ביז מע וועט איר ברענגען איר אייגן כתב אליין

(דהיינו דעם בערגערס זון) ביז וויא לאנג וועט מען עס אים אלץ פאר שיקן ווייטער. האט ער זיך מיישב גווען ער אליין וועט זיך לאזן אהין. (דהיינו צו דער בת קיסר) טאמער וועט ער פולן. און ער איז גגאנגען און גגאנגען ביז ער איז אהין גקומען. און ער האט גזאגט ער האט אזאך. וואס ער וועט בוודאי פולן. און ער איז גקומען און האט גזאגט זיין שיר. און ער האט גזאגט נאך מער סימנים זייער גוטע סימנים. און ער האט זיא דער מאנט אז ער האט מיט איר אין חדר גלערנט. און נאך אנדערע סימנים. און ער האט איר אלץ אוס דער ציילט. אז ער האט גשיקט דיא מלכים הנ"ל און אז ער האט ביהלטן דאס כתב אין אבוס. און אליינג וואס מיט אים האט זיך איבער גטאן. אבער זיא האט דרוף גאר ניט גקוקט. (און די ערשטע דרייא מלכים האבן בוודאי אויף גמוזט זאגן עפס טעמים פאר וואס זייא האבן ניט דאס כתב) און צו דער קענען אים. איז בוודאי ניט מעגלעך. ווארן עס איז שוין אנוועק גגאנגען אלאנגע צייט. און זיא האט שוין ניט גוואלט קוקן אויף קיין שום סימנים. ביז מע וועט איר ברענגען דאס כתב פון איר האנט אליין. ווארין אויף דעם ערשטין האט זיא זיך אויף גמיינט אז דאס איז ער בוודאי. און אזו אויף דעם אנדערין וכו' איבער דעם האט זי שוין ניט גוואלט קיין שום סימנים וכו' כנ"ל. און דער בחור (דהיינו דעם בערגערס זון) האט זיך מיישב גווען. ער קאן דא קיין שהיות ניט מאכין (כלומר ער קאן דא ניט זאמען. ווארין טאמער ווערט מען גיוואר אז ער איז דא וועט אים דער קיסר הרגינען כנ"ל) האט ער זיך מיישב גווען ער וועט זיך ווידער אום קערין צו זיין ארט אין דער מדבר אריין וואס ער איז פריר דארט

ימי חייו. והיה הולך וסובב להגיע למדבר הנ"ל. והגיע לשם אל המדבר הנ"ל בתוך כל הנ"ל עברו בין כך ובין כך כמה שנים ונסכם אצל הבחור הנ"ל שישב שם במדבר ויבלה שם ימי חייו. כפי מה שערך בדעתו חיות האדם בעוה"ז נחקר בדעתו שטוב לבלות כאן מספר ימיו וישב שם ואכל וכו' כנ"ל:

ועל הים היה רוצח. והרוצח שמע שנמצא יפת תואר כוז בעולם וחשב לתופסה. אף שהוא לא היה צריך אותה. כי היה סריס. אך חשק לתופסה כדי למוכרה לאיזה מלך ויקח בעדה הון רב והתחיל להשתדל בזה. והרוצח הוא מופקר והפקיר עצמו אם יפעול ואם לאו ומה יפסיד כי הוא מופקר כדרך הרוצח. והלך הרוצח וקנה סחורות רבות מאד מאד ריבוי מופלג מאד. גם עשה ציפרים של זהב והיו נעשים באומנות שנדמה שהם חיים ממש (נאטיעריד) גם עשה שיכלים של זהב והיו הציפרים עומדים על השבלים. וזה היה בעצמו נדמה לחידוש. שהציפרים עומדים על שבלים ואין השבלים נשברים. כי היו צפורים גדולים (ע"כ ה"י חידוש) גם עשה בתחבולות שנדמה שהם מנגנים ואחת היתה מכה ומקשקשת בלשונה שקורין (גיקנאקט) ואחת היתה מצלצלת בפיה שקורין (גישווישטשיט) ואחת היתה מזמרת. והכל היה בתחבולות שהיו בני אדם עומדים שם בתוך חדר שהיה על הספינה מאחורי

גווען. און דארט וועט ער איבער לעבין זיינע יארין. און ער איז גאנגען און גאנגען כדי ער זאל קומען צו דער מדבר. און ער איז אהין גקומען צו דער מדבר הנ"ל. דער ווייל וויא דאס האט זיך אלץ גטאן דער ווייל זענען אונזעק גאנגען זייער אסך יארין און ביי דעם בחור איז גבליבן אין דער דיעה אז ער זאל דארט אונזעק זיצן אין דער מדבר און ער זאל דארט איבער לעבין זיינע יארין. וועדליג וויא ער האט אפ גשאצט דאס גאנצע לעבין פון דעם מענשן אויף דער וועלט. איז ביי אים אפ גקלערט גווארין אין זיין דעה. אז סע איז גוט דא אין דער מדבר איבער צו לעבין זיינע יארין און ער איז דארט גזעסין און האט גזעסין פון די פירות וכו' כנ"ל:

און אויף דעם ים איז גווען ארוצח. און דער רוצח האט גהערט אז סע גפינט זיך אזו איפט תואר אויף דער וועלט האט ער גוואלט זיך אויף חאפין. חאטשע ער האט זיך נישט גדארפט. ווארין ער איז גווען אקריס. נאר ער האט גוואלט זיך חאפין כדי ער זאל זיך פאר קופין צו איין מלך וועט ער פאר איר נעמען זייער אסאך געלט און דער רוצח האט אן גהובין זיך צו פארען אין דער זאך (דהיינו ער זאל זיך קענען אויף חאפין) און ארוצח איז זיך אמופקר. האט ער זיך מפקיר גווען וועט ער פועלין פועלין. און נישט. וואס וועט ער דא איין שטעלין. ווארין ער איז זיך אמופקר אזו ווי דער שטייגער איז פון ארוצח. און דער רוצח איז גאנגען. און האט אן גקופט זייער אסך סחורות. משונה פיל. און ער האט גמאכט גילדינע פייגליה. און זייא זענען גמאכט גווארין מיט מלאכות אז מהאט גמיינט זייא לעבין זייא זענען גווען נאטיירליך פונקט אזו וויא לעבדיגע פייגליה. ווידער האט ער גמאכט גילדינע זאנגען. און די פייגיל זענען גשטאנען אויף די זאנגען און דאס אליין איז גווען אחידוש. וואס דיא פייגיל שטייען אויף דיא זאנגען און דיא זאנגען ווערן נישט צו בקראכין. ווארין סע גווען גרוסע

הציפרים ועשו כל הנ"ל אותן הבני אדם ונדמה שהציפרים בעצמן מנגנים כי היו עשויים עם (דראטיו) באומנות עד שנדמה שהם בעצמן עושין כל הנ"ל. ונסע הרוצח עם כל הנ"ל למדינה שהיתה שם בת הקיסר הנ"ל. ובא אל העיר שהיתה שם ועמד עם ספינתו בים ושלשל האנקיריש ועכבה שקורין (גיאנקירט). ודימה עצמו לסוחר גדול. והיו נכנסים ובאים שם לקנות אצלו סחורות רבות יקרות. ועמד שם איזה זמן. רבע שנה ויותר. והיו נושאים ממנו סחורות יפות שקנו אצלו. וחשקה גם בת הקיסר לקנות סחורה ממנו. ושלחה אליו שישא סחורה אצלה. ושלח לה שאינו צריך לזה. לשאת סחורה לבית הקונה. אעפ"י שהיא בת הקיסר. ומי שצריך סחורה יבא אצלו. ולסוחר אין מי שיכריח אותו על זה. ויישבה עצמה בת הקיסר שתלך אצלו. ודרכה היה כשהלכה בשוק היתה תולה מכסה על פניה. כדי שלא יסתכלו בה. כי יוכלו בני אדם ליפול וכו' מחמת יופיה כנ"ל על כן היתה מכסה פניה כנ"ל. והלכה בת הקיסר וכיסתה את פניה ולקחה גם ריעותיה עמה. וחיל שקורין (וואד) הלך אחריה. ובאתה אל הסוחר הנ"ל (היינו הרוצח שנדמה לסוחר) וקנתה שם סחורות אצלו. והלכה לה. ואמר

פייגיל. און ער האט ווידער גמאכט מלאכות אז סע האט זיך גדאכט אז די פייגיל שפילן און איינע האט גקנאקט און איינע האט גשווישטשטי. און איינע האט גזונגען. און דאס איז אלץ גווען מיט תחבולות. ווארין מענשן זענען דארטן גשטאנען אין אחר וואס סע איז גווען אויף דער שיף און דיא מענשן זענען דארט גשטאנען אונטער דיא פייגיל און דיא מענשן האבן דאס אלץ גטאן. און סע האט זיך גדאכט אז די פייגיל אליין שפילן. ווארין זיי זענען גמאכט גווארין מיט דראטן מיט מלאכות האט זיך גדאכט אז די פייגיל אליין טוען דאס אלץ. און דער רוצח איז גגאנגען מיט דעם אלימען צווא דער מדינה וואס די בת קיסר הנ"ל איז דארט גווען. און ער איז גקומען צו דער שטאט וואס זיא איז דארט גווען. און ער האט זיך אנדער גשטעלט מיט זיין שיף אין ים און האט דיא שיף גאנקערט. און ער האט זיך גמאכט פאר איין גרוסן סוחר. פלעגט מען אריין גיין צו אים מזאל ביי אים קופין סחורות טייערע. און ער איז דארט גשטאנען אצייט אפערטל יאר און ווייטער. און מהאט אלץ גטראגין זייער שיינע סחורות וואס מהאט ביי אים גיקופט. האט דיא בת קיסר אויף חשק גהאט ביי אים צו קופין סחורה. האט זיא צו אים גשיקט. אז ער זאל צו איר טראגין סחורה. האט ער צו איר אפ גשיקט. ער בדארף דאס ניט אז ער זאל טראגן סחורה צום קונה אין שטוב אריין. האטשע זי איז אקיסרת טאכטער. ווער סע בדארף סחורה זאל צווא אים קומען. און אסוחר קען קיינער ניט גייטן דרוף. האט זיך דיא בת קיסר מיישב גווען זיא וועט צו אים גיין. און איר סדר איז גווען ווען זיא פלעגט גיין אין מארק. פלעגט זיא זיך פאר הענגען דאס פנים. כדי מזאל אויף איר ניט קוקין. ווארין מענשן וועלן קענען אנדער פאליו און חלשות בלייבן וכו' מחמת איר שיינקייט כנ"ל. איז דיא בת קיסר גגאנגען. און האט זיך דאס פנים פאר האנגען. און זי האט מיט זיך גנומען אירע פאנעס. און אנוואה איז איר נאך גגאנגען. און זיא איז גקומען צום דעם סוחר (דהיינו צו דעם רוצח וואס ער האט זיך פאר שטעלט פאר אסוחר) און זי האט ביי אים גקופט סחורות. און זיא איז זיך אנוועק גגאנגען. האט ער איר גזאגט ((דהיינו דער רוצח דער סוחר) אז דוא וועסט נאך אמאל

לה הסותר. אם תבא עוד הפעם אראה לך עוד דברים יפים מזה שהם נפלאים מאד ושבה לביתה. שוב פעם אחרת באתה וקנתה והלכה לה ועמד שם (הרוצח הזה) איזה זמן בתוך כך נעשית (הבת קיסר הנ"ל) רגילה אצלו. נכנסת ויוצאת. פ"א באתה אצלו. והלך ופתח לה החדר שהיו עומדים שם הציפרים של זהב וכו' וראתה שהוא חידוש נפלא. ורצוגם האחרים היינו החיל ליכנס ואמר. לאו לאו. זה איני מראה לשום אדם. רק אליך שאתה בת הקיסר. אבל לאחרים איני רוצה כלל. ונכנסה היא בעצמה. והלך גם הוא אל החדר ונעל הדלת. ועשה כפשוטו שלקח שק והניחה בע"כ בתוך השק. ופשט ממנה מלבושיה. והלבישם את מאטראס אחד וכיסה פניו ודחפו לחוץ ואמר לו לך. והמאטראס הזה. הוא אינו יודע כלל מה נעשה עמו. ותיכף שיצא לחוץ ופניו מכוסה. והחיל לא ידעו. והתחילו לילך עמו מיד. כמדומה להם שזאת היא הבת הקיסר. והוא (היינו המאטראס) הולך עם החיל שהולכיהו ולא ידע היכן הוא כלל. עד שבא לשם לחדר שהיתה הבת קיסר יושבת שם. וגילו פניו. וראו שהוא מאטראס. ונעשה רעש גדול (ואת המאטראס טפחו על פניו היטב היטב ודחפוהו כי הוא אינו חייב כי לא ידע כלל)

קומען וועל איך דיר ווייזן נאך שגעערע זאכין דער פון זייער וואלע זאכין און זי האט זיך אום גקערט אהיים. דער נאך איז זי ווידער אמאל גקומען און האט גקופט ביי אים סחורה און איז ווידער אהיים גגאנגען. און דער רוצח איז דארט גשטאנען אצייט. דער ווייל איז די בת קיסר שוין גוואנט גווארין ביי אים צו זיין. זי פלעגט אופט צו אים אריין צו גיין. אמאל איז זי צו אים גקומען. איז ער גגאנגען און האט איר אויף געפינט דאס חדר וואס דארט זענען גשטאנען די גילדינע פייגיל וכו' האט זי גזעהן סע איז זייער אווילד חידוש. און דיא איבריגע מענשן וואס זענען מיט איר גווען (דהיינו דיא וואך וכו') האבן אויף גוואלט אריין גיין אין דעם חדר. האט ער גזאגט. גיין גיין. דאס ווייז איך ניט קיין שום מענשן נאר דיר. ווייל דוא ביסט דעם קיסרת טאכטער. אפער פאר אנדערע וויל איך דאס גאר ניט ווייזן. איז זי אליין אהין אריין גגאנגען. איז ער אויף אריין גגאנגען אין דעם חדר אריין. און ער האט פאר שלאסן דיא טיר. און ער האט גטאן פראקטי און האט גנומען אזאק און האט זי מיט גוואלד אריין גלייגט אין זאק אריין. און ער האט פון איר אראפ גנומען אלע אירע קליידער. און ער האט אן גטאן די קליידער אמאטראס און ער האט אים פאר האנגען דאס פנים און האט אים ארום גשטופט און ער האט צו אים גזאגט. גיין. און דער מאטראס ער ווייסט גאר ניט וואס מיט אים טוט זיך. און תיכף וויא ער איז ארויס גגאנגען און דאס פנים איז אים גווען פאר האנגען. און דאס חיל (דהיינו דיא וואך) האט נישט גווסט. האבן זיי אן גהובן מיט אים צו גיין תיכף. זיי האבן גמיינט אז דאס איז די בת קיסר. און דער מאטראס איז גגאנגען מיט דעם חילוואו זיי האבן אים גפירט. און ער האט גאר ניט גווסט וויא ער איז אין דער וועלט. ביז ער איז גקומען אין דעם חדר אריין וואס דיא בת קיסר איז דארט גזעסין. האט מען אים אפ גדעקט דאס פנים. האט מען דער זעהן. אז דאס איז גאר אמטראס. איז גווארין דארט זייער אווילדער רעש. (און דעם מאטראס האט מען אן גפאשט גאנץ גוט אין פנים און מען האט אים ארום גשטופט ווארין ער איז זיך קיין חייב ניט ווארין ער האט גאר ניט גווסט) און דער רוצח האט גנומען דיא בת קיסר. און ער האט גווסט אז מען וועט

והרוצח לקח את הבת הקיסר וידע שבוודאי ירדפו אחריו. והלך מן הספינה וטמן עצמו עמה בבור שהיה בו מי גשמים עד שיעבור הרעש. ואת המאטראסין של הספינה ציווה שתיכף ומיד יחתכו האנקירס ויברחו מיד. כי בוודאי ירדפו אחריהם. ובוודאי לא יהיו רובים אל הספינה מחמת הבת קיסר שהם סבורים שהיא שם בספינה. רק שירדפו אתכם וע"כ תברחו מיד. ואם ישיגו אתכם ישיגו. מה בזה. כדרך הרוצחים שאינם משגיחין על עצמן כלל. וכן היה שנעשה רעש ורדפו תיכף אחריהם. אך לא מצאווה שם. והרוצח התביא עצמו עמה בבור של מי גשמים והיו מונחים שם. והיה מפחיד אותה שלא תצעוק שלא ישמעו בני אדם. והיה אומר לה. אני מסרתי נפשי בשבילך. כדי לתופסך. ואם אפסד אותך. אין חיי נחשבים אצלי כלום. מאחר שכבר אתה בידי אם אחזור ואפסד אותך ותומנע ממני. אין חיי נחשבים אצלי מאומה כלל. ע"כ תיכף שתתן צעקה. אחנוק אותך מיד. ויעבור עלי מה. כי אני שוה בעיני כלום. ותירא לנפשה מפניו (היינו הבת קיסר היתה יראה לצעוק מפני אימת הרוצח). אח"כ יצא משם עמה והוליך אותה בעיר והיו הולכים והולכים ובאו למקום אחר והבין שגם שם מחפשים והתביא עצמו עמה עוד. במקוה. וכן יצא משם והלך

אים בוודאי נאך יאגיו. איז ער ארום גגאנגען פון דער שיף און ער האט זיך מיט איר פהלטין אין אגרום וואס דארט איז גווען רעגן וואסער ביז דער רעש וועט איבער גיין. און דיא מאטראסין פון דער שיף האט ער אן גזאגט אז זיי זאלן תיכף אפ שניידן די אנקערס און זיי זאלן תיכף אנטלופן. ווארין מען וועט זיין בוודאי תיכף נאך יאגיו. און שיסין וועט מען בוודאי ניט צו דער שיף. מחמת דער בת קיסר. ווארין זיי זעלן זיך מיינען אז זיא איז דארט אין דער שיף. נאר זיין וועלן אייך נאך יאגיו. איבער דעם זאלט איר אנטלופן תיכף. וועט מען אייך חאפן וואס איז. אזו וויא דער שטייגער איז פון רוצחים. זיי קוקן אויף זיך גאר ניט (פלומר זיי זענען זיך מפקיר) און אזו איז גווען. סע גווארן אגרוסער רעש. און מע האט זיי תיכף נאך גזאגט. נאר מהאט זיא דארט ניט גפונען. און דער רוצח האט זיך פהלטין מיט איר אין אגרום פון רעגין וואסער. און זיין זענען דארטין גלעגין און ער האט זי גשקאקין. אז זיא זאל ניט שרייען. כדי מענשן זאלן ניט דער הערין. און ער האט צוא איר אזוי גזאגט. איך האב מיר מוסר נפש גווען פון דיינעט וועגין כדי איך זאל דיך חאפן. און אז איך זאל דיך ווידער אן ווערין. איז מיין לעבין בייא מיר גאר ניט ווערט. ווארין ווייל דו ביסט שוין ביי מיר אין די הענט. אז איך זאל דיך ווידער אן ווערין. און מע זאל דיך אפ נעמען פון מיר. איז שוין מיין לעבין ביי מיר גאר ניט ווערט. דרום וויא באלד דוא וועסט נאר אגשריין טאן. וועל איך דיך תיכף דער ווארגן. און לאז זיך שוין מיט מיר טאן וואס סע וועט זיך טאן. ווארן איך בין שוין ביי מיר גאר ניט ווערט. הט זיא מוקרא גהאט פאר אים (פלומר דיא בת קיסר וואס זיא איז גלעגן אין דעם גרוב מיט דעם רוצח האט מוקרא גהאט צוא שרייען ווייל דער רוצח הט זיא גשקאקן) דער נאך איז ער ארום גגאנגען פון דארט מיט איר. און ער האט זיא גפירט אין שטאט און זיי זענען גגאנגען און גגאנגען און זיי זענען גקומען צו איין ארט. און דער רוצח האט פארשטאנען אז דארט זוכט מען אויך. האט ער זיך מיט איר ווידער פהלטן. אין אמקוה. און דער נאך איז ער פון

והחביא עמה עוד במקום אחר עד שהיה מחביא עצמו עמה בכל הז' מקומות שהחביא הבערגיר עם אמה כנ"ל שהם הז' עדים הנ"ל (היינו ז' מיני מים שהם בור ומקוה ומעין וכו' כנ"ל) עד אשר בא אל הים. וחפש שם למצוא עכ"פ ספינה קטנה של צייד דגים כדי לעבור עמה. ומצא ספינה. ולקח את בת הקיסר. והוא לא היה צריך אותה כי היה סריס כנ"ל. אך היה רוצה למוכרה לאיזה מלך. והיה מתירא פן יתפסו אותה ממנו. והלך והלביש אותה בבגדי מאטראס ונדמית לזכר. ועבר עמו בים. (מכאן ולהלאה נדבר על הבת קיסר בלשון זכר כי בלשון זה סיפר רבינו ז"ל מחמת שהרוצח הלביש אותה כמו זכר) ובא רוח סערה ונשא הספינה אל הספר ושבר את הספינה ובאו אל אותו הספר שהיה מדבר הנ"ל שהיה שם הבחור הנ"ל. בבואם לשם והגזלן היה בקי בדרכים כדרכם. וידע שכאן הוא מקום מדבר שאין מגיעים הספינות לכאן. ע"כ לא היה מתירא כאן משום אדם. והניחה והלכו (היינו הרוצח ובת הקיסר) זה לכאן וזה לכאן לבקש להם אוכל ונתרחק מן הגזלן. והגזלן הלך בדרכו. וראה. והנה אינה אצלו. והתחיל לצעוק אליה והיא יישובה עצמה ולא השיבה לו. (כי אמרה) מאחר שסופי יהיה שימכור אותי

דאָרט אויף אַרום גאַנגען און איז גקומען צו איין אנדער אָרט האט ער זיך דאָרט אויף מיט איר בַּהֲלֵטן איז איין אנדער וואָסער און אזוי האט ער זיך מיט איר בַּהֲלֵטן אַלע מאל איז איין אנדער וואָסער. ביז ער האט מיט איר בַּהֲלֵטן איז די אַלע זיבן אַרליי וואָסערן וואָס דער פֿערַגער האט זיך בַּהֲלֵטן מיט איר מוטער כנ"ל. וואָס דאָס זענען די זיבן עדות כנ"ל. ביז ער איז גקומען מיט איר אויף דעם ים. האט דער רוצח דאָרט גזוכט האַטשע אַקליין שיפל פון דיא וואָס האָפּן פיש פֿיר ער זאל מיט איר אַריפֿער. האט ער גפונען אַשיף. האט ער גנומען דיא בת קיסר. און ער האט זיא ניט גזאַרפֿט וואָרן ער איז גווען אַסריס כנ"ל. נאָר ער האט גוואלט זיא פאַר קופֿן צוא איין מלך. און ער האט מוֹרָא גהאט טאַמער וועט מען זיא אַוועק האָפּן ביי אים. איז ער גאַנגען און האט זיא אָן גטאן איז קליידער פון אַמאַטראָס. האט זיא אַפֿנים גהאט ווי אַזכר. און דער רוצח איז מיט אים גפאָרן אויף דעם ים, (דהיינו מיט דער בת קיסר וואָס מיר רופן זיא אָן בלשון זכר מחמת דער רוצח האט זיא אזוי פאַר שטעלט כנ"ל) איז גקומען אַשטערעם ווינט און האט אַוועק גטראָגן די שיף צו איין פֿאַרטן און דיא שיף איז צו פֿראַכן גוואָרן און זיי זענען גקומען צוא דעם פֿאַרטן וואָס דאָרט איז גווען דיא מדבר וואָס דאָרט איז גזעסן דער בחור הנ"ל. ווי זיי זענען אַהין גקומען. און דער גולן איז גיניט גווען אינוועגן אזוי וויא זייער סדר איז האט ער גווסט. אָן דא איז איין אָרט פון מדבר. וואָס קיין שיפּן קומען אַהער ניט. איפֿער דעם האט ער דא שוין קיין מוֹרָא ניט גהאט פאַר קיין שום מענשן האט ער זיא גלאַזט. זענען זיי גאַנגען (דהיינו דער רוצח און דיא בת קיסר) דער אַהער און דער אַהער זיי זאלן זיך זוכן עפֿעס עסן. האט זיא זיך דער ווייטערט פון דעם גולן. און דער גולן איז גאַנגען איין וויין וועג. און ער האט דער זעהן אָן זיא איז ניט דא לעבן אים. האט ער אָן גהוּפּן צו שרייאָן צו איר. און זיא האט זיך מיישב גווען. און האט אים גאַר ניט גענפֿערט. וואָרן זיא האט זיך גטראַכט. מיינן סוף איז זיך ער וועט מיר פאַר קופֿן. נאָך וואָס זאל איה אים ענפֿערן אויב ער וועט ווייַדער אָן קומען צו מיר. וועל איה אים ענפֿרן. איה האב ניט געהערט. בֿפֿרט הרגענען וויל ער זיך מיר ניט. וואָרן ער

למה לי להשיב לו. ואם יחזור ויגיע אצלי. אשיב לו שלא שמעתי. בפרט כי אין רצונו להרגיני כי הוא צריך למכור אותי ולא השיבה אותו. והלכה להלן. והוא הגזלן מחפש אנה ואנה ולא מצאה והלך להלן ולא מצאה. ומן הסתם אכלוהו חיות רעות. והיא הלכה להלן להלן והיתה מוצאת לה איזה אוכל. והלכה עד שהגיעה אל המקום שהיה יושב שם הבחור הנ"ל. וכבר נתגדלה בשערות וגם היתה לבוש כמו זכר כבגדי מאטראס כנ"ל. ולא הכירו זה את זה. ותיכף בבואה בא לו שמחה שבא עוד אדם. ושאל אותו מאין באת לכאן. השיבה הייתי עם איזה סוחר בים וכו'. שאלה אותו. מאין באת אתה לכאן השיב לה ג"כ ע"י איזה סוחר וכו'. וישבו שם שניהם. (אין הלשון מדויק כי פעם היא נקראת בלשון זכר ופעם בלשון נקיבה) ואחר שנלקחה בת הקיסר מן הקיסר כנ"ל. היתה הקיסרית מקוננת ומכה ראשה בכותל על אבידת בתה והיתה מצערת בדברים מאד את הקיסר שעל ידי גסותו איבד את הבחור הנ"ל ועתה אבד בתם. (ואמרה) הלא היא היתה כל המזל והצלחה שלנו ואבדנו אותה. ומה יש לי עוד היום. והיתה מצערת אותו מאד. ובוודאי גם אליו בעצמו היה צר מאד על אבידת בתו. ועוד היתה הקיסרית מצערת ומכעסת אותו מאוד. ונעשו קטטות וכעסים ביניהם. והיתה מדברת לו דברים רעים עד שהכעיסה אותו מאד. עד אשר אמר לשלחה. והושיב דיינים ופסקו לשלחה. ושלחוה. שקורין (פר שיקט). אח"כ הי' הקיסר

ווייל זיך מיד פאר קופן. האט זיא אים ניט גענפערט. און זיא איז ווייטער גגאנגען. און דער גזלן האט זיא גזוכט אהין און אהער און ער האט זי ניט גקאנט גפינען. און ער איז ווייטער גגאנגען און ער האט זיא אלץ נישט גקאנט גפינען. און מן הסתם האבן אים חיות רעות אוף גגעסן און זי איז גגאנגען ווייטער ווייטער. און זיא האט זיך גפונען עפעס עסן. און איז און גגאנגען ביז זיא איז גיקומען צו דעם ארט וואס דארט איז גזעסן דער בחור הנ"ל (דהיינו דעם בערגערס זון הנ"ל) און זיא איז שוין דער ווייל פאר וואקסן גווארן מיט האר און דער צו איז זיא גווען אן גטא ווי אזכר איז די קליידער פון אמטראס כנ"ל האבן זיי זיך ניט דער קענט איינס דאס אנדערע. און תיכף ווי זי איז גקומען. איז ער פרייליך גווארן וואס סע איז דא גקומען נאך אמענש. האט ער זיא גפרעגט. פון וואנען קומסטו אהער. האט זיא גענפערט. איך בין גווען מיט אסוחר אוף דעם ים וכו'. האט זיא אים גפרעגט. פון וואנען קומסטו אהער. האט ער איר אוף גענפערט. דאך אסוחר. זענען זיי דארט ביידע גזעסן: און דער נאך וויא דיא בת קיסר איז אוועק גחאפט גווארן פון דעם קיסר כנ"ל. האט די קיסרית זייער גקלאגט און זי האט זיך גשלאגן קאפ איז דער וואנט. אוף דעם וואס איר טאכטער איז פאר פאלן גווארן. און זיא האט דעם קיסר זייער גגעסן מיט רייד. זיא האט צו אים גזאגט. איבער דיין גדלות. האסטו דעם בחור אוס גבראכט. און היינט איז אונזער טאכטער פאר לארן גווארן. און זיא האט גזאגט. זי איז זיך גווען גאר אונזער מזל און גאר אונזער הצלחה. היינט האבן מיר זיא פאר לארן. וואס איז מיר שוין גבליבן היינט. און זי האט אים זייער גגעסן. און אים אליין איז זיך בוודאי אוף זייער פייטער גווען דאס וואס די טאכטער איז פאר פאלן גווארן דער צו האט די קיסרית אים זייער גגעסן און זייער דער צערנט. און סע גווארן גרוסע קריג און עסיניש צווישן זייא. און זיא פלעגט אים ריידן

שולח למלחמה ולא היה מצליח. והיה תולה הדבר באיזה יעדניראל. שבשביל שעשית כך עי'ז אבדת המלחמה. ושלח אותו. אח"כ שלח עוד למלחמה ולא הצליח. ושלח עוד יעדניראל. (היינו פר שיקט) וכן שלח כמה יעדניראל. וראו בני המדינה שעושה דברים זרים בתחילה שלח הקיסרית אח"כ יעדניראל. ויישבו עצמן. אפשר להיפך. לשלוח אחר הקיסרית ואותו ישלחו. והקיסרית תנהוג המדינה וכן עשו. ושלחו את הקיסר. והשיבו את הקיסרית והיא נהגה המדינה. והקיסרית שלחה תיכף להחזיר את הבערגיר עם אשתו הבערגירין. והכניסה אותו בפלטין שלה. והקיסר כשהיה נשלח. עמד ובקש מהמוליכים אותו שיניחוהו. כי אעפ"כ הייתי קיסר שלכם ובודאי עשיתי לכם טובות עתה חנוני נא בזאת והניחו אותי לילך. כי בודאי לא אשוב אל המדינה עוד ואין לכם להתייירא. הניחו לי ואלך ואהיה עכ"פ חפשי ימי חיי שיש לי לחיות. והניחו אותו. והיה הולך והולך. ב"כ וב"כ עברו כמה שנים והי' הולך הולך הקיסר ובא על הים. ונשא ג"כ הרוח את הספינה ובא ג"כ אל המדבר הנ"ל עד שבא אל המקום שיושבים שם אלו השנים הנ"ל (היינו הבחור בן הבערגיר ובתו היפת תואר שלבושה כבגדי זכר כנ"ל) ולא הכירו זה את זה כי כבר

דברים רעים בין זיא האט אים זייער דר צערנט. ביז ער האט זיא גהייסן פאר שיקן. און ער האט גזעצט דינים אוף איר. האבן זיי גפסקעת אז מען זאל זיא פאר שיקן. האט מען זיא פאר שיקט. דער נאך האט דער קיסר גשיקט אין דער מלחמה אריין. און ער האט ניט מצליח גווען. האט ער דאס אן גהאנגען אין איעדניראל. ווייל דוא האסט אזו גטאן דריבער האסטו אן גווארן די מלחמה. האט ער דעם יעדניראל פאר שיקט. דער נאך האט ער ווידער גשיקט אין דער מלחמה אריין. און האט ווידער ניט מצליח גווען האט ער ווידער פאר שיקט יעדניראל און אזו האט ער פאר שיקט כמה יעדניראל. האט דיא מדינה גזעהן אז ער טוט ווילדע זאכן פרייר האט ער פאר שיקט דיא קיסרתע. דער נאך יעדניראל. האבן זיין זיך מיישב גווען (דהיינו דיא מדינה) טאמער פאר קערט. מען זאל שיקן נאך דער קיסרתי. און אים זאל מען פאר שיקן. און די קיסרתע זאל פירן די מדינה. האבן זיי אזו גטאן. און האבן דעם קיסר פאר שיקט. און דיא קיסרתע האבן זיי צוריק גנומען. און זיא האט גיפירט דיא מדינה. און דיא קיסרתע האט תיכף גשיקט אז מען זאל ווידער צוריק ברענגען דעם בערגער מיט זיין ווייב דיא בערגערין (וואס דער קיסר האט זיי משפיל גווען און האט זיי גמאכט פאר ארימע לייט כנ"ל) און זיא האט זיין גנומען אין אירע פאלאצן. און דער קיסר. וויא ער איז פאר שיקט גווארין. איז ער גגאנגען און האט גבעטן דיא וואס האבן אים גיפירט. אז זיין זאלין אים לאזן. ווארין איז בין זיך פארט גווען אייער קיסר. אונ איז האב אייז בודאי גטאן טובות. היינט. טוט מיר דאס צו ליב און לאזט מיר גיין. ווארין איז וועל זיך מיר שוין בודאי ניט אים קערין צו דער מדינה. האט איר קיין מורא ניט צו האבן. לאזט מיר. לאם איר מיר גיין. לאם איר תאטשע פרייא זיין דאס ביסל לעבן וואס איר האב נאך צולעבן. האבן זיין אים גלאזט. איז ער גגאנגען און גגאנגען. דער ווייל זענען אוועק גגאנגען כמה שנים און דער קיסר איז גגאנגען און גגאנגען ביז ער איז גקומען אוף דעם ים. האט דער ווינט דיא שיף אויף אוועק גטראגן. און ער איז אויף

נתגדל הקיסר בשערות וכבר עברו כמה שנים. וכן הם ג'כ כבר נתגדלו בשערות כנ"ל. ושאלו אותו מאין באת לכאן. והשיב להם ע"י סוחר וכו'. וכן הם השיבו לו וכו'. וישבו שם אלו הנ"ל יחד. והיו אוכלים ושותים כנ"ל. והיו מנגנים בכלי שיר כי כולם היו יכולים לנגן. כי זה קיסר. וכן הם יכלו ג'כ לנגן כנ"ל והוא הבחור הנ"ל היה הבריה ביניהם כי כבר הי' שם מכבר. והי' מביא להם בשר ואכלו והיו שורפים שם עצים שהיו יקרים מן זהב ביישוב והיה אותו הבחור הנ"ל מוכיח להם (לשון הוכחה וברור דברים) שכאן טוב לבלות ימי חיהם. כפי הטוב שיש לבני אדם בעולם ביישוב. טוב לפניהם לישוב כאן לבלות כאן ימי חיהם. שאלו אותו מה טוב הי' לך שאתה אומר שכאן טוב יותר לפניך. השיב להם וסיפר לפניהם מה שעבר עליו שהיה בן בערגיר וכו' עד שבא לכאן. ומה הי' לו בזה שהוא בן בערגיר שהיה לו כל טוב. גם כאן יש לו כל טוב. והוכיח להם שטוב לבלות כאן ימי חיהם. שאלו הקיסר הזה הנ"ל. השמעת מאותו הקיסר השיב לו ששמע. שאל אותו על היפת תואר אם שמע ממנה. השיב לו ג'כ הן. והתחיל הבחור להתרגז ואמר זה הרוצח (היינו אותו הקיסר הנ"ל

גקומען צו דער מדבר הנ"ל. ביז ער איז גקומען צו דעם ארט וואס זיין ביידע זענען דארט גזעסין (דהיינו דער בחור דעם בערגירס זון. און זיין טאכטער דיא יפת תואר וואס זיא איז גגאנגען וויא אזקר) האבין זיין זיך גיט דער קאנט אינס דאס אנדערע. ווארין דער קיסר איז שוין פאר וואקסן גווארין מיט האר און סע איז שוין אוועק גגאנגען כמה שנים און זיין זענען שוין אויף פאר וואקסן גווארין מיט האר. כנ"ל. האבין זיין אים גפרעגט פון וואנעט קומסטו אהער. האט ער זיין גענפערט. דורך אסוחר. און אזו זיין האבין אים אויף אזו גענפערט. זענען דיא דריין דארט גזעסין אין איינעם. און האבין דארט גזעסין און גטריןקען. כנ"ל. און זיין האבין דארט גשפילט אוף פלי שיר. ווארין זיין אלע האבין גקענט שפילן. ווארין דער איז אקיסר. און אזו זיין האבין אויף גקענט שפילן. און ער דהיינו דער בחור. ער איז גווען דער בריה צווישן זיין. ווארין ער איז שוין דארט גווען פון לאנג. און ער פלעגט זיין צו ברענגען פלייש האבין זיי גיגעסין. און זיין פלעגין דארט ברענען האלץ וואס סע איז טייערער גווען פון גאלד אין יישוב. פלעגט זיין דער בחור צו דרינגען אז דא איז גוט איבער צו לעבן דיא יארין. וועדליג דאס גוטץ וואס מענטשין האבין אוף דער וועלט אין יישוב. איז בעסער אז מען זאל דא זיצן. מען זאל דא איבער לעבן די וועלט. האבין זי אים גפרעגט. וואס פאר אגוטץ האסטו דען גהאט אז דוא זאגסט אז דא איז פאר דיר בעסער. האט ער זיין גענפערט. און האט זיין דער ציילט. וואס מיט אים האט זיך איבער גטאן וויא ער איז גווען אבערגירס זון וכו' ביז ער איז אהער גקומען און וואס איז אים דרויס גקומען וואס ער איז גווען אבערגירס זון. ער האט גהאט כל טוב. דא האט ער אויף כל טוב. (אזו האט דער בחור אלץ צוא זיין גזאגט) און ער האט זיין גדרונגען אלץ אז דא איז גוט איבער צו לעבן דיא וועלט. האט אים דער קיסר גפרעגט. האסטו גהערט פון דעם קיסר. האט ער אים גענפערט. ער האט גהערט. האט ער אים גפרעגט אוף דער יפת תואר. אויב ער האט גהערט פון איר. האט ער אים אויף גענפערט. יא. האט דער בחור אז גהופין צוא ריידן מיט כעס און האט גזאגט. דער רוצח. (אזו ווי

סיפורי מעשה י מבערגיר ועני מעשיות קיא

שדיברו ממנו כי הוא לא ידע שזה שמדבר עמו הוא הוא הקיסר בעצמו. והי' הבחור אומר בכעס כחורק בשניו עליו ואמר בכעס זה הרוצח) ושאלו(היינו זה הקיסר שנדמה לאיש אחר. שאל להבחור) מפני מה הוא רוצח. השיב לו בשביל אכזריות שלו וגסותו באתי לכאן. שאלו. ואיך. ויישב עצמו הבחור שבכאן אין לו ממי להתיירא והגיד לו וסיפר לו כל אותו המאורע שעבר עליו. (נראין הדברים שבתחילה לא סיפר לו גוף המעשה רק שהיה בן בערגיר) שאלו אם היה זה הקיסר בא לידך היית נוקם בו עכשיו. השיב לו לאו. (כי הוא היה רחמן) אדרבא הייתי מפרנסו כמו שאני מפרנס אותך. שוב התחיל הקיסר להתאנח ולגנוח כמה שיבה רעה ומרה להקיסר הזה. כי שמע שהיפת תואר שלו נאבדה. והוא נשלח. ויאמר עוד אותו הבחור בשביל אכזריותו וגדלות שלו. אבד את עצמו ואת בתו ואני נשלכתי לכאן. הכל על ידו. שאלו עוד(היינו הקיסר להבחור) אם היה בא לידך. היית נוקם בו. השיב לו לאו אדרבא הייתי מפרנסו ממש כמו שאני מפרנס אותך. ויתוודע הקיסר אליו והודיעו שהוא בעצמו הוא הקיסר הנ"ל ומה שעבר עליו וכו'. ונפל עליו (הבחור הנ"ל) וחבקו ונשקו. והיא (היינו היפת תואר שהיתה ג"כ שם רק שהיתה נדמית לזכר) שמעה כל זאת מה שאלו מדברים זה לזה:

איינער קריצט מיט דיא ציין אוף דעם אנדריין אזו האט דער בחור גזאגט מיט כעס אויף דעם קיסר וואס זיין האבין פון אים גשמוסט. ווארין ער האט ניט גווסט אז דער קיסר אליין שמוסט מיט אים) האט ער אים גפרעגט. פאר וואס איז ער ארוצח. האט ער אים גענפערט. איבער זיין אכזריות און איבער זיין גסות בין איך אהער גקומען. האט ער אים גפרעגט. ווי אזו איז דאס גווען. האט זיך דער בחור מיישב גווען. דא האט ער זיך פאר קיינעם קיין מורא ניט צו האבין. האט ער אים גזאגט און האט אים דער ציילט דיא גאנצע מעשה וואס מיט אים האט זיך איבער גטאן. האט ער אים גפרעגט. אז דער קיסר זאל דיר קומען איז דער האנט אריין וואלסטו זיך אין אים היינט נוקם גווען. האט ער אים גענפערט גיין (ווארין ער איז גווען איין גוטער איין רחמן) אדרבא איך וואלט אים אזו מפרנס גווען. ווי איך בין דיר מפרנס. האט ווידער דער קיסר אן גהופין צו זיפצן און צו קרעכצין. און האט גזאגט. וואס פאר איין שלעכטע און איין ביטערע עלטער דער קיסר האט. ווארין ער האט גהערט אז די טאכטער זיינע דיא יפת תואר איז פאר פאלין גווארין. און ער אליין איז פאר שיקט גינארין האט זיך ווידער דער בחור אן גרופין. איבער זיין אכזריות(פלומר אים דער פארימקייט) און איבער זיין גדלות. האט ער זיך אוס גבראכט און זיין טאכטער. און איך בין אהער פאר ווארפין גווארין. אלץ איבער אים. האט ער אים ווידער גפרעגט (דער קיסר צו דעם בחור) אז ער זאל דיר קומען איז דער האנט אריין. וואלסטו זיך אין אים נוקם גווען ענפערט ער אים גיין. איך וואלט אים אזוי מפרנס גווען פונקט אזו ווי איך בין דיר מפרנס. האט זיך דער קיסר דער קענט צו אים. און האט אים מודיע גווען אז ער איז דאס אליין דער קיסר. און וואס סע האט זיך מיט אים איבער גטאן. איז דער בחור אוף אים אנידער גפאלין און האט אים גקושט און גהאלצט. און זיא (דהיינו דיא יפת תואר וואס זיא איז דא אוף גווען. נאר פאר שטעלט כנ"ל) הערט דאס אלץ ווי די ביידע שמוסין איינער מיט דעם אנדריין:

והבחור הנ"ל היה דרכו לילך בכל יום ועשה לו סימן בג' אילנות כי היה שם אלפי אלפים אילנות. וביקש שם הכתב הנ"ל (היינו בג' אילנות מהם) ועשה בהם סימן כדי שלמחר לא יצטרך לבדוק ולחפש באלו הג' אילנות. כולי האי ואולי ימצא אותו הכתב הנ"ל. וכשהיה חוזר משם היה בא עם עינים בכויות מחמת שהיה בוכה. כשביקש ולא מצא. שאלו אותו מה אתה מבקש באלו האילנות כנ"ל ואח"כ אתה חוזר ועיניך בכויות. השיב להם וסיפר להם כל אותו המעשה. שבת הקיסר שלחה לו כתב וכו' וטמן אותו באלו אילנות ובא רוח סערה וכו' כנ"ל. ועתה הוא מבקש אולי ימצא. אמרו לו למחר כשתלך לבקש נלך ג"כ עמך. אולי נמצא אנחנו אותו הכתב. וכן היה והלכו הם עמו ג"כ. ומצאה הבת קיסר את אותו הכתב באילן. ופתחה אותו וראתה שהוא כתב ידה ממש. חשבה בדעתה אם תגיד לו תיכף שהיא היא. כשתחזור ותפשוט אלו המלבושים ותחזור ליפיה ותהיה שוב יפת תואר כמקודם. יוכל ליפול וליגוע. והיא רוצה שיהיה בכשרות כדת. והלכה והחזירה לו הכתב. ואמרה לו שמצאה הכתב. ותיכף נפל חלשות. והחיו והבריא אותו. והיה ביניהם שמחה גדולה. אח"כ אמר אותו הבחור למה לי הכתב. היכן אמצאה. כי בהכרח היא עכשיו אצל איזה מלך. ולמה לי זאת. אבלה כאן ימי חיי. והשיב לה הכתב ואמר לה. הא לך

און דער בחור איז זיין סדר גווען. ער פלעגט אלע טאג גיין. און האט זיך איין סימן גמאכט אין דריי ביימער. און האט דארט גזוכט דאס כתב. ווארין סע איז דארט גווען אלפי אלפים ביימער. פלעגט ער זיך מאכין איין סימן אין דריי ביימער וואס ער האט גזוכט. כדי ער זאל שוין מארגין ניט פדארפן זוכין אין דיא דרייא ביימער. אזו פלעגט ער טאן אלע טאג. טאמער פארט וועט ער גפינען דאס כתב. (דהיינו דאס כתב וואס זי האט אים גשיקט וואס סע איז ביי אים פאר פאלין גווארן צווישן דיא ביימער כנ"ל) און אז ער פלעגט זיך אום קערין פון דארט פלעגט ער קומען מיט פארוויינטע אויגן. ווארין ער פלעגט ווינען. אז ער האט גזוכט און האט נישט גקענט גפינען. האבין זיי אים גפרעגט (דהיינו דער קיסר מיט דער יפת תואר) וואס זוכסטו צווישן די ביימער. אונ דער נאך קומסטו צוריק מיט פאר ווינטע אויגן. האט ער זיך דער ציילט דיא גאנצע מעשה. באשר דיא בת קיסר (דהיינו די יפת תואר) האט אים גשיקט אכתב. האט ער עס פהאלטן אין איין בוים פון דיא ביימער איז גקומען איין שטורעם ווינט וכו' כנ"ל היינט זוכט ער טאמער וועט ער עס גפינען. האבין זיך צוא אים גיזאגט. מארגין אז דוא וועסט גיין זוכין וועלין מיר מיט דיר אויף גיין. טאמער וועלין מיר גפינען דאס כתב. איז אזו גווען. זענען זיי מיט אים אוף גגאנגען. האט די בת קיסר גפונען דאס כתב אין איין בוים. און זי האט עס אוף געפינט. האט זי גזעהן. אז דאס איז איר אייגין כתב פון איר האנט. האט זיך זיך מיישב גווען. אז זי וועט אים תיכף אויס זאגן. אז זי איז דאס אלליין. אז זי וועט זיך ווידער אויס טאן פון די קליידער. און וועט זיך ווידער אום קערין צו איר שיינקייט. און זי וועט ווידער זיין אה יפת תואר אזו ווי פרייר. קאן ער זיך אנדער פאלן און אום גיין. און זי וויל סע זאל זיין בכשרות כדת (פלומר נעמען קאן זי אים דא ניט אין דער מדבר ווארין זי פדארף מיט אים חתונה האבין אזו ווי סע קער צו זיין) איז זי גגאנגען. און האט אים אום גקערט דאס כתב און זי האט צוא אים גזאגט אז זי האט גפונען דאס כתב.

הכתב ותלך ותשאנה (כי היא נדמית לזכר כנ"ל) ורצתה לילך. ובקשה ממנו שילך עמה ג"כ. כי הוא בוודאי יקח אותה והיה הטוב ההוא אשר יהיה לי אתן לך חלק ג"כ (היינו שהבת קיסר שנדמית לזכר אמרה אל הבחור שלא ידע שהיא בעצמה היא היפת תואר הנ"ל. שילך עמו ג"כ והוא בוודאי יקח את היפת תואר וייתב עם הבחור ג"כ) והבחור ראה שהוא איש חכם (היינו הבת קיסר שאנו מדברים עליה בלשון זכר כנ"ל) ובוודאי ישיג ויקח אותה. ונתרצה לילך עמו והקיסר הנ"ל היה נשאר לבדו. כי הוא היה ירא לשוב אל המדינה ובקשה ממנו שילך ג"כ. כי מאחר שהוא ישוב ויקח היפת תואר אין לו אימה עוד. (כי יוחזר המזל) ויוכל להשיבו ג"כ. והלכו אלו הג' יחד. ושכרו להם ספינה ובאו אל המדינה שיושבת שם הקיסרית. ובאו אל אותו העיר שהיא יושבת שם. והעמידו הספינה ויישבה עצמה (בת הקיסר) אם תודיע תיכף לאמה שבאתה תוכל ליגווע. ושלחה אצלה באשר שנמצא איש שיודע ידיעה מבתה. אח"כ הלכה בעצמה וסיפרה להקיסרית כל מה שעבר על בתה וסיפרה לה כל המעשה ולבסוף אמרה לה. והיא ג"כ בכאן. אח"כ אמרה לה האמת. אני אני היא. והודיעה לה שגם החתן שלה בן הבערגיר הוא ג"כ

(כלומר דאס האט זי אים נאך נישט אוס גזאגט אז זיא איז דאס אליין נאר זי האט אים סתם גזאגט אז זיא האט דאס כתב גפונען) איז ער תיכף אנדער גפאלין און איז גבליבן חלשות. האבין זיי אים דער מינטערט. איז צווישן זיין גווען אגרוסע שמחה. דער נאך האט דער בחור גזאגט. וואס טויג מיר דאס כתב וויא וועל איך זיא שוין קאנען גפינען. זי איז זיך היינט אה וודאי ערגעץ ביי עפעס אה מלך. (ווארין ער האט גמיינט אז זיא איז פאר קופט גווארין דורך דעם רוצח אזו ווי דער קיסר האט אים דער ציילט) נאך וואס טוג מיר דאס. איך וועל מיר דא איבער לעבן מיינע יארין. און איז גגאנגען. און האט איר אום גקערט דאס כתב. און האט צו איר גזאגט נא דיר דאס כתב וועסטו גיין און וועסט זי נעמען. (ווארין זי איז זיך גווען פאר שטעלט ווי איין זכר) האט זי זיך גלאזט גיין און האט אים גבעטן אז ער זאל אויף מיט איר גיין. נארין איך וועל זיא בוודאי נעמען. וועט זיך מיר גוט זיין. וועל איך דיר אויף איין חלק גיבן פון מיין גוטץ (כלומר דיא בת קיסר וואס זיא איז גווען פאר שטעלט ווי איין זכר האט עס אזו גזאגט צו דעם בחור) און דער בחור האט גזעהן אז דער איז אהם און ער וועט זיא בוודאי נעמען. איז ער מרוצה גווארין מיט אים צו גיין. (דהיינו מיט דער בת קיסר וואס ער האט גמיינט אז זיא איז איין זכר) און דער קיסר איז גבליבן אליין. ווארין ער האט מורא גהאט זיך אום צוא קערין אין דער מדינה אריין. האט זיא אים גבעטן. אז ער זאל אויף גיין ווארין ער וועט זיך בוודאי נעמען די יפת תואר. האסטו זיך שוין קיין מורא נישט צו האבן (כלומר זי האט אים גזאגט איך וועל זיך בוודאי אפ זוכין דיא יפת תואר האסטו שוין קיין מורא נישט צוא האבן. ווארין דאס מזל וועט זיך אום קערין אז מען וועט זיא גפינען) און מען וועט זיך אויף הייסן אום קערין. זענען זיין גגאנגען דיא אלע דריי אין איינעם. און זיי האבן זיך גדונגען אשיף און זיי זענען גקומען צו דער מדינה. וואו די קיסרתי זיצט. און זיי זענען גקומען צו דער שטאט וואו זיא זיצט דארטין. און זיי האבן אנדער גשטעלט דיא שייף האט זיך דיא בת קיסר מיישב גווען. אז זי וועט תיכף אויס זאגן דער מוטער. אז זי איז גקומען. קאן זיא אוס גיין. איז זיא גגאנגען און האט גשיקט צו דער מוטער. באשר סע גפינט זיך אפענש. וואס

קיד סיפורי מעשה י מבערגיר ועני מעשיות

בכאן. אך אמרה לה שאינה רוצה באופן אחר. רק ששיבו את אביה הקיסר למקומו ואמה לא היתה מרוצת לזה כלל. כי חרה לה עליו מאד על שבשבילו היה כל הנ"ל. אך אעפ"כ הוכרחה למלאות רצון בתה. ורצו להשיבו ויבקשו והנה אין הקיסר נמצא כלל. והגידה לה בתה שגם הוא בכאן. והיתה החתונה. והשמחה בשלימות. והמלוכה והקיסרית קבלו הזוג הזה ומלכו בכיפה:

גם אח"כ לא היה להקיסר הזקן גדולה כי הכל היה על ידו: | הבערגיר היה לו גדולה מאד (כי הוא) אבי המאטראס טפחו טפחו אותו על פניו ודחפוהו: | הקיסר שהוא העיקר:

בלוט כתיב ההרה המלט היינו בערגיר. וממנו נולד משיח. שיבא במהרה בימינו אמן:

ישראל היה להם סימנים במצרים פקד פקדתי מי שיאמר להם זה הלשון הוא הגואל. והדבר תמוה מאחר שידעו כל ישראל מזה א"כ מהו הסימן. אפשר לא נמסר אלא להזקנים: וגם על הגואל האחרון בוודאי יש סימנים:

משיח יגיד לישראל כל מה שעבר על ישראל בכל יום ויום. על כ"א וא' מישראל בפרט: **תמר** אבדה ג"כ הסימנים כמובא במדרש. גם כשהיתה יוצאת לשרף בא הס"מ והרחיק ממנה הסימנים. ובא גבריאלי וקירבו. כ"ש במדרש. וממנה נולד משיח. שיבא ב"ב אמן:

ער האט איין ידיעה פון איר טאכטער. דער נאך איז זי אליין גגאנגען צו דער קיסרתי און האט איר דער ציילט. וואס סע האט זיך איבער גטאן מיט איר טאכטער. און האט איר דער ציילט דיא גאנצע מעשה. און צום סוף האט זיא איר גזאגט (מיט דעם לשון). און זיא (דהיינו דיא טאכטער) איז אויף דא. דער נאך האט זי איר גזאגט דעם אמת. איך בין דאס אליין. און זיא האט איר מוידע גווען. אז איר חתן דהיינו דעם בערגערס זון איז אויף דא. נאר זי האט גזאגט צו דער מוטער. אז זיא וויל אנדרש ניט. נאר אז מען זאל אום קערין קריק איר פאטער דעם קיסר אויף זיין ארט. און די מוטער האט דאס גאר ניט גוואלט. ווארין זיא איז אויף אים זייער ברוגז גווען. ווייל איבער אים איז דאס אלץ גווען נאר זיא האט גמוזט צו ליב טאן דאס איר טאכטער. האט מען גוואלט אים אום קערין (דהיינו דעם קיסר) האט מען גזוקט דעם קיסר. און ער איז גאר ניט דא. האט איר דיא טאכטער אויס גזאגט אז דער קיסר איז אויף דא מיט זיי. איז גווען דיא חתונה. און די שמחה איז אין גאנצין. און די מלוכה און דאס קיסרית האבין זיי אפ גנומען. דהיינו דעם בערגערס זון מיט דער יפת תואר וואס זיין האבין חתונה גהאט. און זיין האבין מולד בכיפה גווען. דהיינו זיי האבן גקינגט איבער נאר דער וועלט. אמן ואמן:

דער נאך האט אויף דער אלטער קיסר קין גדולה ניט גהאט ווארין סע איז אלץ איבער אים גווען: דער בערגער האט גהאט גרוס גדולה ער איז דעם קיסרת פאטער וואס ער איז דער עיקר: דעם מאטראס האט מען אן גפאטשט אן גפאטשט און מען הט אים ארום גשטופט: בייא לוט שטייט ההרה המלט דאס איז אבערגיר. און פון אים קומט ארום משיח: יודין האבין אין מצרים גהאט סימנים ווער דער גואל וועט זיין וכו' און אויף דעם גואל וואס סע וועט קומען איז בנודאי אויף דא סימנים:

משיח וועט זאגן איטליכן יודין וואס מיט אים האט זיך איבער גטאן איטליכן טאג: תמר האט אויף פאר לורין דיא סימנים. אזו ווי אין מדרש שטייט. און אז מען האט זיא גוואלט

בענין המבואר במעשה זו שכ"א בא עם שיר של חשק ולקצתם וכו'. הנמשל מובן שכמו כן כמה גדולים עושים מה שעושים וכ"א אומר שירים וכיוצא ורוצים להשיג תכלית המבוקש. ואין מי שזוכה לעיקר התכלית האמתי בשלימות כ"א הראוי לזה. ולקצתם משיבים ע"י שלית. או מאחורי הכותל או שמראים להם פנים וכו' כמבואר בהמעשה הנ"ל. אך לסוף היינו כשמסתלקים משיבים להם שעדיין לא עשו כלום וכו' כמ"ש שם במעשה סוף התשובה שמשיבה היפ"ת ע"ש. עד שיבא המנהיג הנכון וכו'.

פאר ברענען איז גקומען דער ס"מ און האט פון איר דער ווייטערט די סימנים. און דער מלאך גבריאל איז גקומען און האט זיי צו איר אפ גבראכט. אזו ווי אין מדרש שטייט און פון איר קומט ארום משיח. במהרה בימינו אמן:

דאס האט אלץ דער רבי ז"ל גשמוסט נאך דער מעשה כדי מען זאל זיך קענען עפעס שטוסין ווי ווייט די מעשה דער לאנגט. אז וואל איז דעם וואס ער וועט זוכה זיין צו וויסן דעם סוד פון די מעשיות אפילו אוף יענער וועלט:

וואס דא שטייט אין דער מעשה ווי איטליכער קומט מיט זיין שיר. און אטייל ענפערט מען דורך איין שלית וכו' כנ"ל. אזו איז פאר האנדין כמה גרוסע לייט. וואס אטליכער טוט וואס ער טוט. און איטליכער פאריט זיך און וויל דער לאנגען דעם רעכטן תכלית. און קיינער איז נישט זוכה צום רעכטן תכלית צום אמת. נאר דער וואס ער איז ראוי דער צו. און אטייל ענפערט מען דורך איין שלית. אדער פון אונטער דער וואנט. אדער מען ווייזט זיי ארום דאס פנים וכו' אזו ווי אין דער מעשה שטייט. נאר צום סוף אז זייא גייען אוועק פון דער וועלט. ענפערט מען זיי. אז זיי האבין נאך גאר נישט גטאן. אזו ווי אין דער מעשה שטייט ווי די יפת תואר האט צום סוף זיי גענפערט די וואסרין זענען אבער איבער דיר נאך נישט אריבער גגאנגען. ביז סע וועט קומען דער רעכטער מנהיג במהרה בימינו אמן. דאס האט אוף דער רבי ז"ל גשמוסט:

מעשה יא

מעשה במלך א'. שהיתה שפחה אחת בביתו שהיתה משמשת את המלכה.

(ומסתמא מבשלת אינה רשאה ליכנס אל המלך. אך היתה איזה שפחה משרתת קטנה במעלה) והגיע זמן לידתה של המלכה. וגם השפחה הנ"ל הגיע זמן לידתה באותו העת. והלכה המילדת והחליפה הוולדות. למען תראה מה יצמח מזה ואיך יפול דבר. והחליפה הוולדות. והניחה בן המלך אצל השפחה. ובן השפחה אצל המלכה. ואח"כ התחילו אלו הבנים להתגדל. ובן המלך (היינו זה שנתגדל אצל המלך כי היו סוברים שהוא בן המלך) היו מגדלים אותו ממעלה למעלה עד שהיה הולך וגדול. והיה בריה גדולה. וגם אותו בן השפחה (היינו בן המלך באמת אך נתגדל אצל השפחה כנ"ל) נתגדל בביתו. ושניהם היו לומדים יחד בחדר א'. וזה הבן מלך האמיתי שנקרא בן השפחה היה טבעו נמשך לנימוס המלכות. אך שהיה נתגדל בבית העבד. ולהיפך בן השפחה שנקרא בן המלך היה טבעו נמשך לנימוס אחר שלא כנימוס המלך. אך שהיה נתגדל בבית המלך והיה מוכרח להתנהג בנימוס המלכות שהיו מגדלים אותו בנימוס זה:

והמילדת הנ"ל מחמת שנשים דעתן קלות הלכה וגילתה הסוד לאחד. איך שהחליפה הבנים כנ"ל וחברא חברא אית ליה עד שנתגלה הסוד מא' לחבירו כדרך

מעשה אמאל איז גווען איין מלך. איז בייא אים אין שטוב גווען איין שפחה. וואס זיא האט פדינט דיא מלכה. (מן הסתם קיין קעכרו טאר ניט אריין קומען צום מלך. נאר די שפחה האט גהאט עפעס איין אנדער דינסט. אקליינע דינסט) איז גקומען דיא צייט וואס דיא מלכה האט פדארפט האבן איין קינד. און דיא שפחה האט אויף פדארפט צו גווינען אין דער צייט. איז גגאנגען דיא פאפּע און האט איבער גיפּטן די קינדער. פּדי זי זאל זעהן וואס דא וועט זיך טאן. וואס דער פון וועט ארום וואקסן. און זיא האט גנומען דאס קינד פון דעם מלך און האט אַנידער גלייגט לעבן דער שפחה. און דאס קינד פון דער שפחה האט זיא גלייגט לעבן דער מלכה. דער נאך האבן אן גהוּבן דיא קינדער אונטער צו וואקסן. און דעם בן המלך. (דהיינו דאס קינד וואס סע דער וואקסן גווארן פאם מלך וואס מען האט גמיינט אז דאס איז דער זון פון דעם מלך) האט מען אים מגדל גווען (דהיינו גגרייט) און אויף גיהוּבן אלע מאל העכער העכער. ביז ער איז זייער גרוס גווארן און ער איז גווען איין גרוסער בריה. און דער בן השפחה (דהיינו דער וואס ער איז דער צוגן גווארן ביי דער שפחה וואס צום אמת איז ער גווען דער זון פון דעם מלך כנ"ל) איז אויף דער וואקסן גווארן בייא דער שפחה. און דיא בייידע קינדער האבן גלערנט אין איינעם אין איין חדר. און דער אמתער בן המלך (וואס ער ווערט אן גרופן בן השפחה) הט זיך זיין טבע גצוגן צום נימוס פון איין מלכות נאר ער איז מגדל גווארן בייא דעם עבד אין שטוב. און פאר קערט דער בן השפחה (וואס ער ווערט אן גרופן בן המלך) האט זיך זיין טבע גצוגן צו איין אנדער נימוס ניט אזו וויא דער נימוס פון איין מלך איז. נאר ער איז מגדל גווארן ביי דעם מלך אין שטוב. האט ער זיך גמוזט פירן מיט דעם נימוס פון איין מלכות. ווארן מע האט אים אזו גפירט מיט דעם נימוס:

און דיא פאפּע. מחמת נשים דעתן קלות (דהיינו ווייבער האבן איין גרינגע דעה) פלומר זיין קענען זיך ניט איין האלטן. איז זיא גגאנגען און האט אוס גזאגט דעם סוד פאר איין מענשן.

סיפורי מבן מלך וב"ש שנתחלפו מעשיות קיז

העולם. עד שהיו העולם מרננים בזה. איך שנחלף הבן מלך. אבל אין רשאים לדבר מזה שלא יתגלה למלך. כי בוודאי אין רשאים שידע המלך מזה כי מה יעשה המלך בזה כי אין תקנה לזה. כי א"א להאמין אולי הוא שקר. ואיך אפשר לחזור ולהחליף. וע"כ בוודאי אסור להם לגלות זאת למלך. רק העם היו מרננים ביניהם על זה:

ויהי היום והלך א' וגילה הסוד באזני הבן מלך. איך שאומרים עליו שנחלף כנ"ל אך א"א לך לחקור על זה. כי אין זה כבודך וא"א לך לחקור זאת כלל. אך הודעתי לך זאת כי אולי יהיה קשר כנגד המלוכה ויוכל הקשר להתחזק ע"ז. כי יאמרו שהם לוקחים לעצמם הבן מלך למלך. היינו אותו שאומרים עליו שהוא הבן מלך האמיתי כנ"ל ע"כ אתה צריך לחשוב מחשבות על הבן הנ"ל להעבירו. (כל זה הוא דברי אותו האיש שגילה הסוד לבן השפחה הנקרא בן המלך). והלך זה הבן מלך (היינו זה שנקרא בן מלך. והכלל בכל מקום שנזכר כאן בן המלך סתם. הכוונה על הנחלף היינו שהוא באמת בן השפחה רק שנקרא בן המלך כי נתגדל אצל המלך כנ"ל. וכן בכך השפחה במקום שנזכר בן השפחה. רק במקום שנזכר בן המלך האמת או בן

באשר אז זיא האט פארביטן די קינדער און איטליכער מענטש האט זיך איין חבר. און דער חבר האט נאך איין חבר. האט אזו איינער אוס גזאגט דעם אנדערן. ביז דער סוד איז ארום גקומען. אזו וויא דער שטייגער פון דער וועלט איז. ביז דער עולם האט דער פון גשמוסט שטילערהייט באשר אז דער בן מלך איז פאר ביטן גווארן. לושמיר שמוסן שארף קאן מען בוודאי דער פון ניט. דער מלך זאל ניט גוואר ווערן. ווארן וואס וועט דער מלך קענען טאן אין אזו אה זאך. ווארן ער קאן דאס ניט פאר רעכטן. ער קאן עס ניט גלייבן. טאמער איז דאס ליגן. און וויא אזו בייט מען ווידער צו ריק. איבער דעם טאר מען דאס בוודאי ניט אוס זאגן פאר דעם מלך. נאר דער עולם האט צווישן זיך שטילערהייט גשמוסט דער פון:

ויהי היום. איז גגאנגען איינער. און האט אוס גזאגט דעם סוד פאר דעם בן מלך. באשר מזאגט אוף אים אז ער איז פאר ביטן גווארן. נאר. דוא קאנסט דאס ניט קלערן. ווארן סע שטייט דיר ניט אן. און וויא אזו קלערט מען אזו איין זאך. נאר איך דער צייל עס דיר. כדי דוא זאלסט וויסן. ווארן טאמער וועט אמאל זיין איין פונט אקעגן דער מלוכה. וועט דער בונט דארף דעם קאנען שטארקער זיין ווארן זיי ועלן זאגן זיי נעמען זיך דעם בן מלך פאר איין מלך. דהיינו דער וואס מזאגט אוף אים אז ער איז צום אמת דער בן מלך כנ"ל. דרום בן דארפסטו זעהן צו פאר טראכטן דעם בחור. (אזו האט אלץ דער איינער גזאגט צו דעם בן המלך וואס צום רעכטן אמת איז ער דער זון פון דער שפחה כנ"ל) איז גגאנגען דער בן מלך און האט אן גהוּבן צו טאן שפיצלעך יענעמס פאטער (וואס צום אמת איז ער זיך גווען טאקע זיין פאטער) און ער הט זיך אלץ גלייגט אים צו טאן שלעכץ תמיד. און ער האט אים אלץ דער לאנגט שפיצלעך איינס נאך עס אנדערע. כדי ער זאל מיון עוקר זיין מיט זיין זון. און כל זמן דער מלך אליין האט נאך גלעבט. האט ער נאך פארט אזו איין ממשלה ניט גהאט. פון דעסט וועגן פארט פלעגט ער אים טאן שפיצלעך. דער נאך. איז דער מלך אלט גווארן און איז גשטארבן. האט ער אפ גנומען די מלוכה. האט ער דעמאלט נאך מער שלעכץ גטאן צוא יענעם זונס פאטער (דהיינו צוא דעם פאטער פון דעם בן השפחה וואס צום אמת איז ער גווען דער בן המלך און דער פאטער איז טאקע גווען זיין פאטער פון דעם וואס ער האט אפ גנומען די מלוכה

קיח סיפורי מבן מלך וב"ש שנתחלפו מעשיות

השפחה האמת אז הכוונה על האמת לאמיתו) והתחיל לגרום רעות לאבי הבן הנ"ל (אשר כאמת הוא אביו כנ"ל) ושם עינו להיות רובה בו רעות תמיד. והי' תמיד גורם לו רעות רעה אחר רעה. כדי שיוכרח לעקור עם בנו. וכל זמן שהיה המלך חי עדיין. לא היה לו ממשלה כ"כ. אעפ"כ היה גורם לו רעות. ואח"כ נזקן המלך ומת ולקח את המלוכה (היינו הבן השפחה שנחלף ונקרא עתה בן מלך כנ"ל) ואז עשה רעות יותר לאבי הבן הנ"ל רעה אחר רעה. והיה עושה בדרך ערמה באופן שלא יבינו העולם שהוא עושה לו רעות כי אין זה נאה בפני ההמון רק היה מעלים הדבר וגרם לו רעות תמיד והבין אבי הבן הנ"ל שהוא עושה לו רעות בשביל הענין הנ"ל. וענה ואמר לבנו. (היינו בן המלך כאמת אך ע"י החילוף נדמה שהוא בנו) וסיפר לו כל הענין. ואמר לו שיש לו רחמנות גדול עליו. כי ממ'נ. אם אתה בני. בודאי יש לי רחמנות עליך. ואם אתה בן המלך כאמת. בוודאי הרחמנות גדול ביותר עליך. כי הוא רוצה להעביר אותך לגמרי ח'ו. ע"כ אתה מוכרח לעקור מכאן. והרע בעיניו הדבר מאד. אך המלך הנ"ל (דהיינו זה שנעשה מלך תחת אביו כי נדמה שהוא הבן מלך מחמת החילוף) היה רובה לו בכל פעם חצי רעתו. זה אחר זה. ונתיישב הבן הנ"ל לעקור משם. ונתן לו אביו ממון הרבה והלך לו. וחרה לו הדבר מאד לבן הנ"ל. (אשר הוא כאמת בן המלך) על אשר נתגרש ממדינתו בחנם. כי הסתכל

ווארן זיי זענען זיך פאר ביטן גווארן כנ"ל) און ער האט גטאן אים שלעכץ פאר שטעלט מען זאל גיט וויסן אז סע איז פון אים. ווארן סע איז גיט שיינ פאר לייט. און האט אים דער לאנגט אלע קאל שפיצלעך איינס נאך עס אנדערע. האט פאר שטאנען דער דאזיגער. אז ער טוט אים שפיצלעך מחמת דער זאך. (דהיינו ווייל דיא וועלט שמוקסט אז דיא קינדער זענען פאר ביטן גווארן) האט ער זיך אן גרופן און האט גזאגט צום זון (דהיינו דער עבד דער מאן פון דער שפחה וואס אים האט מען עס אלץ דער לאנגט שפיצלעך כדי ער זאל פר טרייבן זיין זון ווייל מען זאגט אז די קינדער זענען פאר ביטן גווארן כנ"ל) און האט אים דער ציילט די גאנצע מעשה. און האט צו אים גזאגט. איך האב גרוס רחמנות אוף דיר. ווארן ממה נפשך. ביסטו אנדערש מיין קינד. האב איך זיך בוודאי גרוס רחמנות אוף דיר. ביסטו אנדערש גיט מיין קינד. נאר ביסט צום אמת דער בן מלך. איז זיך נאך מער רחמנות אוף דיר. ווארן דער (דהיינו דער וואס ער האט אפ גנומען דיא מלוכה) וויל זיך זיך גאר אוס רייסן חס ושלום. איבער דעם מוקסטו עוקר זיין (דהיינו אנטלופן) פון דאנעט. האט עס אים זייער גאייקט. און סע איז אים זייער שלעכט גווען דיא זאך. נאר דער מלך דער לאנגט אלץ דער ווייל אלע קאל שפיצלעך. איינס נאך עס אנדערע. האט זיך דער זון מיישב גווען (דהיינו דער אמתער בן מלך וואס ער איז פאר ביטן גווארן) ער מוז אנטלופן. האט אים דער פאטער גיגיבן אסאך געלט. און ער איז זיך אוועק. האט עס אים זייער פאר דראסן. וואס ער איז פאר טרייבן גווארן פון זיין מדינה אום זיסט. ווארן ער האט זיך ארום גקוקט. פאר וואס קומט מיר דאס אז איך זאל פאר טרייבן ווערן. ביז איך אנדערש דער בן מלך. קומט מיר בוודאי גיט דאס אז איך זאל פאר טרייבן ווערן. און אפילו אז איך בין גיט דער בן מלך. קומט מיר אוף גיט דאס אז איך זאל זיין איין בורח (דהיינו איין אנטלאפניגער) אום זיסט. ווארן וואס האב איך גזינדיגט וואס בין איך דא שולדיג. האט עס אים זייער פאר דראסן און מחמת דעם האט ער זיך גינומען

בעצמו. למה ועל מה מגיע לי זאת להתגרש. אם אני בן המלך בוודאי אינו מגיע לי זאת ואם אני בן המלך. ג"כ אינו מגיע לי זאת להיות בורח בחנם. כי מה חטאי והרע לו מאד. ומחמת זה לקח א"ע אל השתיה. והלך לבית הזונות. ורצה לבלות בזה את ימיו להשתכר ולילך בשרירות לבו. מחמת שנתגרש בחנם: והמלך הנ"ל תפס את המלוכה בחזקה. וכשהיה שומע שיש איזה אנשים שמרננים ומדברים מהחילוף הנ"ל. היה מענישם ונוקם בהם מאד ומלך בתוקף ועוז: ויהי היום ונסע המלך עם שריו לתפוס חיות. (שקורין נאוולאווי) ובאו למקום נאה ונהר מים לפני המקום ההוא. ועמדו שם לנוח ולטייל. והניח עצמו המלך לשכוב ובא על דעתו המעשה הנ"ל שעשה שגרש את הבן הנ"ל בחנם. כי ממ"נ. אם הוא בן המלך. לא די שנתחלף. מדוע יהיה נתגרש מכאן. ואם אינו בן המלך. ג"כ אין מגיע לו לגרשו. כי מה חטא. והיה המלך חושב בזה ומתחרט על החטא והעוולה הגדולה הזאת שעשה ולא ידע לתת עצה לנפשו מה לעשות בזה. וא"א לדבר מדבר כזה עם שום אדם להתייעץ עמו. ונתעצב בדאגה מאד. ואמר להשרים לשוב. כי מאחר שנפלה עליו דאגה אין צריכין עוד לטייל. וחזרו לביתם. וכשחזר המלך לביתו בוודאי היו לו כמה עניינים ועסקים ונתעסק בעסקיו ועבר מדעתו ענין הנ"ל:

צום טרונק. און איז גגאנגען לכית הזונות (דהיינו אין די שטיבער וואו הורן זיצן). און ער האט גנואלט דער מיט זיך פאר פֿרענגען זיינע יארן. ער זאל שיכנחן און זאל נאך גיין נאך וואס זיין הארץ גלוקסט. ווייל ער איז פאר טריבן גווארן אום זיסט: און דער מלך (דהיינו דער פאלטשער בן מלך דער פאר ביטענער וואס ער איז גווארן מלך) האט אפ גנומען דיא מלוכה שטארק. און אז ער האט עפעס גהערט אז מענשן מומלען און שמוסן עפעס דער פון (דהיינו אז זייא זענען פאר ביטן גווארן כנ"ל האט ער זייא מעניש גווען כלומר גשטראפט און גפייניקט) און האט זיך אין זייא נוקם גוועהן. און ער האט גקיניגט בתוקף ועוז:

ויהי היום. איז דער מלך גפארן מיט זיינע שרים. נאוולאווי (דהיינו חאפן חיות) און זיי זענען גקומען צו אשיין אָרט. און אטייכל וואסער איז גווען פאר דעם אָרט. האבן זיי זיך גשטעלט דארט אפ רואן זיך. און האבן זיך גנואלט דארט שפאצירן האט זיך דער מלך אפיקל צוא גלייגט. איז אים גקומען אוף אין זין דיא מעשה וואס ער האט גטאן. וואס ער האט פאר טריבן דעם דאזיגן אום זיסט. ווארן ממה נפשך. איז ער אנדרש דער בן מלך. לא די וואס ער איז פאר ביטן גווארן. פאר וואס זאל ער נאך פאר טריבן ווערן אום זיסט. און אז ער איז נישט דער בן מלך. קומט אים אוף ניט אז מען זאל אים פאר טרייבן. ווארן וואס האט ער גינדיגט. האט דער מלך זיך פאר טראכט אין דער זאך און האט חרטה גהאט אוף דער עבירה און אוף דער גרוסער עוולה וואס ער האט דא גטאן. און דער מלך האט זיך נישט גקאנט קיין עצה גיבן. וואס ער זאל דא טאן. און שמוסן קאן מען אזא אהזאף ניט מיט קיין שום מענשן מען זאל מיט אים איין עצה האלטן (ווארן מען שעמט זיך בוודאי אזאונס צוא שמוסן מיט לייט) איז דער מלך זייער פאר זארגט גווארן אין גרוס דאגה. האט ער גהייסן די שרים. אז

והבן הנ"ל שנתגרש (אשר הוא בן המלך באמת) ועשה מה שעשה ובזבז מעותיו. פעם אחד יצא לבדו לטייל. והניח לשכוב. ובא לו על דעתו מה שעבר עליו. וחשב מה זאת עשה אלקים לי. אם אני הבן מלך בוודאי אינו ראוי לי זאת. ואם איני בן המלך ג"כ אינו מגיע לי זאת. להיות בורח ומגורש. ונתיישב בדעתו אדרבא א"כ שהש"י יכול לעשות כזאת. להחליף את בן המלך ושיעבור עליו כנ"ל. א"כ היתכן מה שעשיתי. וכי כך היה ראוי לי להתנהג כמו שעשיתי. והתחיל להצטער ולהתחרט מאוד על המעשים רעים שעשה ואח"כ חזר למקומו וחזר אל השכרות אך מחמת שכבר התחיל להתחרט היה מבלבל אותו המחשבות של חרטה ותשובה בכל פעם. פ"א הניח עצמו לשכוב וחלם לו איך שבמקום פלוני יש יריד כיום פלוני שילך לשם ומה שיזדמן לו בראשונה איזה עבדות להשתכר יעשה אותו העבדות אף אם אינו לפי כבודו והקיץ והחלום הזה נכנס לו מאוד במחשבתו. כי לפעמים עובר הדבר תיכף מן המחשבה אך דבר החלום הזה נכנס הרבה במחשבתו אך אעפ"כ היה קשה בעיניו לעשות זאת והלך יותר אל השתיה וחלם לו יותר החלום הנ"ל כמה פעמים ובלבל אותו מאוד פ"א היו אומרים לו בחלום אם אתה רוצה לחוס על עצמך תעשה כנ"ל והוכרח לקיים את החלום והלך ונתן מותר המעות שהיה לו עדיין על האכסניא גם המלכושים חשובים שהיה לו הניח ג"כ על האכסניא והוא לקח לעצמו מלבוש פשוט של סוחרים כגון (אפינטשע) ונסע על היריד ובא לשם והשכים והלך על היריד

מען זאל זיך אום קערן. ווארן ווייל סע איז אוף אים גפאלן דאגה. בן דארף מען זיך שוין ניט שפאצירן. האבן זיך אום גקערט אהיים. וויא דער מלך איז גקומען אהיים. האט ער בוודאי גהאט כמה נאכן און אינטערעסן. האט ער זיך גפארעט אין זיינע אינטערעסן. איז אים דיא נאך אום אין זין ארום. (דהיינו דיא דאגה און דיא חרטה וואס ער האט גהאט אוף דעם וואס ער האט יענעם פאר טריבן אום ויסט): און דער וואס ער איז פאר טריבן גנאן (דהיינו דער אמתער בן מלך) און ער האט גטאן וואס ער האט גטאן. און ער האט אום גבראקט זיין געלט. אמאל איז ער אליין ארום גנאנגען זיך שפאצירן. און ער האט זיך צו גלייגט. איז אים גקומען אוף אין זין. וואס מיט אים האט זיך איבער גטאן און האט אן גהובן צו טראקטן. וואס האט עס גאט מיר גטאן. בין איך אנדערש דער בן מלך. קומט מיר בוודאי ניט דאס. און אז איך בין ניט דער בן מלך. קומט מיר אוף ניט דאס דאזיגע אז איך זאל זיין איין בורח און אה פאר טריבענער. דער נאך האט ער זיך מיישב גווען. אין דער דיעה. אדרבא. אז סע איז יוא אזו. אז הש"י קאן יוא אזונס טאן אז מע זאל פאר בייטן אה בן מלך. און סע זאל אוף אים אזונס איבער גיין קער איך זע מיר יוא אזו צו פירן. איז זע רעכט וואס איך האב גטאן. שטייט עס מיר אן אז איך זאל מיר אזו פירן. אזו ווי איך האב גטאן. און ער האט אן גהובן גרוס צער צו האבן און זייער חרטה צו האבן אוף די מעשים רעים וואס ער האט גטאן. דער נאך האט ער זיך אום גקערט אהיים דארט ווי ער איז גווען. און ער האט זיך ווייטער גנומען צום טרונק. נאר מחמת ער האט שוין אן גהובן חרטה צו האבן פלעגט אים מבלבל צו זיין. דיא מחשבות פון חרטה און תשובה וואס סע איז אים גקומען אוף אין זין אלע מאל. אמאל האט ער זיך צו גלייגט האט זיך אים גחלעמת. באשר אין דעם און אין דעם ארט איז

ופגע בו סוחר ואמר לו רצונך להשתכר באיזה עבדות השיב לו הן אמר לו אני צריך להוליך בהמות תשכיר עצמך אצלי והוא לא היה לו פנאי ליישב א"ע בזה מחמת החלום הנ"ל וענה ואמר תיכף הן והסוחר שכרו תיכף ותיכף התחיל לשמש עמו ולצוות עליו כדרך האדון על משרתיו והוא התחיל להסתכל בעצמו מה עשה כי בוודאי אין ראוי לו עבדות כזה כי הוא איש רך ועתה יצטרך להוליך בהמות ויוכרח לילך רגלי אצל הבהמות אך א"א להתחרט. והסוחר מצוה עליו כדרך האדון ושאל את הסוחר איך אלך לבדי עם הבהמות השיב לו יש עוד רועים מוליכי בהמות שלי ותלך עמם ונתן לו לידו איזה בהמות שיוליכם והוליכם חוץ לעיר ושם נתקבצו יחד שאר הרועים המוליכים הבהמות. והלכו יחד והוליך את הבהמות והסוחר היה רוכב על סוס והלך אצלם והסוחר היה רוכב באכזריות וכנגדו היה באכזריות יותר מאוד והוא היה מתפתח מאד מאד מן הסוחר מחמת שראהו באכזריות גדול כנגדו והיה מתירא פן יכה אותו הכאה א' במקלו וימות תיכף. (היינו כי מרוב דקותו כי היה איש רך מאד ע"כ נדמה לו כזו) והיה הולך עם הבהמות והסוחר אצלם. ובאו לאיזה מקום ולקחו השק שמונח בו הלחם של הרועים ונתן להם (הסוחר) לאכול. ונתנו לו ג'כ מלחם זה ואכל

יריד אין דעם און דעם טאג. בכך זאל ער אהין גיין. און וואס סע וועט זיך אים טרעפן צום ערשטן עפעס אה פאר דינסט. זאל ער עס תיכף טאן. חאטשע סעוועט גיט זיין וועדליג זיין קבוד (אזו האט זיך אים גחלימת) און ער האט זיך אוף גחאפט. און דער חלום איז אים אריין זייער אין דער מחשבה אריין. ווארין אמאל איז פאר האנדין אז די זאך גייט תיכף ארום פון דער מחשבה. נאר דער חלום איז זייער אריין אין דער מחשבה. לושמיר פון דעסט וועגין פארט. איז ביי אים שווער גווען אז ער זאל דאס טון. און ער איז גגאנגען ווייטער צום טרונק. און דער חלום האט זיך אים ווייטער גחלימת כמה פעמים און דער חלום האט אים זייער מבלבל גווען. אמאל. האט מען אים גזאגט אין חלום. אז דוא ווילסט אוף דיר רחמנות האבין זאלסטו אזו טאן (דהיינו ער זאל גיין אוף דעם יריד וכו' כנ"ל) האט ער שוין גמוזט מקיים זיין דעם חלום. און ער איז גגאנגען. און האט אנוועק גיגיבן דאס איברינקע געלט וואס ער האט נאך גהאט האט ער עס אנוועק גיגיבן אוף דער ארבייט ווי ער איז גשטאנען און דיא גוטע קליידער וואס ער האט גהאט. האט ער אוף גלאזט אוף דער סטאנציע. און ער האט זיך גנומען אה פראסטע מלבוש וויא סוחרים דהיינו איין אפינטשע און איז גפארין אוף דעם יריד. און איז אהין גקומען. און ער איז אוף גשטאנען גאנץ פריא און איז גגאנגען אוף דעם יריד. האט אים בגעגינט אסוחר און האט צו אים גזאגט. ווילסטו עפעס פאר דינען האט ער אים גענפערט יוא. האט ער אים גזאגט איך פדארף דא צו טרייבין בהמות. וועסטו זיך פאר דינגען בייא מיר. און ער האט גיט צייט גהאט זיך מיישב צו זיין מחמת דעם חלום הנ"ל (ווארן דער חלום איז זיך גווען אז דאס ערשטע פאר דינסט מוז ער אן נעמען וכו' כנ"ל) האט ער תיכף גענפערט. יוא. און דער סוחר האט אים תיכף גדונגען. און האט תיכף אן גהובין אוף אים צו שאפין אזו וויא איין האר אוף זיינע משרתים. און ער האט זי אן גהובן ארום צו קוקין וואס ער האט דא גטאן. ווארין צו אים קומט בנודאי גיט אזו איין דינסט. ווארין ער איז זיך איין איידלער מענטש. און היינט נעט ער מוזין טרייבין

אח"כ היו הולכים אצל יער עב מאד (היינו שהאילנות הם רצופים ותכופים מאד זה אצל זה) והלכו ותעו ב' בהמות מבהמות של זה הבן שנעשה רועה אצל הסוחר כנ"ל וצעק עליו הסוחר והלך אחריהם לתופסם והם ברחו יותר ורדף אחריהם ומחמת שהיער הי' רצוף ועב תיכף כשנכנס לתוך היער לא ראו זה את זה. ונתעלם מעיני החברים שלו מיד והוא היה הולך ורודף אחרי הבהמות והם בורחים ורדף אחריהם הרבה עד שבא לתוך עובי היער. ונתיישב בין כך ובין כך אמות כי אם אשוב בלי הבהמות אמות ע"י הסוחר כי הי' נדמה לו מחמת פחד שהיה לו מן הסוחר שימית אותו כשישוב בלי הבהמות ואם אהי' כאן ג"כ אמות ע"י חיות שביער ולמה לי לשוב אל הסוחר כי איך אוכל לבא אליו בלי הבהמות כי היה לו פחד גדול ממנו והלך ורדף יותר אחרי הבהמות והם בורחים. בתוך כך נעשה לילה ודבר כזה עדיין לא עבר עליו שיצטרך

בהמות. און ער וועט מוזין גיין צו פוס בייא דיא בהמות. נאר מע קאן שוין קיין חרטה ניט האבין. און דער סוחר שאפט אוף אים. אזו וויא איין האר. האט ער גפרעגט דעם סוחר. ווי וועל איך אליין גיין מיט די בהמות. האט ער אים גענפערט. איך האב נאך האדייעס וואס זיא טרייבן מיינע בהמות. וועסטו מיט זיין אין איינעם גיין. און ער האט אים אפ גיגבן צו דער האנט עטליכע בהמות וואס ער זאל זיי טרייבן. האט ער די בהמות גפירט אוס דער שטאט ארויס און דארט זענען זיך צום הויף גקומען די איבריגע האדייעס וואס זיי טרייבן בהמות. זענען זיי אין איינעם גגאנגען. און ער האט גטריבן די בהמות. און דער סוחר האט גריטן אוף איין פערד. און איז בייא זיין גגאנגען. און דער סוחר האט גריטן מיט אכזריות (דהיינו מיט כעס און אום דער בארימקייט) און אקעגין אים איז ער גווען מיט מער אכזריות. און ער האט זיך זייער און זייער גשקראקן פאר דעם סוחר. מחמת ער האט אים גזעהן אז ער האט זייער גרוס אכזריות און כעס אקעגין אים. און ער האט מורא גהאט. טאמער טוט ער אים איין זעץ מיט דעם שטעקין וועט ער תיכף שטרבן (ווארין דער בן מלך איז גווען זייער איין איידלער מענש און מחמת זיין איידלקייט האט ער זיך זייער גשקראקן און סע האט זיך אים אזו גדאקט) און ער איז גגאנגען מיט די בהמות און דער סוחר בייא זיין. און זיין זענען גקומען צו איין ארט. האט מען גנומען דעם זאק וואס דארט ליגט דאס ברויט פון די האדייעס און מע האט זיי גיגבן עסין. און אים האט מען אוף גיגבן פון דעם ברויט. און ער האט גגעסין. דער נאך. זענען זיין גגאנגען פאר זייער איין גדעכטין וואלד. זענען פאר גאנגען צווייא בהמות פון זיינע בהמות אין וואלד אריין. האט אוף אים דער סוחר אה גשריי גטאן. איז ער גגאנגען נאך דיא בהמות ער זאל זיין חאפין. און די בהמות זענען ווייטער אנטלופן גנוארין. און ער האט זיי נאך גיאגט און מחמת דער וואלד איז גווען זייער גדעכט. איז תיכף ווי ער איז אריין גגאנגען אין וואלד אריין. האבן זיי זיך שוין ניט גזעהן איינס דאס אנדרע. און ער איז תיכף נעלם גנוארין (דהיינו פאר הולין גנוארין) פון זייערע אוגין (דהיינו פון דיא איבריגע וואס זיין זענען מיט אים גגאנגען) און ער (דהיינו דער בן מלך) וואס ביי אים זענען עס פאר גאנגען דיא צווייא בהמות איז אלץ גגאנגען און האט נאך גיאגט נאך דיא בהמות. און זיין אנטלופן אלץ. און ער האט זיין אסאך נאך גיאגט. ביז ער איז אריין גקומען אין גדעכטין וואלד אריין האט ער זיך מיישב גווען. סייא וויא סייא. וועל איך שוין

ללון יחידי בלילה בתוך עובי היער כזה ושמע קול נהמת החיות שהומים כדרכם ונתיישב בדעתו. ועלה על איזה אילן ולן שם ושמע קול החיות ששואגים כדרכם בבוקר הסתכל וראה והנה הבהמות עומדים סמוכים אצלו וירד מן האילן והלך לתופסם וברחו להלן והלך אחריהם יותר וברחו יותר והיו הבהמות מוצאים שם איזה עשבים ועמדו לרעות ולאכול והיה הולך לתופסם וברחו וכן היה הולך אחריהם והם בורחים הולך אחריהם והם בורחים עד שבא בתוך עובי היער מאד שהיה שם חיות שאינם מתייראים מאדם כלל כי הם רחוקים מן היישוב ושוב נעשה לילה ושמע קול נהמת החיות ונתיירא מאד וירא והנה עומד שם אילן גדול מאד מאד. ועלה על אותו האילן. כבואו על האילן. וירא והנה שוכב שם בן אדם. ונתיירא. אך אעפ"כ הי' לו לנחמה מאחר שמצא כאן בן אדם ושאלו זה את זה מי אתה בן אדם מי אתה בן אדם. מאין באת לכאן ולא הי' רצונו לספר לו מה שעבר עליו והשיב לו ע"י הבהמות

שטארבין ווארין אז איך וועל מיך אום קערין און דיא בהמות. וועל איך שטארבין דורך דעם סוחר. ווארין מחמת גרוס פחד וואס ער האט גיהאט פאר דעם סוחר. האט זיך אים גדאכט. אז דער סוחר וועט אים הרגענען. אז ער וועט זיך אום קערין. און דיא בהמות. און אז איך וועל דא זיין. וועל איך אויף שטארבין דורך די חיות פון דעם וואלד. האט ער זיך מיישב גווען. וואס זאל איך מיך אום קערין צום סוחר. ווי קאן איך צו אים קומען און די בהמות. ווארין ער האט גהאט גרוס פחד פאר אים. איז ער גגאנגען. און האט ווייטער נאך גיאגט נאך די בהמות און זיין אנטלופין אלץ דער ווייל איז נאכט גווארין און אזונס האט ער נאך ניט גהאט אז ער זאל מוזין נעכטיגן אליין ביא נאכט איז אזו איין גדיכטן וואלד. און ער האט גהערט דאס ברומען פון די חיות וואס זיי האבן גברומט אזו ווי זייער סדר איז. האט ער זיך מיישב גווען. און איז ארויף גגאנגען אויף אה בוים און האט דארט גנעכטיגט. און ער האט גהערט דאס קול פון די חיות נאס זיי האבן גשריגן אזו ווי זייער סדר איז. אין דער פריא. האט ער אקוק גטאן. האט ער גזעהן. אז דיא בהמות שטייען נאהנט לעבין אים. איז ער אראפ פון דעם בוים. און איז גגאנגען זיי חאפן. זענען זיי ווייטער אנטלופין גווארין איז ער זיי נאך גגאנגען ווייטער. און זיין זענען ווייטער אנטלופין גווארין. און דיא בהמות האבן זיך גפונען דארט עפעס גראז צו עסן. האבן זיי זיך גשטעלט פאסען. איז ער נאך גגאנגען זיין חאפן. זענען זיי ווייטער אנטלופין גווארין און אזו איז ער אלץ זיין נאך גגאנגען און זיין אנטלופין ער גייט זיי ווייטער נאך און זיי אנטלופין. ביז ער איז אריין גיקומען אין זייער גידיכטן וואלד אריין. וואס דארטן איז שוין גווען חיות וואס זיי האבן גאר קיין מורא ניט פאר קיין מענטשן ווארין זיי זענען ווייט פון דעם יישוב. און סע ווידער גווארין נאכט. און ער האט גהערט דאס קול ווי די חיות ברומען. און ער האט זיך זייער גשראקן. דער ווייל האט ער דער זעהן ווי סע דארט גשטאנען זייער אגרוסער בום. איז ער ארויף אויף דעם בוים. וויא ער איז ארויף אויף דעם בוים. האט ער דער זעהן. סע ליגט דארט איין מענטש. האט ער זיך דער שראקן. נאר פון דעסט וועגן. האט ער הנאה גהאט. מחמת ער האט דא גפונען אה מענטשן. האבן זיי זיך גפרעגט איינס דאס אנדערע ווער ביסטו. אה מענטש. ווער ביסטו. אה מענטש. פון וואנעט קומסטו אהער. האט ער אים ניט

שהייתי רועה בהמות ותעו ב' בהמות לכאן ועי'ז באתי לכאן כנ"ל ושאל הוא את האדם שמצא שם על האילן מאין באת אתה לכאן השיב לו אני באתי לכאן ע"י הסוס שהייתי רוכב על הסוס ועמדתי לפוש והלך הסוס ותעה בתוך היער והייתי רודף אחריו לתופסו והוא ברח יותר עד שבאתי לכאן ונתחברו שם יחד שיהיה להם צוותא חדא ודיברו ביניהם שאפילו כשיבואו ליישוב יהיו ג"כ ביחד בצוותא חדא ולנו שם שניהם ושמעו קול נהמת החיות שהומים ושואגים מאד לפנות בוקר שמע קול חוכא גדולה מאוד מאוד על פני כל היער שהיתה מתפשטת קול החוכא על כל היער כי היה חוכא גדולה מאוד מאוד עד שהיה האילן מזדעזע ומתנענע מן הקול. והוא נתבהל ונתפחד מאוד מאוד מזה. ואמר לו השני (היינו זה האדם שמצא שם על האילן ששכב שם מקודם) שוב אין אני מתפחד כלל מזה. כי כבר אני לן כאן זה כמה לילות ובכל לילה סמוך אל היום נשמע קול החוכא הזה עד שכל האילנות רועשים ומזדעזעים. ונתבהל מאד ואמר לחבירו הדבר נראה שזהו מקום הידועים. כי ביישוב לא נשמע קול חוכא כזה. כי מי שמע קול חוכא על כל העולם. ואח"כ נעשה תיכף יום. והסתכלו ויראו והנה הבהמות של זה עומדים וגם הסוס של זה עומד. וירדו. והתחילו לרדוף.

גנואלט דער ציילין וואס מיט אים האט זיך איבער גטאן. האט ער אים גענפערט. דארף די בהמות וואס איך האב גפאסעט. זענען צוויי בהמות פאר גאנגען אהער. און דורך דעם בין איך אהער גקומען. האט ער ווידער גפרעגט יענעם מענטשן וואס ער האט גפונען דארט אויף דעם בוים. פון וואנעט קומסטו אהער. האט ער אים גענפערט. איך בין אהער גקומען דורך דעם פערד. ווארין איך האב גריטן אויף אה פערד. האב איך מיך גשטעלט אפ רואן. איז דאס פערד פאר גאנגען אין וואלד אריין. האב איך עס נאך גלאגט איך זאל עס חאפן. און דאס פערד איז ווייטער אנטלופן גווארין. ביז איך בין גקומען אהער. האבן זיי צווישן זיך גמאכט. אז זייא זאלן זיך האלטן אין איינעם. און זייא האבן אפ גשמוקט. אז אפילו אז זייא וועלן קומען אין ישוב אריין זאלן זייא זיך אויך האלטן אין איינעם. און זייא האבן דארט איבער געכטיגט בייידע און זיי האבן דארט גהערט דאס קול פון די חיות וויא זייא האבן גברומט און האבן זייער גשריגן. אקעגין טאג. האט ער גהערט זייער אגרום גלעכטער (חא חא חא) איבארין גארין וואלד (פלומר דאס קול פון דעם גלעכטער איז גאנגען איבער גאר דעם וואלד) ווארין סע גווען זייער אגרום גלעכטער. ביז דער בוים האט גציטערט פון דעם קול פון דעם גלעכטער. און ער איז זייער דער שראקין גווארין און האט גרום פחד גהאט דער פון. האט אים דער אנדרער גזאגט (דהיינו דער מענטש וואס ער האט גפונען דארט אויף דעם בוים) איך האב שוין גאר קיין פחד ניט דער פון ווארין איך געכטיג דא שוין כמה נעכט. איז אלע נאכט אזו. וויא סע קומט נאהנט צוא טאג. הערט מען דאס גלעכטער. ביז אלע ביימער ציטערין און טרעסין זיך. האט ער זיך זייער גשראקין און האט גזאגט צום אנדרין סע האט אה פנים אז דא איז דאס ארט פון דיא לייט (פלומר פון די שדים) ווארין אין ישוב הערט מען גאר ניט אזו איין גלעכטער ווארין ווער האט גהערט אה גלעכטער אויף גאר דער וועלט. דער נאך איז גווארין תיכף טאג. האבן זייא אקוק גטאן. האבן זייא גזעהן. די בהמות זיינע שטייען. און דאס פערד פון יענעם איז אויך גשטאנען.

זה אחר הבהמות. וזה אחר הסוס. והבהמות היו בורחים להלן יותר והוא רודף וכו' כנ"ל וכן השני רדף אחר הסוס והסוס בורח עד שנתרחקו ונתעו זה מזה בתוך כך מצא שק עם לחם. וזה חשוב בוודאי מאוד במדבר ולקח השק על כתפו. והלך אחרי הבהמות. בתוך כך פגע באדם א' ונתכהל מתחילה. אך אעפ"כ היה לו לנחמה קצת מאחר שמצא כאן אדם. ושאל אותו האדם איך באת לכאן. חזר הוא ושאל את האדם הזה איך באת אתה לכאן השיב לו אני אבותי ואבות אבותי נתגדלו כאן. אך אתה איך באת לכאן. כי לכאן לא יבא כלל שום אדם מן הישוב. ונתבהל. כי הבין שאין זה אדם כלל. מאחר שאומר שאבות אבותיו נתגדלו כאן ואנכם מן הישוב אינו בא לכאן. ע"כ הבין שבוודאי אין זה אדם כלל. אך אעפ"כ לא עשה לו כלל וקירבו. (היינו שזה האדם היער לא עשה שום רעה לזה שהלך אחרי הבהמות שהוא בן המלך האמת שנתחלף כנ"ל) ואמר לו (היינו אדם היער לבן המלך האמת) מה אתה עושה כאן השיב לו שהוא רודף אחר הבהמות כנ"ל. אמר לו האדם הנ"ל חדל לך לרדוף אחרי העוונות כי אין זה בהמות כלל רק העוונות שלך הם מוליכים אותך כך. די לך. כבר קבלת את שלך היינו

זענען זיי אַראָפּ גאַנגען. און האָבן אָן געווייזן נאָך צו יאָגין. דער נאָך די בהמות און דער נאָך דעם פֿערד. און דיא בהמות זענען אַנטלופֿן וויטער און ער יאָגט נאָך וכו' כנ"ל. און אזו דער אַנדערער יאָגט אַלץ נאָך דאס פֿערד און דאס פֿערד אַנטלופֿט אַלץ ביז זייא זענען פֿאַר גאַנגען אײַנער פֿון דעם אַנדערן. און אײַנער פֿון דעם אַנדערן האָט שוין נישט געוויסט. דער ווייל האָט ער געפֿונען (דהיינו דער בן מלך וואס ער האָט עס נאָך גיאָגט נאָך דיא בהמות) אַה זאָק מיט ברוט. און דאס איז בוודאי זייער חשוב אין אַה מדבר. האָט ער גנומען דעם זאָק אויף די פֿלייצעס. און איז נאָך גאַנגען די בהמות דער ווייל האָט ער באַגעגנט אײַן מענשן. האָט ער זיך אין דער תחילה דער שראָקין נאָר פֿון דעסט וועגין פֿאַרט. האָט ער אַפֿיסל הנאה געהאַט. ווייל ער האָט דא געפֿונען אײַן מענשן. האָט אים גפֿרעגט דער מענשן. ווי קומסטו אַהער. האָט ער צוריק גפֿרעגט יענעם מענשן. ווי קומסטו אַהער האָט אים יענער מענש גענפֿרט אײַך (מיט אַה לשון וויא אײַנער פֿאַר ווינדערט זיך) מיינע עלטערין. און מיינע עלטעריןס עלטערין. זענען דא מגודל גווארין. אפֿער דוא. וויא קומסטו אַהער. ווארין אַהער קומט גאָר קיין מענש נישט פֿון דעם ישוב. האָט ער זיך זייער דער שראָקין. ווארין ער האָט פֿאַר שטאַנען. אז דאס איז גאָר קיין מענטש נישט. ווארין ער זאָגט אז זיינע עלטערין זענען דא מגודל גווארין. און קיין מענטש פֿון דעם ישוב קומט גאָר אַהער נישט. האָט ער פֿאַר שטאַנען אז דאס איז גאָר קיין מענש נישט. נאָר פֿון דעסט וועגין האָט ער אים גאָר נישט גטאן און ער האָט אים מקרב גווען (דהיינו דער מענש פֿון דעם וואלד האָט קיין שום שלעכץ נישט גטאן. דעם בן מלך וואס ער איז נאָך גאַנגען נאָך די בהמות) און דער מענטש פֿון דעם וואלד האָט צו אים גזאָגט. וואס טוטסטו דא האָט ער אים גענפֿרט. ער יאָגט נאָך די בהמות. האָט זיך דער מענש צוא אים אָן גירופן הער שוין אויף נאָך יאָגין זיינע עוונות. ווארן דאס איז גאָר קיין בהמות נישט. נאָר זיינע עוונות פֿירן עס דיך אזו אַרום. גינג שוין. דוא האָסט שוין אפֿ גנומען דאס זייניקע (פלומר זיין שטראָף האָסטו שוין אפֿ גנומען) היינט הער שוין אויף זייא נאָך צוא יאָגין. קום מיט מיר. וועסטו קומען צו זיין זאָך. איז ער מיט אים גאַנגען. און ער האָט מוֹרָא

העונש שלך כבר קבלת ועתה חדל לך מלרודפם עוד. בא עמי ותבא למה שיאות לך והלך עמו. ונתיירא לדבר עמו ולשואלו כי אדם כזה פן יפתח פיו ויבלענו. (היינו שזה הבן המלך האמת הלך עם האדם היער הזה והיה מתירא לדבר עמו ולשואל אותו דבר פן יפתח פיו ויבלענו כי הבין שאין זה אדם כלל) והלך אחריו בתוך כך פגע את חבירו שרדף אחר הסוס כנ"ל ותיכף כשראהו רמז לו תדע שאין זה אדם כלל ולא תשא ותתן עמו כלל כי אין זה אדם כלל. והלך מיד ולחש לו באזניו כל זה. שאין זה אדם כלל וכו' כנ"ל. והסתכל חבירו (היינו האדם של הסוס) וירא והנה שק עם לחם על כתיפו והתחיל להתחנן לו אחי זה כמה ימים שלא אכלתי תן לי לחם השיב לו כאן במדבר אין מועיל שום דבר כי חיי קודמין ואני צריך הלחם בשבילי. והתחיל להתחנן לו ולבקשו מאוד. אתן לך מה שאתן (אך בוודאי אין מועיל שום מוהר ומתן בעד לחם במדבר) השיב לו מה תתן לי כי מה תוכל לתת לי בעד לחם במדבר. השיב לו (היינו זה שביקש הלחם שהוא האדם של הסוס השיב לאדם של הבהמות שהוא בן המלך האמת) אתן לך כל עצמי. שאמכור את עצמי לך בעד לחם. ונתיישב (היינו האדם של הבהמות נתיישב בעצמו) לקנות אדם כדאי ליתן לו לחם וקנה אותו לעבד עולם. ונשבע לו בשבועות שיהיה לו עבד עולם גם כשיבואו לישוב. והוא יתן לו לחם. דהיינו שיאכלו יחד מן השק עד שיכלה הלחם והלכו יחד אחרי האדם היער

גהאט. מיט אים צוא ריידין און צוא פֿרעגין אים עפֿעס וואַרין אַז אַה מענש. טאַמער עפֿנט ער אױף דאָס מויל און וועט אים איין שלײַנגען. איז ער אים נאָך גאַנגען. דער ווייל האָט ער בֿעגײַנט זײַן חבר. וואָס ער האָט נאָך גיאָגט דאָס פֿערד. און תּיכּף ווי ער האָט אים דער זעהן. האָט ער אים תּיכּף איין ווינק גטאָן. אַז דאָס איז גאַר קיין מענטש נישט און זאַלסט מיט אים גאַר נישט האַנדלען. וואַרין דאָס איז גאַר קיין מענש נישט. און איז תּיכּף גאַנגען. און האָט אים דאָס איין גירומט אין אױער אַרײַן. אַז דאָס איז גאַר קיין מענטש נישט וכו' (כנ"ל) דער ווייל האָט יענער אַקוק גיטאָן (דהיינו דער מענש פון דעם פֿערד) האָט ער גזעהן. ער האָט איין זאַק מיט ברוט אױף די פֿלייצעס. האָט ער אים אָן גהױבן צו בעטן. ברודער. סײַ איז שוין פֿמה טעג אַז אײַך האָב נישט גגעסן. גיב מיר ברוט. האָט ער אים גענפֿרט. דאָ אין דער מדבר העלפֿט קיין שום זאַך נישט. וואַרין מײַן לעבן איז בילכיר. אײַך בידאַרף דאָס ברויט פון מײַנעט וועגן. האָט ער אים אָן גיהױבן צו בעטן. און ער האָט אים זײַער גבעטן. אײַך וועל דיר געבן וואָס אײַך וועל דיר געבן (נאָר איז דער מדבר העלפֿט בוודאי קיין שום גאָב נישט פֿאַר ברוט) האָט ער אים גענפֿערט. וואָס קאַנטסטו מיר געבן פֿאַר ברוט אין דער מדבר. האָט ער אים גיאָגט (דהיינו דער מענטש פון דעם פֿערד וואָס ער האָט עס גבעטן דאָס ברויט האָט גאַגט צו דעם מענשן פון די בהמות וואָס ער איז גווען דער אמתיר בן מלך) אײַך גיב מיר אין גאַנצן אַוועק. אײַך פֿאַר קוף מיר צו דיר פֿאַר אַה קנעכט פֿאַר דעם ברויט. האָט ער זיך מײַשט גווען. (דהיינו דער מענטש פון די בהמות הנ"ל) קופֿן אַה מענטשן איז כדאי אים צו געבן ברוט. האָט ער אים גקופֿט פֿאַר איין אײַביגן קנעכט. און ער האָט אים גשוואַרן מיט שבועות. אַז ער זאַל אים זײַן איין אײַביגער קנעכט אפילו אַז זײַא וועלן קומען אין יישוב אַרײַן. און ער זאַל אים געבן ברוט. דהיינו זײַ זאַלן בײַדע עסן פון דעם זאַק ברוט ביז סײַ וועט אױס גיין און זײַ בײַדע זענען גאַנגען אין אײַנעם און זענען נאָך גאַנגען דעם מענשן

סיפורי מן מלך וב"ש שנתחלפו מעשיות כזו

הנ"ל וזה העבד הולך אחרי . (היינו זה האדם של הסוס שנמכר לעבד להאדם של הבהמות הלך אחרי אחרי האדם של הבהמות ושניהם הלכו אחרי אדם היער) ועי"ז היקל עליו קצת. כשהיה צריך להגביה איזה דבר או איזה ענין אחר היה מצוה על עבדו (היינו על זה האדם של הסוס שנמכר לו לעבד) שיגביה לו ושיעשה לו חפצו. והלכו יחד אחרי אדם היער הנ"ל. ובאו למקום שהיו שם נחשים ועקרבים ונתפחד מאוד. ומחמת הפחד שאל את האדם היער איך נעבור כאן. השיב לו. הלא גם זה יפלא (אלא מאי) איך תכנס ותבא לביתי והראהו את ביתו שעומד באויר. ואיך תכנסו בביתי והלכו עם האדם היער הנ"ל. והעביר אותם בשלום והכניסם לביתו והאכילם והשקם. והלך לו. וזה (היינו בן המלך האמת שהוא האדם של הבהמות) היה משמש עם עבדו הנ"ל ככל אשר היה צריך. וחרה להעבד מאוד על אשר נמכר לעבד כשביל שעה אחת שהיה צריך לחם לאכול. כי עתה יש להם מה לאכול. ורק כשביל שעה אחת יהיה עבד עולם. והיה מתאנח וגונח. איך באתי למדה כזו להיות עבד. שאל לו (היינו בן המלך האמת שהוא האדון שלו שאל אותו) ובאיזה גדולה היית. שאתה מתאנח על שבאת למדה זו. השיב לו וסיפר לו. איך שהוא היה מלך והיו מרננים עליו שנחלף וכו' כנ"ל (כי באמת זה האדם של הסוס הוא המלך הנ"ל אשר באמת הוא בן

פון דעם וואלד. און דער קנעכט איז אים נאך גגאנגען (דהיינו דער מענטש פון דעם פערד נואם ער האט זיך פאר קופט פאר אה קנעכט. איז נאך גגאנגען נאך דעם מענטש פון די בהמות ווארין ער איז שוין זיין קנעכט גווען. און זיין ביידע זענען נאך גגאנגען דעם מענטש פון דעם וואלד) און דער ווייל איז שוין אים אפיסיל גרינגער גווארין (מחמת ער האט גהאט שוין אקנעכט) אז ער האט בדרךפאט און הייבן עפעס אה זאך אדער עפעס אנדערש טון. האט ער גהייסן זיין קנעכט אז ער זאל עס אים און הייבן אדער עפעס טון. און זיי זענען איז איינעם נאך גגאנגען דעם מענטש פון דעם וואלד זענען זיין גקומען צו איין ארט. וואס דארט איז גווען נחשים ועקרבים (דהיינו שלענג און עקדישין) האט ער זיך זייער איבער גשראקין. און מחמת פחד האט ער גפרעגט דעם מענטש פון דעם וואלד ווי אזו וועלן מיר דא אריבער גיין האט ער אים גענפערט. אלא מאי ווי אזו וועסטו אריין אין מיין שטוב. און האט אים גוויזן זיין שטוב וויא זיין שטייט אין דער לופטין. זענען זיין גגאנגען מיט אים (דהיינו מיט דעם מענטש פון דעם וואלד) און ער האט זיין בשלום איבער גפירט. און ער האט זיין אריין גבראכט אין זיין שטוב אריין. און האט זיין גגעבן עסין און טרינקען. און איז אנוועק גגאנגען. און דער (דהיינו דער אמתיר בן מלך וואס ער האט די בהמות גטריבן) האט זיך גשאפט מיט זיין קנעכט. וואס ער האט גדארפט. האט עס דעם קנעכט זייער פאר דראסין. וואס ער האט זיך פאר קופט פאר אקנעכט פון איין שעה וועגן וואס ער האט בדרךפאט פרוט צו עסין. ווארין היינט האט ער זיך שוין וואס צו עסין. און נאר פון איין שעה וועגן זאל ער זיין איין אייביגער קנעכט. און ער האט אגרוסן זיפץ גטאן. צו וואס איך בין גקומען. אז איך זאל זיין איין קנעכט. האט ער אים גפרעגט (דהיינו דער אמתיר בן מלך וואס ער איז זיין האר גווען האט אים גפרעגט) וואס פאר אנדולה האסטו עס גהאט. אז דוא זיפצט. וואס דו ביסט דער צוא גקומען. האט ער אים גענפערט און האט אים דער ציילט. באשר ער איז גווען איין מלך. האט מען און אים גזאגט. אז ער איז פאר ביטין גווארין וכו' כנ"ל. (ווארין דער מענטש פון

קכח סיפורי מבן מלך וב"ש שנתחלפו מעשיות

השפחה כנ"ל) וגרש את חבירו כנ"ל. ופעם אחד בא על דעתו שלא טוב עשה ונתחרט וכו'. והיו באים עליו חרטות תמיד על המעשה הרעה והעוולה הגדולה שעשה נגד חבירו. פ"א חלם לו. שהתיקון שלו הוא שישליך את המלוכה. וילך למקום שענינו ישאו אותו. ובזה יתקן חטאו. ולא רצה לעשות כזאת. אך היו מבבלבין אותו תמיד חלומות הללו שיעשה כנ"ל. עד שנגמר בדעתו שיעשה כך. והשליך את המלוכה והלך באשר הלך עד שבא לכאן ועתה יהיה עבד. וזה שמע את כל זה ושתק (היינו זה הבן מלך האמת שהוא האדם של הבהמות שמע כל זה שסיפר לו האדם של הסוס שהוא עכשיו עבדו ושתק) ואמר. אראה ואתיישב איך לנהוג עם זה. בלילה בא האדם היער הנ"ל ונתן להם לאכול ולשתות. ולנו שם. לפנות בקר. שמעו קול החוכא הגדולה מאוד כנ"ל עד שכל האילנות היו רועשים ומזדעזעים כנ"ל. והסיתו (היינו העבד הסית את בן המלך האמת שהוא אדונו) לשאול את אדם היער מה זאת. ושאלו. מה קול החוכא הגדולה הזאת סמוך לבקר. השיב לו זהו חוכא. שהיום שוחק מן הלילה. שהלילה שואלת את היום מדוע כשאתה בא אין לי שם. ואזי. היום שוחק ועושה חוכא גדולה ואח"כ נעשה יום. וזהו קול החוכא הנ"ל. ונפלא בעיניו. כי זהו ענין פלא שהיום שוחק מן הלילה. בבוקר

דעם פערד דאס איז טאקע גווען דער מלך אליין וואס צום אמת איז ער גווען דער בן השפחה) האט ער פאר טרייבן זיין חבר (דהיינו דעם אמתין בן מלך) אמאל איז אים גיקומען אוף דער דיעה. אז ער האט ניט רעכט גטאן. און ער האט חרטה גהאט וכו'. פלעגט אים קומען אין זין אלץ חרטות תמיד אוף דעם מעשה רע און אוף דער גרוסער עוולה וואס ער האט אקעגין זיין חבר גטאן. אמאל האט זיך אים גחלעמט אז זיין תיקון איז. אז ער זאל אוועק ווארפן די מלוכה. און ער זאל גיין ווי הין דיא אוגין וועלין אים טראגין. און דער מיט וועט ער פאר רעכטין זיין חטא. האט ער דאס ניט גוואלט טאן. נאר סע פלעגין אים מבבלב זיין תמיד דיא דאזיגע חלומות. אז ער זאל אזו טאן. ביז סע איז בייא אים גבליבן אין דער דיעה אז ער זאל אזו טאן. און ער האט אוועק גווארפן די מלוכה. און איז גגאנגען וויא ער איז גגאנגען ביז ער איז אהער גקומען. און היינט זאל ער זיין אה קנעכט. און דער הערט דאס אלץ און שווייגט. (דהיינו דער אמתיר בן מלך וואס ער האט גטריבן בהמות. האט דאס אלץ אוס גהערט וואס דער דער ציילט אים אלץ) און ער האט זיך גטראכט. איך וועל שוין וויסן ווי אזו זיך צוא פירין מיט דיר. ביי נאכט איז אן גקומען דער מענש פון דעם וואלד און האט זיי גגיבן עסין און טרינקען. און זיי האבין דארט איבער גנעכטיגט. אקעגין טאג האבין זיי גהערט דאס גרוסע גלעכטער (הנ"ל) ביז אלע ביימער האבין גציטערט. סע האט גבראכין אלע ביימער (דאס קול פון דעם גלעכטער) האט ער אים אן גרעט (דהיינו דער קנעכט האט אן גרעט דעם אמתין בן מלך וואס ער איז זיין האר) אז ער זאל פֿרעגין דעם מענש פון דעם וואלד. וואס דאס איז. האט ער אים גפרעגט. וואס איז דאס אזו אה גרוס גלעכטער נאהנט צו טאג. האט ער אים גענפערט. דאס לאכט דער טאג אוס דער נאכט. ווארין די נאכט פֿרעגט דעם טאג. פאר וואס אז דוא קומסט. האב איך קיין נאמען ניט. טוט דער טאג אה גרוס גלעכטער. און דער נאך ווערט טאג. און דאס איז דאס גלעכטער וואס מע הערט נאהנט צו טאג. איז דאס ביי אים אה גרוס ווינדער גווען. ווארין דאס איז עפעס אה ווילדע זאך. אז דער טאג לאכט אוס דער

סיפורי מבן מלך וב"ש שנתחלפו מעשיות קכט

חזר האדם היער והלך לו. והם היו אוכלים ושותים שם. כלילה חזר ובא ואכלו ושתו ולנו כלילה. שמעו קול החיות שכולם שואגים והומים בקולות משונות. שכל החיות והעופות כולם נתנו בקולם האריה היה שואג. והלביא הומה בקול אחר והעופות מצפצפים ומקשקשים בקולם וכן כולם הומים בקולות ובתחילה נודעו מאוד ולא הטו אזנם אל הקול מחמת הפחד. אח"כ הטו אזנם ושמעו שהוא קול נגינה וזמרה נפלאה ונוראה מאוד. והטו אזנם יותר ושמעו שהוא קול זמרה ונגינה נפלא מאוד מאוד שהוא תענוג נפלא ועצום מאד לשמוע זאת. שכל התענוגים של העולם כולם כאין ואינם נחשבים ובטלים לגמרי נגד התענוג הנפלא הזה של הנגינה הזאת. ודברו ביניהם שישארו כאן. כי יש להם לאכול ולשתות ומתענגים בתענוג נפלא כזה שכל מיני תענוגים בטלים כנגד זה. והסית העבד את האדון (היינו בן המלך האמת) לשאול אותו (את אדם היער) מה זאת. ושאלו. השיב לו. שזהו. איך שהחמה עשה מלבוש להלבנה ואמרו כל החיות של היער היות שהלבנה עושה להם טובות גדולות. כי עיקר ממשלתם הוא כלילה כי לפעמים הם צריכים ליכנס ביישוב. וביום אין יכולים.

נאכט (פרעגין ווייטער האט ער שוין נישט געקענט. אז יענער ענפערט אזו אה לשון) אין דער פריא איז ווידער דער מענש פון דעם וואלד אנוועק גאנגען. און זיי האבן דארט געעסן און גערינקען. פריא נאכט איז ער ווידער גיקומען. און זיי האבן געעסן און גערינקען און האבן געעכטיגט דארט. פריא נאכט האבן זיי געהערט. דאס קול פון די חיות. וויא זייא האבן אלע גשריגן און גברומט מיט ווילדע קולות. דער ליב האט גשריגן. און דער לעמפערט האט גברומט מיט איין אנדער קול. און אזוי איבעריקע חיות. האט איטליכע חיה מיט איין אנדער קול גברומט. און די עופות האבן גשווישטשטיט און גקנאקט. און אזוי אלע האבן גברומט מיט ווילדע קולות. און אין דער תחילה. זענען זיי זייער דער שראקן גנוארין. האבן זיי זיך נישט רעכט צו געהערט צום קול מחמת פחד. דער נאך האבן זיי צו גבוגן די אויערן און האבן זיך צו געהערט. האבן זייא געהערט. אז דאס איז איין קול פון אה ניגון זיי זינגען זייער אה וואלין ניגון וואס סע איז אה ווילד חידוש. האבן זייא זיך נאך מער צו געהערט. האבן זייא געהערט אז סע איז אה ווילד וואלער ניגון וואס סע איז זייער איין ווילד חידוש. וואס סע איז אווילד גרוסער תענוג דאס צו הערן. וואס אלע תענוגים פון דער וועלט זענען אלע גאר נישט. און טרעפן גאר נישט אן. אקעגין דעם ווילד גרוסן תענוג וואס מע האט אז מע הערט דעם ווינדרליכן ניגון. האבן זיי צווישן זיך גשמוסט אז זיי וועלן שוין דא בלייבן ווארין זייא האבן דא צו עסן און צו טרינקען. און האבן דא אזוי איין תענוג וואס ער איז אזוי אה חידוש. וואס אלירליי תענוגים פון דער וועלט ווערן גאר בטל אקעגין דעם תענוג. האט אן גרעט דער קנעכט דעם הארין. (דהיינו דעם אמתן בן מלך) אז ער זאל אים פרעגן (דהיינו דעם מענשן פון דעם וואלד) וואס איז דאס. האט ער אים גפרעגט. האט ער אים גענפערט. באשר דיא וואו האט גמאכט איין מלבוש דער לבנה. האבן זיך אן גירופן אלע חיות פון דעם וואלד. באשר די לבנה טוט זיי גרוסע טובות. ווארין זייער שליטה פון די חיות איז זיך דער עיקר נאך פריא נאכט. ווארין אמאל בדרךפון זיי אריין צו גיין אין ישוב אריין. און פריא טאג קאנען זיי נישט. איז זיך דער עיקר זייער שליטה

ועיקר ממשלתם בלילה. והלבנה עושה להם טובה כזו שמאירה להם. ע"כ הסכימו שיעשו ניגון חדש לכבוד הלבנה וזהו קול הנגינה שאתם שומעים (דהיינו שכל החיות והעופות מנגנים ניגון חדש לכבוד הלבנה שקבלה מלבוש מן החמה) וכששמעו שזהו ניגון הטו אזנם יותר ושמעו שהוא ניגון נפלא ונעים מאד מאד. ואמר להם האדם היער הנ"ל. מה זה חידוש אצליכם. הלא יש אצלי כלי שקבלתי מאבותי שהם ירשו מאבות אבותיהם. שהכלי עשויה עם עלים וצבעונים כאלו. שכשמניחים הכלי הזאת על איזה בהמה או עוף. אזי תיכף מתחיל לנגן הניגון הזה. אח"כ חזר ונעשה החוכא הנ"ל ונעשה יום. והלך לו האדם היער הנ"ל והוא (היינו בן המלך האמת) הלך לחפש אחר הכלי הנ"ל. וחיפש בכל אותו החדר ולא מצא. ולהלן יותר היה מתירא לילך והם היינו האדון (שהוא בן המלך האמת) והעבד (שהוא בן השפחה באמת שהיה מתחילה מלך כנ"ל) היו מתייראים לומר לאדם היער הנ"ל שיוליכם לישוב, אחר כך בא אדם היער הנ"ל ואמר להם שיוליכם ליישוב. והוליך אותם לישוב. ולקח את הכלי הנ"ל ונתנה לבן המלך האמיתי. ואמר לו הכלי אני נותן לך ועם האדם הזה (היינו העבד שלו שהוא בן השפחה באמת שהיה מלך תחילה מחמת החילוף כנ"ל) תדע איך להתנהג עמו. ושאלו אותו

נָאָר בִּי נֶאֱכַט. אֲנִי דִי לְבָנָה טוֹט זֵי אָזוּ אֶה טוֹבָה. וְאִם זֵי לֵיכְט זֵי בִי נֶאֱכַט אֵיבֶער דָּעם. הָאֲבִין זֵי אֵלֶּע מַסְכִּים גּוֹעַן. אַז זֵי אֵלִין מֵאֲכִין אֶה נִייעַם נִיגוֹן לְכַבּוֹד דָּער לְבָנָה. אֲנִי דָאס אִין דָּער נִיגוֹן וְאִם אִיר הָעֶרֶט. וְזֵי הָאֲבִין גֵּהֶעֶרֶט. אַז דָאס אִין אֶה נִיגוֹן הָאֲבִין זֵי אִין זֵיךְ נָאָר מֵער צוּא גֵהֶעֶרֶט. הָאֲבִין זֵי אֵלֶּע גֵהֶעֶרֶט. אַז סָע אִין זֵייער אֶה וּוּאָלֶער זִיסֶער נִיגוֹן וְאִם סָע אִין אֶה וּוּלִיד חִידוּשׁ זֵייער. הָאָט עַר זֵיך צו זֵי אֵן גִּירופִין (דהיינו דָּער מַעֲנֵשׁ פֿון דָּעם וּוּאָלֶד) וְאִם אִין דָאס בִּי אֵיךְ אָזוּ אַחִידוּשׁ. אֵלֶּא מֵאִי אֵיךְ הָאָב אֶה כְּלִי וְאִם אֵיךְ הָאָב מִקְבֵּל גּוֹעַן פֿון מִינֶע עֶלְטֶרִין. וְאִם זֵי הָאֲבִין עֵס גִּירשִׁית פֿון זֵייערע עֶלְטֶרִינס עֶלְטֶרִין. וְאִם דִּיא כְּלִי אִין גִּימֵאכְט גּוֹוֶארִין מִט אָזוֹנֶע זֵאכִין מִט אָזוֹנֶע בְּלֶעטְלִיךְ אֲנִי מִט אָזוֹנֶע פֶּאָרְבִין. וְאִם אַז מֵעַן נֶעמֵט דִּיא כְּלִי אֲנִי מֵעַן לֵיגֵט זֵיא אױף אֶה וְאִסִּירֶע בַּהֲמָה. אױדֶער אױף אֶה וְאִסִּיעַר עױף. אָזוּ הֵיכְט עֵס תִּיכְף אֵן צו שְׁפִילִין דָּעם נִיגוֹן (דהיינו דָּעם נִיגוֹן וְאִם דִּיא חִיּוֹת הָאֲבִין דִּיא גְשְׁפִילֶט). דָּער נָאָר אִין ווִידֶער גּוֹוֶארִין דָאס גִּלֶּעכְטֶער. אֲנִי סָע אִין גּוֹוֶארִין טָאָג. אֲנִי דָּער מַעֲנֵשׁ פֿון דָּעם וּוּאָלֶד אִין זֵיך ווִידֶער אױוּעק גִּאָנְגֶען. אֲנִי עַר (דהיינו דָּער אֲמִתִּיר בֶּן מֶלֶךְ) אִין גִּאָנְגֶען זױכִין דִּיא כְּלִי. אֲנִי עַר הָאָט אױס גּוֹזְכְּט אִין דָּעם גִּאָנְצִין חֲדָר אֲנִי עַר הָאָט נִישֵׁט גִּיפּוֹנֶען אֲנִי ווִיטֶער הָאָט עַר מוֹרָא גֵהָאָט צו גִּיין. אֲנִי זֵי (דהיינו דָּער אֲמִתִּיר בֶּן מֶלֶךְ מִט זֵיין קִנְעֶכְט וְאִם עַר אִין דָּער בֶּן הַשְּׁפָחָה נָאָס פֶּרִיר אִין עַר גּוֹעַן מֶלֶךְ) הָאֲבִין מוֹרָא גֵהָאָט צו זָאגִין דָּעם מַעֲנֵשׁ פֿון דָּעם וּוּאָלֶד אַז עַר זָאָל זֵי פִירִין אִין יִישׁוּב אַרִיין. דָּער נָאָר אִין גִּקוּמֶען דָּער מַעֲנֵשׁ פֿון דָּעם וּוּאָלֶד. אֲנִי הָאָט צו זֵי גִזָּאָט אַז עַר וועט זֵי פִירִין אִין יִישׁוּב אַרִיין. הָאָט עַר זֵי גִפִּירֶט אִין יִישׁוּב אַרִיין. אֲנִי עַר הָאָט גִּינוּמֶען דִּי כְּלִי הַנִּל. אֲנִי הָאָט זֵי גִיבֶן צו דָּעם אֲמִתִּין בֶּן מֶלֶךְ. אֲנִי הָאָט צו אִים גִּזָּאָט. דִּיא כְּלִי שְׁעָנָק אֵיךְ דִּיר. אֲנִי מִט דָּעם (דהיינו מִט דָּעם קִנְעֶכְט וְאִם עַר אִין פֶּרִיר גּוֹעַן מֶלֶךְ וְכו' כנ"ל) וועסטו וויסין וויא אָזוּ זֵיך צו פִירִין מִט אִים. הָאֲבִין זֵי אִים גִּפֶּרֶעגֶט. וויא הִין זָאָלִין מִיר גִּיין. הָאָט עַר זֵי גִזָּאָט. אַז זֵי אֵלִין זֵיך פֶּרֶעגִין צו דָּער מְדִינָה. וְאִם זֵי הֵיכְט מִט דָּעם נָאָמֶען. דָאס נִירִישֶׁע

סיפורי מבן מלך וב"ש שנתחלפו מעשיות בלא

להיכן נלך אמר להם. שישאלו וידרשו אחר המדינה שנקראת בשם הזה. המדינה טפשית והמלך חכם. (דאס ניירישי לאנד און דער קלוגיר מלכות) (בוה הלשון סיפר רבינו נ"י). שאלו אותו להיכן ולאיוזה צד. נתחיל לשאול אחר המדינה הזאת. הראה להם בידו. לצד פלוני (כמראה באצבע). ואמר האדם היער להבן מלך האמיתי. לך לשם אל המדינה הנ"ל ושם תבא אל הגדולה שלך. והלכו להם. והיו הולכים בדרכם והיו מתאווים מאד למצוא איזה חיה או בהמה לנסות את הכלי הנ"ל אם תוכל לנגן כנ"ל. אך עדיין לא היו רואים שום מין חיה. אח"כ באו יותר לישוב ומצאו איזה בהמה. והניחו הכלי עליה. והתחילה לנגן כנ"ל. והיו הולכים ובאים עד שבאו אל המדינה הנ"ל ואותה המדינה הי' חומה סביב לה. ואין נכנסין אליה כ"א בשער אחד. וצריכים לסבב כמה פרסאות עד שבאין אל השער ליכנס אל המדינה והלכו וסבבו עד שבאו אל השער. בבואם אל השער. לא רצו להניח אותם ליכנס. היות שהמלך של המדינה מת. ונשאר הבן מלך. והניח המלך צוואה באשר שעד עכשיו היו קוראין את המדינה. (דאס ניירישיש לאנד און דער קלוגיר מלכות). עכשיו יהא קוראין אותה להיפך. (דאס קלוגע לאנד און דער ניירישער מלכות) ומי שיחגור מתניו לזה. שיחזור השם לקדמותו דהיינו שיהיו חוזרים וקוראים את המדינה בשם הראשון. דהיינו מדינה טפשית וממלך חכם. הוא

לאנד און דער קלוגער מלכות. האבין זיין אים גפרעגט. אין וועלכער זייט זאלין מיר זיך אָן הייבן צו פֿרעגן צו דער מדינה. האט ער זיי גוויזן מיט דער האנט האט אָהער (אזו ווי איינער ווייזט מיט איין פינגער) האט דער מענטש פון דעם וואלד גאָנגט צו דעם אמתין בן מלך. גיין אָהין צו דער מדינה. און דאָרט וועסטו קומען צו דיין גדולה. זענען זיי גאָנגען. ווי זיי זענען גאָנגען. האבין זיין זייער גלוקסט אז זיי זאלין גפינען עפעס אַה אָדער אַבהמה. כדי זיי זאלין פֿרובין די פלי אויב זיין וועט קאָנען שפּילן (כנ"ל) נאר זיי האבין נאָך קיין שום חיה ניט געזעהן דער נאָך זענען זיי מער אין ישוב אַריין גיקומען. האבין זיין גפונען עפעס אַה בהמה. האבין זיי אָף איר אַנידער גלעגט די פלי. האט זיין אָן גיהובין צו שפּילן דעם ניגון (כנ"ל) זענען זיי אזו גאָנגען און גאָנגען ביז זיי זענען גיקומען צו דער מדינה. און דא מדינה איז גווען אמאָר אַרום איר און מע האט אין דער מדינה ניט גקאנט אַריין גיין נאר מיט איין טאָר. מוז מען אַרום גיין פֿמה מייל ביז מען קומט צום טאָר. זענען זיי אַרום גאָנגען ביז זיין זענען גיקומען צום טאָר. אז זיין זענען שוין גיקומען צום טאָר. האט מען זיי נישט גוואלט אַריין לאזן באשר דער מלך פון דער מדינה איז גשטאָרבן. איז גבליבן דער בן מלך. האט דער מלך גלאזט צוואה באשר ביז אָהער האט מען גרופין די מדינה. דאס ניירישע לאנד און דער קלוגער מלכות. היינט זאל מען זיין שוין רופין פֿאר קערט דאס קלוגע לאנד און דער ניירישע מלכות. און ווער ס'ע וועט זיך אונטער נעמען. אז ער זאל אום קערין צו דער מדינה דעם ערשטן נאָמען. דהיינו אז מען זאל ווידער רופין די מדינה מיט דעם ערשטן נאָמען. דאס ניירישע לאנד און דער קלוגער מלכות. זאל דער דאָזיגער מלך ווערין. איבער דעם לאזט מען קיין שום מענטשן ניט אַריין אין דער מדינה. סיידין דער וואס ער וועט זיך אונטער נעמען דאס דאָזיגע אז ער זאל אום קערין דער מדינה דעם ערשטן נאָמען. האט מען אים גזאָגט קאָנסטו דאס אונטער נעמען. אז דו זאלסט דער מדינה אום קערין דעם ערשטן נאָמען. האט ער זיך בוודאי ניט

קלב סיפורי מבן מלך וב"ש שנתחלפו מעשיות

יהיה מלך. ע"כ אין מניחין שום אדם ליכנס אל המדינה. כ"א מי שיחגור מתניו לזה. ע"כ לא רצו להניח אותו ליכנס ואמרו לו האתה יכול לחגור מתניך לזה. להחזיר אל המדינה השם הראשון. ובוודאי א"א להכניס עצמו לדבר כזה ולא יכלו ליכנס והסיתו העבד הנ"ל שיחזרו לביתם. אך הוא לא רצה לחזור מחמת שהאדם היער אמר לו שילך למדינה זו ושם יבא לגדולה שלו. בתוך כך בא לשם עוד אדם א' שהי' רוכב על סוס. ורצה ליכנס. ולא הניחו אותו ג"כ ליכנס מחמת הנ"ל. בתוך כך. ראה שעומד הסוס של אותו האדם. ולקח הכלי הנ"ל והניחה על הסוס. והתחיל לנגן הניגון הנפלא מאוד. כנ"ל וביקש מאוד האדם של הסוס שימכור לו הכלי הזאת. ולא רצה למוכרה. והשיב לו. מה תוכל ליתן לי בעד כלי נפלאה כזו. אמר לו האדם של הסוס הנ"ל. מה תוכל לפעול עם הכלי הזאת. (הלא הוא רק) שתעשה עמה קאמעדיא. ותקבל דינר. אבל אני יודע דבר שהוא טוב יותר מהכלי שלך. דהיינו שאני יודע דבר שקבלתי מאבותי להיות מבין דבר מתוך דבר היינו שאני יודע דבר כזה שקבלתי מאבותי שיכולים להיות על ידה מבין דבר מתוך דבר שכשאחד אומר איזה דיבור בעלמא יכולים ע"י הקבלה הנ"ל שיש לי. להבין דבר מתוך דבר. ועדיין לא גליתי זאת לשום אדם בעולם. בכן אני אלמד אותך הדבר הזה ואתה תתן לי הכלי הזאת הנ"ל. ונתיישב (הבן מלך האמת שהיה לו הכלי הזאת כנ"ל)

גקאנט דאס אונטער נעמען. האבין זיי נישט גקאנט אריין גיין האט אים דער קנעכט און גרעט אז זיין זאלין זיך אום קערין אהיים. נאר ער האט ניט גוואלט אום קערין זיך. ווארין דער מענש פון דעם וואלד האט אים גזאגט אז ער זאל גיין צו דער מדינה און דארט וועט ער קומען צו זיין גדולה. דער ווייל איז אהין און גקומען נאך איין מענש. וואס ער האט גריטין אויף אה פערד. און ער האט גוואלט אריין גיין. האט מען אים אויף ניט גלאזט אריין מחמת דעם (כנ"ל) דער ווייל האט ער דער זעהן סע שטייט דאס פערד פון יענעם מענטשן. איז ער גגאנגען און האט גינעמען דיא כלי. און האט זי אנדער גלייגט אויף דעם פערד. האט עס אן גיהובין צו שפילין דעם זייער וואולין ניגון (כנ"ל) האט אים דער מענש פון דעם פערד זייער גבעטין. אז ער זאל אים פאר קופין. און ער האט אים גענפרט. וואס קאנסטו מיר גיבין פאר אזו איין ווינדרליכע כלי. האט דער מענש פון דעם פערד צו אים גזאגט. וואס קאנסטו דען טאן מיט דער כלי. נאר דו וועסט מאכין מיט איר איין קאמעדיא און דוא וועסט נעמען אה גילדן. איך קאן אבער אה זאגן וואס סע איז בעסער פון דיין כלי. איך ווייס אה זאגן וואס איך האב מקבל גווען פון מיינע עלטערין. אז מע זאל זיין איין מבין דבר מתוך דבר. דהיינו איך ווייס אזו אה זאגן וואס איך האב מקבל גווען פון מיינע עלטערין. וואס דורך דער זאגן קאן מען זיין איין מבין דבר מתוך דבר. (מע זאל פאר שטיין איין זאגן פון דער אנדערער זאגן) אז איינער רעט עפעס איין ווארט. קאן מען דורך דעם וואס איך האב מקבל גווען. אז מע זאל פאר שטיין דבר מתוך דבר (דהיינו איין זאגן פון דער אנדערער) און איך האב נאך דיא זאגן ניט אוס גזאגט פאר קיין שום מענשן אין דער וועלט. בכן וועל איך דיך אוס לערנען דיא דאזיגע זאגן. און דו וועסט מיר געבין דיא דאזיגע כלי דער פאר. האט ער זיך מיישב גווען (דהיינו דער אמתיר בן מלך וואס ער האט

סיפורי מבן מלך וב"ש שנתחלפו מעשיות קרנ

שבאמת. הוא דבר נפלא להיות מבין דבר מתוך דבר. ונתן לו הכלי הנ"ל. והוא (היינו האדם של הסוס הנ"ל) הלך ולמדו הדבר הנ"ל להיות מבין דבר מתוך דבר: והבן מלך האמת. מאחר שנעשה מבין דבר מתוך דבר. הי' הולך שם אצל שער המדינה הנ"ל. והבין. שהוא באפשר שיחגור מתניו לזה להחזיר להמדינה שם הראשון. כי כבר נעשה מבין דבר מתוך דבר מתוך דבר. על כן הבין שהוא באפשר. אע"פ שעדיין אינו יודע איך ומה. איך יוכל לעשות זאת. אעפ"כ מאחר שנעשה מבין דבר מתוך דבר. ע"כ הבין שהוא באפשר. ונתיישב. שיצוה להניח אותו ליכנס. והוא יכניס עצמו לזה. (היינו להחזיר להמדינה שם הראשון) ומה יפסיד בזה. ואמר. (לאותן האנשים שלא רצו להניח ליכנוס שם שום אדם כי אם מי שיחגור מתניו לענין הנ"ל) שיניחו אותו ליכנוס. והוא יחגור מתניו לענין הנ"ל להחזיר אל המדינה שם הראשון. והניחו אותו ליכנוס. והודיעו אל השרים שנמצא איש כזה. שרוצה לחגור מתניו לזה להחזיר להמדינה שם הראשון. והביאוהו אל השרים של המדינה. ואמרו לו השרים. תדע שגם אנחנו אין אנו טפשים ח"ו. רק שהמלך שהיה. היה חכם גדול מופלג מאוד. אשר כנגדו. היינו כולנו נחשבים טפשים. וע"כ היתה המדינה נקראת. מדינה טפשית ומלך חכם. ואח"כ נפטר המלך הנ"ל. ונשאר הבן מלך. וגם הוא חכם. אבל

גהאט די כלי) סע איז איין אמת איין גרוס חידוש אז מע זאל זיין איין מבין דבר מתוך דבר. האט ער אים אנועק גגיבן דיא כלי. און ער (דהיינו דער מענטש פון דעם פערד) איז גגאנגען און האט אים אוס גלערניגט ער זאל זיין אה מבין דבר מתוך דבר:

און דער אמתיר בן מלך. מחמת ער איז שוין גווארין אה מבין דבר מתוך דבר. איז ער דאָרט אום גגאנגען ביי דעם טווער פון דער מדינה. און ער האט פאר שטאנען אז סע איז יוא גמאלט אז ער זאל זיך דאס אונטער נעמען. אז ער זאל אום קערין צוא דער מדינה דעם ערשטין נאמען ווארין ער איז זיך שוין גווארין איין מבין דבר מתוך דבר. איבער דעם האט ער פאר שטאנען אז סע איז גמאלט קאטשע ער האט נאך ניט גווסט וויא אזו. וויכמיר וועט ער דאס קאנען אז ער זאל אום קערין דעם ערשטין נאמען צו דער מדינה. נאר פון דעסט וועגין פארט ווייל ער איז גווארין אה מבין דבר מתוך דבר האט ער פאר שטאנען אז סע איז גמאלט. האט ער זיך מיישב גווען. ער וועט זיך הייסן אריין לאזין. און ער וועט זיך דאס אונטער נעמען אז ער זאל אום קערין צו דער מדינה דעם ערשטין נאמען. וואס וועט ער דא צו לייגין. האט ער גזאגט (צו די מענטשן וואס זיי האבן אים ניט גוואלט אריין לאזין) אז זיי זאלין אים אריין לאזין און ער וועט זיך אונטער נעמען דאס דאזיגע אז ער זאל אום קערין דער מדינה דעם ערשטין נאמען. האט מען אים אריין גלאזט. און מע האט מודיע גווען די שרים אז סע גפינט זיך אזו איין מענטש. וואס ער וויל זיך דאס אונטער נעמען ער זאל אום קערין דער מדינה דעם ערשטין נאמען. האט מען אים גבראכט צו די שרים פון דער מדינה. האבן אים די שרים גזאגט. דו זאלסט וויסן. אז מיר זענען אויף קיין נערנים ניט חס ושלום. נאר. דער מלך וואס סע גווען. ער איז גווען אהוילד גרוסער חכם זייער. וואס אקעגין אים. זענען מיר אלע גווען נערנים. איבער דעם פלעגט מען די מדינה צו רופין דאס גיירישע לאנד און דער קלוגער מלכות. דער נאך איז דער מלך גשטארבן. איז גבליבן

כנגדינו אינו חכם כלל. ע"כ נקראת המדינה (עכשיו) להיפך. מדינה חכמה ומלך טפש. והניח המלך צוואה. שמי שימצא חכם כזה שיוכל להחזיר להמדינה שם הראשון הוא יהיה מלך וצוה לבנו שכשימצא איש כזה יסתלק הוא מן המלוכה. ואותו האיש יהיה נעשה מלך. היינו. כשימצא חכם כזה. שיהיה מופלג בחכמה מאוד מאוד עד שכנגדו יהיו כולם טפשים. הוא יהיה מלך כי זה האיש יכול להחזיר להמדינה שם הראשון כי יהיו חוזרים וקורין אותה מדינה טפשית ומלך חכם. כי הם כולם טפשים כנגדו. ע"כ תדע לאיזה דבר אתה מכניס עצמך. (כל זה אמרו לו השרים הנ"ל). ואמרו לו (היינו ג"כ השרים הנ"ל כי כל זה הוא המשך דבריהם) הנסיון יהיה אם אתה חכם כזה. היות שיש כאן גון שנשאר מן המלך שהיה. שהוא היה חכם גדול מאד. והגן הוא נפלא מאוד מאוד שגדילים בו כלי מתכות כלי כסף וכלי זהב והוא נפלא ונורא מאוד. אך א"א ליכנס בו. כי כשנכנס בו אדם. אזי תיכף מתחילין שם לרודפו. ורודפין אותו והוא צועק. והוא אינו יודע כלל ואינו רואה מי רודף אותו. וכך הם רודפין אותו עד שמבריחין אותו מן הגן. ע"כ נראה אם אתה חכם. אם תוכל ליכנס אל הגן הזה. ושאל אם מכים את האדם הנכנס. אמרו לו. שהעיקר שרודפין אותו והוא אינו יודע כלל מי ומי רודף אותו וכורח בבהלה גדולה מאוד. כי כן ספרו להם בני אדם שנכנסו לשם. והלך אל

דער בן מלך. און דער בן מלך איז און אה חכם. נאר אקעגין אונז איז ער גאר קיין חכם ניט. איבער דעם רופט מען היינט דיא מדינה פאר קערט. דאס קלוגע לאנד און דער ניירישער מלכות. האט דער מלך צוואה גלאזט אז סע וועט זיך גיפונען אזו אה חכם וואס ער זאל קענען אים קערין צו דער מדינה דעם ערשטין נאמען. זאל ער זיין מלך. און האט אן גזאגט דעם זון אז סע וועט זיך גיפונען אזו אה מענטש. זאל ער אים אפ טרעטין דיא מלוכה. דהיינו אז סע וועט זיך גיפונען אזו אה חכם. וואס ער וועט זיין אזו אה ווילד גרוסער חכם. וואס אקעגין אים וועליו זיין אלע זיין נערנים. זאל ער ווערין מלך. ווארין דער מענטש וועט זיך ווידער אים קערין צו דער מדינה דעם ערשטין נאמען. דאס ניירישע לאנד און דער קלוגער מלכות. ווארין זי זענען זיך אלע נערנים אקעגין אים. בכו זאלסטו וויסן וואס דוא נעמסט דיר דא אונטער (אזוי האבין אלץ די שרים צו אים גזאגט) נאך האבין זיי אים גזאגט די פרויב וועט זיין אויב דו ביסט אזו אה חכם. באשר סע איז דא פאר האנדין אה גארטין וואס סע איז איבער גבליבן פון דעם מלך וואס סע גווען. וואס ער איז גווען זייער אה גרוסער חכם. און דער גארטין איז זייער אווילד חידוש. סע וואקסין אין אים פלי מתכות (דהיינו פליס פון אייזן ווארג) זילבערנע כלים און גילדענע פליס. און ער איז אה ווילד חידוש זייער. נאר מע קען ניט אריין גיין אין דעם גארטין. ווארין אז איין מענטש גייט אין אים אריין. אזו הייבט מען אים אן תיכף צווא יאגין. און מע יאגט. און ער שרייט און ער וויסט גאר ניט און זעהט גאר ניט ווער סע יאגט אים און אזו יאגט מען אים אלץ ביז מע מאכט אים אנטלופין פון דעם גארטין. בכו וועליו מיר זעהן אויב דו ביסט איין חכם. אז דו וועסט קענען אריין גיין אין דעם גארטין. האט ער גפרעגט צו מע שלאגט דעם מענטשן וואס ער גייט אריין. האבין זיי אים גזאגט. דער עיקר איז מע יאגט אים. און ער וויסט גאר ניט ווער סע יאגט אים. און ער מוז אנטלופין מיט גרוס בהלה זייער. ווארין אזו האבין

סיפורי מבן מלך וב"ש שנתחלפו מעשיות כלה

הגן. (היינו זה הבן מלך האמת) וראה שיש לו חומה סביב. והשער פתוח, ואין שם שומרים. כי בוודאי אין צריכים שומרים לזה הגן. והיה הולך אצל הגן. והסתכל וראה. שעומד שם אצל הגן אדם. היינו שהיה מצויר שם אדם. והסתכל וראה שלמעלה מעל האדם. יש דף שקורין טאבליצע. וכתוב שם. שזה האדם היה מלך לפני כמה מאות שנים. ובימי המלך הזה היה שלום. כי עד אותו המלך היה מלחמות. וכן אחריו היה מלחמות. ובימי המלך הזה היה שלום והתבונן מאחר שכבר נעשה מבין דבר מתוך דבר כנ"ל. שהכל תלוי בזה האדם. שכשנכנסין לגן ורודפין אותו. אין צריכין לברוח כלל רק לעמוד עצמו אצל האדם. ועי"ז ינצל. ויותר מזה. שאם יקחו את האדם הזה ויעמידו אותו לפניו בתוך הגן הזה. אזי יוכל כל אדם ליכנס בשלום אל הגן הזה (כל זה הבין זה הבן מלך האמת ע"י שהיה מבין דבר מתוך דבר כנ"ל) והלך ונכנס אל הגן. ותיכף כשהתחילו לרודפו. הלך ועמד אצל האדם הנ"ל שעומד אצל הגן מבחוץ. ועי"ז יצא

זי"א דער ציילט מענשן וואס זיי זענען אהין אריין גגאנגען. (אזו האבין אלץ גזאגט די שרים צו דעם אמתין בן מלך) האט ער זיך אוף גהויבן און איז גגאנגען צו דעם גארטין. האט ער גזעהן סע איז פאר האנדלן אה מואער ארום אים. און דער טואער איז אופין. און סע קיין שומרים דארט נישט פאר האנדלן. ווארין מע בדרך בוודאי נישט קיין שומרים צוא דעם גארטין (ווארין סע קאן זיך קיינער אין אים נישט אריין גיין כנ"ל) איז ער גגאנגען פייא דעם גארטין (דהיינו דער אמתין בן מלך) האט ער אקוק גטאן. האט ער דער זעהן אז סע שטייט דארט לעבין דעם גארטין. אה מענש. דהיינו סע איז דארט גווען אוס גמאלט אה מענש. האט ער ווייטער אקוק גטאן האט ער גזעהן אז איבער דעם מענשן איז פאר האנדלן איין טאבליצע. און דארט שטייט אן גשריבן אז דער מענש. דאס איז גווען אה מלך פאר פמה מאות שנים. (פאר וויפיל הונדערט יאר) און איז די צייטין פון דעם מלך איז גווען שלום. ווארין ביז דעם מלך איז גווען מלחמות. און אזו נאך אים איז גווען מלחמות און אין די טעג פון דעם מלך איז גווען שלום. האט ער פאר שטאנען. ווארין ער איז זיך שוין גווען אה מבין דבר מתוך דבר. אז סע איז גאר גווענט אין דעם מענטשן. אז מע גייט אין דעם גארטין אריין און מע הייבט אן צו יאגן. בדרך מען גאר נישט צו אנטלופין נאר מע זאל זיך שטעלין לעבין דעם מענטשן דורך דעם וועט מען ניצול ווערין. נאך מער אפילו אז מע זאל נעמען דעם מענשן און מע זאל אים אריין שטעלין אינעווייניק אין דעם גארטין אריין. אזו וועט קענען איטליכער מענש אריין גיין בשלום אין דעם גארטין אריין. (אזו האט אלץ פאר שטאנן דער אמתין בן מלך ווייל ער איז גווען אה מבין דבר מתוך דבר) האט ער זיך אוף גיהויבן און איז אריין גגאנגען אין דעם גארטין אריין. און תיכף וויא מע האט אים אן גיהויבן צו יאגן. איז ער גגאנגען און האט זיך גשטעלט לעבין דעם מענטשן וואס סע גשטאנען לעבין דעם גארטן פון דרוסן און דורך דעם איז ער ארום בשלום און סע האט אים גאר נישט גשטא. ווארין אנדערע אז זי"א זענען אריין גגאנגען אין דעם גארטין און מע האט זי"א אן גהויבן צו יאגן. זענען זיי אנטלופין גווארין מיט גרוס בהלה זייער. און זיי זענען גשלאגן גווארין דורך דעם. און ער איז ארויס בשלום ושלוח. דורך דעם וואס ער האט זיך גשטעלט

בשלוש בלי פגע כלל. כי אחרים כשנכנסו לגן והתחילו לרודפם היו בורחים בבהלה גדולה מאד והיו מוכים ונלקים ע"ז והוא יצא בשלוש ושלוח ע"י שעמד עצמו אצל האדם הנ"ל. והשרים ראו ותמהו. על שיצא בשלוש. ואזי צוה (זה הבן מלך האמת) ליקח את האדם הנ"ל ולהעמיד אותו בפנים בתוך הגן. וכן עשו. ואזי. עברו כל השרים בתוך הגן ונכנסו ויצאו בשלוש בלי פגע כלל. אמרו לו השרים. אעפ"כ. אעפ"י שראינו ממך דבר כזה. אעפ"כ. בשביל דבר אחד. אין ראוי ליתן לך המלוכה. ננסה אותך עוד בדבר א'. אמרו לו. היות שיש כאן כסא. מהמלך שהיה. והכסא גבוה מאוד ואצל הכסא עומדים כל מיני חיות ועופות של עץ. (היינו שהם חתוכים ומתוקנים מן עץ. בלע"ז. אויסגשניצט). ולפני הכסא עומד מטה. ואצל המטה עומד שולחן. ועל השולחן עומד מנורה. ומן הכסא יוצאים דרכים כבושים (שקורין גשלאגיני וועגין) והדרכים הם בנויים בבנין חומה (היינו גימאירטי וועגין) ואלו הדרכים יוצאים מן הכסא לכל צד. ואין אדם יודע כלל מה ענין הכסא הזה עם הדרכים הללו. ואלו הדרכים כשהם יוצאים ומתפשטים להלן איזה שיעור. עומד שם אריה של זהב ואם ילך ויתקרב אצלו איזה אדם. אזי יפתח את פיו ויבלענו. ולהלן מן אותו האריה. מתפשט הדרך עוד להלן יותר. וכן בשאר הדרכים היוצאים מן הכסא. היינו שגם הדרך השני היוצא מן הכסא לצד אחר. הוא ג"כ כך. כשמתפשט ונמשך הדרך איזה שיעור. עומד שם מין חיה

לעבין דעם מענטשן. און דיא שרים האבין דאס גזעהן און האבין זיך זייער פאר ווינדערט. וואס ער איז ארום בשלוש. דער נאך האט ער גהייסן (דהיינו דער אמטיר בן מלך האט גהייסן) אז מע זאל נעמען דעם מענטשן. און מע זאל אים אריין שטעלין אינווייניק אין דעם גארטן אריין האט מען אזו גטאן. אזו זענען אלע שרים אריין גגאנגען אין דעם גארטן אריין און זיין זענען זיך דארט דורך גגאנגען און זענען ארום בשלוש:

האבין זיך די שרים צוא אים אן גרופין. פון דעסט וועגין פארט חאטשע מיר האבין פון דיר גזעהן אזו אה זאך. פון דעסט וועגין פארט. פון איין זאך וועגין. קומט דיר נאך ניט אפ צוא געבין דיא מלוכה. מיר וועלן דיר פרוכזן נאך מיט איין זאך. באשר דא איז פאר האנדין אה שטול פון דעם מלך וואס סע גווען. און דיא שטול איז זייער הוף. און ביי דער שטול שטיין אליירלייא חיות און עופות פון האלץ אוס גשניצט. און פאר דער שטול שטייט אה בעטיל און בייא דעם בעט שטייט אה טיש און אוף דעם טיש שטייט אה לייכטער. און פון דער שטול גיין ארום גשלאגינע וועגין. און די וועגין זענען גימאעקט. און דיא וועגין גיין ארום פון דער שטול אין אלע זייטן. און קיין שום מענטש וויקט גאר ניט וואס סע איז דיא זאך פון דער שטול מיט דיא וועגין און די וועגין אז זיי גייען ארום און ציהען זיך אוועק אה שטיק. שטייט דארט אה גילדיגער ליב. און אז אה מענטש זאל צוא אים צוא גיין. וועט ער עפינען דאס מויל און וועט אים איין שלנגען. און ווייטער פון דעם ליב ציהט זיך דער וועג נאך ווייטער. און אזו ביי די איבריגע וועגין וואס זיי גיין ארום פון דער שטול. דהיינו ביי דעם אנדריין וועג וואס סע גייט ארום פון דער שטול צוא איין אנדערע זייט. איז אוף אזו. אז דער וועג ציהט זיך אה שטיק אוועק. שטייט דארט איין אנדערע חיה. דהיינו אה לעמפערט פון אייזין ווארק. און דארט קאן מען אוף צוא אים ניט צוא גיין (כנ"ל

אחר. כגון לביא של מיני מתכות. ושם ג"כ א"א להתקרב אליו כנ"ל. ולהלן מתפשט הדרך יותר. וכן בשאר הדרכים. ואלו הדרכים הם מתפשטים והולכים בכל המדינה כולה. ואין שום אדם יודע ענין הכסא הנ"ל עם כל הדברים הנ"ל עם הדרכים הנ"ל. ע"כ תתנסה בזה. אם תוכל לידע ענין הכסא עם כל הנ"ל. והראו לו הכסא וראה שהוא גבוה מאוד וכו'. והלך אצל הכסא. והסתכל. והתבונן. שזאת הכסא עשויה מן העץ של התיבה הנ"ל (היינו הכלי הנ"ל שנתן לו אדם היער כנ"ל). והסתכל וראה שחסר מן הכסא למעלה איזה שושנה (היינו ריזילי) ואם היה להכסא זאת השושנה. היה לה הכח שיש להתיבה הנ"ל (היינו הכלי הנ"ל שהיה לה כח לנגן כשהיה מניחין אותה על איזה מין חיה או בהמה או עוף כנ"ל) והסתכל יותר וראה. שזאת השושנה שחסר למעלה מן הכסא היא מונחת למטה בכסא וצריכין ליקח אותה משם ולהניחה למעלה. ואזי יהיה להכסא הכח של התיבה הנ"ל. כי המלך שהיה. עשה כל דבר בחכמה באופן שלא יבין שום אדם את הענין עד שיבא חכם מופלג שיבין את הדבר ויוכל לכוין להחליף ולסדר כל הדברים כראוי. וכן המטה. הבין שצריכין לנתקה קצת מן המקום שעומדת וכן השולחן צריכין ג"כ לנתקו קצת. לשנות מקומם קצת. וכן המנורה צריכין ג"כ לנתקה קצת

ווארין ער וועט איין שלנגען) און ווייטער פון דעם לעמפערט ציהט זיך דער וועג ווייטער. און אזו איז ביי די איבריגע וועגין. און דיא דאזיגע וועגין. ציהען זיך און גייען אין דער גאנצער מדינה. און קיין שום מענטש ווייסט נישט וואס דיא זאך איז פון דער שטול מיט דיא אלע זאכין מיט דיא וועגין. פון וועסטו דער מיט גפרובט ווערין. אוב דו וועסט קאנען וויסן די זאך פון דער שטול מיט דעם אלימען. האט מען אים גוויזן דיא שטול. האט ער גזעהן אז זיא איז זייער הוף וכו'. איז ער גאנצען צוא דער שטול. האט ער אקוק גטאן. האט ער פאר שטאנען אז דיא שטול איז גמאכט גווארין פון דעם האלץ פון דעם קעסטיל (דהיינו דיא כלי וואס דער מענטש פון דעם וואלד האט אים גשענקט כנ"ל) האט ער ווייטער גקוקט. האט ער גזעהן. אז סע גייט אפ פון דער שטול פון אובין עפעס אה ריזילע. און אז די שטול זאל האבין דאס ריזילע. וואלט דיא שטול גיהאט דעם כח פון דעם קעסטיל. (דהיינו די כלי הנ"ל וואס זיא האט גיהאט דעם כח. אז מע פלעגט דיא כלי צו לייגן אויף עפעס אה בהמה אדער אחי' וכו' האט אן גהובין צו שפילן כנ"ל) האט ער ווייטער גקוקט. האט ער גזעהן אז דאס ריזילע וואס סע גייט אפ אובין פון דער שטול. דאס ריזילע ליגט הונטין אין דער שטול. פדארף מען דאס ריזילע ארום נעמען פון הונטן און אריין זעצן עס אובין אזו וועט די שטול האבין דעם כח פון דעם קעסטיל (הנ"ל) ווארין דער מלך וואס ער איז גווען האט איטליכע זאך גטאן מיט חכמה און האט אלץ פאר שטעלט. כדי קיינער זאל נישט פאר שטיין די זאך וואס ער מיינט ביז סע וועט קומען אזו אה ווילד גרוסער חכם וואס ער וועט זיך שטוסן און וועט קענען צו טרעפן אלץ איבער צו פייטן. און מסדר צו זיין אלע זאכין אזו וויא מע דארף. און אזו דאס בעטיל. האט ער פאר שטאנען אז מע פדארף עס אביסיל אוועק רוקין פון דעם ארט וויא סע שטייט. און אזו דעם טיש פדארף מען אויך אביסיל אוועק רוקין פון דעם ארט וויא סע לייכטער פדארף מען אויך אביסיל אוועק רוקין פון אים ארט. און אזו די עופות און דיא חיות מוז מען זיין אויך אלע איבער שטעלן. מע זאל

קלח סיפורי מבן מלך וב"ש שנתחלפו מעשיות

ממקומה. וכן העופות והחיות צריכין ג"כ לשנותם כולם ממקומם. ליקח זה העוף ממקום זה ולהעמידו במקום זה וכן כולם כי המלך עשה הכל בערמה ובחכמה באופן שלא יבין שום אדם. עד שיבא החכם שיוכל להתבונן לסדרם כראוי. וכן האריה שעומד שם (אצל התפשטות הדרך) צריכין להעמידו כאן. וכן כולם. וצוה לסדר הכל כראוי. ליקח השושנה מלמטה ולתוחבה למעלה וכן כל הדברים הנ"ל לסדר כולם בסדר הראוי כנ"ל. ואז התחילו כולם לנגן ניגון הנפלא מאוד. ועשו כולם הפעולה הראוי להם. ואז נתנו לו המלוכה: ענה ואמר הבן מלך האמת שנעשה עתה מלך אל בן השפחה האמת הנ"ל. עתה אני מבין שאני בן המלך באמת ואתה בן השפחה באמת:

(גם אלה דברי רבינו נ"י. אחר שסיפר זאת המעשה. ענה ואמר דברים אלה):

בדורות הראשונים כשהיו מדברים ומשיחים קבלה היו משיחים כלשון כזה. כי עד רשב"י לא היו מדברים קבלה באתגליא. רק רשב"י גילה קבלה באתגליא. ומקודם כשהיו החברים מדברים קבלה היו מדברים כלשון כזה: כשהניחו הארון על הפרות התחילו לשורר והבן:

כי יש חדותי דסיהרא. כשהלכנו מקבלת חידושים מן השמש וזה בחי' כשנושאים הארון אל בית שמש. ואזי כל החיות נושאי הכסא עושין ניגון חדש בחי' מזמור שירו לה' שיר חדש שזהו השיר ששרו פרות הבשן. וזה בחי' מטה ושולחן וכסא ומנורה הם תיקוניהא דשכינתא: ובחי' הגן. כי אדה"ר נתגרש מן הגן. ושבת אגין עלוהי כמובא. ושבת הוא בחי' מלך שהשלום שלו בחי' האדם הנ"ל שהוא מלך שהיה שלום בימיו. וע"כ עמד עצמו אצל שבת והשאר לא ביאר:

נעמען דאס עוף פון דעם אָרט און מע זאל עס שטעלין אוף דעם אָרט. און אזו אַלע מוז מען אַלץ איבער שטעלין אַנדערש. ווארין דער מלך האט אַלץ אין מיסטנע פאר שטעלט מיט חכמה כדי קיינער זאל ניט וויסן וואס מע מיינט. ביז סע וועט קומען דער חכם וואס ער וועט קאנען פאר שטיין ער זאל אַלץ מסדר זיין אזו וויא מע בַדארף. און אזו דער לייב וואס ער שטייט דאָרט וויא דער וועג גייט אַרום גהייסן אז מע זאל אַלץ מסדר זיין ווי מע בַדארף. מע זאל אַרום נעמען דאס רייזילע פון הונטין און מע זאל עס אריין זעצן אובין. און אזו די אַלע זאכן זאל מען אַלץ איבער שטעלין און מע זאל זיי מסדר זיין אַנדערש (אזו ווי מע בַדארף אזו ווי ער האט גהייסן) וויא מע האט אזו גיטאן. האבין אן גהובין אַלע צו שפילין דעם וואולין ניגון וואס ער איז זייער אה ווילד חידוש. און זיי האבין אַלע גטאן דאס וואס זיין בַדארפן צו טון אזו האט מען אים אָפּ גיגעבן דיא מלוכה. (דהיינו דעם אמתין בן מלך וואס ער האט דיא אַלע חכמות באוויזן כנ"ל) האט ער זיך אן גירופין און האט גזאגט צוא דעם בן השפחה. היינט פאר שטיי איך. אז איך בין טאקע דער אמתיר בן מלך און דו ביסט דער בן השפחה באמת:

פאר צייטיון אז מע פלעגט שמוסין קבלה פלעגט מען שמוסין מיט אזו אה לשון (ווי די מעשה איז) וכו':

(ענה ואמר אחר שסיפר המעשה הזאת בזה"ל):

המעשה הזאת היא הפלא גדול. והכל א'. הבהמות וכו'. והכסא וכו' והגן. הכל א'. פעם נקרא (הבחי' המרומות בהסיפור) בשם זה ופעם בשם זה. הכל לפי הענין והבחי'.

והדברים עמוקים נפלאים ונוראים מאוד מאוד: (גם אלה דברי רבינו נ"י) ויש עוד ואין צריכין לגלות לכם. גם יש עוד. מה שהמלך שהיה בהמדינה הנ"ל. עשה דבר כנגד החמה. ודבר כנגד הלבנה (היינו שאלו הדברים היו מרמזים על חמה ולבנה) והלבנה היתה אוחזת נר בידה. וכשמגיע היום אזי אין הנר מאיר כי שרגא בטיהרא וכו' וזהו שאמרה הלילה אל היום מפני מה כשאתה בא אין לי שם (כמבואר לעיל) כי ביום אין מועיל הנר כלל:

פירוש המעשה הוא כמו הכסא שעשה המלך כנ"ל. שעיקר החכמה שצריכין לידע איך לסדר הדברים. כמו כן. מי שבקי בספרים ולבו שלם יוכל להבין הפירוש. אך צריכין לסדר הדברים היטב. כי פעם נקרא כך ופעם נקרא כך. וכן בשאר הדברים. היינו בפירוש של המעשה לפעמים נקרא האדם של המעשה הנ"ל בשם זה ולפעמים בשם אחר. וכן בשאר הדברים. אשרי מי שיזכה להבין דברים אלו לאמיתתן. בילא"ו (כל זה דברי רבינו הקדוש ע"ה זצ"ל):

דיא מעשה איז. אה ווילד תידוש. און סע גאר איינס. די בהמות וכו'. און די שטול און דער גארטין וכו'. סע גאר איינס. אמאל הייסט עס אזו אמאל אזו: דער פירוש פון דער מעשה. איז אזו ווי די שטול וואס דער מלך האט גמאכט וואס דער עיקר חכמה איז אז מע זאל וויסן ווי אזו מסדר צו זיין איטליכע זאך אזו און ווער סע איז אגרוסער פקי אין ספרים. און איז אגרוסער חכם באמת. קאן ער פאר שטיין דאס פירוש. נאר מע מוז וויסן מע זאל גוט מסדר זיין. ווארין אמאל הייסט דיא זאך אזו אמאל אזו. אז וואל איז דעם וואס ער וועט זוכה זיין דאס צו פאר שטיין. דאס האט אלץ ער אליין ע"ה גשמוסט נאך דער מעשה:

מעשה יב

מעשה פעם אחד היה בעל תפלה שהיה עוסק תמיד בתפילות ושירות ותושבחות להש"י. והיה יושב חוץ ליישוב. והיה רגיל ליכנס ליישוב. והיה נכנס אצל איזה אדם. מסתמא היה נכנס להקטנים במעלה כגון עניים וכיוצא. והיה מדבר על לבו מהתכלית של כל העולם. היות שבאמת אין שום תכלית כ"א לעסוק בעבודת ה' כל ימי חייו ולבלות ימיו בתפלה להש"י ושירות ותושבחות וכו'. והיה מרבה לדבר עמו דברי התעוררות כאלו עד שנכנסו דבריו באזניו. עד שנתרצה אותו האדם להתחבר עמו. ותיכף כשנתרצה עמו. היה לוקחו ומוליכו למקומו שהיה לו חוץ ליישוב. כי אותו הבעל תפילה הנ"ל בחר לו מקום חוץ ליישוב כנ"ל. ובאותו המקום היה שם נהר לפניו. גם היה שם אילנות ופירות. והיו אוכלים מן הפירות. ועל בגדים לא היה מקפיד כלל. וכן היה רגיל תמיד ליכנס ליישוב ולפתות ולרצות בני אדם לעבודת הש"י לילך בדרכו לעסוק בתפילות וכו'. וכל מי שהיה מרוצה עמו היה לוקחו ומוליכו למקומו חוץ ליישוב כנ"ל. והם הי' עוסקים שם רק בתפילות

מעשה אמאל איז גווען איין בעל תפילה. וואס ער האט תמיד נאר עוסק גווען אין תפילות און שירות און תושבחות צו הש"י. און ער איז געווען חוץ ליישוב. און זיין סדר איז גווען. ער פלעגט אמאל אריין צו גיין אין יישוב אריין. און ער פלעגט אריין צו א גיין צו עפעס אה מענשן. מן הסתם פלעגט ער אריין גיין צו קליינע לייט. דהיינו ארימע לייט און נאך אזו איין גלייכין. און ער פלעגט מיט דעם מענשן אן הייבן צו שמוסין פון דעם תכלית פון גאר דער וועלט. פאשר אז צום אמת איז קיין שום תכלית נישט פאר האנדלן אוף דער וועלט. נאר מע זאל גאט דינען ווייל מע לעבט. און מע זאל זיך פאר ברענגען די יארין נאר מיט תפילה צו הש"י און מיט שירות ותושבחות צו הש"י וכו'. און ער פלעגט אסאך צו שמוסן מיט דעם מענשן אזונע רייד וואס ער זאל יענעם דער וועקן. ביז זיינע רייד זענען אריין גאנגען יענעם אין דעם הארצין אריין. ביז דער מענש איז מרוצה גווארן אז ער זאל זיך צו אים בהעפטן. און תיכף ווי דער מענש איז מרוצה גווארן מיט אים. האט ער אים תיכף גנומען און האט אים גפירט אוף זיין ארט וואס ער האט געהאט חוץ ליישוב (דהיינו ארום פון דעם יישוב. נישט וויא מענשן זיצן) ווארין דער בעל תפילה. האט זיך אוס גקליבן איין ארט חוץ ליישוב. און דארט איז גווען אטייכיל און ביימער און פירות איז דארט אוף גווען. און זיין פלעגט עסין פון דיא פירות. און אוף קליידער האבן זיין גאר נישט גקוקט. וויא מע גייט גייט מען. און אזו פלעגט זיין סדר צו זיין פון דעם בעל תפילה תמיד. וואס ער פלעגט אלץ אריין צו גיין אין יישוב אריין. און פלעגט איבער ריידן מענשן אז זיי זאלן גיין מיט זיין וועג אז זיין זאלן נאר גאט ב"ה דינען זיי זאלן נאר עוסק זיין אין תפלות וכו' און ווער סע האט אים צו גהערט פלעגט ער אים צו נעמען און פלעגט אים פירן אוף זיין ארט חוץ ליישוב כנ"ל. און זיין פלעגט דארט עוסק זיין נאר אין תפילות און שירות ותושבחות צו הש"י און ווידויים און תעניתים און סיגופים (דהיינו פייניקן זיך דעם גוף) און תשובה און דעסט גלייכין און דער בעל תפילה פלעגט זיי גיבן זיינע חיבורים (דהיינו ספרים) וואס ער האט געהאט פון תפילות און שירות ותושבחות און

סיפורי מעשה יב מבעל תפילה מעשיות קמא

ושירות ותושבחות להש"י ווידוים ותעניתים וסיגופים ותשובה וכיוצא בזה. והיה נותן להם חיבורים שהיו לו בענייני תפילות ושירות ותשבחות ווידוים והיו עוסקים בזה תמיד. עד שהיו נמצאים גם באותן האנשים שהביאם לשם. שהיו ראויים ג"כ לקרב בני אדם לעבודת הש"י. עד שהיה נותן לאחד רשות. שגם הוא יכנוס ליישוב לעסוק בענין הנ"ל דהיינו לקרב בני אדם להש"י כנ"ל וכן היה הבעל תפילה הנ"ל עוסק בענין זה תמיד והיה מקרב בכל פעם אנשים ומוציאם מן היישוב כנ"ל. עד שנעשה רושם בעולם. והתחיל הדבר להתפרסם. כי פתאום נמלטו איזה אנשים מן המדינה. ולא נודע אים. וכן נזדמן שפתאום נאבד אצל אחד בנו. וכיוצא בו. ולא נודע איפא הם. עד שנודע. היות שנמצא הבעל תפילה הנ"ל שהוא הולך ומפתה בני אדם לעבודת הש"י כנ"ל. אך לא היה אפשר להכירו ולתופסו. כי הבעל תפילה הזה היה מתנהג בחכמה והיה משנה ומחליף עצמו אצל כ"א וא' בשינוי אחר. שאצל זה היה נדמה כעני ואצל זה כסוחר ואצל זה בענין אחר וכיוצא בזה. גם כשהיה נכנס לדבר עם בני אדם. כשהיה רואה שאינו יכול לפעול אצלם כוונתו. היה מרמה אותם

ווידוים. און זיי פלעגין עוסק זיין דרינגען תמיד. ביז סע פלעגט זיך שוין צוא גיפנען צווישן זיינע מענשן. וואס ער האט אהין גבראכט אזונע וואס זיין האבין שוין און גקאנט ברענגען מענשן צו הש"י. פלעגט ער אמאל גיבין רשות צו איינעם פון זיינע מענשן. אז ער זאל שוין און גיין יישוב אריין און זאל דער וועקין מענשן צום אייביקשטן. אז זיי זאלין נאר גאט דינען. אזו האט דער בעל תפילה זיך אלץ גפירט. און פלעגט אלע מאל מקרב זיין מענשן. און פלעגט זיין ארום נעמען פון דעם יישוב כנ"ל. ביז סע איז גווארין איין רושם און דער וועלט (כלומר מען האט דיא זאך אן גזעהן און דער וועלט) און דיא זאך האט אן גיהובין מפורסם צו ווערין. ווארין פלוצים זענען פאר פאלין גווארין מענשן פון דער מדינה. און מען האט ניט גווסט ווי זיי זענען אהין גקומען. ביי דעם איז פאר פאלין גווארין איין זון ביי דעם איין איידים. און מען האט ניט גווסט וואו זיי זענען. ביז מען איז גוואר גווארין. אז סע גפינט זיך דער בעל תפילה. וואס ער גייט אום און רעט אן מענשן צו הש"י. נאר תאפין האט מען אים ניט גקאנט. ווארין דער בעל תפילה פלעגט זיך פירן מיט גרום חכמה. און פלעגט זיך בייא איטליכן פאר שטעלין אנדערש. בייא דעם האט ער זיך פאר שטעלט פאר איין ארים מאן. און ביי דעם פאר איין סוחר. און ביי דעם האט ער זיך נאך אנדערש פאר שטעלט. און דער צו אז ער פלעגט קומען שמוסין מיט אה מענשן. אז ער האט פאר שטאנען אז ער קאן בייא דעם מענשן ניט פועלין דאס וואס ער וויל. פלעגט ער דעם מענשן אזו פאר דרייען מיט רייד. ביז סע גאר ניט גמאלט גווען צו פאלן אז ער מיינט דאס דאזיגע דהיינו אז ער זאל אים מקרב זיין צוא הש"י. און סע ניט גמאלט גווען צוא שטוסין זיך אז ער מיינט דאס. תאטשע צום אמת איז גאר זיין כוונה גווען נאר דאס. ווארין וואס ער האט גשמוסט און גרעט מיט לייט. האט ער מער ניט גמיינט נאר דאס. דהיינו אז ער זאל מקרב זיין צו הש"י. נאר ווי ער האט פאר שטאנען אז ער פועלת בייא דעם ניט. פלעגט ער אים אזוי מרמה זיין און פאר שטעלין מיט רייד ביז זענער האט גמיינט אז ער

בדברים עד שלא היו מבינים כלל כוונתו הטובה. וכאלו אין כוונתו כלל לענין הנ"ל דהיינו לקרב להש"י ולא היה אפשר כלל להבין שכוונתו לזה אעפ"י שבאמת כל עיקר כוונתו כשהיה מדבר עם בני אדם היה רק לזה לקרב להש"י כנ"ל. כי כל כוונתו היה רק זאת. רק כשהיה מבין שאינו פועל אצלו. היה מסבכו ומעקמו ומרמהו עד שלא היה יכול כלל להבין כוונתו הטובה. והיה הבעל תפלה עוסק בענין זה עד שנעשה רושם ופרסום בעולם. והיו מצפים לתופסו אך לא היה אפשר כנ"ל. והיה הבעל תפלה הנ"ל עם אנשיו יושבים חוץ ליישוב כנ"ל ועוסקים רק בענינים הנ"ל בתפילה ושירות ותשבחות להש"י ווידוים ותעניות וסיגופים ותשובות כנ"ל. גם היה ענין הבעל תפילה הנ"ל שהי' יכול להספיק לכ"א ואחד מה שצריך. ואם היה מבין באחד מאנשיו שלפי מוחו הוא צריך לעבודת ה' שיהא הולך מלוכש במלבושי זהב שקורין (גילדיו גישטיק) ה' מספיק לו. וכן להיפך. שלפעמים נתקרב אליו איזה עשיר והיה מוציאו מן היישוב כנ"ל. והיה מבין שזה העשיר צריך לילך בבגדים קרועים ונבזים. היה מנהיגו כך. הכל כפי שהיה יודע צורך הספקת כל אחד ואחד ה' מספיק לו. ואצל אלו האנשים שקירבם להש"י. ה' תענית או סיגוף גדול יקר יותר מכל התענוגים שבעולם. כי היה להם תענוג מן הסיגוף גדול או מתענית יותר מכל התענוגים שבעולם:

ויהי היום והיה מדינה שהיה שם עשירות גדול. שהיו כולם עשירים. אך ה' דרכם והנהגתם זר ומשונה מאוד. כי הכל היה מתנהג אצלם כפי העשירות שהיה

וויל גאר ניט דאס. (איבער דעם האט מען דעם בעל תפלה ניט גקאנט חאפין) האט דער בעל תפלה עוסק גווען אלץ אין דער נאך כנ"ל ביז סע גווארין אה רושם און אפרסום אוף דער וועלט. און מע האט גוואלט אים חאפין נאר סע איז ניט גמאלט גווען כנ"ל. איז דער בעל תפילה מיט זיינע לייט גזעסין חוץ ליישוב. און זיי האבן עוסק גווען נאר אין תפילה און שירות ותשבחות צוא גאט ב"ה און ווידויים און תעניות און סיגופים און תשובות. און די נאך פון דעם בעל תפילה איז גווען ער האט גקענט איטליכן מספיק זיין (כלומר ער זאל איטליכן גיבן) וואס ער האט בדרך. אז ער האט פאר שטאנען אין איינעם פון זיינע לייט. אז נאך זיין מוח נאך. בדרך ער צו גאטס דינסט. אז ער זאל גיין אן גטאן אין גילדן גשטיק. האט ער עס אים מספיק גווען און אזו פאר קערט. אמאל איז צו אים מקורב גווארן איין עושר און ער האט אים ארום גנומען פון דעם יישוב. און ער האט פאר שטאנען אז דער עושר בדרך צו גיין אפ גירסין. האט ער אים אזו גפירט אזו ווי ער האט גווסט. וויא אזו מע בדרך איטליכן צוא פירן אזו האט ער אים מספיק גווען. און ביי דיא מענשן וואס ער האט זיי מקרב גווען צו הש"י. איז בייא זיין אה תענית און דער גרעסטער סיגוף (דהיינו פייניקין זיך) טייערער גווען פון אלע תענוגים פון דער וועלט. ווארין זיין האבן גהאט תענוג פון דעם גרעסטן סיגוף אדער פון אה תענית מער איידער פון אלע תענוגים פון דער וועלט:

ויהי היום און סע גווען אה מדינה. וואס דארט איז גווען גרוס עשירות. זיי זענען אלע גווען עשירים נאר דאס פיריכץ פון דער מדינה איז גווען זייער מיצר. ווארין סע האט זיך

ערך מעלת כ"א וא' כפי העשירות שלו. שמי שיש לו כך וכך אלפים או רבבות יש לו מעלה זו. ומי שיש לו כך וכך ממון יש לו מעלה אחרת. וכן כיוצא בזה. כל סדר המעלות היה אצלם כפי הממון של כ"א וא' ומי שיש לו כך וכך אלפים ורבבות כפי הסכום שהיה קצוב אצלם. הוא מלך. וכן היה להם דגלים. שמי שיש לו כך וכך ממון הוא בדגל זה ויש לו אותו המעלה פלונית באותו הדגל. ומי שיש לו כך וכך ממון הוא בדגל אחר ויש לו שם איזה מעלה באותו הדגל לפי ערך ממנו. והיה קצוב אצלם. כמה ממון יהיה לו ויהי נחשב באותו הדגל במעלה פלונית. וכמה ממון יהיה לו. ויהיה נחשב בדגל אחר באיזה מעלה. וכן הדרגא והמעלה של כ"א ואחד היה הכל כפי הממון כפי מה שהי' קצוב אצלם. וכן היה קצוב אצלם. כשיש לו כך וכך ממון הוא סתם בן אדם. ואם יש לו עוד פחות מזה הוא חיה או עוף וכיוצא. והיה אצלם חיות רעות ועופות. דהיינו כשיש לו רק כך וכך הוא נקרא אריה אנושי. (כל"א איין מענטשליכר לייב) וכן כיוצא בזה שאר חיות רעות ועופות וכו' דהיינו שלפי מיעוט ממנו הוא רק חיה או עוף וכו'. כי עיקר היה אצלם הממון. ומעלה ודרגא של כ"א הי' רק לפי הממון:

ביי זיי אלץ גפירט וועדליג דעם עשירות. איטליכנס מעלה און איטליכנס פבוד. איז נאר גווען וועדליג זיין עשירות. סע איז ביי זיין אום גזעצט גווען. אז דער וואס ער האט זיין אייגענס אזו פיל אלפים אדער רבבות (פיל טויזנט) געלט. קומט אים די מעלה און דער פבוד. און דער וואס ער האט אזו פיל און אזו פיל געלט קומט אים איין אנדערע מעלה. און אזו אלע מעלות ביי זיי איז אלץ גווען וועדליג דעם געלט וואס איטליכער האט געהאט און דער וואס ער האט אזו פיל און אזו פיל אלפים ורבבות. וויא אזו סע דארט ביי זיי אום גזעצט גווען דער איז שון אה מלך. און אזו האבין זיי געהאט פאנגען. אז דער וואס ער האט אזו פיל געלט. איז ער אין דער פאן. און סע קומט אים די מעלה און דער פבוד אין דער פאן. און דער וואס ער האט אזו פיל געלט. איז ער אין איין אנדערע פאן. און סע קומט אים דארט די מעלה אין יענער פאן. אלץ וועדליג זיין געלט. און סע ביי זיי אום אלימען אום גזעצט גווען. וויפיל געלט ער זאל האבין. אז ער זאל האבין די מעלה אין דער פאן. און וויפיל געלט ער זאל האבין אז ער זאל שון זיין אין איין אנדערע פאן. און זאל דארט עפעס האבין איין מעלה. און אה פבוד. און אזו איטליכן מענטשנס פבוד און גאר זיין מעלה איז אלץ גווען רק וועדליג זיין געלט וואס ער האט געהאט. אזוי ווי ביי זיי איז אום גזעצט גווען אויף איטליכער מעלה און פבוד וויפיל געלט ער פדארף צוא האבן און אזו איז ביי זיי אום גזעצט גווען. אז ער האט נאר אזו פיל געלט. איז ער אה גלאטער מענטש. און אז ער האט אפער נאך ווייניגער. איז ער שון גאר קיין מענטש נישט. נאר ער איז אה חיה אדער איין עוף. (דהיינו דאס איז נאר אה חיה וואס האט אפנים ווי אמענש). און סע איז ביי זיין גווען חיות און עופות דהיינו אז ער האט נאר אזו אביסיל געלט איז דאס נאר אלייב דאס איז אה מענטשליכער לייב. און אז ער האט נאר אזו אביסיל געלט איז ער נאר איין עוף. און אזו האבין זיין געהאט אנדערע חיות און עופות. ווארין דער וואס ער האט ווייניג געלט. דער איז גאר קיין מענטש נישט ביי זיי. נאר ער איז אה חיה אדער איין עוף. ווארין ביי זיי איז דער

ונשמע בעולם שיש מדינה כזו. והי' הבעל תפילה מתאנח על זה. והיה אומר מי יודע עד היכן הם יכולים לילך ולתעות עי'ז. ונמצאו אנשים מאנשיו של הבעל תפילה הנ'ל ולא שאלו את דעתו כלל. והלכו לשם אל המדינה הנ'ל להחזירם למוטב. כי היה להם רחמנות גדול עליהם על שנתעו כ"כ בתאוות ממון. ובפרט שהבעל תפילה הנ'ל אמר שהם יכולים לילך ולתעות יותר ויותר כנ'ל. ע"כ הלכו אלו האנשים הנ'ל אל אותו המדינה הנ'ל אולי יחזירו אותם למוטב. והלכו לשם. ובאו אל המדינה הנ'ל. ונכנסו לאחד מהם מסתמא נכנסו לאיזה חיה. (דהיינו לאדם שהוא קטן במעלה. כי יש לו סך מועט. שהיה נקרא אצלם חיה כנ'ל) והתחילו לדבר עמו כדרכם. אשר באמת אין זה תכלית כלל. ועיקר התכלית הוא רק עבודת ה' וכו'. ולא שמע להם כלל. כי כבר נשתרש אצלם שעיקר הוא רק הממון. וכן היה מדבר עוד עם אחר. ולא שמע אליו ג"כ. והוא (היינו א' מאנשי הבעל תפילה הנ'ל) היה מרבה לדבר עמו. והשיב לו זה האיש שדיבר עמו. ויתר מזה אין לי פנאי כלל לדבר עמך. שאלו מפני מה. השיב לו. היות שאנחנו כולנו מוכנים עתה לעקור מן המדינה לילך למדינה אחרת. באשר שראינו שעיקר התכלית הוא רק הממון ע"כ נסכם אצלינו. לילך

עיקר דאס געלט גווען. און דיא מעלה און דער פֿבֿוד פון איטליכן איז נאר גווען וועדליג דעם געלט:

האט מען געהערט אויף דער וועלט אז סע איז פאר האנדין אזו אה מדינה. האט דער בעל תפילה זייער אגרוסין קרעכץ גטאן דרוף. און ער האט גזאגט ווער ווייסט. ווי היז דיא דאזיגע קאנען פאר גיין דורך דעם. האבין זיך גיפֿינען מענשן פון זיינע לייט. און האבין אים גאר קיין דיעה ניט גפרעגט און זיי האבין זיך אויף גיהובין. און זענען גגאנגען צו דער מדינה אז זיי זאלין זיי ארום פירין דער פון. ווארין זייא (דהיינו דיא לייט פון דעם בעל תפילה) האבין גרום רחמנות גהאט אויף דער מדינה וואס זיי זענען אזו פאר פירט גווארין איז דער תאוה פון געלט. און בפרט דער בעל תפילה האט גזאגט. אז זייא קאנען נאך ווייטער פאר פירט ווערין. איבער דעם זענען דיא לייט פון דעם בעל תפילה גגאנגען צו דער מדינה. טאמער וועליון זיי קאנען ארום פירין זייא פון זייערע נארישקייט. די זענען גיקומען אין דער מדינה אריין. און זיי זענען אריין גגאנגען מן הסתם צו אה קליינעם מענשן וואס דער הייסט ביי זייא אה חיה און זייא האבין אן גיהובין מיט אים צוא שמוסין. באשר אז צום אמת איז דאס געלט גאר קיין תכלית ניט. און דער עיקר תכלית איז נאר גאט צו דינען וכו'. און דער האט זייא גאר ניט צוא געהערט. ווארין סע איז שוין בייא זייא אזו איין גווארצילט גווען אין דער דיעה אז דער עיקר איז נאר דאס געלט. און אזו האבין זיי גשמוסט נאך מיט איין אנדערין. און ער האט אויף זייא ניט צו געהערט. און זייא האבין מיט אים ווייטער גוואלט שמוסין. האט ער זיי גענפערט (דהיינו דער מענטש וואס זיי האבין מיט אים גשמוסט האט ער זייא גענפערט) ווייטער האב איך ניט צייט מיט אייך צו שמוסין. האבין זיי אים גפרעגט. פאר וואס. האט ער גענפערט. באשר מיר פֿדארפֿן אלע ארום פון דער מדינה. אין איין אנדערע מדינה אריין. ווארין מיר האבין גזעהן אז דער עיקר תכלית איז נאר דאס געלט. איבער דעם איז ביי אונז גבליכן אז מיר זאלין גיין צוא אזו אה מדינה וואס דארט

סיפורי מעשה יב מבעל תפילה מעשיות כמה

למדינה ששם יכולין לעשות ממון. דהיינו שיש שם עפר שעושין ממנה זהב וכסף. ע"כ אנו צריכים עתה לילך כולנו אל אותה המדינה. גם נסכם אצלם. שהם רוצים שיהיו אצלם כוכבים ומזלות ג"כ. דהיינו שמי שיהיה לו כ"כ ממון כפי הסכום שקצבו על זה. הוא יהיה כוכב כי מאחר שיש לו כ"כ ממון יש לו הכח של אותו הכוכב כי הכוכב מגדל הזהב. כי מה שיש עפר שעושין ממנה זהב. זהו מחמת הכוכב שמגדל באותו המקום עפרות זהב. נמצא שהזהב הוא נמשך מן הכוכבים. ומאחר שיש לא' כ"כ זהב נמצא שיש לו כח אותו הכוכב. וע"כ הוא בעצמו כוכב. וכן אמרו. שיהיו אצלם מזלות ג"כ. דהיינו כשיהיה לא'. כך וכך כפי הסכום שקצבו ע"ז. הוא יהיה מזל. וכן עשו להם מלאכים. הכל כפי ריבוי הממון כנ"ל. עד שהסכימו ביניהם שיהיו להם ג"כ אלקות שמי שיהיה לו ריבוי ממון הרבה כך וכך אלפים ורבבות כפי מה שקצבו על זה. הוא יהי' אלוך. כי מאחר שהאלקים שופע בו כ"כ ממון ע"כ הוא בעצמו אלוך. וכן קיימו ועשו ככל הנ"ל. גם אמרו שאין ראוי להם לישיב כלל באוירא דהאי עלמא. ואין ראוי להם להתערב עם בני העולם שלא יטמאו אותן. כי שאר בני העולם הם טמאים כנגדם. ע"כ יישבו עצמן שיבקשו להם הרים הגבוהים

מאכט מען געלט. (דהיינו סע איז דארט אזו איין ערד וואס דער פון מאכט מען גאלד און זילבער). איבער דעם מוזין מיר היינט אלע גיין צוא דער מדינה. און ווידער איז ביי זיין גבליבן אז זיין ווילין. אז זיין זאלין האבן כוכבים און מזלות אויף (דהיינו שטערן און מזלות וואס איז הימיל) דהיינו אז דער וואס ער האט אזו פיל און אזו פיל געלט. וויא אזו זיי האבן דארט אוס גזעצט דרוף. דער זאל זיין אה כוכב (דהיינו אה שטערן) ווארין אז ער האט אזו פיל געלט האט ער זיך דעם כח פון דעם שטערן ווארין דורך דעם שטערן וואקסט זיך דאס גאלד. ווארין וואס סע איז פאר האנדלן ערד וואס פון איר מאכט מען גאלד. איז זיך דאס מחמת דיא שטערן. וואס דורך זיי וואקסט דארט אזו איין ערד וואס פון איר מאכט מען גאלד. אז דער מענש האט אזו פיל געלט האט ער זיך דעם כח פון דעם שטערן. איבער דעם איז ער אליין אה שטערן (אזו האבן זיי אלץ גזאגט דיא מדינה וועדליג זייער פאר פירטקייט אין דעם געלט) און אזו האבן זיי גזאגט. אז זיין ווילין האבן מזלות אויף. דהיינו אז איינער וועט האבן אזו פיל און אזו פיל געלט. וויא אזו זיי האבן דרוף אוס גזעצט דער זאל זיין איין מזל. און אזו האבן זיי זיך גמאכט מלאכים אלץ וועדליג דעם געלט. ביז סע איז בייא זיין גבליבן אז זיי זאלין האבן גאטן אויף. אז דער וואס ער וועט האבן זייער פיל געלט אזו פיל און אזו פיל אלפים ורבבות. וויא אזו זיין האבן דרוף אוס גזעצט. דער זאל זיין איין גאט. ווארין אז גאט גיט אים אזוי פיל געלט. איז ער אליין אה גאט. ווידער האבן זיי גזאגט. אז זיי קערן גאר ניט צוא זיצן אין דעם אויר פון דער וועלט. און זיי בדארפן גאר ניט צו זיין אין איינעם מיט אנדערע מענטשן. כדי זיי זאלין זיי ניט מטמא זיין. ווארין דיא איבריגע מענטשן פון דער וועלט זענען גאר טמא אקעגין זיי. איבער דעם האבן זיין מיישב גווען. אז זיין וועלן זיך זוכין. זייער הוכע בערג וואס זיי זענען העכער פון גאר דער וועלט. און זיי וועלן דארט זיצן. כדי זיי זאלין זיין העכער פון דער וועלט. האבן זיי גשיקט מענטשן. אז זיי זאלין זוכין הוכע בערג. האבן זיי גפונען זייער הוכע בערג איז

ביותר מכל העולם וישבו שם. כדי שיהיו מרוממים מאוירא דעלמא. ושלחו אנשים לבקש ולחפש הרים הגבוהים כנ"ל. והלכו ובקשו ומצאו הרים גבוהים מאד. והלכו כל בני המדינה וישבו שם על ההרים הגבוהים. היינו שעל כל הר והר ישבו שם איזה קיבוץ מאנשי המדינה הנ"ל. ועשו סביב ההר חזקת גדול והיה שם חפירות גדולות וכיוצא סביב ההר. עד שלא הי' אפשר בשום אופן שיבא אליהם שום אדם כי לא היה רק שביל נעלם אל ההר באופן שאדם אחר לא היה יכול כלל לבא אליהם וכן בהר הב' וכן בכל ההרים עשו חזקת וכו' כנ"ל. והעמידו שומרים ברחוק מן ההר כדי שלא יתקרב להם זר. והם היו יושבים שם על ההרים והיו מתנהגים במנהג הנ"ל. והיו להם אלהות רבים דהיינו לפי הממון כנ"ל. ומאחר שהיה העיקר אצלם הממון עד שע"י ממון הרבה היו נעשים אלוק ע"כ היה להם חשש מרציחה וגזילה. כי כ"א יהיה רוצח וגזלן כדי שיהיה נעשה אלוק ע"י הממון שיגזול. אך אמרו שמאחר שהוא אלוק (דהיינו העשיר בעל הממון הוא אלוק) הוא ישמור מגזילות ורציחות. ותקנו עבודות וקרבנות שיהיו מקריבים ומתפללים אל האלקות הנ"ל. גם היו מקריבים בני אדם והיו מקריבין את עצמן אל האלקות הנ"ל. כדי שיהיה נכלל בו. ואח"כ יתגלגל ויהי עשיר. כי עיקר האמונה הי' אצלם הממון כנ"ל. והיה להם

גגאנגען די גאנצע מדינה און האבין זיך דארט פיי זעצט. און די הוכע בערג. דהיינו און דעם פארג האבין זיך פיי זעצט און קיבוץ מענטשן פון דער מדינה (כלומר אה שטאט) און אזו און דעם אנדערין פארג וכו' און זייא האבין גימאכט ארום דעם פארג אגרוס חזקת. און גרוסע גראפניס ארום דעם פארג. ביז סע איז נישט גמאלט גווען צו זיי זאל קומען אה מענטש. ווארין סע מער נישט גווען נאר איין פהליטנער וועג צוא דעם פארג וואס קיין אנדערער מענטש האט גאר נישט גקאנט צוא קומען צו זיי. און אזו און דעם אנדערין פארג אויף און אזו פייא אלע בערג האבין זיי אלץ גמאכט חזקת וכו' כנ"ל. און זייא האבין גשטעלט שומרים ווייט פון דעם פארג. כדי קיינער זאל צו זייא נישט קאנען קומען. און זיי זענען גזעסין דארט און דיא בערג. און האבין זיך גפירט מיט דעם פיריכץ כנ"ל. און זיי האבין גהאט אסאך גאטין. דהיינו וועדליג דעם געלט כנ"ל. לושמיר ווייל פייא זייא איז דער עיקר גווען דאס געלט. ביז דארף אסאך געלט. איז מען גווען פיי זייא אה גאט האבין זיי מוכא גיהאט פאר רציחה און גזילה. ווארין איטליכער וועט זיין אה רוצח און אה גזלן כדי ער זאל ווערין אה גאט. דורך דעם געלט וואס ער וועט גזלן. נאר זיי האבין גזאגט. ווייל דער וואס ער האט געלט איז אה גאט. וועט ער זיך היטין פון גזילות און רציחות. און זיי האבין מתקן גווען עבודות און קרבנות אז מע זאל מקריב זיין קרבנות און מע זאל מתפלל זיין צו די געטער. כדי דורך דעם זאל מען קריגין געלט און זיי פלעגין מקריב זיין מענטשן פאר קרבנות און זיי פלעגין זיך אליין מקריב זיין צו דיא גאטין. כדי ער זאל איז אים נכלל ווערין און דער נאך וועט ער מגלגל ווערין. וועט ער זיין איין עושר. ווארין דער עיקר אמונה איז פיי זיי גווען דאס געלט. און זיי האבין גהאט עבודות און קרבנות און קטורת וואס זיי פלעגן דער מיט צו דינען דיא גאטין (דהיינו די וואס זיי האבין גהאט אסאך געלט) און פון דעסט וועגין פארט. איז די מדינה בוודאי פיל גווען מיט רציחה און גזילה.

סיפורי מעשיות קמוז

עבודות וקרבנות וקטורת שהיו עובדים בהם את האלקות הנ"ל (דהיינו בעלי הממוז הרבה כנ"ל) ובוודאי אעפ"כ היתה המדינה מליאה מרציחה וגזילה. כי מי שלא היה מאמין בעבודות הנ"ל היה רוצח וגזול כדי שיהיה לו ממון. כי עיקר היה אצלם הממון כנ"ל. כי ע"י הממון יכולים לקנות כל דבר אכילה ומלבושים ועיקר חיות האדם ע"י הממון (כן היתה סברתם לפי דעתם המשובשת והנכונה) ע"כ היה הממון האמונה שלהם. והיו משתדלים שלא יהיה נחסר אצלם ממון כלל. כי הממון הוא עיקר האמונה והאלקות שלהם כנ"ל. אדרבא צריכים להשתדל להוסיף ולהכניס ממון ממקומות אחרים לתוך המדינה. והיו יוצאים מהם סוחרים לסחור במדינות אחרים. כדי להשתכר ממון להכניס ממון יותר לתוך המדינה. וצדקה. בוודאי הוא איסור גדול לפי דעתם. כי הוא מחסיר שפע ממנו אשר נתן לו האלקים. אשר זה הוא העיקר שיהי' לו ממון. והוא פוגם ומחסיר ממנו. ע"כ בוודאי הי' אסור אצלם ליתן צדקה. גם הי' אצלם ממונים. שהיו ממונים להשגיח על כ"א אם יש לו כ"כ ממון. כמו שהוא אומר. כי כ"א הי' צריך להראות עשרו בכל פעם. כדי שיהי' נשאר באותו המעלה שהי' לו לפי ממנו כנ"ל. ולפעמים הי' נעשה מחיה אדם ומאדם חיה. דהיינו כשאחד אבד

ווארין דער וואס ער האט גיט גלייבט אין די עבודות איז ער גווען אה רוצח און אגזול כדי ער זאל האבין געלט. ווארין דער עיקר איז ביי זייא גווען דאס געלט ווארין דורך געלט קאן מען זיך קופין אלדינג. עסין און קליידער און דער עיקר לעבין פון דעם מענטשן איז דורך דעם געלט. איבער דעם איז דאס געלט ביי זיי דער עיקר אמונה גווען (און איז אלץ זייער גיירישע פאר פירטע דעה גווען) און זייא האבין אלץ גזעהן. אז סע זאל ביי זיי גיט גמינערט ווערין קיין געלט. ווארין דאס געלט איז ביי זיי גאר די אמונה און דער גאט גווען. אדרבא מען מוז זעהן אז מען זאל אריין ברענגען אין דער מדינה אריין געלט פון אנדערע ערטער. פלעגין פון זייא גייען סוחרים זאלין האנדלען אין אנדערע מדינות. כדי זיי זאלין גווינען געלט כדי מען זאל נאך מער געלט אריין ברענגען אין דער מדינה אריין. און צדקה. איז בוודאי אה גרוסער איסור ביי זיי גווען. ווארין ווי טאר מען אוועק געבין דאס געלט וואס גאט האט אים געגיבן. וואס דאס איז בייא זיי דער עיקר גווען אז מען זאל האבין געלט. ווי טאר מען זען דאס אוועק גיבן. איבער דעם איז בוודאי ביי זייא איין איסור גווען צו גיבן צדקה. און זיי האבין גהאט ממונים. דהיינו מענטשן וואס זיי זענען גזעצט גווען דרום. זיי זאלין אכטונג גיבן אוף איטליכן אוב ער האט און פיל געלט וויא ער זאגט. ווארין איטליכער האט גמוזט ארום ווייזן זיין עשירות אלע מאל. כדי ער זאל פלייבן בייא דער מעלה. און ביי דעם כבוד וואס ער האט גיהאט וועדליג זיין געלט. (פלומר דיא אלע עשירים נאס זייא זענען בייא זייא גווען גאטין און שטערין וכו' און מלאכים וכו' מחמת זייער געלט פלעגט מען אלע מאל זייא איבער צו זעהן. אוב ער האט און פיל געלט. אוב ער איז גיט אים זיסט איין גאט וכו'. און מענטשן זענען דרום גזעצט גווען אז זיי זאלין אלע מאל דאס אוף זעהן) און אמאל פלעגט ביי זייא צו ווערין פון אה חיה אה מענטש. און פון אה מענטש אה חיה דהיינו אז איין עושר האט און גווארין דאס געלט. איז ער שוין אוס מענטש גווארין. איז גווארין פון

ממונו. אזי נעשה מאדם חי' אחר שאין לו ממונו. וכן להיפך. כשאחד הרויח ממון. אזי נעשה מחיה אדם. וכן בשאר המעלות כפי הממונו כנ"ל. והיו להם צורות ופאטרעטין של אותן האלקות (דהיינו בעלי הממונו) והיו אצל כ"א וא' צורות הללו והיו מחבקים ומנשקים אותם. כי זה היה העבודה והאמונה שלהם כנ"ל:

והאנשים הנ"ל דהיינו האנשים הכשרים של הבעל תפלה הנ"ל חזרו למקומם וספרו להבעל תפלה מגודל הטעות והשטות של אותה המדינה איך הם נבוכים מאוד בתאוות ממונו ושהם רוצים לעקור למדינה אחרת ולעשות להם כוכבים ומזלות. ענה ואמר הבעל תפלה הנ"ל. שהוא מתיירא שלא יתעו יותר ויותר. אח"כ נשמע שעשו לעצמן אלקות. כנ"ל. ענה ואמר הבע"ת הנ"ל שעל דבר זה היה מתיירא ודואג מתחילה. והיה לו להבע"ת רחמנות גדול עליהם. ונתיישב לילך בעצמו לשם. אולי ישיב אותם מטעותם. והלך לשם הבעל תפלה. ובא אל השומרים שעומדים סביב ההר. והשומרים מסתמא היו אנשים קטנים במעלה. שהם רשאים לעמוד באוירא דהאי עלמא כי אנשים שיש להם מעלות מחמת הממונו כנ"ל. הם אינם יכולים כלל

אה מענטש אה חיה. ווארין ער האט זיך שוין קיין געלט נישט. און אזו פאר קערט. אז איינער האט גווינען געלט. אזו איז גווארין פון אה חיה אָמענטש. און אזו איז גנען ביי דיא איבריגע מעלות. וואס ביי זיי איז אלץ וועדליג דעם געלט גווען. (איז אויף אזו גווען. מיט אַמאל איז איינער אום גאט גווארין. ווארין ער האט שוין דאס געלט אָ גווארין) און זיי פלעגין האבין דיא צורות און דיא פאטרעטין פון דיא גאטין (דהיינו די וואס האבין פיל געלט גהאט) און ביי איטליכן איז גווען דיא פאטרעטין. און זיי פלעגין זיין צו האלדזין און צו קושן. ווארין דאס געלט איז ביי זיי גווען גאר זייער עבודה און זייער אמונה:

און דיא לייט פון דעם בעל תפילה. (וואס זיי זענען פרייר דארט געווען בייא דער מדינה כנ"ל) זיין האבין זיך אום גקערט צו זייער אָרט. און זיין האבין דער ציילט דעם בעל תפילה פון דיא נארישקייט פון דער מדינה. וויא זיי זענען אזו פאר נארישט גווארין און פאר פירט גווארין אין דער תאוה פון געלט. און אז זיי ווילן שוין ארום פון זייער מדינה אין איין אנדערע מדינה (וואס דאָרט מאַכט מען געלט כנ"ל) און זיין ווילן זיך שוין מאַכין שטערין און מזלות (כנ"ל) האט זיך דער בעל תפילה אָ גירופן ער האט מורא. אז זיי זאלן נישט נאך מער פאר פירט ווערין ווייטער. דער נאך האט מען דאס גהערט אז זיי האבין זיך שוין גמאכט גאטין. (כנ"ל) האט זיך דער בעל תפילה אָ גירופן. האט דאס האב איך גמיינט דער פאר האב איך מורא גהאט (דהיינו דאס וואס ער פלעגט אלץ זאגן ער האט מורא זיין זאלן נישט נאך אָרבעט פאר פירט ווערין האט ער דאס גמיינט) האט דער בעל תפילה גרוס רחמנות אויף זיין גיהאט. האט ער זיך מיישב גווען. ער וועט אליין אהין גיין. טאמער וועט ער זיין ארום פירין פון זייערע נארישקייט. איז דער בעל תפילה אהין גגאנגען. און ער איז גיקומען צו דיא שומרים וואס זיי זענען גשטאנען ארום איטליכן באָרג (כנ"ל) און די שומרים זענען מן הסתם גווען קליינע לייט. וואס זיי האבין גמעגט שטיין אין דעם אָר פון דער וועלט. ווארין דיא מענטשן וואס זיי האבין גיהאט מעלות מחמת זייער געלט. זיי האבין גאר נישט גקאנט זיין אין איינעם מיט דער וועלט. און האבין נישט גקענט שטיין אין דעם אָר פון דער

להתערב עם בני העולם ולעמוד באוירא דהאי עלמא שלא יטמאו עצמן כנ"ל. ולא היו יכולים לדבר כלל עם בני העולם שלא יטמאו אותם בהבל פיהם. (ע"כ בוודאי השומרים שעמדו חוץ לעיר היו קטנים במעלה כנ"ל) אך גם השומרים היה להם הצורות הנ"ל והיו מחבקים ומנשקים אותם בכל פעם. כי גם אצלם הי' עיקר האמונה הממון כנ"ל. ובא הבעל תפלה הנ"ל אצל שומר אחד והתחיל לדבר עמו מהתכלית. באשר שעיקר התכלית הוא רק עבודת ה' תורה ותפלה ומעשים טובים וכו' והממון הוא שטות ואינו תכלית כלל וכו'. ולא שמע אליו כלל השומר הנ"ל כי כבר נשקע אצלם מימים רבים שעיקר הוא רק הממון כנ"ל. וכן הלך הבעל תפלה לשומר שני ודיבר עמו ג"כ כנ"ל. ולא שמע אליו ג"כ. וכן הלך אל כל השומרים ולא שמעו אליו כלל ויישב עצמו הבעל תפלה ונכנס לתוך העיר שהיתה על ההר כנ"ל. כשבא לשם היה אצלם פליאה. ושאלו אותו. איך נכנסת לכאן. כי לא הי' אפשר לשום אדם ליכנס אצלם כנ"ל. השיב להם. מאחר שכבר נכנסתי. יהיה איך שיהיה. מה אתם שואלים על זה. והתחיל הבעל תפלה לדבר עם אחד מהתכלית וכו' כנ"ל ולא שמע אליו כלל וכן השני וכן כולם. כי כבר נשקעו בטעותם הנ"ל והיה הדבר תמוה בין אנשי העיר על

ועל. סע זאל זיי ניט מטמא זיין (כנ"ל) און זיי האבין גאר ניט גקענט שמוסין מיט דער וועלט. מען זאל ניט מטמא זיין זיי מיט דעם דוך פון דעם מויל (כלומר בייא דער נארישער מדינה איז דיא וועלט גאר טמא גוען אקעגין זייא כנ"ל) איפער דעם זענען בוודאי די שומרים וואס זיי זענען גשטאנען אונטער דער שטאט. זענען זיי בוודאי גווען קליינע לייט נאר דיא שומרים האבין אויף גהאט דיא פאטרעטין (פון דיא גאטין זייערע) און זיי פלעגין דיא פאטרעטין צו האלדן און צוא קושין אלע מאל. ווארין בייא זייא איז אויף דער עיקר אמונה גווען דאס געלט. איז דער בעל תפילה גיקומען צו איין שומר. און האט אן גיהובין מיט אים צוא שמוסין פון דעם תכלית. באשר אז דער עיקר תכלית איז נאר גאטס דינסט. תורה און תפילה און מעשים טובים. און געלט איז גאר אה נארישקייט. און סע גאר קיין תכלית ניט וכו'. און דער שומר האט אים אפער גאר ניט צו גהערט. ווארין סע איז שוין ביי זייא אזו איין גזעצט גוען פון אה לאנגע צייט אז דער עיקר איז נאר דאס געלט. כנ"ל. און אזו איז דער בעל תפילה גגאנגען צוא אלע שומרים. און האט מיט זיי אזו אלץ גשמוסט. און זייא האבין אים גאר ניט צו גהערט. האט זיך דער בעל תפילה מיישב גווען. און איז אריין גגאנגען אין שטאט אריין. וואס דיא שטאט איז גווען אויף דעם פארג (כנ"ל) ווי ער איז אריין גיקומען אין שטאט אריין. איז בייא זייא גיווען אגרוס חידוש. און זיי האבין אים גפרעגט. ווי אזו ביסטו אהער אריין גקומען. ווארין קיין שום מענטש האט זיך צו זייא ניט גקאנט צוא טרעטין. כנ"ל. האט ער זיי גענפרט. וואס פרעגט איר. איך בין זיך שוין אפער פארט אריין. האט דער בעל תפילה אן גיהובין מיט איינעם צו שמוסין פון דעם תכלית פון דער וועלט אז געלט איז גאר קיין תכלית ניט וכו' (אזו ווי זיין שטייגער איז גווען) און דער מענטש האט אים גאר ניט צוא גהערט. און אזו דער אנדערער און אזו אלע. (כלומר קיינער האט אים ניט צו גהערט) ווארין זיי זענען שוין אלע אזו פאר פירט גיווען אין זייערע נארישקייט אז זייא האבין שוין קיינעם ניט גהערט. און סע איז ביי זיי גווען איין ווינדער

שבא אדם אצלם. ומדבר אליהם כדברים האלה היפך אמונתם. והרגישו בעצמן אולי האדם הזה הוא הבעל תפלה. כי כבר נשמע אצלם שיש בעל תפלה כזה בעולם. כי כבר נתפרסם הדבר של הבעל תפלה בעולם כנ"ל והיו קורין אותו בעולם (דער פרומיר בעל תפלה) אך לא היה אפשר להם להכירו ולתופסו. כי הי' משנה עצמו אצל כ"א וא'. אצל זה היה נדמה כסוחר ואצל זה כעני וכו' כנ"ל ותיכף נמלט משם: ויהי היום והיה גבור. שנתקבצו אליו כמה גבורים. והיה הגבור עם גבוריו הולך וכובש מדינות. ולא היה רוצה כ"א הכנעה. וכשהיו בני מדינה מכניעים עצמן תחתיו היה מניחם. ואם לאו היה מתריבם. והיה הולך וכובש. ולא היה רוצה שום ממון רק הכנעה שיהיו תחתיו. והיה דרכו של הגבור שהיה שולח למדינה גבוריו כשהיה עדיין רחוק ממנה הרבה. חמשים פרסאות. שיכניעו עצמן תחתיו. והיה כובש מדינות כנ"ל. והסוחרים של המדינה של עשירות הנ"ל. שהיו סוחרים במדינות אחרות כנ"ל באו למדינתם. וסיפרו מהגבור הנ"ל. ונפל עליהם פחד גדול. ואע"פ שהיו מרוצים להכניע עצמן תחתיו. אך ששמעו שהוא ממאס בממון ואינו

פיי דיא לייט. אז סע זאל זיך גיפניגען אה מענטש. וואס ער זאל צו זיין קומען. און זאל זיי אונזנס זאגן. גאר אקעגן זייער אמונה. האבין זיי זיך גשטוסין. אז דאס מוז זיין דער בעל תפילה. ווארין זיין האבין שוין גהערט. אז סע איז פאר האנדין אזו אה בעל תפילה אויף דער וועלט. ווארין דיא זאך פון דעם בעל תפילה איז שוין מפורסם גווען אויף דער וועלט (כנ"ל) און מען פלעגט אים רופין אויף דער וועלט. דער פרומער בעל תפילה. גאר זיי האבין אים נישט גקאנט תאפין. ווארין ער האט זיך פיי איטליכן אנדערש פאר שטעלט. פיי דעם האט ער אה פנים גיהאט וויא אה סוחר און פיי דעם. ווי איין ארום מאן. וכו' כנ"ל. און תיכף איז ער נמלט גווארין פון דארט (פלומר ער איז גיך אוועק פון זיי):

ויהי היום און סע איז גווען איין גבור. וואס מיט אים האבין זיך צום הויף גינומען כמה גבורים. און דער גבור מיט זיינע גבורים. איז גגאנגען. און האט אפ גינומען מדינות. און דער גבור האט מער ניט גוואלט גאר הכנעה. (פלומר מען זאל זיין אונטער טעניג אונטער אים) און אז דיא מדינה פלעגט זיך אונטער גיבין אונטער אים. פלעגט ער זיי צו לאזין. און אז ניט. פלעגט ער זיי חרוב צו מאכין. און ער איז גגאנגען. און האט אלץ כובש גווען (דהיינו אפ גינומען) מדינות. און קיין געלט האט ער גאר ניט גוואלט. גאר הכנעה אז מען זאל זיין אונטער אים. און דער שטייגער פון דעם גבור איז גווען. ער פלעגט שיקין אין דער מדינה אריין זיינע גבורים. אז ער איז גאך ווייט גווען פון דער מדינה פופציג מייל. אז זיי זאלין זיך אונטער גיבין אונטער אים. און ער האט אלץ אפ גינומען מדינות:

און דיא סוחרים פון דער מדינה פון עשירות הנ"ל. וואס זיי פלעגין צו האנדלען אין פרעמדע מדינות. כנ"ל. זענען דיא סוחרים אהיים גיקומען. און האבין דער ציילט פון דעם גבור. איז אויף זיי גפאלין אה גרוסער פחד. האטשע זיי וואלטין צו גשטאנען זיך אונטער צו געבין אונטער אים. גאר זיין האבין גהערט. אז ער איז ממאס געלט. און ער וויל גאר קיין געלט ניט. און דאס איז פיי זיי גווען. אקעגן זייער אמונה. איבער דעם האבין זיי זיך ניט גקאנט אונטער געבין אונטער אים. ווארין סע פיי זיי גווען אזו וויא שמד. ווייל ער

רוצה ממון כלל. וזה היה היפך אמונתם. ע"כ היה בלתי אפשר אצלם להכנע תחתיו. כי היה אצלם כמו שמד. מאחר שאינו מאמין כלל באמונתם דהיינו בממון. ונתייראו מאוד מלפניו. והתחילו לעשות עבודות. ולהקריב קרבנות לאלקות הנ"ל. והיו לוקחים חיה (דהיינו שיש לו ממון מעט שהוא חיה אצלם) והקריבו לקרבן לאלקות הנ"ל וכיוצא באלו העבודות כנ"ל. והגבור הנ"ל היה הולך ומתקרב אליהם בכל פעם. והתחיל לשלוח אליהם גבוריו מה הם רוצים כדרכו כנ"ל. והיה עליהם פחד גדול. ולא היו יודעים מה לעשות וייעצו אותם אנשים סוחרים שלהם. היות שהיו במדינה. שכל בני המדינה הם כולם אלקות. ונוסעים עם מלאכים. דהיינו שכל אנשי אותה המדינה מקטן ועד גדול הם כולם עשירים מופלגים עד שהקטן שבהם הוא ג"כ אלוך לפי טעותם. (כי הקטן שבהם הוא עשיר מופלג ויש לו כ"כ כשיעור הקצוב לאלוך אצלם וכנ"ל) וגם נוסעים עם מלאכים. כי הסוסים שלהם הם מכוסים בעשירות גדול בזהב וכיוצא. עד שכיסוי של סוס אחד עולה לסך של מלאך שלהם. נמצא שנוסעים עם מלאכים. שקושרים ג' זוגות מלאכים אל העגלה ונוסעים עמהם. בכן צריכין לשלוח אל אותה המדינה. ומשם יהיה להם עזרה בוודאי מאחר שכל המדינה הם כולם אלקות. (כל זה

גלייבט גאר ניט אין זייער אמונה דהיינו אין געלט. און זייא האבין זייער מורא גהאט פאר אים. און זיי האבין אן גיהובין צו טאן זייערע עבודות. און מקריב צו זיין קרבנות צו זייערע גאטין. (דהיינו צו די וואס האבין פיל געלט) און האבין גינומען אה חיהלע (דהיינו אה מענטש וואס ער האט גהאט אביסל געלט וואס ער איז ביי זיי אה חיה גווען) און האבין אים מקריב גווען פאר אה קרבן צו זייערע גאטין (הנ"ל) און אזו האבין זיי גטאן זייערע איפריקע עבודות (דהיינו די זאכן וואס זיי פלעגן דער מיט צו דינען זייערע גאטין) און דער גבור איז אלע מאל געהנטער צו גיקומען צו זיי. און ער האט אן גיהובין צו שיקין צוא זייא זיינע גבורים. וואס זיי ווילן. אזו ווי זיין שטייגער איז גווען כנ"ל. איז אוף זייא גווען אה גרוסער פחד. און זייא האבין ניט גווסט וואס צוא טאן. האבין זייא דיא סוחרים זייערע איין עצה גגיבן. באשר. זייא זענען גווען אין אה מדינה. וואס דיא גאנצע מדינה זענען אלע גאטין. און פארין מיט מלאכים. דהיינו יענע מדינה. איז דיא גאנצע מדינה. פון קליין ביז גרוס זענען אלע ווילד גרוסע עשירים זייער. ביז דער קלענצטער פון דער מדינה איז אה גאט. (וועדליג זייער נאריש פאר פירטקייט. ווארין דער קלענצטער פון דער מדינה איז אזו איין עושר און האט אזו פיל געלט. וויפיל ביי זיי איז אוס גזעצט אן מיט אזו פיל געלט איז מען שוין אה גאט. כנ"ל) און זיי פארין מיט מלאכים. ווארין זייערע פערד זענען צוא גדעקט מיט אזו אה גרוס עשירות מיט גאלד און נאך אזו אגלייכין. וואס אדעק פון אה פערד (פון דער מדינה) טרעפט אן וויפיל ביי זיי האט אה מלאך. (דהיינו מיט אזו פיל געלט ווי אדעק פון אה פערד טרעפט אן ביי דער מדינה. איז מען ביי זיי שוין מיט אזו פיל געלט אמלאך) נמצא פארין זייא מיט מלאכים זיי שפאנען איין דריי פאר מלאכים און פארין מיט זיי. בכן. בדארפט איר שיקין צוא דער מדינה. און זיי וועלין אייך בוודאי העלפן ווארין זיי זענען זיך אלע גאטין. (אזו איז אלץ גווען דיא עצה פון זייערע סוחרים) איז די עצה זייא זייער גפעלין. ווארין זייא האבין

היתה עצת הסוחרים שלהם) והוטב הדבר בעיניהם מאוד. כי היו מאמינים שבוודאי יהיה להם ישועה משם. מאחר שהם כולם אלקות כנ"ל:

והבעל תפלה הנ"ל יישב עצמו שילך עוד הפעם אל אותו המדינה הנ"ל. אולי אעפ"כ ישיב אותם מטעותם זה. והלך לשם ובא אל השומרים והתחיל לדבר עם שומר א' כדרכו. וסיפר לו השומר מהגבור הנ"ל שיש להם פחד גדול מפניו וכו' כנ"ל. ושאל אותו הבעל תפילה. ומה אתם רוצים לעשות וסיפר לו השומר ענין הנ"ל שהם רוצים לשלוח אל המדינה שהם כולם אלקות וכו' כנ"ל. ושחק ממנו מאוד הבע"ת. ואמר לו הלא הכל שטות גדול. כי גם בני אותה המדינה הם כולם רק בני אדם כמונו. וגם אתם כולכם ואלקים שלכם כולם הם רק בני אדם ולא אלוהים. רק שיש יחיד בעולם שהוא הבורא ית"ש ואותו לבד ראוי לעבוד ולו ראוי להתפלל וזהו עיקר התכלית. וכיוצא בדברים אלו דיבר הבע"ת אל השומר הנ"ל. ולא שמע אליו השומר. כי כבר נשקע אצלם טעותם מימים רבים כנ"ל. אך אעפ"כ הבעל תפלה הרבה עליו דברים. עד שבסוף השיב לו השומר. ויתר מזה מה אני יכול לעשות. הלא אני רק יחיד בעלמא (ויש כנגדי בני המדינה שהם רבים) וזאת התשובה היתה קצת נחמה להבעל תפלה. כי הבין שהתחילו דבריו קצת ליכנס באזני השומר כי הדברים

גללייבט. אז זיין וועלן בוודאי גהאלפן ווערן דורך יענער מדינה. ווארין זיין זענען זיך דארט אלע גאטין. כנ"ל:

און דער בעל תפלה. האט זיך מיישב גווען. ער וועט נאך אמאל גיין צו דער מדינה. טאמער וועט ער זיין פארט ארום פירן פון זייערע נארישקייט. און ער איז אהין גגאנגען. און ער איז גקומען צו די שומרים. און ער האט אן גהויבן צו שמוסין מיט איין שומר. אזו ווי זיין שטייגער איז. האט אים דער שומר דער ציילט פון דעם גבור. אז זיין האבן גרוס פחד פאר אים. האט אים דער בעל תפילה גפרעגט. וואס האט איר בדיעה צו טאן. האט אים דער שומר דער ציילט. די וואך הנ"ל. אז זיי ווילן שיקן צו דער מדינה וואס זיי זענען אלע גאטין וכו' כנ"ל. האט דער בעל תפילה אויס אים זייער גלאכט. און ער האט צו אים גזאגט. דאס איז זייער אגרוס נארישקייט. ווארין זיין זענען מענטשן אזו ווי מיר (דהיינו דיא מדינה וואס זיי האבן אהין גוואלט שיקן זיי זענען נאר מענטשן) און איר אלע מיט אייערע גאטין זענען אלע נאר מענטשן. און סע איז קיינער קיין גאט ניט. סע מער ניט פאר האנדן נאר איין גאט אויף דער וועלט. דער וואס האט אלע פשאפן. און אים אליין בדארף מען נאר צו דינען און צוא אים בדארף מען נאר מתפלל זיין און נאר דאס איז דער עיקר תכלית אויף דער וועלט. און דעסט גלייכין נאך אזונע רייד האט אלץ דער בעל תפילה גרעט מיט דעם שומר. און דער שומר האט אלץ ניט צו גהערט. ווארין סע איז שון ביי זיי איין גזעצט גווען זייערע נארישקייט פון אה לאנגע צייט. כנ"ל. נאר דער בעל תפילה. האט אבער מיט אים אסאך גטעניט. ביז צום סוף. האט דער שומר אים גענפערט. ווייטער וואס קאן איה טאן. איה בין זיך נאר איינער. און דאס האט שוין אה פנים עפעס פון איין תשובה. ווארין די רייד וואס דער בעל תפילה האט פרייר גרעט מיט דעם שומר. און די רייד וואס ער האט איצט גרעט. האבן זיך איז איינעם צום הויף

שדיבר הבע'ת מקודם בפעם הא' עם אותו השומר. והדברים שדיבר עתה נתקבצו יחד עד שעשו איזה רושם בלבו. עד שהתחיל מעט להסתפק ולנטות אליו קצת. כנראה מתוך התשובה הנ"ל. וכן הלך הבעל תפלה אל השומר השני ודיבר עמו ג"כ כנ"ל ולא שמע אליו ג"כ. ובסוף השיב לו ג"כ כנ"ל הלא אני יחיד כנגד בני המדינה וכו' כנ"ל וכן כל השומרים כולם השיבו לו תשובה זו בסוף. אח"כ נכנס הבע'ת אל העיר. והתחיל שוב לדבר עמם כדרכו. כאשר שכולם בטעות גדול ואין זה תכלית כלל. רק עיקר התכלית לעסוק בתורה ותפילה וכו'. ולא שמעו אליו כי כולם נשקעו מאד בזה מימים רבים. וסיפרו לו מהגבור ושהם רוצים לשלוח אל המדינה שהם כולם אלקות וכו' כנ"ל ושחק מהם ג"כ. ואמר להם שהוא שטות. ושכולם רק בני אדם וכו' והם לא יוכלו לעזור לכם כלל כי אתם בני אדם והם בני אדם ואינם אלוך כלל. רק שיש יחיד ית"ש וכו'. ועל ענין הגבור. אמר להם. (בלשונו תימה. כדרך שמתמיה אדם ואומר) האם אינו זה הגבור (הידוע לי) ולא הבינו דבריו אלו. וכן הי' הולך מאחד לחבירו ומדבר עמהם כנ"ל. ועל ענין הגבור אמר לכ"א כנ"ל. אם אינו זה הגבור וכו' כנ"ל. ולא הבינו דבריו. ונעשה רעש בעיר כאשר שנמצא אחד

גינומען. ביז זיי האבין אים עפעס גרייט. (ווארין די תשובה וואס דער שומר האט גענפערט. וואס קאן איך טאן וכו'. דאס ווייזט אויס אז דיא רייד פון דעם בעל תפלה הייבן שוין אן עפעס אביסל אריין צווא גיין אים אין הארצין אריין) און אזוי איז דער בעל תפילה גגאנגען צום אנדערן שומר. און האט מיט אים אויך גרעט אזוי וויא זיין שטייגער איז כנ"ל און ער האט אים אויך ניט צו געהערט און צום סוף האט ער אים אויך אזוי גענפערט. כנ"ל. איך בין זיך נאר אייגער וכו' כנ"ל. און אזוי אלע שומרים האבין אים גענפערט די תשובה צום סוף. דער נאך איז דער בעל תפילה אריין גגאנגען אין שטאט אריין. און האט אן גהויבן ווידער מיט זיי צו שמוסין ווי זיין שטייגער איז גווען. כאשר אז זיין אלע זענען גאר אין טעות זייער. און דאס געלט איז גאר קיין תכלית ניט נאר דער עיקר תכלית איז אז מען זאל נאר עוסק זיין אין תורה און תפילה וכו'. האבין זיין אים נישט צו געהערט ווארין זיי זענען שוין אלע זייער גווען איין גווארצילט אין דעם געלט פון אה לאנגע צייט. און זיי האבין אים דער ציילט פון דעם גבור. און אז זיין ווילן שיקין צו דער מדינה וואס זיי זענען אלע גאטין וכו' כנ"ל. האט ער אויס זיי אויך גלאכט. און ער האט זיין גזאגט. אז דאס איז אה נארישקייט. און זיי זענען אלע נאר מענטשן. און זיין וועלן אייך גאר ניט קאנען העלפן ווארין איר זענט מענטשן און זיי זענען מענטשן און זיי זענען גאר קיין גאט ניט. נאר איין גאט ברוך הוא איז פאר האנדין וכו'. און מפיח דעם גבור. האט ער זיך אן גירופין (מיט דעם לשון). אוב סע ניט דער גבור (אזוי וויא אייגער פאר ווינדערט זיך. אוב דאס איז ניט דער וואס ער ווייסט) האבין זיין ניט פאר שטאנען וואס ער מיינט. און אזוי איז ער גגאנגען פון איינעם צום אנדערן און האט מיט זיי אלץ אזוי גשמוסט. כנ"ל. און מפיח דעם גבור האט ער צו איטליכן גזאגט. אוב סע ניט דער גבור. וכו' כנ"ל. האבין זיי ניט פאר שטאנען זייער רייד. וואס ער מיינט. דער ווייל איז גווארין אין שטאט איין רעש. פאשר אז סע גפינט זיך אייגער וואס ער רעט אונס וואס ער מאכט אה גלעכטער פון זייער אמונה. און ער זאגט אז סע איז נאר אה יחיד פאר האנדין

שמדבר כזאת שעושה שחוק מאמנותם. ואומר שיש יחיד וכו'. ובענין הגבור הוא אומר כנ"ל והבינו שבוודאי הוא הבעל תפלה. כי כבר היה נתפרסם אצלם כנ"ל. וצו לחפש אחריו ולתופסו. אע"פ שהוא משנה עצמו אצלם בכל פעם כנ"ל (היינו פעם נדמה כסוחר ופעם כעני וכו' כנ"ל) אך הם ידעו מזה ג"כ שהבעל תפלה הנ"ל הוא משנה עצמו בכל פעם. וצו לחקור אחריו ולתופסו. וחפשו אחריו ותפסוהו. והביאוהו אל השרים. והתחילו לדבר עמו. ואמר להם ג"כ כנ"ל באשר שכולם בטעות ושטות גדול ואין זה תכלית כלל (היינו שהממון אינו התכלית כלל) רק שיש יחיד שהוא הבורא ית"ש וכו'. ובני אותה מדינה שאתם אומרים שהם כולם אלקום לא יוכלו לעזור לכם כלל. כי הם רק בני אדם וכו'. ונחשב אצלם למשוגע. כי כל בני המדינה היו שקועים בטעות של הממון כ"כ כנ"ל. עד שזה שדיבר כנגד דעתם וטעותם היה נחשב למשוגע. ושאלו אותו מה זה שאתה אומר על ענין הגבור (בלשון תימה) אם אינו זה הגבור כנ"ל. השיב להם. שאני הייתי אצל מלך א'. ונאבד אצלו גבור. ואם הגבור הנ"ל הוא אותו הגבור. יש לי היכרות עמו ויתר מזה. מה שאתם בטוחים במדינה הנ"ל שהם כולם אלקות. זהו שטות כי הם לא יוכלו לעזור לכם. ולדעתי אם תהיו

דהיינו הש"י ברוך הוא וכו'. און מפת דעם גבור זאגט ער אלץ אוב סע ניט דער גבור וכו' כנ"ל. האבין זיי פאר שטאנען אז דאס מוז בוודאי זיין דער בעל תפילה. ווארין דער בעל תפילה איז שון ביי זיי מפורסם גווען. כנ"ל. האט מען גהייסן אז מען זאל אים זוכין און מען זאל אים חאפין. חאטשע ער פלעגט זיך אלע מאל אנדערש פאר שטעלין (דהיינו אמאל האט ער זיך פאר שטעלט פאר איין סוחר און אמאל פאר איין ארימאן וכו' וואס מחמת דעם האט מען אים ניט גקאנט חאפין כנ"ל) נאר זיי האבין אפער דער פון אוף גרוסט. אז דער בעל תפילה פאר שטעלט זיך אלע מאל אנדערש. האבן זייא גהייסן נאך קלערין נאך אים. און מען זאל אים חאפין האט מען אים נאך גזוכט ביז זיי האבין אים גחאפט. (דהיינו דעם בעל תפילה) און זיי האבין אים גבראכט צוא זייערע עלצטע. און זייא האבין אן גיהובן מיט אים צוא שמוסין. האט ער זיי אוף אזו גזאגט כנ"ל. איר זענט אלע אין טעות. און אין גרוסע נארישקייט. און דאס איז גאר קיין תכלית ניט. דהיינו דאס געלט איז גאר קיין תכלית ניט. נאר סע איז אה יחיד ברוך הוא פאר האנדין דהיינו דער בורא יתברך שמו וואס ער האט אלע פשאפין נאר אים בדארף מען דינען. און געלט איז גאר אה נארישקייט וכו'. און די מדינה וואס איר זאגט. אז זיי זענען אלע גאטין. זיי וועלין אייך גאר ניט קאנען העלפין. ווארין זיי זענען נאר מענטשן. און איר זענט מענטשן וכו' (אזו האט זיי דער בעל תפלה גזאגט) האבין זייא אים גהאלטין פאר משוגע. ווארין דיא גאנצע מדינה זענען שוין אזו גיליגין אין דעם געלט און זענען שון אזו דרינען פאר נארישט גווארין. ביז דער וואס ער האט אקעגין זייערע נארישקייט עפעס גרעט. איז דער ביי זיי גווען משוגע. האבין זיי אים גפרעגט. וואס איז דאס וואס דו זאגסט אוף דעם גבור. אוב סע ניט דער גבור כנ"ל. האט ער זייא גענפערט. באשר איך בין גווען ביי אה מלך. איז ביי דעם מלך פאר פאלין גווארין אה גבור. און אויב דאס איז דער גבור. קאן איך מיד מיט אים. און ווייטער דאס וואס איר פאר לאזט זיך אויף

בטוחים עליהם. אדרבא. זה יהיה מפלה שלכם. אמרו לו מנין אתה יודע זאת השיב להם. היות שאצל המלך הנ"ל שהוא היה אצלו כנ"ל. היה לו יד. דהיינו שהיה אצל אותו המלך תמונת יד. עם ה' אצבעות ועם כל השרטוטין שיש על היד. וזאת היד היתה הלאנד קארט (היינו מפת העולם) של כל העולמות. וכל מה שהיה מן בריאת שמים וארץ עד הסוף ומה שיהיה אח"כ הכל היה מצוייר על אותו היד. כי היה מצוייר בשרטוטי היד ציור עמידת כל עולם ועולם עם כל פרטיו. כמו שמצוייר על הלאנד קארט (כידוע לבקיאים בענין ציור מפת העולם שקורין לאנד קארט) והיה בהשרטוטין כמו אותיות כמו שבלאנד קארט כתובים אותיות אצל כל דבר ודבר כדי לידע מה הוא הדבר הזה. דהיינו לידע שכאן הוא עיר פלוני וכאן נהר פלוני וכיוצא. כמו כן ממש היה נרשם בשרטוטי היד הנ"ל כמו אותיות שהיו האותיות נרשמים אצל כל דבר ודבר שהי' נרשם על היד. כדי לידע מהות הדבר. וגם פרטי כל המדינות ועיירות ונהרות וגשרים והרים ושאר דברים

דער מדינה וואס איר זאגט אז זיי זענען אלע גאטין. דאס איז אה נארישקייט. ווארין זייא וועלן אייך גאר ניט קענען העלפן. אדרבא. דאס וועט נאך זיין אייער מפלה אז איר וועט זיך אויף זיי פאר לאזן. האבן זייא אים גזאגט פון וואנען ווייסטו דאס (אז דיא מדינה קאן זיי ניט העלפן. און זיי וועלן נאך אה מפלה האבן דורך דעם) האט ער זיי גענפערט. באשר בייא דעם מלך וואס ער איז בייא אים גווען. האט ער גהאט אה יד דהיינו דער מלך האט גיהאט אה זאך אזו ווי אה האנט מיט פינגער. און מיט אלע שירטוטין (דהיינו אלע קנייטשן און אלע קריצין) וואס אויף אה האנט איז פאר האנדין. און די יד איז גווען דער לאנד קארט פון אלע וועלטין. און גאר וואס סע איז גווען זינט הימיל און ערד איז באשאפן גווארין ביז אין סוף. און וואס סע וועט זיין דער נאך. איז אלץ אוס גמאלט גווען אויף דער יד. ווארין סע גווען אוס גמאלט איז דיא קריצין און קנייטשן פון דער יד. דאס גימעל פון אלע וועלטין. וויא אזו איטליכע וועלט שטייט. מיט אלע זאכן פון איטליכער וועלט בפרטיות. אלץ ארום גשטעלט אויף דער יד. אזו ווי אויף אלאנד קארט איז אוס גמאלט (אזו ווי סע וויסן דיא וואס זיי זענען גיניט אין דעם לאנד קארט. דהיינו סע איז אוס גמאלט אויף אה פאפיר איטליכע שטאט און איטליכע מדינה. און איטליכס בריקל און אזו אנדערע זאכן טייכליך און וועלדער וכו'. און ביי איטליכע זאך שטייט אלץ אן גשריבן אז דאס איז די שטאט און דאס איז דיא מדינה וכו') אזו איז אויף דער יד גווען אוס גמאלט אלע וועלטין דורך די קריצין און קנייטשן פון דער יד. און אין די קריצין פון דער יד איז גווען אזו ווי אותיות. אזו ווי אויף אה לאנד קארט שטייען אן גשריבן אותיות ביי איטליכער זאך כדי מען זאל וויסן וואס דאס איז דהיינו מען זאל וויסן אז דא איז דיא שטאט. און דא איז דאס טייכל און אזו דעסט גלייכין אנדערע זאכן. אזו איז פונקט גווען אן גצייכנט דורך די קריצין פון דער האנט אזו וויא אותיות. וואס דיא אותיות זענען גשטאנען ביי איטליכער זאך וואס סע גווען אוס גמאלט אויף דער יד. כדי מען זאל וויסן וואס איטליכע זאך איז וואס דארט איז אוס גמאלט. און אזו איטליכע מדינה בזונדער און איטליכע שטאט און אלע טייכן און בריקין און בערג און אנדערע זאכן (וואס סע גפינט זיך אין דער וועלט און אין אלע וועלטין) איז אלץ גווען אויס

פרטיים הכל היה נרשם על היד בשרטוטין הנ"ל. ואצל כל דבר היו כתובים אותיות שזהו דבר פלוני וזה דבר פלוני. וגם כל בני אדם שהולכים בתוך המדינה וכל המאורעות שלהם הכל היה נרשם שם. והיה כתוב שם גם כל הדרכים ממדינה למדינה וממקום למקום. ומחמת זה הייתי יודע ליכנס אל העיר הזאת. מה שא"א לשום אדם ליכנס לכאן. וכן אם אתם רוצים לשלוח אותי לעיר אחרת אני יודע הדרך ג"כ. הכל ע"י היד הנ"ל. וכן היה נרשם בה הדרך מעולם לעולם. כי יש דרך ונתיב שעל ידו יכולין לעלות מארץ לשמים (כי א"א לעלות לשמים מחמת שאין יודעין הדרך ושם היה נרשם הדרך לעלות לשמים) והיה נרשם שם כל הדרכים שיש מעולם לעולם. כי אליהו עלה לשמים בדרך פלוני. והיה כתוב שם אותו הדרך. ומשה רבינו עלה לשמים בדרך אחר. והיה כתוב שם אותו הדרך ג"כ וכן חנוך עלה לשמים בדרך אחר. והיה גם שם אותו הדרך. וכן מעולם לעולם הכל היה נרשם בשירטוטי היד הנ"ל. גם היה נרשם על היד כל דבר ודבר כפי מה שהיה בעת בריאת העולם. וכפי ההוה שלו. וכפי מה שיהיה אח"כ. כגון סדנם היה נרשם שם כפי מה שהיתה בעת יישובה

גמאלט אף דער יד דורך די קריצין און קנייטשן פון דער יד. און בייא איטליכער זאך איז אלץ גשטאנען אותיות אז דאס איז דא זאך און דאס איז דא זאך וכו'. און אז אלע מענשן וואס סע גייען ארום אין איטליכער מדינה און אלע זייערע מאורעות (דהיינו אלץ וואס און אה מענשן גייט איבער ווייל ער לעבט) איז אלץ גנוען אום גמאלט און דער האנט. און סע איז דארט גשטאנען אפילו אלע וועגן פון איין מדינה צו דער אנדערער. און פון איין ארט צום אנדערן און מחמת דעם האב איך גווסט דעם וועג אריין צו אהער גיין און שטאט אריין. וואס קיין שום מענש קאן אהער ניט קומען. (ווארין דא מדינה פון געלט האבן זיך ארום גגראבן זייערע שטעט און קיינער האט צו זי ניט גקאנט קומען כנ"ל) און אז איז איר ווילט מיך שיקן אין דער אנדערער שטאט אריין. ווייס איך און דעם וועג. אלץ דורך דער יד און אז איז גשטאנען און דער יד. דער וועג פון איין וועלט צו דער אנדערער וועלט. ווארין סע איז פאר האנדלן אה וועג וואס דורך דעם וועג קאן מען ארום גיין פון דער ערד און דעם הימל. (ווארין פון דער ערד און דעם הימל קאן מען ניט ארום גיין מחמת מע ווייסט ניט דעם וועג. און דארט איז גשטאנען דער וועג ווירמיר מען זאל ארום גיין און דעם הימל) און סע איז דארט גשטאנען אלע וועגן וואס סע איז פאר האנדלן פון איין וועלט צו דער אנדערער וועלט. ווארין אליהו איז ארום גגאנגען און דעם הימל מיט דעם וועג. איז דארט גשטאנען דער וועג. משה רבינו איז ארום גגאנגען און דעם הימל מיט דעם וועג. איז דארט גשטאנען יענער וועג אויך. און אז חנוך איז ארום גגאנגען און דעם הימל נאך מיט איין אנדערין וועג. איז דארט דער וועג און גשטאנען און אז פון איין וועלט צו דער אנדערער (ווייטער העכער) איז אלץ גשטאנען און דער האנט. דורך די קריצין און קנייטשן פון דער האנט און סע איז גשטאנען און דער יד. איטליכע זאך וואס איז גנוען בשעת די וועלט איז פשאפן גווארין. און וואס אז סע איז היינט. און ווי אז סע וועט זיין דער נאך. דהיינו סדום. איז גנוען דארט אום גמאלט אז ווי די שטאט איז גנוען פריער איז זי און איבער גקערט גווארין. און ווידער איז גנוען דארט אויס גמאלט אז ווי סדום קערט זיך

קודם שנהפכה גם היה מצוייר שם הפיכת סדום. כמו שהעיר נהפכת. וגם היה מצוייר שם ציור של סדום שיש לה אחר ההפיכה. כי היה נרשם על היד מה שהיה ומה שהוה ומה שיהיה. ושם באותו היד ראיתי שאותו המדינה הנ"ל שאתם אומרים עליהם שהם כולם אלקות עם כל האנשים הבאים אליהם לקבל עזר מהם כולם יהיו נכלין ואובדין. (כל זה השיב להם הבעל תפלה). ונפלא בעיניהם הדבר מאוד. כי היו ניכרים דברי אמת. כי זה ידוע שעל הלאנד קארט מצוייר כל הדברים. והבינו שגם דבריו נראין דברי אמת כי זה רואין שאפשר לקבץ ולחבר ב' שירטוטין של היד ויהיה מהם אות (ע"כ הבינו שדברים אלו הנ"ל א"א לבדות זאת מלכו ונפלא בעיניהם מאד) ושאלו אותו. היכן הוא המלך הנ"ל. אולי יגלה לנו דרך איך למצוא ממון. השיב להם עדיין אתם רוצים ממון (בלשון תימה) מממון לא תדברו כלל. שאלו אותו. אעפ"כ. היכן הוא המלך הנ"ל. השיב להם גם אני איני יודע מהמלך הנ"ל. ומעשה שהיה כך היה. שהיה מלך ומלכה. והיה להם בת יחידה. והגיע סמוך לפרקה. והושיבו יועצים ליעץ את מי ראוי להשיאה לו. וגם אני הייתי שם בין בעלי העצה. כי המלך היה אוהב

איבער. אזו ווי אהשטאט קערט זיך איבער. און ווידער איז גווען דארט אום גמאלט סדום וואסיר אהפנים סע האט היינט. נאך דעם איבער קערין זיך ווארין אוף דער יד איז גווען אום גמאלט. וואס סע איז גווען. און וואס סע איז היינט. און וואס סע וועט זיין. און דארט אוף דער יד האב איך גזעהן. אז די מדינה וואס איר זאגט אוף זיי אז זיי זענען אלע גאטן. מיט די אלע מענשן וואס זיי וועלן צו זיי קומען אוף הילף. (דהיינו אז די מדינה זאל זיי העלפן) וועלן זיי אלע ביידע אה מפלה האבן. (אזו האט זיי אלץ דער בעל תפילה דער ציילט) איז ביי זיי די זאך אה וילד חידוש גווען. ווארין מען דער קענט אז דאס איז אמתע רייד. ווארין דאס ווייסט מען אז אוף אה לאנד קארט. שטייט אום גמאלט אלע זאכן. האבין זיין פאר שטאנען אז זיינע רייד זענען אמת ווארין אזונס קאן מען זיך ניט אום טראכטן. ווארין דאס זעהט מען זיך אז מע קאן צום הוף נעמען צוויי קריצין פון דער האנט וועט דרום ווערין איין אות. איבער דעם האבין זיי פאר שטאנען אז דאס איז ניט קיין אום גטראכטע זאך. און סע איז בייא זיי אה וילד חידוש גווען. האבין זיי אים גפרעגט. וואו איז ערגעץ דער מלך. טאמער וועט ער אונז ווייזן אה וועג. ווי מען זאל גפינען געלט. האט ער זיי גענפערט. נאך ווילט איר געלט (מיט אה לשון וויא איינער פאר ווינדערט זיך און ביינערט זיך) פון געלט שמוסט גאר ניט. האבין זיי אים גפרעגט. פון דעסט וועגין פארט. זאג אונז ווי דער מלך איז. האט ער זיי גענפערט. איך ווייס אויף ניט פון דעם מלך ווי ער איז. און די מעשה איז אזו גווען. אמאל איז גווען אה מלך מיט אה מלכה. און זיין האבין גהאט אה בת יחידה. און סע גקומען נאהנט צו דער צייט וואס מע האט איר בידארפט חתונה צו מאכין. האט מען גזעצט יועצים מען זאל איין עצה האלטן. וועמען מען זאל איר געבין און איך בין דארט אויף גווען צווישן דיא יועצים (דהיינו דער בעל תפלה וואס ער דער ציילט דאס אלץ פאר זיי) ווארין דער מלך. האט מיר ליב גהאט. איז מיין עצה גווען אז מען זאל איר גיבין דעם גבור. ווארין דער גבור האט אונז גטאן כמה טובות. ווארין ער האט איין גינמען כמה מדינות. איבער דעם קער מען אים צו גיבין די בת מלכה פאר איין ווייב. איז מיין עצה זייער גפעלן. און זיין האבין אלע דרוף

אותי והיתה עצתי שיתנו לה את הגבור. באשר שהגבור עשה לנו כמה טובות. שכבש כמה מדינות. ע"כ ראוי שיתנו לו את הבת מלכה לאשה והוטבה עצתי מאוד והסכימו כולם לזה. והיתה שמחה גדולה שם. על שמצאו חתן להבת מלכה. והשיאו אותה עם הגבור. וילדה הבת מלכה ולד. ואותו התינוק היה יפה תואר מאוד שלא היה יופי של מין אנושי כלל ושערותיו היו של זהב. והיה להם כל הגוונים. ופניו היו כפני חמה. ועיניו היו אורות אחרים והתינוק הזה נולד עם חכמה גמורה. כי ראו בו תיכף (בשעת ההולדה) שהוא חכם גמור. שכשהיו מדברים בני אדם. במקום שצריכין לשחוק היה שוחק. וכן כיוצא בזה. כי הכירו בו שהוא חכם גדול רק שעדיין אין לו התנועות של גדול כגון דיבור וכיוצא. והיה אצל המלך מליץ דהיינו דברן בעל לשון ומליצה. שהיה יכול לדבר ולהמליץ דברי צחות נפלאים מאד שירות ותושבחות להמלך. והמליץ היה גם מעצמו מליץ נאה אך המלך הנ"ל הראה לו דרך איך יעלה לקבל כח חכמת המליצה. ועי"ז היה מליץ נפלא מאוד מאוד. גם היה להמלך חכם. והחכם היה ג"כ מעצמו חכם. אך המלך הראה לו דרך. איך יעלה ויקבל חכמה. ועי"ז היה חכם נפלא מאוד. וכן הגבור היה גבור מעצמו. והמלך הראה לו דרך איך יעלה ויקבל גבורה ועי"ז היה גבור נפלא ונורא מאד. כי יש חרב

מסכים גווען. און סע איז דאָרט גווען אַגרוסע שמחה. וואס מען האט גפונען אה חתן צו דער בת מלכה. האט מען דער בת מלכה חתונה גמאכט מיט דעם גבור. האט דיא בת מלכה גהאט אה קינד. און דאס קינד איז גווען זייער אווילד גרוסער פרשון. וואס סע איז גאר קיין מענטשליך שיינקייט ניט גווען. און זיינע האר זענען גווען פון גאלד. און האבין גהאט אלירלייא פארבין. און זיין פנים איז גווען אזו וויא דיא זון. און זיינע אוגין זענען גווען אנדערע אורות (פלומר לעכטיו) און דאס קינד איז גבורין גווארין מיט גרייטער חכמה ווארין מען האט אין אים גזעהן תיכף וויא ער איז גבורין גווארן. אז ער איז שון אה גרויסער חכם. ווארין אז מענטשן האבין גשמוסט. דארטין וויא מע האט פדארפט לאכין. האט ער גלאכט. און אזו דעסט גלייכין אנדערע זאכין. מע האט אין אים דער קענט אז ער איז אה גרוסער חכם. נאר ער האט נאך ניט דיא תנועות פון אה גרוסין. דהיינו ער קאן נאך ניט ריידן און אזו אנדערע זאכין. אפער דאס האט מען אן גזעהן תיכף אז ער איז שון אה גרוסער חכם. און ביי דעם מלך איז גווען אה מליץ. דהיינו אריידער אה בעל לשון ומליצה. וואס ער האט גקענט ריידן זייער שיינע רייד. זייער שיינע שפראכין און שירות און תושבחות צום מלך. און דער מליץ איז אליין אה גווען אה שיינער מליץ נאר דער מלך האט אים גוויזן דעם שלייף און דעם וועג פון וואנען ער זאל נעמען דעם פח פון דער חכמה פון מליצה. און דורך דעם איז ער גווען זייער אווילד גרוסער מליץ. וידער האט דער מלך גהאט אה חכם. און דער חכם איז אליין אה גווען אה חכם. נאר דער מלך האט אים גוויזן אה וועג פון וואנען ער זאל נעמען חכמה. און דורך דעם איז ער גווען זייער אה ווילד גרוסער חכם. און אזו דער גבור איז גווען אליין אה גבור. נאר דער מלך האט אים גוויזן דעם וועג פון וואנען ער זאל נעמען גבורה. און דורך דעם איז ער גווען זייער אה ווילד גרוסער גבור. ווארין סע איז פאר האנדין אה שווערד וואס זיא הענגט אין דער ליפטין. און דיא שווערד האט דריי כחות.

סיפורי מעשה יב מבעל תפילה מעשיות קנט

שהיא תולה באויר העולם ויש להחרב הזאת שלש כחות. כשמגביהין את החרב. אזי בורחים ונסים כל שרי החיילות. וממילא יש להם מפלה. כי כשנסים השרים אין מי שינהוג המלחמה. ואזי אין תקומה במלחמה. אך אעפ"כ אפשר שיתקרבו הנשואים למלחמה. ויש להחרב הנ"ל שני פיות. ויש להם ב' כחות. שע"י חוד אחד נופלים כולם. וע"י חוד הב' מגיע להם החולי שקורין (דאר) דהיינו שבשרם נכחש ונימס כידוע חולי זה ר"ל. היינו שרק ע"י התנועה שעושין באותו החרב במקום שהיא עי"ז מגיע להשונאים כנ"ל דהיינו ע"י כל חוד וחוד הכח שיש לה. והמלך הראה להגבור הדרך שיש להחרב הנ"ל ומשם קיבל גבורתו הגדולה. וגם אני הראה לי המלך הדרך לענין שלי וקבלתי משם מה שאני צריך. וכן היה להמלך אוהב נאמן שהיה אוהב א'ע עם המלך באהבה נפלאה ונוראה מאד מאד. עד שלא היה אפשר להם כלל שלא יראו זה את זה איזה שעה. אך אעפ"כ יש שעות שצריכין להתפרד קצת. והיו להם צורות שהיו מצויירין צורת שניהם והיו משעשעין עצמן באלו הצורות בעת שנפרדו אחד מחבירו. והצורות האלו היו מצויירין איך המלך עם

אז מע הייבט אויף דיא שווערד. אזו צו לופין זיך אלע עלצטע פון דעם חיל. האבין זיי שון ממילא אה מפלה (דהיינו די שונאים) ווארין אז די עלצטע אנטלופין. האט קיינער ניט צו פירין די מלחמה האבין זיי שון בוודאי אה מפלה. נאר פון דעסט וועגין פארט. וואלטין אפשר פארט דיא איבריגע גקאנט עפעס נאך מלחמה האלטין. האט אבער די שווערד צוויי שארפין. און זיי האבין צוויי כחות. דורך איין שארף פאלין זיין אלע. און דורך דער אנדרער שארף קריגין זיי דיא דאר. (דהיינו די שונאים וואס מען האלט מיט זיי מלחמה) דהיינו זי ווערין מאגער און דאס לייב פאלט זיי אפ. אזו ווי דיא קרענק איז רתמנא ליצלן. און נאר דורך דעם וואס מען טוט אה מאך מיט דער שווערד דארט ווי זיא איז קריגין שון דיא שונאים דיא זאכין הנ"ל דהיינו דורך דעם וואס מען מאכט מיט דער שארף האבין דיא שונאים גאר אה מפלה. און דורך דעם וואס מען מאכט מיט דער אנדרער שארף. קריגין די שונאים די דאר כנ"ל. און דער מלך האט גוויזין דעם גבור. דעם וועג וואס סע איז פאר האנדין צו דער שווערד. און פון דארט האט ער גינמען זיין גרוסע גבורה. און מיר האט דער מלך אויף גוויזין דעם וועג פון וואנען איך זאל נעמען מיין זאך. האב איך גינמען פון דארט דאס וואס איך פדארף. (כלומר דער בעל תפילה וואס ער דער ציילט דאס אלץ. האט ער גזאגט אז אים האט אויף דער מלך גוויזין דעם וועג פון וואנעט ער זאל נעמען זיין זאך דהיינו תפילה) און אזו האט דער מלך גהאט איין אוהב נאמן. (כלומר אה גוטן פריינט אה גטרייע) וואס ער האט זיך ליב גהאט מיט דעם מלך מיט זייער גרוס ליבשאפט זיי האבין זיך אזו ליב גהאט. ביז זיי האבין ניט גקענט זיין איינער אן דעם אנדערין אז זיי זאלין זיך אה שעה ניט זעהן. נאר סע איז זיך אבער פארט פאר האנדין צייט וואס מען מוז ניט זיין אין איינעם. האבין זיי גהאט פאטרעטין. וואס דארט איז גווען אויס גמאלט זייערע ביידע צורות. פלעגין זיי זיך משעשע זיין (כלומר תענוג און נחת האבין) מיט די צורות דעמולט אז זיי האבין זיך ניט גקאנט זעהן. און דיא צורות זענען גווען אזו אויס גמאלט אזו וויא דער מלך מיט דעם אוהב נאמן האבין זיך ליב. און ווי זיי קושין זיך און האלדזין זיך מיט גרוס ליבשאפט. און

האזהב נאמן אוהבים עצמן ומחבקים ומנשקים עצמן באהבה גדולה. והיה סגולה לאלו הצורות שמי שהיה מסתכל באלו הצורות הי' מגיע לו אהבה גדולה מאד. (היינו שמדת האהבה באה למי שהיה מסתכל באלו הצורות) וגם האזהב נאמן קיבל האהבה מן המקום שהראה לו המלך. והגיע עת שהלכו כל הנ"ל כ"א וא' למקומו לקבל משם כחו. דהיינו המליץ והגבור וכל אנשי המלך הנ"ל כ"א וא' עלה למקומו הנ"ל לחדש שם כחו. ויהי היום. והיה רוח סערה גדולה בעולם. והרוח סערה הזה בלב את כל העולם כולו. והפך מים ליבשה ומיבשה לים. ומדבר יישוב ומיישוב מדבר. והפך את כל העולם כולו. ובא הרוח סערה הזה לתוך בית המלך. ולא עשה שם שום היזק. רק שנכנס הרוח סערה וחטף את הולד של הבת מלכה הנ"ל. ובתוך הרעש שקורין (אומפטי). תיכף כשחטף את התינוק היקר הנ"ל. רדפה הבת מלכה אחריו. וכן המלכה וכן המלך. עד שנתפזרו כולם. ולא נודע מקומם אים. ואנחנו כולנו לא היינו בכל זה. כי היינו עולים כ"א וא' למקומו לחדש כחו כנ"ל. וכשחזרנו ובאנו לא מצאנו אותם כולם כנ"ל. וגם היד הנ"ל נאבדה אז. ומאז נתפזרו כולנו. ומאז אין אנו יכולים עוד לעלות כ"א וא' למקומו לחדש כחו. כי אחר שנהפך ונתבלבל העולם כולו ונחלפו כל

דיא פאטרעטין האבין אין זיך אה סגולה גהאט. אז ווער סע האט גקוקט אוף די צורות האט ער גקריגין גרוס ליבשאפט (פלומר דיא מדה פון אהבה האט מען גקריגין אז מע האט גקוקט אוף די צורות) און דער אוהב נאמן האט אויף גנומען די אהבה (דהיינו דאס ליבשאפט) פון דעם אָרט וואס דער מלך האט אים גוויזן. איז גקומען א צייט. וואס די אלע זענען גיגאנגען איטליכער אין זיין אָרט אריין. אז ער זאל דארט נעמען זיין פח פון זיין זאך. דהיינו דער מליץ און דער גבור און דיא אלע לייט פון דעם מלך איז איטליכער גגאנגען אין זיין אָרט אריין ער זאל דארט בנייען זיין פח. ויהי היום איז גווען אה גרוסער רוח סערה (דהיינו אה שטורעם ווינט) אוף דער וועלט. און דער רוח סערה האט מבלבל גווען. (פלומר פאר מישט) גאר דיא וועלט. און ער האט איבער גיקערט פון ים יבשה און פון יבשה ים. און פון מדבר יישוב און פון יישוב מדבר. און ער האט גאר די וועלט איבער גקערט. און דער רוח סערה איז אריין צום מלך אין שטוב אריין. און דער רוח סערה האט דארט גאר ניט גטאן (פלומר ער האט דארט באס מלך קיין שום שאדין ניט גטאן) נאר ער איז אריין (דער רוח סערה) און האט אוועק גחאפט דאס קינד פון דער בת מלכה הנ"ל. און אין דעם אומפטי. תיכף ווי ער האט אוועק גחאפט דאס טייער קינד. איז תיכף דיא בת מלכה נאך. (פלומר די בת מלכה האט תיכף אן גיהובין נאך לופין נאך דעם קינד זי זאל עס קריק חאפן. איז זיא אוף ערגיץ אוועק און מע ווייסט ניט ווי) און אזוי די מלכה. און אזוי דער מלך זענען אלע נאך. נאך דעם קינד. ביז זיי זענען אלע צוא שפרייט גוארין. און מע ווייסט ניט וואו זיי זענען. און מיר אלע זענען דער בייא גאר ניט גווען. ווארין מיר זענען דעמולט אוועק גגאנגען איטליכער אין זיין אָרט אריין צו בייא בנייען זיין פח כנ"ל. און ווי מיר זענען צוא ריק גיקומען. האבין מיר זיי אלע שוין ניט גיפונען כנ"ל. און דיא יד איז אוף פאר פאלין גווארין דעמולט. און פון דעמולט אן. זענען מיר אלע צושפרייט גווארין. און מיר קענען שוין ניט גיין איטליכער אין זיין אָרט אריין. צו בנייען זיין פח. ווארין אז דיא וועלט איז שוין איבער גקערט גוארין. בדארף מען זיך שוין

סיפורי מעשה יב מבעל תפילה מעשיות קסא

מקומות העולם מים ליבשה וכו' כנ"ל בוודאי א"א עתה לעלות בדרכים הראשונים כי עתה צריכים דרכים אחרים לפי חילוף ושינוי המקומות. וע"כ לא היינו יכולים עוד לחזור ולעלות כ"א וא' למקומו לחדש כחו הנ"ל. אך הרשימה שנשאר אצל כ"א וא' היא ג"כ גדולה מאד. ואם הגבור הזה הוא הגבור של המלך הנ"ל הוא בוודאי גבור גדול מאד (נ"ל שכאן חסר קצת ועי' למטה) (כל זה השיב הבע"ת להאנשים הנ"ל). והם שמעו דבריו ותמהו מאוד. והחזיקו את הבעל תפלה ולא הניחו אותו לילך מאתם. (כי אולי הגבור שבא עליהם הוא הגבור הנ"ל שיש להבע"ת היכרות עמו):

והגבור הנ"ל היה הולך ומתקרב ושולח בכל פעם שלוחיו עד שנתקרב ובא אליהם. ועמד חוץ לעיר ושולח להם שלוחיו. ונתייראו מאוד. ובקשו מהבעל תפלה הנ"ל שיתן להם עצה. ואמר הבע"ת שצריכין לחקור הדרך וההנהגה של אותו הגבור. כדי שיכיר עי"ז אם הוא אותו הגבור (דהיינו הגבור של המלך הנ"ל). והלך הבעל תפלה ויצא אל הגבור הנ"ל. ובא אל המחנה של הגבור. והתחיל לדבר עם גבור א' מגבוריו של הגבור (היינו עם א' מהשומרים) (כדי לחקור אם הוא אותו הגבור הנ"ל) ושאל אותו הבעל תפלה מה מעשיכם ואיך נתחברתם עם הגבור הזה. השיב לו. (היינו א' מהגבורים הנ"ל השיב להבע"ת) מעשה שהיה כך היה. היות שנמצא כתוב בספרי דברי הימים

אנדערע וועגין היינט. איבער דעם קאנען מיר שוין ניט ארום גיין ווידער איטליכער אין זיין ארט אריין ער זאל נעמען זיין פח. נאר די רשימה וואס ביי איטליכן איז גבליבן (כלומר דער צייכין דהיינו דאס ביסל פח וואס סע איז נאך ביי איטליכן גבליבן פון לאנג) איז אויך זייער גרוס. און אויב דער גבור (וואס די מדינה האט פאר אים מורא געהאט) איז דער גבור פון דעם מלך. איז ער בוודאי זייער אגרוסער גבור. (דאס האט אלץ דער ציילט דער בעל תפילה פאר די לייט הנ"ל) און זיי האבין אויס גהערט זיינע רייד און האבין זיך זייער פאר וונדערט. און זיי האבין שוין גהאלטן דעם בעל תפילה ביי זיך. און זיי האבין אים שוין ניט גנואלט אנוועק לאזן פון זיך (ווארין טאמער דער גבור וואס ער וויל אן קומען אויף זיי. איז ער דער גבור פון דעם מלך הנ"ל וואס דער בעל תפילה קאן זיך מיט אים):

און דער גבור הנ"ל איז אלע מאל צו גיקומען נענטער צו דער מדינה און ער האט אלע מאל גשיקט זיינע שלוחים צו זיי. ביז ער איז גיקומען צו דער מדינה און ער האט זיך גשטעלט אונטער דער שטאט און האט צו זיי אריין גשיקט זיינע שלוחים. (אז זייא זאלין אים זאגן וואס זייא ווילן צו אונטער גיבן זיך צו גיין כנ"ל) האבין זיי זייער גרוס מורא געהאט פאר אים. האבין זיי געעטן דעם בעל תפילה. אז ער זאל זייא און עצה געבן. האט דער בעל תפלה צו זיי גזאגט. מען בדארף קלערין. דאס פיריקץ פון דעם גבור. כדי ער זאל דורף דעם דער קענען. אויב דאס איז דער גבור פון דעם מלך הנ"ל. איז גאנגען דער בעל תפילה. און איז ארום גאנגען צום גבור. און ער איז גיקומען צו זיין חיל פון דעם גבור. און ער האט אן גיהובין צו שמוסין מיט איין גבור פון דיא גבורים וואס זייא זענען גאנגען מיט דעם גבור (דהיינו מיט איינעם פון דיא ווארטעס) (כדי ער זאל קלערין אויב דאס איז דער גבור וואס ער קאן זיך מיט אים) האט אים דער בעל תפילה גפרעגט. וואס איז אייער טון. און ווי אזו זענט איר

שלהם שקורין (קראויניקיש). איך שהיה רוח סערה גדולה בעולם. והרוח סערה הפך את כל העולם כולו. שהפך מים ליבשה ומיבשה לים. ומדבר יישוב וכו'. ובלבל את כל העולם כולו. ואחר הרעש והבלבול שנתבלבלו כל העולם. יישבו עצמן בני העולם. לעשות להם מלך. וחקרו מי ראוי לעשותו מלך עליהם. וחקרו ואמרו. באשר שעיקר הוא התכלית. ע"כ מי שהוא משתדל ביותר בהתכלית הוא ראוי להיות מלך. והתחילו לחקור מהו התכלית. והיה ביניהם כתות כתות. כת א' אמרו. שעיקר התכלית הוא כבוד. כי אנו רואים שהכבוד הוא העיקר אצל העולם. כי כשאין נותנין לאדם כבודו. דהיינו שמדברים לו איזה דיבור כנגד כבודו. יש לו שפיכות דמים. כי העיקר הוא הכבוד אצל כל העולם. ואפילו לאחר מיתה מקפידים ליתן להמת כבודו לקברו בכבוד וכיוצא. (ואומרים לו שכל מה שעושין הכל עושין לך בשביל כבודו) אע"פ שאחר מיתה אין שייך ממון ושום תאוה אצל המת. אעפ"כ על כבוד המת מקפידים. נמצא שהכבוד הוא העיקר התכלית. וכיוצא בסברות כאלו. (של מבוכה ושטות. וכן כל הכתות

איך צום אוף גיקומען מיט דעם גבור האט ער אים גענפערט (דהיינו. דער איינער פון דיא גבורים האט גענפערט דעם בעל תפלה) דיא מעשה איז אזו גווען:
באשר סע פאר שרייבן אין זייערע קראויניקעס. אז סע איז אמאל גווען אה גרוסער רוח סערה. (דהיינו אה שטורים ווינט) אוף דער וועלט. און דער רוח סערה. האט איבער גקערט גאר די וועלט. ער האט איבער גקערט פון ים יבשה און פון יבשה ים און פון מדבר יישוב און פון יישוב מדבר. און ער האט גאר די וועלט פאר מישט. און נאך דעם רעש וואס גאר דיא וועלט איז אזו פאר מישט גווארן. נאך דעם האבן זיך דיא מענשן פון דער וועלט מישב גווען. זיין ווילן זיך מאכין אה מלך. האבין זיין אן גיהובין צוא קלערין. ווער סע איז ראוי אזמען זאל אים מאכין פאר אה מלך איבער זיי. האבין זיי גקלערט. באשר דער עיקר איז זיך נאר דער תכלית. דריבער. ווער סע פארט זיך מער און איז זיך מער משתדל אין דעם תכלית פון דער וועלט. דער דאזיגער קער צו זיין אה מלך. האבין זיין אן גיהובין צו קלערין. וואס איז דער תכלית. איז צווישן זיין גווארין כמה דעות. אטייל האבין גזאגט. אז דער עיקר תכלית איז כבוד. ווארין מיר זעהן זיך אז כבוד איז דער עיקר ביי דער וועלט. ווארין אז מען גיט ניט אפ דעם מענשן זיין כבוד. דהיינו אז מע רעט אים עפעס אה ווארט אקעגין זיין כבוד. האט ער שפיכות דמים. ווארין דער עיקר איז דער כבוד זיין גאר דער וועלט. און נאך דעם טוט היט מען אויף אפ. אז מען זאל אפ גיבין דעם מת זיין כבוד. אז מען זאל אים מקבר זיין מיט כבוד און דעסט גלייכין. (און מע זאגט אים וואס מע טוט דיר טוט מען דיר אלץ פון זיין כבוד וועגין) האטשע נאך דעם טוט. וויל מען שוין ניט קיין געלט און דער מת גליסט שוין בוודאי ניט קיין שום זאך. פון דעסט וועגין פארט אוף דעם כבוד פון דעם מת איז מען מקפיד. און מע היט אים אפ זיין כבוד. נמצא איז זיך דער כבוד דער עיקר תכלית. און נאך אזונע סברות און גידראנגען אזונע האבין דיא דאזיגע אלץ גזאגט. אז כבוד איז דער עיקר תכלית פון דער וועלט. ביז סע איז ביי זיין גבליבן. אז דער עיקר תכלית איז כבוד. איבער דעם מוז מען זוכין אין איש מכובד (פלומר אה מענטש וואס ער האט כבוד) און דער צו זאל דער מענטש נאך יאגין נאך כבוד. ווארין ווייל דער מענטש האט כבוד און

המבוארים למטה כולם היו להם סברות הרבה לדעתם הנבוכה והסכלה וקצתם מכוארים למטה אך רבינו ז"ל לא רצה לבאר כל הסברות הנבוכות שיש באלו הדיעות. כי יש בזה סברות נבוכות כ"כ עד שאפשר ח"ו לטעות באמת באלו הסברות של שקר ר"ל) עד שנשכחם אצלם שעיקר התכלית הוא כבוד. ע"כ צריכין לבקש איש מכובד. וגם שיהי' רודף אחר הכבוד. היינו שיהיה רודף אחר הכבוד וישיג את הכבוד (שזהו איש מכובד שיש לו כבוד) כי מאחר שהוא איש מכובד שיש לו כבוד והוא רודף אחר כבוד ומסייע את הטבע שהיא רוצה בכבוד כנ"ל. נמצא שזה האיש משתדל אחר התכלית ומשיגו כי התכלית הוא כבוד (כל זה היה דעתם הסכלה והנבוכה) כנ"ל ע"כ זה האיש ראוי להיות מלך והלכו לבקש איש כזה והלכו ומצאו שהיו נושאים את (בעטליר) זקן אחד והלכו אחריו לערך חמשה מאות אנשים. כולם (ציגיינרס) וגם הוא היה (ציגיינר) והבעטליר הזה היה עוור ועקום ואלם והאנשים הנ"ל הלכו אחריו כי כולם היו אנשי המשפחה שלו. כי היו לו אחיות ואחים וזרע מרעים שלו. עד שנעשה מהם קיבוץ הנ"ל שהלכו אחריו ונשאו אותו. והוא הקפיד מאוד על כבודו. כי היה כעסן גדול וכועס בכל פעם עליהם בקפידות גדולות וצוה בכל פעם שינשאו אותו אנשים אחרים וכעס בכל פעם עליהם. נמצא שזה הבעטליר הזקן הוא איש מכובד גדול שיש לו כבוד כזה. וגם רודף אחר הכבוד כי הוא מקפיד כ"כ על כבודו כנ"ל. ע"כ הוטב בעיני הכת הזאת הבעטליר הזה. וקבלו אותו למלך.

יאגט נאך דעם פֿבֿוד. און ער העלפֿט די טבע וואס זיא וויל פֿבֿוד. נמצא איז זיך דער מענטש משתדל און גייט נאך דעם תכלית. און האט דער לאנגט דעם תכלית. ווארן דער תכלית איז זיך פֿבֿוד. כנ"ל. איבער דעם. דער מענטש קער צו זיין מלך (אזו איז אלץ גווען די נארישע דיעה פון אטייל פון זיי. און זיין האבין זיך אזו גיפונען נארישע סברות. און גדראנגען פון זיין זענען דרינגען פאר פֿירט גווארין. און האבין גזאגט אז פֿבֿוד איז דער תכלית. און אזו די אלע פתות וואס דא וועט ווייטער שטיין האבין זיי אלע גיהאט נארישע גדראנגען אויף זייערע נארישע דעות) זענען זיי גגאנגען זוכין אזו אמענשן. זענען זיי גגאנגען און האבין גזעהן. ווי מע האט גטראגין איין אלטין פֿעטלער אה ציגיינער. און סע זענען אים נאך גגאנגען אפשר פינעף הונדערט ציגיינערס. און דער פֿעטליר איז גווען פֿלינד און קרום און שטום. און דיא לייט זענען אים נאך גגאנגען ווארין זיי אלע זענען גוען זיין משפחתירע ווארין ער האט גהאט שוועסטערס. און פֿרודערס. און זיין זרע מרעים. פֿין סע איז פון זיין גווארין אזו פֿיל. די אלע וואס זיין זענען אים נאך גגאנגען. און האבין אים גטראגין. און דער אלטער פֿעטלער האט זייער מקפיד גווען אויף זיין פֿבֿוד. ווארין ער איז גווען זייער פֿיין. און ער האט זיך אלע מאל אויף זיי אה גרוסין פֿייער גטאן. און האט אלע מאל גהייסן אז אנדערע זאלין אים טראגין. און האט זיך אלע מאל גבייזרט אויף זיין. נמצא איז זיך דער אלטער פֿעטלער אגרוסער איש מכובד. ווארין ער האט אזו אה פֿבֿוד. און יאגט אזו נאך דעם פֿבֿוד. ווארין ער איז זיך זייער מקפיד אויף זיין כבוד. איבער דעם איז דער פֿעטלער זיך גפעלין. און זיי האבין אים אויף גינומען פאר אה מלך. און ווייל דאס לאנד איז אויף גורם. ווארין סע פאר האנדין אה מדינה וואס די מדינה איז גורם און זיא איז מסוגל צוא פֿבֿוד. און אזו איז פאר האנדין אה מדינה וואס זיא איז מסוגל צו איין אנדערע מדה. איבער דעם. האבין די

ולהיות גם ארץ גורמת. כי יש ארץ שגורמת ומסוגלת לכבוד. וכן יש ארץ גורמת למדה אחרת. ע"כ אלו הכת (שחקרו לעצמם שעיקר התכלית הוא כבוד) בקשו ארץ גורמת לכבוד. ומצאו מדינה שמסוגלת לזה וישבו שם:

כת אחרת אמרו. שאין הכבוד עיקר התכלית. וחקרו שעיקר התכלית הוא רציחה. כי אנו רואים שכל הדברים נכלים ונפסדים. וכל מה שיש בעולם עשבים וצמחים ובני אדם וכל מה שיש בעולם הכל צריך לבא לכליון והפסד. נמצא שתכלית הכל הוא הכליון וההפסד. ע"כ הרוצח שהוא הורג ומכלה בני אדם נמצא שהוא מרבה להביא את העולם אל התכלית ע"כ נסכם ביניהם שהתכלית הוא רציחה. ובקשו איש שיהיה רוצח וכעסן ובעל קנאה ביותר כי איש כזה הוא קרוב יותר אל התכלית (לפי דעתם הנכונה) והוא ראוי להיות מלך. והלכו לבקש. ושמעו קול צעקה. ושאלו מהו קול הצעקה הזאת. והשיבו להם. שקול הצעקה היא. היות שאחד שחט את אביו ואת אמו. ענו ואמרו. וכי יש רוצח אביר לב וכעסן יותר מזה. שיהרוג את אביו ואת אמו האיש הזה השיג את התכלית. והוטב בעיניהם. וקבלו אותו עליהם למלך. ובקשו להם ארץ גורמת לרציחה. ובחרו להם במקום הרים וגבעות שהוא מקום הרוצחים והלכו לשם וישבו שם עם מלכם:

פיתה (וואס ביי זיי איז גווען דער עיקר תכלית כבוד) גזוקט אה מדינה וואס זיא איז גורם און מסוגל צו כבוד. האבין זיי גיפונען אה מדינה וואס זי איז מסוגל דער צו האבין זיי זיך דארט באזעצט.

אטייל האבין גזאגט. אז ניט דער כבוד איז דער עיקר תכלית. און זיי האבין גקלערט. אז דער עיקר תכלית איז רציחה. ווארין מיר זעהן אז אלע זאכן וואס סע איז פאר האנדן און דער וועלט. מוזין אלע פאר לענט ווערין. און וואס סע איז פאר האנדן אין דער וועלט. גראז און אלע פרויכטין און מענטשן און אלץ וואס אין דער וועלט. מוז אלץ צום סוף נישט ווערין. נמצא איז זיך דער תכלית פון אלע זאכן אז סע זאל נכלה ווערין. (דהיינו פאר לענט ווערין) איבער דעם אה רוצח. וואס ער הרגית און פאר לענט מענטשן. ברענגט ער זיך דיא וועלט צום תכלית איבער דעם האבין זיי זיך אפ גקלערט. אז דער תכלית איז רציחה. האבין זיי גזוקט אה מענטשן וואס ער זאל זיין אה רוצח און אהכעסן און אה גרוסער בעל קנאה. ווארין אזו אה מענטש איז פאם תכלית (וועדליג זייער פאר פירטע דיעה) און דער קער צוא זיין אה מלך. זענען זיי גגאנגען זוכין אזו אה מענטשן. האבין זיי גהערט אה גשרייא. האבין זיי גפרעגט. וואס איז דאס אזו אה גשריי. האט מען זיי גענפערט. דאס גשריי איז. וואס אייגער האט זיין פאטער און מוטער גיקוליט. האבין זיי זיך אן גירופין. וויא גפינט זיך נאך אזו אה רוצח וואס ער זאל אזו אה שטארק הארץ האבין און זאל זיין אזו אה כעסן. אז ער זאל הרגענען פאטער און מוטער. האט דער מענטש האט דער לאנגט דעם תכלית (דהיינו דער וואס האט פאטער און מוטער גיקולעט) און ער איז זיי וואל גפעלין. און זיי האבין אים און גנומען פאר אה מלך. און זיין האבין זיך גזוקט אה מדינה וואס זי זאל גורם זיין (דהיינו זיא זאל דער צו קערין) צו רציחה. האבין זיי זיך אוס גקליבן איין ארט צווישן בערג. וואס דארטין האלטין זיך רוצחים. און זיין זענען אהין גגאנגען. און זיי האבן זיך דארט בזעצט מיט זייער מלך.

סיפורי מעשיות קסה

מעשה יב מבעל תפילה

כת אחרת אמרו שראוי למלוך מי שיש לו שפע מזונות הרבה ואינו ניזון ממזונות של שאר בני אדם רק ממזונות דקים (כגון חלב כדי שלא יתגשם שכלו) ואיש כזה ראוי למלוך. אך לא מצאו תיכף איש כזה שלא יהיה ניזון ממזונות של שאר בני אדם. ובחרו להם לפי שעה איש עשיר שיש לו שפע מזונות הרבה. עד אשר ימצאו איש כרצונם דהיינו שלא יהיה ניזון וכו' כנ"ל. ולפי שעה עשו את העשיר למלך עד אשר ימצאו איש כנ"ל אז ירד העשיר מן המלוכה. ויקבלו את אותו האיש למלך. ובחרו להם ארץ גורמת לזה. והלכו וישבו שם: כת אחרת אמרו שיפת תואר ראוי למלוך. כי עיקר התכלית שיהיה העולם מיושב כי לזה נברא העולם. ומאחר שהיפת תואר מעוררת תאוה זו ליישוב העולם נמצא שהיא מביאה אל התכלית ע"כ יפת תואר ראוי למלוך. ובחרו להם יפת תואר ומלכה עליהם. ובקשו להם ארץ גורמת לזה. והלכו וישבו שם:

כת אחרת אמרו שעיקר התכלית הוא הדיבור. כי מותר האדם מן הבהמה הוא הדיבור. ומאחר שזה עיקר היתרון שיש לאדם ע"כ זהו עיקר התכלית. ע"כ בקשו להם איש דברן שיהיה בעל לשון שידע כמה לשונות וירבה לדבר תמיד. כי איש כזה הוא אצל התכלית. והלכו ומצאו איש צרפתי משוגע שהיה הולך ומדבר לעצמו

אטייל האבין גזאגט. אז סע קער צו זיין אה מלך. דער וואס ער האט אסאך עסין און ער עסט ניט דאס עסין פון אנדערע מענטשן נאר איידלע זאכן. און אזו אה מענטש קער צו זיין אה מלך נאר זיי האבין תיכף ניט גקאנט גפינען אזו אה מענטשן. וואס ער זאל ניט עסין דאס עסין פון אנדערע מענטשן. האבין זיי זיך דער ווייל אוס גקליבן איין עושר וואס ער האט אסאך עסין (און זיין עסין איז אביסיל איידלער) ביז זי וועלן גפינען אזו אה מענטשן ווי זיי ווילן. וואס ער זאל ניט עסין וכו' כנ"ל. און דער ווייל. האבין זיי גמאכט דעם עושר פאר אה מלך. ביז זיי וועלן גפינען אזו אה מענטש וי זיי ווילן כנ"ל דעמולט וועט דער עושר אראפ פון דער מלוכה. און מע וועט יענעם אוף נעמען פאר אה מלך. און זיין האבין זיך אוס גקליבן אה מדינה וואס זיא זאל קערין דער צוא. און זיי זענען גגאנגען און האבין זיך דארט בועצט.

אטייל האבין גזאגט אז אה יפת תואר קער צוא זיין אה מלך. ווארין דער עיקר תכלית איז זיך. אז דיא וועלט זאל זיין בועצט מיט מענטשן. ווארין פון דעסט וועגין איז זיך דיא וועלט בשאפין גווארין. און ווייל אה יפת תואר ברענגט צו דער תאוה. וואס דורך דעם ווערט גרעסער דער יישוב פון דער וועלט. (ווארין סע ווערן מער מענטשן) נמצא ברענגט זיא זיך צום תכלית. איבער דעם קער אה יפת תואר צו זיין אה מלך. האבין זיי זיך אוס גקליבן אה יפת תואר און זי איז איבער זיי גווארין מלך. און זיי האבין זיך גזוקט אה מדינה וואס סע זאל דער צוא קערין. און זיי זענען גגאנגען און האבין זיך דארט בועצט.

אטייל האבין גזאגט אז דער עיקר תכלית איז דער דיבור. ווארין דער חילוק פון אה מענטש ביז אה בהמה. איז זיך נאר דער דיבור. און אז דאס איז דער עיקר וואס אה מענטש איז גרעסער פון אה בהמה. איבער דעם איז דאס דער עיקר תכלית. (דהיינו דער דיבור) האבין זיין גזוקט אה דברן (דהיינו אה ריידיר) וואס ער זאל זיין אה בעל לשון. וואס ער זאל

ושאלוהו אם יודע לשונות והיה יודע כמה לשונות. ואיש כזה בוודאי השיג התכלית (לפי דעתם הנבוכה) מאחר שהוא בעל לשון שידוע כמה לשונות ומדבר הרבה מאוד כי הוא מדבר אפי' לעצמו. ע"כ הוטב בעיניהם איש הזה וקבלו אותו למלך ובחרו להם ארץ גורמת לענין שלהם והלכו וישבו שם עם מלכם. ובוודאי הנהיג אותם בדרך הישר:

כת אחרת אמרו שעיקר התכלית הוא שמחה כי כשנולד בן שמחים. כשיש חתונה שמחים. כשכובשים איזה מדינה שמחים. נמצא שתכלית הכל הוא שמחה. ע"כ בקשו איש שיהיה שמח תמיד נמצא שהוא אצל התכלית והוא יהיה מלך עליהם. והלכו ומצאו שהיה הולך ערל א' בכתונות בזוי כדרכו (ונשא פלעשיל י"ש) והלכו אחריו כמה ערלים. וזה הערל היה שמח מאד (כי היה שיכור מאד) וראו שזה הערל הוא שמח מאד. ואין לו שום דאגה ע"כ הוטב בעיניהם הערל הזה כי השיג את התכלית שהוא שמחה. וקבלו אותו למלך עליהם ובודאי הנהיג אותם בדרך הישר. ובחרו להם ארץ גורמת לענין שלהם. דהיינו מקום כרמים (וכיוצא) שיהיו עושין יין ומהחרצנים

קענען כמה לשונות. און ער זאל אסאך ריידין תמיד. ווארין אזו אה מענטש. ער איז באם תכלית. זענען זיי גאנגען. און האבין גיפונען אה משוגענים פראנצוז וואס ער איז גאנגען און האט צו זיך אליין גירעט. האבין זיי אים גפרעגט. צוא ער קען לשונות. האט ער גווסט כמה לשונות און אזו אה מענטש דער האט זיך שוין בוודאי דער לאנגט דעם תכלית. (נאך זייער נארישע פאר פירטע דעה נאך) ווארין ער איז זיך אה בעל לשון און ער ווייסט כמה לשונות. און ער רעט זייער אסאך. ווארין ער רעט זיך אפילו צוא זיך אליין. איבער דעם. איז ער זיי וואל גפעלין. און זיי האבין אים אוף גינומען פאר אה מלך. און זיי האבין זיך אויס גקליבן אה מדינה וואס זי זאל דער צו קערין. און זייא זענען גאנגען און האבין זיך דארט פזעצט מיט זייער מלך. און ער האט זיי בוודאי גיפירט בדרך הישר. אטייל האבין גזאגט. אז דער עיקר תכלית איז שמחה. ווארין אז אקנינד ווערט גיבורין. איז מען פרייליך אז סע איז אה חתונה איז מען פרייליך. אז מען נעמט אפ אה מדינה. איז מען פרייליך. נמצא איז זיך דער עיקר תכלית פון אלימען נאר שמחה. איבער דעם האבין זייא גזוכט אה מענטש וואס ער זאל תמיד פרייליך זיין. ווארין דער איז זיך באם תכלית. און דער קער צו זיין מלך אוף זיי. זענען זיי גאנגען זוכין האבין זיי גזעהן סע גאנגען אה גוי אין איין מיאוס העמד און האט גטראגין אה פלעשיל פראנטוויין. און סע זענען אים נאך גאנגען כמה גויים. און דער גוי איז זייער פרייליך גווען. ווארין ער איז זייער שיפור גווען. האבין זיי גזעהן אז דער גוי איז זייער פרייליך און ער האט קיין שום דאגה ניט. איז ער זיי זייער וואל גפעלין דער גוי. ווארין ער איז באם תכלית. ווארין דער תכלית איז זיך נאר שמחה. האבין זייא דעם גוי אוף גינומען פאר אה מלך איבער זיי. און ער האט זיי בוודאי גפירט בדרך הישר. און זיי האבין זיך אוס גקליבן אה מדינה וואס זי זאל דער צוא קערין. דהיינו דארט ווי וויין גערטנער זענען אז מען זאל מאכין וויין און פון זי קערנדליך פון די וויין טרובין. זאל מען מאכין פראנטוויין. און סע זאל גאר ניט גיין לאיבוד קיין שום נאך פון די וויין טרובין. ווארין דאס איז זיך פיי זיי דער עיקר תכלית גווען אז מען זאל

סיפורי מעשׂה יב מבעל תפילה מעשיות קסז

יהיו עושין יין שרף ולא ילך שום דבר לאיבוד כי זהו עיקר התכלית אצלם לשתות ולהשתכר ולהיות שמח תמיד אע"פ שאין שום שייכות וענין לשמחתם כי אין להם כלל על מה לשמוח. אעפ"כ זה היה עיקר התכלית אצלם להיות שמח תמיד על לא דבר. ובחרו להם ארץ גורמת כנ"ל והלכו וישבו שם:

כת אחרת אמרו שעיקר הוא חכמה ובקשו להם חכם גדול. ועשו אותו מלך עליהם ובקשו להם ארץ גורמת לחכמה. והלכו וישבו שם:

כת אחרת אמרו שעיקר התכלית הוא להשגיח על עצמו באכילה ושתיה שקורין (פיליווי) לגדל האברים ובקשו בעל אברים שיש לו אברים גדולים ומשגיח לגדל האברים כנ"ל כי מאחר שיש לו אברים גדולים יש לו חלק יותר בעולם (כי הוא תופס מקום יותר בעולם) והוא סמוך יותר אל התכלית כי זהו התכלית לגדל האברים ע"כ איש כזה ראוי למלוך. והלכו ומצאו איש ארוך שקורין (ווינגיר) והוטב בעיניהם כי הוא בעל אברים וסמוך אל התכלית, וקבלו אותו למלך. ובקשו להם ארץ גורמת לזה. והלכו וישבו שם: והיתה כת אחרת שאמרו. שאין כל זה תכלית רק עיקר התכלית הוא רק לעסוק בתפילה להש"י ולהיות עניו ושפל בדרך וכו'. ובקשו להם בעל תפלה

טרינקען און מע זאל שיפרין און מע זאל תמיד פרייליך זיין. האטשע מע ווייסט גאר נישט מיט וואס. ווארין זיי האבין גאר נישט מיט עפעס פרייליך צו זיין. איז אבער פארט ביי זייא דאס דער עיקר תכלית גווען אז מע זאל תמיד פרייליך זיין. און זיי האבן זיך אוס גקליבן אה מדינה וואס סע קער דער צו כנ"ל. און זיי זענען גאנגען און האבן זיך דארט באזעצט. אטייל האבן גזאגט אז דער עיקר איז חכמה. האבן זייא זיך גזוכט אגרוסין חכם. און זיי האבן אים גמאכט פאר אה מלך איבער זיי. און זיי האבן זיך גזוכט אה מדינה וואס זיא קער צו חכמה. און זיי זענען גאנגען און האבן זיך דארט באזעצט:

אטייל האבן גזאגט. אז דער עיקר תכלית איז אז מע זאל זיך פילווין אין עסין און טרינקען. מע זאל גרייסין דיא אברים. און זיי האבן גזוכט אה בעל אברים. דהיינו אזונער וואס ער האט גרוסע אברים. און ער פילווט זיך צוא גרייסין זיינע אברים. (דהיינו דיא גלידער פון דעם גוף). ווארין ווייל ער האט גרוסע אברים האט ער זיך מער חלק אין דער וועלט. ווארין ער פאר געמט מער ארט אין דער וועלט. און דער מענש איז געהנטער צום תכלית. ווארין דער תכלית איז זיך. אז מע זאל גרייסין די אברים. איבער דעם. אזו אה מענש קער צוא זיין אה מלך. זענען זיי גאנגען. און האבן גפונען אה לאנגין ווינגער. איז ער זייא גפעלין ווארין ער איז זיך אה בעל איברים. און ער איז באם תכלית האבן זיי אים אוף גינמען פאר אה מלך. און זיי האבן זיך גזוכט אה מדינה וואס זיא זאל קערין דער צו. און זיי זענען גאנגען און האבן זיך דארט באזעצט.

און סע גווען איין אנדרע כחה. וואס זיי האבן גזאגט. אז די אלע זאכן זענען אלע גאר קיין תכלית נישט. נאר דער רעכטער תכלית איז. אז מע זאל נאר עוסק זיין אין תפילה צו הש"י און מען זאל זיין איין עניו און אה שפל בדרך. (כלומר מע זאל פון זיך גאר נישט האלטן) וכו'. און זיי האבן זיך גזוכט אה בעל תפלה און זיי האבן אים גימאכט פאר אה מלך איבער

קסח סיפורי מעשה יב מבעל תפילה מעשיות

אחד ועשו אותו למלך עליהם. (והמעייין מאליו יבין שכל הכתות הנ"ל כולם טעו מאד כמבוכות גדולות מאד רק זאת הכת האחרונה כווננו האמת אשרי להם) כל זה סיפר א' מהגבורים הנ"ל להבעל תפלה: וסיפר לו שהם (דהיינו אלו הגבורים שנתחברו עם הגבור הנ"ל) הם מן הכת של בעלי האברים. שקבלו עליהם למלך בעל אברים א' כנ"ל. ויהי היום והלכו מחנה אחת מהם עם העגלות שהולכין אחרי המחנה שקורין (איבאו) שמוליכין אחריהם מאכל ומשתה וכיוצא. ואלו הבעלי אברים היתה בוודאי אימתן מוטלת על הבריות כי היו אנשים גדולים וגבורים. ובוודאי מי שפגע בהם נטה מהם מן הדרך ויהי כאשר הלכו המחנה הנ"ל בא כנגדם גבור אחד (והוא הגבור הנ"ל שהולך עתה עמהם כנ"ל) והגבור הזה כשבא כנגד המחנה לא נטה מן הדרך ונכנס בתוך המחנה ופיזר אותם לכאן ולכאן ונתייראו אנשי המחנה מלפניו. והוא נכנס לתוך העגלות הנ"ל שהולכין אחרי המחנה ואכל כל מה שהיה שם. ונפלא הדבר בעיניהם מאד מאד (על גודל גבורתו שלא היה מתיירא מן המחנה כלל ונכנס בתוכם ואכל כל מה שהיה על העגלות כנ"ל) ותיכף ומיד נפלו לפניו ואמרו לו יחי המלך. כי ידעו שגבור כזה בוודאי ראוי למלוך לפי דעתם שעיקר התכלית הוא מי שהוא בעל אברים כנ"ל ובוודאי ימחול לו המלך את המלוכה. מאחר שנמצא גבור

זיי (דאס פאר שטייט מען שוין אליין אז די אלע כתות הנ"ל האבין זיך אלע טועה גווען און זענען אלע פאר פירט גווארן אין גרוסע נארישקייט. איטליכע כיתה אין איר נארישקייט דארף זייערע נארישע סברות און נארישע גדראנגען. נאר דיא אונטערשטע כיתה די האבין צו גטראפן דעם רעכטן אמת. אז וואו איז זיי). דאס האט אלץ דער ציילט איינער פון דיא גבורים פאר דעם בעל תפילה. און ער האט אים ווייטער דער ציילט. אז זיי. (דהיינו די גבורים וואס זיי זענען גגאנגען מיט דעם גבור כנ"ל) זיי זענען פון דער כיתה פון די בעלי אברים (דהיינו די כיתה וואס זיי האבן גזאגט אז דער עיקר תכלית איז נאר אז מע זאל זיך פילווין צו גרייסן די אברים) וואס זיי האבין זיך אויף גינומען פאר אה מלך אה בעל אברים כנ"ל (דהיינו אגרוסין מענטשן כנ"ל). ויהי היום איז גגאנגען אה מחנה פון זיי (פלומר סע גגאנגען אין איינעם אסאך מענשן פון די בעלי אברים) מיט דעם איבאז וואס מע האט זיין נאך גפירט עסין און טרינקען און דעסט גלייכין אנדערע זאכין. און פאר די בעלי אברים. האט דיא וועלט בוודאי זייער מורא געהאט. ווארין זיין זענען גווען גרוסע מענשן און גבורים. און ווער סע האט זיי באגעגנט. האט זיי בוודאי אפ גטרעטן פון דעם וועג. דער ווייל. ווי די מחנה פון דיא בעלי אברים זענען אזו גגאנגען. איז זיין אקעגין גיקומען אה גרוסער גבור. און דער גבור האט זיי ניט אפ גטרעטן פון דעם וועג. און ער איז אריין גגאנגען אין דער מחנה אריין. און ער האט זיי צו שפרייט (מיט די הערס) אהיו און אהער. און דיא לייט פון דער מחנה האבין פאר אים מורא געהאט. און ער (דהיינו דער גבור) איז זיך אריין גגאנגען צווישן די וועגילעך הנ"ל וואס זיין זענען זיין נאך גגאנגען. און ער האט אויף גיגעסין אלדינג וואס דארט איז גווען איז דאס ביי זיי אה ווילד חידוש גווען וואס דער איז אזו אה גבור וואס ער האט מורא ניט פאר זיי און איז צווישן זיי אריין גגאנגען און האט אויף גיגעסין גאר וואס סע גווען אויף דיא וועגילעך) זענען זיי תיכף פאר אים אנדער גפאלן. און האבין גזאגט תיכף. יחי המלך. (פלומר זיין האבין תיכף אים גימאכט

בעל אברים כזה כי לו ראוי המלוכה. וכן הוה. שנתקבל (זה הגבור הנ"ל שבא כנגדם) למלך על הכת הזאת. (שנחקר אצלם שעיקר הוא בעל אברים כנ"ל) והוא הוא הגבור שאנו הולכין עתה עמו לכבוש העולם. והוא אומר (היינו זה הגבור שנעשה עתה מלך עליהם) שיש לו בזה כוונה אחרת במה שהוא הולך לכבוש את העולם. כי אין כוונתו כלל לזה שיהיה העולם כבוש תחתיו רק שיש לו כוונה אחרת בזה. (כל זה הם דברי א' מהגבורים שסיפר כל זה להבע"ת ששאל לו איך נתחברו עם הגבור כנ"ל השיב לו כל זה) שאל לו הבע"ת ומה ענין גבורתו של זה הגבור הנ"ל שהוא המלך שלכם. השיב לו היות שמדינה אחת לא רצו להכניע עצמן תחתיו. ולקח הגבור הזה החרב שיש לו. והחרב שלו יש לה ג' כוחות כשמגביהין אותה בורחין כל שרי החיילים וכו'. (היינו ג' כחות המבוארים למעלה) כששמע זאת הבעל תפלה הבין שזהו בוודאי הגבור של המלך הנ"ל. וביקש הבע"ת. אם אפשר שיתראה פנים עם זה הגבור שהוא המלך שלהם. השיבו לו. שיוודיעו הדבר להגבור וישאלו אותו אם יתן רשות שקורין (מעלדיווין) והלכו ושאלו אותו. ונתן רשות שיבא אליו כשבא הבעל תפלה אל הגבור. הכירו זה את זה והיה ביניהם שמחות

פאר אמלך) ווארין אים קומט בוודאי די מלוכה. נאך זייער דיעה נאך אז דער עיקר תכלית איז דער וואס ער איז אה בעל אברים כנ"ל. און דער מלך וועט אים בוודאי מוחל זיין די מלוכה. ווארין אים קומט בוודאי די מלוכה ווייל ער איז אזו אהגבור אזו אהבעל אברים. און אזו איז גווען. זיי האבין אים אוף גינעמען פאר אה מלך. (דהיינו דעם גבור וואס ער איז זיין גיקומען אקעגין כנ"ל). און דאס איז דער גבור וואס מיר גייען היינט מיט אים אפ נעמען דיא וועלט. און ער זאגט (דהיינו דער גבור וואס ער איז דא מלך גווארין אוף זיי) אז ער מיינט דער מיט עפעס אנדערש. דער מיט וואס ער גייט אפ נעמען דיא וועלט ווארין ער מיינט גאר ניט דאס אז די וועלט זאל זיין אונטער אים. נאר ער מיינט דער מיט עפעס אנדערש. (דאס האט אלץ דער ציילט. איינער פון דיא גבורים דעם בעל תפלה וואס ער האט אים גפרעגט. ווי אזו זיין קומען זיך צום אויף מיט דעם גבור האט ער עס אים דאס אלץ גענערט) האט אים דער בעל תפלה גפרעגט. מיט וואס איז זיין גבורה פון דעם גבור. וואס ער איז אייער מלך היינט. האט ער אים גענערט. כאשר איין מדינה האט זיך ניט גוואלט מכניע זיין אונטער אים. האט דער גבור גינעמען זיין שווערד וואס ער האט און די שווערד האט דרייא כוחות. אז מע הייבט זיא אוף אנטלופין אלע שרים פון דיא חיילות (דהיינו אלע עלצטע) וכו' (און האט אוס גרעכינט די דריי כוחות וואס אויבן איז גשטאנען. וואס פון דאך האט דער גבור פון דעם מלך גינעמען גבורה כנ"ל) וויא דער בעל תפלה האט דאס דער הערט. האט ער זיך גשטוסין אז דאס איז בוודאי דער גבור פון דעם מלך הנ"ל. האט דער בעל תפלה גפעטין. אויב סע איז מיגליך אז ער זאל זיך זעהן מיט דעם גבור וואס ער איז בייא זיי מלך. האט מען אים גענערט. מע מוז מעלדיווען פאר אים איז מען גאנגען. און מע האט גימעלדיוועט. האט ער גהייסין אז ער זאל אריין קומען. איז דער בעל תפלה אריין גיקומען צו דעם גבור וויא ער איז צוא אים אריין גקומען. האבין זיין דער קענט איינס דאס אנדערע איז צווישן זיי גווען זייער גרוסע שמחות וואס זיין האבין זוכה גווען צום אוף קומען זיך אין איינעם. און סע גווען צווישן זיין שמחות און בכיות (פרייד און גוויין) ווארין זיין האבין זיך דער מאנט אין דעם

גדולות מאד מאד על שזכו להתוועד יחד. והיה ביניהם שמחות ובכיות. כי זכרו את המלך ואנשיו ובכו על זה ע"כ היה ביניהם שמחות ובכיות ודיברו יחד הבע"ת עם הגבור. איך נתגלגלו ובאו לכאן. וסיפר הגבור להבע"ת. שמאז שהיה הרוח סערה הנ"ל. שאז נתפזרו כולם כנ"ל אז כשחזר ממקום שעלה לשם לחדש כוחו כנ"ל, כשחזר ולא מצא את המלך עם כל האנשים שלו הנ"ל, אז הלך באשר הלך ועבר על כל האנשים הנ"ל היינו שהבין שהיה במקום כולם. היינו שעבר באיזה מקום. והבין ששם הוא בוודאי המלך אך לא היה יכול לבקשו. ולמוצאו. וכן עבר במקום אחר שהבין ששם היא המלכה אך לא היה יכול לבקשה ולמוצאה. וכן עבר על כל האנשים הנ"ל. אך אותך לא עברתי. (היינו שהגבור לא עבר על מקום שהי' שם הבע"ת) ענה ואמר הבע"ת. אני עברתי על מקום כולם וגם על מקום שלך (היינו שהבע"ת עבר גם על מקום הגבור) כי הייתי עובר במקום א' וראיתי שעומד כתר המלך. והבנתי שכאן יש בוודאי המלך. אך לא הייתי יכול לבקשו ולמוצאו. וכן הלכתי יותר ועברתי על ים של דם. והבנתי שזה הים נעשה בוודאי מהדמעות של המלכה שהיא בוכה על כל הנ"ל ובוודאי המלכה היא כאן. אך לא היה אפשר לבקשה ולמוצאה. וכן עברתי על ים של חלב. והבנתי שזה הים נעשה בוודאי מהחלב של הבת מלכה. שנאבד בנה

מלך מיט זיינע לייט. האבין זיי דרוף גנויינט. איבער דעם איז צווישן זיי גווען שמחות און בכיות. האט דער בעל תפילה מיט דעם גבור אן גיהובין צו שמוסין. ווירימער זייא זענען אהער אן גקומען. האט דער גבור דער ציילט פאר דעם בעל תפלה. אז דעמולט. אז דער רוח סערה איז גווען. וואס דעמולט זענען זיי אלע צו שפרייט גווארין. ווי ער איז צוריק גיקומען פון דארט ווי ער איז גווען מחדש זיין זיין כח. און האט נישט גפונען דעם מלך מיט אלע זיינע לייט כנ"ל. האט ער זיך דעמולט גלאזט גיין ווי הין ער וועט גיין. און ער איז איבער גגאנגען איבער זיי אלע. דהיינו ער האט פאר שטאנען אז ער איז גווען אוף דעם ארט ווי דער מלך איז און ווי דיא אלע לייט זיינע זענען. דהיינו ער איז גווען אויף איין ארט האט ער פאר שטאנען. אז דארט אין דעם ארט איז בוודאי דער מלך דא. נאר ער האט אים ניט גקאנט זוכין און גפונען. און אזו איז ער איבער גגאנגען אוף איין ארט. האט ער פאר שטאנען אז דארט איז בוודאי דיא מלכה נאר ער האט זיא ניט גקאנט זוכין און גיפונען און אזו איז ער איבער גגאנגען איבער דיא אלע לייט פון דעם מלך. נאר זיך בין איך ניט איבער גגאנגען. (היינו דער גבור וואס דער ציילט דאס האט גאנגט צום בעל תפלה. אז איבער אלע ערטער פון אלע לייט איז ער איבער גגאנגען. נאר איבער דעם ארט פון דעם בעל תפלה איז ער ניט איבער גגאנגען) ענטפֿרט אים דער בעל תפלה איך בין איבער גגאנגען איבער אלע ערטער פון זייא אלע. און איבער זיין ארט אויף. ווארין איך בין גגאנגען אוף איין ארט. האב איך גזעהן שטיין דיא קרון פון דעם מלך. האב איך פאר שטאנען. אז דא איז בוודאי דער מלך. נאר איך האב אים ניט גקאנט זוכין און גיפונען. און אזו בין איך ווייטער גגאנגען. בין איך פיר גגאנגען פאר אה ים פון בלוט. האב איך פאר שטאנען אז דער ים איז בוודאי גווארין פון די טרערין פון דער מלכה. וואס זיא וויינט אוף דעם אלימען. און די מלכה איז בוודאי דא. נאר איך האב זיא ניט גקאנט זוכין און גיפונען. און אזו בין איך פיר

כנ"ל. והיה דוחק אותה ריבוי החלב. ומזה נעשה הים הזה של חלב. ובוודאי בכאן היא הבת מלכה. אך לא היה אפשר לבקשה ולמוצאה. וכן עברתי יותר וראיתי שהיו מונחים השערות של זהב של התינוק הנ"ל. ולא לקחתי מהם כלל. וידעתי שכאן הוא בוודאי התינוק הנ"ל. אך לא הי' אפשר לבקשו ולמוצאו. וכן עברתי יותר. והייתי עובר על ים של יין. וידעתי שזה הים נעשה בוודאי מהדיבורים של המליץ שהוא עומד ומדבר תנחומין לפני המלך והמלכה. ואח"כ הוא חוזר פניו ומדבר תנחומין להבת מלכה ומאלו הדיבורים נעשה הים של יין. (כ"ש וחכר כיון הטוב) אך לא הייתי יכול למוצאו. וכן עברתי יותר. וראיתי שעומד אבן שחקוק עליו תמונת היד הנ"ל עם שרטוטין והבנתי שכאן הוא בוודאי החכם (של המלך הנ"ל) והוא חקק לו תמונת היד על האבן, אך לא היה אפשר למוצאו. וכן עברתי יותר. וראיתי שעומד מסודר על הר א'. השולחנות של זהב והקרידענצין ושאר אוצרות המלך. והבנתי שכאן הוא בוודאי הממונה על האוצרות (של המלך הנ"ל) אך לא היה אפשר למוצאו. השיב הגבור. גם אני עברתי על כל המקומות הללו. ואני לקחתי מן השערות של זהב של התינוק הנ"ל כי לקחתי שבעה שערות שיש להם כל מיני גוונים. והם יקרים

גגאנגען פאר אה ים פון מילעף. האב איף פאר שטאנען. אז דער ים איז בוודאי גווארין פון דער מילעף פון דער בת מלכה וואס איר קינד איז פאר פאלין גווארין. האט זי גשפארט די מילעף אין דער פון איז גווארין דער ים פון מילעף. איז דיא בת מלכה בוודאי דא. נאר איף האב זי גאנגט זוכין און גפינען. און אזו בין איף ווייטער גגאנגען האב איף גזעהן. סע זענען גילדענע דיא גילדענע האר פון דעם קינד. און איף האב פון זייא גאר ניט גינומען. און איף האב גווסט אז דא איז בודאי דאס קינד נאר סע ניט גמאלט גווען אים צו זוכין און צו גיפינען. און אזו בין איף ווייטער גגאנגען. בין איף פיר גגאנגען פאר אה ים פון וויין. האב איף גווסט אז דער ים איז בוודאי גווארין פון די רייד פון דעם מליץ. וואס ער שטייט און רעט תנחומין (דהיינו טרייסט) פאר דעם מלך און די מלכה. און דער נאך קערט ער אום דאס פנים און רעט תנחומין צו דער בת מלכה. און פון די רייד איז גווארין דער ים פון וויין. נאר איף האב אים ניט גקאנט גיפינען. און אזו בין איף ווייטער גגאנגען. האב איף גזעהן סע שטייט אה שטיין וואס אוף אים איז אויס גקריצט אזו ווי דיא יד מיט די שירטוטין (דהיינו אזו ווי די יד מיט אלע קריצין וכו') וואס סע גווען באם מלך כנ"ל) האב איף פאר שטאנען אז דא איז בוודאי דער חכם (פון דעם מלך) און דער חכם האט זיך דאס אויס גקריצט דאס גשטאלט פון דער יד אוף דעם שטיין. נאר סע ניט גמאלט גווען אים צו גיפינען. און אזו ווייטער. בין איף גגאנגען. האב איף גזעהן ווי סע איז גווען אויס גשטעלט אוף אה בארג דיא גילדענע טישליך און דיא קרידענצין און די איבריגע אוצרות פון דעם מלך. האב איף פאר שטאנען אז דא איז בוודאי דער ממונה על האוצרות פון דעם מלך. (דהיינו דער וואס איז גועצט איבער אלע אוצרות) נאר סע ניט גמאלט גווען אים צו גיפינען (דאס האט אלץ דער בעל תפילה דער ציילט דעם גבור) ענטפערט דער גבור. איף בין אויף איבער גגאנגען איבער די אלע ערטער. און איף האב יוא גינומען פון די גילדענע האר פון דעם קינד. ווארין איף האב גינומען זיבין האר וואס זיי האבין אלייליי פארבין. און זיי זענען ביי מיר זייער טייער. און

אצלי מאוד. והייתי יושב במקום שישבתי והייתי מחיה עצמי במה שאפשר בעשבים וכיוצא. עד שלא הי' לי שום דבר להחיות עצמי. והלכתי באשר אלך. וכאשר הלכתי ממקומי הנ"ל. שכחתי את הקשת שלי שם. השיב הבע"ת. אני ראיתי את הקשת הזה. וידעתי שבוודאי הוא קשת שלך. אך לא הייתי יכול למצוא אותו. וסיפר יותר הגבור להבעל תפלה. שכשהלך משם. הייתי הולך ובא עד שפגעתי בהמחנה הנ"ל ונכנסתי לתוכם. כי הייתי רעב מאוד. והייתי רוצה לאכול. ותיכף כשנכנסתי לתוכם קיבלו אותי למלך עליהם כנ"ל. ועתה אני הולך לכבוש העולם. וכוונתי אולי אוכל למצוא את המלך עם האנשים שלו הנ"ל. ודיבר הבע"ת עם הגבור. מה עושים עם האנשים הללו. דהיינו בני המדינה הנ"ל שנפלו בתאוות ממון כ"כ עד שבאו לשטותים כאלו. שבעלי הממון הם אלקות אצלם. ושאר עניני שטות הנ"ל שיש לבני מדינה זאת. ענה ואמר הגבור להבע"ת. ששמע מהמלך. שמכל התאוות אפשר להוציא את מי שנפל לתוכם אך מי שנופל לתאוה זו של ממון א"א בשום אופן להוציאו משם ובוודאי לא תפעול כלל אצלם. כי א"א להוציאם מזה כלל. רק ששמע מהמלך שע"י הדרך שיש להחרב הנ"ל שמשם קיבל גבורתו כנ"ל. עי"ז יכולים להוציא מתאוה הזאת של ממון את מי שנפל ונשקע בתוכה. וישבו יחד איזה זמן הגבור עם הבע"ת.

איה בין געסין און האב מיה מחיה גווען מיט וואס מיגליף איז מיט גראז און דעסט גלייכין ביז איה האב ניט גיהאט קיין שום זאך זיך מחיה צו זיין. האב איה מיה גלאזט גיין ווי היז איה וועל גיין. און אז איה בין אנועק גגאנגען פון דעם ארט. האב איה פאר געסין מיין בוגין דארט. ענטפערט דער בעל תפלה. איה האב גזעהן דעם בוגין. האב איה גווסט אז דאס איז בוודאי זיין בוגין. נאר איה האב דיה נישט גקענט גיפנען. האט דער גבור ווייטער דער ציילט דעם בעל תפלה. אז ווי איה בין אנועק גגאנגען פון דעם ארט. בין איה אזו גגאנגען ביז איה האב באגעגנט די מחנה הנ"ל (דהיינו די שאר פון די גבורים בעלי אברים הנ"ל) בין איה צווישן זיי אריין גגאנגען. ווארין איה בין זייער הונגעריק גווען. האב איה גוואלט עסין. און תיכף ווי איה בין אריין גיקומען צווישן זייא. האבין זיי מיה תיכף איה גינעמען פאר אה מלך כנ"ל. און היינט גיי איה אפ נעמען די וועלט. און מיין פנונה איז. טאמער וועל איה קענען גיפנען דעם מלך מיט דיא לייט הנ"ל. האט דער בעל תפלה אן גיהובין צו שמוסין מיט דעם גבור. וואס טוט מען מיט די לייט. דהיינו מיט דער מדינה. וואס זיי זענען אזו אריין גפאלן אין דער תאוה פון געלט. ביז זיי זענען ארום גיקומען איה אזונע ווילדע נארישקייט. אז די וואס האבין אסאך געלט זענען ביי זייא גאטין. און אזו די איבריגע נארישקייט וואס דיא מדינה האט. האט דער גבור גענפערט דעם בעל תפלה. אז ער האט גהערט פון דעם מלך. אז פון אלע תאוות קאן מען ארום נעמען. דעם וואס ער איז אריין גפאלן אין זיי. נאר דער וואס ער איז אריין גפאלן אין דער תאוה פון געלט. קאן מען אים ניט ארום נעמען דער פון בשום אופן. פון וועסטו פייא זייא גאר ניט פועלן. ווארין סע ניט גמאלט ארום צו נעמען זיי דער פון נאר דורך דעם וועג וואס סע פאר האנדן צו דער שווערד הנ"ל. וואס פון דארט נעמט ער זיין גבורה כנ"ל. נאר דורך דעם וועג קאן מען יוא ארום נעמען פון דער תאוה פון געלט. דעם וואס ער איז דרינען אריין גפאלן. (אזו האט ער

סיפורי מעשיות קענ

ועל ענין הנ"ל של בני המדינה הנ"ל שביקשו מהבע"ת שיצא אל הגבור בשבילם כנ"ל. הרחיבו הזמן. היינו שהבעל תפלה פעל אצל הגבור להרחיב להם הזמן לבני המדינה ונתן להם ארכא איזה זמן. ומסרו סימנים זה לזה. היינו הגבור והבעל תפלה מסרו סימנים זה לזה. כדי שיוכלו לידע אחד מתבירו. והלך לו הבע"ת לדרכו. ובדרך הילוכו של הבע"ת. ראה שהולכים אנשים ומתפללים ונושאים חיבורים של תפילות. ונתיירא מהם וגם הם נתייראו ממנו. ועמד להתפלל. וגם הם התפללו. אח"כ שאל אותם. מי אתם. השיבו לו שבעת שהיה רוח סערה הנ"ל. שאז נפרדו בני העולם למיניהם. אלו בחרו בזה. ואלו בזה. (ככל המבואר למעלה חילוקי הכתות הנ"ל) אז אנחנו בחרנו לנו. לעסוק בתפלה תמיד להש"י. ובקשנו ומצאנו בעל תפלה א'. ועשינו אותו למלך. כששמע זאת הבעל תפלה הזה. הוטב הדבר בעיניו מאד. כי בזה הוא חפץ. והתחיל לדבר עמהם. וגילה להם סדר תפלותיו וחיבוריו ועניניו. כששמעו דבריו. נפתחו עיניהם. וראו גודל מעלתו של הבעל תפלה הזה. ותיכף עשו אותו למלך עליהם כי המלך שלהם מחל לו המלוכה. מחמת שראו שהוא מופלג במעלה

גהערט פון דעם מלך) איז דער גבור מיט דעם בעל תפלה אָוועק געפֿען אַ צייט אין אַיינעם. און מִפֿח דער מדינה הנ"ל וואס זייא האבין עס געפֿעטן דעם בעל תפלה אז ער זאל אַרום גיין צו דעם גבור פון זייערע וועגן. כנ"ל. האבין זיי מִרחיב זמן גווען. דהיינו דער בעל תפלה האט איין גיפֿעטן דעם גבור אז ער זאל זיי גיפֿין אַ צייט (דהיינו וואס ביז אין דער צייט זאל ער זיי גאר ניט טון) האט ער זיי גגיפֿן פֿריי אה צייט דער נאך האבין זיי זיך גמאכט סימנים צווישן זיך. דהיינו דער בעל תפלה מיט דעם גבור האבין צווישן זיך גמאכט סימנים. כדי אַיינער זאל קענען האבין אה ידיעה פון דעם אַנדערן. דער נאך איז זיך דער בעל תפלה אָוועק גגאנגען אין זיין וועג אַריין. ווי דער בעל תפלה איז אזו גגאנגען. האט ער דער זעהן אז סע גייען מענשן און פֿעטן גאט ב"ה. און זענען מתפלל. און זי טראגן ספרים פון תפילות. האט ער זיך גשראקן פֿאר זיי. און זיי האבין זיך פֿאר אים אויף דער שראקן. האט ער זיך גשטעלט מתפלל זיין. און זייא האבין זיך אויף גשטעלט מתפלל זיין. דער נאך האט ער זיי גפרעגט. ווער זענט איר. האבין זייא אים גענפֿערט. באשר דעמולט אז דער רוח סערה איז גווען כנ"ל. האט זיך דעמולט די וועלט צוטיילט אויף כמה כתות. דיא האבין זיך אוס גקליבן דאס. און דיא האבין זיך אוס גקליבן דאס (אזו ווי פֿריר איז גשטאנען די אלע כתות) דעמולט האבין מיר זיך אוס גקליבן אז דער עיקר תכלית איז נאר עוסק צו זיין תמיד אין תפלה צו הש"י. האבין מיר זיך גזוכט. און מיר האבין גפונען אה בעל תפלה. און מיר האבין אים גמאכט פֿאר אה מלך. ווי דער בעל תפלה האט דאס דער הערשט. איז דאס אים זייער וואל גפֿעלן. ווארין דאס וויל ער זיך. האט ער מיט זיי אן גיהובין צו שמוסין. און האט זיי גוויזן דעם סדר פון זיינע תפילות און זיינע ספרים און זיינע זאכן וואס ער האט אויף תפלות. ווי זיי האבין דער הערשט זיינע רייד. האבין זיך זיי די אוגין געפֿינט. און זיי האבין גזעהן דאס גרוסקייט פון דעם בעל תפלה. האבין זיי אים תיכף גמאכט פֿאר אה מלך איבער זיך. ווארין זייער מלך האט אים מוחל גווען די מלוכה. ווארין זיי האבין גזעהן אז ער איז זייער אַגרסער מאן. האט דער בעל תפלה מיט זיי גלערינט. און האט זיי געפֿינט

קעד סיפורי מעשה יב מבעל תפילה מעשיות

יתירה מאוד מאוד ולמד עמהם הבעל תפלה הזה והאיר עיניהם. ועשה אותם לצדיקים גמורים גדולים מאוד. כי הם היו מתחלה ג"כ צדיקים. (מאחר שעסקו רק בתפילה כנ"ל) אך זה הבע"ת האיר עיניהם עד שנעשו צדיקים נוראים מאוד. ושלח הבע"ת אגרת להגבור הנ"ל והודיעו. איך שזכה ומצא אנשים כאלו ונעשה עליהם מלך.

ובני המדינה של ממון הנ"ל היו עוסקים יותר בעניניהם בעבודתם ככל הנ"ל. והזמן שהגביל עמהם הגבור הנ"ל היה ממשמש לבא. ונתפחדו מאוד. ועשו עבודתם הנ"ל והקריבו קרבנות וקטורת ועסקו בתפילות שלהם שהיו מתפללים לאלקותם הנ"ל. ונסכם ביניהם. שהם מוכרחים (לקיים עצתם הראשונה דהיינו) לשלוח אל המדינה שיש בה עשירות מופלג כנ"ל. אשר לפי דעתם היו כל בני אותה המדינה כולם אלקות כנ"ל. והם יושעו אותם בוודאי כנ"ל. מאחר שכולם הם אלקות כנ"ל. ושלחו שלוחים לשם. ובדרך הילוכם (של השלוחים) לשם. תעו והלכו. ומצאו אדם שהיה הולך עם מקל שהמקל שלו היה עולה יותר מכל אלקותם. היינו שהמקל שלו היה עם אבנים טובות יקרים. אשר זה המקל היה שוה יותר מכל העשירות של כל אלקותם הנ"ל (היינו בין האלקות שבמדינתם ובין

דיא אוגין. און האט זיי גוויזן וויא אזו תפלה צו טאן צו הש"י. און ער האט זיי גמאכט פאר זייער גרוסע צדיקים גמורים. ווארין זיי זענען זיך פרייר און גווען צדיקים. ווארין זיי האבין זיך עוסק גווען נאר אין תפלה. לושמיר דער בעל תפלה האט זיי געפינט דיא אוגין ביז זייער זענען גווארין זייער גרוסע צדיקים. האט דער בעל תפילה גשיקט אה פרייב צום גבור. און האט אים מודיע גווען. אז ער האט זוכה גווען און האט גיפונען אזונע מענשן וויא ער וויל. און איז גווארין מלך איבער זיי:

און דיא מדינה הנ"ל (דהיינו די מדינה פון געלט וואס ביי זיי איז דאס געלט דער עיקר גווען וכו' כנ"ל) זייער האבין ווייטער עוסק גווען אין זייערע זאכן און אין זייערע עבודות (דהיינו וואס זיי פלעגן טון ווילדע זאכן און האבין מקריב גווען קרבנות צו זייערע גאטין דהיינו צו די וואס האבין גיהאט פיל געלט כנ"ל) און די צייט וואס דער גבור האט זיי נאך גיגיבן. האט שוין אן גיהובין פאלד אוס צו גיין דיא צייט. האבין זיי זיך זייער גשקאקין. און זיי האבין גטאן זייערע עבודות. און האבין מקריב גווען קרבנות און קטורת און האבין עוסק גווען אין זייערע תפלות וואס זייער פלעגן מתפלל צו זיין צו זייערע גאטין. זיי האבין גחאפט אה חיהלע. דהיינו אזו אה מענש וואס ער האט ווייניג געלט און האבין אים מקריב גווען פאר אקרבן צו זייערע גאטין. און סע איז ביי זיי גבליבן דיא דיעה אז זיי מוזין טון דיא ערשטע עצה וואס מע האט זיי גיגיבן. אז זיי זאלין שיקין צו דער מדינה וואס זייער זענען דארט אלע גאטין ווארין זייער האבין דארט זייער ווילד גרוס עשירות (וואס נאך זייער דיעה נאך זענען זייער אלע גאטין וכו' כנ"ל) און דיא מדינה וועט זיי בוודאי העלפן. ווארין זייער זענען זיך אלע גאטין כנ"ל. האבין זיי אזו גטאן. און האבין גשיקט שלוחים אהין צו דער מדינה הנ"ל. דער ווייל איז וועג. ווי דיא שלוחים זענען גגאנגען. זענען זייער פאר בלאנדזעט גווארין. האבין זיי דער זעהן אה מענש וואס ער איז גגאנגען מיט אה שטעקין. וואס זיין שטעקין

סיפורי מעשה יב מבעל תפילה מעשיות קעה

האלקות שהלכו אצלם כי המקל היה שוה יותר מכל העשירות של כולם) גם היה הולך בכובע שקורין (קאפיליש) שהיה קבוע בו אבנים טובות שהיה שוה הון רב. ותיכף ומיד נפלו לפניו בכריעה והשתחויה. כי לפי דעתם היה האדם הזה אלוה על כל אלקים שלהם מאחר שיש לו עשירות מופלג כזה. (והאדם הזה שפגעו בו הוא היה הממונה על האוצרות של המלך הנ"ל) ואמר להם האדם הזה. זה הוא חידוש אצליכם (בלשון תימה) בואו עמי ואראה לכם עשירות. והוליד אותם אל ההר שהיה מסודר שם אוצר המלך. והראה אותם את האוצר. ותיכף ומיד נפלו בכריעה והשתחויה כי זהו אלוה על כל אלקים. לפי דעתם (הסכלה והנבוכה שהיה אצלם עיקר האמונה הממון והעשירות כנ"ל) אך קרבנות לא הקריבו שם. (כי לפי דעתם הנ"ל שהוא אלוה על וכו' בוודאי היו מקריבים את עצמו לאלוה כזה. אך וכו') כי כשיצאו אלו השלוחים הזהירו אותם שבדרך לא יהיו מקריבים קרבנות. כי חששו שאם ירצו בדרך להקריב קרבנות לא ישאר מהם כלום. כי אולי ימצאו איזה אוצר בדרך אולי ילך אחד לבית הכסא וימצא שם אוצר (הוא אצלו אלוה כנ"ל) ויתחילו להקריב את עצמן אליו. ולא ישאר מהם אחד. ע"כ הזהירו את השלוחים (היינו בני המדינה הזהירו את השלוחים) שבדרך לא

האט אָן גטראפין מער פון אלע זייערע גאטין. דהיינו דער שטעקין זיינער איז גווען גזעצט מיט זייער טייערע דומיטין. וואס דער שטעקין איז ווערט גווען מער איידער דאס עשירות פון זייערע אלע גאטין. מע זאל צום אויף נעמען גאר דאס עשירות פון זייערע גאטין און אפילו פון די גאטין פון יענער מדינה וואס זייא גייען צו זייא איז דער שטעקין מער ווערט גווען פון זייערע אלע עשירות. ווידער איז דער מענטש גגאנגען אין אה קאפיליש וואס סע איז אין אים גווען דומיטין. וואס דער קאפיליש איז אויף ווערט גווען ווילד פיל. ווי דיא שלוחים האבין דעם מענטשן דער זעהן. זענען זיי תיכף אנדער גפאלן פאר אים בכריעה והשתחויה. (דהיינו זיי האבין זיך גבוקט פאר אים זייער פיל) ווארין נאך זייער נארישע דעה נאך איז זיך דער מענטש אה גאט איבער אלע גאטין. ווארין ער האט זיך אזו אה ווילד גרוס עשירות (און דער מענטש וואס זייא האבין באגעגנט דאס איז גווען דער ממונה על האוצרות פון דעם מלך הנ"ל) האט דער מענטש גזאגט צו זיי. האט דאס איז בייא אייד אה חידוש. קומט מיט מיר וועל איך אייד ווייזן עשירות. האט ער זייא גפירט אויף דעם בארג וואס דארט איז גווען אוס גסדרת דער אוצר פון דעם מלך. האט ער זייא גוויזן דעם אוצר. ווי זיי האבין דער זעהן דעם אוצר. זענען זיי תיכף אנדער גפאלן בכריעה והשתחויה. ווארין דער איז זיך אה גאט איבער אלע גאטין (נאך זייער נארישע פאר פירטע דיעה. וואס ביי זיי איז דער עיקר אמונה גווען דאס געלט כנ"ל) גאר קיין קרבנות האבין זיי ניט מקריב גווען. ווארין נאך זייער דיעה נאך אז דער איז אזו אה גאט וואלטין זיי זיך צו אים בוודאי מקריב גווען. גאר מע האט דיא שלוחים אָן גזאגט. אז אין וועג זאלין זיי קיין קרבנות ניט מקריב זיין. ווארין זייא האבין מורא גהאט. אז זייא וועלין וועלין אין וועג קרבנות מקריב זיין. וועט פון זייא גאר נישט בלייבן. ווארין טאמער וועט איינער פון זייא גפינען איין אוצר אין וועג. טאמער וועט איינער גיין בית הכסא אריין און וועט דארט גיפינען איין אוצר. וועט ער זיך וועלין מקריב זיין צו אים. וועט פון זיי קיינער ניט בלייבן. איבער דעם האבין די מדינה

יקריבו קרבנות כלל. ע"כ לא הקריבו אלו השלוחים קרבנות לזה הממונה הנ"ל. אבל זה הי' ברור אצלם שהוא אלוך על כל אלקים מאחר שיש לו עשירות עצום ורב כזה. ונתיישבו אלו השלוחים למה להם לילך אל האלקות הנ"ל דהיינו אל המדינה שהיו עשירים מופלגים מאד שהם אצלם כולם אלקות כנ"ל. כי הלא אצל זה האיש בוודאי יוכלו לקבל ישועה. כי הלא זה האיש הוא אלוך גדול על כולם (לפי דעתם הרעה הנ"ל) מאחר שיש לו עשירות עצום ומופלג כזה (כפלי כפלים יותר מכולם) ע"כ בקשו מזה האיש שילך עמם למדינתם. ונתרצה להם והלך עמם. ובא למדינתם. והי' אצל בני המדינה שמחה גדולה שמצאו אלוך כזה. כי היו בטוחים שעל ידו יהיה להם תשועה בוודאי מאחר שהוא אלוך כזה (לפי דעתם) כי יש לו עשירות עצום כזה. וצוה זה האיש (שהוא הממונה של המלך הנ"ל שקיבלו אותו בני המדינה הזאת לאלוך) שקנדם שיהיה סדר מתוקן ונכון במדינה. לא יקריבו קרבנות כלל. (כי באמת זה הממונה של המלך היה צדיק גדול כי הי' מאנשי המלך הנ"ל שהיו כולם צדיקים גדולים מאד ובוודאי הי' ממאס מאד בכל המנהגים הרעים והשטותים של אותה המדינה. אך עדיין לא היה יכול להשיב אותם מדרכם הרעה. אך צוה לעת עתה שעכ"פ לא יקריבו קרבנות) והתחילו בני המדינה לבקש מאתו אודות הגבור הנ"ל שעמד עליהם. וגם הממונה ענה. אפשר הוא זה הגבור. (הידוע לו) והלך זה הממונה. ויצא אל הגבור. וביקש מאנשיו

אן גזאגט די שלוחים אז אין וועג זאלין זיי קיין קרבנות ניט מקריב זיין. האבין זיך די שלוחים מיישב גווען. נאך וואס זאלין זיי שוין גיין צו זענע גאטן. דהיינו צו דער מדינה וואס מע האט זיי אהין גשיקט וואס דארט זענען זיי אלע גרוסע עשירים וואס ביי זייא זענען זיי גאטן. אָמער בעסער דער מענטש וועט זיך זייא בעסער קענען העלפן. ווארין ער איז זיך אה גאט איבער זיי אלע. (נאך זייער משוגענע דיעה נאך) ווארין ער האט זיך אזו אה ווילד גרוס עשירות מער פון זייא אלע (כפלי כפליים) איבער דעם האבין זיי גפערט דעם מענטש אז ער זאל מיט זיי גיין אין זייער מדינה אריין. איז ער צו זייא מרוצה גווארין. און איז מיט זיי גגאנגען. און איז גקומען אין זייער מדינה אריין. איז ביי דער מדינה גווען אגרוסע שמחה. וואס זייא האבין גקריגין אזו אה גאט. ווארין זייא זענען שוין גווען פאר זיכערט אז דאך אים וועלן זיי בוודאי האבין אהילף. ווארין ער איז זיך אזו אה גאט ווארין ער האט זיך אזו אגרוס עשירות. האט דער מענטש גיהייסן (וואס ער איז עס גווען דער ממונה על האוצרות פון דעם מלך כנ"ל) אז איידער סע וועט זיין אה רעכט אין דער מדינה. זאל מען דער ווייל קיין קרבנות ניט מקריב זיין (וארין דער ממונה איז באמת גווען אגרוסער צדיק. ווארין ער איז גווען פון דיא לייט פון דעם מלך וואס זיי זענען גווען אלע גרוסע צדיקים זייער. האט דער ממונה בוודאי זייער פיינט גהאט דיא נארישע מנהגים פון דער מדינה. נאר ער האט זיי נאך ניט גקענט ארום פירן פון זייער שלעכטן וועג. לושמיר דער ווייל האט ער גהייסן אז מע זאל חאטשע קיין קרבנות ניט מקריב זיין) האט דיא מדינה אים אן גיהובין צו בעטן מכח דעם גבור הנ"ל. וואס זיי האבין פאר אים זייער מורא כנ"ל. און דער ממונה האט זייא אוף גענפערט אויב סע ניט דער גבור. (וואס ער ווייסט) האט זיך אויף גיהובין דער ממונה. און איז ארום גגאנגען צום גבור. און ער האט גפערט די לייט פון דעם גבור. אויב סע איז מיגליך זיך צו זעהן מיט אים. האבין זיי גזאגט. זייא וועלן מעלדיווען. האבין זיי גמעלדיוועט האט ער גהייסן. אים

סיפור מעשה יב מבעל תפילה מעשיות

של הגבור. אם אפשר להתראות פנים עמו. ואמרו. שידיעו לו וישאלו אותו והלכו ושאלו אותו ונתן רשות ונכנס הממונה אל הגבור. והכירו זה את זה והיה ביניהם שמחות גדולות ובכיות כנ"ל. ואמר הגבור להממונה. תדע. שגם הבעל תפלה הכשר שלנו ראיתו ג"כ. וכבר נעשה מלך. (וסיפרו זה לזה איך נתגלגלו ובאו לכאן) וסיפר הממונה להגבור שהוא עבר על מקום המלך ועל מקום כל האנשים הנ"ל אך על שניהם לא עבר. היינו על מקום הבע"ת והגבור. על (מקום) אותם שניהם לא עבר. ודיברו יחד הממונה עם הגבור. אודות המדינה הנ"ל על שנתעו ונבוכו כ"כ עד שבאו לשטותים כאלו. השיב הגבור להממונה תשובה הנ"ל שהשיב להבע"ת כנ"ל. היינו ששמע מהמלך שמי שנשקע בתאורה זו של ממון א"א לו בשום אופן לשוב ולצאת משם. כ"א ע"י הדרך שיש להחרב הנ"ל (שמשם מקבל הגבור כח גבורתו) ע"י יכולים להוציאם מזה. והרחיבו הזמן עוד יותר. היינו שהממונה דיבר עם הגבור להרחיב הזמן עם בני המדינה הנ"ל עוד יותר. ונתן להם הגבור עוד ארכא וזמן. אח"כ מסרו סימנים זה לזה. הממונה והגבור. והלך הממונה מן הגבור וחזר הממונה אל המדינה הנ"ל (וגם הממונה הזה בודאי הוכיח אותם על דרכם הרעה שנתעו ונבוכו כ"כ בתאות ממון אך לא הועיל להם כלל. כי כבר נשקעו בזהמאדמאד כנ"ל. רק מחמת שכבר הוכיחו אותם הרבה. הבע"ת וגם הממונה. בלבלו אותם. והיו

אריין לאזין. איז דער ממונה אריין גגאנגען צום גבור. האבין זיין איינס דאס אנדערע דער קאנט. איז צווישן זיי גווען שמחות און בכיות כנ"ל. (דהיינו זיין זענען זייער פרייליך גווען וואס זיין האבין זוכה גווען זיך גיפניען איינער דעם אנדערן. און האבין ווידער זייער גוויינט. ווי נעמט מען נאך דיא איפריקע לייט הנ"ל) האט דער גבור זיך אן גירופין צום ממונה. אונזער פשרער בעל תפלה איז אויף דא. און איך האב אים שוין גזעהן. און ער איז שוין גווארין אה מלך. האט דער ממונה דער ציילט דעם גבור. אז ער איז איבער גגאנגען איבער אלע דהיינו איבער דעם ארט פון דעם מלך מיט דיא לייט הנ"ל. נאר איבער זיי ביינע איז ער ניט איבער גגאנגען דהיינו איבער דעם ארט פון דעם בעל תפילה מיט דעם גבור איז ער ניט איבער גגאנגען. האט דער ממונה גשמוקט מיט דעם גבור. מפח דער מדינה וואס זיין זענען אזו פאר נארישט גווארין און זענען אזו פאר פירט גווארין אין דעם געלט ביז זיי זענען אריין גפאלין אין אזונע נארישקייט. האט דער גבור גענפערט דעם ממונה. דאס וואס ער האט גענפערט דעם בעל תפלה. אז ער האט גהערט פון דעם מלך. אז ווער סע פאלט אריין אין דער תאורה פון געלט קאן מען אים בשום אופן ניט ארום נעמען דער פון נאר דורך דעם וועג וכו' כנ"ל. האבין זיין ווייטער מרחיב זמן גווען דהיינו דער ממונה האט גפועלת פאם גבור אז ער זאל דער מדינה נאך גיבין אה צייט ווייטער. האט זיין דער גבור גיגיבין נאך אציט. דער נאך האבין זיי זיך גמאכט סימנים צווישן זיך דער ממונה מיט דעם גבור. און דער ממונה איז זיך אוועק גגאנגען פון דעם גבור און ער האט זיך אום גיקערט אין דער מדינה אריין. (און דער ממונה פלעגט זיין בודאי אויך זייער שטראפן אויך זייער שלעכטן וועג וואס זיין זענען אריין גפאלין אין דעם געלט. נאר ער האט זיי ניט גקאנט ארום פירן דער פון. ווארין זיין זענען שוין דרינען זייער איין גווארצילט גווען. נאר פון דעסט וועגין פארט מחמת דער

קעח סיפורי מעשה יב מבעל תפילה מעשיות

אומרים. אדרבא. הוציאו נא אותנו מטעותינו. אע"פ שהם היו אוחזים בדעתם בחזקה. ולא היו רוצים כלל לשוב מטעותם הרעה אך היו אומרים למוכיחיהם הנ"ל. אדרבא אם הוא כדעתכם שאנחנו בטעות ובמבוכה גדולה א"כ הוציאו נא אותנו מטעותינו. ונתן להם עצה (היינו הממונה נתן עצה לבני המדינה הנ"ל) באשר שהוא יודע הכח של זה הגבור. מהיכן הוא מקבל כוח גבורתו וסיפר להם ענין החרב הנ"ל שמשם מקבל הגבור כח גבורתו. בכך נלך אני ואתם אל מקום החרב. ועי"ז תוכלו להתגבר כנגדו וכוונת הממונה היה. שכשיבואו לשם יוכלו לשוב ולצאת עי"ז מטעותם כנ"ל. (כי ע"י אותו הדרך שיש להחרב הזאת עי"ז יכולים להוציא מתאוות ממון כנ"ל) וקיבלו דבריו. (היינו בני המדינה קיבלו עצת הממונה לילך עמו אל החרב הנ"ל) והלך הממונה. ובני המדינה שלחו עמו את גדולי המדינה שהם אצלם אלקות. (ובוודאי היו הולכים עם תכשיטי כסף זהב שהיו תלויים עליהם כי זה היה העיקר אצלם) והלכו יחד. והודיע הממונה הדבר הזה להגבור. באשר שהוא הולך עמם לבקש מקום החרב. וכוונתו. אולי יזכה בדרך הילוכו למצוא את המלך ואנשיו. ענה ואמר הגבור גם אני אלך עמך. ושינה הגבור עצמו כדי שלא יבינו אלו האנשים שהלכו עם הממונה שזהו הגבור הנ"ל. ע"כ שינה עצמו. והלך

בעל תפלה און דער ממונה האבין שון מיט זיי פיל גשמוסט זענען זיין שון אביסיל מבוכלבל גווארין. און זיין פלעגין זאגין. אדרבא. נעמט אונז ארום דער פון. חאטשע זיין האבין זיך נאך גהאלטין שטארק אין זייער נארישער דעה. און האבין גאר נישט גוואלט ארום פון זייער נארישקייט. נאר זיי פלעגין שון פארט זאגין אז מע האט זיי גשטראפט. אדרבא. אז סע איז יא אזו. אז מיר זענען אין טעות. נא נעמט אונז ארום פון אונזרע נארישקייט) האט דער ממונה זיך און גירופין צו דער מדינה. איך וועל אייך געבין איין עצה (אקעגין דעם גבור) ווארין איך ווייכ דעם פח פון דעם גבור. פון וואנעט ער נעמט זיין גבורה. און האט זיי דער ציילט דיא זאך פון דער שווערד הנ"ל וואס פון דארט נעמט דער גבור זיין גבורה. בכך וועל איך מיט אייך גיין צו דעם ארט פון דער שווערד הנ"ל. און דארף דעם וועט איר קענען פאשטיין אקעגין דעם גבור. (ווארין איר וועט זיך אויף נעמען גבורה פון דארט) און די פוונה פון דעם ממונה איז גווען. אז זיי וועלן שוין אהין קומען צו דעם ארט פון דער שווערד. וועלן זיי זיך שון ארום פון זייער תאוה פון געלט. (ווארין דארף דעם וועג וואס סע איז צו דער שווערד. דארף דעם נעמט מען זיך ארום פון דער תאוה פון געלט כנ"ל) האט די מדינה צו גינעמען זיין עצה. און האבין ארום גשיקט די גרוסע לייט פון זיי וואס זיי זענען פיא זיין גווען גאטין. אז זיי זאלן אין איינעם גיין מיט דעם ממונה צו דער שווערד הנ"ל. (און דיא גאטין זיינען דיא עשירים זייערע וואס זיי זענען גאנגען מיט דעם ממונה. זענען בוודאי גאנגען אן גטאן אין צירונג פון גאלד און זילבער. ווארין דאס איז זיך פיי זיי דער עיקר גווען) זענען זיין איינעם גאנגען. דער ממונה מיט די גרוסע לייט פון דער מדינה וואס זיי הייסן פיי זיין גאטין. האט דער ממונה מודיע גווען דיא זאך צום גבור. באשר ער גייט מיט זיי זוכין דאס ארט פון דער שווערד. און זיין פוונה איז. קאמער וועט ער זוכה זיין אין וועג צו גיפנינען דעם מלך מיט דיא לייט. האט זיך דער גבור אן גירופין. איך וועל אויף גיין מיט דיר האט זיך דער גבור פאר שטעלט. (פדי דיא לייט וואס זיי גייען מיט דעם ממונה זאלן נישט וויסן אז ער איז דאס דער

ג"כ עם הממונה. ונתיישבו. שיודיעו הדבר להבע"ת והודיעו לו. ואמר הבע"ת שגם הוא ילך עמם. והלך אליהם הבע"ת. וצוה הבע"ת לאנשים שלו שיתפללו על זה שיצליח ד' דרכם שיזכו למצוא המלך עם אנשיו הנ"ל. כי תמיד הי' הבע"ת מתפלל על זה. והי' מצוה לאנשיו והי' מתקן להם תפילות שיתפללו על זה. ועתה הזהיר אותם ביותר כשהלך אל הממונה והגבור לילך עמם לבקש את המלך ואנשיו כנ"ל שיתפללו על זה תמיד לזכות למצוא אותם. ובא הבע"ת אל הממונה והגבור הנ"ל. ובוודאי הי' ביניהם שמחה גדולה. שמחות ובכיות כנ"ל. והלכו שלשתן יחד. דהיינו הממונה והגבור והבע"ת והאלקות הנ"ל דהיינו העשירים גדולי המדינה הנ"ל (שהם נקראים שם במדינתם אלקים כנ"ל) הלכו עמם. ויתהלכו כאשר יתהלכו ובאו למדינה אחת, והיו שם שומרים סביב המדינה. ושאלו את השומרים, על עסקי המדינה. ומי המלך שלכם. השיבו השומרים שבעת שהיה הרוח סערה הנ"ל. שאז נפרדו בני העולם למיניהם כנ"ל. אז בחרו להם בני המדינה שלהם. שעיקר הוא החכמה. וקיבלו עליהם חכם גדול למלך. וזה מקרוב מצאו חכם גדול מופלג בחכמה מאד מאד. ומחל

גבור אליין) און איז אויף גגאנגען מיט דעם ממונה. האבין זיין מיט גווען (דער ממונה מיט דעם גבור) זיין וועלן דאס מוידע זיין דעם בעל תפלה אויף. האבין זיין אים מוידע גווען. האט זיך דער בעל תפלה אן גירופין. ער וויל אויף גיין מיט זיין. איז דער בעל תפלה צו זיין גגאנגען און דער בעל תפלה האט אן גזאגט זיינע לייט. איידער ער איז אונזעק גגאנגען. אז זיין זאלין דרוף מתפלל זיין אז הש"י זאל זיין מצליח זיין זייער וועג. אז זיין זאלין זוכה זיין צו גיפנען דעם מלך מיט דיין לייט. ווארין דער בעל תפלה פלעגט תמיד דרוף מתפלל צו זיין. אז ס'ע זאלין זיך אפזוכין דער מלך מיט דיין לייט. און פלעגט תמיד הייסן זיינע לייט אז זיין זאלין אויף דרוף מתפלל זיין. און ער האט זיין גמאכט תפלות וואס זיין זאלין דרוף מתפלל זיין. און איצט ווי ער האט גוואלט גיין צו דעם ממונה מיט דעם גבור כדי זיין זאלין אין איינעם גיין זוכין דעם מלך מיט זיינע לייט. האט ער זיין נאך מער אן גזאגט. אז זאלין דרוף מתפלל זיין תמיד. אז זיין זאלין זוכה זיין צו גיפנען זיין. איז דער בעל תפלה גיקומען צו דעם ממונה מיט דעם גבור איז בוודאי צווישן זיין גווען אה גרוסע שמחה. שמחות און בכיות. כנ"ל. זענען דיין אלע דריי גגאנגען אין איינעם. דהיינו דער ממונה און דער גבור און דער בעל תפלה. און דיין גאטין דהיינו דיין גרוסע לייט פון דער מדינה זענען מיט זיין גגאנגען. זענען זיין גגאנגען און גגאנגען. זענען זיין אן גקומען צו איין מדינה. איז דארטין גשטאנען ווארטס ביי דער מדינה. האבין זיין גפרעגט די ווארטס. וואס פאר אה מדינה איז דאס און ווער איז ביי אייך דער מלך. האבין די ווארטעס גענפרט. כאשר. דעמולט אז דער רוח סערה איז גווען. וואס דעמולט איז די וועלט צו טיילט גווארין אויף כמה כתות (דהיינו אויף פיל דעות וואס איטליכע פתה האט גהאט איין אנדערע דעה כנ"ל) דעמולט האבין די לייט פון דער מדינה זיך אוס גקליבין. אז דער עיקר איז חכמה. און האבין זיך אויף גינעמען אה גרוסין חכם פאר אה מלך. ניט לאנג. האבין זיין גיפנען זייער אה ווילד גרוסין חכם וואס ער איז משונה אה גרוסער חכם זייער. האט אים דער מלך מוחל

לו המלך את המלוכה. וקיבלו אותו למלך. כי אצלם הי' העיקר החכמה. ומאחר שמצאו חכם מופלג כזה. ע"כ קיבלו אותו למלך. ואמרו אלו השלשה הנ"ל (היינו הממונה והגבור והבע"ת) שנראין הדברים שזהו החכם שלנו. (דהיינו החכם של המלך הנ"ל) וביקשו. אם אפשר להתראות פנים עמו. והשיבו להם. שיודיעו לו וישאלו אותו. והלכו ושאלו. ונתן להם רשות. ובאו (אלו השלשה) אל החכם שהוא המלך של אותה המדינה. והכירו זה את זה. כי החכם הזה הי' החכם של המלך הנ"ל. ובוודאי הי' שם שמחה גדולה. שמחות ובכיות כנ"ל. כי בכו איך זוכים למצוא את המלך עם כל הנ"ל. ושאלו את החכם. אם אינו יודע מן היד של המלך. והשיב להם. שהיד הוא אצלו. אך מעת שנתפזרו ע"י הרוח סערה כנ"ל שאז נעלם מהם המלך וכו' כנ"ל. מאז הוא אינו רוצה להסתכל כלל בתוך היד כי היא שייכה רק אל המלך. רק שחקק תבנית היד על אבן כדי שישתמש בזה קצת לצורך ענינו. אבל בהיד אינו מסתכל כלל. ודיברו עם החכם איך נתגלגל ובא לכאן. וסיפר להם. שמעת שהי' הרוח סערה הנ"ל הלך באשר הלך. (ובדרך הילוכו עבר על כולם רק על אלו הג' (היינו הבע"ת והגבור והממונה) אל עבר) עד שמצאו אותו בני המדינה אלו וקיבלו אותו למלך כנ"ל. ולעת עתה הוא צריך להנהיג אותם לפי דרכם. כפי דרך חכמתם. עד אשר ברבות הזמן ישיב אותם

גווען דיא מלוכה האבין זיי אים אוף גינומען פאר אה מלך. ווארין ביי זיי איז דער עיקר חכמה. האבין די דרייא גאגט. (דהיינו דער ממונה מיט דעם גבור מיט דעם בעל תפלה) אז סע האט אפנים אז דאס מוז זיין אונזער חכם (דהיינו דער חכם פון דעם מלך) האבין זיין גבעטין. אוב סע איז מעגליך אז מע זאל זיך זעהן מיט אים האט מען זיי גענפערט. מע מוז מעלדינען. זענען זיי גאנגען און האבין גמעלדינעט האט ער גהייסן זיי אריין גיין. זענען זיי (דהיינו די דרייא) אריין גיקומען צו דער חכם וואס ער איז גוארין מלך אין דער מדינה. האבין זיי זיך איינס דאס אנדרע דער קענט. ווארין דער חכם. דאס איז טאקע גווען דער חכם פון דעם מלך הנ"ל. איז בוודאי דארט גווען אגרוסע שמחה. שמחות און בכיות. ווארין זיי האבין גוויינט וויא גפינט מען נאך דעם מלך מיט די איבריגע. האבין זיי גפרעגט דעם חכם. אוב ער ווייסט ניט פון דער יד פון דעם מלך. האט ער זיי גענפערט. אז די יד איז ביי אים. נאר זונט דעמולט אז זיי זענען צו שפרייט גוארין דורך דעם רוח סערה. פון דעמולט אן וויל ער גאר ניט אריין קוקן אין דער יד אריין. ווארין דיא יד קער נאך צום מלך אליין. נאר ער האט זיך אוס גקריצט דאס גשטאלט פון דער יד אוף אה שטיין כדי סע זאל אים אביסיל נוצין צו זיין זאך. אבער אין דער יד אליין קוקט ער גאר ניט אריין. האבין זיין גשמוסט מיט דעם חכם. ווי אזו ער איז אהער גיקומען. האט ער זיין דער ציילט. אז זונט דעמולט אז דער רוח סערה איז גווען איז ער גאנגען וויא ער איז גאנגען. (און וויא ער איז גאנגען. איז ער איבער גאנגען אלע נאר איבער זיי דרייא דהיינו איבער דעם ארט פון דעם בעל תפלה מיט דעם גבור מיט דעם ממונה איז ער ניט איבער גאנגען) ביז דיא מדינה האבין אים גפונען. און האבין אים אוף גינומען פאר אה מלך. און לעת עתה דער ווייל מוז ער זיין פירין וועדליג זייער וועג. וועדליג זייערע חכמות. ביז דער נאך וועט ער זיין ארום פירין אוף דעם רעכטין אמת. האבין זיי גשמוסט מיט דעם חכם. מכח דער מדינה וואס זיין זענען אזו פאר

סיפורי מעשה יב מבעל תפילה מעשיות קפא

אל האמת ודיברו עם החכם אודות בני המדינה הנ"ל שנתעו ונבוכו כ"כ בשטות וע"ז של ממון כנ"ל. ואמרו. אלמלא לא נתבדרנו ונתפזרנו כ"א בשביל אותה המדינה להחזיר אותם למוטב. ה' די לנו בזה. כי נתטפשו ונתעו כ"כ. כי באמת כל הכתות הנ"ל כולם נתעו ונבוכו וצריכים לתקנם להשיבם משטותם ולהחזירם אל התכלית האמתית. כי אפילו הכת שבחרו להם חכמה לתכלית. גם הם לא השיגו התכלית האמתית וצריכין תקון ותשובה. כי בחרו בחכמות חיצוניות ואפיקורסית. אך מכל הטעותים הנ"ל הוא בנקל יותר להשיבם מטעותם ולהחזירם אל האמת. אבל אלו נתעו בע"ז של ממון ונשקעו בה כ"כ ככל הנ"ל. עד שא"א להשיבם מזה כנ"ל (וגם החכם השיב להם ששמע ג"כ מהמלך שמכל התאות אפשר להוציא אבל מתאוה זו של ממון א"א להוציא את מי שנפל לתוכה כ"א ע"י הדרך שיש להחריב הנ"ל) ונתרצה החכם ג"כ לילך עמהם. והלכו ארבעתן יחד. וגם אלו האלוקות השוטים הנ"ל הלכו עמהם ג"כ כנ"ל. והלכו ובאו למדינה אחת. ושאלו ג"כ את השומרים על ענין המדינה ומי המלך שלהם. השיבו. שמעת שה' הרוח סערה הנ"ל. אז בתרו להם בני מדינה זו. שהתכלית הוא הדיבור וקיבלו עליהם דברן בעל לשון למלך. אח"כ מצאו איש אחד שה' בעל לשון ומליצה

פירט גווארין אין דעם געלט. כנ"ל. און זיין האבין גזאגט ווען מיר זאלן מער ניט פאר ווארפן ווערין. און צוא שפרייט ווערין. נאר פון דער מדינה וועגן כדי מע זאל זיין פאר רעכטין און אום קערין צום אמת. איז און כדאי. ווארין די זענען אזו פאר פירט גווארין. ווארין צום אמת דיא אלע פתות הנ"ל וואס איטליכע האט זיך אוס גקליבן איר נארישקייט. די האבן גוואלט כבוד. און די רציחה וכו' כנ"ל. זענען זיך אלע פאר פירט גווען. און מע האט זיי אלע בדרך ארום פירין און דעם רעכטין תכלית. ווארין אפילו די כיתה וואס זיי האבן זיך אוס גקליבן אז דער תכלית איז חכמה. דיא האבן אויך ניט דער לאנגט דעם אמתין תכלית. און זיי בדרך מען אויך ארום פירין דער פון. ווארין זיין האבן זיך גהאלטן אין חכמות חיצוניות און אפיקורסית. לושמיר פון אלע נארישקייט קאן מען גרינגער ארום פירין. אבער די דאזיגע. זענען אזו פאר פירט גווארין אין דער עבודה זרה פון געלט. און זיי זענען דרינען אזו אריין גפאלן. וואס סע ניט גמאלט זיי ארום צו נעמען דער פון. און דער חכם האט זיי און גענפערט. אז ער האט אויך גהערט פון דעם מלך. אז פון אלע תאוות קאן מען ארום נעמען. נאר פון דער תאוה פון געלט קאן מען ניט ארום נעמען. סיידין דאך דעם וועג וואס סע איז פאר האנדל צו דער שווערד כנ"ל. האט דער חכם גזאגט. ער וועט אויך גיין מיט זיין. זענען זיי אלע פיר גגאנגען. און דיא גאטין (דהיינו דיא עשירים פון דער מדינה) זענען אויך מיט זיין גגאנגען. זענען זיי גקומען צו איין מדינה. האבן זיי אויך גפרעגט דיא ווארטיס. וואס פאר אה מדינה איז דאס און ווער איז אייער מלך. האט מען זיי גענפערט. באשר דעמולט אז דער רוח סערה איז גווען. דעמולט האבן זיך דיא לייט פון דער מדינה אוס גקליבן. אז דער תכלית איז דער דיבור. האבן זיין און גינומען. אה דברן אה בעל לשון פאר אה מלך. דער נאך האבן זיי גיפונען זייער אה גרוסין בעל לשון ומליצה און אה דברן. האבן זיין אים און גינומען פאר איין מלך. ווארין דער מלך האט אים מוחל גווען די מלוכה ווייל ער איז אזו אה בעל לשון. האבן זיין זיך גשטוסין דאס מוז בוודאי

ודברן מופלג מאד מאד. וקיבלו אותו למלך כי המלך מחל לו המלוכה. מאחר שהוא בעל לשון כזה. והבינו אלו הארבעה הנ"ל שבוודאי זה הוא המליץ שלנו (דהיינו המליץ של המלך הנ"ל) וביקשו ג"כ אם אפשר להתראות עם המלך הזה. ואמרו שיודיעו לו ויקבלו רשות. והלכו ושאלו ונתן להם רשות. ונכנסו אלו הארבעה אצל המלך של מדינה זו. והוא הי' המליץ של המלך כנ"ל. והכירו זה את זה. והי' ביניהם ג"כ שמחה גדולה ובכיות כנ"ל. והלך המליץ עמהם ג"כ והלכו יותר לבקש אולי ימצאו הנשואים דהיינו המלך וכו'. כי ראו שה' מצליח דרכם שהם מוצאים בכל פעם את חבריהם ותלו כל זה בזכות הבעל תפלה הכשר שלהם שהוא עוסק תמיד להתפלל על זה וע"י תפילותיו זכו למצוא את חבריהם הנ"ל. והלכו יותר אולי יזכו למצוא גם השאר. והלכו ובאו למדינה אחת. ושאלו ג"כ על ענין המדינה ומי המלך שלהם. השיבו להם שהם מן הכת שבחרו להם את השמחה ומשתה לתכלית וקיבלו עליהם איזה שיכור א' שהוא בשמחה תמיד להיות מלך עליהם ואח"כ מצאו איש אחד שהי' יושב בתוך ים של יין. והוטב בעיניהם ביותר כי זה הוא בוודאי שיכור מופלג מאד מאד. וקיבלו אותו למלך. וביקשו ג"כ להתראות פנים עמו. והלכו וקיבלו רשות. ונכנסו (אלו החמשה חברים הנ"ל) אצל זה המלך. והוא הי' האוהב נאמן של המלך שהי' יושב בתוך הים של יין שנעשה מדברי התנחומין של המליץ כנ"ל. (ובני המדינה זו סברו

זיין דער מליץ פון אונזער מלך הנ"ל. האבין זיי און גבעטין אוב סע איז מעגליך זיך צו זעהן מיט דעם מלך. האט מען זיין גענפֿרט. מע מוז מעלדיווען האט מען גמעלדיוועט האט ער גהייסן אז זיי זאלן אריין קומען זענען זיי אריין גיקומען צו דעם מלך. און דאס איז גווען דער מליץ פון דעם מלך. האבין זיין דער קענט איז גווען צווישן זיי און זייער אה גרוסע שמחה און בכיות. איז דער מליץ מיט זיי אויף גגאנגען זענען זיי נויטער גגאנגען זוכין. טאמער וועלן זיי גיפֿינען די איפֿריקע. ווארין זיי האבין גזעהן אז השי" העלפט זיי. זיין גיפֿינען אלע קאל זייערע חברים. און זיי האבין דאס אלץ אז גהאנגען איז דעם זכות פון זייער פֿשרין בעל תפלה וואס ער איז תמיד מתפלל דרוף. און דאך זיינע תפילות זענען זיי זוכה אלץ צו גיפֿינען זייערע חברים זענען זיי נויטער גגאנגען טאמער וועלן זיין נאך גפֿינען די איפֿריקע. זענען זיי גגאנגען און זענען גיקומען צו איין מדינה און זיי האבין און גפרעגט וואס פאר אה מדינה איז דאס און ווער איז אייער מלך. האט מען זיי גענפֿרט אז זיי זענען פון דער כיתה וואס זיין האבין זיך אום גקליפֿן אז דער תכלית איז אז מע זאל שיפֿירן און פֿרייליך זיין האבן זיי זיך און גינומען עפעס אה שיפור פאר איין מלך. ווארין ער איז תמיד פֿרייליך. דער נאך האבין זיין גיפֿונען איין מענשן וואס ער איז גזעסין איז איין ים פון וויין איז ער זיי זייער וואול גפעלין בעסער. ווארין דער איז זיך בודאי זייער אה גרוסער שיפור ווארין ער זיצט זיך אין אה ים פון וויין האבין זיי אים און גינומען פאר אה מלך. האבין זיין און גבעטין מע זאל זיך מיט אים זעהן איז מען גגאנגען און מע האט גמעלדיוועט. זענען זיי אריין גגאנגען צו דעם מלך און דאס איז גווען דער אוהב נאמן פון דעם מלך וואס ער איז גזעסין איז דעם ים פון וויין וואס ער איז גווארין פון די רייד פון דעם מליץ וואס ער האט גטריקסט זיי כנ"ל. (און די מדינה האט גמיינט אז ער איז אה

שהוא איש שיכור גדול מאחר שיושב בים של יין. וקיבלו אותו למלך) והכירו זה את זה. והי' ביניהם ג"כ שמחה גדולה ובכיות כנ"ל. והלך האוהב נאמן עמהם ג"כ. והלכו יותר ובאו למדינה א'. ושאלו את השומרים מי המלך שלכם. השיבו. שמלך שלהם הוא יפת תואר. מחמת שהיא מביאה אל התכלית כי התכלית הוא יישוב העולם כמבואר לעיל. ובתחילה היתה אצלם איזה יפ"ת למלכה. אח"כ מצאו יפ"ת מופלגת ביפיה מאד מאד וקיבלו אותה למלך. והיינו אלו החברים הנ"ל הבינו) שהיא בוודאי הבת מלכה הנ"ל. וביקשו ג"כ להתראות עמה. והלכו וקיבלו רשות. ונכנסו אל המלכה. והכירו כי היא הבת מלכה. וגודל השמחה שהי' שם בוודאי אין לשער. ושאלו אותה איך באתה לכאן. וסיפרה להם שמעת שבא הרוח סערה וחטף את התינוק היקר (מו העריסה) כנ"ל אז יצאה בשעת הבהלה אחר התינוק ולא מצאה אותו. ודחק אותה החלב ומזה נעשה ים של חלב. ואח"כ מצאו אותה בני מדינה זו וקיבלו אותה למלך עליהם. והי' שם שמחה גדולה. גם בכו מאד על התינוק היקר הנ"ל שנאבד מהם ועל אביה ואמה שאינה יודעת מהם. והנה נמצא שבא בעלה של המלכה הזאת. (היינו הבת מלכה שנעשית כאן מלכה) כי הגבור הוא בעלה כנ"ל. ועתה יש להמדינה מלך. וביקשה הבת מלכה

גרסער שיכור וייל ער זיצט אין אה ים פון נויין האבין זיין אים אוף גינומען פאר אה מלך) ווי זיי זענען אריין גיקומען צוא אים. האבין זיין דער קענט איינס דאס אנדרע איז צווישן זיין גווען איין גרסע שמחה און בכיות כנ"ל. איז דער אוהב נאמן אוף גגאנגען מיט זיי. זענען זיי ווייטער גגאנגען און זיי זענען גיקומען צו איין מדינה האבין זיי גפרעגט דיא ווארטס ווער איז ביא אייך איין מלך. האבין זיין גענפערט. אז זייער מלך איז איפת תואר מחמת זי ברענגט צום תכלית. ווארין דער תכלית איז יישוב העולם (דהיינו אז דיא וועלט זאל זיין בעצט מיט מענשן) כנ"ל און פרייר איז בייא זיי גווען אה יפת תואר פאר איין מלכה דער נאך האבין זיין גיפונען אה יפת תואר וואס זיא איז ווילד שיין זייער. האבין זיין זיא אוף גינומען פאר אה מלכה האבין זיין זיך גשטוסין. דאס מוז בוודאי זיין די בת מלכה האבין זיין אוף גבעטין אויב מע קאן זיך זעהן מיט איר. איז מען גגאנגען און מע האט גמעלדיוועט. זענען זיי אריין גגאנגען צוא דער מלכה האבין זיין זיא דער קענט אז דאס איז דיא בת מלכה אליין און די שמחה וואס דארט איז גווען. קאן מען בוודאי גיט משער זיין. האבן זיי זי גפרעגט ווי קומסטו אהער. האט זי זיין דער ציילט אז דעמולט אז דער רוח סערה איז גווען. און האט אוס גחאפט דאס טייערע קינד פון דער וויג ארום כנ"ל איז זיא תיכף בשעת בהלה נאך גלאפין נאך דעם קינד און זי האט עס גיפונען. האט זיא די מיליך גשפארט און דער פון איז גווארין אה ים פון מיליך. דער נאך האבין זיא גפונען דיא מדינה און האבין זיא אוף גינומען פאר איין מלך אוף זיין. און סע איז דארט גווען אה גרסע שמחה און זיי האבן זייער גוויינט אוף דעם טייערן קינד וואס סע איז גיט דא. און אוף איר פאטער און מטער וואס זיא ווייסט פון זיי גיט. און היינט האט שוין די מדינה אה מלך אוף. ווארין דא איז זיך שוין דא איר מאן פון דער בת מלכה וואס זיא איז דא גווארין מלכה ווארין דער גבור איז זיך איר מאן. האט שוין דיא מדינה אה מלך. האט דיא בת מלכה

(שהיא מלכה במדינה זו) את הבעל תפלה שילך במדינתה ויטהר אותה מהזוהמא הגדולה שלה. כי מאחר שאצלם הי' עיקר התכלית ענין היפ"ת כנ"ל. בוודאי היו מזהמים מאד מאד בתאוה זו. ע"כ ביקשה מהבע"ת שילך ויטהר אותם קצת לע"ע. שלא יתגשמו לע"ע בזוהמא הזאת כ"כ. כי מלבד התגברות התאוה. הי' אצלם כמו אמונה שזהו התכלית. (כי כל הכתות הנ"ל שבחרו להם כ"א וא' איזה מדה רעה לתכלית כנ"ל הי' אצל כ"א וא' כמו אמונה גמורה אותה המדה רעה) וע"כ בוודאי היו משוקעים מאד בזה. ע"כ ביקשה ממנו שילך ויטהר אותם קצת לע"ע. אח"כ הלכו כולם לבקש השאר דהיינו המלך וכו' והלכו ובאו למדינה אחת. ושאלו ג'כ מי המלך שלכם. השיבו שהמלך שלהם הוא בן שנה. כי הם מן הכת שבחרו להם. שמי שיש לו שפע מזונות ואינו ניזון ממזון של שאר בני אדם. הוא ראוי להיות מלך. וקיבלו לפי שעה עשיר אחד למלך. אח"כ מצאו אדם שהי' יושב בים של חלב. והוטב בעיניהם מאד. כי זה האדם הוא ניזון כל ימיו מחלב ואינו ניזון ממזונות של שאר העולם. ע"כ קיבלו אותו למלך. וע"כ נקרא בן שנה מחמת שניזון מחלב כמו בן שנה. והבינו. שזה הוא התינוק הנ"ל. וביקשו להתראות פנים עמו. והלכו ושאלו וקיבלו רשות. ונכנסו אצלו והכירו זה את זה. כי

גבעטין דעם בעל תפלה אז ער זאל דער ווייל גיין אין איר מדינה און זאל זי דער ווייל אביסיל רייניקן פון זייער מיאוס שלעכץ ווארין ווייל פייא זיין איז דער עיקר תכלית גווען אה יפת תואר זענען זיי בוודאי זייער מזהם גווען און זענען זייער גיליגין אין דער תאוה איבער דעם האט זי גבעטין דעם בעל תפלה אז ער זאל גיין און זאל זיי דער ווייל אביסיל רייניקן דער פון. (כלומר ער זאל זיי מוסר זאגן אז זיי זאלן ניט אז ליגן אין דער תאוה פון ניאוף) אז זיין זאלן ניט אז גראב זיין אין דעם שלעכץ ווארין חוץ וואס סע איז אה תאוה. איז דאס נאך פיי זיין גווען אזוי ווי איין אמונה אז דאס איז דער תכלית (ווארין די אלע פתות וואס איטליכע האט זיך אוס גקליבן אירע שלעכטע זאך פאר אה תכלית כנ"ל. איז די זאך פיי איטליכער גווען אזוי ווי איין אמונה אז דאס איז דער תכלית) איבער דעם האט זי גבעטין דעם בעל תפלה אז ער זאל גיין און זאל זיין רייניקן אביסיל דער ווייל:

דער נאך זענען זיי אלע גגאנגען זוכין די איבריגע זענען זיין גגאנגען און זענען גיקומען צו איין מדינה האבין זיי אוף גפרעגט ווער איז אייער מלך האט מען זיין גענפרט. אז זייער מלך איז אה בן שנה ווארין זיי זענען פון דער כיתה וואס זיי האבן זיך אוס גקליבן. אז דער וואס ער האט אסאך מזונות און ער ווערט ניט גשפיזט פון דעם עסין פון אנדרע מענשן. דער קער צו זיין אה מלך. האבן זיין אוף גינמען דער ווייל איין עושר פאר איין מלך. דער נאך האבן זיין גפונען אה מענשן וואס ער איז גזעסין אין אה ים פון מיליך. איז ער זיי זייער גפעלין ווארין דער מענטש ווערט זיך גשפיזט זינט ער לעבט פון מיליך. און ער ווערט ניט גשפיזט פון עסין פון אנדרע מענשן. איבער דעם האבן זיי אים אוף גינומען פאר אה מלך. און איבער דעם הייסט ער אה בן שנה ווייל ער לעבט פון מיליך ווי א בן שנה (דהיינו אה קינד פון איין יאר) האבן זיי זיך גשטוסן אז דאס איז בוודאי דאס קינד זייערס. האבן זיין גבעטין אז זיי זאלן זיך זעהן מיט אים. איז מען גגאנגען מעלדינען זענען זיי

סיפורי מעשיות מפיה

גם הוא (היינו התינוק שנעשה מלך) הכיר אותם. אעפ"י שהי' תינוק קטן כשנעלם מאתם אעפ"כ מאחר שהי' חכם גמור מעת הולדו כי נולד עם חכמה גמורה כנ"ל. ע"כ הכיר אותם. והם הכירו אותו בוודאי. ובוודאי הי' שם שמחה נוראה מאד. וגם נכו עדיין על שאינם יודעים מהמלך והמלכה ושאלו אותו איך באת לכאן. וסיפר להם שבעת שחטף אותו הרוח סערה נשאו למקום שנשאו. והי' שם באותו המקום. והי' מחיה עצמו במה שאפשר. במה שמצא שם. עד שבא אל ים של חלב והבין שזה הים נעשה בוודאי מחלב של אמו. כי בוודאי דחק אותה החלב. ומזה נעשה זה הים. וישב שם באותו הים של חלב. והי' ניזון מן החלב עד שבאו בני המדינה זו. וקבלו אותו למלך. אח"כ הלכו יותר. ובאו למדינה אחת. ושאלו מי המלך שלכם. השיבו שהם בחרו להם שרציחה הוא התכלית. וקבלו עליהם למלך רוצח אחד. אח"כ מצאו אשה אחת שהיתה יושבת בתוך ים של דם. וקבלו אותה למלך מחמת שראו שהיא בוודאי רוצח גדול מאד מאד. מאחר שיושבת בתוך ים של דם. וביקשו ג"כ להתראות פנים עמה. והלכו וקיבלו רשות. ונכנסו אליה. והיא היתה המלכה הנ"ל שהיתה בוכה תמיד ומהדמעות שלה נעשה הים של דם כנ"ל. והכירו זה את זה. והי' שמחה גדולה

אריין גאנגען צו אים האבין זיי זיך דער קענט איינס דאס אנדרע ווארין ער האט זיי אוף דער קענט חאטשע ער איז זיך גוען אה קליין קינד דעמולט אז ער איז אנוועק גחאפט גוארן. לושמיר וייל ער איז גוען אה גרייטער חכם וי ער איז גבורן גוארן. ווארן ער איז זיך גבורן גוארין מיט גרייטער חכמה כנ"ל. איבער דעם האט ער זיי דער קענט. און זייא האבין אים בוודאי דער קענט. איז בוודאי דארט גווען זייער איין גרוסע שמחה. לושמיר זיי האבין נאך גוויינט וואס זייא ווייסן ניט פון דעם מלך מיט דער מלכה. און זייא האבין אים גפרעגט וויא קומסטו אהער האט ער זיי דער ציילט אז דעמולט אז דער רוח סערה האט אים אנוועק גחאפט האט ער אים אנוועק גטראגן ווי היז ער האט אים גטראגן איז ער דארט גווען אוף דעם ארט. און ער האט זיך מחיה גווען מיט וואס ער האט דארט גפונען. ביז ער איז גיקומען צוא דער ים פון מליך. האט ער פאר שטאנען אז דער ים איז בוודאי גווארין פון זיין מוטערס מליך. ווארין די מליך האט זיא בוודאי גשפייט. און דער פון איז גווארין דער ים. איז ער דארט גזעסין אוף דעם ים פון מליך. און ער איז גווארין גשפייט פון דער מליך ביז דיא מדינה זענען גיקומען. און האבין אים אוף גינומען פאר איין מלך. דער נאך זענען זיי ווייטער גאנגען און זיי זענען גקומען צו איין מדינה. און זי האבין גפרעגט ווער איז ביי אייך דער מלך. האט מען זיי גענפרט אז זייא האבין זיך אוס גקליבן אז רציחה איז דער תכלית. האבין זייא זיך אוף גינומען פאר אה מלך איין רוצח. דער נאך האבין זיי גיפונען איינע איז גזעסין אין אה ים פון בלוט. האבין זיי זיא אוף גינומען פאר אה מלך ווארין זיי האבין גזעהן. אז זיא איז בוודאי זייער אה גרוסער רוצח ווארין זיא זיצט זיך אין אה ים פון בלוט. האבין זיי אויך גבעטין אז זייא זאלין זיך מיט איר זעהן. זענען זייא גאנגען און האבין גמעלדיוועט. זענען זייא צו איר אריין גאנגען. און דאס איז גווען די מלכה הנ"ל. וואס זיא פלעגט תמיד וויינען. און פון אירע טרערין איז גווארין דער ים פון

מאד בוודאי. ועדיין היו בוכים. על שאינם יודעים מן המלך עדיין. והלכו יותר ובאו למדינה אחת. ושאלו מי המלך שלכם. השיבו. שהם בחרו להם למלך איש מכובד א'. כי אצלם. עיקר התכלית הוא כבוד. אח"כ מצאו. שהי' יושב בשדה זקן א' וכתר על ראשו. והוטב בעיניהם. כי הוא מכובד גדול. מאחר שהוא יושב בשדה מוכתר בכתר. וקיבלו אותו למלך והבינו. כי בוודאי זה הוא המלך. (היינו המלך שלהם הנ"ל) וביקשו ג"כ אם אפשר להתראות עמו. והלכו וקיבלו רשות (קבלת רשות הוא מה שקורין מעלדיווין) ונכנסו אצלו. והכירו כי הוא הוא המלך בעצמו. וגודל השמחה שהי' שם בוודאי א"א לשער במוח. ואלו האלקות השוטים הנ"ל (היינו העשירים גדולי המדינה של עשירות שהיו במדינתם אלקות) הלכו עמהם ולא ידעו כלל מחיותם מהו השמחות הללו. והנה עתה חזרו ונתקבצו כל הקיבוץ הקדוש יחד ושלחו את הבעל תפילה אל המדינות הנ"ל (היינו המדינות של הכחות הנ"ל שבחרו להם מדות רעות הנ"ל לתכלית) לתקן אותם. ולטהר אותם להשיבם משטותם. כל מדינה ומדינה משטות וטעות שלה. כי כולם תעו ונבוכו כנ"ל. ועתה הי' בוודאי כח ביד הבע"ת לילך אליהם ולהשיבם. כי קיבל כח ורשות

פלוט כנ"ל. האבין זיי זיה איינס דאס אנדרע דער קענט. איז דארט בוודאי גווען זייער אה גרוסע שמחה לושמיר זיי האבין נאך גוויינט. וואס זיין ווייסן נאך פון דעם מלך נישט. זענען זיין ווייטער גאנגען. און זיי זענען גיקומען צו איין מדינה. האבין זיי גפרעגט ווער איז אייער מלך האט מען זיי גענפערט. אז זיי האבין זיך אויס גקליבן פאר אה מלך איין איש מכובד. (פלוט אה מענטש וואס האט כבוד וכו' כנ"ל) ווארין ביי זיין איז דער עיקר תכלית כבוד. דער נאך האבין זיי גיפונען. סע איז גזעסין אין פעלד. אה זקן און גיטאן אין איין קרון אוף זיין קאפף. איז ער זיין אייער וואל גפעלין. ווארין ער איז איין גרוסער מכובד. ווארין ער זיצט אין פעלד און גטאן אין איין קרון. האבין זיין אים אוף גינמען פאר איין מלך. האבין זיין זיך גשטוסין. אז דאס איז בוודאי זייער מלך אליין. האבין זיין אוף גבעטין. אויב סע איז מעגליך מיט אים זיך צוא זעהן. איז מען גאנגען און מע האט גימעלדיוועט. זענען זיין צו אים אריין גאנגען האבין זיין דער קענט. אז דאס איז דער מלך אליין. און די שמחה וואס דארט איז גווען קאן מען בוודאי נישט משער זיין אין מוח. און דיא נארישע גאטין (דהיינו די גרוסע עשירים פון דער מדינה פון עשירות וואס זיין זענען מיט זיי גאנגען) גייען מיט זיי. און זיי וויסן גאר נישט פון זייער לעבין וואס דא טוט זיך. וואס מע איז דא און פרייליך:

און היינט זענען שוין ווידער און איינעם צום אוף גקומען דער הייליגער קיבוץ. דהיינו דער מלך מיט די אלע הייליגע לייט. האבין זיי גשיקט דעם בעל תפלה צו די אלע מדינות (דהיינו די מדינות פון אלע כתות וואס איטליכע פיתה האט זיך אויס גקליבן איין שלעכטע זאך פאר אה תכלית כנ"ל). אז ער זאל זיי פאר רעכטין. און זאל זיי רייניקין. ער זאל זיי ארום פירין פון זייער פאר פירטקייט. איטליכע מדינה זאל ער ארום פירין פון איר שלעכץ און פון איר נארישקייט. ווארין זיי אלע זענען זיך פאר פירט גווארין כנ"ל און היינט האט דער בעל תפלה בוודאי כח גהאט צו זיי צו גיין און זיי אום קערין צום רעכטין וועג. ווארין ער האט גינמען כח און רשות פון דיא מלכים פון דיא אלע מדינות. ווארין דא זענען זיך גווען אלע

מן המלכים של כל המדינות הנ"ל. כי כאן היו כל המלכים שלהם כנ"ל. (כי הקיבוץ הקדוש הזה של המלך שחזרו עתה ונתקבצו כולם היו מלכים על כל המדינות של הכתות הנ"ל כנ"ל) והלך הבעל תפלה בכחם לטהרם ולהחזירם בתשובה. ודיבר הגבור עם המלך אודות בני המדינה שנפלו אל הע"ז של ממון כנ"ל. ואמר הגבור להמלך. איך ששמעתי מפיכם. שע"י הדרך שיש לי אל החרב הנ"ל עי"ז יכולים להוציא את מי שנשקע בע"ז של תאוות ממון. השיב לו המלך. כן הדבר. והודיע המלך להגבור. היות שבדרך שהוא עולה אל החרב הנ"ל. יש דרך מן הצד. ובאים באותו הדרך אל הר של אש. ועל ההר רבוץ אריה. והאריה כשהוא צריך לאכול. הוא הולך ונופל על העדרים ולוקח לו צאן ובהמות ואוכלם. והרועים יודעים מזה ושומרים מאד את הצאן מפניו. אבל האריה אינו משגיח כלל על זה. רק כשהוא רוצה לאכול הוא נופל על העדרים. והרועים הם מכים ומרעישים עליו. אבל האריה אינו שומע זאת כלל. רק הוא לוקח לעצמו צאן ובהמות והומה ואוכלם. ואותו ההר של אש הנ"ל אינו נראה כלל. ועוד מן הצד יש עוד דרך אחר ובאים באותו הדרך אל מקום הנקרא קעך (היינו בית הבישול)

מלכים זייערע כנ"ל. (ווארין דער מלך מיט די לייט וואס זיי זענען זיך צום אוף גיקומען זיי אלע זענען זיך די מלכים פון די אלע מדינות פון דיא כתות הנ"ל) איז דער בעל תפלה גגאנגען מיט זייער כח ער זאל זיי רייניקן און זאל זיין מחזיר בתשובה זיין: האט דער גבור גשמוסט מיט דעם מלך. מפת דער מדינה וואס זיי זענען אזו אריין גפאלן איז דער עבודה זרה פון געלט. האט דער גבור גזאגט צום מלך איך האב פון אייך געהערט. אז דאך דעם וועג וואס איך האב צו דער שווערד. דאך דעם קאן מען ארום נעמען דעם וואס ער איז אריין גפאלן אין דער תאוה פון געלט. האט אים דער מלך גענפערט יוא סע איז אזו. האט דער מלך גזאגט דעם גבור. (דיא וואו אזו מע קאן דורך דעם וועג זיין ארום נעמען פון דער תאוה פון געלט) באשר אין דעם וועג ווי ער גייט צו דער שווערד. איז פאר האנדן אה וועג אין דער זייט. קומט מען מיט דעם וועג צו איין פיייערדיקן בארג. און אוף דעם בארג ליגט אה ליב. און דער לייב אז ער פדארף עסין גייט ער און פאלט אוף די טשערדעס און נעמט זיך שאף און בהמות און עסט זיי אוף. און דיא פאסטיחים ווייסן דער פון. און זיי היטן זייער דיא שאף פאר אים. לושמיר דער ליב קוקט גאר דרוף ניט. נאר אז ער וויל עסין פאלט ער אוף די טשערדעס. און דיא פאסטיחים קלאפן און שלאגן און שטורמין אוף אים. לושמיר דער ליב הערט דאס גאר ניט. נאר ער נעמט זיך שאף און בהמות. און ברומט און עסט זיי. און דעם בארג פון פיייער זעהט מען גאר ניט. (פלומר סע איז דארט פאר האנדן אה בארג פון פיייער. נאר מע זעהט אים ניט) און ווידער פון דער זייט איז נאך פאר האנדן אה וועג. קומט מען מיט דעם וועג צו איין ארט וואס סע הייסט קעך. און דארט אין דער קעך איז פאר האנדן אלירליי מאכלים. און אין דער קעך איז קיין שום פיייער ניט פאר האנדן. נאר די מאכלים ווערן גקאכט דאך דעם בארג פון פיייער הנ"ל און דער בארג פון פיייער איז פון דארט זייער ווייט. נאר סע גייען שטעשקיס און אזו וויא רינוויס פון דעם בארג פון פיייער צו דער קעך. און דאך דעם ווערן גיקאכט אלע מאכלים הנ"ל און די קעך זעהט מען אוף

ושם באותו הקעך יש כל מיני מאכלים. ובאותו הקעך אין שום אש כלל רק המאכלים מתבשלים ע"י ההר של אש הנ"ל. וההר של אש הוא רחוק משם הרבה רק שהולכים שבילים וצינורות מן ההר של אש אל הקעך הנ"ל. ועי"ז מתבשלים שם כל המאכלים הנ"ל. וגם הקעך הזאת אינה נראה כלל. רק שיש סימן. שעומדים שם צפרים על אותה הקעך. ועי"ז יודעים ששם הוא הקעך. ואלו הצפרים הם מרחפים בכנפיהם. ועי"ז הם מבעירים האש ומכבים האש. היינו ע"י הרחיפה של הצפרים הם מבעירים ומלהיבים האש. וגם עי"ז בעצמו הם מכבים האש שלא יתלהב יותר מדאי. והם מלהיבים האש כפי המאכלים. שלצורך מאכל פלוני. צריכים להלהיב האש כך. ולצורך מאכל אחר צריכין להלהיב האש כך הכל כפי המאכל כן הם מלהיבים את האש (כל זה הוא דברי המלך אל הגבור) בכן תוליד אותם (היינו את אלו האנשים הנ"ל שנפלו בע"ז של ממון שהם האלקות של המדינה של עשירות הנ"ל שהלכו עמהם כנ"ל) תחילה נגד הרוח. כדי שיגיע אליהם ריח המאכלים הנ"ל. אח"כ כשתתן להם מן המאכלים הנ"ל בוודאי ישליכו תאוה זו של ממון וכן עשה הגבור. ולקח את האנשים הנ"ל. דהיינו גדולי המדינה של עשירות שהם אלקות במדינתם כנ"ל כי אלו האלקות היו בכאן. כי באו עם הממונה על האוצרות לכאן ככל המבואר למעלה. וכשיצאו ממדינתם עם הממונה כנ"ל. נתנו להם בני המדינה כח והרשאה. שכל מה שיעשו אלו השלוחים יהי' עשוי. וכל בני המדינה מוכרחים להתרצות לכל מה שיעשו אלו השלוחים (שהם גדולי המדינה אלקות שלהם) ולא יוכלו לשנות ולקח הגבור את אלו האנשים שהם נקראים אלקות במדינתם מחמת עשרם כנ"ל. והוליד אותם בדרך הנ"ל. והביא אותם עד

גאר ניט ארום. נאר סע איז פאר האגדיו אה סימן. סע שטייען דארטין פייגיל אוף דער קעך. און דארף דעם ווייסט מען אז דארט איז די קעך און דיא פייגיל פאחין מיט דיא פליגיל. און דארף דעם צינדן זיי אן דאס פייער און פאר לעשין דאס פייער. דהיינו דארף דעם וואס דיא פייגיל פאחין דורך דעם פלאזין זייא אוף און צינדן אן דאס פייער. און ווידער טאקע דארף זייער פאחין פאר לעשין זיי דאס פייער אז דאס פייער זאל ניט פלאמען צו שטארק מער איידער מע פדארף. און זייא פלאזין אוף דאס פייער וועדליג מע פדארף צו די מאכלים דהיינו צו דעם מאכל פדארף מען אזו אה פייער. און צו איין אנדער מאכל פדארף מען איין אנדער פייער. אלץ וועדליג דעם מאכל אזו פלאזין די פייגיל אוף דאס פייער. (דאס דער ציילט אלץ דער מלך דעם גבור) בכן זאלסטו זייא פירין (דהיינו די לייט פון דער מדינה פון עשירות וואס זייא זענען דארט גאטין) פריר אקעגין ווינט. כדי דער ריח פון דיא מאכלים. זאל זייא פאר גייען. דער נאך אז דו וועסט זיי גיבין פון דיא מאכלים. וועלין זייא שון בוודאי אוועק ווארפין די תאוה פון געלט. האט דער גבור אזו גטאן. און האט גינאמען דיא דאזיגע לייט. דהיינו דיא גרוסע לייט פון דער מדינה פון עשירות וואס זייא זענען גאטין אין זייער מדינה. וואס זיי זענען אהער גיקומען מיט דעם ממונה כנ"ל און אז זייא זענען ארום גגאנגען פון זייער מדינה מיט דעם ממונה האבין זיי די מדינה פח גיגבן. אז וואס זייא וועלין טאן זאל זיין גטאן. און גאר די מדינה מוז צו שטיין אוף דעם אלמען וואס זיי וועלין טאן. האט דער גבור גינאמען דיא לייט. און האט זיי גפירט אין דעם וועג. (וואס

סיפורי מעשה יב מבעל תפילה מעשיות קפמ

הקעך של המאכלים הנ"ל. ובתחילה הוליך אותם כנגד הרוח. והגיע להם הריח של המאכלים. והתחילו לבקשו מאד שיתן להם מהמאכלים הטובים הללו. אח"כ הוליך אותם מכנגד הרוח. והתחילו לצעוק שיש סרחה גדולה חזר והביא אותם כנגד הרוח. ושוב הגיע להם הריח הטוב של המאכלים וחזרו ובקשו אותו שיתן להם מן המאכלים. חזר והוליך אותם מכנגד הרוח. וחזרו וצעקו שיש סרחה גדולה מאד ענה ואמר להם הגבור להאנשים הנ"ל. הלא אתם רואים שאין כאן שום דבר שיסריח בהכרח צריכים לומר בוודאי. שאתם בעצמיכם מסריחים. כי בכאן אין שום דבר שיסריח אח"כ נתן להם מן המאכלים הנ"ל. ותיכף כשאכלו מאלו המאכלים. התחילו תיכף להשליך ולזרוק מהם את כספם וזהבם. וכ"א חפר לעצמו חפירה וקבר. וקבר את עצמו בתוך החפירה מתמת גודל הבושה שנתביישו ע"י שהרגישו גודל הסרחון של הממון (שהוא מסריח כמו צואה ממש) מחמת שטעמו מן המאכלים הנ"ל. וקרעו את פניהם וקברו את עצמן ולא היו יכולים להרים פניהם כלל. ונתביישו א' מחבירו. כי שם באותו המקום. הממון הוא הבושה הגדולה מכל הבושות. ומי שרוצה לדבר דברי ביזוי לחבירו הוא אומר לו. שיש לו ממון. כי ממון הוא בושה גדולה מאד שם וכל מי שיש לו יותר ממון מתבייש יותר. ע"כ קברו את עצמן מגודל הבושה. וכ"א לא

דער מלך האט אים גאָנגט כנ"ל) און ער האט זיין גבראכט ביז דער קעך וואס דאָרט זענען דיא מאכלים. און פֿריר האט ער זיין גיפֿירט אָקעגין ווינט איז זיי פֿאר גאָנגען דער ריח פֿון דיא מאכלים. האבין זיי אים אָן גיהובין זייער צו בעטין אָן ער זאל זיי גיבין פֿון די גוטע מאכלים. דער נאָך האט ער זיי גפֿירט פֿון דעם ווינט. האבין זיי אָן גיהובין צו שרייען. סע שטינקט זייער. האט ער זיי ווידער גבראכט אָקעגין ווינט. איז זיין ווידער פֿאר גאָנגען דער גוטער ריח פֿון די מאכלים. האבין זיי אים ווידער זייער גבעטין. אָן ער זאל זיין גיבין פֿון דיא מאכלים דער נאָך האט ער זיין ווידער גיפֿירט פֿון דעם ווינט האבין זיי ווידער אָן גיהובין צו שרייען סע שטינקט זייער ווילד. האט זיך דער גבור צו זיי אָן גירופֿין. איר זעהט זיך אָן סע איז דא גאר ניט פֿאר האַנדזין קיין שום זאך וואס סע זאל שטינקען. מוז בוודאי זיין אָן איר אליין שטינקט עס. וואָרן דא איז ניט דא קיין שום זאך וואס סע זאל האבין אה ריח רע. דר נאָך. האט ער זיי גיגבן פֿון די מאכלים. ווי זיי האבין גיגעסין פֿון דיא מאכלים. האבין זיין תיכף אָן גיהובין אָוועק צו וואָרפֿן פֿון זיך דאס געלט. און איטליכער האט זיך אוס גגראבין אה גרוב. און האט זיך פֿגראבין אין דעם גרוב מחמת גרוס בושה וואס זיי האבין זיך זייער גשעמט. וואָרין זיי האבין דער פֿילט ווי דאס געלט שטינקט זייער. ווייל זיי האבין פֿאר זוכט פֿון די מאכלים. און זיין האבין זיך צו ריסין דאס פֿנים און זיין האבין זיך פֿגראבין. און האבין דאס פֿנים גאר ניט גקאנט אָף הייבן. און איינער פֿאר דעם אַנדערין האט זיך גשעמט. (וואָרין אָן איז דיא סגולה פֿון דיא מאכלים. אָן ווער סע עסט פֿון די מאכלים האט ער זייער פֿיינט געלט) וואָרין דאָרט אין דעם אָרט. איז דאס געלט דיא גרעסטע בושה פֿון אַלע בושות. און אָן איינער וויל דעם אַנדערין עפעס אויס וואָרפֿן. וואָרפֿט ער אים אוס דוא האסט געלט. וואָרין געלט איז דאָרט זייער אה גרוסע בושה און וואס איינער האט מער געלט שעמט ער זיך מער. איבער דעם האבין זיין פֿגראבין

הי' יכול להרים פניו אפי' בפני חבירו מכ"ש בפני הגבור הנ"ל. וכל מי שהי' מוצא אצלו עוד איזה דינר או גדול. הי' מבער אותו מיד ומשליכו ממנו למרחוק בחפזון גדול. אח"כ בא אליהם הגבור. והוציא אותם (מן החפירות והקברים הנ"ל) ואמר להם בואו עמי כי עתה אינכם צריכים להתיירא עוד מן הגבור. (שהיו כל בני המדינה של עשירות מתייראים ממנו כנ"ל) כי אני אני הוא הגבור (כנ"ל) ובקשו מן הגבור. שיתן להם מן המאכלים הללו. כדי להוליך למדינתם. כי הם בוודאי יהיו ממאסים מאד בממון. אך רצו שגם כל בני המדינה יצאו מתאוה זו של ממון. ונתן להם מאלו המאכלים. והוליכו אל המדינה שלהם. ותיכף כשנתנו להם מאלו המאכלים. התחילו תיכף להשליך את כספם וזהבם כנ"ל. וטמנו עצמן במחילות עפר מגודל הבושה. והעשירים הגדולים והאלקות הנ"ל נתביישו ביותר וגם הקטנים שהיו נקראים אצלם חיות רעות כנ"ל נתביישו בעצמן ג"כ. על שהיו עד הנה קטנים בעיני עצמן מחמת שאין להם ממון כי עתה נתגלה שאדרכה הממון הוא עיקר הבושה. כי אלו המאכלים הנ"ל יש להם סגולה זו שמי שאוכל מהם ממאס בממון מאד. כי מרגיש סרחון הממון כמו צואה וטינוף ממש. ואזי השליכו אלילי כספם ואלילי זהבם. ואח"כ שלחו לשם את הבעל תפלה הנ"ל. ונתן להם תשובות ותיקונים וסיהר אותם. והמלך הנ"ל מלך

מחמת גרוס בושה. און איטליכער האט נישט גקענט און הייבן דאס פנים אפילו פאר דעם אנדרין. מכל שכן. פאר דעם גבור. און ווער סע האט נאך פייא זיך גיפונען עפעס איין גילדין אדער אגראשין האט ער אים מבער גווען פון זיך תיכף און ער האט אים אה ווארף גטאן פון זיך. דער נאך איז דער גבור צוא זיין גיקומען און האט זיין ארום גינאמען פון זייער גריבער וואס זיין האבין זיך דארט פגראבין פאר בושה. און ער האט צו זיי גזאגט קומט מיט מיר. ווארין היינט פדארפט איר שון קיין מורא ניט צו האבין פאר דעם גבור. ווארין איך בין דאס אליין דער גבור. האבין זיין גבעטין דעם גבור אז ער זאל זיי גיבין פון די מאכלים כדי זיי זאלין פירן אין זייער מדינה אריין. ווארין זיין אליין וועלן שון בוודאי פיינט האבין געלט. לוישמיר זיי האבין גוואלט אז די גאנצע מדינה זאלן ארום פון דער תאוה פון געלט. האט דער גבור זיי גיגיבן פון דיא מאכלים האבין זיי גפירט דיא מאכלים אין זייער מדינה אריין און תיכף ווי זיי האבין זיי גיגיבן פון דיא מאכלים. האבין זיי אלע תיכף אן גיהובין אנוועק צו ווארפן זייער געלט און האבין זיך פגראבין אין דער ערד פאר גרוס בושה. און די גרוסע עשירים און דיא גאטין. האבין זיך מער גשעמט. און די קליינע לייט וואס זיי פלעגין הייסן ביי זיי חיות און עופות האבין זיין און גשעמט נאך וואס זיי זענען בין אהער פייא זיך אזו קליין גווען ווייל זיין האבין קיין געלט ניט. ווארין היינט. האבין זיי שון גווסט אז אדרכא פאר קערט געלט איז דער עיקר בושה. ווארין די מאכלים האבין אין זיך אזו אה סגולה אז ווער סע עסט פון די מאכלים. איז ער זייער ממאס געלט. ווארין ער פילט דעם ריח רע פון געלט אזו וויא פון טינוף פונקט. האבין זיין אלע אנוועק גווארפן זייער געלט. און זייער גאלד און זילבער. דער נאך האט מען זיין גשיקט דעם בעל תפלה. האט ער זיין אוס גיגיבן תשובות און תיקונים. און ער האט זיי גרייניקט און דער מלך איז גווארין אה מלך איבער גאר דער וועלט. און גאר דיא וועלט האט זיך אום

סיפורי מעשיות קצא

בכיפה. וכל העולם שבו אל הש"י ועסקו רק בתורה ותפלה ותשובה ומעשים טובים
אמן כן יהי רצון בילא"ו:

מבואר בפסוק. שיש להקב"ה תנור במקום זה. והאש הוא שם. במקום אחר. רחוק מן התנור. כ"ש (ישע' ל"א) נאם ה' אשר אור לו בציון. ותנור לו בירושלים: וע"ש כל הקפיטיל הנ"ל שמדבר מענין כל המעשה הנ"ל. הוי היורדים מצרים לעזרה ועל סוסים ישענו. ומצרים אדם ולא א' וסוסיהם בשר ולא רוח: היינו בחי' המדינה שסמכו עליה המדינה של עשירות שהם יושיעו אותם כי לפי טעותם סברו שהם כולם אלקות. וסוסיהם הם מלאכים כמבואר לעיל בתוך המעשה ע"ש: וזה שסיים הפ' ומצרים אדם ולא א' וסוסיהם בשר וכו'. והבן: וזה' יטה ידו וכשל עוזר ונפל עוזר ויחדיו כולם יכליון. היינו בחי' היד הנ"ל: כי על היד ראו ששניהם יהיו נכלין העוזר והעזור. כנ"ל:

כאשר יהגה האר' הכפיר על טרפו אשר יקרא עליו מלא רועים וכו': כצפרים עפות וכו': (היינו בחי' האר' הנ"ל: והצפרים הנ"ל) עיין היטב לעיל בתוך המעשה: והבן: כי ביום ההוא ימאסון איש אלילי כספו ואלילי זהבו וכו':

ונפל אשור בחרב לא איש וכו' ונס לו מפני חרב וכו' וסלעו ממגור יעבור: זה בחי' הג' כתות של החרב הנ"ל. (ונפל ונס זה בחי' ב' כוחות הנ"ל. וסלעו ממגור יעבר. זה בחי' חולי הדאר הנ"ל שחולף ועובר חוזקו וכחו ממנו. כי סלעו פי' חוזקו. (וזה בחי' כת הג' של החרב הנ"ל). עיין היטב: והבן: אחר כ"ז סיים הפסוק נאם

גיקערט צו גאט ב"ה. און זייא האפין אלע עוסק גווען נאר אין תורה און תפילה און תשובה
און מעשים טובים: אמן כן יהי רצון בילא"ו:

סע שטייט אין פסוק אז הש"י האט איין אובין אין דעם אָרט און דאס פייער איז אוף איין
אנדער אָרט. כמו שכתוב. (בישעיה ל"א) נאום ה' אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלים:
דיא גאנצע מעשה איז מרימז אין דעם קאפיטל ישעיה ל"א ע"ש:

דער סדר פון דעם מלך מיט זיינע לייט איז אזו דער בעל תפלה מיט דעם גבור. דער ממונה
על האוצרות מיט דעם חכם. דער מליץ מיט דעם אוהב נאמן. דיא בת מלכה מיט דעם קינד.
דער מלך מיט דער מלכה. און זיי זענען צעהן זאכין. וואס דיא
צעהן פאר רעכטיגן גאר דיא וועלט. און געמען ארום איטליכן פון זיין נארישקייט. און
קערין אום אלע צום רעכטיגן אמת:

קצב סיפורי מעשה יב מבעל תפילה מעשיות

ה' אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלים. היינו התנור והאש הנ"ל. כנ"ל: ראה והבט והבן כי בהקיפטל הזה מבואר כל המעשה הנ"ל. (כל זה דברי רבינו ז"ל): וכך אמר רבינו ז"ל בפירוש שכל המעשה כולה מראש ועד סוף היא רמוזה כלה בתוך הקיפטל הנ"ל (היינו ישעי' ל"א) ואמר שכל הדברים של המעשה הנ"ל כולם יכולים למצוא במקראות וכיוצא.

(כגון. וטמאתם את ציפוי פסילי כספך ואת אפדת מסכת זהבך תזרם כמו דוה צא תאמר לו. (ישעי' ל"ד) וכ"ש (ישעי' ב') ביום ההוא ישליך האדם את אלילי כספו ואת אלילי זהבו וכו' לחפור פירות וכו' לבא בנקרת הצורים וכו'. היינו שישליכו תאוות ממון שהיא ע"ז ממש. ויטמינו עצמן בחפירות וכו' כמבואר במעשה הנ"ל. כי הממון הוא מסריח כמו צואה ממש. כ"ש תזרם כמו דוה צא תאמר לו. וכן כיוצא בזה. יכולים למצוא כל דברי המעשה הנ"ל במקראות וכיוצא):

אבל עיקר המעשה כולה נאמרה על קיפטל הנ"ל כי שם היא מבוארת ומרומזת כולה. אבל אין אתנו יודע עד מה. כ"א מה שגילה לנו בפירוש (היינו כל המבואר לעיל). אבל שאר עניני המעשה. לא זכינו להשיג איך היא מרומזת בקיפטל הנ"ל אבל אמר בפירוש שכל המעשה כולה מרומזת שם:

סדר המלך עם אנשיו הנ"ל הוא כך. הבעל תפלה עם הגבור; הממונה על האוצרות והחכם: המליץ והאוהב נאמן: הבת מלכה עם בנה: המלך והמלכה: כך הוא הסידור שלהם: והם בחי' עולם התיקון: והם עשרה דברים. ולא נחשבו כסדר: היינו שלא נחשבו (אלו העשרה הנ"ל) כפי הסדר המבואר בספרי קבלה: אבל יש דברים בגו: גם מבואר בספרים שכשהשפעת מדה אחת עוברת דרך מדה אחרת שכשמתעכבת שם זאת ההשפעה. אזי נקראת על שם אותה המדה. היינו שהמדה ששם מתעכבת ההשפעה של מדה אחרת שעוברת דרך שם. היא נקראת על שם אותה המדה שבא ממנה ההשפעה. ובשביל זה נשתנה כאן הסדר וגם יש עוד כמה ענינים בזה המבוארים להבקיאים היטב בספרים כל זה אמר רבינו ז"ל בפירוש: גם הבנתי מדבריו שמרומז בזאת המעשה מיתת המלכים ותיקונם. ובין בבחי' החורבן ובין בבחי' התיקון לא נאמרו כסדר הי' בחי' הנ"ל. מחמת הטעמים וענינים הנ"ל.

ועדיין הדברים סתומים וחתומים. כי סוד המעשה לא גילה כלל. רק האיר עינינו בפסוקים וענינים הנ"ל כדי שנדע שיש בהמעשה סודות נסתרים גדולים ונוראים מאוד: ואין אתנו יודע עד מה אשרי מי שיזכה להבין קצת סודות המעשיות הללו המבוארים בזה הספר. כי כולם הם חידושים נפלאים ונוראים מאוד מאוד. עמק עמק מי ימצאנו: מה נאמר מה נדבר. מי שמע כזאת מי ראה כאלה:

מעשה יג

אספר לכם איך היו שמחים:

מעשה פעם אחד הי' מלך. והי' לו בן יחיד. ורצה המלך למסור המלוכה לבנו בחייו. ועשה משתה גדול שקורין (פאל) ובוודאי בכל פעם שהמלך עושה באל הוא שמחה גדולה מאד. בפרט עתה שמסר המלוכה לבנו בחייו. בוודאי הי' שמחה גדולה מאד. והיו שם כל השרי מלוכה וכל הדוכסים והשרים. והיו שמחים מאד על המשתה. וגם המדינה היו נהנים מזה שמוסר המלוכה לבנו בחייו. כי הוא כבוד גדול למלך. והי' שם שמחה גדולה מאד. והי' שם כל מיני שמחה קאפעלייש וקאמעדייש וכיוצא מזה כל מיני שמחה. הכל הי' שם על המשתה. וכשנעשו שמחים מאוד. עמד המלך ואמר לבנו. היות שאני חווה בכוכבים. ואני רואה שאתה עתיד לירד מן המלוכה. בכן תראה שלא יהי' לך עצבות כשתרד מן המלוכה. רק תהי' בשמחה. וכשתהי' בשמחה גם אני אהי' בשמחה. גם כשהי' לך עצבות. אעפ"כ אני אהי' בשמחה על שאין אתה מלך. כי אינך ראוי למלוכה מאחר שאינך יכול להחזיק עצמך בשמחה כשאתה יורד מן המלוכה. אבל כשתהיה בשמחה. אזי אהיה בשמחה יתירה

איך וועל אייך דער ציילן. ווי אזוי מע איז אמאל פרייליך גיווען.

מעשה אמאל איז גיווען אמאל, דער מלך האט גיהאט א בן יחיד, האט דער מלך גיוואלט אפגיבן די מלוכה זיין זון בחייו (דהיינו פאר זיין לעבן) האט ער גימאכט א גרויסן פאל. און ווען דער מלך מאכט א פאל איז בוודאי זייער פריילעך. בפרט היינט, וואס ער האט אפגיבן די מלוכה זיין זון פאם לעבן, איז א וודאי גיווען זייער א גרויסע שמחה. און סע איז דאָרט גיווען אויף דעם פאל אלע שרי מלוכה, און אלע דוכסים און אלע שררות. און מע איז זייער פריילעך גיווען אויף דעם פאל. און די מדינה האט אויף הנאה גיהאט פון דעם וואס דער מלך גיט אפ די מלוכה זיין זון פאם לעבן. ווארן סע איז איין גרויסער פֿבֿוד דעם מלך, און סע איז דאָרט זייער אשמחה גיווען. און סע איז דאָרט גיווען אלערליי זאכן פון שמחה. קאפעליעס און קאמעדיעס און דעסט גלייכן, און אלדינג וואס סע ניצט נאר צו שמחה, איז אלץ דאָרט גיווען אויף דעם פאל:

אז זיי זענען שוין זייער פריילעך גיווארן, האט זיך דער מלך אויף גישטעלט, און האט גיזאגט צום זון, באשר, איך בין א שטערן זעהער, זע איך אז דו וועסט א מאל אראפ פון דער מלוכה, בכו זאלסטו זעהן אז דו זאלסט ניט האבן קיין עצבות (דהיינו קיין טרויעריגייט) אז דוא וועסט אראפ פון דער מלוכה, נאר דוא זאלסט פריילעך זיין. און אז דוא וועסט פריילעך זיין וועל איך אויף פריילעך זיין. אפילו אז דוא וועסט האבן עצבות, וועל איך אויף פריילעך זיין, וואס דוא ביסט קיין מלך ניט, ווארן דוא קערסט זיך קיין מלך ניט צו זיין, ווארן דוא ביסט זיך ניט פריילעך. (כלומר אז דוא ביסט אזוי איין מענטש וואס דוא קאנט דו ניט דערהאלטן אז דוא זאלסט תמיד פריילעך זיין אפילו אז דוא גייסט אראפ פון דער מלוכה, קערסטו ניט זיין קיין מלך) לושמיר אז דוא וועסט פריילעך זיין, וועל איך משונה פריילעך זיין:

מאד. וקבל הבן מלך את המלוכה ביד רמה. ועשה לו שרי מלוכה ודוכס'ים ושרים וחיל. וזה הבן מלך ה' חכם וה' אוהב חכמה מאד והיו אצלו חכמים גדולים. וכל מי שה' בא אצלו עם איזה דבר חכמה. ה' אצלו בחשיבות גדול מאד. וה' נותן להם כבוד ועשירות בשביל החכמה. לכ"א כפי רצונו. מי שה' רוצה ממון ה' נותן לו ממון ומי שה' רוצה כבוד ה' נותן לו כבוד. הכל בשביל החכמה. ומחמת שה' חשוב אצלו החכמה כ"כ. היו כולם לוקחין עצמן אל החכמה. ועסקו כל המדינה בתכמות כי זה ה' רוצה ממון כדי שיקבל ממון ע"ז וזה ה' רוצה חשיבות וכבוד. ומחמת שכולם עסקו רק בתכמות ע"כ שכחו שם באותה המדינה טכסיסי מלחמה. כי היו כולם עוסקין בתכמות. עד שהיו כל בני המדינה חכמים גדולים. עד שהקטן שבאותה המדינה. ה' במדינה אחרת חכם גדול מכולם. והחכמים שבאות' המדינה היו חכמים מופלגים גדולים מאד. ומחמת החכמות נתפקרו החכמים של אות' המדינה. ומשכו גם את הבן מלך הנ"ל לדעתם ונתפקר ג"כ. ושאר בני המדינה לא נתפקרו. מחמת שה' עמקות ודקות גדול באותה החכמה של החכמים הנ"ל. ע"כ לא יכלו שאר בני המדינה ליכנסו באותה החכמה ולא הזיק להם. אבל החכמים והבן מלך נתפקרו כנ"ל. והבן מלך מחמת שה' בו טוב. כי נולד עם טוב והיו לו מדות

האט דער בן מלך אפגינמען די מלוכה זייער שארף. און ער האט זיך גימאכט שרי מלוכה. און האט גהאט דוכס'ים און שרים און חיל. און דער בן מלך איז גיווען א חכם, און ער האט זייער ליב גיהאט חכמה. און ס'איז ביי איהם גיווען גרויסע חכמים. און ווער ס'איז צו איהם גיקומען מיט עפעס א חכמה, איז ער ביי איהם זייער חשוב גיווען. און ער פלעגט זיי גיבן גרויס פבוד און עשירות פאר דער חכמה. וואס איטליכער האט גינוואלט האט ער איהם גיגיבן. איינער האט גינוואלט געלט, האט ער אים גיגיבן געלט. איינער האט גינוואלט פבוד, האט ער איהם גיגיבן פבוד. אלץ פאר דער חכמה. און מחמת ס'איז ביי איהם זייער חשוב גיווען חכמה. האבן זיי זיך אלע גינומען צו חכמה, און די גאנצע מדינה האט עוסק גיווען אין חכמות. ווארן דער האט גינוואלט געלט, כדי ער זאל נעמען געלט דער פאר. און דער האט גינוואלט חשיבות און פבוד. און מחמת זיי האבן אלע עוסק גיווען נאר אין חכמות איבער דעם האבן זיי דארט אין דער מדינה פארגעסן טכסיסי מלחמה (כלומר ווי אזוי א מלחמה צו פירן) ווארן זיי האבן אלע עוסק גיווען נאר אין חכמות. ביז דער קלענצטער פון דער מדינה, איז גיווען דער גרעסטער חכם אין איין אנדערע מדינה. און די חכמים פון דער מדינה זענען גיווען זייער ווילד גרויסע חכמים. ומחמת די חכמות, זענען די חכמים פון דער מדינה אריין גיפאלן אין אפיקורסות אריין. און האבן דעם בן מלך אויף אריין גיצויגן אין אפיקורסות אריין. לישמיר דעם פראסטן עולם האט דאס גיט גישאט, זיי זענען גיט אריין גיפאלן אין דעם אפיקורסות אריין. ווארן ס'ע גיווען א גרויס טיפקייט אין זייער חכמה פון די חכמים. האט דער פראסטער עולם גיט גיקאנט אריין גיין אין זייערע חכמות. איבער דעם האט עס זיי גיט גישאט. נאר די חכמים און דער בן מלך זענען אפיקורסים גינווארן. און דער בן מלך מחמת ס'איז אין איהם גיווען טוב, ווארן ער איז גיבוירן גינווארן מיט טוב, און ער

סיפורי מעשה יג מהד' בעטלירס מעשיות קצה

טובות וישרות הי' נזכר לפעמים היכן הוא בעולם. ומה הוא עושה וכו'. והי' גונח ומתאנח על זה על שנפל למבוכות כאלו. ונתעה כ"כ. והי' מתאנח מאד. אבל תיכף כשהי' מתחיל להשתמש עם השכל חזר ונתחזק אצלו החכמות של אפיקורסית הנ"ל. וכן הי' כמה פעמים שהי' נזכר כנ"ל והי' גונח ומתאנח. ותיכף כשהתחיל להשתמש עם השכל חזר ונתחזק אצלו האפיקורסית כנ"ל.

ויהי היום. והי' בריחה באיזה מדינה. וברחו כולם. ובדרך בריחתם עברו דרך איזה יער. ואבדו שם זכר ונקיבה. א' אבד זכר וא' אבד נקיבה. ועדיין היו בנים קטנים. בני ד' וה' שנים. ולא הי' להם מה לאכול. וצעקו ובכו כי לא הי' להם מה לאכול. בתוך כך בא אצלם בעטליר א' עם השקים שלו שקורין טארפעסלשנושא בהם לחם. והתחילו אלו הבנים להתקרב אליו ולהיות כרוכים אחריו. ונתן להם לחם לאכול ואכלו. ושאל אותם מהיכן באתם לכאן. השיבו לו אין אנו יודעים כי היו בנים קטנים כנ"ל. והתחיל לילך מהם ובקשו ממנו שיקח אותם עמו. ואמר להם את זה איני רוצה שתלכו עמי. בתוך כך הסתכלו והנה הוא עוור. והי' אצלם פלא מאחר שהוא עור איך

האט גיהאט גוטע מדות. פלעגט ער זיך צו דער מאנען אלע מאל, וואו בין איך אין דער וועלט. וואס טו איך. און פלעגט זייער אגרוסן קרעכץ טאן, און פלעגט זייער זיפצן דרוף. ער פלעגט זיך דער מאנען, וואס טייטש איך זאל פארגיין אין אזוינע זאכן, וואס טוט זיך מיט מיר, וואו בין איך אין דער וועלט, און פלעגט זייער זיפצן. לושמיר תיכף ווי באלד ער האט אן גיהויבן צו ניצן מיט זיין שכל, איז ווידער ביי איהם שטארק גיווארן די חכמות פון אפיקורסות. און אזוי איז גיווען כמה פעמים, וואס ער פלעגט זיך אלץ צו דערמאנען וואו איז ער אין דער וועלט, וואס טוט ער וכו' כנ"ל. און פלעגט קרעכצן און זיפצן. נאר תיכף וויא ער האט אן גיהויבן צו ניצן מיט דעם שכל, איז ביי איהם ווידער שטארק גיווארן דאס אפיקורסות כנ"ל:

ויהי היום, און סע גיווען איין בריחה אין איין מדינה. זענען זיי אלע צולאפן גיווארן. וויא זיי זענען אנטלאפן גיווארן, זענען זיי גיגאנגען דארף איין וואלד. האבן זיי דארט פאר לוירן צוויי קינדער, א זכר און א נקבה. איינער האט פאר לוירן א זכר, און איינער האט פאר לוירן א נקבה. און זיי זענען נאך גיווען קליינע קינדער. פון פיר פינעף יאהר. די קינדערליך האבן ניט גיהאט וואס צו עסן, האבן זיי גישריגן און גיוויינט, ווארן זיי האבן ניט גיהאט וואס צו עסן. דער ווייל איז צו זיי אן גיקומען איין בעטלער, ער איז גיגאנגען מיט די טארפעס. האבן די קינדער אן גיהויבן טשעפען זיך צו איהם, און צו טולען זיך צו איהם. האט ער זיי גיגיבן ברויט, האבן זיי גיגעסן. האט ער זיי גיפרעגט, פון וואנעט קומט איהר אהער. האבן זיי איהם גיענפערט מיר ווייסן ניט, ווארן זיי זענען גיווען קליינע קינדער. האט ער אן גיהויבן אנועק צו גיין פון זיי. האבן זיי איהם גיבעטן, אז ער זאל זיי נעמען מיט זיך, האט ער זיי גיזאגט דאס וויל איך ניט, אז איהר זאלט גיין מיט מיר. דער ווייל האבן זיי א קוק גיטאן, איז דער בעטלער בלינד. איז ביי זיי א חידוש גיווען, אז ער איז בלינד, ווי אזוי וויסט ער צווא גיין. (און צום אמת, איז דאס אליין א חידוש, וואס די קינדער איז

יודע לילך. (ובאמת הוא חידוש מה שהי' קשה להם זאת. כי עדיין היו בנים קטנים רק שהיו בנים חכמים והי' פלא אצלם כנ"ל) וברכם (זה הבעטליר העור) שיהיו כמותו שיהיו זקנים כמותו והשאייר להם עוד לחם לאכול והלך לו. והבינו אלו הבנים. כי הש"י השגיח עליהם והזמין להם בעטליר עוור בכאן ליתן להם אוכל. אח"כ כלה אצלם הלוהם. ושוב התחילו לצעוק עבור אוכל. אח"כ נעשה לילה ולנו שם. בבוקר ג"כ לא הי' להם לאכול והיו צועקים ובוכים וחזר ובא בעטליר שהי' חרש. והתחילו לדבר אליו והראה להם בידיו ואמר להם שאינו שומע. ונתן להם ג"כ לחם לאכול והלך מהם. ורצו ג"כ שיקחם עמו ולא רצה. וברכם ג"כ שיהיו כמותו. והשאייר ג"כ להם לחם והלך לו. וחזר וכלה הלחם אצלם. וחזרו וצעקו כנ"ל. וחזר ובא אצלם בעטליר שהי' כבד פה. והתחילו לדבר עמו. והי' מגמגם בלשונו ולא ידעו מה הוא אומר. והוא הי' יודע מה הם מדברים אך הם לא ידעו מה הוא אומר כי הי' מגמגם בלשונו כנ"ל ונתן להם ג"כ לחם לאכול. והלך לו ג"כ כנ"ל וברכם ג"כ שיהיו כמותו. והלך לו. הכל כנ"ל. וחזר ובא בעטליר שהי' צווארו עקום והי' ג"כ כנ"ל. וחזר ובא בעטליר בעל חטוטרות שקורין (הוקיר) וחזר ובא בעטליר בלא ידים וחזר ובא בעטליר בלא רגלים

דאס קשה גיוען. ווארן זיי זענען זיך קליינע קינדער גיוען. לוישמיר זיי זענען גיוען קלוגע קינדער, איבער דעם איז דאס ביי זיי א חידוש גיוען) האט ער זיי גיבענטשט (דער פלינדער בעטלער), איר זאלט זיין אזוי ווי איר. איר זאלט זיין אזוי אלט וויא איר. און ער האט זיי איבער גילאזט נאך פרויט, און ער איז זיך א וועק גיגאנגען. האבן די קינדער פאר שטאנען, אז הש"ית האט אויף זיי השגחה גיהאט, און ער האט זיי צו גישיקט אהער א פלינדן בעטלער, ער זאל זיי גיבן עסן. דער נאך איז ביי זיי אויס גיגאנגען דאס פרויט. האבן זיי ווידער אנגיהויבן צו שרייען עסן. דער נאך איז גיווארן נאכט, האבן זיי דארט איבער גינעכטיגט. אין דער פרי, האבן זיי ווייטער נישט גיהאט צו עסן, האבן זיי גישריגן און גיוויינט. דער ווייל, איז ווידער אנגיקומען א בעטלער, וואס ער איז גווען א טויבער. האבן זיי אנגיהויבן צו איהם צו ריידן, ווייזט ער זיי מיט די הענט און זאגט צו זיי. איר הער גאר ניט. און דער בעטלער האט זיי אויף גיגיבן פרויט צו עסן, און האט אנגיהויבן אנוועק צו גיין פון זיי. האבן זיי אויף גיוואלט, אז ער זאל זיי נעמען מיט זיך, האט ער נישט גינאלט. און ער האט זיי אויף גיבענטשט, אז איהר זאלט זיין אזוי ווי איר. און האט זיי אויף גילאזט פרויט, און איז זיך אנוועק גיגאנגען. דער נאך איז ביי זיי דאס פרויט אויף אויסגיגאנגען, האבן זיי ווידער גישריגן כנ"ל. איז ווידער גיקומן צו זיי א בעטלער, וואס ער איז גיווען א כבד פה. (כלומר ער האט גישטאמפלט מיט דעם מויל) האבן זיי אנגיהויבן מיט איהם צו שמוסן. האט ער גישטאמפלט זיינע רייד. האבן זיי ניט גיוואקסט וואס ער רעט, און ער האט יא גיוואקסט וואס זיי רעדן. נאר זיי האבן ניט גיוואקסט וואס ער רעט, ווארן ער האט גישטאמפלט. האט דער בעטלער זיי אויף גיגיבן פרוט צו עסן. און איז זיך אויף אנוועק גגאנגען און האט זיי אויף גיבענטשט, אז זיי זאלן זיין אזוי ווי ער, און איז זיך אנוועק גיגאנגען כנ"ל. דער נאך איז ווידער גיקומען א בעטלער, וואס ער האט גיהאט א קרומען האלדז. איז אויף אזוי גיווען כנ"ל. דער נאך איז ווידער גיקומען א בעטלער, א הויקער. דער נאך איז ווידער גיקומען א

וכ"א נתן להם לחם וברכם שיהיו כמותו. הכל כנ"ל. אח"כ חזר וכלה הלחם אצלם והתחילו לילך ליישוב. עד שבאו לאיזה דרך והלכו עם אותו הדרך עד שבאו לאיזה כפר. ונכנסו אלו הבנים באיזה בית והיו מרחמים עליהם ונתנו להם לחם. וחזרו ונכנסו באיזה בית. ונתנו להם ג"כ. והיו מחזירים על הפתחים וראו שזה טוב לפניהם. ועשו ביניהם שיהיו תמיד ביחד. ועשו להם שקים שקורין (טארכיס) גדולות והיו מחזירים על הפתחים והלכו על כל השמחות על סעודת ברית מילה ועל חתונות. והלכו להם למקום אחר. והלכו לעיירות והיו מחזירים על הפתחים והלכו על הירידים וישבו בין הבעטלירש כדרך שיושבים שם על (הפריזיס) עם הטעליר. עד שהיו אלו הבנים מפורסמים אצל כל הבעטלירש. כי כולם הכירו אותם וידעו מהם שאלו הם הבנים שנאכדו ביער כנ"ל. פעם אחד הי' יריד גדול באיזה עיר גדולה. והלכו לשם הבעטלירש ואלו הבנים הלכו ג"כ לשם. ובא על דעת הבעטלירש שישדכו את אלו שני הבנים שישאו זה את זה ותיכף שדיברו זאת קצת בעטלירש הוטב הדבר מאד בעיני כולם וגמרו השידוך. אבל איך עושין להם חתונה. ונתיעצו. באשר שביום פלוני יהי' סעודה של יום הולדת המלך שקורין (מיניניס) וילכו לשם כל

בעטליר, אן הענט. דער נאך איז גיקומען א בעטליר, אן פיס. און איטליכער האט זיי גיגיבן ברויט. און האט זיי גיבענטשט. אז זיי זאלן זיין אזוי ווי ער, גאר אזוי ווי יענע בעטלירס כנ"ל. דער נאך, איז ביי זיי ווייטער דאס ברויט אויסגיגאנגען. האבן זיי אנגיהויבן צו גיין אין ישוב אריין, ביז זיי זענען גיקומען צו א וועג. זענען זיי גיגאנגען מיט דעם וועג. ביז זיי זענען גיקומען צו איין דארף. זענען די קינדער אריין גיגאנגען אין א שטוב אריין. האט מען אויף זיי רחמנות גיהאט. און מע האט זי גיגיבן ברויט. זענען זיי ווייטער אין א שטוב אריין גיגאנגען. האט מען זיי דארט אויף גיגיבן ברויט. פלעגן זיי גיין אין די הייזער. האבן זיי גיזעהן סע גוט, מע גיט זיי ברויט, האבן די קינדער צווישן זיך גימאכט אז זיי זאלן תמיד זיין אין איינעם. און זיי האבן זיך גימאכט גרויסע טארבעס. און זענען גיגאנגען אין די הייזער. און זענען גיגאנגען אויף אלע שמחות, אויף ברית'ן און אויף חתונות. און זיי זענען גיגאנגען ווייטער, און זענען גיגאנגען אין שטעט אריין. און זענען גיגאנגען אין די הייזער, און זענען גיגאנגען אויף די ירידים. און פלעגן זיצן צווישן די בעטלירס, אזוי ווי זיי זיצן דארט אויף די פרינצעס מיט די טעליר, ביז די קינדער זענען שוין גיווען מפורסמים ביי אלע בעטלירס. ווארן אלע האבן זיי גיקענט, און האבן פון זיי גיוואקסט, אז דאס זענען די קינדערלעך, וואס זיי זענען פארפאלן גיווארן אין וואלד כנ"ל. אמאל איז גיווען א גרויסער יריד, אין א גרויסער שטאט. זענען אהין גיגאנגען אלע בעטלירס, און די קינדער זענען אויף אהין גיגאנגען. איז גיקומען די בעטלירס אויף דער דעה, אז זיי זאלן משדד זיין די צוויי קינדער, אז זיי זאלן זיך איינס דאס אנדערע נעמען. און תיכף ווי מע האט אנגיהויבן דערפון צו שמוסן, איז דאס זיי אלע זייער גיפעלן, האט מען זיי משדד גיווען. לושמיר וויא מאכט מען זיי חתונה, האבן זיי זיך מיישב גיווען, באשר אין דעם און דעם טאג, וועט זיין באם מלך מינינעס, וועלן אהין גיין אלע בעטלירס וועלן

קצח סיפורי מעשה יג מהז' בעטלירס מעשיות

הבעטלירש וממה שיבקשו לעצמן שם בשר ולחם. מזה יעשו חתונה. וכן היה והלכו לשם על המינינים כל הבעטלירס ובקשו להם לחם ובשר וגם קיבצו מה שנשתייר מן הסעודה בשר ולחם (שקורין קוליטש) והלכו וחפרו בור גדול שיהי' מחזיק מאה אנשים. וכיסו אותו עם קנים ועפר וזבל. ונכנסו לשם כולם. ועשו שם חתונה לאלו הבנים הנ"ל. והכניסו אותם לחופה. והיו שמחים שם מאד מאד. וגם החתן והכלה היו שמחים מאד. והתחילו לזכור החסדים שעשה עמהם הש"י בהיותם ביער. והיו בוכים והיו מתגעגעים מאד איך לוקחין לכאן את הבעטליר הראשון העור שהביא לנו לחם ביער. ותיכף ומיד בתוך שהיו מתגעגעים מאד אחרי הבעטליר העור. ענה ואמר הנני. הנה באתי אצליכם על החתונה. ואני נותן לכם מתנה לדרשה שקורין (דרשה גישאנק) שתהיו זקנים כמוני. כי בתחילה ברכתי אתכם בזה. ועכשיו אני נותן לכם זאת במתנה גמורה לדרשה. שתחיו חיים ארוכים כמוני. ואתם סוברים שאני עור. אין אני עור כלל. רק שכל זמן העולם כולו אינו עולה אצלי כהרף עין. (וע"כ הוא נדמה כעור כי אין לו שום הסתכלות כלל על העולם מאחר שכל זמן העולם אינו עולה אצלו כהרף עין ע"כ אין שייך אצלו הסתכלות וראיה בזה העולם כלל) ואני זקן מאד ועדיין אני יניק לגמרי (היינו יונג) ולא

זיי זיך דארטן אויסגעפֿען קוליטש און פֿלייש, דער פון וועט מען זיי מאכן חתונה. איז אזו גיווען, זענען אלע בעטלערס גיגאנגען אויף די מיניענעס, און האבן זיך אויסגיבעטן פֿלייש און ברויט, און זיי האבן נאך פארנומען וואס ס'ע איז גיבליבן פון דער סעודה, פֿלייש און קוליטש. און זענען גיגאנגען, און האבן זיך אויסגיגראבן. א גרויסן גרוב, וואס ס'ע זאל אין איהם קענען אריין הונדערט מענטשן. און זיי האבן איהם צוגידעקט מיט פֿרוטעס, און מיט ערד, און מיט מיסט. און זיי זענען אהין אלע אריין גיגאנגען. און זיי האבן דארט גימאכט חתונה די קינדער, און זיי האבן זיי גישטעלט א חופה. און זיי זענען דארט זייער זייער פֿריילעך גיווען, און די חתן פֿלה זענען אויף זייער פֿריילעך גיווען. האבן זיך חתן פֿלה אנגיהויבן צו דערמאנען, די חסדים וואס השי"ת האט מיט זיי גיטאן, אז זיי זענען גיווען אין וואלד. און זיי האבן אנגיהויבן צו וויינען, און זיי האבן זייער גיבענקט, וויא נעמט מען דא דעם ערשטן בעטלער, דעם בלינדן, וואס ער האט אונז גיבראכט ברויט אין וואלד. וויא זיי האבן אזוי גיבענקט, נאך דעם בלינדן בעטלער, דער ווייל רופט ער זיך אן, איך בין דא. איך בין גיקומען צו אייך אויף דער חתונה. און איך שענק אייך דרשה גישאנק, אז איהר זאלט זיין אזוי אלט וויא איך. ווארן פֿריער האב איך אייך דאס גיוואונטשן, אז איהר זאלט זיין אזוי אלט וויא איך. היינט שענק איך אייך דאס דאזיגע במתנה גמורה דרשה גישאנק, אז איהר זאלט זיין אזוי אלט ווי איך. איהר מיינט, אז איך בין א בלינדער, איך בין גאר ניט בלינד. גאר די גאנצע וועלט, טרעפט ביי מיר ניט אן כהרף עין, (דהיינו וויא איין אויגנבליק איבער דעם האט ער א פנים וויא בלינד, ווארן ער טוט גאר קיין שום קוק אין דער וועלט ניט אריין. ווארן די גאנצע וועלט, טרעפט ביי איהם גאר ניט אן אפילו ווי איין אויגנבליק, איבער דעם גישיקט זיך ביי איהם גאר ניט קיין זעהן, און קיין קוק אין דער וועלט.) ווארן איך בין זייער אלט, און איך בין נאך גאר יונג, און איך האב נאך גאר ניט אנגיהויבן צו לעבן, און בין פֿארט זייער אלט. און ניט איך אליין זאג דאס, נאר איך האב א הספֿמה דרויף פון דעם גרויסן אדלער.

התחלתי עדיין לחיות כלל ואעפ"כ אני זקן מאד ולא אני בעצמי אומר זאת רק שיש לי הסכמה על זה מהנשר הגדול. ואספר לכם מעשה. (כל זה הוא דברי העור הנ"ל) כי פעם אחד הלכו אנשים בספינות הרבה על הים. ובא רוח סערה ושיבר את הספינות והאנשים ניצלו ובאו אל מגדול א'. ועלו אל המגדול. ומצאו שם כל המאכלים ומשקאות ומלבושים וכל מה שצריכים והי' שם כל טוב וכל התענוגים שבעולם. ענו ואמרו. שכ"א יספר מעשה ישינה מה שהוא זוכר מזכרון הראשון היינו מה שהוא זוכר מעת שהתחיל אצלו הזכרון. והיו שם זקנים ונערים. והיו מכבדים את הזקן הגדול שביניהם שיספר בתחילה ענה ואמר. מה אספר לכם. אני זוכר גם כשחתכו את התפוח מן הענף. ולא ידע שום א' מה הוא אומר אך היו שם חכמים ואמרו. בוודאי זאת היא מעשה ישינה מאד וכיבדו את השני שיספר. ענה הב' שלא הי' זקן כמו הראשון. זאת היא מעשה ישינה (בלשון תימה) זאת המעשה אני זוכר ג"כ אבל אני זוכר גם כשהי' הנר דולק. ענו ואמרו שם. זאת היא מעשה ישינה ביותר מהראשונה. והי' פלא אצלם שזה הב' שהוא יניק מהראשון וזוכר מעשה ישינה יותר מהראשון וכיבדו את הג' שיספר ענה ואמר הג' שהי' יניק יותר. אני זוכר גם כשהתחיל בנין הפרי דהיינו כשהתחיל להתרקם הפרי ענו ואמרו זאת היא מעשה ישינה ביותר. ענה

איה וועל אייך דער ציילן א מעשה. (דאס רעט אלץ דער פלינדער בעטלער) אַמאל זענען גיגאנגען מענטשן אויף א סאך שיפן, אויף דעם ים. איז גיקומען א ריח סערה, (דהיינו א שטורעם ווינט) און האט צובראכן די שיפן. און די מענטשן זענען ניצול גיווארן, זענען די מענטשן גיקומען צו איין טורעם, זענען זיי ארויף אויף דעם טורעם. און זיי האבן דארט גיפונען אלערליי מאכלים, און משקאות, און מלבושים, און וואס מע באדארף. און סע איז דארטן גיווען כל טוב, און אלע תענוגים וואס אין דער וועלט. האבן זיי זיך אנגירופן אז איטליכער זאל דערציילן איין אלטע מעשה. וואס ער גידענקט נאך פון דעם ערשטן זכרון. דהיינו וואס ער גידענקט זינט סע האט זיך ביי איהם אנגיהויבן דער זכרון. איז דארטן גיווען אלטע און יונגע, האט מען מכבד גיווען, דעם גרעסטן זקן וואס סע גיווען צווישן זיי, אז ער זאל צום ערשטן דערציילן. האט ער זיך אנגירופן (דהיינו דער עלצטער זקן), וואס זאל איך אייך דער ציילן, איך גידענק נאך, אז מע האט אפגישניטן דאס עפעלע פון דער צווייג. האט קיינער נישט פארשטאנען וואס ער זאגט. לוישמיר סע איז דארט גיווען חכמים, האבן זיי גיזאגט, אוןא, דאס איז א גאנץ אלטע מעשה. האט מען דערנאך מכבד גיווען דעם אנדערן זקן, וואס ער איז גיווען יונגער פון דעם ערשטן. אז ער זאל דערציילן. האט זיך דער אנדערער אנגירופן, אט דאס איז איין אלטע מעשה. (מיט א לשון ווי איינער פאר ווינדערט זיך.) איך גידענק די מעשה, און איך גידענק נאך אפילו אז דאס לעכט האט גיברענט. האבן זיי זיך דארט אנגירופן, האט דאס איז נאך איין עלטערע מעשה פון דער ערשטער. און סע איז ביי זייא א חידוש גיווען, וואס דער אנדערער איז זיך יונגער, און גידענקט איין עלטערע מעשה פון דעם ערשטן. דער נאך האט מען מכבד גיווען דעם דריטן זקן, אז ער זאל דער ציילן. און דער דריטער איז נאך יונגער גיווען. האט דער דריטער זיך אנגירופן.

הד' שהי' יניק עוד יותר. אני זוכר גם כשהוליכו הגרעין לנטוע הפרי ענה הה' שהי' יניק עוד יותר. אני זוכר גם החכמים שהם היו חושבים וממציאים את הגרעין. ענה השישי וכו' שהוא זוכר גם את הטעם של הפרי קודם שנכנס הטעם בתוך הפרי. ענה הזיכור ואמר שהוא זוכר גם הריח של הפרי קודם שנכנס בפרי. ענה הח' ואמר שהוא זוכר גם המראה של הפרי קודם שנמשכה על הפרי. ואני (היינו זה הבעטליר העור שמספר כל זה) הייתי אז תינוק לגמרי והייתי ג'כ שם. ועניתי ואמרתי להם אני זוכר כל אלו המעשיות ואני זוכר לאו כלום (און איך גידענק גאר נישט) ענו ואמרו. זאת היא מעשה ישינה מאד יותר מכולם. והיה חידוש גדול אצלם שהתינוק זוכר יותר מכולם. בתוך כך בא נשר גדול ודפק על המגדול. ואמר להם. חדלו עוד מלהיות עניים. שובו אל האוצרות שלכם והיו משתמשים באוצרות שלכם. ואמר להם שיצאו מן המגדול כדרך זקנותם שכל מי שזקן יותר. יצא תחילה. והוציא כולם מן המגדול והוציא תחילה את התינוק הנ"ל כי באמת הוא זקן יותר מכולם. וכן כל מי שהיה יניק יותר הוציא קודם והזקן הגדול הוציא באחרונה כי כל מי שהי' יניק יותר הי' זקן יותר

איך גידענק נאך אפילו אז סע האט זיך גאר אָנגיהויבן דער בנין פון דער פרי אז די פרי האט גאר אָנגיהויבן צו ווערן א פרי. האבן זייא זיך אָנגירופן דארט, דאס איז זיך נאך איין עלטערע מעשה. דער נאך האט זיך דער פערדער זקן אָנגירופן, וואס ער איז נאך יונגער גיווען. איך גידענק נאך אפילו אז מע האט גיפירט דאס קערנדל מע זאל פלאנצן די פרי. האט זיך דער פיפטער אָנגירופן. וואס ער איז נאך יונגער גיווען, איך גידענק נאך אפילו די חכמים וואס זיי האבן אויסגיסטראכט דאס קערנדל. האט זיך דער זעקסטער, וואס ער איז נאך יונגער גיווען, אָנגירופן, איך גידענק נאך אפילו דעם טעם פון דער פרי, איך גידענק נאך אפילו דעם טעם פון דער פרי, איך גידענק נאך אפילו דעם טעם פון דער פרי. האט זיך דער זיבעטער אָנגירופן, איך גידענק נאך אפילו דעם ריח פון דער פרי, איך גידענק נאך אפילו דעם ריח פון דער פרי. האט זיך דער אריין אין דער פרי. האט זיך דער אכטער אָנגירופן, איך גידענק נאך אפילו די מראה פון דער פרי, איך גידענק נאך אפילו דעם פרי. און איך בין נאך דעמאלט גיווען גאר א קינד. (דהיינו דער פלינדער בעטלער וואס ער דער ציילט דאס אלץ) און איך בין אויך דארט גיווען, האב איך מיד אָנגירופן, איך גידענק די אלע מעשיות, און איך גידענק גאר נישט. האבן זיי זיך אָנגירופן, האט דאס איז אגאנץ אלטע מעשה, עלטער פון אלע, און סע איז ביי זיי א גרויס חידוש גיווען, וואס דאס קינד גידענקט מער פון אלע. דער ווייל איז אָנגיקומען א גרויסער אדלער, און האט אָנגיקלאפט אויף דעם טורעם. און ער האט צו זיי גיזאגט, הערט אויף צו זיין ארימע לייט, קערט אייך אום צו אייערע אוצרות. און ניצט מיט אייערע אוצרות. און ער האט צו זיי גיזאגט, אז זיי זאלן ארויס גיין פון דעם טורעם עלטער נאך עלטער, ווער סע עלטער זאל פריער ארויס גיין. האט ער זיי אלע ארויס גינומען פון דעם טורעם. האט ער פריער דאס קינד ארום גינומען, ווארן צום אמת איז ער זיך עלטער פון זיי אלע. און ווער סע איז יונגער גיווען האט ער אים פריער ארום גינומען. און דעם עלצטן זקן, האט ער גאר צום סוף ארויס גיפירט. ווארן ווער סע איז גיווען יונגער, דער איז זיך גיווען עלטער. (ווארן וואס יונגער האט ער זיך אלץ איין עלטערע מעשה דער ציילט.) און דער עלצטער זקן דער איז גיווען יונגער פון זיי אלע.

כנ"ל והזקן שבהם הי' יניק יותר מכולם. ואמר להם (הנשר הגדול הנ"ל) אני אפרש לכם את המעשיות שסיפרו כל הנ"ל. כי זה שסיפר שהוא זוכר גם כשחתכו את התפוח מן הענף. היינו שהוא זוכר גם כשחתכו את טבורו. (היינו שגם את המעשה הזאת שנעשה עמו תיכף בעת ההולדה בעת שחתכו את טבורו גם את זה הוא זוכר) והב' שאמר שזוכר בשעה שהי' הנר דולק. היינו שהוא זוכר גם כשהי' בעיבור שהי' נר דולק על ראשו. וזה שאמר שזוכר גם בעת שהתחיל ריקום הפרי היינו שזוכר גם כשהתחיל להתרקם הגוף דהיינו בעת יצירת הולד. וזה שזוכר בעת שהיו מוליכים הגרעין לנטוע הפרי. היינו שזוכר גם כשנמשכה הטיפה בעת הזווג. וזה שזוכר את החכמים שהיו ממציאים את הגרעין. היינו שזוכר גם כשהי' הטיפה עדיין במוח. (כי המוחין ממציאים את הטיפה) וזה שזוכר את הטעם היינו הנפש. והריח היינו הרוח. והמראה היינו הנשמה. והתנינוק אמר שזוכר לאו כלום. כי הוא למעלה מן הכל וזוכר אפי' מה שהוא קודם מנר"נ שהוא בחי' אין. ואמר להם חזרו אל הספינות שלכם שהם הגופית שלכם שנשכרו

האט זיך דער גרויסער אדלער צו זיי אַנגירופן, איך וועל אייך מפרש זיין די אלע מעשיות, וואס די אלע האבן דער ציילט. דער האט דער ציילט אז ער גידענקט נאך, אז מע האט אפגישניטן דאס עפעלע פון דער צווייג, מיינט ער, ער גידענקט נאך אפילו אז מע האט איהם אפגישניטן דעם נאפל. (כלומר אפילו דאס וואס מיט איהם האט זיך גיטאן תיכף וויא ער איז גיבוירן גינארן, אז מע האט איהם אפגישניטן דעם נאפל, אפילו דאס גידענקט ער אויף) און דער אנדערער, וואס ער האט גיזאגט, ער גידענקט נאך אפילו אז דאס לעכט האט גיברענט, מיינט ער, ער גידענקט נאך אז ער איז גיווען בעיבור, וואס דעמאלט ברענט א לעכט אויף דעם קאפ. (ווארן אזוי שטייט אין דער גמרא אז דעמאלט אז דאס קינד איז ביי דער מוטער אין בויה, דעמאלט ברענט א לעכט אויף זיין קאפ וכו') און דער וואס ער האט גיזאגט אז ער גידענקט נאך אפילו אז סע האט אַנגיהויבן צו ווערן א פרי. דאס איז, ער גידענקט נאך אפילו ווי זיין גוף האט אַנגיהויבן צו ווערן, דעמאלט אז דאס קינד הייבט נאר אן פאשאפן צו ווערן. און דער גידענקט נאך, דעמאלט, אז מע האט גיפירט דאס קערנדל צו פלאנצן די פרי. דאס איז, ער גידענקט נאך אפילו ווי די טפה איז נמשך גינארן. און דער גידענקט נאך די חכמים וואס זיי האבן אויסגיסטראכט דאס קערנדל. מיינט ער, ער גידענקט נאך, אפילו אז די טפה איז נאך גיווען אין מוח. און דער גידענקט נאך דעם טעם, דאס איז דאס נפש. און דער ריח, דאס איז דער רוח. און די מראה. דאס איז די נשמה. און דאס קינד האט גיזאגט ער גידענקט גאר ניט. ווארן ער איז גרעסער פון זיין אלע. און ער גידענקט אפילו וואס סע גיווען פאר נפש רוח ונשמה. דרום האט ער גיזאגט, ער גידענקט גאר ניט (כלומר ער גידענקט נאך אז סע גאר ניט גיווען. גידענקט ער אפילו וואס דארט האט זיך גיטאן וואס דאס איז העכער פון אלע) און דער גרויסער אדלער האט צו זיי גיזאגט, קערט אייך אום צו אייערע שיפן. דאס זענען אייערע גופין וואס זיי זענען צו פראכן גינארן, זיי וועלן ווידער גיבויעט ווערן. היינט קערט אייך אום צו זיי, און ער האט זיי גיפערנטשט. און צו מיר, (דהיינו צום פלינדן בעטלער וואס ער דערציילט דאס אלץ) האט ער גיזאגט. (דהיינו דער גרויסער אדלער) די

שיחזרו ויבנו. עתה חזרו אליהם ובירך אותם. ולי (היינו זה הבעטליר העור שה' תינוק אז שהוא מספר כל זה) אמר הנשר הגדול הנ"ל אתה בא עמי כי אתה כמותי כי אתה זקן מאד ועדיין אתה יניק מאד ועדיין לא התחלת לחיות כלל ואעפ"כ אתה זקן מאד וגם אני כך כי אני זקן ועדיין אני יניק וכו'. נמצא שיש לי הסכמה מאותו הנשר הגדול (שאני חי חיים ארוכים כנ"ל) ועתה אני נותן לכם חיים ארוכים שלי במתנה לדרשה. ונעשה שם שמחה וחדוה גדולה ועצומה מאד מאד:

ביום השני של שבעת ימי המשתה חזרו וזכרו הזוג הזה את הבעטליר השני היינו החרש שהחיה אותם ונתן להם לחם. והיו בוכים ומתגעגעים איך לוקחין לכאן את אותו הבעטליר החרש שהחיה אותנו כנ"ל. בתוך שהיו מתגעגעים אחריו והנה הוא בא ואמר הנני ונפל עליהם ונשק אותם ואמר להם עתה אני נותן לכם במתנה שתהיו כמוני. שתחיו חיים טובים כמוני. כי בתחילה ברכתי אתכם בזה ועתה אני נותן לכם חיים טובים שלי במתנה גמורה לדרשה. ואתם סוברים שאני חרש. אין אני חרש כלל. רק שכל העולם כולו אינו עולה אצלי לכלום שאשמע החסרון שלהם. כי כל הקולות כולם הם מן חסרונות. כי כ"א וא' צועק על חסרונו. ואפי' כל השמחות שבעולם כולם הם רק מחמת החסרון ששמח על החסרון שחסר לו ונתמלא.

קום מיט מיר ווארין דו ביסט אזו ווי איך. ווארין דו ביסט זייער אלט. און גאר יונג. און דו האסט נאך גאר ניט אן גיהובין צו לעבין און דו ביסט פארט זייער אלט. און איך בין אויך אזו. ווארין איך בין זייער אלט. און בין נאך גאר יונג וכו'. נמצא האב איך אה הסכמה פון דעם גרוסין אדלער. אז איך בין זייער אלט און בין גאר יונג וכו'. היינט שענק איך אייך במתנה גמורה דרשה גישאנק. אז איר זאלט זין אזו אלט וויא איך. איז דאךט גווארין אה גרוסע שמחה און זייער אה גרוסע חדוה. און זייא זענען זייער פרייליך גווען:

אין דעם אנדערין טאג פון שבעת ימי המשתה. האבין זיך דיא חתן פלה ווידער דער מאנט. אין דעם אנדערין בעטלער. וואס ער איז גווען אה טופער וואס ער האט זיי מחיה גווען. און האט זייא גיגעבין ברויט. און זיי האבין גוויינט און גבענקט. וויא נעמט מען דא אהער דעם טובין בעטלער וואס ער האט אונז מחיה גווען. דער ווייל. ווי זיי האבין אזו גבענקט נאך אים. דער ווייל קומט ער אריין. און זאגט איך בין דא. און איז אוף זיי ארום גפאלין און האט זיי גקושט. און ער האט צו זיי גזאגט. היינט שענק איך אייך במתנה. אז איר זאלט זיין אזו וויא איך אז איר זאלט לעבין. אזו אה חיים טובים (פלומר אה גוט לעבין) אזו ווי איך. ווארין פרייר האב איך אייך גיבענטשט דער מיט. היינט שענק איך אייך מיינ חיים טובים במתנה גמורה דרשה גישאנק: איר מיינט. איך בין טויב. איך בין גאר ניט טויב. נאר דיא גאנצע וועלט. טרעפט פייא מיר גאר ניט אן אז איך זאל הערין זייער חסרון. ווארין גאר אלע קולות פון דער וועלט. זענען אלע נאר פון חסרונות. ווארין איטליכער שרייט אוף זיין חסרון. דהיינו אוף דעם וואס סע גייט אים אפ. און אפילו אלע שמחות פון דער וועלט.

ואצלי כל העולם כולו אינו עולה לכלום. שיכנסו באזני החסרון שלהם. כי אני חי חיים טובים שאין בהם שום חסרון. ויש לי הסכמה על זה שאני חי חיים טובים מן המדינה של עשירות וחיים טובים שלו היו שהי' אוכל לחם ושותה מים. (וסיפר להם) כי יש מדינה שיש בה עשירות גדול. שיש להם אוצרות גדולים. פ"א נתקבצו. והתחיל כ"א להתפאר עם חיים טובים שלו. איך הוא חי חיים טובים. וכן סיפר כל אחד וא' מסדר החיים טובים שלו. ועניתי ואמרתי להם. אני חי חיים טובים שהם טובים יותר מחיים טובים שלכם. והא ראוי' כי אם אתם חיים חיים טובים. אראה אם תוכלו להושיע את מדינה פלונית היות שיש מדינה שהי' להם גן והיה באותו הגן פירות שהי' להם כל מיני טעמים שבעולם גם הי' שם כל מיני ריחות שבעולם. גם היו שם כל מיני מראה כל הגוונים וכל (הקווייטיו) שבעולם הכל היה שם באותו הגן. והי' על הגן גנני א' שקורין (אגראדניק) והיו בני אותו המדינה חיים חיים טובים ע"י אותו הגן. ונאבד שם הגנני. וכל מה שהי' שם באותו הגן. בוודאי מוכרח להיות כלה ונפסק. מאחר שאין שם הממונה דהיינו הגנני. אבל אעפ"כ היו יכולים לחיות מן הספחים

זענען אלע נאר פון חסרונות. וואס מע פרייט זיך אויף דעם וואס סע איז אים אפ גאנגען. און היינט האט ער דאס וואס סע איז אים אפ גאנגען. און ביי מיר טרעפט די גאנצע וועלט גאר נישט אן. אז איך זאל הערין זייער חסרון. ווארין איך לעב אזו אה חיים טובים וואס סע האט גאר קיין שום חסרון נישט. און איך האב אה הסכמה דרויף אז איך לעב חיים טובים. פון דער מדינה פון עשירות. און זיין חיים טובים איז גווען. ער האט גיגעסין ברויט און גיטרונקען וואסער. (האט ער זיך דער ציילט). באשר סע פאר האנדן אה מדינה וואס אין איר איז גרוס עשירות. זיי האבין גרוסע אוצרות. אמאל זענען זיי זיך צום אויף גיקומען די עשירים. האט זיך איטליכער אן גיהובין צו פארממען מיט זיין חיים טובים. ווי אזו ער לעבט חיים טובים. און איטליכער האט דער ציילט. דעם סדר פון זיין חיים טובים. האב איך מיד אן גירופן און האב גזאגט צו זיי (דהיינו דער טויפער בעטלער וואס ער דער ציילט דאס אלץ) איך לעב חיים טובים בעסערע פון אייך. והא ראה. ווארין אז איר לעבט חיים טובים העלפט זע דער מדינה. ווארין סע פאר האנדן אה מדינה וואס זיך האבין גיהאט אה גארטין און אין דעם גארטין איז גווען פירות וואס זיך האבין גיהאט אלירליי טעמים וואס אין דער וועלט. און זיך האבין גיהאט אלירליי ריחות וואס אין דער וועלט. און סע דארט גווען אין דעם גארטין אלירליי מראות. וואס פאר אפארב און אלע קווייטיו וואס אין דער וועלט. איז אלץ גווען דארט אין דעם גארטין. און סע גווען איבער דעם גארטין איין אגראדניק (דהיינו דער וואס ער זעהט צו דעם גארטין) פלעגט די מדינה צו לעבין חיים טובים דארף דעם גארטין. איז דארט דער אגראדניק פאר פאלין גווארין. מיילא וואס סע איז דארט דא אין דעם גארטין. מוז בוודאי שוין גאר צו נישט ווערין ווארין סע איז זיך שוין נישט דא דער אגראדניק. וואס ער זאל דעם גארטין צו זעהן און זאל זיך פארין ארום אים וואס מע בדארף ארום דעם גארטין צו טאן. לושמיר זיך וואלטין נאך גיקאנט לעבין פון דיא ספחים פון דעם גארטין (דהיינו פון דעם ווידער וואקסונג. דהיינו דאס וואס סע וואקסט אין אה גארטין

שבגן. ובא עליהם מלך אכזר על אותה המדינה ולא הי' יכול לעשות להם דבר. והלך וקלקל את החיים טובים של המדינה שהי' להם מן הגן. ולא שקלקל את הגן רק שהשאיר שם באותה המדינה ג' כתות עבדים וצוה עליהם שיעשו מה שפקד עליהם. ועי' קילקלו את הטעם. שע' מה שעשו שם. כל מי שירצה לטעום איזה טעם יהי' טעם נבילה. וכן קילקלו את הריח. שכל הריחות יהי' להם ריח חלבנה. וכן קילקלו את המראה שהחשיכו את העינים כאלו יש עננים ועבים. (הכל ע' מה שעשו שם כאשר צוה עליהם מלך האכזר כנ"ל) ועתה אם אתם חיים חיים טובים. אראה אם תוכלו להושיע אותם ואני אומר לכם (כל זה דברי החרש הנ"ל) שאם לא תושיעו אותם יוכלו הקילקולים הנ"ל של אותו המדינה להזיק לכם ג"כ. והלכו העשירים הנ"ל אל אותו המדינה. וגם אני הלכתי עמהם. וגם בדרך הילוכם היו חיים ג"כ כ"א וא' חיים טובים שלו. כי היו להם אוצרות כנ"ל. כשבאו סמוך להמדינה. התחיל להתקלקל גם אצלם הטעם ושאר הדברים והרגישו בעצמם שנתקלקל אצלם ואמרתי להם. אם

אליין פון דעם וואס ס'פאלט אראפ) איז אן גיקומען אה מלך אכזר. (פלומר איין אום דער בארימיקער) אויף דער מדינה און דער מלך האט זיין גאר ניט גיקענט טאן. איז ער גיגאנגען און האט זיין כליא גימאכט די חיים טובים פון דער מדינה וואס זיי האבן פון דעם גארטן. און ניט ער האט כליא גימאכט דעם גארטן. נאר ער האט איבער גילאזט אין דער מדינה. דריי כתות קנעכט. און ער האט זיי אן גיזאגט. אז זיי זאלן טאן דאס וואס ער האט זיין גהייסן. און דורך דעם וואס זיי האבן דארט גיטאן. דאס וואס דער מלך האט זיי גהייסן. דורך דעם. האבן זיי כליא גימאכט דעם טעם. ווארין דורך דעם וואס זיי האבן דארט גיטאן. דורך דעם האבן זיי גימאכט. אז ווער ס'וועט וועלן פילן אה טעם. זאל דאס האבן אה טעם פון נבילה. און אזו האבן זיי כליא גימאכט דעם ריח אז אלע ריחות זאלן האבן אה ריח פון חלבנה. און אזו האבן זיי כליא גימאכט דיא מראה. ווארין זיי האבן גימאכט. אז ס'זאל זיין טונקיל אין די אוגן. אזו וויא ס'איז אז ס'וואלקינדיק. (דאס האבן דיא דריי כתות קנעכט אלץ אן גיארפעט אין דער מדינה דארף דעם וואס זיי האבן דארט גטאן וואס דער מלך האט זיי גהייסן כנ"ל). היינט אז איר לעבט חיים טובים העלפט זי דער מדינה. (אזו זאגט אלץ דער טופער בעטלער צוא דער מדינה פון עשירות וואס זיי האבן זיך בארימט אז זיי לעבן חיים טובים כנ"ל) און איך זאג אייך אז איר וועט זיי ניט העלפן. וועט עס אייך אויף שאטן. (דהיינו דאס וואס בייא דער מדינה איז פליא גווארין דיא מראה און דער טעם און דער ריח. דאס וועט אייך אויף דער לאנגען) האבן זיך אויף גהובן דיא עשירים הנ"ל. און זענען גגאנגען צו דער מדינה און איך בין אויף מיט זיין גגאנגען. און אויף דעם וועג האבן זיי אויף גלעבט איטליכער זיין חיים טובים ווארין זיי האבן גהאט אוצרות כנ"ל. ווי זיי זענען גיקומען נאהנט צו דער מדינה. האט אן גיהובן בייא זיין אויף פליא צוא ווערן. דער טעם און דיא איבריגע זאכן האבן זייא דער פילט אז ס'איז בייא זיין פליא גווארן. האב איך מ'ה אן גירופן צו זיין. מיידנף היינט אז איר זענט נאך ניט אריין גגאנגען אין דער מדינה. איז שוין בייא אייך פליא גווארין דער טעם און די מראה און דער ריח. וויא

עתה שעדיין לא נכנסתם אצלם כבר נתקלקל אצליכם הטעם וכו' ואיך יהי' אם תכנסו לשם. ומכ"ש איך תוכלו להושיע אותם. ולקחתי לחם שלי ומים שלי ונתתי להם. והרגישו בלחם ומים שלי כל הטעמים (וכל הריחות וכו') ונתתקן מה שנתקלקל אצלם. ובני המדינה הנ"ל היינו המדינה שהי' שם הגן הנ"ל התחילו לפקח על תיקון המדינה שנתקלקל אצלם הטעם וכו' כנ"ל. ונתיישבו. היות שיש מדינה של עשירות (היינו אותו המדינה עצמה הנ"ל) ונראה להם שהגנני שלהם שנאבד (שעל ידו הי' להם חיים טובים) הוא משורש אחד עם אותן בני המדינה של עשירות שיש להם ג"כ חיים טובים. ע"כ היתה עצתם לשלוח אל אותו המדינה של עשירות. ובוודאי יושיעו אותם. וכן עשו ושלחו שלוחים אל אותו המדינה של עשירות. והלכו השלוחים ופגעו בהם (היינו שהשלוחים פגעו בבני אותו המדינה עצמה של עשירות כי הם היו רוצים לילך אצלם כנ"ל) ושאלו את השלוחים להיכן אתם הולכים. השיבו. אנו הולכים אל אותו המדינה של עשירות שיושיעו אותנו ענו ואמרו. אנחנו בעצמינו הם בני אותה המדינה של עשירות ואנו הולכים אצליכם אמרתי אני להם (היינו החרש שמספר כל זה אמר להם) הלא אתם צריכים

וועט שון זיין. אז איר וועט אהין אריין גיין. און מכל שכן וויא קאנט איר זיין נאך העלפין. האב איר גינומען מיין ברוט און מיין וואסער. און האב זיין גיגבן. האבין זיי גפילט אין מיין ברוט און וואסער אלע טעמים (און אלע ריחות וכו') און סע איז ביי זיי פאר רעכט גווארין וואס סע איז בייא זיי פליא גווארין. (דהיינו דער טעם און די מראה און דער ריח) און יענע מדינה. דהיינו די מדינה וואס בייא זיי איז גווען דער גארטין (וואס ביי זיין האט מען פליא גמאכט דעם טעם וכו' כנ"ל) האבין זיי זיך אן גיהובין ארום צו קוקן אז זיי זאלן פאר רעכטן די מדינה וואס ביי זיי איז פליא גווארין דער טעם וכו' האבין זיין מיישב גווען. באשר סע איז פאר האנדלן אה מדינה פון עשירות (דהיינו טאקע די מדינה פון עשירות הנ"ל וואס דער בעטלער האט מיט זיין גשמוסט כנ"ל) איז זיי גפעלין (דהיינו דער מדינה וואס דער גארטין איז דארטין גווען איז זיי גפעלין) אז דער אגראנדיק זייערער וואס ער איז פאר פאלין גווארין (וואס דורך אים האבן זיי גלעבט חיים טובים) איז ער פון איין שורש מיט דער מדינה פון עשירות. וואס זיי לעבין אויף חיים טובים. איבער דעם איז זיין גפעלין די עצה. אז זיין זאלן שיקן צו דער מדינה פון עשירות. זיין וועלין זיי בוודאי העלפין. האבין זיין אזו גטאן. און זיין האבין גשיקט שלוחים צו דער מדינה פון עשירות. זענען די שלוחים גגאנגען האבין זיין איינס דאס אנדערע בגעגנט. (דהיינו די שלוחים האבין זיך בגעגנט מיט דער מדינה פון עשירות אויף דעם וועג. ווארין די מדינה פון עשירות האט זיך צו זיי גוואלט גיין כנ"ל) האבין זיי גפרעגט די שלוחים וואו הין גייט איר. האבין זיי גענפערט מיר גייען צו דער מדינה פון עשירות אז זיי זאלן אונז העלפין. האבין זיי זיך אן גרופין. מיר זענען דאס אליין די מדינה פון עשירות. און מיר גייען צו איר. האב איר מיר אן גירופין (דהיינו דער טופער בעטלער וואס ער דער ציילט דאס אלץ) צו זיי. איר פדארפט זיך צו מיר. ווארין איר קאנט זיך נישט גיין אהין און זאלט זיין העלפין כנ"ל. (ווארין אז זיין זענען נאר גווען נאהנט צו דער מדינה האט זיי אליין שון אויף גשטאט. מכל שכן וכו' כנ"ל) בכך פלייבט איר דא און איר וועל

אלי. כי אתם לא תוכלו לילך לשם להושיע להם כנ"ל. ע"כ אתם תשארו כאן. ואני אלך עם השלוחים להושיע להם. והלכתי עמהם ונכנסתי במדינה באיזה עיר ובאתי וראיתי. שבאים אנשים ואומרים איזה דבר הלצה שקורין (ווערטיל) ואח"כ מתקבצים עליהם עוד איזה בני אדם עד שנעשה איזה קיבוץ ואומרים איזה דברי הלצות (היינו ווערטילד) והם מחייכים ושוחקים. והטיתי אזני ושמעתי שהם מדברים ניבול פה. וזה אומר דברי ניבול פה וזה אומר בדקות יותר וזה שוחק וזה יש לו הנאה וכיוצא. אח"כ הלכתי להלן לעיר אחרת וראיתי ששני בני אדם מריבים זה עם זה מחמת איזה מו"מ. והלכו אל הב"ד לדין. ופסק להם הב"ד זה זכאי וזה חייב ויצאו מן הב"ד. אח"כ חזרו ונתקוטטו זה עם זה ואמרו שאינם רוצים זה הב"ד רק הם רוצים ב"ד אחר ובחרו להם ב"ד אחר. (כי מאחר שהם מרוצים על אותו הב"ד שבחרו להם יכולים לדון לפניהם) ודנו לפני אותו הב"ד. אח"כ חזרו ונתקוטטו א' מאלו עם אחר. ובחרו להם ב"ד אחר. וכן היו מריבים ומתקוטטים שם ובחרו להם כמה בתי דינים עד שכל העיר היתה מליאה מבתי דינים. והסתכלתי שזה מחמת שאין שם אמת. ועתה זה מטה דין ונושא פנים לזה. ואח"כ חבירו נושא פנים לו כי הם מקבלים שוחד ואין

גיין מיט דיא שלוחים. צו העלפין זיי. בין איך גגאנגען מיט דיא שלוחים. און בין גיקומען אין דער מדינה אריין. בין איך אריין גיקומען אין אה שטאט אריין. האב איך גזעהן. סע קומען מענטשן. און סע זאגט איינער אה ווערטיל. און דער נאך זענען נאך צו גיקומען מענטשן בין סע גוריון אה רעדיל מענטשן און זיי האבין גזאגט ווערטילד. און זיין האבין גילאכט האב איך מיר צו גהערט וואס שמוסין זיין. האב איך גהערט. זיי ריידין ניבול פה. און דער זאגט אה ווערטיל פון ניבול פה. און דער זאגט אפטייל איידלער און דער לאכט און דער האט הנאה און דעסט גלייכין אזו וויא דער שטייגער איז. דער נאך בין איך ווייטער גגאנגען אין איין אנדערע שטאט. (פון דער מדינה) האב איך גזעהן צוויי מענטשן קריגין זיך. איינער מיט דעם אנדערן. מחמת עפעס אה משא ומתן. זענען זיי גגאנגען צום בית דין זיך לדון. האט זיי דאס בית דין גפסקית. דער איז זכאי און דער איז חייב. זענען זיין ארום גגאנגען פון דעם בית דין דער נאך האבין זיין ווידער צוא קריגט. און האבין גזאגט אז זיי ווילן שון ניט דאס בית דין נאר זיי ווילן איין אנדער בית דין. האבין זיי זיך אוס גקליבן איין אנדער בית דין. האבין זיי זיך גילאדין פאר זענעם בית דין. דער נאך האט זיך ווידער צו קריגט איינער פון דיא דאזיגע מיט איין אנדערן האבין זיין ווידער אוס גקליבן איין אנדער בית דין. און אזו האבן זיי זיך דארט ווייטער צוא קריגט. דער מיט דעם. און דער מיט דעם. און זיין האבין זיך אוס גקליבן אלע מאל איין אנדער בית דין. בין דיא גאנצע שטאט איז פול גווען מיט בתי דינים. האב איך אקוק גטאן. האב איך גזעהן. אז דאס איז מחמת סע איז דארט קיין אמת ניט דא. און היינט איז דער מטה דין און איז נושא פנים צו דעם. (כלומר ער חנפית זענעם און פסקית אים צו) און דער נאך איז יענער נושא פנים אים (כלומר דער נאך פסקית יענער ווידער אים צו) ווארין זיי נעמען שוחד און סע איז ביין זיי קיין אמת ניט דא. דער נאך האב איך גזעהן אז זיין זענען פול מיט ניאוף און סע איז דארט

בהם אמת. אח"כ ראיתי שהם מלאים ניאוף ממש ויש שם ניאוף הרבה עד שנעשה כהיתר אצלם ואמרתי להם. שבשביל זה נתקלקל אצלם הטעם והריח והמראה כי זה המלך האכזר השאיר אצלם ג' כתות עבדים הנ"ל שיהיו הולכים ומקלקלים את המדינה שהיו הולכים ומדברים ביניהם ניבול פה והכניסו ניבול פה בתוך המדינה וע"י ניבול פה נתקלקל הטעם שכל הטעמים הם טעם נבילה. וכן הם הכניסו שוחד במדינה. וע"י נחשכו העינים ונתקלקל המראה כי השחד יעור עיני חכמים. וכן הם הכניסו ניאוף במדינה וע"י נתקלקל הריח (וע' במ"א בדברינו שע"י ניאוף נפגם הריח) ע"כ תראו לתקן את המדינה מג' עבירות אלו ולחפש אחרי האנשים הנ"ל ולגרשם. ואז כשתתקנו ג' עבירות אלו לא די שיתתקן הטעם והמראה והריח כי אם גם הגנני שנאבד יוכל ג"כ להמצא ועשו כן. והתחילו לתקן את המדינה מג' עבירות אלו. וחפשו אחרי האנשים הנ"ל והיו תופסים את איזה אדם ושואלין אותו מהיכן באת

זייער פיל ניאוף ביז סע איז שון גאר ביי זיי גווארין ווי אה היתר. האב איך זיי גזאגט. אז דער איבער איז ביי זיין פליא גווארין. דער טעם און דער ריח און די מראה גווארין דער מלך דער אכזר הנ"ל. ער האט ביי זיי איבער גלאזט. די דריי כתות קנעכט הנ"ל. אז זיין זאלין אים גיין און זיי זאלין פליא מאכן די מדינה. גווארין זיי זענען אום גגאנגען און האבין גירעט צווישן זיין ניבול פה. און זיי האבין אריין גבראכט ניבול פה אין דער מדינה אריין. און דורך ניבול פה איז זיין דורך דעם פליא גווארין דער טעם אז אלע טעמים האבין איין טעם פון נבילה. און אזו האבין זיי אריין גבראכט שוחד אין דער מדינה אריין און דורך דעם איז ביי זיי פליא גווארין דיא מראה און סע איז ביי זיין טונקיל גווארין אין דיא אוגין. גווארין אזו שטייט כי השוחד יעור עיני חכמים. כלומר שוחד מאכט בלינד דיא אוגין. און אזו האבן די קנעכט אריין גבראכט ניאוף אין דער מדינה. און דורך דעם איז פליא גווארין דער ריח גווארין דורך ניאוף ווערט פליא דער ריח. (און דאס האט עס דער מלך אכזר איבער גלאזט דריי כתות קנעכט אין דער מדינה. און האט זיין גהייסן אז זיין זאלין אום גיין און זיי זאלין אריין ברענגען דיא דריי עבירות אין דער מדינה. און דורך דעם איז ביי זיי פליא גווארין די מראה און דער טעם און דער ריח כנ"ל) בכך זאלט איר זעהן פאר רעכטין דיא מדינה פון דיא דריי עבירות. און איר זאלט נאך זוכין נאך די מענטשן (דהיינו נאך די קנעכט וואס זיין האבין עס אריין גבראכט די דריי עבירות אין דער מדינה כנ"ל) און איר זאלט זיי פאר טרייבן. און אז איר וועט אזו טאן. און איר וועט אפ רייניקן די מדינה פון די דריי עבירות זאג איך אייך. אז לא די וואס סע וועט ביי אייך פאר רעכט ווערן דער טעם און די מראה און דער ריח, נאך מער. אפילו דער אגראנדיק וואס ער איז ביי אייך פאר פאלין גווארין. וועט ער זיך אויך קאנען אפזוכן. האבן זיי אזו גטאן. און זיי האבין אן גיהובין צו רייניקן די מדינה פון די דריי עבירות. און זיי האבין נאך גיזוכט נאך די מענטשן. (דהיינו נאך די קנעכט הנ"ל) און זיי האבין אן גיחאפט אה מענטשן. און זיי האבין אים גיפרעגט. פון וואנעט קומסטו אהער. ביז זיי האבן גיחאפט דיא מענטשן פון דעם מלך אכזר. (דהיינו די דריי כתות קנעכט הנ"ל) און זיין האבין דיא מענטשן ארויס גיטריבן. און זיי האבין אפ גירייניקט די מדינה פון די עבירות. דער ווייל איז גווארין אה רעש. אפשר איז פארט דער משוגענער

לכאן. עד שנתבררו אצלם האנשים של המלך האכזר הנ"ל וגירשו אותם. ותיקנו את המדינה מעבירות הנ"ל. בתוך כך נעשה רעש אפשר אעפ"כ זה המשוגע שהולך ואומר שהוא הגנני. וכל אחד מחזיק אותו למשוגע וזורקין אחריו אבנים ומגרשין אותו. אפשר אעפ"כ אולי הוא. הוא הגנני באמת. והלכו והביאו אותו לפניהם (היינו לפני אלו שישבו ותיקנו את המדינה וגם הוא היינו החרש שמספר כל זה הי' שם) ואמרתי בוודאי זה הוא הגנני באמת (נמצא שנתתקן על ידו המדינה הזאת) נמצא שיש לי הסכמה מאותו המדינה של עשירות שאני חי חיים טובים כי אני תקנתי את המדינה הנ"ל כנ"ל. ועתה אני נותן לכם במתנה את החיים טובים שלי ונעשה שם שמחה גדולה וחדוה רבה מאד: (וכן כל הבעטלירש הנ"ל כולם חזרו ובאו על החתונה ונתנו במתנה לדרשה מה שבתחילה ברכו אותם שיהיו כמותם ועכשיו נתנו זאת במתנה לדרשה): הראשון נתן להם במתנה חיים ארוכים והשני נתן להם במתנה חיים טובים:

ביום הג' חזרו ונזכרו הזוג הזה. והיו בוכים ומתגעגעים איך לוקחין בכאן את הבעטליר השלישי שהי' כבד פה. בתוך כך והנה הוא בא ויאמר הנני. ונפל עליהם ונשק אותם. ואמר להם ג'כ כנ"ל. בתחילה ברכתי אתכם שתהיו כמוני. עתה אני

דער אגראדניק. ווארין סע גייט אום אה משוגענער. און ער זאגט אלץ אז ער איז דער אגראדניק און איטליכער האלט אים פאר משוגע. און מע ווארפט אים נאך שטיינער. און מע טרייבט אים אוועק. טאמער פארט איז טאקע ער דער אגראדניק. איז מען גיגאנגען און מע האט אים גיבראכט. האב איז גיזאגט (דהיינו דער בעטלער דער טובער וואס ער דער ציילט דאס אלץ) אה וודאי איז ער דער אגראדניק (דהיינו דער וואס זיי האבין פריר גיזאגט אז ער איז משוגע) נמצא האב איז אה הסכמה פון דארט אז איז לעב חיים טובים ווארין איז האב זיך פאר רעכט דיא מדינה (און דארף אים האט זיך זיין אפילו דער אגראדניק אפ גיזוכט. האבין זיין ווידער גילעבט חיים טובים כנ"ל) היינט שענק איז במתנה מין חיים טובים. איז דארט גווארין זייער אה גרוסע שמחה און אה גרוסע חדוה. און זיין זענען זייער פרייליך גווארין: דער ערשטער האט זיין גישענקט חיים טובים. דהיינו גוט לעבין. און אזו אלע בעטלערס זענען אלע דער נאך גיקומען אוף דער חתונה און האבין זיי גישענקט דרשה גישאנק דאס דאזיגע וואס זיי האבין זיי פריר גווינטשן אז זיין זאלין זיין אזו וויא זיי. און היינט האבין זיין דאס גישענקט זיי במתנה גמורה דרשה גישאנק:

דעם דריטן טאג. האבין זיך חתן כלה ווידער דער מאנט. און האבין גוויינט און גיבענקט. ווי נעמט מען דא. דעם דריטן בעטליר. וואס ער איז גווען אה כבד פה (דהיינו ער האט גישטאמפילט מיט דעם מויל) דער ווייל קומט ער אריין און זאגט. איז ביז דא. און איז זיין ארום גיפאלין. און האט זיי גיקושט און ער האט זיי אויף אזו גיזאגט כנ"ל. פריר האב איז אייז גיבענטשט. אז איר זאלט זיין אזו ווי איז. היינט שענק איז דרשה גישאנק. אז איר זאלט זיין אזו ווי איז. איר מיינט איז ביז אה כבד פה. איז ביז גאר קיין כבד פה ניט. נאר די דיבורים פון דער וועלט וואס זיי זענען ניט קיין שבחים צום אייבירשטן האבין

נותן לכם במתנה לדרשה שתהיו כמוני. ואתם סבורים שאני כבד פה אין אני כבד פה כלל רק שהדיבורים של העולם שאינם שבחים להש"י אין בהם שלימות (וע"כ הוא נראה ככבד פה. כי הוא ככבד פה מאלו הדיבורים של העולם שאין בהם שלימות) אבל באמת אין אני כבד פה כלל אדרבא אני מליץ ודברן נפלא מאד. ואני יכול לדבר חידות ושירים (שקורין לידער) נפלאים עד שאין נמצא שום נברא בעולם שלא ירצה לשמוע אותי. ובאלו החידות והשירים שאני יודע יש בהם כל החכמות. ויש לי הסכמה על זה מאותו האיש גדול הנקרא איש חסד האמת. (דער גרוסיר מאן דער אמתיר איש חסד. בזה הלשון סיפר רבינו ז"ל) ויש בזה מעשה שלימה. כי פ"א ישבו כל החכמים וכל אחד התפאר בחכמתו. זה ה' מתפאר. שהמציא בחכמתו עשיית ברזל וזה ה' התפאר במין מתכות אחר וזה ה' מתפאר שהמציא בחכמתו עשיית כסף שהוא חשוב ביותר וזה התפאר שהמציא עשיית זהב וזה ה' מתפאר שהמציא כלי מלחמה. וזה ה' מתפאר שהוא יודע לעשות אלו המתכות שלא מאלו הדברים שהם עושין מהם אלו המתכות. וזה ה' מתפאר בחכמות אחרות כי יש כמה דברים שהמציאו בעולם ע"י חכמות כגון

קנין שלימות ניט (כלומר דריבער האט ער אה פנים ווי אה כבד פה. וואס קען ניט ריידן. ווארין ער וויל גאר ניט ריידן קיין שום ווארט פון דער וועלט. וואס סע איז ניט קיין לויב צו הש"י. ווארין די רייד וואס ניט קיין לויב צו הש"י האבן קיין שלימות ניט. איבער דעם שטאמפילט ער אין דיא רייד) אבער צום אמת בין איך גאר קיין כבד פה ניט. אדרבא. איך בין אה מליץ און אה דברן דהיינו אה ריידער. זייער אה וואלער וואס סע איז אה ווילד חידוש. און איך קאן ריידן חידות און שירים און לידער וואס זיי זענען ווילדע חידושים. וואס אז איך הייב אן צו ריידן מיינע חידות מיט מיינע שירים מיט מיינע לידער. איז גאר ניט פאר האנדן קיין שום נברא אין דער וועלט וואס ער זאל מיה ניט וועלן הערין (כלומר סע ניט דא קיין שום באשעפעניש אין דער וועלט וואס סע זאל ניט וועלן הערין זיינע שירים וכו') און סע איז אין זיי דא (דהיינו אין די חידות און אין די שירים וואס ער זאגט) כל החכמות. און איך האב איין הסכמה דראף. פון דעם גרוסין מאן וואס ער הייסט דער אמתיר איש חסד. ווארין אמאל. זענען גיזעסין אלע חכמים און איטליכער האט זיך פארימט מיט זיין חכמה. איינער האט זיך פארימט. ער האט ארויס גיבראכט מיט זיין חכמה. אייזן. (דהיינו דאס וואס מען זאל קענען מאכן אייזן פון דער ערד דאס האט ער ארויס גיבראכט אויף דער וועלט) און דער האט זיך פארימט. ער האט ארויס גיבראכט איין אנדער מין מתכת (דהיינו איין אנדער מין אייזן ווארג. צין אדער בליא וכו') און דער האט זיך פארימט. ער האט ארויס גיבראכט מיט זיין חכמה זילבער. דאס איז שוין חשובער (דהיינו דאס וואס מען קאן מאכן זילבער. דאס האט ער ארויס גיבראכט) און דער האט זיך פארימט. ער האט ארויס גיבראכט. מען זאל קענען מאכן גאלד. און דער האט זיך פארימט. ער האט ארויס גיבראכט כלי מלחמה. (דהיינו דיא כלים וואס מען האלט מיט זייא מלחמה. דהיינו ביקסן און הורמאטיס און דעסט גלייכין דיא חכמה צו מאכן די כלים דאס האט ער ארויס גיבראכט.) און דער האט זיך פארימט. ער קאן מאכן דיא אייזן ווארג. ניט פון די זאכין. וואס זיי מאכן דער פון דיא אייזן ווארג. און דער האט זיך פארימט מיט

רי סיפורי מעשה יג מהז' בעטלירס מעשיות

סאליטרע ופילויר וכיוצא בזה והי' כ"א מתפאר בחכמתו. ענה שם א' ואמר. אני חכם יותר מכם. כי אני חכם כמו היום. ולא הבינו שם מה זה שאומר שהוא חכם כמו היום. ואמר להם. כי כל החכמות שלהם יכולים לקבץ אותם ולא יהיו מהם רק שעה אחת. אעפ"י שכל חכמה וחכמה היא נלקחת מיום אחר. כפי הבריאה שהי' באותו היום. כי כל החכמות הנ"ל הם הרכבות. (וע"כ החכמה נלקחת מאותו היום שהי' בו אותו הבריאה שממנו ההרכבה) אעפ"י כ יכולים ע"י חכמה לקבץ כל אלו החכמות בשעה אחת אבל אני חכם כמו יום שלם. (כל זה התפאר אותו החכם האחרון הנ"ל) עניתי ואמרתי אליו. (היינו זה הכבד פה הנ"ל אמר להחכם הנ"ל) כמו איזה יום (היינו כמו איזה יום אתה חכם) ענה ואמר (החכם הנ"ל) זה (היינו זה הכבד פה) הוא חכם ממני. מאחר ששואל כמו איזה יום. אבל כמו איזה יום שתרצו אני חכם ועתה יקשה מפני מה זה ששואל כמו איזה יום. הוא חכם יותר ממנו מאחר שהוא חכם כמו איזה יום שירצה. אך יש מעשה שלימה כי זה האיש חסד האמת הוא באמת איש גדול מאד. והוא (היינו זה הכבד פה) הולך ומקבץ כל החסדים של אמת ומביא אותם אל זה האיש חסד האמת. ועיקר התהוות הזמן (כי הזמן בעצמו הוא

אנדערע חכמות. ווארין סע איז פאר האנדזין כמה זאכין אוף דער וועלט. וואס מע האט ארום גבראכט דורך חכמות. דהיינו סאליטרע און פילויר און דעסט גלייכין האט זיך איטליכער בארימט מיט זיין חכמה. האט זיך דארט איינער אן גירופין איך בין קלוגער פון אייך. ווארין איך בין קלוג וויא דער טאג. האט מען דארט ניט פאר שטאנען וואס ער זאגט. ער איז קלוג ווי דער טאג. האט ער זיך צו זיי אן גירופן. ווארן אלע אייערע חכמות. קאן מען זיי צום אוף נעמען. וועט פון זיין מער ניט זיין. נאר איין שעה. האטשע איטליכע חכמה נעמט זיך פון איין אנדערין טאג. וועדליג די בריאה וואס סע גווען איז איטליכן טאג. ווארין אלע חכמות זענען זיך הרכבות (דהיינו מע מישט צום אוף עטליכע זאכין אין איינעם און דער פון מאכט מען דיא זאך. איבער דעם נעמט זיך איטליכע חכמה פון דעם טאג. וואס אין דעם טאג האט גאט בשאפן די זאכין וואס דער פון נעמט מען די מאטערייס און מע מישט אום מיט חכמה און מע מאכט דיא זאך וואס מע וויל מאכין זילבער אדער קופער און דעסט גלייכין) פון דעסט וועגין פארט קאן מען מיט חכמה צום אוף נעמען אלע אייערע חכמות וועט פון זיין מער ניט זיין נאר איין שעה. אבער איך בין קלוג ווי אה גאנצער טאג. (אזו האט זיך בארימט דער אונטערשטער חכם הנ"ל) האב איך מיד אן גירופין צו אים (דהיינו דער כבד פה וואס ער דער ציילט דאס אלץ) וויא וועלכער טאג (כלומר וויא וועלכער טאג ביסטו קלוג) האט ער זיך אן גירופין. האט דער איז קלוגער פון מיר. ווייל ער פרעגט ווי וועלכער טאג. לושמיר וויא וועלכער טאג איר ווילט אזו בין איך קלוג. לושמיר פאר וואס זע ווידער איז דער קלוגער. ווייל ער האט גפרעגט ווי וועלכער טאג. דער חכם איז זיך אויף קלוג וויא וועלכין טאג ער וויל. נאר סע פאר האנדזין אה גאנצע מעשה:

ווארין דער אמתיר איש חסד. איז זייער אה גרוסער מאן. און איך (דהיינו דער כבד פה וואס ער דער ציילט דאס אלץ) גיי אום און נעם צום אוף אלע אמתים חסדים און ברענג זיי צו דעם אמתין איש חסד. און דער עיקר זמן (דהיינו אז סע זאל זיין אה צייט ווארין דיא צייט אליין

סיפורי מעשה יג מהד' בעטלירס מעשיות ריא

נכרא) הוא ע"י החסדים של אמת. וזה הכבד פה הוא הולך ומקבץ כל החסדים של אמת ומביא אותם אל זה האיש חסד האמת כנ"ל ויש הר ועל ההר עומד אבן ומן האבן יוצא מעין וכל דבר יש לו לב. וגם העולם בכללו יש לו לב. וזה הלב של העולם הוא קומה שלימה עם פנים וידים ורגלים וכו' אבל הצפורן של הרגל של אותו הלב של העולם הוא מלובב (כל"א הארציקר) יותר מלב של אחר. וזה ההר עם האבן והמעין הנ"ל עומד בקצה א' של העולם וזה הלב של העולם עומד בקצה אחר של העולם. וזה הלב הנ"ל עומד כנגד המעין הנ"ל וכוסף ומשתוקק תמיד מאד מאד לבא אל אותו המעין בהשתוקקות גדול מאד מאד. וצועק מאד לבא אל אותו המעין. וגם זה המעין משתוקק אליו וזה הלב יש לו שתי חלישות. אחת כי החמה רודפת אותו ושורפת אותו (מחמת שהוא משתוקק ורוצה לילד ולהתקרב אל המעין) וחלישות הב' יש לו להלב מן גודל ההשתוקקות והגיעגועים שהוא מתגעגע וכוסף תמיד ומשתוקק מאד בכללות הנפש אל אותו המעין וצועק וכו' כנ"ל כי הוא עומד תמיד כנגד המעין הנ"ל וצועק (נא גיוואלד) ומשתוקק אליו מאד כנ"ל. וכשצריך לנוח קצת שיהי' לו אריכת הרוח קצת (שקורין אפ סאפין) אזי בא צפור גדול ופורש כנפיו עליו ומגין עליו מן החמה ואז יש לו נייחא קצת. וגם אז בשעת נייחא הוא מסתכל ג"כ כנגד המעין

דהיינו אז סע זאל זיין יאר און טעג און דער וועלט דאס אליין האט זיך און הש"י בשאפין) ווערט נאר דורך אמת חסדים. און איך גייא אום און נעם צום און אלע אמת חסדים און ברענג זיי צו דעם אמתין איש חסד. וואס דער פון ווערט דער זמן. און סע איז פאר האנדלן אה בארג. און און דעם בארג שטייט אה שטיין. און פון דעם שטיין גייט אה קוואל. און איטליכע זאך האט אה הארץ. און די וועלט אין גאנצין האט און אה הארץ. און דאס הארץ פון דער וועלט. איז אה גאנצע קומה מיט אה פנים און מיט הענט און פיס וכו'. לושמיר דער נאגיל פון דעם פוס פון דעם הארץ פון דער וועלט. איז הארציקער איידער איין אנדעריןס הארץ. און דער בארג מיט דעם קוואל שטייט אין איין עק פון דער וועלט. און דאס הארץ פון דער וועלט. שטייט אין דעם אנדערין עק פון דער וועלט. און דאס הארץ שטייט אקעגין דעם קוואל. און גלוסט און בענקט תמיד זייער אז סע זאל קומען צו דעם קוואל. און דאס בענקען און דאס גלוסטן פון דעם הארץ צו דעם קוואל. איז גאר ווילד. און סע שרייט תמיד דאס הארץ. אז סע זאל קומען צו דעם קוואל. און דער קוואל גלוסט צו דעם הארץ אויך. און דאס הארץ. האט צווייא חלישות (דהיינו צווייא שלאפקייט). איינס ווארין דיא זון יאגט עס זייער. און ברענט עס. (ווייל סע בענקט אלץ און וויל קומען צום קוואל). און דאס אנדערע שלאפקייט האט דאס הארץ. מחמת דעם בענקען און דאס גלוסטן וואס דאס הארץ בענקט און גלוסט תמיד. און סע גייט גאר אוס צו דעם קוואל. און סע שרייט אלץ סע זאל קומען צו דעם קוואל כנ"ל. ווארין דאס הארץ שטייט תמיד אקעגין דעם קוואל און שרייט נא גוואלד. און סע בענקט אלץ זייער זייער צו דעם קוואל כנ"ל. לושמיר אז דאס הארץ בדארף זיך אביסל אפ רואען. אז סע זאל זיך אפ סאפען אביסל. אזו קומט אגרוסער פוגיל. און פאר שפרייט די פליגל און אים און פאר שטעלט אים פון דער זון. דעמולט רוט זיך דאס הארץ אפ אביסל. און אפילו דעמולט אז סע רוט זיך אפ. קוקט עס אויך אקעגין דעם קוואל.

ומתגעגע אליו. אך מאחר שהוא מתגעגע אליו כ"כ מפני מה אינו הולך אל המעין. אך כשרוצה לילך ולהתקרב אל ההר אזי אינו רואה השיפוע ואינו יכול להסתכל על המעין. ואם לא יסתכל על המעין אזי תצא נפשו. כי עיקר חיותו הוא מן המעין. וכשעומד כנגד ההר אזי הוא רואה ראש השפוע של ההר ששם עומד המעין אבל תיכף כשילך ויתקרב אל ההר. אזי נעלם מעיניו ראש השפוע (זה מובן בחוש) ואזי אינו יכול לראות את המעין ואזי תצא נפשו ח"ו. וכשזה הלב ה"י מסתלק ח"ו אזי יתבטל כל העולם כולו. כי הלב הוא החיות של כל דבר. ובוודאי אין קיום בלא לב וע"כ אינו יכול לילך אל המעין רק עומד כנגדו ומתגעגע וצועק כנ"ל וזה המעין אין לו זמן. כי זה המעין אינו בתוך הזמן כלל. אך עיקר הזמן של המעין הוא רק מה שהלב נותן לו במתנה יום א' וכשמגיע היום להיות נגמר ונפסק. ואזי כשיוגמר היום לא יהי' זמן להמעין ויסתלק ח"ו. ואזי יסתלק הלב ח"ו כנ"ל ויתבטל כל העולם ח"ו כנ"ל ואזי סמוך לגמר היום. אזי מתחילים ליטול רשות זה מזה שקורין (גיזעגנין) ומתחילין לומר חידות ושירים (שקורין לידער) נפלאים זה לזה (באהבה רבה והשתוקקות גדול

און בענקט אלץ צום קנואל. לושמיראז סע בענקט יוא אזו צום קנואל. פאר וואס גייט ער נישט צום קנואל. גאר וויא פאלד דאס הארץ וויל צו גיין נאהנט צום פארג וואס אויבין איז דער קנואל. אזו זעהט ער שוין נישט ארויס דעם שפיץ. קאן ער נישט זעהן דעם קנואל. און וויא פאלד ער קוקט נישט אויף דעם קנואל. גייט ער אויס. ווארין גאר זיין חיות פון דעם הארץ. איז גאר פון דעם קנואל. און אז ער שטייט אקעגין פארג. זעהט ער ארויס דעם שפיץ פארג וואס דארט איז דער קנואל. אבער תיכף ווי פאלד. ער וויל צו גיין צום פארג. זעהט ער שוין נישט ארויס דעם שפיץ (ווארין אזו איז זיך דער שטייגער. ביי אה הוכין פארג. פון ווייטן אז מע שטייט. זעהט מען ארויס דעם שפיץ. און אז מע גייט צו נאהנט זעהט מען שוין נישט ארויס דעם שפיץ) קאן ער שוין נישט קוקין אויף דעם קנואל. קאן ער ח"ו אויס גיין און אז דאס הארץ זאל ח"ו אויס גיין. וואלט גאר דיא וועלט חרוב גווארין ווארין דאס הארץ איז זיך דאס חיות פון איטליכער זאך און ווי קאן דיא וועלט אה קיום האבין אן דעם הארץ. איבער דעם קאן דאס הארץ נישט צו גיין צו דעם קנואל. גאר סע שטייט תמיד אקעגין דעם קנואל און סע בענקט און סע שרייט תמיד אז סע זאל קומען צו דעם קנואל כנ"ל. און דער קנואל האט גאר קיין זמן נישט. ווארין דער קנואל איז גאר נישט אין זמן. (פלומר דער קנואל האט קיין שום צייט נישט דהיינו ער האט נישט קיין שום טאג און קיין שום צייט אין דער וועלט. ווארין ער איז גאר העכער פון דער צייט פון דער וועלט) לושמיר. וויא אזו קאן דער קנואל זיין אין דער וועלט. (ווארין איז דער וועלט קאן זיך קיין זאך נישט זיין אן אה צייט). לושמיר גאר די צייט פון דעם קנואל איז גאר וואס דאס הארץ שענקט דעם קנואל אה טאג במתנה. און אז דער טאג ויל זיך שוין אויס לאזין. און וויא דער טאג וועט אנוועק גיין וועט זיך שוין דער קנואל קיין זמן נישט האבין וועט דער קנואל אנוועק גיין פון דער וועלט. וויא דער קנואל וועט נישט זיין. וועט זיך דאס הארץ אויף אויס גיין ח"ו. וועט ח"ו גאר דיא וועלט בטל ווערן כנ"ל. אזו וויא סע קומט נאהנט צום סוף טאג. אזו הייבין זיין זיך אן צו גיזעגניען איינער מיט דעם אנדערין דאס הארץ מיט דעם קנואל. און זיין הייבין אן צו זאגן חידות און שירים און לידער

סיפורי מעשה יג מהז' בעטלירס מעשיות ריג

מאד מאד). וזה האיש חסד האמת הנ"ל יש לו השגחה על זה. וכשמגיע היום בסופו ממש להיות נגמר ונפסק. אזי זה האיש חסד האמת הוא נותן במתנה יום א' להלב הנ"ל והלב נותן היום להמעין. ואזי שוב יש זמן להמעין. וכשזה היום הולך ממקום שהוא בא משם אזי הוא הולך ג"כ בחידות ושירים נפלאים מאד (שיש בהם כל החכמות) ויש שינויים בין הימים כי יש יום א' בשבוע ויום ב' וכו'. וכן יש ר"ח וימים טובים. וכל הזמן שיש להאיש חסד של אמת הכל על ידי (היינו הכבד פה שמספר כ"ז) כי אני הולך ומקבץ כל החסדים של אמת אשר מהם התהוות הזמן כנ"ל. (וע"כ הוא חכם יותר. אפי' מהחכם הנ"ל שהוא חכם כמו איזה יום שירצה. כי כל עיקר הזמן והימים כולם נתהווים על ידו היינו ע"י כבד פה שהוא מקבץ החסדים של אמת אשר משם הזמן ומביא אותם אל האיש חסד האמת והוא נותן יום ללב והלב נותן להמעין אשר ע"י נתקיים העולם כולו. נמצא שעיקר התהוות הזמן עם החידות ושירים שיש בהם כל החכמות הכל ע"י הכבד פה) נמצא שיש לי הסכמה מזה האיש חסד האמת שאני יכול לומר חידות ושירים שיש בהם כל החכמות (כי כל הזמן עם החידות והשירים נתהווים על ידו כנ"ל) ועתה אני נותן לכם במתנה גמורה לדרשה שתהיו כמוני. ונעשה שם שמחה וחדוה גדולה מאד. (הילוא גיטאון).

איינער צום אנדערין זייער וואלע חידות און לידער. מיט גרוס ליבשאפט און מיט גרוס בענקעכץ זייער איינער צום אנדערין דאס הארץ צום קוואל. און דער קוואל צו דעם הארץ. און דער אמתיר איש חסד. האט דראף השגחה. און ער היט דאס אפ. און וויא סע קומט דער טאג גאר צום סוף. נאר ער זאל זיך אויס לאזן (וואס האט פאלד ווי דער טאג וועט זיך אויס לאזן) און דער קוואל וועט שוין קיין טאג ניט האבין כנ"ל וועט ער אנוועק גיין און אזו וועט ח"ו דאס הארץ אויף אויס גיין. וועט ח"ו די גאנצע וועלט חרוב ווערין) אזו קומט אן דער אמתיר איש חסד און שענקט אה טאג דעם הארצין. און דאס הארץ שענקט דעם טאג דעם קוואל. אזו האט שוין ווידער. דער קוואל אה זמן (דהיינו דעם טאג קאן שוין דער קוואל ווידער אה קיום האבין קאן שוין דאס הארץ אויף אה קיום האבין וכו') און אז דער טאג קומט אן פון וואנען ער קומט אזו גייט דער טאג אויף מיט חידות. און מיט וואלע שירים וואס אין זייא איז דא אלע חכמות. און סע איז דא חילוקים צווישן דיא טעג. ווארין סע איז פאר האנדין זונטאג און מאנטאג וכו'. און אזו איז פאר האנדין ראש חודש און ימים טובים. (פלומר וועדליג דעם טאג וואס פאר אה טאג סע קומט. מיט אזונע שירים קומט ער אן) און גאר דער זמן וואס דער אמתיר איש חסד האט. איז זיך אלץ דארף מיר. (דהיינו דארף דעם כבד פה וואס ער דער ציילט דאס אלץ) ווארין איך גייא זיך און נעם צום אויף אלע אמתים חסדים. וואס פון זיי ווערט גאר דער זמן כנ"ל. (און איבער דעם איז דער כבד פה קלוגער אפילו פון דעם חכם וואס ער האט זיך פארימט ער איז קלוג ווי וועלכער טאג מע וויל. ווארן גאר די צייט מיט דיא טעג ווערין זיך גאר דורך אים. וואס די טעג קומען אן מיט שירים און חידות וואס אין זייא איז אלע חכמות וכו' כנ"ל) נמצא האב איך זיך אה הסכמה פון דעם אמתין איש חסד. אז איך קען ריידן חידות און שירים וואס אין זיי איז אלע חכמות (ווארין גאר די טעג מיט די חידות מיט דיא שירים ווערין זיך גאר דורך אים כנ"ל) היינט שענק איך אייך במתנה גמורה דרשה גישאנק אן איר זאלט זיין אזו ווי איך. איז דארט גנוארין זייער אה גרוסע שמחה און אה גרוסע חדוה. און זיי האבין אה הילוא גיטאון:

כשגמרו השמחה של אותו היום ולנו אח'כ. בבוקר חזרו הזוג כנ"ל והיו מתגעגעים וכו' אחרי הבעטליר שהי' צווארו עקום. בתוך כך והנה הוא בא ואמר הנני וכו'. בתחילה ברכתי אתכם שתהיו כמוני. עתה אני נותן לכם במתנה לדרשה שתהיו כמוני ואתם סוברים שיש לי צוואר עקום. אין צווארי עקום כלל. אדרבא יש לי צוואר שוה מאד. צוואר יפה מאד. רק שיש הבלי עולם. ואני איני רוצה להוציא שום הבל ורוח שקורין (דוד). בהבלי עולם. (ומחמת זה נדמה שצווארו עקום כי הוא מעקם צווארו מהבלי עולם ואינו רוצה להוציא שום הבל ורוח בהבלי עולם) אבל באמת יש לי צוואר יפה מאד. צוואר נפלא מאד. כי יש לי קול נפלא מאד. וכל מיני הקולות שבעולם שהם קול בלא דיבור. כולם אני יכול להוציאם בקולי כי יש לי צוואר וקול נפלא מאד. ויש לי הסכמה על זה מאותה המדינה. כי יש מדינה שהם בקיאים מאד בחכמת הנגינה שקורין (מאזיקא) וכולם עוסקים שם בחכמה זו. ואפי' בנים קטנים. ואין שם קטן שלא יוכל לנגן על איזה כלי שיר. והקטן שבאותו המדינה הוא חכם גדול במדינה אחרת באותו החכמה של נגינה. והחכמים והמלך שבאותו המדינה והקאפעלייש. הם חכמים מופלגים מאד מאד באותו החכמה. פ"א ישבו החכמים של אותו המדינה. והי' כ"א מתפאר בנגינה שלו. זה הי' מתפאר שהוא יודע לנגן על כלי שיר פלוני. וזה התפאר

אז זיין האבין גומר גווען דיא שמחה פון דעם טאג. און זיין האבין דער נאך איבער גינעכטיגט. אין דער פריא האבין זיין ווידער דער מאנט און האבין גיבענקט וכו' נאך דעם בעטלער וואס ער האט גיהאט אה קרומען האלז דער ווייל קומט ער אריין און זאגט איך בין דא וכו'. פריער האב איך אייך גיבענטשט אז איר זאלט זיין אזו וויא איך. היינט שענק איך אייך דרשה גשאנק אז איר זאלט זיין אזו וויא איך. איר מיינט. אז איך האב אה קרומען האלדז. איך האב גאר קיין קרומען האלדז ניט. אדרבא איך האב זייער אה גלייכין האלז. זייער אשיינעם האלז. נאר סע איז פאר האנדין הבלי עולם. (דהיינו נארישקייט פון דער וועלט) און איך וויל גאר קיין שום דוה אין דער וועלט ניט אריין לאזן. (און דריבער האט ער אה פנים ווי אה קרומער האלז. ווארין ער פאר קרומט דעם האלז פון דיא הבלי עולם און ער וויל גאר קיין שום דוה אין דער וועלט ניט אריין לאזן) אבער צום אמת האב איך זייער אה שיינעם האלז. זייער אה וואלדן האלז. ווארין איך האב זייער אה וואלד קול. און אלע קולות וואס אין דער וועלט וואס נאר אה קול אן אה דיבור. קאן איך אלע קולות נאך מאכין מיט מיין קול. ווארין איך האב אה האלז און אהקול זייער אוואולס און איך האב אה הסכמה דרוף פון דער מדינה. ווארין סע איז פאר האנדין אה מדינה וואס זיי קאנען אלע זייער וואול די חכמה פון מאזיקא. (דהיינו די חכמה פון שפילן און זינגען) און זיין זענען אלע דארט עוסק אין דער חכמה. און אפילו קליינע קינדער. סע איז דארטין ניט פאר האנדין אה קינד וואס סע זאל ניט קענען שפילן און עפעס אה כלי שיר. און דער קלענצטער פון דער מדינה איז דער גרעסטער חכם אין איין אנדערע מדינה אין דער חכמה פון מאזיקא. און די חכמים און דער מלך פון דער מדינה און די קאפעלייש זיי זענען זייער ווילד גרוסע חכמים. אין דער חכמה. אמאל זענען גיזעסן די חכמים פון דער מדינה. און איטליכער האט זיך בארימט מיט זיין חכמה אין מאזיקא דער האט זיך בארימט ער קאן שפילן און דעם כלי שיר. און דער

שיודע לנגן על כלי שיר פלוני. וזה התפאר בכלי שיר פלוני. וזה הי' מתפאר שיודע לנגן על כמה כלי שיר. וזה התפאר שיודע לנגן על כל כלי שיר. וזה התפאר שיכול לעשות בקולו כמו כלי שיר פ'. וזה התפאר שיכול לעשות בקולו כמו כמה כלי שיר. וזה התפאר שיכול לעשות בקולו כמו תוף ממש. שקורין (פויק) כאלו מכין בתוף. וזה התפאר שיכול לעשות בקולו כאלו מורין בקני שריפה שקורין (אורמאטיס) ואני הייתי ג'כ שם. עניתי אני ואמרתי להם קולי טוב יותר מקולות שלכם. והא רא'. כי אם אתם חכמים כ'כ בקול נגינה. א'כ הושיעו את אותן שתי מדינות ואלו השתי מדינות הם רחוקים זה מזה אלף פרסאות. ובאלו שתי המדינות כשמגיע הלילה אין יכולים לישן. כי כשנעשה לילה אזי מתחילים הכל להיות מייללים בקול יללה אנשים ונשים וטף. אם הי' מונח שם אבן הי' נמוח. כי בלילה הם שומעים קול יללה מאד. ומחמת זה כולם מייללים אנשים ונשים וכו'. (וכן מתנהג בשתי המדינות) כי במדינה זו שומעים הקול יללה ומייללים הכל כנ"ל וכן במדינה אחרת ג'כ כן. ושתי המדינות הם רחוקים זה מזה אלף פרסאות. וע'כ אם אתם חכמים כ'כ בנגינה אראה אם תוכלו להושיע את אותן שתי המדינות או שתוכלו לכוון לעשות את קולם (היינו שהם יכוונו להוציא קול מכוון כמו קול

האט זיך בארימט ער קאן שפילין אויף דעם כלי שיר. און דער האט זיך בארימט מיט דעם כלי שיר. און דער האט זיך בארימט ער קאן שפילין אויף עטליכע כלי שיר. און דער האט זיך בארימט. ער קאן שפילין אויף אלע כלי שיר. און דער האט זיך בארימט. אז ער קאן מאכין מיט זיין קול אזו ווי דאס כלי שיר. און דער האט זיך בארימט. ער קאן מאכין מיט זיין קול אזו וויא דאס כלי שיר. און דער האט זיך בארימט. ער קאן מאכין מיט זיין קול אזו וויא עטליכע כלי שיר. און דער האט זיך בארימט אז ער קאן מאכין מיט זיין קול אזו ווי אה פויק פונקט. גלייך ווי מע פויקט. און דער האט זיך בארימט. ער קאן מאכין מיט זיין קול אזו וויא מע שיסט אויס פון אין הורמאטעס און איך בין דארט אויף גווען (דהיינו דער מיט דעם קרומען האלז וואס ער דער ציילט דאס אלץ) האב איך מיר אן גירופן און האב צו זיי גזאגט מיין קול איז בעסער פון אייערע קולות. והא ראייה. ווארין אז איר זענט יא אזונע חכמים אין מאזיקא העלפט זע דיא צוויי מדינות. ווארן סע איז פאר האנדין צווייא מדינות. און דיא צווייא מדינות זענען ווייט איינע פון דער אנדערער טויזנט מייל. און דארט אין דיא צווייא מדינות אז סע קומט דיא נאכט קאן מען ניט שלאפן ווארין אז סע ווערט נאכט אזו הייבין זיי אלע אן צו קלאגין מיט אה קול יללה. אנשים ונשים וטף. ווארין ביי נאכט. הערט מען דארט אה קול יללה זייער (דהיינו אה ווייניגדיק קול פון קלאגין) און מחמת דעם מוזין זיי אלע דארט אן הייבין צו קלאגין. מאנען און ווייבער און קליינע קינדער. אז סע זאל ליגין אה שטיין וואלט ער צוא גאסין גווארין. און אזו פירט זיך אין דיא צווייא מדינות. ווארין אין דער מדינה הערט מען דאס קול יללה מוזין זיי אלע קלאגין כנ"ל. און אזו אין דער אנדערער מדינה איז אויך אזו. און איין מדינה פון דער אנדערער איז ווייט טויזנט מייל. בכו אז איר זענט אזונע חכמים אין מאזיקא. (דהיינו איר קאנט שפילין און זינגען) העלפט זע די צוויי מדינות. אדער מאכט תאטשע נאך דאס קול (דהיינו דאס קול יללה וואס מע הערט דארט.

היללה הנשמע שם) ואמרו לו (היינו החכמים הנ"ל אמרו לזה שצווארו עקום) התוליד אותנו לשם. ואמר הן אני מוליד אתכם לשם. ונתעוררו כולם לילך לשם. והלכו ובאו לשם (היינו לא' משתי המדינות הנ"ל) כשבאו לשם. כשהגיע הלילה. ה' כנ"ל שהיו כולם מייללים מאד כנ"ל. וגם החכמים הנ"ל ג"ב היו מייללים (וממילא ראו בוודאי שאינם יכולים להושיע את אותן המדינות). ואמר להם (היינו זה שצווארו עקום אמר אל החכמים הנ"ל) עכ"פ תאמרו לי מהיכן בא זאת. שנשמע קול יללה הנ"ל כנ"ל. אמרו לו ואתה יודע. השיב אני יודע בוודאי. כי יש שני צפרים. אחד זכר ואחת נקבה. והם רק זוג אחד בעולם ונאבדה הנקיבה והוא הולך ומחפש אותה. והיא מחפשת אותו. והיו מחפשים הרבה זה את זה עד שנתעו. וראו שאינם יכולים למצוא א' את חברו ונשארו עומדים ועשו להם קנים. זה הצפור עשה לו קן סמוך למדינה א' משתי המדינות הנ"ל. ולא סמוך ממש. רק שבערך קול הצפור הוא סמוך. כי יכולים לשמוע הקול של הצפור באותו המדינה. ממקום שעמד שם. ועשה לו קן. וכן היא עשתה לה ג"כ קן סמוך למדינה הב'. (היינו ג"כ כנ"ל שהוא סמוך מחמת שיכולים לשמוע שם הקול כנ"ל) וכשמגיע הלילה. אזי אלו הזוג צפרים מתחילים כ"א וא' ליילל בקול יללה גדולה מאד. כי כ"א מיילל על זוגו כנ"ל. וזהו הקול יללה שנשמע באלו שתי המדינות (אשר מחמת אותו הקול יללה כולם מייללים מאד ואינם יכולים

מאכט נאך דאס קול) האבין זיי צו אים גזאגט. וועסטו אונז אהין פירן. האט ער גזאגט. יוא. איך פיר אייך אהין. האבין זיי זיך אוף גיהובין אלע אהין צו גיין. זענען זיי גגאנגען און זיין זענען אהין גיקומען (דהיינו צו איין מדינה פון די צוויי מדינות הנ"ל) וויא סע גיקומען נאכט. איז גווען אזו וויא תמיד. זיי האבין אלע אן גיהובין צו קלאגין און די חכמים האבין אוף גקלאגט. (האבין זיי שוין גזעהן אזו זיין קענען זיי ניט העלפן) האט ער צו זיי גזאגט (דהיינו דער וואס האט גהאט איין קרומען האלז האט גזאגט צו די חכמים הנ"ל). על כל פנים. זאגט מיר פון וואנעט איז דאס קול יללה וואס מע הערשט דארט פון וואנעט איז דאס קול. האבין זיין צו אים גזאגט. און דו וויסט. האט ער גענפערט. איך ווייס יוא. ווארין סע איז פאר האנדין צוויי פייגיל. איינער איין ער און איינע אה זיא און דיא פייגיל זענען נאר איין פאר אוף דער וועלט איז די זיא פאר פאלין גווארין. זוכט ער זיא און זיא זוכט אים. האבין זיי זיך זייער לאנג גיזוכט. איינס דאס אנדרע. ביז זיין זענען פאר ערט גווארין. און זיין האבין גזעהן אז זיי קענען זיך שוין ניט גיפנען איינס דאס אנדערע. זענען זיי גבליבן שטיין. און זיי האבין זיך גמאכט נעסטין. דער ער האט זיך גמאכט אה נעסט לעבין איין מדינה פון די צוויי מדינות. און ניט רעכט נאהנט נאר וועדליג דאס קול פון דעם פוגיל הייסט דאס נאהנט ווארין פון דעם ארט ווי ער האט זיך גמאכט אה נעסט קאן מען שוין פון דארט הערין זיין קול אין דער מדינה. און אזו זיא האט זיך אויך גמאכט אה נעסט לעבין דער אנדערע מדינה. (דהיינו אויך אזו ניט רעכט נאהנט. נאר פון דארט קאן מען שוין הערין איר קול דארט) און אז סע קומט די נאכט. אזו הייבן אן דיא פאר פייגיל צו קלאגין. ווארין ער קלאגט אוף איר. און זיא קלאגט אוף אים. קלאגין זיי זייער מיט אה גרוס קול יללה. און דאס איז דאס קול יללה. וואס מע הערשט אין די צוויי מדינות. וואס מחמת דעם קול מוזין זיי אלע קלאגן דארט און קענען ניט שלאפן. (אזו האט דער קרומער האלז זיי אלץ דער ציילט) לושמיר זיי האבין אים

לישו) אך לא רצו להאמין זאת. ואמרו לו. התוליד אותנו לשם. ואמר הן. (אני יכול להוליד אתכם לשם) אך אין אתם יכולים לבא לשם. כי כשתתקרבו לשם לא תוכלו לסבול את קול היללה. מאחר שגם כאן אין אתם יכולים לסבול ואתם מוכרחים ג"כ ליילל כנ"ל. כשתגיעו לשם לא תוכלו לסבול כלל. וביום (א"א לבא לשם כי ביום) אי אפשר לסבול השמחה שיש שם. כי ביום מתקבצים שם ציפרים אצל כ"א וא' מהזוג הנ"ל. והם מנחמים ומשמחים את כ"א וא' מהזוג הנ"ל בשמחות גדולות מאד מאד ואומרים להם דברי תנחומין שעדיין אפשר שתמצאו זא"ז עד שביום א"א לסבול את גודל השמחה שיש שם וקול הצפרים שמשמחים אותם אינו נשמע למרחוק רק כשמגיעים לשם. אבל קול הזוג הנ"ל שמייללים בלילה הוא נשמע למרחוק. וא"א לבא לשם מחמת זה כנ"ל. אמרו לו. (היינו החכמים הנ"ל אמרו לזה שצווארו עקום) ואתה יכול לתקן זאת. השיב אני יכול לתקן כי אני יכול לעשות ולכוון כל הקולות שבעולם (היינו שכל מיני קולות שבעולם הוא יכול להוציאם בקולו ולכוון ממש כמו איזה קול שיהי') גם אני יכול להשליך קולות היינו כי אני יכול להשליך קול. שבכאן במקום שאני מוציא הקול. לא יהי נשמע הקול כלל. רק ברחוק יהי נשמע שם הקול וע"כ אני יכול להשליך את הקול של הצפורה שיגיע סמוך למקום הצפור. וכן להשליך קול הצפור שיגיע סמוך למקום הצפורה. ולהמשיכם יחד עי"ז. (ועי"ז יתתקן כל הנ"ל) אך מי יאמין זאת. והוליד אותם לתוך איזה יער. ושמעו כמו אחד שפותח את הדלת וחוזר וסוגרו ונועלו בבריח

דאס גיט גנואלט גלייבין. האבין זיין צוא אים גזאגט. וועסטו אינז אהין פירין (דהיינו צו די פייגיל) האט ער גזאגט יוא. איך קאן אייך פירין אהין. לושמיר וויא קאנט איר קומען אהין. מיידנך דא קאנט איר גיט אוס שטיין דאס קול יללה. און איר מוזט אלע קלאגין. אז איר וועט אהין קומען. וועט איר זיך שוין גאר גיט קאנען אוס שטיין דאס קול יללה. און ביי טאג קאן מען דארט דיא שמחה גיט אוס שטיין. ווארן בייא טאג קומען זיך דארט צום אוף פייגיל צוא איטליכן בזונדער. דהיינו צו אים און צוא איר. און זיין טרייסטין זיי און מאכין זיי פרייליך מיט זייער גרוסע שמחות. און זיי ריידין זיי אוס און טרייסטין זיי. איר וועט זיך נאך אפ זוכין. איינס דאס אנדערע. און זיי מאכין זיי זייער פרייליך. ביז ביי טאג קאן מען דארט די שמחה גיט אוס שטיין. און דאס קול פון דער שמחה הערשט מען גיט ווייט. גאר אז מע קומט אהין. אבער דאס קול יללה דאס הערשט מען ווייט. קאנט איר דריבער אהין גיט קומען. האבין זיין צום אים גזאגט. קאנטו דאס פאר רעכטין. האט ער גענפערט יוא. איך קאן דאס פאר רעכטין. ווארין איך קאן נאך מאכין אלע קולות פון דער וועלט. און ווידער איך קאן ווארפין קולות. דהיינו איך קאן ווארפין אה קול. וואס דא וויא איך לאז ארום דאס קול. זאל מען דאס קול גאר גיט הערין. גאר ווייט זאל מען דארט דאס קול הערין דריבער קאן איך ווארפין דאס קול פון איר צו אים. דהיינו דאס קול וואס איך וועל איר נאך מאכין זאל אן קומען נאהנט צו דעם ארט וואו ער איז. און אזו קאן איך ווארפין זיין קול אז סע זאל אן קומען נאהנט צו איר. און דורך דעם וועל איך זיי צום אוף ציהען. (ביז ער וועט זיי צום אוף פרינגען) לושמיר ווער וועט דאס אים גלייבין. איז ער גגאנגען און ער האט זיי גפירט אין אה וואלד אריין. האבין זיין גיהערט. אזו וויא איינער עפנט אוף אה טיר און

שקורין (קלאימקא) ונשמע קול ההכאה של (הקלאימקא) ומורה בקני שריפה שקורין (ביקס) ושלח את הכלב לחטוף (את הדבר שה' מורה) והכלב הי' מתחבט וגורר א"ע בתוך השלג (בל"א גיגראזניט אין שנייא) וכל זה שמעו אלו החכמים והסתכלו ולא ראו דבר. גם לא שמעו ממנו (היינו מן זה שצווארו עקום) שום קול כלל. (רק שזה שצווארו עקום היה משליך קולות כאלו וע"כ שמעו אלו הקולות וממילא ראו שהוא יכול לעשות כל הקולות ולכוונם ממש. וגם להשליך קולות. וע"כ יוכל לתקן את כל הנ"ל). (ולא סיפר יותר בזה הענין ומובן שדילג בכאן) נמצא שיש לי הסכמה מאותו המדינה שקולי נפלא מאד ואני יכול לעשות כל מיני קולות שבעולם כנ"ל. ועתה אני נותן לכם זאת במתנה גמורה לדרשה שתהיו כמוני. ונעשה שם שמחה גדולה וחדוה רבה מאד:

ביום החמישי ג"כ היו שמחים וזכרו הזוג את הבעטליר שהי' לו חטוטרות שקורין הוקיר. והיו מתגעגעים מאד איך לוקחים בכאן את הבעטליר ההוקיר כי אם הי' הוא בכאן היתה השמחה גדולה מאד. והנה הוא בא ואמר הנני. הנה באתי על החתונה ונפל עליהם וחיבק ונישק אותם ואמר להם. בתחילה ברכתי אתכם שתהיו כמוני. ועתה אני נותן לכם. במתנה לדרשה שתהיו כמוני ואין אני בעל חטוטרות (היינו הוקיר) כלל. רק אדרבא יש לי כתפים כאלו שקורין (פלייציס) שהם בחי' מועט

פאר מאכט זיא ווידער און טוט אה קלאפ מיט דער קלאימקא. און שיקט אים מיט אה ביקס. און שיקט נאך דעם הונט אז ער זאל חאפין. און דער הונט האט גגראזניט אין שנייא. און דאס האבין זיי אלץ גהערט. און זייא האבין זיך אום גקוקט. האבין זייא ניט גזעהן קיין שום זאך און פון אים האבין זיי אויך ניט גהערט קיין שום קול. (נאר ער דהיינו דער קרוימער האלז האט ער עס גווארפן אונגע קולות. האבין זיי זיך שוין גזעהן אז ער קאן נאך מאכין אלייך קולות און ער קאן ווארפן קולות). (און ווייטער האט ער דא ניט דער ציילט. און סע גיט דא נאך אפ). נמצא האב איך אה הסכמה פון דער מדינה. אז איך האב זייער אה וואול קול און איך קאן נאך מאכין אלע קולות פון דער וועלט. היינט שענק איך אייך דאס במתנה גמורה דרשה גשאנק אז איר זאלט זיין אזו ווי איך. איז דארט גווארין אה גרוסע שמחה און אה גרוסע חדוה זייער:

דעם פיפטין טאג. זענען זיי אויך פרייליך גווען. האבין זייא זיך דער מאנט אין דעם בעטלער וואס ער איז גווען אה הוקער. און זיי האבין זייער גבענקט ווי נעמט מען אהער דעם בעטלער דעם הוקער. ווארין אז ער זאל דא זיין וואלט מען זייער פרייליך גווען. אין דעם קומט ער אן. און זאגט איך בין דא. איך בין גיקומען צו א אייך אויך דער חתונה. און איז זיי ארום גפאלן. און האט זייא גהאלזט און גיקושט. און האט צו זיי גזאגט. פריד האב איך אייך גבענשט אז איר זאלט זיין אזו ווי איך. היינט שענק איך [אייך] דרשה גישאנק. אז איר זאלט זיין אזו וויא איך. און איך בין גאר קיין הוקער ניט. אדרבא. איך האב אונגע פלייצעס. וואס זייא זענען מועט מחזיק את המרובה און איך האב דרוף איין הסכמה. ווארין אקמאל איז גווען איין שמוס וואס מענטשן האבין זיך פארימט מיט דער זאך. איטליכער האט

סיפורי מעשה יג מהו בעטלירס מעשיות ריט

מחזיק את המרובה ויש לי הסכמה על זה. כי פעם אחד היה שיחה וסיפור שהיו אנשים מתפארים עצמם בבחי' זו. שכ"א וא' הי' מתפאר שיש לו בחי' זו של מועט מחזיק את המרובה. ומאחד מהם היו מחייכים ושוחקים ממנו. והשאר שהתפארו בבחי' זו של מועט מחזיק את המרובה נתקבלו דבריהם. אבל בחי' מועט מחזיק את המרובה שיש לי הוא גדול מכולם. כי אחד מהנ"ל התפאר שהמוח שלו הוא בחי' מועט מחזיק את המרובה כי הוא נושא במוח שלו אלפים ורבעות אנשים עם כל ההצטרפות שלהם (וכל התנהגות שלהם) וכל ההוויות והתנועות שלהם. הכל כאשר לכל הוא נושא במוחו. וע"כ הוא מועט מחזיק את המרובה. כי מוחו נושא כ"כ אנשים עם וכו' כנ"ל. ושחקו ממנו. ואמרו כי האנשים אינם כלום והוא אינו כלום. ונענה א' ואמר אני ראיתי מועט מחזיק את המרובה כזה. כי פ"א ראיתי הר שהי' מונח עליו הרבה זבל וטינוף והי' חידוש אצלי מהיכן בא על הר הזה כ"כ זבל וטינוף והי' שם אדם א' אצל אותו ההר ואמר כל זה ממני. כי אותו האדם הי' יושב שם אצל אותו ההר. והשליך שם תמיד על אותו ההר זבל ופרש שלו מאכילה ושתי' שלו. וטינוף שם. עד שעל ידו נתרבה הזבל והטינוף שם על אותו ההר. נמצא שזה האיש הוא מועט מחזיק את המרובה כי על ידו נתרבה הזבל כ"כ (כן הוא בחי' מועט מחזיק את המרובה

זיך בארימט אז ער האט די זאך פון מיעוט מחזיק את המרובה (כלומר אה קליין ארט זאל האלטין פיל) האט מען פון איינעם גילאכט. און די איבריגע וואס זיי האבין זיך בארימט. מיט דער זאך פון מיעוט מחזיק את המרובה. זענען יוא גפעלין. אבער מיין מיעוט מחזיק את המרובה. איז גרעסער פון זיי אלע. ווארין איינער פון זיי האט זיך בארימט אז זיין מוח איז אה מועט מחזיק את המרובה. ווארין ער טראגט אוף זיין מוח אלפים ורבעות מענטשן. מיט גאר זייער הצטרפות מיט אלע זייערע הנהגות מיט גאר זייערע הוויות מיט זייערע תנועות. טראגט ער דאס אלץ. גאר אוף זיין מוח. איז ער זיך אה מועט מחזיק את המרובה. ווארין אה שטיקל מוח זאל אוף זיך טראגין אזו פיל מענטשן מיט גאר זייער הצטרפות וכו' (דוים הייסט ער אה מיעוט מחזיק את המרובה דהיינו אה שטיקל ארט האלט אוף זיך און טראגט אזו פיל דהיינו דאס שטיקל מוח טראגט אזו פיל מענטשן מיט גאר זייערע זאכין וכו' כנ"ל) האט מען אוס אים גילאכט. און זיי האבין זיך דארט אן גירופין. דוא ביסט נישט. און זיינע לייט זענען נישט. האט זיך איינער אן גירופין און האט גזאגט. איך האב גזעהן אזו אה מיעוט מחזיק את המרובה. ווארין אמאל בין איך פיר גגאנגען. פאר אה בארג. האב איך גזעהן. סע איז אוף דעם בארג גווען זייער אסאך מיסט און טינוף. איז בייא מיר אה חידוש גווען. פון וואנעט קומט אוף דעם בארג. אזו פיל מיסט און טינוף. איז דארט גווען אה מענטש לעבין דעם בארג. האט דער מענטש גזאגט. דאס איז אלץ פון מיר. ווארין ער איז דארט גזעסין לעבין דעם בארג. האט ער אלץ גווארפן אוף דעם בארג מיסט און פאסקיטצווע פון זיין עסין און טרינקען. איז דאס פון אים אזו פיל מיסט און טינוף אוף דעם בארג. נמצא איז זיך דער מענטש אה מיעוט מחזיק את המרובה. ווארין פון איין מענטשן זאל אזו פיל מיסט זיין. אזו איז דאס אוף (דהיינו אזו איז דער מיעוט מחזיק את המרובה פון דעם וואס ער האט זיך בארימט אז ער טראגט אוף זין מוח אזו פיל מענטשן וכו').

של האיש הנ"ל שהתפאר במוחו שמחזיק כמה אנשים כנ"ל). וא' התפאר שיש לו בחי' מועט מחזיק את המרובה. כי יש (לו) חתיכת מדינה שהיא מוציאה פירות הרבה. ואח"כ כשמחשבין את הפירות שהוציאה המדינה. רואין שהמדינה אינה מחזקת מקום כ"כ כמו הפירות. כי אין בה מקום כ"כ להחזיק כ"כ פירות נמצא שהיא בחי' מועט מחזיק את המרובה והוטבו דבריו כי באמת בוודאי הוא בחי' מועט מחזיק את המרובה. וא' אמר שיש (לו) פרדס נפלא מאד שיש שם פירות וכו' ונוסעים לשם כמה וכמה בני אדם ושררות כי הוא פרדס נאה מאד ובקיץ נוסעים לשם כמה בני אדם ושררות לטייל שם. ובאמת אין בהפרדס מקום כ"כ שיחזיק כ"כ אנשים וע"כ הוא מועט מחזיק את המרובה. והוטבו דבריו ג"כ: וא' אמר שהדיבור שלו הוא בחי' מועט מחזיק את המרובה. כי הוא בעל סוד (שקורין סעקרעטיר) אצל מלך גדול. ובאין אצלו כמה וכמה בני אדם. זה בא עם שבחים להמלך. וזה בא עם בקשות וכיוצא בזה ובוודאי א"א להמלך לשמוע את כולם ואני יכול לקבץ את כל דבריהם בתוך איזה דיבורים מועטים ולספר לפני המלך אלו הדיבורים מועטים ויהי' כלול בהם כל השבחים והבקשות שלהם וכל דבריהם כולם בתוך איזה דיבורים מועטים שלי. נמצא שהדיבור שלי הוא מועט מחזיק את המרובה: וא' אמר שהשתיקה שלו היא בחי'

איינער האט זיך בארימט. ער האט דיא נאך פון מיעוט מחזיק את המרובה. ווארין ער האט אה שטיקל מדינה. נאס סע גיט אוס זייער אה סאך פירות דער נאך פֿרעכינט מען דיא פירות וואס דיא מדינה גיט אוס. זעהט מען אז דיא מדינה האלט גאר ניט אזו פיל אָרט וויפיל דיא פירות בַדאַרפֿין פאר געמען. סע גאר אזו פיל אָרט אין דער מדינה ניט דא ווי פיל דיא פירות בַדאַרפֿין פאר געמען. נמצא איז זיך דאס אה מיעוט מחזיק את המרובה. (דהיינו אָבסיל אָרט האלט אזו פיל) זענען זיינע רייד גפֿעלין זיי. אז דאס איז בוודאי אה מיעוט מחזיק את המרובה:

איינער האט גזאגט. באשר ער האט איין פרדס (דהיינו אה גארטין) זייער אה וואולין וואס סע איז דאָרט דא פירות וכו' פארין אהין זייער פיל מענטשן און שררות. ווארין סע איז זייער אה שיינער פרדס. און אז סע קומט זומער פארין אהין זייער פיל מענטשן און שררות זיך שפאצירין דאָרט. און צום אמת איז דאָרט אין דעם גארטין. גאר ניט פאר האנדלן אזו פיל אָרט אז סע נאל קאנען האלטין אזו פיל מענטשן. איז זיך דאס אה מועט מחזיק את המרובה. איז דער אויף גפֿעלן זיי:

איינער האט גזאגט. אז זיין דיבור איז אה מיעוט מחזיק את המרובה. ווארין ער איז איין סעקרעטאר ביי אַגרוסין מלך. און צו דעם מלך קומען זייער אסאך מענטשן. דער קומט מיט שבחים צום מלך. (דהיינו זיין זאגן איטליכער אה לויב צום מלך) דער קומט מיט בקשות צום מלך. און אזו דעסט גלייכין. און דער מלך קאן בוודאי ניט דאס אַלץ אוס הערין. געם איך צום אויף אַלע זייערע רייד אין עטליכע ווערטער נאר. און איך דער צייל דעם מלך. נאר עטליכע ווערטער. איז דרינען פֿלול אַלע שבחים און אַלע בקשות זייערע און גאר זייערע רייד. קומען אַלע אריין אין דיא עטליכע ווערטער מיינע וואס איך דער צייל דעם מלך. נמצא איז זיך מין דיבור אה מיעוט מחזיק את המרובה:

סיפורי מעשיות בעטלירס רכא

מועט מחזיק את המרובה. כי יש עליו מקטריגים הרבה ובעלי ל"ה שמלשינים עליו הרבה מאד. וכל מה שמלשינים ודוברים ומקטריגים עליו בלשון הרע הרבה. הוא בשתיקתו מתרץ הכל ע"י מה שהוא שותק לבד. (כי הוא עושה רק איזה שתיקה והוא תירוצ על הכל). נמצא ששתיקתו הוא מועט מחזיק את המרובה: וא' אמר שהוא בחי' מועט מחזיק את המרובה. כי יש עני א' והוא סגי נהור. והוא (היינו העני) גדול מאד. והוא (היינו זה שהתפאר וסיפר זאת) קטן לגמרי. ומוליך אותו. היינו שזה שהתפאר בזה הוא קטן ומוליך את העני הס"נ שהוא גדול מאד. נמצא שהוא מועט מחזיק את המרובה כי הסגי נהור הי' יכול להחליק והי' יכול ליפול והוא מחזיק אותו ע"י שמוליכו. וע"כ הוא מועט מחזיק את המרובה. כי הוא קטן ומחזיק את הס"נ הגדול כנ"ל. ואני (היינו זה ההוקיר שמספר כל זה) הייתי גם כן שם ואמרתי האמת הוא. שיש לכם בחי' מועט מחזיק את המרובה. ואני יודע כל מה שכוונתם בדבריכם. (היינו שהוא יודע כוונת כל הנ"ל שהתפארו בבחי' מועט מחזיק את המרובה שלהם) וזה האחרון שהתפאר שהוא מוליך את הס"נ הגדול. הוא גדול מכולכם. אבל אני למעלה למעלה מכולכם בכלל. כי זה שהתפאר שהוא מוליך את הס"נ הגדול. כוונתו שהוא מוליך את גלגל הירח שהוא בחי' סגי נהור כי אין לה אור מעצמה כלל ולית לה מגרמה כלום והוא (היינו זה שהתפאר בזה)

איינער האט גזאגט. זיין שתיקה (דהיינו זיין שוויגן) איז אה מועט מחזיק את המרובה. ווארין ער האט אויף זיך זייער אסאך מקטריגים און בעלי לשון הרע וואס זיין ריידן אויף אים זייער פיל. ווארין מע קריגט אויף אים און מע רעט אויף אים זייער אסאך. און וואס מע רעט אויף אים און מע קריגט אויף אים. און וואס מע זאגט אויף אים. טוט ער איין שווייג. איז דאס אה תירוצ אויף אלע קשיות און אויף אלע ריידן וואס מע רעט אויף אים. און נאר מיט זיין שווייג פאר ענפערט ער אלץ. נמצא איז זיין שתיקה אה מיעוט מחזיק את המרובה: איינער האט גזאגט. ער איז אה מיעוט מחזיק את המרובה. ווארין סע איז פאר האנדין איין ארימאן און דער ארימאן איז אה סגי נהור. און איז זייער אה גרוסער. און ער איז זייער אה קליינער. און ער פירט דעם גרוסן ארימאן דעם סגי נהור. נמצא איז ער זיך אה מיעוט מחזיק את המרובה ווארין דער סגי נהור וואלט זיך גקאנט אויס גליטשן און פאליו. און ער דער האלט אים מיט דעם וואס ער פירט אים. איבער דעם איז ער אה מועט מחזיק את המרובה. ווארין ער איז אה קליינער מענטש און ער האלט דעם גרוסן סגי נהור. און איז ביז דארטין אויף גווען. (דהיינו דער הוקער וואס ער דער ציילט דאס אלץ). האב איך מיד אן גירופין סע איז אמת. אז איר האט דיא זאך פון מיעוט מחזיק את המרובה. און איך ווייס וואס איר אלע האט גמיינט. (דהיינו די אלע וואס איטליכער האט זיך פארימט מיט זיין מיעוט מחזיק את המרובה. ווייסט ער וואס איטליכער האט גמיינט) און אפילו דער אונטערשטער וואס ער האט זיך פארימט אז ער פירט דעם גרוסן סגי נהור. איז ער גרעסער פון אייך אלע. לושמיר איך בין נאך גרעסער העכער פון אייך אלע ווארין דער וואס ער האט זיך פארימט אז ער פירט דעם גרוסן סגי נהור. מיינט ער. ער פירט דעם גלגל הירח. (דהיינו דעם הימל וואס די לבנה איז דארט) ווארין די לבנה הייסט אה סגי נהור. ווארין זי לייכט ניט פון זיך אליין וכו'. און ער פירט דיא לבנה. חאטשע ער איז אה קליינער און דער גלגל פון דער

מוֹלִיךְ אֶת הַיֶּרֶחַ אַע"פ שֶׁהוּא קָטָן וְגִלְגַּל הַיֶּרֶחַ גָּדוֹל מְאֹד וְהוּא קִיּוֹם כָּל הָעוֹלָם כִּי הָעוֹלָם צָרִיךְ אֶת הַיֶּרֶחַ. נִמְצָא שֶׁהוּא בָּחִי מוֹעֵט מַחְזִיק אֶת הַמְּרוּבָה בְּאִמְתּוֹ. אֲבָל בָּחִי מוֹעֵט מַחְזִיק אֶת הַמְּרוּבָה שִׁישׁ לִי הוּא לַמַּעֲלָה מְכוּלָם בְּכָלֵל. וְהָא רֵאִיָּה כִּי פ"א הִיוּ כַּת א' שֶׁהִיוּ חוֹקְרִים בְּאִשְׁר שְׁכַל חִי' יֵשׁ לָהּ צֶל מִיּוֹחַד שְׁבֹזָה הַצֶּל דִּיִּיקָא הִיא רוֹצָה לְנוּחַ שָׁם. וְכֵן יֵשׁ צֶל מִיּוֹחַד לְכָל חִי' יוֹחִי'. כִּי כָל חִיָּה וְחִיָּה בּוֹחֶרֶת לָהּ אִיזָה צֶל וּבִאוּתוֹ הַצֶּל דִּיִּיקָא הִיא רוֹצָה לְשִׁכּוֹן שָׁם כְּפִי הַצֶּל הַמִּיּוֹחַד לָהּ. וְכֵן יֵשׁ לְכָל עוֹף וְעוֹף עֲנָף מִיּוֹחַד שְׁבִאוּתוֹ הָעֲנָף דִּיִּיקָא הוּא רוֹצָה לְשִׁכּוֹן. וְע"כ חֲקָרוּ אִם יִכּוּלִים לַמַּצּוֹא אֵילָן כֹּזֵה. אֲשֶׁר בְּצִלּוֹ יִשְׁכְּנוּ כָל הַחַיּוֹת. שְׁכַל הַחַיּוֹת יִהְיוּ בּוֹחֲרִים וְיִתְרַצּוּ לְשִׁכּוֹן בְּצֶל אוֹתוֹ הָאֵילָן. וְעַל עֲנַפָּיו (שֶׁל אוֹתוֹ הָאֵילָן) יִשְׁכְּנוּ כָל צִפְרֵי שָׁמַיָא. וְחֲקָרוּ שֶׁנִּמְצָא אֵילָן כֹּזֵה. וְרָצוּ לִילֵךְ לִשְׁם אֶל אוֹתוֹ הָאֵילָן. כִּי הָעוֹנֵג הַמוֹפְלָא שִׁישׁ שָׁם אֲצֵל אוֹתוֹ הָאֵילָן אֵין לְשַׁעַר. כִּי יֵשׁ שָׁם כָּל הָעוֹפּוֹת וְכָל הַחַיּוֹת וְשָׁם אֵין שׁוּם הִיזָק מְשׁוּם חִיָּה. וְכָל הַחַיּוֹת וְכִי מַעֲוִרְבִים שָׁם. וְכוּלָם מִשְׁחָקִים שָׁם. וּבּוֹדָאֵי הוּא תַעֲנוּג מוֹפְלָג מְאֹד לְהִיּוֹת שָׁם אֲצֵל אוֹתוֹ הָאֵילָן וְחֲקָרוּ לְאִיזָה צַד צְרִיכִים לִילֵךְ לְבָא אֶל אוֹתוֹ הָאֵילָן. וְנִפְּל מַחְלּוֹקַת בִּינֵיהֶם עַל זֶה. וְלֹא הִיָּה מַכְרִיעַ בִּינֵיהֶם. כִּי זֶה אָמַר שְׁצָרִיכִים לִילֵךְ לְצַד פ' לְמִזְרַח.

לְבִנְהָ אִיזָה זִייעַר גְּרוֹס אִין דָּאס אִיז אַה קִיּוֹם פֿון גָּאָר דְּעַר וְוַעֲלֵט. (פֿלומֶר דּוֹרֶךְ דְּעַם הָאָט גָּאָר דִּיא וְוַעֲלֵט אַה קִיּוֹם) וְוַאֲרִין דִּי וְוַעֲלֵט פֿדָאָרְף זִיךְ דִּי לְבִנְהָ. נִמְצָא אִיז דְּעַר בּוֹדָאֵי אַה רֶכְטֶער מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְּרוּבָה. לְוִשְׁמִיר אֲפֶעַר מִיין מוֹעֵט מַחְזִיק אֶת הַמְּרוּבָה אִיז הָעֶכְעֶר גָּאָר פֿון אֲלֵע. וְהָא רֵאִיָּה. וְוַאֲרִין אֲמָאָל אִיז גּוֹעֵן אַה כִּיתָה. וְוַאֲס זִי הָאָבִין גִּקְלַעֲרֵט. בְּאִשְׁר אִיטְלִיכֶע חִיָּה הָאָט זִיךְ אִיר צֶל (דֶּהִינֶנּוּ אִיר סָאטִין). וְוַאֲס נָאָר אִין דְּעַם סָאטִין דּוֹקָא. וְוִיל זִיָּה דָאָרְט זִיין. אִין אִזוֹ הָאָט זִיךְ אִיטְלִיכֶע חִיָּה אִיר סָאטִין פֿונדֶּער. וְוַאֲרִין אִיטְלִיכֶע חִיָּה קְלֹפֶט זִיךְ אוֹס אַה סָאטִין אִין אִיז דְּעַם סָאטִין דּוֹקָא וְוִיל זִיָּה נָאָר רּוֹאָן. אִין אִזוֹ אִיטְלִיכֶס עוֹף הָאָט זִיךְ זִיין צּוֹוִיג. וְוַאֲס אוֹף דְּעַר צּוֹוִיג דּוֹקָא וְוִיל דָּאָס עוֹף רּוֹאָן. אִין אוֹף קִיין אַנדֶרֶע צּוֹוִיג נִיט. אִין דָּאָס אַנדֶרֶע עוֹף הָאָט זִיךְ אִיין אַנדֶרֶע צּוֹוִיג וְוַאֲס נָאָר דָאָרְט רּוֹאִיט עָס. אִין אוֹף אִיין אַנדֶרֶע צּוֹוִיג נִיט. אִין אִזוֹ אִיטְלִיכֶס עוֹף. הָאָט זִיךְ אֲלֵץ זִיין צּוֹוִיג דּוֹקָא. אִיפֿעַר דְּעַם הָאָבִין דִּיא כִּיתָה גִקְלַעֲרֵט. אוֹב סֶע גִפִּינֵט זִיךְ אִזוֹ אַה בּוֹיִם. וְוַאֲס אִין זִיין סָאטִין זָאָלִין רּוֹאָעֵן אֲלֵע חַיּוֹת. וְוַאֲס אֲלֵע חַיּוֹת זָאָלִין וְוַעֲלִין רּוֹאָעֵן אִין דְּעַם סָאטִין פֿון דְּעַם בּוֹיִם. אִין אוֹיף דִּיא צּוֹוִיגִין פֿון דְּעַם בּוֹיִם. זָאָלִין רּוֹאָעֵן אֲלֵע עוֹפּוֹת. הָאָבִין זִי דְּעַר קְלַעֲרֵט אִז סֶע גִפִּינֵט זִיךְ אִזוֹ אַה בּוֹיִם. הָאָבִין זִיָּה גּוֹאָלֵט אַהִין גִיין צו דְּעַם בּוֹיִם. וְוַאֲרִין דֶּר תַעֲנוּג וְוַאֲס סֶע אִין דָאָרְט פֿיָא דְּעַם בּוֹיִם. דָּאָס הָאָט גָּאָר קִיין שִׁיעוֹר נִיט. וְוַאֲרִין דָאָרְט אִין פֿאַר הָאָנְדִין אֲלֵע חַיּוֹת מִיט אֲלֵע עוֹפּוֹת. אִין דָאָרְט אִין קִיין שׁוּם הִיזָק נִיט פֿאַר הָאָנְדִין פֿון קִיין שׁוּם חִיָּה. (פֿלומֶר קִיין שׁוּם חִיָּה אִין דָאָרְט נִיט מִזִּיק קִינֶעם) אִין אֲלֵע חַיּוֹת זַעֲנֵן דָאָרְט אֲלֵע אוֹיס גִימִשֵׁט. זִי אֲלֵע שְׁפִילִין זִיךְ דָאָרְט אִין סֶע אִין בּוֹדָאֵי זִייעַר אַה גְרוֹסֶער תַעֲנוּג צו זִיין דָאָרְט פֿי דְּעַם בּוֹיִם. הָאָבִין זִי אֵן גִיְהוּבִין צו קְלַעֲרִין וְוִירִימִיר מֶע פֿדָאָרְף צו גִיין אִז מֶע זָאָל קוֹמַעֵן צו דְּעַם בּוֹיִם. אִין גּוֹאֲרִין צּוֹוִיִשׁ זִי אַה מַחְלּוֹקַת אִין דְּעַר זָאָף. אִין סֶע אִין צּוֹוִיִשׁ זִיָּה נִיט גּוֹעֵן קִיין מַכְרִיעַ. וְוַאֲרִין דְּעַר הָאָט גּוֹאָט. אִז מֶע פֿדָאָרְף גִיין אַהֶער אִין דְּעַר זִיט קִיין מִזְרַח. אִין דְּעַר הָאָט גּוֹאָט. קִיין מַעֲרֵב זִיט פֿדָאָרְף מֶען גִיין. אִין דְּעַר הָאָט

וזה אמר למערב. וזה אמר לכאן וזה לכאן וכו' עד שלא היו יכולים להכריע לאיזה צד צריכים לילך לבא אל אותו האילן. ובא חכם א' ואמר להם. למה אתם חוקרים באיזה צד לילך אל האילן. חקרו מתחילה מי ומי האנשים שיכולים לבא אל אותו האילן. כי אל אותו האילן לאו כל אדם יכול לבא אצלו. כי אם מי שיש לו המדות של האילן. כי זה האילן יש לו ג' שרשים. שורש א' הוא אמונה. והב' הוא יראה והג' הוא עניות ואמת הוא גוף האילן. ומשם יוצאים ענפים וע"כ א"א לבא אל האילן כ"א מי שיש בו מדות הללו הנ"ל. ואלו הכת הנ"ל הי' ביניהם אחדות גדול מאד ולא רצו להתפרד זה מזה שקצתם ילכו אל האילן וקצתם ישארו. כי לא היו כולם ראויים לבא אל האילן. כי לא נמצא ביניהם כ"א קצתם שהיו בהם מדות הנ"ל אבל השאר לא היו בהם אלו המדות וע"כ נתעכבו כולם עד שיהיו יגיעים וטורחים שאר אנשי הכת הנ"ל עד שיהיו בהם ג"כ המדות הנ"ל. כדי שיהיו כולם ראויים לבא אל האילן. וכן עשו. ויגעו וטרחו עד שבאו כולם לאלו המדות הנ"ל ואזיכשבאו

גזאגט אהער. און דער אהער. ביז זייא האבין ניט גיקענט וויסין דעם רעכטין וועג. ווירמיר מע בדרך צו גיין. אז מע זאל קומען צו דעם בוים. איז גיקומען אה חכם און האט צו זיי גזאגט. וואס קלערט איר. דורך וועלכער זייט מע בדרך צו גיין צו דעם בוים. קלערט פריי. ווער סע זענען די מענטשן ואס זיי זאלין קענען קומען צו דעם בוים. ווארין צו דעם בוים קאן ניט איטליכער קומען. ווארין צו דעם בוים קאן מער ניט קומען. נאר דער וואס ער האט די מדות פון דעם בוים. ווארין דער בוים האט דריי שרשים (דהיינו דריי ווארצלין) איין שורש איז אמונה. (אז מע זאל גלייבן אין גאט ב"ה) און דער אנדער שורש איז יראה. און דער דריטער שורש איז עניות (דהיינו מע זאל פון זיך ניט האלטן) און אמת איז דער גוף פון דעם בוים דהיינו דער בוים אליין איז אמת. און פון דארט גייען ארויס צווייגן. איבער דעם קאן קיינער ניט קומען צו דעם בוים נאר דער וואס ער האט אין זיך די מדות פון דעם בוים (דהיינו אמונה ער זאל גלייבן אין גאט און יראה ער זאל מורא האבן פאר גאט. און עניות. ער זאל פון זיך גאר נישט האלטן. און אמת) (אז האט דער חכם גזאגט צו דער כיתה) דיא כיתה האבין אבער ניט אלע גיהאט די מדות. נאר אטייל פון זייא האבין אין זיך גיהאט די מדות הנ"ל. איז אבער צווישן זיי גווען זייער גרוס אחדות (דהיינו די כיתה האבין זיך אלע ליב גיהאט און זיי האבין זיך זייער גיהאלטן אין איינעם) האבין זיי זיך ניט גנואלט אפ טיילן איינס פון דעם אנדערן. אז אטייל זאלין יוא גיין צום בוים (דהיינו די וואס זיי האבין שוין יוא דיא מדות פון דעם בוים) און דיא איבריגע זאלין בלייבן. האבין זיי דאס ניט גנואלט. ווארין זיי האבין זיך זייער גיהאלטן אין איינעם. נאר מע מוז ווארטן. ביז אלע זאלין זיך דער האריווען צו די מדות. כדי זיי זאלין אלע קאנען קומען צו דעם בוים. האבין זייא אזו גיטאן און זייא האבין גיהארעוועט ביז זייא זענען אלע גיקומען צו דיא מדות הנ"ל. (דהיינו זייא האבין אלע גינווארט איינס אויף דעם אנדערן ביז אלע האבין זיך דער האריוועט. און זייא זענען אלע גיקומען צו די מדות הנ"ל דהיינו זיי האבין שוין אלע גיהאט אמונה און יראה וכו' כנ"ל) ווי זיי זענען אלע גיקומען צו די מדות. אזו זענען שוין אלע גיקומען אויף איין דיעה. און זייא האבין אלע

כולם לאלו המדות הנ"ל אזי באו כולם על דעת א' והסכימו כולם על דרך א' לילך באותו דרך אל האילן הנ"ל והלכו כולם. והלכו איזה זמן עד שהיו רואים (מרחוק) את האילן. והסתכלו וראו. והנה אין האילן עומד במקום כלל. כי אין לאילן מקום כלל. ומאחר שאין לו מקום איך אפשר לבא אליו ואני (היינו זה ההוקיר) הייתי ג"כ שם עמם. ואמרתי להם אני יכול להביא אתכם אל האילן כי זה האילן אין לו מקום כלל. כי הוא למעלה מהמקום לגמרי ובחי' מועט מחזיק את המרובה הוא עדיין במקום. כי עכ"פ יש לו מקום מועט רק שהוא מועט מחזיק את המרובה. אבל עדיין יש לו מקום מועט עכ"פ ובחי' מועט מחזיק את המרובה שיש לי (היינו לבעל החטוטרות) היא בחי' סוף המקום לגמרי שמשם ולמעלה אין מקום כלל. ע"כ אני יכול לישא את כולכם אל האילן שהוא למעלה מהמקום לגמרי (כי זה בעל החטוטרות הוא כמו בחי' ממוצע בין המקום ובין למעלה מן המקום לגמרי. כי יש לו בחי' עליונה של בחי' מועט מחזיק את המרובה שהיא בחי' סוף המקום ממש שמשם והלאה אין נמצא תיבת מקום כלל כי משם ולמעלה היא בחי' למעלה מן המקום לגמרי. וע"כ הוא יכול לישא אותם מתוך המקום לבחי' למעלה מן המקום. והבו) ולקחתי אותם ונשאתי אותם לשם אל האילן הנ"ל. נמצא שיש לי הסכמה מהנ"ל שיש לי בחי' עליונה של מועט מחזיק את המרובה. (כשביל זה ה' נדמה כבעל חטוטרות כי הוא נושא עליו הרבה כי הוא בחי' מועט מחזיק את

מסכים גנוען אוף איין וועג. אז מיט דעם וועג בדארף מען גיין צו דעם בוים. זענען זיי אלע גיגאנגען. זענען זיי גיגאנגען אה צייט. ביז זיי האבין שוין גיזעהן דעם בוים פון ווייטין. דער ווייל טואען זיין אה קוק. שטייט גאר דער בוים אויף קיין ארט נישט. ווארין דער בוים האט גאר קיין ארט נישט. און אז ער האט גאר קיין ארט נישט. ווי אזו קאן מען צו אים קומען. און איה (דהיינו דער הוקער וואס ער דער ציילט דאס אלץ) בין דארט אויף גנוען מיט זיי. האב איה מיד אן גירופין צו זיין. איה קאן אייף יוא ברענגען צו דעם בוים. ווארין דער בוים האט גאר קיין ארט נישט. ווארין דער בוים איז גאר למעלה מהמקום (כלומר ער איז העכער פון דעם ארט פון דער וועלט. ער האט גאר קיין ארט נישט) און די זאך פון מועט מחזיק את המרובה. איז זיך נאך אין דעם ארט. ווארין האטשע סע איז מועט מחזיק את המרובה. דהיינו אפיסל ארט האלט פיל מער איידער אויף דעם ארט קאן זיך שטעלן. פון דעסט וועגין פארט. איז זיך דאס נאך אין דעם ארט ווארין סע פאר נעמט זיך נאך פארט על כל פנים עפעס איין ארט. און איה (דהיינו דער הוקער) האב אזו אה מיעוט מחזיק את המרובה. וואס דער מיעוט מחזיק את המרובה. איז שוין גאר דער עק פון דעם ארט. וואס פון דארט העכער. איז שוין גאר קיין ארט נישט פאר האנדן. איבער דעם קאן איה אייף טראגן אלע צו דעם בוים וואס ער איז העכער פון דעם ארט. (ווארין דער הוקיר איז אזו ווי אה ממוצע דהיינו אין מיטן צווישן ארט און צווישן העכער פון דעם ארט ווארין ער איז אזו אה מיעוט מחזיק את המרובה. וואס סע איז גאר דער עק פון דעם ארט. וואס פון דארט העכער איז שוין גאר קיין שום ארט נישט פאר האנדן. איבער דעם קאן דער הוקער זיין ארום נעמען פון דעם ארט און זאל זיין טראגן צו העכער פון דעם ארט). האב איה זיי גיגומען און האב זיין איבער גיטראגן צו דעם בוים. נמצא האב איה אה הסכמה. אז איה האב אזו אה מיעוט מחזיק את המרובה (און איבער דעם האט ער אה פנים ווי אה הוקער. ווארין ער טראגט אויף זיך פיל ווארין ער איז זיך אה מועט מחזיק את המרובה) היינט

סיפורי מעשיות רכה

המרוכה כנ"ל) ועתה אני נותן לכם זאת במתנה שתהיו כמוני. ונעשה שם שמחה גדולה וחדוה רבה מאד:

ביום הששי היו ג'כ שמחים. והיו מתגעגעים איך לוקחין בכאן את אותו שהי' בלא ידים. והנה הוא בא ואמר הנני. הנה באתי אצליכם על החתונה. ואמר להם ג'כ כנ"ל ונשק אותם ואמר להם. (אתם סבורים שאני בעל מום ביד). אין אני בעל מום כלל על ידי. רק באמת יש לי כח ביד. רק שאין אני משתמש עם הכח שבידי בזה העולם. כי אני צריך את הכח לענין אחר. ויש לי הסכמה על זה מן המבצר שקורין (שלאס) של מים. (פון דעם וואסיריקין שלאס:) כי פעם אחד ישבנו יחד איזה אנשים והי' כ"א וא' מתפאר בכח שבידיו זה התפאר שיש לו גבורה זו בידיו. וזה התפאר שיש לו גבורה פלוגית בידיו. וכן כ"א התפאר בגבורה שיש לו בידיו (היינו) כי א' היה מתפאר שיש לו כח וגבורה כזו בידיו. שכשהוא מורה חץ הוא יכול לחזור ולמושכה אליו. כי יש לו כח כזה בידיו. שאע"פ שהורה כבר החץ עדיין יכול להחזירה לחזור ולמושכה אליו, ושאלתי אותו איזה חץ אתה יכול להחזיר כי יש עשרה מיני חצים. כי יש עשרה מיני סמים. היינו כי כשרוצין לירות חץ. מושחין אותה באיזה סם. ויש עשרה מיני סמים. שכשמושחין אותה בסם זה. היא מזקת כך וכשמושחין בסם שני היא מזקת יותר. וכן יש עשרה מיני סמים. שכ"א גרוע יותר (היינו שמויק יותר) וזהו בעצמו

שענק איך אייך דאס דאזיגע במתנה אז איר זאלט זיין אזו ווי איך איז דארט גינארין זייער אה גרוסע שמחה און זייער אה גרוסע חדוה:

דעם זעקסטו טאג זענען זיי און פרייליך גווען. און זייא האבין אויף גיבענקט. ווי נעמט מען דא דעם דאזיגן וואס אן הענט. דער ווייל קומט ער אריין. און זאגט איך בין דא. איך בין גיקומען צו אייך אויף דער חתונה און האט זיי אויף אזו גיזאגט אזו ווי יענע. און איז זיי ארום גיפאלין און האט זיי גיקושט. און האט צו זיי גיזאגט. איר מיינט איך בין אה קאליקע און די הענט. איך בין גאר קיין קאליקע ניט און די הענט. איך האב יוא פת אין די הענט. גאר איך נויץ ניט מיט דעם פת פון מיינע הענט אין דער וועלט. ווארין איך פדארף דעם פת און עפעס אנדערש און איך האב דרוף אה הסכמה פון דעם וואסיריקין שלאס: ווארין אמאל זענען מיר גיזעסין אין איינעם עטליכע מענטשן. האט זיך איטליכער בארימט מיט זיין פת וואס ער האט אין די הענט. דער האט זיך בארימט. ער האט אזו אה גבורה אין די הענט. און דער האט זיך בארימט ער האט אזו אה גבורה אין די הענט. און אזו איטליכער האט זיך בארימט מיט זיין גבורה וואס ער האט אין די הענט. (דהיינו) איינער האט זיך בארימט. ער האט אזו אה פת און אה גבורה אין די הענט. אז ער שיסט אויס אה פייל. קאן ער זיא ווידער קריק ציהען. ווארין ער האט אזו אה פת אין זיינע הענט אז חאטשע ער האט שון אום גישאסין די פייל. קאן ער זיא פארט נאך אום קעריין. ער קאן די פייל צוריק ציהען ווידער צו זיך. האב איך אים גיפרעגט (דהיינו דער וואס אן הענט. וואס ער דער ציילט דאס) וואס פאר אה פייל. קאנסטו צו ריק ציהען. ווארין סע איז זיך פאר האנדין צעהן אירלייא פיילין. ווארין סע איז פאר האנדין צעהן אירליי סמין. ווארין אז מע וויל שיסין אה פייל. בשמירט

עשרה מיני חצים. כי החצים הן מין אחד. רק מחמת שינוי הסמים שמושחין את החץ בהם שהם עשרה מינים כנ"ל ע"כ נקראים עשרה מיני חצים. וע"כ שאל אותו איזה מין חץ אתה יכול להחזיר. גם שאל אותו אם קודם שהגיע החץ לאותו שזרקה לו. הוא יכול להחזירה. ואם גם אחר שהגיעה החץ עדיין יכול להחזירה. ועל זה השיב אפי' כשהגיע החץ. עדיין יכול להחזירה. אך איזה מין חץ הוא יכול להחזיר וכו' כנ"ל. השיב. מין חץ פלוני הוא יכול להחזיר. אמרתי לו (היינו זה שהוא בלא ידיים שמספר כל זה אמר לזה שהתפאר בענין החץ כנ"ל) אם כן. אין אתה יכול לרפאות את הבת מלכה מאחר שאין אתה יכול לחזור ולמשוך כ"א מין חץ א' ע"כ אין אתה יכול לרפאות את הבת מלכה:

א' ה' מתפאר שיש לו כח כזה בידיו. שאצל מי שהוא לוקח ומקבל ממנו. הוא נותן לו (פי' שכזה בעצמו שהוא לוקח ומקבל בזה הוא נותן כי קבלתו היא נתינה) וממילא הוא בעל צדקה ושאלתי אותו איזה צדקה אתה נותן. (כי יש עשרה מיני צדקה). השיב שהוא נותן מעשר. אמרתי לו. א"כ אין אתה יכול לרפאות את הבת מלכה. כי אין אתה יכול כלל לבא למקומה. כי אין אתה יכול ליכנס כ"א בחומה אחת (במקום שהיא יושבת שם) וע"כ אינך יכול לבא למקומה:

א' התפאר שיש לו כח כזה בידיו. כי יש ממונים בעולם וכל א' צריך חכמה ויש

מען זיא מיט אה סם. איז פאר האנדין צעהן אירלייא סמין. וואס אז מע בשמירט. די פייל מיט דעם סם. איז דיא פייל אזו מזיק. און אז מע בשמירט דיא פייל מיט איין אנדער סם איז זיא מער מזיק. און אזו איז פאר האנדין צעהן אירלייא סמין. וואס איטליכער סם איז ארגיר. דהיינו ער איז מער מזיק. האט ער אים גפרעגט וואס פאר אה מין פיילין קאנסטו צוריק ציהען. ווידער האט ער אים גפרעגט צו איידער די פייל האט יענעם גיטראפין קאן ער זיא קריק ציהען. צו אפילו נאך דעם אז דיא פייל האט שוין יענעם גיטראפין. קאן ער זיא אויף צוריק ציהען. און דרוף האט יענער גענפערט. אז אפילו דיא פייל טרעפט שוין יענעם. קאן איה זיא אויף צוא ריק ציהען. לושמיר אה וואסיר אה מין פיילין קאנסטו צוריק ציהען. האט ער גענפערט. הט דאס און דאס מין קאן איה צוריק ציהען. האב איה מיה אן גירופן (דהיינו דער וואס אן הענט וואס ער דער ציילט דאס אלץ) צו אים. קאנסטו ניט היילין די בת מלכה. אז דו קאנסט מער ניט קריק ציהען נאר איין אירליי פיילין. קאנסטו ניט היילין די בת מלכה:

איינער האט זיך בארימט. ער האט אזו אה כח אין די הענט אז פייא וועמען ער נעמט גיט ער (כלומר מיט דעם וואס ער נעמט בייא איינעם עפעס דער מיט אלין גיט ער יענעם) מיילא איז ער אה בעל צדקה. האב איה אים גפרעגט וואס פאר אה צדקה גיטסטו. האט ער גענפערט. ער גיט מעשר. האב איה מיה אן גירופן. אז סע איז אזו. קאנסטו ניט היילין די בת מלכה. ווארין דיא קאנסט גאר צו איר ארט גיט קומען. (ווייל דו גיטסט נאר מעשר) ווארין דוא קאנסט מער ניט אריין גיין נאר אין איין מואער (דארט וויא דיא בת מלכה זיצט) איבער דעם קאנסטו צו איר ארט גיט קומען:

איינער האט זיך בארימט. ער האט אזו אה כח אין דיא הענט. ווארין סע פאר האנדין

לו כח בידיו שע"י ידיו הוא יכול ליתן להם חכמה. ע"י שמסמך אותם בידיו. שאלתי אותו איזה חכמה אתה יכול ליתן בידך. כי יש עשרה קבין חכמה. השיב חכמה פלונית אמרתי לו. א"כ אין אתה יכול לרפאות את הבת מלכה. כי אין אתה יכול לידע הדפק שלה. כי אינך יכול לידע כ"א דפק א'. כי יש יוד מיני דפיקין (ואתה

אינך יכול לידע כ"א דפק א') (מאחר שאינו יכול ליתן בידיו רק חכמה א'):

א' התפאר שיש לו כח כזה בידיו. כשיש רוח סערה הוא יכול לעכבו בידיו. ולעשות בידיו לרוח משקל שיהי' הרוח במשקל כראוי. שאלתי אותו. איזה רוח אתה יכול לאחוז בידך. כי יש עשרה מיני רוחות. השיב רוח פלוני. אמרתי לו א"כ אין אתה יכול לרפאות את הבת מלכה. כי אינך יכול לנגן לפניה כ"א ניגון א'. כי יש יוד מיני נגינה. והנגינה היא הרפואה שלה. ואתה אינך יכול לנגן כ"א ניגון א' מיוחד הנ"ל ענו ואמרו הם. מהו היכולת שלך. השיב. אני יכול מה שאין אתם יכולים. היינו כל הט' חלקים הנ"ל. (מכל הנ"ל) שאין אתם יכולים אני יכול הכל. כי יש מעשה. כי פ"א חשק מלך א' בבת מלכה והשתדל בתחבולות לתופסה. עד אשר עלתה בידו ותפסה. פ"א חלם לו לאותו המלך. שהיא עמדה עליו והרגה אותו.

ממונים אוף דער וועלט. (דהיינו מענטשן וואס זיי זענען עלצטע וואס זיי האבן צו שאפן איבער אה שטאט אדער איבער אה מדינה וכו') בדארף איטליכער חכמה. האב איך אזו אה כח אין די הענט. אז מיט מיינע הענט קאן איך אים גיבן חכמה. מיט דעם וואס איך לעהן אים אן. מיט מיינע הענט. האב איך אים גפרעגט וואס אה חכמה קאנסטו גיבן מיט דיינע הענט. סע איז זיך פאר האנדן עשרה קבין חכמה. (כלומר צעהן איירליי חכמות) האט ער גענפערט. די און די חכמה קאן ער גיבן האב איך מיד אן גירופין צו אים. קאנסטו ניט היילן די בת מלכה. ווארין דוא קאנסט גאר איר דפק ניט וויסן ווארין סע איז פאר האנדן צעהן איירליי דפיקין. און דו קאנסט ניט וויסן נאר איין דפק ווייל דו קאנסט נאר איין חכמה גיבן מיט דיינע הענט: אינער האט זיך בארימט. ער האט אזו אה כח אין די הענט. אז סע איז פאר האנדן אה רוח סערה (דהיינו אה שטורים ווינט) קאן ער דעם שטורים ווינט פאר האלטן מיט די הענט. ער קאן אן תאפיו מיט די הענט דעם שטורים ווינט און זאל אים פאר האלטן. און קאן ווידער מיט די הענט מאכין דעם ווינט מיט אה מאס. אז סע זאל זיין אזו אה ווינט ווי מע בדארף. אין דער מאס. האב איך אים גיפרעגט וואס פאר אה ווינט קאנסטו אן תאפין מיט די הענט סע איז זיך פאר האנדן צעהן איירליי ווינטן. האט ער גענפערט. דעם און דעם ווינט. האב איך מיד אן גירופין. קאנסטו ניט היילן די בת מלכה. ווארין דו קאנסט גאר דעם ניגון פאר איר ניט שפילן. ווארין סע איז פאר האנדן צעהן איירליי ניגונים. און איר רפואה פון דער בת מלכה. איז דורך ניגונים. און דו קאנסט מער ניט שפילן פאר איר נאר איין ניגון. האבן זיי זיך אן גירופן וואס קאנסטו. האט ער גענפערט איך קאן וואס איר אלע קאנט ניט דהיינו אלע ניין חלקים פון איטליכער זאך וואס איטליכער האט זיך בארימט. וואס איר קאנט זיי ניט. קאן איך יוא:

ווארין סע איז פאר האנדן אה מעשה. ווארין אמאל האט זיך אה מלך פאר קאחיט אין אה בת מלכה האט ער זיך גיפארעט און האט גיטאן תחבולות אז ער זאל זי תאפין. ביז ער

והקיץ ונכנס החלום בלבו. וקרא לכל פותרי חלומות ופתרו לו כפשוטו. שיתקיים החלום כפשוטו. שהיא תהרוג אותו. ולא יכול המלך לתת עצה לנפשו. מה לעשות לה. יהרוג אותה. צר לו. ישלחה מעל פניו. זה חרה לו. כי איש אחר יקחנה. וזה חרה לו מאד. כי הוא השתדל אחריה כ"כ ועתה תבא ליד אחר. וגם אם ישלחה. ותבא ליד אחר. עתה בוודאי יכול להתקיים החלום שהיא תהרוג אותו. מאחר שהיא אצל אחר. יחזיקה אצלו. הוא מתיירא מחמת החלום כנ"ל. ולא ידע המלך מה לעשות לה. בין כך נתקלקל האהבה שלה אצלו קצת קצת. מחמת החלום ובכל פעם נתקלקל יותר ויותר. וכן היא גם היא נתקלקל ג"כ האהבה אצלה בכל פעם יותר ויותר עד שנעשה אצלה שנאה עליו. וברחה מפניו. ושלח המלך אחריה לבקשה ובאו והגידו לו שהיא נמצאת אצל המבצר של מים. כי יש מבצר של מים. ושם הם יוד חומות זו לפנים מזו. וכולן של מים. וגם הקרקע שהולכין עליה שם בתוך המבצר היא ג"כ של מים. וכן יש שם אילנות ופירות הכל של מים. ויופי המבצר וגודל החידוש של זה המבצר א"צ לספר. כי בוודאי הוא חידוש נפלא מאד מאחר

האט זיא דער טאפט. און זיא איז ביי אים גווען. אקאל האט זיך דעם מלך גיחליקת. אז די בת מלכה איז אוף גישטאנען אוף אים און האט אים גיהרגית. האט ער זיך אוף גיחאפט. און דער חלום איז אים זייער אריין אין הארצין אריין. האט ער גירופין אלע פותרי חלומות (דהיינו דיא וואס קאנען בשיידין דיא חלומות) האבן זיי אים פותר גווען אזו וויא דער פשוט איז. אז דער חלום וועט מקיים ווערין כפשוטו. אז זיא וועט אים הרגינען. האט זיך דער מלך קיין עצה נישט גקאנט גיבן. וואס ער זאל מיט איר טאן. זאל ער זיא הארגינען. טוט אים באנק. זאל ער זיא אוועק שיקן פון זיך. דאס פאר דריסט אים זייער. ווארין איין אנדערער וועט זיא נעמען. און דאס פאר דריסט אים זייער ווארין ער האט אזו פיל גהאריוויט ארום איר. און היינט וועט זיא אן קומען צו איין אנדערין. און דער צו. אז ער וועט זי אוועק לאזן. און זיא וועט אן קומען צו איין אנדערין. וועט זיך בוודאי קאנען מקיים ווערין דער חלום. אז זיא וועט אים הרגינען. ווארין זיא איז ביי איין אנדערין. זאל ער זיא האלטן ביי זיך. האט ער מורא פאר דעם חלום. טאמער וועט זיא אים הרגינען. האט דער מלך נישט גווסט וואס ער זאל איר טאן. דער ווייל איז דיא אהבה בייא אים פליא גווארין ביסליך ווייס. מחמת דעם חלום. (דהיינו ער האט זיא שוין נישט אזו ליב גיהאט וויא פרייר) און אלע קאל איז אלץ מער פליא גווארין דיא אהבה. און אזו בייא איר איז אוף פליא גווארין דיא אהבה אלע קאל מער ביז סע איז ביי איר גווארין אה שנאה אוף אים. איז זי אנטלופין גווארין פון אים. האט דער מלך ארום גשיקט מע זאל זיא זוכין. איז מען גיקומען און מע האט אים גזאגט. אז זיא דרייט זיך לעבן וואסיריקן שלאס. ווארין סע איז פאר האנדין איין וואסיריקער שלאס. און דארט איז פאר האנדין צעהן מויאערין. איינע איז דער אנדערער. און דיא אלע צעהן מויאערין זענען אלע פון וואסער. און די ערד אין דעם שלאס וואס מע גייט אוף איר איז אויך פון וואסער און אזו דער גארטן מיט דיא ביימער מיט די פירות. איז אלץ פון וואסער. און דאס שיינקייט פון דעם שלאס און דער חידוש פון דעם שלאס. דאס האט מען נישט צו שמוסן. ווארין סע איז בוודאי איין ווילד חידוש. ווארין דער גאנצער

סיפורי מעשה יג מהו' בעטלירס מעשיות רכט

שהוא מבצר של מים. וליכנוס בתוך זה המבצר א"א. כי יהיה נטבע במים מי שיכנוס בו מאחר שהוא כולו של מים. והבת מלכה הנ"ל כשברחה באתה עד אותו המבצר. והיתה הולכת שם סביב אותו המבצר של מים. והגידו למלך שהיא הולכת שם סביב אותו המבצר כנ"ל. והלך המלך וחילו לתופסה. כשראתה זאת הבת מלכה. יישיבה עצמה שתרוץ לתוך המבצר. כי היא רוצה יותר ליטבע במים משיתפוס אותה המלך ותהי' אצלו. וגם אולי אעפ"כ תינצל ותוכל ליכנוס לתוך המבצר של מים הנ"ל. כשראה המלך כך שהיא בורחת אל המים. אמר מאחר שהוא כן. ע"כ צוה לירות אותה. ואם תמות תמות. והיו מורים אותה והגיעו אלי' כל העשרה מיני חצים שמשוחים בעשרה מיני סמים כנ"ל. והיא ברחת לתוך המבצר הנ"ל. ונכנסה לתוכו. ועברה דרך השערים של החומות של מים. כי יש שם שערים באלו החומות של מים הנ"ל. והיא עברה ונכנסה לתוך כל העשרה חומות של המבצר של מים. עד שבאתה לפנים. ונפלה שם ונשארה חלשות. ואני רופא אותה. (היינו זה שהוא בלא ידי הנ"ל) כי מי שאין בידו כל העשרה מיני צדקות הנ"ל אינו יכול ליכנוס לתוך כל העשרה חומות הנ"ל כי יטבע שם במים. והמלך וחילו הנ"ל רדפו אחריה ונטבעו במים. ואני יכול

שלאס איז פון וואסער. אריין גיין איז דעם שלאס קאן מען בוודאי ניט. ווארין מען וועט דער טרינקען ווערין. ווארין גאר דער שלאס איז זיך פון וואסער. און דיא בת מלכה. אז זיא איז אנטלופין גווארין. איז זיא אן גיקומען צו דעם שלאס. איז זיא דארט ארום גגאנגען ארום דעם שלאס. האט מען גזאגט דעם מלך אז זיא דרייט זיך דארט ארום דעם וואסיריקן שלאס. איז דער מלך גגאנגען מיט זיין חיל. אז ער זאל זיא תאפין. ווי דיא בת מלכה האט דאס דער זעהן. (אז דער מלך מיט זיין חיל ווילן זיא תאפין) האט זיא זיך מיט גווען. זיא וועט אריין לופין איז דעם שלאס אריין. ווארן זיא וויל פֿעסער דער טרונקען ווערין. איידער דער מלך זאל זיא תאפין. און זיא זאל פיי אים זיין. און טאמער. וועט זיא פארט ניצול ווערין. און וועט זיך קענען אריין תאפין איז דעם וואסיריקן שלאס. ווי דער מלך האט דאס דער זעהן. אז זיא לופט אין וואסער אריין. האט ער גזאגט. אז סע איז יוא אזו. בכז. האט ער גיהייסן אז מען זאל זיא שייסן. וועט זי שטארבין. שטארבין. האט מען זי גשאסן. און מען האט איר גטראפן אלע צעהן אירלייא פילין. וואס זיא זענען פֿשמירט מיט צעהן אירלייא סמין. און זיא דיא בת מלכה. איז אריין גילאפין איז דעם וואסיריקן שלאס און זיא איז אין אים אריין אינווייניק אריין. און זי איז דורך דארף אלע טויאערין פון דיא וואסיריקע מויאערין. ווארין סע איז דארטין פאר האנדין טויאערין איז די וואסיריקע מויאערין און זי איז דורך גגאנגען דארף אלע טויאערין פון אלע צעהן מויאערין פון דעם וואסיריקן שלאס. ביז זיא איז אריין אינווייניק איז דעם שלאס אריין. און זיא איז דארט אנידער גפאלין. און איז גבליבן חלשות. און איך הייל זי (דהיינו דער וואס אן הענט. וואס ער דער ציילט דס אלץ) ווארין דער וואס ער האט ניט אין זיינע הענט. אלע צעהן אירלייא צדקות. דער קאן ניט אריין גיין איז די אלע צעהן מויאערין פון דעם וואסיריקן שלאס. ווארין ער וועט דער טרונקען ווערין איז וואסער. און דער מלך מיט זיין חיל. זיא האבין נאך גיאגט דער בת מלכה. זענען זיי אלע דער טרונקען גווארין איז וואסער. און איך קאן

ליכנוס לתוך כל העשרה חומות של מים הנ"ל. ואלו החומות של מים. הם גלי הים שעמדו כחומה והרוחות הם מעמידים גלי הים ומנשאים אותם. ואלו הגלים שהם העשרה חומות הנ"ל הם עומדים תמיד שם אך הרוחות הם המעמידים ומנשאים את הגלים ואני יכול ליכנוס לתוך כל העשרה חומות כנ"ל. ואני יכול לחזור ולמשוך ממנה היינו מן הבת מלכה הנ"ל כל העשרה מיני חצים ואני יודע כל היוד מיני דפיקין ע"י היוד אצבעות. כי בכל אצבע ואצבע מעשרה אצבעות יודעין דפק מיוחד מיוחד מיני דפיקין ואני יכול לרפאות אותה ע"י כל היוד מיני נגינה. וע"כ אני רופא אותה. נמצא שיש לי כח כזה בידי כנ"ל. ועתה אני נותן לכם זאת במתנה. ונעשה שם שמחה גדולה. וחדוה רבה מאד:

זאת המעשה קשה לי מאד לספר. אך מאחר שהתחלתי לספרה אני מוכרח לגומרה. בזאת המעשה. אין שום תיבה שלא יהיה בה כוונה. ומי שבקי בספרים יוכל להבין קצת רמזים. והנה ענין החצים הנ"ל שיש לו כח בהידים להחזיר החצים כנ"ל. זה בחי' ותאחו במשפט ידי וכמו שפרש"י בשר ודם זורק חץ ואינו יכול להחזירה והקב"ה זורק חץ ומחזירה. ובחי' הצדקה הנ"ל שהיא כנגד החומות של מים שהם גלי הים. זה בחי' וצדקתך כגלי הים. והרות הנ"ל שיכול לאחוז בידיו. זה בחי' מי אסף רוח בחפניו (שזה בחי' נגינה כמבואר במ"א) ויוד מיני נגינה ויוד מיני דפיקין זה מבואר כבר. (ועיין בליקוטי תנינא בדף ל"ב ע"א) כ"ז שמענו בפירוש. אך מי ומה ואימת.

אריין גיין אין אלע צעהן מואערין פון דעם וואסיריקן שלאס. און דיא מואערין פון וואסער דאס זענען דיא אינדין פון דעם ים וואס זיי שטייען ווי אה מואער. און די ווינטן זיי שטעלין אויף דיא אינדין פון דעם ים. און זייא הייבין אויף דיא אינדין. און דיא אינדין וואס דאס זענען דיא צעהן מואערין. זיי שטייען דארט תמיד נאר דיא ווינטן זיי האלטין דיא אינדין און הייבין דיא אינדין. און איך קאן אריין גיין אין דיא אלע צעהן מואערין פון דעם וואסיריקן שלאס. און איך קאן ארום ציהן פון איר (דהיינו פון דער בת מלכה) אלע צעהן אירליי פיילין. און איך ווייס אלע צעהן אירליי דפיקין. דורך דיא צעהן פינגער ווארין דורך איטליכן פינגער פון דיא צעהן פינגער קאן מען וויסן אה בונדערין דפק פון די צעהן אירליי דפיקין. און איך קאן זיא היילן די בת מלכה דורך אלע צעהן אירליי נגינים. (ווארין איר רפואה איז דורך נגינים כנ"ל) דריפער הייל איך יוא דיא בת מלכה. נמצא האב איך און אה כח אין די הענט. היינט שענק איך אייך דאס דאזיגע במתנה. איז דארט גווארין זייער אה גרוסע שמחה און זייא זענען זייער פרייליך גווארין:

דיא מעשה איז מיר זייער שווער צו דער ציילין. נאר ווייל איך האב זיא שוין אן גיהובין צו דער ציילין. מוז איך זיא שוין אויס פירין. אין דער מעשה איז ניט פאר האנדין איין ווארט וואס סע זאל דרינען ניט זיין אה כוונה. און ווער סע איז אה בקי און גיניט אין ספרים. קאן עפעס פאר שטיין. עפעס ווינקען. און די פיילין וואס דער האט זיך פארימט אז ער קאן פיילין צוא ריק ציהען דאס שטייט אין פסוק וכו'. און די צדקה וואס דאס איז אקעגין די מואערין פון וואסער דאס שטייט אויף אין אה פסוק וצדקתך כגלי הים. און דיא צעהן

זה עמק עמק היינו שגוף ענין המעשה, מי הם כל הנ"ל ומה הוא ואימת ה' כל הנ"ל
זה עמק מלהשיג:

גמר המעשה היינו מה שהי' ביום השביעי היינו ענין הבעטליר שהי' בלא
רגלים וגם סיום התחלת המעשה מענין המלך הנ"ל. לא זכינו לשומעה. ואמר שלא
יספרה עוד. והוא הפסד גדול. כי לא נזכה לשומעה עוד עד שיבא משיח בב"א:
גם אמר. אלו לא ידעתי שום ענין אחר כ"א זאת המעשה. היה ג"כ חידוש
גדול מאד כך אמר בפירוש כי זאת המעשה היא חידוש נפלא מאד. ויש בה מוסר
הרבה מאד ותורה הרבה כי יש בה כמה תורות. גם מדברת מהרבה צדיקים
קדמונים. מדוד המלך ע"ה. כי דוד המע"ה עמד בקצה הארץ וצעק אל המעין היוצא
מן האבן שעל ההר. כנ"ל. כ"ש מקצה הארץ אליך אקרא בעטף לבי בצור ירום
ממני תנחני. (כל זה שמענו מפיו בפירוש. והמוכן מדבריו. כי דוד המלך ע"ה הוא בחי' לב כמוכא. ועליו
מרומו במעשה ענין הלב של העולם שעומד בקצה הארץ כנגד המעין וצועק ומשתוקק אליו תמיד וכו'. ועדיין
הדברים סתומים. אשרי מי שיזכה להשיג סודות המעשה):

ענין דוד המלך והמקרא הנ"ל מקצה הארץ שמרמוז בהמעשה זה שייך ליום שלישי כי שם מדבר מענין
הלב והמעין ע"ש ותראה נפלאות איד בכל ענין מרמוז דברים נפלאים. ובגדולת נוראות מעשה זו א"א לדבר
כלל. כי היא עולה על כולם. אשרי אשרי מי שזכה אפי' בעוה"ב לידע בה קצת קצת. ומי שיש לו מוח בקדקדו
תסמר שערות בשרו ויבין קצת גדולת הבורא ית' וגדולת הצדיקים האמתיים כשיסתכל היטב במעשה נוראה
הזאת. אשר לא ישמע כזאת:

אירלייא דפיקין און צעהן אירלייא נגונים. דאס שטייט אויף אין זוהר. לושמיר ווער און
ווען און וואס. (ווייטער האט ער שון ניט גזאגט. כלומר ווער זענען דיא אלע. און וואס איז דאס
און ווען איז דאס אלץ גווען. דאס קאן מען ניט וויסן):

דעם אויס פיר פון דער מעשה דהיינו וואס סע איז גווען אין דעם זיכעטין טאג מיט דעם
בעטליר וואס אן פיס. און דעם אויס פיר פון דעם בן מלך וואס דער פון האט זיך אן גהובן
דיא מעשה. דאס האט ער ניט דער ציילט. און ער האט גזאגט ער וועט דאס שון ניט דער
ציילין. און מע וועט דאס שון ניט הערין ביז משיח וועט קומען במהרה בימינו אמן:

(דאס האט ער אויף גזאגט). אז איך זאל מער ניט וויסן קיין שום זאך. נאר די מעשה וואלט
איך אויף אה ווילד חידוש גווען. ווארין די מעשה איז איין ווילד חידוש זייער. סע איז אין
איר דא זייער פיל מוסר. און אסאך תורה. ווארין סע איז אין דער מעשה דא אה סאך
תורות. און זיא שמוסט פון אה סאך צדיקים קדמונים. פון דוד המלך ע"ה. ווארין דוד המלך
איז גשטאנען אין עק וועלט. און האט גשריגן צו דעם קנואל וואס סע גייט ארום פון דעם
שטיין וואס אויף דעם בארג כנ"ל. אזו וואי אין תהילים שטייט. מקצה הארץ אליך אקרא
בעטף לבי בצור ירום ממני תנחני וכו':

דיא זאך פון דוד המלך. דאס קער צום דריטן טאג. ווארין דארט שמוסט פון דעם הארץ און
פון דעם קנואל. אין דער מעשה איז פאר האנדן זייער זייער גרוסע סודות התורה. פון דעם
אן הייב ביז אין אויס לאז. אלע מעשיות פון דעם ספר זענען דורך גרוסע סודות התורה.
איטליכס ווארט און איטליכע זאך מיינט מען גאר עפעס אנדערש. און די מעשה איז
גרעסער פון אלע:

רלב סיפורי מעשה יג מזהו בעטלירס מעשיות

ענין פסוק מקצה הארץ הנ"ל ששייך להמעשה של יום ג' כנ"ל זה שמעתי מפורש מפיו הקדוש והנורא ו"ל. עוד ראה זה מצאתי אח"כ. שרוב דברי הקיפיתל תהילים שכתוב שם זה הפסוק שהוא קיפיתל ס"א. רובו ככולו מבואר שם רמזי סודות נשגבות של המעשה של יום ג' הנ"ל. ימים על ימי מלך תוסיף כו' כי הוא צריך תמיד שיוסיפו לו ימים על ימיו וכו' וכנ"ל. חסד ואמת מן ינצרוהו. זהו איש חסד האמת וכו' דער גרוסיר מאן דער אמתיר איש חסד. כי כל הזמן והימים נעשה ע"י האיש גדול שהוא איש חסד האמת כנ"ל שם במעשה הנ"ל. והוא נותן ומוסיף בכל פעם ימים על ימי מלך שהוא הנ"ל שהוא בחי' דוד המע"ה כנ"ל. וזהו ינצרוהו. כי הוא שומר ונוצר שתיכף כשמגיע סמוך מאד שיסתלק היום ואז הי' מסתלק המעין והלב וכל העולם כולו ח"ו. אזי איש חסד האמת נוצר ושומר זאת וכו' וזהו כן אומרה שמך לעד לשלמי נדרי יום יום. כי כל יום ויום שהוא נותן לו הוא בא בזמירות ושירות וכו' כנ"ל: אחסה בסתר כנפיד סלה. כי כשהלב הנ"ל צריך לנזח בא צפור גדול ופורש כנפיו עליו וכו' וזהו אחסה בסתר כנפיד וכו':

שייך ליום א ענין הזקנים שהתפארו כ"א וא' מה שהוא זוכר שזה זוכר אפי' כשחזכו לו את הטבור וכו' וזה הי' הזקן הקטן שבכולם וכו'. אמר רבינו ז"ל. שבגמ' איתא מעין זה. ששמואל התפאר עצמו שהוא זוכר את כאב המילה וכו' ע"ש:

מ"י יפאר מי יספר. מי יוכל להעריך מי יוכל לשער. אפס קצה א' מאלפי אלפים ורבי רבבות מהתנוצצות קצת רמזי פלאי פלאות מסודות נוראות ונשגבות מאד מאד של המעשה הנוראה הזאת. אשר היא מליאה סודי סודות מתחילה ועד סוף ומשכיל על דבר ימצא טוב התנוצצות איזה רמזים לפי ערכו:

מעשה אחד הלך מאביו והי' במדינות אחרות ימים רבים אצל אחרים ולזמן בא לאביו והתפאר עצמו שלמד שם אומנות גדול לעשות מנורה התלוי' שקורין הענג לייכטר וצוה להתאסף כל בעלי אומניות הוזה והוא יראה להם חכמתו בזה האומנות וכן עשה אביו וקבץ כל הבעלי אומניות הזאת לראות גדולת הבן מה שפעל בכל הימים האלו שהי' ביד אחרים. והבן הוציא מנורה אחת שעשה והיתה מגונה מאד בעיני כולם ואביו הלך אצלם וביקש מאתם שיגלו לו האמת והוכרחו להודיע לו האמת שהיא מגונה מאד והבן התפאר הלא ראיתם חכמת אומנתי. והודיע לו אביו שלא נראה יפה בעיני כולם. השיב לו הבן אדרבא. בזה הראיתי גדולתי. כי הראיתי לכולם חסרונם. כי בזאת המנורה נמצאים החסרונות של כל אחד מהבעלי אומנות הנמצאים כאן. הלא תראה שאצל זה מגונה חתיכה זו אבל חתיכה אחרת יפה אצלו מאד ואצל אחר להיפך. אדרבא זאת החתיכה שהיא מגונה אצל חבירו היא יפה ונפלאה בעיניו רק זאת החתיכה מגונה. וכן אצל כולם מה שרע בעיני זה היא יפה בעיני חבירו וכן להיפך. ועשיתי מנורה זאת מחסרונות לבדם להראות לכולם שאין להם שלימות ויש לכל אחד חסרון כי מה שיפה בעיניו הוא חסרון בעיני חבירו אבל באמת אני יכול לעשות כתיקוני:

אם היו יודעים כל החסרונות והנמנעים של הדבר היו יודעים מהות הדבר אף שלא ראו אותו מעולם:

גדולים מעשי ה' אין אדם דומה לחבירו וכל הצורות היו באדם הראשון היינו בתיבת אדם לבד. היו נכללין כל הצורות הללו. וכן בשאר דברים. כל המאורות היו נכללין בתיבת אור לבד. וכן כולם. היינו כל מעשה בראשית. ואפי' העלין של האילן אין א' דומה לחבירו וכו'. והאריך בענין זה הרבה מאד. ואמר אז שיש חכמות בזה העולם שיכולים לחיות עם החכמות לבד בלי שום אכילה ושתי'. והאריך אז בשיחה נפלאה ונוראה:

לענין שהיו מספרים מאחד שהיה אז בכרך גדול של עיירות העכו"ם. ונתעכב שם הרבה. מחמת שנדמה לו בכל פעם שעכשיו יפעול. וכן בכל פעם עד שנתעכב הרבה שם. ואמר שכן הדרך כשבאין למקומות כאלו שנדמה בכל פעם עתה אפעול עתה אפעול וכו' וכו':

וסיפר מעשה שהי' איש אחד שלא האמין במה שאומרים העולם שיש לצים מס'א שבאים לפעמים ומטעין בני אדם כמו שאירע כמה פעמים. והוא לא האמין בזה. פעם אחד בלילה. בא אצלו לץ אחד וקראו אל החוץ שיצא. ויצא לחוץ והראה לו הלץ שיש לו סוס נאה למכור. וירא והנה הוא סוס נאה מאד. ושאלו כמה אתה רוצה. השיב הלץ. ד' אדומים. וראה שהוא שוה בשופי ח' אדומים. כי הוא סוס מובחר וטוב מאד. וקנה אצלו הסוס בעד ד' אדומים והי' אצלו מציאה גדולה. למחר הוציא הסוס למכור. ועמדו על המקח ורצו ליתן לו איזה סך. אמר. מסתמא אם נותנין לי סך כזה. הוא שוה כפליים ולא נתרצה. והוליד הסוס להלן. ורצו ליתן לו גם כפליים כרצונו. אמר. מסתמא שוה יותר כפליים מזה הסך. וכן הוליד הסוס להלן עד שנכנס סך מכירת הסוס לאלפים ולא נתרצה עם אחד למוכרו כי כל מה

שרצו ליתן לו אמר מסתמא שוה יותר בכפלים עד שלא נמצא מי שיקחהו. רק המלך. והוליכו להמלך ורצה ליתן לו המלך סך עצום כי הסוס הוטב מאד מאד בעיני כל. ולא נתרצה עם המלך ג'כ. כי אמר מסתמא שוה יותר. עד שגם המלך לא קנה הסוס. והלך מהמלך עם הסוס להשקותו. והי' שם פלומפ שמשם משקין. וקפץ הסוס לתוך הפלומפ ונתעלם ואיננו. (היינו שנדמה לו כך. כי הי' מעשה לצים כל הענין של הסוס) וצעק מאד על זה. ונתקבצו אליו בני העולם לקול זעקתו. ושאלו אותו מה אתה צועק. השיב שהסוס שלו קפץ לתוך הפלומפ. והכו אותו הכה ופצוע. כי נדמה למשוגע כי נקב הפלומפ צר מאד. ואיך אפשר שיקפוץ הסוס לשם וראה שמכין אותו והוא נראה כמשוגע ורצה לילך משם. בתוך שרצה לילך משם והנה הסוס מתחיל להושיט ראשו מתוך הפלומפ. והתחיל לצעוק שנית. אהה. אהה. מחמת שנדמה לו שיש שם סוסו. ונתקבצו שוב אצלו בני העולם. והכו אותו שנית. כי הוא משוגע כנ"ל. ורצה שוב לילך משם. כיון שרצה לילך. והנה מושיט שוב הסוס את ראשו מן הפלומפ. והתחיל לצעוק עוד כנ"ל. ונתקבצו שוב אליו והכוהו כנ"ל. כך הס"א מטעה את האדם בכל פעם על לא דבר בשקר גמור שאין בו ממש. והוא ניסת אחריה והולך אחריה ונדמה לו בכל פעם שירוית יותר וימלא תאוותו יותר. ורץ אחריהם כמה עתים ופתאום נתעלמו ובורחים ומסתלקים ממנו כל התאוות. כאשר מזדמן לפעמים. שהתאוות מסתלקים קצת. וכאשר האדם רוצה ליפרד מהם אזי חוזרים ומושיטים ראשם והוא חוזר ורודף אחריהם, וכן מתנהג להלן שתיכף שמושיטים ראשם הוא חוזר לרדוף אחריהם. ולא ביאר הענין יותר. והבן היטב:

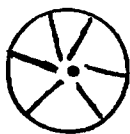
מעשה בצדיק אחד שהיה צדיק גדול מאד שיצא מתאווה הידוע לגמרי לגמרי כראוי בשלימות ועלה לעולמות עליונים וראה שמונה ביורה חתיכות בשר ועצמות ושאל מה זאת והשיבו לו. שזאת היתה אשה יפה מאד מאד. וע"כ מחמת שהיתה מחממת גופה לעבירה. ע"כ. מחממין אותה כאן. ורצה לראותה. ומסרו לו שמות שתחזור ותתחבר כבתחילה וראה שהיתה יפת תואר גדולה מאד. ומזה ראוי לראות גנות התאווה הזאת אם חותכין אותה לחתיכות חתיכות האם יהי' שייך התאווה וכו'.

ידוע שעצבות היא מדה מגונה מאד. וצריך להתרחק ממנה מאד וראוי לחיות ולהרים עצמו. כי ידע שכל תנועה והעתקה שאדם מניע ומעתיק עצמו כשנכנס לעבודת ה' היא יקרה מאד בעיני ה' אפי' הוא מניע עצמו רק כחוט השערה. כי מחמת שהאדם הוא בגוף בעולם העשיה קשה מאד עליו כל תנועה והעתקה ע"כ היא יקרה מאד בעיני ה' :

ומעשה הי' בצדיק אחד שנפל עליו עצבות וכבידות גדול. והעצבות והכבידות כשמתגברת על הצדיק. היא קשה מאד עליו. כי עליו מתחזקת יותר ויותר עד שנפל עליו עצלות וכבידות כל כך עד שלא היה אפשר לו כלל לזוז ממקומו ממש. מחמת גודל הכבידות והעצבות. שהתגברה עליו מאד. ורצה לשמח עצמו ולהרים עצמו ולא היה אפשר לו בשום דבר לשמח ולהרים עצמו. כי בכל דבר שרצה לשמח עצמו מצא

לו הבעל דבר בתוכו עצבות עד שלא הי' אפשר לו בשום זכר לשמח את עצמו כי בכל שמחה שרצה לשמח ולהרים עצמו. מצא לו עצבות בתוכה. והתחיל לשמח עצמו בשמחת שלא עשני גוי. וזה בוודאי שמחה גדולה שאין לה שיעור. כי אין לשער ההפרש וההבדל אלף אלפים הבדלות שיש בין קדושת ישראל הפחות שבפחותים לבין זוהמת טומאת העכו"ם. וכשיזכור היטב חסד הש"י עליו שלא עשהו גוי. בוודאי ראוי שתגדל שמחתו מאד. והיא שמחה שאין עליה עצבות. כי בשלמא כשמשמח עצמו בדבר שעשהו הוא עצמו. על זה אפשר למצוא עצבות על כל שמחה כי ימצא לו חסרונות בכל דבר כדי שלא להניחו להרים ולשמח עצמו. אבל בזה שלא עשני גוי שהוא רק מהש"י שהש"י עשה כך וחמל עליו ולא עשהו גוי איך אפשר למצוא חסרון בזה השמחה מאחר שהוא רק מעשה הש"י. כי בוודאי איך שיהי'. עכ"פ הוא הפרש גדול בינו לבין עכו"ם אשר אין שיעור וערך. והצדיק הנ"ל התחיל לשמח עצמו בזה. והתחיל לשמוח ולהרים עצמו מעט מעט. ובכל פעם הרים ושימח עצמו ביותר עד שבא לשמחה גדולה כל כך. עד שהגיע להשמחה שהיה למשה רבינו ע"ה בעת שעלה לקבל הלוחות. ובתוך שהרים ושימח עצמו. פרח בעולמות כמה וכמה אלפים פרסאות. ובתוך כך הביט בעצמו. והנה הוא רחוק מאד ממקום שהי' בתחילה והיה לו צער גדול. כי הי' סבור שיפול לאיזה מקום אחר. ויהיה תמיה גדולה עליו שנעלם פתאום. והצדיק חפץ תמיד להיות הצנע לכת. והשמחה התחילה לפסוק. כי השמחה יש לה גבול שמתחלת עצמה ומסיימת עצמה וכשהתחילה השמחה לפסוק פסקה מעט מעט. ונשפל מעט מעט. וכשחזר וירד ונשפל ממקום שפרח לשם בשעת השמחה. לא חזר תחילה למקומו הראשון שפרח משם. כדרך פריחתו. רק שירד מיד למטה במקום שפרח לשם. וע"כ היה פליאה גדולה. על שמצא את עצמו אחר שירד למטה במקומו הראשון והבן היטב עד שחזר למקום שהיה בתחילה. והביט בעצמו וראה שהוא ממש במקום שהי' בתחילה ולא נעתק ממקומו כלל. רק אפשר כחוט השערה. שא"א לאדם לשער רק הש"י. והיה תמיה גדולה בעיני הצדיק שפרח כל כך בעולמות וכאן למטה לא נעתק כלל. והראו לו. שכל כך יקר בעיני הש"י תנועה והעתקה קטנה שאדם מעתיק עצמו בזה העולם אפילו פחות מחוט השערה. עד שאין כדאי נגד זה כמה וכמה אלפים עולמות ופרסאות:

ולהבין זה. כי ידוע שהעולם הגשמי הזה הוא רק נקודת המרכז בתוך הגלגלים כמבואר לבעלי תכונה ומכ"ש נגד עולמות עליונים בוודאי אינה נחשבת כל הארץ יותר מנקודה. וידוע שכל הקוים שתמשוך מנקודת המרכז הנה הם. אצל הנקודה סמוכים כל הקוים זה לזה. וכל מה שמתרחקים מהנקודה. הם מתרחקים זה מזה יותר. וכן כשיתרחקו הקוים הרבה מאוד מהנקודה. יתרחקו ג"כ הקוים זה מזה מאד. אף שלמטה אצל הנקודה הם סמוכים זה לזה. כזה.

נמצא אם ישער בדעתו קוים נמשכים מהארץ התחתונה אפילו רק עד הגלגלים נמצא אפילו אם אינו הולך ממקומו רק כמלא החוט. אעפ"כ במקום הגלגלים נתרחק ממקום שהיה נגד ראשו תחילה נתרחק עתה כמה וכמה אלפים פרסאות. לפי

ערך גודל הגלגל העליון נגד הארץ התחתונה כידוע. כי שם קבועים כוכבים אין מספר וכל כוכב הוא בערך גודל זה העולם ויותר מכ"ש וכ"ש כשישער בדעתו הקוים נמשכים עד עולמות עליונים. אשר כל הגלגלים נגדם אינם נחשבים כלום. נמצא שאין שיעור להרחיק שנתרחק שם בעולמות עליונים. ע"י הריחוק כל שהוא אפילו פחות מחוט השערה שנתרחק והלך ממקום שהיה בתחילה. כי אף שבכאן בהארץ התחתונה לא נתרחק והלך רק פחות מחוט השערה. שבעינינו לא נתרחק כלום. כי זה א"א לשער רק הש"י. עכ"ז שם בעולמות עליונים נתרחק כמה וכמה אלפים עולמות ופרסאות מכ"ש וכ"ש כשאדם הולך פרסה או כמה פרסאות בעבודת ה' עין לא ראתה וכו':

דע שיש שני מיני פלטין. ושני הפלטין דומין זה לזה. באחד דר בו מלך. ובהשני דר עבד. ובוודאי באמת הוא חילוק גדול בין הפלטין של מלך לפלטין של עבד. רק אעפ"כ אפשר לטעות ביניהם. כי יש קשר שמתקשרין הרבה נפשות עד שנעשה מהם בית ופלטין כי מתקשרין אחד באחד ואחד באחד עד שנעשה מהם יסוד. ואח"כ נעשה אהל עד שנבנה מהם בית ומדור וזה המדור הוא מדור לאמת וכשצריכין לבקש אמת מוצאין שם באותו המדור. היינו בתוך הקשר של הנפשות הנ"ל שמהם נעשה מדור להאמת כנ"ל. וע"כ צותה התורה אחרי רבים להטות. כי מאחר שרבים נתקשרו כאחד בוודאי שם האמת כנ"ל. וזה בחי' כל הנפש הבאה לבית יעקב. היינו שמהנפשות נעשה בית יעקב. היינו בית מדור לאמת שהוא בחי' יעקב כ"ש תתן אמת ליעקב. אבל דע שיש כנגד זה קשר של רשעים שמתקשרין יחד הרבה נפשות של רשעים ונעשה מהם בית ומדור לשקר. ועל זה הזהיר הנביא לא תאמרון קשר לכל אשר יאמר העם הזה קשר כי קשר רשעים אינו מן המנין. ועל זה כתיב לא תהי' אחרי רבים לרעות. והנה בין שני הבתים הנ"ל אפשר לטעות. היינו בין האמת והשקר. כי השקר מדמה עצמו להאמת. כי גם שם יש קשר מנפשות רבים ואפשר לאדם לטעות ואינו יודע היכן האמת ולהיכן יקרב עצמו. ודע שע"י מצות פדיון שבויים זוכה להבין בין שני הבתים הנ"ל בין אמת לשקר בין מלך לעבד. כי השקר הוא בחי' עבד בחי' ארור בחי' ארור כנען עבד עבדים וכו'.

ודע שיש שני שכליות והם בחי' אחר וקדם היינו שיש שכל שמגיע לאדם לפי הזמן וכל מה שנזקק ובא בימים יותר הוא יודע יותר בבחי' ימים ידברו וזה השכל הוא בחי' אחר שבא באיחור הזמן כי לזה השכל צריך זמן. אבל יש שכל שבא לאדם בשפע גדול במהירות גדול בפחות מרגע כי הוא למעלה מהזמן ואין צריך שום זמן לזה השכל. וזה השכל הוא בחי' פנים. והוא בחי' יעקב בחי' אמת בבחי' מבקשי פניך יעקב סלה:

אחר שבת פ' ויחי אמר. בשלש סעודות זה נודע לי סגולה לפאקין. ליקח קרייד. ושלשה פעמים כמו משקל הקרייד יקח זייף ויעשה משניהם מרחץ לרחוץ

התינוק (שקורין באד) וצריך לעשות תיכף ומיד כשמתחיל התינוק להתחמם וליבער על זה. ויועיל בעזר'ה אם אין הגזרה חזקה. אבל אם הגזירה חזקה ח'ו לא יועיל:

ואמר כי חולי הפאקין נעשה מחטא העגל. ובענין כזה קשה. הלא גם אצל או'ה ישחולי זה אך איתא במדרש שאו'ה היו ראויים שלא יהיה להם שום חולי (מאחר שניתן לחלקם העוה'ו). אך כדי שלא יהיו מונין ומתגרין בישראל ניתן להם כל החולאים שיש לישראל. וכמו שפירש'י על פסוק חרפת נבל אל תשימני. הבא גם עליו נגעים ומכאובות כדי שלא יוכל לומר לי אתם לוקים ואנו אין אנו לוקים. והתפלה הזאת גרמה להביא ייסורי חלאים על האומות. וגם לכאורה קשה. הלא גם קודם חטא העגל בוודאי היה חולי זה. אך קודם לא היה חולי קשה. רק שהיו הפאקין מחמת הדמים שהתינוק יונק במעי אמו כידוע לחכמי הרופאים. אבל לא היה חולי קשה שיהא מסוכן למות ח'ו כמו עכשיו וזה נעשה מחטא הנ'ל.

גם נרמז קצת בירמיה נזכרים כולם בפסוק א'. גם כי תכבסי בנתר ותרבי לך בורית נכתם עוניך לפני פרש'י על עון העגל. נתר פי' הלע'ז קרייד. בורית זייף. (נמצא שמרומז כאן סוד הסגולה הנ'ל לחולי הנ'ל הבא מחטא העגל. דהיינו לכבס בנתר שהוא קרייד ולהרבות בורית שהוא זייף). והבן נפלאות:

מימי ילדותו פ'א באו אליו עם פדיון להתפלל על ילד שרה אסתר בת יהודית. ואמר שתמות וכן הוה. ואמר שידע זאת מהתורה הקדושה. שראה אז פסוק והדגה אשר ביאור מתה ויבאש ובאלו התיבות מתה ויבאש נתגלה לו זאת. "מת'ה "וי" ב'א'ש ר"ת שרה אסתר בת יהודית וי מתה. ה'י

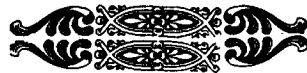
וזהיר לאנשיו. שכשיקרה להם מקרה בלתי טהור ח'ו. שילכו תיכף ומיד למקוה לטבול. כי ע'י המקרה ח'ו נעשה מה שנעשה. ע'כ טוב מאד. שקודם שמתחיל להעשות מזה איזה דבר ח'ו. שיקדים עצמו האדם ויטבול ויטהר עצמו:

וזהיר מאד לבל יתפחד האדם מזה כלל כי הפחד והדאגות והמרה שחורות בענין זה מזיק מאד מאד. בפרט אחר שגילה אלו העשרה קיפטייל תהילים המסוגלים לתיקון חטא זה. והם ט'ז. ל'ב. מ'א. מ'ב. נ'ט. ע'ז. צ'. ק'ה. קל'ז. ק'ן. כמבואר בספרים הנדפסים כבר. אז אמר. שמי שיזכה לקיים זאת. לומר אלו העשרה קיפטייל תהילים הנ'ל באותו היום שיקרה לו ח'ו. אזי בוודאי יתקן חטאו. ושוב אל ידאג כלל. גם היה מתלוצץ מאלו החסידים והיראים שכשמגיע להם איזה הרהור. אזי הם מתפחדים שלא יבואו לידי מקרה ומחמת זה הם רגילים בהיתר מחמת פחד. שלא יבואו לידי מקרה. והוא ז'ל היה מתלוצץ מזה. ועיקר כוונתו היה. שהאדם צריך לבלי להתפחד ולהתיירא כלל מדברים כאלו. ולכלי לחשוב מחשבות כלל בענין זה. רק יהיה כגבור חיל. לעמוד כנגד תאוותו. ויסיח דעתו מזה לגמרי. ואל יתפחד כלל. וה' הטוב בעיניו יעשה עמו מה שהוא ית' חפץ.

ורמז בדבריו. שזה בחי' פגם של דוד המע"ה בבת שבע וכו' ולא ביאר הדבר היטב. ומאוד מאוד צריכין להתחזק בשמחה תמיד. ואל יפול בדעתו כלל משום דבר שבעולם. אף אם יעבור עליו מה. ואם יהיה חזק בדעתו ולא יתפחד כלל. ולא יחשוב מחשבות כלל. (שקורין איבער טראכטין) וילך בתומו בשמחה. יזכה לסוף לעבור על הכל בשלום. ודברים כאלו א"א לבאר בכתב. וערום יבין לאשורו.

עוד מה שסיפר בשבת חנוכה ונשכח. מבן מלך שנתרחק מאביו וכו'. והיה מתגעגע מאד מאד וכו' וכו'. והגיע לו כתב מאביו והי' משתעשע בו מאוד מאוד והי' מתגעגע עדיין מאוד והי' מתגעגע עכ"פ שיושיט לו יד. ואם היה מושיט לו יד הי' מחבקה ומנשקה אח"כ יישב עצמו. הלא זה הכתב הוא כתב יד המלך בעצמו וא"כ הוא יד המלך וכו' וכו' (כל זה לא נכתב כראוי כי נשכח כי לא נכתב בזמנו):

תם ונשלם שבת לאל בורא עולם ברוך הנותן ליעף כח ולאין אונים
עצמה ירבה:

זה השער זה צדיקים יבואו בו
ספר

רמזי המעשיות

בזה הספר הוספנו רמזים על כל מעשה על מה הדברים מרמזים ויסודתם בהררי קודש בזה"ק ותיקונים וכתבי האר"י ז"ל, וגם לבאר המוסר השכל היוצא מהמעשיות האלה ע"פ פשוטן של דברים כ"ש להבין משל ומליצה וגם לעורר לב המעיין מגדולת הענינים המסופרים בהם מאת הרב הגאון החסיד חריף ובקי בנגלה ונסתר והצנע לכת הר' נחמן זצ"ל שהיה אב"ד בעיר טשעהרין בעהמ"ח ספר פרפראות לחכמה וספר יקרא דשבתא וספר זמרת הארץ ובעל המלקט ספר לשון חסידים וספר דרך חסידים וספר לקוטי עצות חדש וספר לקוטי עצות מהדורא בתרא ועוד כמה חיבורים זלקוטים והמה בכתובים גם צרפנו לזה העצות הנפלאות לעבודת ה' הנובעים מהמעשיות הק' האלה המובאים בספר הק' לקוטי עצות מהדורא בתרא מהרב הק' הנ"ל, למען יוכל כל קורא בהמעשיות לעיין אח"כ העצות וההתעוררות והמוסר הנפלא היוצא מהמעשה הזאת, ויזכה עי"ז להתחזק בעבודתו ית' ולהתעורר משנתו אשר רק בשביל זה גילה אדמו"ר ז"ל לאבותינו ולנו את כל הנפלאות האלה.

הובא לדפוס
ע"י חסידי ברסלב
שנת תשל"ו לפ"ק

איזה שיחות השייכים לסיפורי מעשיות

אחר שאמר רבינו ז"ל מאמר ר"ש סי' ס' אמר בדרך צחות היום אמרתי שלשה דברים שלא כדברי העולם. העולם אומרים שסיפורי מעשיות מסוגלין לשינה ואני אמרתי שעל ידי סיפורי מעשיות מעוררין בני אדם משינתם. העולם אומרים שסיפורי דברים אינם באים לידי הריון [פון זאגין ווערט מען ניט טראגין] ואני אמרתי שסיפורי דברים של הצדיק שמעורר עיני בני אדם משינתם על ידי זה בא פקודת עקרות. העולם אומרים כי הצדיק האמת המופלג במעלה וכו' (חיי מוהר"ן שיחות השייכות להתורות ס' כ"ג).

מה שמעתי בשם איש אחד מאנשי רבינו ז"ל ששמע מפיו הקדוש לענין מה שרצונו ה' שיודפס הסיפורי מעשיות גם בלשון טייטש שאנו מדברים בו ואמר אז שיכול להיות בנקל שאשה שהיא עקרה תקרא בהם איזה מעשה ועל ידי זה תפקד לטובה ותזכה לבנים. עד כאן שמעתי ויש סמיכות לזה מהמאמר הנ"ל שעל ידי סיפורי מעשיות אלו נעשה פקודת עקרות (חיי מוהר"ן שם).

באותו הזמן שהתחיל רבינו ז"ל לעסוק בסיפורי מעשיות אמר בפירוש בזה הלשון (איך וועל שוין אן הייבען מעשיות דער ציילין) וכוונת דבריו הי' כמי שאומר מאחר שאינו מועיל לכם לשוב להשי"ת על ידי התורות והשיחות הקדושים וכו' על כן הוא מתחיל לעסוק בסיפורי מעשיות וכו' ובאמת באלו המעשיות התעוררות גדולה מאד להשי"ת (חיי מוהר"ן נסיעתו לנאוורייטש סעי' א' והקדמה א' לסיפורי מעשיות).

נשמע מפיו הקדוש בפירוש שהמעשיות שסיפר הם חידושים נפלאים ונוראים וראוי לדורשם ברבים לעמוד בבית הכנסת ולספר מעשה מאלו המעשיות שסיפר כי הם חידושים גבוהים ונוראים מאד: (חיי מוהר"ן שיחות השייכים לספמ"ע סעי' י"ד).

אמר לענין הסיפורי מעשיות שסיפר שטוב יותר הי' לבלי לגלות בהם שום רמז להיכן הם מרמזין כי כשהדבר נסתר יכולין לפעול בו יותר מה שצריכים אך הוא מוכרח לפעמים לגלות איזה רמז בעלמא למען ידעו שיש בהם איזה דברים נסתרים שיחות הר"ן סי' קנ"א.

פנים לתורה כי הם בנח' ורב הסד בנח' עתיק. ועי' בפרפראות לחכמה על מאמר פר"ש מבואר קולת ברמז ואולי שזה בנח' מה שהודיעה לו שכעת הוא לריך לבקש הר של זהב ומצור של מרגליות שכח חמלאנו היינו כגיל. וכנה גם בפעם הא' קודם שזכר השני למלך אל מקומה הראשון מבואר שם שהיה והשאר הכוס והלך להמצור ועכשיו מבואר שהשאר גם את המשרה והלך לבדו לבקשה. וכ"ז רמזים לעבודת ה' לכל חד כפוס מה דמשער בלביה:

והנה הג' בנח' אדם המבואר שם אחד ממונה על החיות ואחד על העופות ואחד על הרוחות וכו'. ידוע ומבואר בזה"ק ובתיקונים. כי אית אדם ואיה אדם אדם דאיליות ודבריה וכו'. וכן בנח' הספרות בעולם כביכול יש כמה בנח' אדם, וכן יש כמה בנח' אילנות כמבואר בזה"ק. אילנא עילאה בינה אילנא תתאה מלכות. כמבואר במקובלים הרבה חז"נים אלו. וכן החיות והעופות והרוחות מרמזים למה שמרמזים כידוע. וע"כ גם האדם הממונה על החיות ה' אדם גדול מאד ושם אילן גדול מאד. ואעפ"כ דחה את השני למלך וכו' אך אח"כ שלח אותו אל אחיו הממונה על העופות ואמר לו שחיו שלחו אלנו. וגם הוא דחה אותו. ואעפ"כ שלחו אלל אחיו הממונה על הרוחות וגם הוא דחה אותו. וכל זה כי גברה ההעלמה כ"כ עד שמכל הבנח' הגבוהות הנ"ל לא היה יכול לקבל ישועתו בשלימות. רק בתחלה נדמה לו כאלו כל אלו הנ"ל מרחיקים ומדחים אותו מעיניו ח"ו. שזה בעלמא הוא בנח' הגפילה מכל הע' פנים לתורה עד שח"א להחיות אותו בשום פנים מהם. כי השבעים פנים לתורה כלולים מכל הג' בחינות הנ"ל שהם בנח' חיות ועופות ורוחות שמרמזין בשרשם העליון למה שמרמזים וכן הם כלולים מג' בחינות אדם הממונים עליהם. ומבחי' האילנות הגדולים כנשאו, (ועיין בליקוטי מוהר"ן ח"א סי' ט"ו על מה שאמר רבב"ח סליק יתיב באילנא שזה בנח' מ"ש בזהר משפטים דף ל"ט ע"ב כל נשמתין מאילנא ברבב"ח נפקין וגם הוא בנח' סתרי תורה וכו' ע"ש וידוע שגם הע' פנים לתורה כלולים בהם) אך לפי שלא הכיח השני למלך את מקומו והיה חוק בדעתו מאד וככה הרבה ששיג את בקשהו בשלימות, וזה החר כך כנגמר ישועתו ונתמלא ראונו בשלימות דייקא ע"י כל אלו הנ"ל שנדמו לו בתחלה למקום הנה מלכה וכה להוויאה ולהביאה לבית אביה בשלימות, ומחמת שכל אלו הדברים עולים לרום גבהי שמים וכו' והין לנו שום השגה בהם ע"כ אין להאריך:

לקוטי

מעשה א (מאבדת בת מלך) מבואר בזה"ק ככמה מקומות מעיני הששה בנים ובת אחת שיש להמלך. והמובן שמרמז לבחי' הו"ו קלות ובחי' מלכות ואיתה הנה מבינה היא אללו ביותר. ויהי משפט עמה מאד כידוע. פעם אחת וכו' ואמר שהלא טוב יקה אלה וכו'. זה סוד לבי ומעט את מלך שחרד וחסיה ראש לשועלים וכו' עד שישלשל מזה כמו שכתוב עת אשר שלט האדם באלם לרע לו. כנדי לבדר ממנו בירורים וכו'. ולעת עתה בשעה שהגברות ההסתר היא מהעלמה ומסתתרת בבחי' זאת יבועלים שמתים וכו'. ויש כביכול לאביה נער גדול מזה בנח' הביאו עלי כפרה וכו'. ומתעוררים נשמות ישראל ונפרט נשמות הנדיקים שהם בנח' שני למלכות (כי המה היוצרים ונשבי נעשים עם המלך במלאכתו ונדיקים מתדמים לו"ה) ומבקשים שיטנו להם משרת וכוס ומעוט (שהם בנח' נפש וגוף וממון בהרצתה) והם ילכו לבקשה והבקשה בעלמא היא ג"כ דבר גדול. כי לע"ע מגלים שיש לה עדיין איזה בנח' כויה ומלאות בעולם רק שנריכין לבקש אחריה. כי לפי התגברות הסט"א רוצים להעלימה כ"כ ח"ו עד שיהיה נדמה כאלו אין לה עוד שום מלאות ח"ו. כי הסט"א מהגברת לומר אני ואפסי עוד ח"ו. רק הנדיקים שוסקים בזה לגלות קדושתה אף אם היא במקום שח"א בבחי' ואף גם זאת בהיותם וכו'. עד שזוכים למלאה ולהחזירה אל מקום אשר היה בה בתחלה. וכה הפס קלה מעיני המעשה הוא מבואר קלה בהקדמה השניה ע"ש:

והנה בפעם הראשון באכל התפוח וישן זמן מרובה אעפ"כ אח"כ כשנתעורר הלך לשם ומלאה במקומה הראשון רק שלא היה יכול להוויאה משם והיתה מנערת לפניו מאד וכו'. אבל בפעם השני כששתה מהיין וישן עד שבעים שנה שזה בנח' שנפל מכל הע' פנים לתורה כמורן במאמר פתח ר"ש. אז כביכול גם לעיני הכת מלך בעלמה ההגברה ההעלמה כ"כ עד שגם היא נסעה ממקומה הראשון למקום אחר רחוק ונעלם מאד. עד שמשם קשה ביותר לבקש אחריה ולמלאה. אך אעפ"כ ואחיה מרום לעולם ה'. כי כשהאדם חוק בדעתו לבלי להניח את מקומו ולבלי לייאש עצמו לעולם מן הבקשה והחיפוש אחר הקדושה אז יוכל לזכות שהירידה חביה תכלית העליה. שזה בנח' מה שאלו שנפלו מכל הע' פנים לתורה עד בא"ה לעורר אותם עוד בשום פנים לתורה שהם בבחי' השבעים שנה. אעפ"כ כשגם אלו מהתעוררים קלה אז הנדיק האמת עוסק לעורר אותם ולהחיותם ע"י סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות. שהם כביכול למעלה מבחי' השבעים

ע"י בריחתה. רק לבסוף שב למקומו עם הבנות שרים בשכר זה שקיים שנעתו ולא נגע בה, וכן ע"י היין הזה נזלה מן הדוֹלֵחִים והגולגים והם נאבדו לגמרי. וכן ע"י היין הזה נתחשנה עם המלכה וכו' עד עי"ז נגמר הישועה בשלימות ופרטי עיני הסודות הנפלאות שיש בכל תיבה ותיבה ובפרט בכל ענין וענין מהמעשה הזאת וכן משאר המעשיות כולם. עמוק עמוק מאד מי ימלאנו:

מעשה ג (מחגר) מבואר ומוכן לכל כי דברי המעשה הזאת שגבו ונבנו ועמקו מאד ואין פוחד אותם, אך אעפ"כ מובן ומבואר כי מדבר בה מסוד עולם התיקון והתרוממה קרן הקדושה וביטול כל הקליפות. והנה ההכנס שהזכיר לבניו ומשפחתו להשקות חילנות מובן ממילא כי כוונתו להשקות את האילנות הקדושים שמרמזים למה שמרמזים, וכמבואר בזה הרבה גזוה"ק ובתיקונים ובמאמר אליהו דחיוו שקי' דאילנה וכו' כח"א דאשקי' לאילנה וכו' זאת הוא עינת העלות דאשקי' לאילנה וכו'. וכמוכן בהמעשה הזאת עלמה מענין שהיתה החמה מדברת עם הלבנה מענין האילן הקדוש שהיו לריקים להשקותו. וכן בסוף המעשה מבואר הרבה מענין האילן הקדוש שאם היה נשקה אז היו מתבטלים כל הקליפות כולם:

אך כל ענין המעשה ופרטי הענינים שבה והקשר שלהם נוראים ונפלאים מאד, ואין שמחתיל לספר מענין הבן שרצה לעשות מו"מ וכו' ומענין הגולגים שנפלו עליהם וכו', ואין שהוכרח לאכול עשבים וכו', שכל זה נראה לכאורה בתחלת הטיעון כסיפור פשוט. והיכן נכנס מהם לענין העשב שהעב בעיניו ועקר אותו עם שרשו והיה תחת השורש דומים והדומים היה מרובע. וכל דה היה לו בגולה אחרת ובזל אחד היה כתוב שמי שיאחו בזהו לך ישא אותו למקום שיום ולילה נחקבלים ביחד וכו'. ומספר איך שזה הבן בא לשם ושמע הסיפור שבין החמה והלבנה שהוא סיפור נורא ונפלא מאד וכן איך שהסתכל על הדומים בזל אחד, וראה כתוב גם שמי שיאחו בזהו לך שישא אותו להדרך שיונחם ממנו כמה דרכים, ואחו בזהו לך ונשא אותו לשם ונתן רגליו בזהו לך הדרך שהחבך רפואה לרגלים ונתרפא מיד של ענין זה נורא ונפלא (ומי יודע הכגולות הנוראות והנפלאות שהיו בשני הגדלים האחרים של הדומים אשר לא גילה לנו רבינו ז"ל מהם בוס רמז) ומספר אח"כ איך שנטל הבן חבק מכל הדרכים ועשך לעלמו חגודות. ואין שההנהגה נזה בחכמה, וגם בענין זה מרמז בהוך כך בדרך אגב דברים נחלים מאד. איך שגם מי שהוא לדיק נריך לזכר מאד משפחה ושגשג כי יכול להיות עי"ז

(לקומי עזות מהדורא בתרא רמז ג') עיקר עבודה ישראל הוא לאקמה שכינתא מעפרא ולהוילא השכינה כביכול מגלותה כידוע. אך ח"א להוילא אותה כ"א ע"י שינחר לו האדם מקום מיוחד שיהיה יושב שם בכל יום ובכל זמן שיהיה לו פנאי יהיה רק מהנענע ומבקש ומלפה להוילא אותה. ובוודאי מה טוב היה שי"י רגיל בחשניות, אך מחמת שפענית הוא דבר קשה בפרט בדורות הללו החלושי כח, ע"כ העיקר לבחור לו מקום מיוחד שיהיה יושב ומחנענע ומשהיקק ונכסף ומלפה בכל יום ובכל עת להוילא השכינה שהיא שורש קדושה נפשות ישראל מגלותה. וימעט בתאוות אכילה כל מה דאפשר ובפרט בשפיית היין, בכדי שלא יבוא לידי שינה. היינו כי ע"י תאוות אכילה ושינה עי"ז אויבד את פניו שהוא בחי' השכל והחיות דקדושה ונופל למחין דקטנות שהוא בחי' שינה: (ועיין בההקדמה השניה ובמאמר פתח ר"ש):

מעשה ב (ממלך וקיסר) סוד המעשה הזאת לא נמלא עליה עדיין שום פחד דבר ע"כ מה נאמר ומה נדבר בזה. בפרט כי אין לנו שום ידיעה בנוסחאות. אך אעפ"כ מרחוק מובן לכל מעיין כי הוא מדבר מסוד היחוד הק' העליון ואין שכביכול עלה (היחוד הזה) במחשבה תחלה, ואין שתיקף נתגברה ההעלמה על זאת מכני הגדלים עד שנשכח לגמרי ענין ההתקשרות. ואעפ"כ מזליח חיו וזודמנו יחדיו אלל מלמד אחד. והיה ביניהם חבבך רבה עד שעשו מעלמם ג"כ ההתקשרות ביניהם, ונתן טבעת על ידה וכו' (וסוד ידוע ומבואר): גם מובן שם גודל מעלת מדרגתה בשרש. עד שהיא בבחי' אשת חיל עטרה בעלה, כי היא בת הקיסר בסוד אבא יסר ברתא בחי' ה' בחכמה יסר ארץ וכו': ומוכן שם גודל ריבוי המניעות והעיוכונים שהיה אח"כ להפריד ח"ו הקשר שביניהם. ואין שעי' אבידת הטבעת שהוא היה בפועל ממש תחלת ההתקשרות, נעשה אח"כ ההגברות ההעלמה והפירוד ביניהם כ"כ עד שנתעו זה מזה ונתרחקו זה מזה כ"כ. אך ואתה מרום לעולם ה' והקדים רפואה למכה וממכה עזמה מחקן רטיה. ודייקא ע"י שחאה ליד בן הסוחר שבוודאי היה לערה גדול אז כמוכן. אך אעפ"כ עי"ז דייקא היחס למיחת קרן הישועה ע"י היין הטוב שהיה בספינתו (שסודו ידוע קצת) עי"ז שיכרה את המאטראסין וברחה עם כל הספינה מהסוחר. ואף שלשעה היה לערו גודל ונתגרש עי"ז מבית אביו. אעפ"כ מאחר שעשה הדבר לפי הומו קיבל אח"כ שכרו משלם כמבואר בסוף המעשה וכן ע"י היין הזה ברהה אח"כ מבית המלך. ומאחר בלקה אותה באונס ע"כ היה לו ג"כ לער גדול

ע"ז קלקולים גדולים כמבואר שם . ומספר ג"כ איך שפיקר הגזן הגדול שבהם עשה תשובה והחזיר לו היבטו עם הכסף . וגם נתן לו כל האולרות של גזילה שהיו לו . ואיך שפסקו עליו לחלוטו . כי מובן הדבר שניגע ג"כ לסוד עולם התיקון . אחיך שיחזירו אל הקדושה כל הגזילות שגזלו מאתנו בסוד חיל בלע ויקראו וכו' . ואעפ"כ נדמה גם הסיפור הזה כסיפור פשוט מה שיכול להיות בפשוטו ותיכף אחר כך מספר מה שישב עלמנו הבן . לילך אל השני חלף הרים וכלל בו כמה סיפורים נפלאים ומוראים ובחוסר יש גם בן היזב ענינים שנראים לכאורה כפשוטו . עד שגמר הענין איך ששקה האילן ולא נשאר מהם כלל ונעשו כלא היו וכל אלו הענינים מוראים ונפלאים מאד מי שמע בזאת מי ראה כאלה :

וכן הרמזים שמרמז אחר כך סוד מעשה זו מרמז בקאפיטל א' שבחלים נורא וגפלא מאד , והמובן מהם קצת מרחוק נראה . כי עיקר השקאה האילנות הקדושים שבענין זה הוא ע"י הסורה הקדושה וזה היה הדיבור בין יום ולילה חמה ולבנה מה שהחמה הייתה קובלת לפני הירח מענין האילן הקדוש שהוא מסוגל מאד והיו רביבין להשקותו וכו' . ואם האילן הזה הוא עלמנו זה האילן שמבואר אח"כ שהם היה נשקה בשלימות לא היה נשאר מהם כלל . ממילה מובן בנס הקובלגה של הלבנה שהייתה אודות השדים שיונקים מרגליה היב ג"כ אודות ענין זה . ובאמת אם הי' נשקה זה האילן לא היה נשאר מהם כלל וממילא הייתה מרופה גם להלבנה על צערה (ועיין בספר זמרת הארץ על מעשה זה) . וזה יש לרמז בקאפיטל א' הנ"ל חשתי האיש אשר לא הלך בעצת רבעים וכו' . כי כל העלות רעות ודרכים רעים הכל נמשך מהם , כמובא שם גם בסוף המעשה מענין המדברים שפיתו לנכד הזקן שהי' לדיק נפלא להשתמש עם הספר שווה הזקן שלא להשתמש בו והנכד היה היה סובר שלבו מייעלו לזה ואם היו משתדלים להכשיל לדיק קדוש כזה ע"י עלמם הרעה . מכש"כ איך מכשילים בזה לרוב העולם . וכל הקלקולים המבוארים שם הן העלה של הגזן שפיתה לכהם אנשים שיהיו גזלים שזה גם כן עלת רשעים . וכן המלך שעשה אנשי מדינתו לאפיקורסים שזה בחי דרך חפאים כמובא שם שיש דרך של אפיקורסים , כי אפיקורסת הוא שורש וכלל כל החפאים כולם כמובא וזה בחי' ובדרך חפאים לא עמד כמו החכם הזקן שקיבץ כל אנשי משפחתו ובה עמם מהמדינה הזאת וזה ובמקצב לזים לא ישב שאע"פ שנתישב עמם סמוך להשני חלף הרים ששם עיקר המושב לזים כמבואר שם אעפ"כ הי' רחוק מהם מאד . כי עשה עיגול שלא יוכלו

האילן הנ"ל כמבואר שם :
(לקוטי עלות מהד"ב (ליגות ב') ישמור אדם א"ע מליגות . כי מקום החילונים שהם הקליפות ר"ל נקרא מושב לזים כי עושים ליגות תמיד :

(שם לדיק פ"ד) הנדיק האמת אע"פ שיש לו כח להשתמש בשמות והשבעות וכיוצא בקדושה גדולה אעפ"כ אין לו להשתמש בזה כלל רק יהיה לו חמונה בהש"ת כפשוטו והש"ת יעזור לו . ולפעמים נדמה להנדיק שהוא מוכרח להשתמש בזה ושהוא מלוח גדולה וכיוצא בזה אעפ"כ לריך להתישב בזה מאד , כי אע"פ שנדמה לו שלבו מייעלו לזה אולי הוא רק מהמדברים שמפתים אותו לזה) :

מעשה ר (מעשה נסים) מתחיל לספר מהמלך שגור גירוש וכו' . ונראה כסיפור פשוט לכאורה כי יכול להיות סיפור הזה כפשוטו ממש . ודרך הגב מספר גודל החיבוב שישראל מחבבין את המלוכה , כי אפילו האטום שלא היה יכול לעמוד בנסיונו בשלימות העפ"כ כשנזדמן לו שעת הכושר ונשבע לו המלך לעשות רצונו ולמלאות בקבתו אפילו אם יבקש מה שיבקש . אבל האנוש לא ביקש ממנו כוס דבר רק שיחזיר לו להניח עליות ותפלין בפרהסיא , וזה בעצמו היה נסיון גדול כי חרה להמלך מאד אעפ"כ הוכרח למלאות בקשתו בשביל השבעה אח"כ מספר מענין המלך שקרא לכל ההווי כוכבים וכו' ואמרו לו שזרעו לא יוכרת רק שיכמור משור ושה וכו' , ואח"כ איך שנעשה בני מלך וכו' וגפל על חכמה לכבוש את כל העולם , ומענין האדם שעשה מכל השבעה מיני מתכות וכו' . ואותו האדם

ססימור זה נוגע ג"כ למה שהידוע נפל לפעמים למים וכמעט שנעצב וכו' :

מעשה ו (מהמלך שהיה גבור ואיש אמת וענין) היא ג"כ סיפור נפלא כמונן לכל מעיין, וכן הרמזים שאחריו הם דברים נפלאים ודרך אנב מרומן בו ענינים נפלאים מעיין המיני לחוק וקאטאווים שבטולם שעי"ז יכולים לידע ולהבין מהות כל דבר ושיש ג' בזה כמה מינים ועיין איך שהאמת הינו יכול לסבול את השקר, ועיין איך שהמדינה הייתה מלאה שקרים כ"כ והמלך שלה היה איש אמת נפלא כ"כ עד שלא ראו פניו מעולם, והחכם שהיה מציין על כל זה ושיבה את המלך והגדיל אותו מאד, עי"ז הביא את המלך לידע עטב וקטנות כזה עד שגילה לפניו אור פניו הק' וזכה לראות אותו וכו' כמבואר שם : ועיין ישעיה ל"ג כולך לרקות ודובר משרים וכו' ונוער כפיו מחמוך בשומד וכו' (כל זה ההיפך ממנגב המדינה שבסיפור זה שהיו כולם מלאים שקרים ושחדים) הוא מרומים ישכון מלכות כלעים משגבו וכו'. בחי' המלך שהי' גבור מאד כי שכן בחזקת גדול כמבואר בפנים, ופי"ס מלך כיפיו תחזינה עיניך תראה רחן מרחקים וכו' וסמוך לזה אח"כ חזב ליון קרית מושדטו וכו' כמונא בפנים פסוק זה בהרמזים שבסוף הסיפור

שם בהרמזים שבסוף הסיפור דרכי ליון אכלות וכו' ר"ל עד שדרשו רז"ל על פסוק מניין מכלל יופי שמעם היו יולאים גידים לכל המדינות ושלמה המלך היה בקי בהם וכו' וכאן רימו לנו רבינו ז"ל כמו ק בענינים רוחניים ודקים ביותר כגון במדות ודעות של בני אדם שכולם משונים בדעותיהם כ"א מחבירי בפרט השינויים שיש בענינים אלו בכלל ממדינה למדינה כידיע, אבל מאחר שכל דבר יש לו איזה בחי' שורש גם בקדושה כמבואר בספרים קדושים ע"כ הכל היה כלול בקדושה ליון וירושלים בפרט בקדושה המקדש והיכל הקודש : ועיין בליקוטי מוהר"ן ח"א במאמר חדי ר"ש סי' ס"א שהאבן שחיה היו כלולים בו כל האמונים שבטולם, וכן היו מאירים שם כל בחי' השכלים שעל ידם נמתקין האמונים בפרט על ידי השכל הכולל כולם שזה ביה' קדשי קדשים ע"ש וזה בחי' רבתי בנשים ודרז"ל רבתי בדעות, שרתי במדינות שהעצה כלולה מכולם, ואולי שזה בחי' מה שמבואר בהמעשה הג"ל שיש מדינה שכוללת כל המדינות זה בחי' כלל קדושה יסוד א"י, ובאותה המדינה יש עיר שכוללת כל העירות שבמדינה הזאת זה בחי' ליון וירושלים, ובאותה העיר יש בית שכולל כל הבתים שבעיר הזאת זה בחי' הבית המקדש והיכל ושם יש אדם וכו', מובן ממילא כי אי"א לבאר כ"כ בענינים כאלו : ומרומן קלת בדברי רז"ל

האדם לא היה מסוגל רק באופן שהיה המלך משפיל נאחם ומגביה שפלים וכו' סיפור זה מובן לכל כי הוא ענין נפלא בפרט מה שמספר אח"כ שיש מקום שכל שפי"ה מיני תכלכות השמש מזריחיה לשם ואם גדל שבט גדול, ודרך אנב מרמוז שם מחומר איסור כעם וסאר כל בענין שם עד סוף המעשה ואיך שמרמוז הענין במחומר למה רגשו. כל זה מורא ונפלא מאד : ועיין לקוטי הלכות ה' הכשר כלים הלכה ב' :

(לקוטי פלות מהדו"ב (ליית א') מעלת יקרת קדושה מאות ליית ותפלין גדולים ויקרים מאד. כמו שהפליגו רז"ל בהם ובהם עיקר סיכר קבלת עול מלכות שמים של איש הישראלי, והרי כשהגיל האנוש את המלך ממה ממש. ונעצב לו המלך שיסן לו כל הכבוד שירצה, ענה האנוש ואמר שזה עיקר כבודו שהיה רשאי להניח טלית ותפלין בפרהסיא, וזה היה עיקר השררה וההתמנות שלו, ואח"כ כשבא מלך אחר מבני בניו וביטל אותו ממלוכה אלו ראה אח"כ ששור ושה שבמלות שוחקים ממנו. כי תפלין וליית הם בחי' שור ושה עיין בפנים) ואע"פ שהיה המלך הזה חכם גדול וכבש כל הטולם בחכמתו. אעפ"כ נכרתו הוא וחרעו ושלטו בהם האש הגדולה ונשרפו ונכרתו כולם, אבל שאר המלכים שהיו דרים יהודים במדינתם שמלוכשים בטו"ם, המלכים האלו היו הולכין דרך האש הגדולה הזאת ולא הזיק להם כלל בזכות מלות ליית ותפלין שהיהודים שבמדינתם מלוכשים בהם. ראה והבן גורל כל קדושה מאות אלו איך מגינים ומצילים מהכל, ומכש"כ ליהודים בעלמם שזוכים להיות מעוטפים ומלוכשים בהם :

(שם כעס ג') יש מלאך שהוא ממונה על הכעס, כי ע"י כעס בוראים מלאך המשחים, ואותו מלאך הג"ל הוא ממונה על כל המשחיתים. ומה המלאך שאלים הדרך איך לבוא אל השבט ברזל שכשנאים לשם יצולים מפחד) :

מעשה ה (מבן המלך שהיה מאבנים טובות) מובן ג"כ לכל מעיין כי הוא סיפור נורא ונפלא ודרך אנב מרמוז ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם ורבות מחשבות בלב איש ועלת ה' היא תקום כי דייקא ע"י שהבט מלך עשהה לו כיסוף ונעשה מאורע עי"ז כשנתרסא אח"כ נעשה כולו מאבנים טובות וכו', והוא ג"כ התחזקות נפלא לענין מה שמבואר במ"א שלפעמים הייתה היא תכלית העליה. לבד מהנסתרות הרבה שיש בסיפור זה, ועיין בשיחות הרצן סי' קמ"ז שיש סברא שבהמעשה הזאת יש בה כל השם הקדוש של מ"ב אותיות ושמותי עוד שיש אומרים

כביכול כנ"ל, והדינים והמלצות מתגברים ביותר וכן האו"ם מתגברים על ישראל, עד שעי"ז חרבה ליון וירושלים ופסקו העולי רגלים בבחי' דרכי ליון חלכות מבלי באי מועד, ועיקר הפנס נוגע בבחי' המלכות דקדושה בבחי' זאת ירושלים שמתיה בחוק הגויס וכו' ידוע, ואולי שזה בחי' מה שאלל המלך נמלאים כל הפאטרעטין של כל המלכים שהם בחי' המדות הק' ידוע, כי מאירים זה כל המדות העליונות ידוע, וידע שהוא גבור כי כל בנין בחי' המלכות הוא מגבורות ידוע רק הפאטרעט של מלך האמת שזה בחי' תפארת והעניו שזה בחי' בינה אימא עילאה שהוא בחי' ענוה ידוע הסחיר פניו ונחרחק כביכול מהעולם מחמת גודל ההגברות השקר בעולם בחי' לא הרבה ירושלים עד שפסקו ממנה אנשי אמתה אבל הלדיקי אמה חכמי הדורות עוסקים לחקק זאת וכמוכן בדברי רבינו ז"ל בכמה מקומות עד שסיף כל סוף יתחקן הכל : זה הניבא הנביא (ישעיה ל"ג) על מפלת העוים והתרוממת המלכות דקדושה ויתבטלו כל החרות והפחדים מישראל עיי' שיזכו ישראל לתקן המדות, שזכר בחי' הולך לדקות ודובר משרים וכו'. נער כפיו מתמך בשומר וכו'. ועיי' יזכו לבחי' מלך ביפיו תחזינה עיניך תראה ארץ מרחקים היינו המדינות שנתרחקו מאד מלראות פני המלך גם הם יתחקנו, וסיים חזה ליון קרים מועדנו וכו', כי יתחקו כל הדינים והמלצותם בשרש העליון כנ"ל ויתוועדו ישראל לעלות לרגלים ליון ירושלים, והמלך הק' יאיר פניו אלינו והמלכות דקדושה תהיה בשלימות שזה בחי' ה' שופטנו וכו' ה' מלכנו וכו' הוא יושיענו ע"ש עוד והבין ביותר ואין לנו עסק בנספחות : ויש כי תבואו לראות פני מי ביקש זאת מידכם וכו' כי הלא המלך הסחיר פניו כביכול מהעולם מחמת שהם רחוקים מהאמה, כי האמת הוא בחי' אור הפנים כמוצא בדבריו ז"ל בכמה מקומות, זה בחי' דובר שקדים לא יכון לגדל עיני ירושלים וליון נקראת עיר האמת (זכריה ח') ושם מאיר אור פני המלך בפרט ברגלים שהם בבחי' בינה בחי' ענוה כמבואר במאמר כי אקח מועד סיי קליא. ועיי' עולים שם לרגל לקבל מאור הפנים אבל מאחר שהם רחוקים מהאמת כ"כ איך למה אחס באים לראות פניו ונבארז"ל יראה יראה בדרך שבה ליראות כך בא לראות היינו כנ"ל כל זה כתבתי רק להפיק קצת דעת המעיין אבל באמת מאד עמקו מחשבותיו של רבינו ז"ל ומי יוכל להשיג פנימיות דבריו אפילו בהשיות מולין שלו וכמבואר בח"א וכש"כ בסיפורי מעשיות שלו :

(לקוטי עטות מהד"ב (אמה ואמונה כ"ז) לפעמים מחמת שהמדינה מלאה שקרים והמלך הוא איש

רז"ל שבההפללו אנשי כנה"ג לחסור בידם את היל"ר נפיק אהא כי גוריא דגורא מבית קדשי הקדשים (ויזמא ס"ט) וכמבואר בליקוטי מוהר"ן ח"א סי' ע"ב מענין היל"ר העליון שיש לו אחיזה בחי' בקדושה העליונה וכמבואר בפרפראות לחכמה על מאמר חז"ל הזה ושם הוא רק בבחינת לחוק וקאטאוויס ויש כמה מיני קאטאוויס ועיי' שארז"ל על יהוא יעבדנו הרבה. אע"פ שאמר אז רק בדרך לחוק וקאטאוויס אעפ"כ נכשל עיי' לבסוף וכן יש בחי' קאטאוויס נמוכה מזה בחי' כמחלה הורה זיקים וכו' המוצ"פ. וכן עוד ממדריגה למדריגה למטה מזה. וכן כביכול יש בחי' אלו למעלה למעלה וכו'. כי כל בחירת האדם הוא רק בענין הקאטאוויס הנ"ל כי באמת היל"ר המכית את האדם הוא רק בדרך קאטאוויס ופנימיות ראונו הוא שלא ישמע אליו. וכמשל הזונה המבואר בזה"ק וכן למעלה למעלה וכו' הלא הגבורות בעלמון הן חסדים וכו'. וא"א לבאר בזה כ"כ זה בחי' הוי מושבי העין בבחי' השוא בחי' הקאטאוויס הנ"ל. וזה שובה ישראל וכו' כי כשלת בעונך כי אלו ידעת שכונת המכית הוא רק בקאטאוויס בודאי לא היית שומע לו ע"כ שובה מעתה עכ"פ. וכן משתלשל ממדריגה למדריגה למטה למטה מזה עד שנעשה מזה היל"ר הגם והעב שמתעבה את כל העולם בשמותיו וכבלינו כל מדינה ומדינה כפי בחינתה. וכן כל עיר ועיר ואיש ואיש, ועיי' נרחקים העולם מאד מהשי"ת ואין זוכים לראות פני המלך מלכו של עולם ואולי שכלול בזה ענין שלם פעמים בשנה יראה כל זוכר וכו' וכמבואר בליקוטי מוהר"ן ח"א במאמר מישאל דסכינא סיי' ל' ובשאר מקומות וא"א לבארך בזה. וזה שרימו לנו רבינו ז"ל בכאן דרכי ליון חלכות וכו' ליון הוא בחי' הליגים של כל המדינות שכולם נתוועדים לשם וכו' ע"ש ובפשוטו ר"ל שנתבטלו העולי רגלים והכל עולה בקנה אחד כנ"ל : וכן מה שכתב אח"כ חזה ליון קרים מועדנו ר"ת מלחק ששם היו נהוועדים כל הליגים ומי שהיה צריך לידע אם לעשות הדבר או המשא ומתן היה יודע שם ע"ש, וענין זה קרוב לפשוטו ג"כ כי מחמת שהיו עולים שם מכל המקומות יחד עיי' היה יודע שם כ"א איך להתגבר בעסקיו, וזה נהוג גם בזמננו שיש בית ועד עבור ענין זה, ובדוחיות ר"ל כי אין הדין נמחק אלא בשרש וכל ההפיקוה וחלוקה העליונה שיש בכל עניי העולם הכל נמשך רק מבחי' הנמוכים והדינים שלא נמחקו עדיין. אבל בבחי' ליון הנ"ל שם נמחק הכל גם בשרשו העליון ששם הוא רק בבחי' לחוק וקאטאוויס כנ"ל רק שמשתלשל מזה כל היצרין רעים ודעות משושות ומדות רעות ועיי' השי"ת שהוא מלך עולם מסחיר פניו

א"ש אחת. ע"כ הוא מסתיר פניו וכוה נעלם ומכוסה ומוסתר מהם מאד. עד שאין שום אדם וזכה לראות אור פניו הנעימים. כי דובר שקרים לא יכון לנגד עיני וכשנא חכם גדול שהוא עבין היעז על כל שקרי המדינה ופחמות; והוא בא לפני המלך ומספר והולך כל שקרי המדינה ומתחיל לשבח ולפאר מאד את המלך איך שמוה בעלמו רואין שהוא א"ש אחת, שבשביל זה הוא רחוק כ"כ מהם מחמת שאינו יכול לסבול השקרים שלהם. והמלך מחמת שהוא עניו מאד. ודרך העניו שכל מה שמשתחין ומגדלין אותו יותר הוא בא בעניויות וקטנות יותר בבחי' במקום גדולתו שם אנו מולאין ענוותנותו, ומחמת גודל השבח ששיבח החכם את המלך ע"ז בא המלך בעניויות וקטנות כזה. עד שלא היה יכול להתאפק והסיר את המסווה מעל פניו לראות את אותו החכם מי הוא זה שהוא יודע ומבין כל זאת. ועי"ז ממילא זכה החכם לראות אור פני המלך והנמשל הזה לבד מהסודות הגדולות המרומזין בו כמוהן בפנים אך ג"כ בפשוטו ממש מובן נ"כ לכל חד כפוס מה דמשער בלביה :

(שם לילנות א') ממיני לילנות ושחוק שקורין קאטאויים שנחמדינה יכולים להבין מהות הנהגת המדינה).

מעשה ז (ממלך שבבש כמה מלחמות וכו') כל

מענין ישפוט בדרך כי הוא ענין נפלא ונורא. אף כי הכר בו הרבה מה שלא סיפר במבואר שם ובו מרומזו סוד הנסיעה הקדושה שלו לנאוריטש שם זה היה ענין נורא ונפלא מאד במבואר קצת מזה במ"א גם נוגע ענין הסיפור הזה לענין המחלוקת הגדולה שהיה עליו בחסם כידוע ומה נפלא ענין זה מההר במבואר במעשה זאת שאין יכולים לעלות עליו כ"א מי שיש לו כל השיניים. והנה השי"ה שגדל שם עשב שמי שבא לשם היו נופלין לו כל השיניים הנס שהדבר נפלא וסתום ואין אנו יודע עד מה להבין כוונתו הק' בזה אך בזה ראינו נפלאות כי שמענו מוזקינו שסיפרו לנו שכמה וכמה שנים קודם שסיפר המעשה הזאת והיה אז עדיין בתחלת זמן למיחה המחלוקת עליו פ"א דיבר הוא ז"ל מענין זה ואמר שאינו מתיירא ממנו כי כבר הראה לי בעלמו שאין לו שיניים בפיו (כיינו שנמועדו אז פ"א ביחד והתגלל אז לפניו ז"ל שאין כוונתו להרבות במחלוקת עליו כי היהנן בזאת לא"ש זקן בזה שכבר אין לו שיניים בפיו, ולקח בחזקה אלבעו של רבינו ז"ל לתוך פיו והראה לי שכבר אין לו שיניים בפיו ויש בזה סיפור שלם ואולי יתבאר במ"א) ועתה ראה והבן עומק מהשבוטיו ז"ל בכל דיבור ודיבור מתחלה ועד סוף. כי אז לא עלה על הדעה כלל שיש לו ז"ל בדיבור זה כוונה עמוקה ורזין נפלאים כי נדמה

להם שמדבר זאת בדרך לחות כלשון בני אדם. עד שאחר שנים רבות כשסיפר ענין זה של הכר מובן ממילא למפרע כי היה לו גם אז בדיבור זה סוד עמוק הגם כי גם עתה נעלם סוד זה הענין לגמרי ואין לו שום פותר כלל והכלל כי כל דיבור ודיבור שלו ז"ל יש בו רזין עליונים ובפרט כל דיבור ודיבור שבסיפמ"ע אלו וכנשמע מפיו הק' בעלמו ז"ל בענין זה וכמבואר במ"א. והגם כי אין אנו יודע עד מה להבין קצת מהנפלאות הגדולים הנעלמים בזה אעפ"כ מובן ומבואר לכל כי הם נפלאות גדולות מאד וכל ענין וענין הוא דבר נפלא וסוד נעלם בפני עצמו, כמוהן גם בהמעשה הזאת מכדר הסיפור שבה ומתחיל מתחלה לספר מענין המלך וכו' ותיקף גילה דעתו שלא יספר הכל ולא יבין. ומספר אח"כ מענין הסעודה שפשה המלך והנחוק והקאמפדיע שהיה שם וכנס אח"כ לסיפור העכבים עם הזבוב (שהוא סיפור נפלא ונורא כמו שראינו שהמלך בעלמו היה מתפלל ע"ז והבין שאין זה דבר רק במבואר שם) וקירר גם בסיפור זה ולא רצה לספר מה היה עם הזבוב וזה בעלמו ג"כ ענין נפלא. ואח"כ מספר איך שנתנמנם המלך על הספר ומה שחלם לו אז וענין הכר שבא אליו ומה שסיפר לו הכר וכו' והכל דברים נפלאים ונוראים ואח"כ מספר ממה שהסתכל המלך על הדף שהבין עליו וראה שכתוב בו הנימוס של ישראל וכו' וישב עצמו שהוא צוודאי יהיה ישראל אבל מה עושים להחזיר למוטב כולם וכו' ואיך שנסע לבקש חכם שיבאר לו החלום וכו' ואיך שראה המלך כל מה שעבר עליו מתחלה ועד סוף וכו' וקירר הרבה מאד גם בסיפור זה. במבואר שם והכל דברים נפלאים ונוראים. וכן הרמזים שמרמזו אחר כך איך שמרומזו הענין הזה בקאפיטל ג' מומור לדוד בברחו מפני וכו' הכל נפלא ונורא מאד מי יתן שנזכר ע"י כל זה להתעורר ולהתחזק בעבודת ה' כראוי כרטינו ית' ובראין רבינו הק' ז"ל אשר רק בשביל זה סיפר וגילה לאנשינו ולנו את כל הנפלאות האלה ודברים נפלאים ונוראים כאלה.

ועיין מ"י מוהר"ן דף י"ד אות יוד בפזרים נודע לי וכו' עיין שה"ק חזרי"ע דף מ"ט עדרש מענין קרח פנמו ותיקינו ענין הפסוק "ק"ר"ח הוא עכור הוא וע' בפרש"י פרשת תזריע על פסוק פחתה מאד בקרחהו וכו' קרחת לשון ישנים ונבחת לשון חדשים, וזה אפשר ענין המבואר כאן שהביא עמו זקן אחד וכו' שהיו לו היכרות עמו מכבר.

ועיין תיקוני הוזהר תיקון ע' בסופו למלכא דהיה ליה שליח מהימנא וכו' אמר לחילו וכו' לבהר דלא הוי מאן דימלל עליו ולא הוה מקטרגא עליוהי

נדיק ושם ושם יכול להיות שם ג"כ היו לדיקי אחת, רק שלא היו במדרגות ומעלם זה הנדיק שבו ה' תלוי שלימות תיקון נפשו של בן הרב ושלמות תיקון כל העולם כולו:

ג מובן מסיפור זה איך שבעינינו כאלו אין להעמיד על נסיונות אס יתנהג כסדר. כי אדרבא ברוב הפעמים אס הענין הוא דבר גדול בהמת. בודאי בתחלת הענין יתגבר הכע"ד וקטרוניס להזמין ח"ו סיבות שם מבחי' שלא כסדר בכדי למנעו ע"י ח"ו. וגריבין להתפלל ע"י להשי"ת מאד שלא יזמין לו נסיונות וסיבות ח"ו, וכמאמר דוד המע"ה גר אחי נאחז חל הסתר ממני מזוהך וכיוצא בזה עוד הרבה פסוקים כאלה בענין זה ואס רואה שמתגברים המעשיות כנגדו אז לריך להתגבר כעדם במשק גדול ביוהר וכמבואר בדבריו ז"ל הרבה בזה. והעיקר לריבין להתגבר נגד מניעת המוח כי הכע"ד מתגבר לעקס כלב והמוח בסכרות של שקר ועשות כי הלא גם בסיפור זה היה העיקר מניעת המוח ובתחלה היה המניעה מאביו שהשיב לו הלא אחת למזן ומיוחס יותר ממנו לא נאס לך לנכוע אליו וכו', ואח"כ כשנסע והעמיד על נסיון אס יתנהג כסדר וכו' זה ג"כ היה מלד מניעת המוח. וכן אחר שגפל הסוס מן הגשר ונהפכה המרכבה וכן בפעם השני שנשברו שני ידות כעגלה וכי היה להס ע"י אחס מניעה ממש מלנכוע להנדיק, רק שע"י התגברו עליהם מניעת המוח ביוהר, ובפרט בהנכועה השלישית שהכניחו שלא לעמוד עוד על נסיונות כאלו, אס לא שיהיה חיוה דבר מורגש מאד. ומנעו אח"כ ע"י שפגעו בהסוחר ודיבר לשון הרע ושקרים על הנדיק. וכי דבר כזה הוא דבר מורגש מאד באמת שגריבין להמנע ע"י הלא ידוע שכל העולם מלא שקרים וכמאמר הכתוב תאלמנה שפתי שקר הדוברות על לדיק עתק וכו' וכידוע ומפורסם שכמעט על רוב גדולי ישראל בפרט על יחידי הדורות היה עליהם מחלוקת הרבה ודיברו עליהם שקרים וכזבים הרבה ואח"כ איך נמנעו כ"כ ע"י מה שדיבר הסוחר לפי תומו. מי יודע אס הוא לפי תומו. כי אולי הוא מהחולקים עליו ובוגדים אותו וכששמע שהחילו הם לדבר ממנו השיב להם לשיטתו: מכל זה מובן לכל שעיקר התגברות המעשיות בענין זה היה רק מניעת המוח ע"כ לריבין להתפלל הרבה להשי"ת להגלל מזה: והעיקר למעט בכבוד עצמו ולהרבות בכבוד המקום וכל מעשיו יהיו רק לשם שמים באמת, אז יהיה ה' בעזרו לעמוד ולהתגבר על כל המעשיות ויזכה לילך בדרך האמת לאחורו וכמוכן גם מסיפור זה שהמניעה מאביו הרב היה רק מהמת פתיות הכזה, כי השיב לו הלא אחת למזן

עליוהי אחר נעשה אדם וכו' ע"ש. ועיין בספר תולדות יעקב יוסף פרשת שופטים מה ששמע ממורו הקדוש הנעש"ט זנוק"ל על פסוק על מה שוא בראת וכו' ע"ש) (לקיט"י ענות מהד"ב (נדיק פ"ה) קודם שיודרת נשמת הנדיק האמת שואו המנהיג האמת לעולם. הוי מכריזין בכל העולמות עליונים שכל מי שיש לו ללמד חוב על זאת הנשמה יבא ומכהמא אין גם אחד שילמד חיוה חוב ה"ו על נשמה קדושה כואת בתוך כך יבא הכע"ד שהוא הס"ס בעלמו ולועק. אס זה הנדיק יבא לעולם מה לי למשות עוד ועל מה שוא בראתני. כי בודאי יחזיר למוטב את כל העולם וכל העולם יתחנן על ידו בשלימות. אז משיבין לו להס"ס זאת הנשמה לריכה לירד להעולם בודאי ואחרי חסוד לך ענה. ואז הכע"ד טותן לעלמו ענה שיהיה הנדיק הזה רשאי לירד להעולם. ואעפ"כ יהיה אור אחתה וקדושת דקתו נעלם וגנו ומכוסה מהעולם מאד. ומסתמא הענה ע"י שמעמיד עליו חיוה מפורסם הדור שיהלוק על זה הנדיק ויעלים אורו בהעלמה גדולה וזה החולק מסתמא יס לו להס"ס בכירות עמו מכבר כי כבר היה לעולמים הרבה הרבה מעשיות כאלו וכמעט בכל דור ודור ולולי שהכע"ד מתגבר עצמו כ"כ בכל דור ודור להעלים אור הנדיק האמת בודאי כבר היה תיקון העולם בשלימות, אך אעפ"כ ענו ענה ותופר ורצות מחשבות כלב איס ועלת ה' היא תקום והנשמה הואת יורדת בעולם. ואעפ"כ שבאמת עובר עליה מה שעובר ולולי ה' שהיה לנו וכו'. העפ"כ הנדיק הזה הוא כובש מלחמות רבות וסוף כל סוף יתהקן העולם על ידו בשלימות):

מעשה ח (מרב וכן יחיד) סיפור נפלא וטורא

ומוסר השכל איך הכע"ד מתגבר ומשתדל בתחבולותיו למנוע מלהתקרב להנדיק האמת והעיקר מהנדיק שבו תלוי כל תקווה ישראל וכל מה שהאדם גדול ביותר יש בו מדרגה ובחינה גבוה ביותר. מתגבר עליו למנעו ביוהר. כי אס היה הוא מהקרב מי יודע מה היה נלמת מזה מוצב והיקון לכלל ישראל ולכלל כל העולמות כולם כמוכן מסיפור זה עצמו כי הלא גם הנדיק הזה היה מפורסם וכיו אגשים מישראל מקורבים אליו כי הלא מהם היו אלהם האגשים שיעשו לזה לכן הרב שיסע לנדיק הזה ודייקה על בן הרב הזה מחמת שהיה בו בחינה גבוה כי זכה לבחי' מאור הקטן. ואס היה הוא מתקרב לנדיק זה שהיה בחי' מאור הגדול היה תיקון כל העולם כמבואר בפנים. ע"כ התגבר עליו הכע"ד ביותר, ועיקר ההתגברות היה למנעו מלהתקרב לנדיק זה דווקא אבל גם הכע"ד היה מרואה שמתקרב לנדיקים אחרים ויכול להיות שאלו הנדיקים שסופר להם הכע"ד (בפגמם בו מתחלה) שסס נמלא

גם ככאן שבה להודיע להרב שולס הפגם שפגם ע"י שנמשך אחרי הסתותיו ופיתויו אמר לו תחלה אם תראה ה"ה בולע אותך. היינו כי אם יראה גם עכשיו להיות נמשך אחר עצמו ויהלל דעתו מאד אז יוכל לבלוע אותו ממש ח"ו. וכאשר היו כבר כמה מעשיות כאלה בעולם השי"ה יצילנו :

והנה עוד מבואר ומוכן מתחלה זה הסיפור כי לא יצטיח מי שאינו עובד בתפלה ורחוק לגמרי מעבודת ה'. הוא לריץ בוודאי להשהדל לבא ולהתקרב להנדיק האמת כי בוודאי יתעורר על ידו להשובה שלימה אך אפילו מי שפוסק בעבודת ה' ולומד ומתפלל תמיד, אעפ"כ להרגיש טעם בעבודתו ולעבוד את ה' בשמחה ושקטיה עבודתו שלימה בלי שום חסרון. הוא רק ע"י התקרבות להנדיק האמת, כמבואר בפנים ועוד במקומות הרבה בדבריו ז"ל. ועיין במאמר אמור אל הכהנים בליקו"א סי' ב' מבואר שכל בחי' עבודת התפלה הוא בחי' מאור הקטן. ע"כ לריבין לקשר אותה ולהביא אותה אל הנדיק באמת שהוא בחי' משה בחי' מאור הגדול כדאי להאיר בה ולהשלימה. שזה בחי' להזהיר גדולים על הקטנים שזה בחי' מה שנאמר חז"ל המשכן ויבאו את המשכן אל משה ויקם משה (דייקא) את המשכן וכמבואר גם בזה"ק (פקודי רל"ח ע"ב). ע"ש עוד ועוד בכמה מקומות מדבריו ז"ל בענין זה ויונעם לך :

(לקוטי פתות מהד"ב (לדיק פ"ו) מובא שם תמלית כל הענין הנ"ל בקצרה) כל זמן שאין האדם זוכה להתקרב באמת אל הנדיק האמת אזי אעפ"י שלומד ומתפלל תמיד אעפ"כ אינו זוכה להרגיש טעם אמיתי בלימודו ותפלתו. ואם היה משיג אל לבו כיטב היה מרגיש בעצמו שחסר לו איזה חסרון ואינו יודע מה (ובאמת החסרון הוא מזל שלא זכה להתקרב לנדיק אמיתי שיאיר לו האמת) ואשרי למי שזוכה להתקרב להנדיק האמת בעוה"ז בחיים חיותו כי הבט"ד מניח ח"ש ע"ז מאד למנוע את האדם מזה כל ימי חייו ח"ו. מאחר שיעקר שלימות קדושת יהדותו תלוי בזה : ולפעמים יש אדם שעושה מלוא כוונת שבה ע"ז לבחי' מאור הקטן ואלמלי היה האדם הזה זוכה להתקרב אל הנדיק האמיתי שהוא בחי' מאור הגדול כבר היה בא משיג. וכי היקין העולם בשלימות, והאדם הזה אף שיש לו גיעושים וכסופים גדולים מסתמא להתקרב לזה הנדיק אך הבט"ד מתגבר בזה האדם ביותר. ומזמין לו מניעות רבות אחרות בכל פעם בפרט מניעת המוח כמבואר במ"א (וכמבואר לעיל) ועיקר המניעה ע"י שמעלב הס"ס עצמו באיזה חולקים ובידוידים הדוגרים על הנדיק עתה וכו' ע"כ לריבין לבקש מאד מהשי"ת שיזכה

למדן ומינות ייתר ממנו ולא נאה לך לכסוע אליו. ובהמה אין עיקר השלימות תלוי בלמדן ומינות רק הכל לפי רוב המעשה. וכמו שרימו רבינו ז"ל בסיפור זה עצמו כמה בכח שם ואותו בן הנ"ל עשה מלוא שבה על ידה לבחי' מאור הקטן. ראה והתפלל על עומק קדושת דבריו ז"ל. כי לא אחר סתם באותו הבן היה בחינת מאור הקטן רק ציאר לכדיא שבה למדריגה זאת ע"י מלוא שעשה כי הכל לפי רוב המעשה כ"ל. ואין להאריך בכאן בפנינים אלו ביותר ומבואר במ"א.

ועיין שם עוד באח"כ כשפגע הרב בהסוחר אמר פטירת הבן והכירו כי הוא זה הסוחר שראה אותו מקידם. והשיבו בוודאי ראיה אחי. ופתה פיו ואמר לו אם תראה אהיה בולע אותך וכו' והגם כי לשון זה רגיל בבני אדם אעפ"כ הוא לשון חמור. כי מי הוא שיראה שיבלעו אותו ועוד אם יכול לבלוע אותו יבלע אותו גם אם לא יראה אך יש לומר שרימו לו רבינו ז"ל גם בזה דבר עמוק ואמת, כי באמת אי אפשר להבט"ד לבלוע את האדם בעל כרחו גם אם לא יתראה אליו. רק שהוא מסבב ברוב תחבולותיו והסתותיו ופיתויו עד שמכניס רגל בלכ האדם לנכות אחריו ואז יכול לבלוע אותו ממש ח"ו. כמו שגם בסיפור זה הכנים תחלה בלב שלא הרב יהיה לו רגל שיסע בו אל הנדיק כי נדמה לו שהוא פחיתות הכבוד לפניו. וכמבואר גם אח"כ בפגשו בהסוחר היה מתבייש לומר שנוסף לאותו הנדיק וממילא כשהכנים הבט"ד דעתו לנטות אחר רגלו בוודאי היה בכחו להתגבר עליו. וזה רימו לו אם תראה. היינו אם יהיה רגלך נמשך אחר רגלי בוודאי אהיה בולע אותך. בבחי' כבלע רשע נדיק ממנו דייקא ולא נדיק גמור כמו שדרשו רז"ל. כי בוודאי הוא רוצה לבלוע את האדם לגמרי ח"ו בבחי' אפס רשע נדיק ומבקש להמיתו. וע"כ עיקר הטעם להגבר לבלי להיות לו שום רגל אליו. (כי היסכן שיכיה להאדם רגל שיבלע אותו שוגרו) ואז בוודאי יתגבר עליו כי הקב"ה שחרו ומסייע לו בבחי' ה' לא יעזבו בידו כמו שדרשו רז"ל על פסוק ואתה תמשל בו אם תראה תהגבר עליו אם תראה דייקא. וזה בחי' מה שאמר בכחוב בני אם יפתוך הטאים אל תאבה. אל תאבה דייקא ואז בוודאי יתגבר עליהם. וזה בחי' מה שנאמר חז"ל יוסף הנדיק וימאן וימאן דייקא. וכמבואר מזה במ"א: ובאמת ע"פ רוב מה שהבט"ד בולע לפעמים את האדם לגמרי ח"ו. הוא ע"י שמתחלה מסיתו למה שמסיתו ואח"כ כששומע אליו הוא בא בעצמו ומודיע לו שולס הפגם שפגם ע"י עד ששי"ו מחליט דעתו ומפילו לגמרי ח"ו וע"כ

ע"י שהעיוול (שהוא מהקליפות) שלח גם אחרי (כי) רק ע"י שיטב עם החכם להרע ושמע דברי כפירותיו ע"כ היה לו אחיזה גם (בו) וכבעל שם הו"ד ליתן לו קמיעות ושמידות וכו' כמבואר שם. וכן מובן מספור זה ג"כ הדין גודל מעלת יקרת ההתחברות והאבהה עם הכשרים והתמימים. כי ע"י שהחכם למד בימי נעוריו עם ההם בחדר החד וכו' אוהבים זה את זה מאד. עד שגם אח"כ כשבא החכם לעיר מולדתו בעגלות לב בגדולה ועשירות ובא לקראתו התם ושאל בשלומו באהבה ובשמחה וכו'. אז מחמת אהבת נעורים שהיה ביניהם היה החכם מקרבו ונכנס עמו לחוך העיר. והתם הכניסו אח"כ לביתו והיה לו כ"פ פתחון פה לפניו הוכיחו על שהוא מלא יסורים תמיד. עד שאמר לו בפה מלא מי יהן שחבוא אחה על מדריגה שלי וכו' כמבואר בפנים ע"י והגלגל אח"כ עד שסוף כל סוף השתדל התם המיטיבטער אלל הנדיק הבעל שם. עד שהוליא את החכם מהרפס וטיט שהיה נטבע בו זה כמה. ובירר לו האמת לעיניו עד שהוכרח החכם ג"כ להודות על האמת והכל נתגלגל ע"י האהבה הגדולה שהיה לו עם התם בימי נעוריו כ"ל.

ודנה מבואר בפנים שכשעלה ההם לגדולה ועשה גוברעניר וייעל אותו אוהביו ללמוד גם חכמות ולשונות והקבל הדבר בעיני התם וכו'. מזה מובן קצת מה שהיו כמה נדיקים גדולים שהיו בקיאים גם בחכמות ולבוטות וכו' להם לרקחות ולטבחות. וזה כי מחלה עבדו את ה' שנים רבות באמת ובהמיות ופשיטות גדול ומופלג מאד. ומסרו נפשם ממש על עבודת הסי"ת מקטן ועד גדול וקיימו בעלמם רבבות פעמים מקרא שכתוב באהבה חשנה תמיד כמו שדרו"ל והקדמו יראתם לחכמתם אפילו להכמת התורה הק'. כי לא המדרש עיקר הלא המעשה. והרבו במצוות ומעשים טובים בלי שיעור. והתם שנתפרש מאד בדרכי התמימות והאמונה הק' אז הוכרחו לפנות העולם לפעמי' לכנס גם בלימוד החכמות. ומוחמת גודל נדקתם וזכות ואמות נפשם וגופם. ע"כ לא פיו נריכין לבלות זמן על לימוד זה רק בזמן מועט מאד נעשו בקיאים בכל החכמות אך גם אח"כ לא עזבו והניחו ח"ו דרכי תמימותם ופשיטתם ואמונתם הק'. וע"כ לא היו יכולים החכמות האלו לפגום בהם כלל. רק אדרבה וכו' אבל אלו שלא הורגלו ונשתרבו עדין הייב כראוי בדרכי התמימות והאמונה הק' בשלימותם ונכבדים באלו ההכמות בודאי מו"ק להם מאד. עד שקשה להם אח"כ מאד מאד לשוב וללחו בדרכי התמימות הק'. כי ע"י נאמר ח"ו כל באיה לא ישובין ולא ישיגו אחרות. חייס שהם אלו הדרכים של תמימות והאמונה הק' שהם עיקר האמתות

שיזכה לשבר כל המינות ולהתקרב באמת להלדיק האמת עיין בפנים):

מעשה ט (מתחם ותם) סיפור נפלא וטורא. ומבואר בו גודל מעלת דרכי התמימות

ואיך שהתם אפילו בעת דוחקו וספלותו היה מלא שמחה והדוה תמיד. והיה מסתפק כמה שהיה לו ולא היה חסר לו כלום לעולם. ולבסוף זכה ע"י תמימותו ונדקתו לעלו' במעלות גדולות ורמות מאד. וגם נעשה חכם גדול ומהוכח מאד ואעפ"כ גם אז לא עזב דרכי התמימות שלו. אבל אול החכם היה כל זה בהיפוך. כי תמיד היה מלא כעס ומכאובות ואפילו בעת מעלתו וגדולתו ומכש"כ לבסוף שנעשה עני ואביון ושפל ונכזה מאד. ואעפ"כ לא עזב גם אז דרכי החכמות שלו וכפר בכל ר"ל. עד שבא עי"י לעניוים קשים ומרים כמה וכמה שנים ר"ל. וסוף תקותו ותקונו היה רק ע"י ההם כמבואר הכל בפנים היטב. ועוד יש כמה דברים רבים נמוזים וגורמים לעבודת ה' ולחיות בהם חיי עולם כמובן ומבואר לכל המעיין בפנים. לבד מהנכחות הגדולים שיש בסיפור זה כמובן ג"כ בסוף המעשה בהרמזים שברחו שסוד זה נובע לעיני מלחמת והכנעת קליפת עמלק ואגן וכו' אשר הזהירה ההורה הק' ע"י הרבה ואמר וכו' את אשר עשה לך עמלק וכו' לא השכח ואמר מלחמה לה' בעמלק מדור דור וארז"ל עד דורו של משיח. וכן הרז"ל אין השם שלם ואין הכסף שלם (בחי' השם של הנדיק שהוא בחי' הבעל שם ששמו ית' כלול בשמו כמבואר בחי' ובחי' כס' מלכות) עד שימחה זכר עמלק והכל נובע לסוד הענינים המבוארים ומרומזים בסיפור זה כי כל עיקר תיקון העולם תלוי בזה שיתבעלו מן העולם כל דרכי החכמות הרעות (שממדין את חיי האדם מאד והוא תמיד מלא חסרונות וכל ימיו הוא מלא כעס ומכאובות ר"ל ולא עוד אלא שמהם נמשכין ג"כ כל מיני כפירות ואפיקורסות ר"ל) ויזכו כל באי עולם לאמונה שלימה בהשי"ת ונלדיקו הק' ובכל דבריהם הק' הנאמרי' באמת ובתמימות גדול ובחכמה נפלאה וטראה מאד. וליך בדרכי התמימות באמת אשר באמת זה עיקר החכמה אמיתית ויבולין לזכות עי"י לכל טוב ולעליה עי"י במעלות רמות וגמגמות מאד ברוחניות וגשמיות. כמובן מביאר זה ועוד במקומות רבים מדבריו ז"ל: **עוד** מובן מביאר זה כמה נריכין להרחיק עלמו מההכמים להרע הגיל בפרט מלשמוע דבריהם הרעים וכפירותיהם ר"ל. כי ע"י שהתם ישב עם החכם במסכה אחת והחכם הוכיח לו דעתו שאין מלך כלל. אע"פ שהתם המיטיבטער נער בו וכו' וחרה לו מאד על דבר זה. אעפ"כ גרם לו אחיה פגם עד שנתפחד מאד

החכם מחוכם בכל החכמות במעלה עליונה מאד ברו"ג, אך גם אז אינו עוזב דרכי החכמות שלו, ועיי' הוא חשוב יותר מכל המלך מלכו של עולם עד שהוא מעלה למעלה עליונה עוד ביותר. (עיי' ליקוטי תנינא סי' ה' במאמר תקעו חכמה מה שזכרנו עיי' תמימות) וסוף כל סוף הכליה התיקון האחרון של אלו החכמים שנעשו אחר חכמה אחר שיעבור עליהם עונשים ויסורים קשים מאד מאד ר"ל בעוה"ז ובעוה"ב, ואחרית תיקונם יהיה רק עיי' אלו הצדיקים והקשרים החכמיים דרך שזהו לילך בחמה כל ימי חייהם רק בדרכי החכמות והפשיטות כראוי בחמה:

(שם, אות ה) החכם נכנס לבית אביו וירשו נראה לרמוז כי בית אביו הוא החכמה הק' שהוא נחלת אבות (עיי' סי' י"ד בליקו"א במאמר זכר חסדו) וע"כ היה לו מנוחה ודירה בנחלת אבותיו, כי במקום שלא היה יכול להשיג בשכלו היה קבוע בנחלת אבותיו שביא החכמה הק' אבל החכם נעשה בית אביו כלה ואברה, כי הוא הולך רק אחר שכלו ואינו רואה לסמוך על חכמה, וע"כ הוא מקולטל ומסורף ואין לו בית מנוחה, מאחר שאין לו יסוד לחכמה שהוא יסוד החזק לסמוך עליו ולנוח בו:

(שם, אות ו) צנקל יותר שהחכם יבא למעלה החכם ג"כ היינו שיהיה חכם מחוכם בכל החכמות יותר מהחכם כמו שראינו כמה וממה חכמים וצדיקים מרחיקים שחיו חכמים מחוכמים בכל השבע חכמות בחכמת השלימות, ולא עוד אלא שזכו להשיגה עליונה מבחי' חכמה עילאה שהוא למעלה מכל החכמות אבל מי שכולך אחר שכלו ונעשה אחר חכמות חילוניות והפילוסופיא קשה לו מאד לחזור לדרכי החכמות והאמונה הק' בשלימות וכנ"ל:

(שם, אות ז) החכם אינו רואה המלך לעשותו ממונה על ההנהלה פן עיי' חכמתו ושכלו יוכל לבזוז חולרות המלך, ע"כ עושה המלך (מלכו של עולם) ממונה על ההנהלה איש חס דייקא (עיי' במאמר תקעו חכמה ליקו"א סי' ה):

(שם, אות ח) החכם התגלה בחכמתו ועשירותו וגדולתו כ"כ, עד שכל העולם היה בעיניו כלא והיה לו יסורים גדולים בדרך, כי מחמת חכמתו לא היה לו עם מי לדבר וכמב"פ, ולסוף אח"כ כששלח המלך אחריו החכם החכם בחכמתו מה זה שהמלך כזה ישלח אחר שכל ונבזה כמוני וכו', עד שבא מחוק כד לדי כפירה גמורה שכפר לגמרי בהמלך והוכיח שכל ההנהגה עיי' שבעים שרי המדינה, ובתחלה היה כל הוכחותיו כי מי ראה את המלך וכו', ולצבוק כשאמר לו ההם המיניסטר הלא אני בעלמי ראיתי את המלך הכחיש אותו

האחרות חיים כ"ש וצדיק בחכמתו יחיה. וזהו שאמר החכם להחכם ראה שאני כבר באתי על שלך ואהיה עדיין לא נאה על שלי, ואני רואה שזה קשה יותר שאספיק תבוא על המימות שלי, היינו כנ"ל, ועיי' בליקוטי תנינא סי' י"ט בענין שתיקן ההכליה והשלימות הוא רק לעבוד ה' בחכמות גמור וכו' שייך ג"כ לסיפור זה כמבואר בפנים ושם מובן ומבואר כל ענין הנ"ל ביותר:

(ליקוטי) עלית מהדורא בחרא. (תמימות אות ד) שיקר כל הנפילות הם עיי' חכמות. כי כשהאדם הולך אחר חכמתו יוכל לבא לידי רעוק גדולי כי החכמה מתעבה אותו מחכמה לחכמה ומחכמה לחכמה עד שלכד ונעשה בחכמת עצמו. עד שנעשה כמשוגע ממש ר"ל, ויוכל לבא עיי' לכפירות גמורות ר"ל לכפור במלך ובשריו היינו לכפור במלכו של עולם ובכל הצדיקי חמת וכל העולם נעשה אלאו כלא ומתלווין מכל העולם כאלו כל העולם בטעות חיו ונעשה עיי' ירוד ושפל ובזוי מאד ברוחניות ובנשמות מלבד מה שהוא תמיד מלא יסורים ומסוררות רבים מאד, וכל מה שמתנהג עמו ככל כעד ראונו וכואו מלא כעס ומפאזים חמיר גם בשעת הלאחתו הגדולה ומכש"כ אח"כ כשיורד ממעלתו ובאים עליו עונשים קשים ומרים ר"ל שלא בדרך הצדק כלל והוא עדיין עומד במרדו ותועה בחכמתו ומכנים הכל בחוק דרך הצדק, אע"פ שהכל מבינים אז על דבריו שהם משוגע ממש ושמוכן בפנים אעפ"כ רשעה חכמתו הטעמו כ"כ עד שהוא חזק בדעתו הרעה גם אז, ועיי' ממילא גם אלו היסורים והעונשים בעלמם מענים ומסגפים אותו ומענינים נפשו ביותר, כי מאחר שאין לו חכמה ותולה הכל בדרך הצדק אח"כ אין לו כמה להתנחם כלל על אשרו ויסוריו הקשים ר"ל, אבל מי שזוכה לילך בדרכי החכמות בחמה הוא חי חיים אמתיים חיים טובים בחמה, ואין שמתנהג עמו הכל טוב וישר לפניו וכואו מלא שמחה חמיר ואפילו אם אין לו רק לחם לר' ומים לתן הוא מתענג מזה מאד ומרגיש בכלחם ומים בחמה כל הטעמים של כל המאכלים ומשקאות שבעולם, וכן בענין המלבושים אפילו אם אין לו רק חזיה מלבוש פחות מאד הוא מתענג ממנו מאד כאלו היה לו כל המלבושים טובים שבעולם ואינו חסר לו לעולם שום דבר ואינו מתקנא בזה אדם רק הוא שמח בחלקו בחמה ברוחניות ובנשמות, ואינו מסתכל על מעשה חבירו כלל, ואינו מתפעל גם מהלינות של לילני הדור, ואפילו כשהם מתלוצצים ממנו הוא משיב להם בחכמות ובחמה, ומדבר עם כל אדם בחכמות גדול בלי שום ערמונות כלל ועיי' בעצמו יוכל לזכות אח"כ לעלות למעלה עליונה מאד ברוחניות ובנשמות ולהיות מושל ופופט לזק גם יוכל לזכות אח"כ להיות

מטבדמו עבודת ה' מה שיש לו ריוח מיד ליד. ואחר כל הטבדות והיגיעות שלו בתמידות אס וזכר רק שהשי"ת יקבל ממנו חיזה נחם כל שהוא מאיזה תנועה בעלמא שעושה לשם שמים באמת ובתמים בודאי זה יקר מאוד מכל כון. וכדאי להתייגע על זה כל ימי חייו. ובזוודאי גם שכרו לא יקופח. ויפה קורא רוח אחת בעולם הבא וכו': ושיין בלקוטי הלכות ה' פסח הלכה ט' במביא שם לענין זה שזה בחי' אחד היה אברהם שיחשוב כאילו הוא יחידי בעולם ולא יסתכל על מעשה חבירו שלא יחלש דעתו אפילו אם הוא גדול ממנו וזה בחי' וספרתם לכם לעממיכם דייקא וכו' ע"ש ותר"א דרכים נפלאים לעבודת ה' :

מעשה יוד (מבערגיר ועני) סיפור מורא ונפלא

לא נודע פתרונו. אך מהרמזים שבסוף הסיפור מובן שמדבר מסוד הנאולב העתידה לבא ב"ב ומסוד המשכת נשמתו של מלך המשיח. והנה מכלל הסיפור מובן ומבואר איך שהסמ"א אורבה על הקדושה להעלים אותה לגמרי ח"ו. ואעפ"כ עלת ה' היא תקום ואחרי מרום לעולם ה' לעולם ידך על העליונה והוא ית' גומר את שלו. ודייקא ע"י התגברות היוקא ההעלמה כ"כ ע"י נתרומם ונעלמה אח"כ קרן הקדושה ביותר כמו שראינו בסיפור זה עלמו שמתחלה היה הבערגיר ובעני (שממס ינאו אח"כ הזוג הק' שמלכו אח"כ בכיפה) חשוכי בניס לגמרי. ואח"כ חפס האדון היעדינרל את אשת בעני (שהיתה נדקנית גדולה ויראת שמים וחתה שינאה ממנה אח"כ הבת היקרה והקדושה) ונחשורו רחמי הבערגיר מאד ועשה דבר מבוהל מאד (ובאמת היה שגשון וכו') עד שזכה לאליאה משם ונחבא עמה בשבעה מקומות של מים, שהם בור ומקוה ואגמים ומעין ונהלים ונהרות וימים (שזה מובן לכל שמרמו לדברים גבוהים ונעלמים מאד) ובכל מקום ומקום נשבעה לו וכו' כמבואר בפירס ודייקא ע"י הוקף התגברות ההעלמה כ"כ וכו' אח"כ להוליד בניס וינאו מהם הזוג הק' הנ"ל. אך גם אח"כ התגברה ההעלמה מאד ורצו להפריד בין הזוג הק' הזה. וביותר ארבו על הבח שיקרה הנ"ל ורצו להשהוך עמה בני השרים, וכן רום ההלכה של בעני עד שנעשה קיסר על כל העולם היה ג"כ בכלל התגברות ההעלמה. כי ע"ז מ"אן ביותר להשהוך עם בן הבערגיר וחשב מחשבות עליו להענירו מן העולם לגמרי וכו'. אך עלת ה' היא תקום ולסוף נהפך כ"ז לטובה. כי קיבלו הזוג הק' הנ"ל את המלוכה ומלכו בכיפה :

עוד מובן מהסיפור איך השי"ת מנהיג עולמו מדה במדה. כי כמו שפסקו השופטים על בן הבערגיר ליתן אותו בשק ולהשליכו לים סיבב השי"ת אח"כ שהרומם שעל

אוחו ג"כ ואחר לו מנין אחרי יודע שזה מלך וכו'. ראה והבן עמקת רשעה האפיקורסא שלו. ובפרט בהבעש"ט שהוא בחי' הנדיק האמת כפר ביותר כמבואר שם. וכ"ז מחמה שטות חכמהו הרעה והמאכזשת הכופכה ארמות יושר מהיפוך אל היפוך מן האמת לגמרי ממש. כי דרכי השכל דקדושה שהם בחי' תמימות הם בהיפוך מכל זה. כי נריכין להאמין באמת בהחכמים והלדיקים תמימים וכל שכן במלכו של עולם בעלמו. ובאמת אמונת חכמים ואמונת השי"ת הכל אחד כמבואר במ"א ושיניהם הלויים זה בזה וגם נריכין להאמין שאע"פ שהשי"ת גדול מאד למעלה מכל הרוחניות ומרוחם על כל ברכה ותהלה ולית מחשבה תפיכה ביה כלל. ואעפ"כ הוא חפץ בעבודתו דייקא. כ"ש ואבית חכמה מגושי עפר ומקורני חומר. והוא שולח אחריו וקורא אוחני בכל עת ומרמו לנו רמזים קדושים להתקרב אליו ית'. ואע"פ שרריך האדם בזוודאי להיות שפל בעיני עולמו באמת. אעפ"כ נריכין להאמין שהשי"ת מקבל שעשועים גדולים מעבודתו ונריכין לקיים אל תהי בז לכל אדם. ולידע ולהאמין שיש בכ"א מישראל נקודה טובה ויקרה מאד מה שאין בחבירו ונריכין לקבל הארת הנקודה כזוה ממנו וכמבואר במ"א. ומי שכולך בדרך זה בזוודאי כ"א מישראל השוב ויקר בעיניו מאד. וכשפוגע אפילו בהפחו שבישראל בזוודאי יש לו מה לדבר עמו ולקבל ממנו או להאיר בו ואפילו כשפוגע עם העכרים יוכל לקבל ממנו וכמבואר במאמר מי האיש החפץ חיים ליקו"א ה' לג וכו' זוכין ע"י דרכי התמימות דייקא :

(שם. אות ט') החם הוא יודע את ערכו השפל ע"כ הוא עוסק במלאכתו מלאכת הקודש ועבודת ה' בתמידות. עד שאין לו פנאי אפילו לקבוע עלמו להעודה וכיוצא בזה משאר דרכי העולם. רק בחוץ שעוסק במלאכתו הוא חוטף ואוכל סעודתו ג"כ בדרך ערוא וכו' ואעפ"כ אם רואה שאין עולה האומנות בידו בשלימות והוא רק בבחי' מנעל של ג' קטנות. מחמה זה הינו מלפס ג"כ לתשלוס נמול גדול על עבודתו מחמה שידע בעלמו שאינו בשלימות. אך אעפ"כ הוא מתענג מאד מעבודתו ומרגיש בו נעימות ומחיות נפלא מאד. ואינו מסתכל כלל על מה שעבודת חבירו הוא בשלימות יותר מעבודתו. מחמה שחבירו הוא בעל שכל גדול ובעל השגה ומסתמא יקבל ג"כ תשלוס נמול יותר על עבודתו. (מה שיש רבים שגחלש דעתם ונפלו מעבודתם ע"י דברים כאלו שהתקנחו בחביריהם בראו שמעשיהם ועבודתם עולה בידם בשלימות יותר וכו') אבל ההם היינו העובד ה' בתמימות באמת הוא אינו מסתכל על זה כלל כי מה לו אצל חבירו זה מעשה חבירו וזה מעשה שלו והוא שמה בחלקו ומתענג מאד

שעל היה נתן את בת הקיסר למך השק. וכמו שהערגיר נחבא עם אשת העני בשבעה מקומות של מים ונשבעה לו וכו' כמו כן נחבא אח"כ הרולה עם בת הקיסר ג"כ באלו המקומות וכמו שכן העערגיר הוכרח להיות נידד מבית חביו עד שנתעה אל המדבר. כמו כן באה אח"כ גם בת הקיסר אל המדבר הזה עמו. וכן הקיסר בעצמו נחגרש מביתו ובא ג"כ אל זה המדבר אך בסוף כל סוף סיבב השי"ת שדייקא עייז היטה הישועה. כי עם נתועדו שלשתם יחד והבת קיסר מלאה הכתב וחזרו כולם לביתם. וגם הקיסר שב לביתו וקיבלו הוג המלוכה :

שם בסוף המעשה, בלוג כתיב הכרה המלט היינו בערגיר וכו'. ולכאורה אינו מובן. כי הלא לא נמלט הכרה רק לעזר כמבואר בזה"ק, אך האמת כי המלאך שאמר לו הכרה המלט כיוון בזה שבאמת לא יגלו לוג אלא בזכות אברהם וכו' ויהי בשבת וכו' ויזכור אלהים את אברהם וישלח את לוג וכו' וענין בריחתו לעזר היה בהשגחה השי"ת שעי"ז נולדו עמו ומוחב, נמלא שעיקר הללמו של לוג היה בזכות אברהם שזה רימו לו המלאך במה שאמר לו הכרה המלט, וזה בחי' בערגיר :

(לקוטי פלות מהד"ב, (יראה ועבורה ה' לח) ידוע שכל עבודת ישראל הוא להוילא הקדושה מגלותה מבין הקליפות והספי"א, ולפעמים נחשור האדם מאד ברחשיררת גדול לאיזה עבודה ודבר שבקדושה ואז יכול לעשות דבר מבוטל ומה שנראה באמת לשגוע. ואין שום שכל אדם שיסכים לזה איך שיוכל להשיג דבר זה אך אעפ"כ מחמה ההתעוררת אחימי שלו ה' מלליח בידו חוכה לעבור על כל הגדרים והמניעות ולשבר את כולם עד שזוכה לגמור הדבר ולהוילא הקדושה מבנייהם בשלימות, ובאמת הוא למעלה מדרך הטבע ושכל חנושי לגמרי. אך כל זה הוא בחי' רח"א בחי' עייל, ועיקר הנסיון הוא אח"כ כשהוא בבחי' ושוב כשהחזיר ושב לדעתו ולישועה, ואז חוזרת הספי"א ורודפת אחריו והוא מוכרח להתחבא מלפניה בכמה וכמה מיני תחבולות, וכמה וכמה מיני מימות חולפין ועוברין עליו וכמה וכמה נסיונות וכו' וכו' ומי שזוכה להתחזק גם אז ולעבור על הכל בשלום אשרי לו :

שם (אות לט) שורש קדושה ישראל נטתה ומוסרת סימנים לכ"א מ' ישראל הבא להדבק ולהתקשר בה. בכדי שעי' הסימנים הללו יהיה ההתקשרות והיחד ביניהם בשלימות וזר אל יתערב ביניהם. רק שהבע"ד מתגרה מאד בזה. עד שגורם שנתחזק ונחגרש האדם מקדושתו למקום מדבר שממה. ואח"כ מתגרה עוד יותר עד שבא רוח הערה ומבלבל כ"כ עד שאובד גם הסימנים ובהן זה עובר על האדם מה שעובר, וכן ג"כ על ניילי חלקי הקדושה השייך לכ"א עובר עליהם ג"כ הרבה, כי הרבה חורבים עליהם לתפסם במלודתם וע"פ רוב האדם עצמו גורם לזה וכל אלו הם כמו שלוחים ממנו ה"א ואח"כ מתגבר הבע"ד עוד יותר גם על חלקי הקדושה עד שבא בחי' רוח ותפסה במלודתו לגמרי ורועה להעביע אותה לגמרי ה"א, אך אעפ"כ

עוד מוכן מהסיפור איך שאסור לאדם לייאש את עצמו לגמרי ח"ו. כי אין שום יאוש בעולם כלל כמו שראינו בבן העערגיר שלא עלה על דעתו כלל למנוח את הכתב שטמן בהאילן. כי היה שם אלפי אלפים אילנות וכבר נסכם בדעתו שלא לשוב עוד לשום מקום ישוב. רק לבלות שם במדבר כל ימי חייו. והוכיח גם להקיסר ובת הקיסר שטוב לבלות שם כל ימי חייהם. אעפ"כ עדיין לא נתייאש בלבו לגמרי רק הלך בכל יום ועשה לו סימן בשלשה אילנות, וחיפש בהם אחר הכתב כולי האי וחולי ימלא את הכתב (שבו היה עיקר ההתקשרות שבינו לבת הקיסר שמרמו לעצם מקור הקדושה כלל הקוות ישראל) וכשביקש ולא מלא היה בוכה הרבה מאד וחזר משם עם עינים בוכיות וביים שלאחריו עשה ג"כ כנ"ל וכן בכל יום ויום עד שחל"כ מלאה בת הקיסר בעצמה את הכתב שלה והחזירה לו. וביודאי היטה שמחה גדולה ונפלאה אך אעפ"כ גבר היאוש על בן העערגיר ואמר למה לי הכתב הין המלאה וכו', אבלה כהן כל ימי חי'. והשיב לה הכתב עד שהוכרחה לבקש ממנו שילך עמה ג"כ וכו' ונתרנה לילך עמה ומה מובן לכל אדם איך שאסור לייאש עצמו רק לחפש אחר הקדושה בכל עת. ואפילו אם נדמה לו שפני מה שיודע בנפשו נגעי לבבו ומכאוביו רחוק מאד שישיג את הקדושה אעפ"כ הוא יעשה את שלו ויחפש אחריה בכל כחו. ואפילו אם נדמה לו שגם אחר החיפוש זה כמה וכמה שנים ולא מלא עדיין ולא השיג עדיין שום מדריגת הקדושה כלל, ובזוודאי צריך לבכות ע"ז הרבה בכל יום. אעפ"כ יחפש עוד כלי האי וחולי כולי האי וחולי עד שאם האדם חזק בזה באמת כל ימי חייו, השי"ת מרחם עליו. ומסייעה ועוזרה לו מקור הקדושה עצמה לחפש ג"כ עד שכביכול היא בעצמה מונחת את הכתב ומחזירהו אליו. רק מחמת שמוכרח שיהיה הדבר בסוד ובהעלם דבר בשביל קיום הבחירה. ע"כ מתגבר עליו היאוש גם אח"כ עד שכביכול מוכרחת לבקש ממנו שילך עמה עד שנאיים לביתם וכו', אז

ונע ונד . והנה באמת ענין זה עלמנו שהתגרה בו המלך
(שהוא באמת בן השפחה) כ"כ עד שכוברה לברוח הוא
ג"כ רק מבחי' ההטעמות ושקרים והחליפין והתמורות
של היכלי התמורות, כי איך עלה על דעתו לעשות
עוולה גדולה כ"כ כנגד העבד עלמנו כי אולי הוא אצוי
(כאשר היה באמת) . בפרט כנגד הכן כי לא די שיש
אומרים שהוא בן המלך וכל המלוכה שלו, וע"י החילוף
והתמורה ניחנה הממשלה לבן העבד בבחי' תחת עבד
כי ימלך אף גם לחשוב מחשבות להעביר את בן המלך
לגמרי מן העולם ח"ו עד שכוברה להיות בורח ומגורש
ומה נפשו אין מגיע לו זאת כאשר באמת עלה זאת
אח"כ על מחשבת המלך בעלמנו והבחון בעלמנו שעשה
בזה עוולה גדולה כמבואר בפנים אך יותר מכל הנ"ל
התגברו התמורות בלב הכן מלך עלמנו עד אשר נפל
דעתו מאד וגמשו אחר השכרות והלך בשרירות לבו
זה גרוע יותר מן הכל וגם זה רק מלד ההטעמות
וסברות של שקר הנמשכין מהיכלי התמורות , כאשר
התבונן בעלמנו אח"כ . אי"כ שהש"ת יכול לעשות ענין
כזה וכו' היכן מה שעשיתי ונחרט ע"י מאד כמבואר
שם אך זה הענין בעלמנו מה שנא להמלך עלמנו מהשבו
של תשובה וחרטה וכן מה שצאו מחשבות נאלו של
חשונה וחרטה לבן המלך האמת, וכל הענין שנחבב
ע"י אח"כ עד שגמר התיקון הכל הוא רק בחסדי
הש"ת בבחי' ואהה מרום לעולם ה' שהופיע והמשיך
חייה הארה והתנוצצת קודש ממקום שהמשיך . והופיע,
עד שהתחילו התמורות להתברר קצת עד שנתקן השולס
וסיבב כשי"ת שהמלך נחטה לחוך עיבי היער ע"י שרדף
אחר הסוס שברח ממנו והבן מלך נחטה לשם ע"י שרדף
אחרי הבהמות שברחו ממנו וכל זה היה מדה במדה
כי כשם שגברו עליהם ההילופים והתמורות כ"כ כמו
כן קיבל הבן מלך את עגשו במה שרדף אחר הבהמות
עד אשר נחטה כ"כ ע"י כי זה ג"כ מבחי' החילוף
והתמורה כי השי"ת ברא את האדם עם שכל ודעת
שע"י הסוס טפל לרכוב כי האדם מושל בדעתו על כל
בהמה וחיה ומנהיג אותה, אבל הלו שנמשכו אחר
הכבילות והתמורות ע"כ נחלק הדבר אללם שהבהמות
משכו והנהיגו אותם עד שנחטו למקום שנהצו ע"י
שרדפו אחריהם כ"כ וע"י באמת כשאמר הבן מלך
לאדם היער שהוא רודף אחר הבהמות אמר לו האדם
הנ"ל חל לך לרדוף אחר העוונות כי אין זה בהמות
כלל רק העוונות שלך הם מוליכין אותך כך די לך כבר
קבלת את שלך וכו' . ועהה חל לך מלרדפם עוד .
בא עמי ונבוא למה שיאות לך וכו' ודייקא לבן המלך
אמר כך וכמוכן גם בפנים כל זה מובן מפשוטי פשוטי
של דברים אבל העמקות הנפלא ורזין עלאין שיש בכל
ענין

עלת ה' היא הקוס ואהה מרום לעולם ה' . וכשהאדם
חזק בדעתו ואינו מייאש עלמנו עכ"פ וקובע לו עתים
בכל יום להפגש ולתמודד אחר כימני הקדושה שנאבדו
ממנו . ועם שאינו זוכה למלאה עכ"פ הוא מפרש שיחתו
על זה לפי השי"ת וזכיה ומתחנן לפניו ית' כבן
המתחנן לפני אצוי, אז סוף כל סוף יתהפך הכל
נעובה, ודייקא ע"י רוחה הזה שחפס הקדושה במלכותו
לגמרי, ע"י מסבב השי"ת שנתקרב הקדושה אל האדם
בסמוך לו ממש. רק שעדיין אינם יודעים ומכירים
זא"ז. אח"כ מסבב השי"ת שהמרחיק הראשון שגרס
לרחק האדם ולגרשו מקדושהו גם הוא נודמן לשם
וכולם עוזרים לו להאדם לחפש ולבקש אחר סימני הקדיש'
והשי"ת בעורפם שהקדושה בעלמה מולאת את הסימני'
ומחזרת אותם לבעליה. היינו להאדם ואז בודאי נעשה
שמה גדולה אך אעפ"כ עדיין הקדושה אינה מגלת
ח"ע להאדם שהיא היא זאת, בכדי שלא יהיה ההתקרבות
וכיחוד בבחי' הריסה בבחי' פן יהרבו וכו' ושלל כדת
ח"ו ובמקום מדבר וכו' , ומחמת זה אפילו כשמתארת
לו הסימנים אח"כ חוזר ומתגבר ההעלמה והיאוש על
האדם כי היכן יחפש אחרי הקדושה מאחר שידע שגם
עליה כניכול עבר מה שעבר . ומי יודע היכן היא
עכשיו. ואז הקדושה בעלמה מפייסת את האדם ומבקשת
ממנו שילך עמה . עד שצאים וחרים שיהם למקומם
הראשון למקיר שורש קדושתם ואז תוודעים זה לזה ,
ונעשה היחוד והשמה בשלימות והיה ה' למלך על כל
בארץ וכו' , (ע"י בפנים עוד והבין ביותר כפי המדומה
בפשוטן של דברים לבד מהסודות הגוראות שיש בכל
סיפור זה כמוכן בפנים) :

מעשה יא (מכביט' שנחלפו) סיפור נורא ונפלא

מאד בהפלא גדול כאשר נשמע מפיו
הקדוש בעלמנו ז"ל וכמבואר בסוף הסיפור מלובש בו
כודות קדושים ונפלאים מאד רזין עילאין מדבר מסוד
עולם התיקון ובירור הנשמות הק' וניצוצות הק' שנפלו
למקום שנפלו ובאו למה שצאו ע"י ההגברות התמורות
מסוד היכלי התמורות, עד אשר לא די שניחנה המלוכה
לבן העבד, ובן המלך באמת נמסר להעבד והתגדל
בנימו ונשתחך מנימוכי מלכות (אף שבעצמו נמשך
אחר נימוסי המלכות מאד כמבואר בפנים) אף גם
ההגברות התמורות כ"כ עד אשר הם מלהזכיר מענין
ה' ילוי כלל ולומר עליו כי אולי הוא הבן המלך האמת
וכל המדבר מזה מעשין אותו ומתקמין ממנו ולא
עוד אלא שחיבבין מחשבות להעביר את בן המלך לגמרי
ח"ו ולא יזכר שמו כלל ח"ו בבחי' לבו ונכחדים מגוי
ולא יזכר שם ישראל עוד ח"ו ועד שמוכרה הכן מלך
ע"י לעקור ממקומו ולהיות בורח ומגורש ומטולסל

העוונות שלו הם מחמשים אותו ומוליכים אותו מענין לענין ומסיבה לסיבה. עד שהוא רודף אחרי ההבל ממח כל ימיו ולא יתנוה השב רוחו ובאמת אולי כבר קיבל ענשו על העוונות שלו די ויותר. והגיע כבר זמן תיקונו ומנוחתו:

(כס, תשובה ח') אם היה האדם זוכה לחרטה גמורה באמת, אז אע"פ שיכול להיות שאח"כ יחזור למקומו ויהיה מעשה עמו מה שנעשה אעפ"כ כבר היו מבטלים אותו המחשבות של חרטה ותשובה ככ"פ עד שסוף כל סוף היה זוכה לבא אל תיקונו האמת בשלימו' וכמי שראינו מהבן מלך שחלף, ואפילו הבן השפחה ע"י שנתחטט היטב באיזה פעם, ע"ז היו באים עליו גם אח"כ הרעות חמיד על המעשה רע והשווה כגדול' שעשה כנגד הבן מלך על שגרשו וכו', עד שע"י החרטות אלו של שריהם חזר בעולם לתיקונו וכמבואר בפנים):

(מעשה יב) מהנצל תפלה סיפור נורא ונפלא הפלא ופלא. כמוכן מהמבואר בסוף הסיפור שמדבר מסוד מיתח המלכים והיקונם וכו' ולפי פשוטו נ"כ מבואר בו בכל ענין וענין מוסר השכל ודרך ישרה, ומספר בכלל כמעט מכל מיני הפעולות וסדרות כוחות כל עקר וענין שנמצאים בעולם ומתבדיר והתיקון שלהם:

ורנה כבעל תפלה שביה כל עניניו ומחשבותיו ומעשיו רק בשביל ההכלית האמיתי ונלתי והיה עוסק חמיד בחפלות וכו' היה יושב חוץ לישוב, רק שהיה רגיל לכנס לישוב בשביל לקרב בני אדם לפעולות השי"ת ומי שנחלה עמו כוליכו תיקף חוץ לישוב כי רוב ישוב העולם כפי מה שהוא עכשיו קודם גמר התיקון הם רחוקים מאוד מההכלית האמת כמאמר כי רוב מעשיהם תוהו וכו' וכל הנהגותיו של הבעל תפלה ואנשיו היה כמעט להיפך ממנהג ישוב העולם, וע"כ היה אללס תענית וסיוף גדול תענוג גדול יותר מכל התענוגים שבעולם כמבואר לקמן מה, כיפוך מ"שוב העולם שרובם נמשכים אחר הבלי עולם ותענוגיו ותאוותיו וע"כ היה מקום הבעל תפלה ואנשיו חוץ לישוב. וכמו כן גם עכשיו מי שרוצה להשוב על הכלית באמת לבד מה שצריך להרבות בהתבודדות ממש אלא אף גם כשהוא בחוץ הישוב ומוכרח להיות מעורב עם הבריות כאלו שהם רחוקים לגמרי מן התכלית אעפ"כ כבר ידוע כי עיקר האדם הוא השכל והמחשבה ע"כ צריך ליזהר גם אז שיהיה עכ"פ במחשבתו חוץ מן הישוב וירחיק מחשבתו ודעתו וכל הנהגותיו מכל בחי' בהנהגה' הרוח ומדות ודעות רעות וסדרות של עקר הנמצאים ושקיותם הרבה ברוכ צמי הישוב. ואולי שזה

ענין הסיפור הקדוש הזה אפילו בענינים שדמה לו שהוא כפשוטו. בפרט כמה שמבואר לעין כל כי הם סודות נוראים, כגון המוכח ששמעו כהיער שביאר להם אח"כ אדם היער סוד הענין. וענין אדם היער עלמו והסק עם שמואל הבן מלך ציער שעי"ז נמכר לו המלך לעבד עולם, ואף שהענין אולם אדם היער על מקום שהיו שם נחשים ועקרבים, והכניסם לביתו שמואל באויר והאכילם והסקם, ואף שסיפר שם המלך בעלמו לבן המלך הסיבה שגא על ידה לכאן. ואף ששמעו שם קול החיות והעופות וקמו אונם ושמעו שהוא כינון נפלא, ואף שביאר להם אדם היער אח"כ סוד זה הכינון וענין הכלי שמכר לבן המלך. וזה לו לילך אל המדינה שנקראה בשם זה, המדינה עפשיה והמלך חכם, ושם יבא אל הגדולה שלו, וכל עניני הסיפור עד גמירא. בולם יוראים ונפלאים מאד גנוזים ולפניהם ועמוגים מעין כל. בבחי' מה רב טובך אשר נפגה ליראיך. ואשרי ואשרי למי שיוכה להבין ולהשיג איזה החמולות בהם:

(לקוטי עולם מהד"ב (דעת יו). מה שבעולם רחוקים כ"כ מהשי"ת הוא רק מחמת שאין להם ישוב הדעת וכמבואר בחי"א. כי באמת כשהיכלי התמורות מתגברין אזי לא די שממירין ומחליפין רע בטוב וטוב ברע וכו', בכלל העולם. וגורמין שכל הממשלה והגדול' הוא רק לבן השפחה ובפנימיות מחשבתו של בן השפחה בעלמו התגברו ג"כ ההיכלי התמורות כ"כ עד שהפכו את דעתו ולבבו כ"כ לגרום רעות גדולות לאביו האמיתי בעלמו ולגרש את בן המלך לגמרי אף גם בפנימיות מחשבתו בן המלך האמיתי בעלמו התגברו ג"כ ההיכלי התמורות והמירו והחליפו את דעתו להיפך מן האמת עד שפגל בדעתו כ"כ ע"י שחרר לו על מה שנתגרש עד שלקח עלמו אל השכרות והלך בשגרירות לבו (וכנ"ל באריכות) וע"כ באמת אח"כ אפילו הבן השפחה בעלמו כשגא קלח לכלל ישוב הדעת הבין בעלמו קטטה חמאה גדולה כמה שגירש את בן המלך כי מחס נפשך וכו'. ומכש"כ הבן מלך כשהיישב דעתו אזי הבין האמת שאדרבא אם השי"ת יכול לעשות כזוה וכו' א"כ היתכן מה שעשיתי וכו' ומתחרט מאד. וע"י החרטות האלו חזר העולם לתיקונו וכמב"פ. הרי ראינו כי הכל תלוי רק בישוב הדעת באמת כנ"ל:

(שם ממון פרנסה כ"ג) לפעמים האדם רודף אחר פרנסתו. או אחר שאר דברים שדמה לו שהוא מוכרח מאד לרדוף אחריהם והוא רודף אחריהם כל ימיו ואינו יכול להשיג אותם. ומחמת זה הוא מלח בעם ומכאובים תסיד. ובאמת אם היה משים אל לבו היה רואה בעלמו שהוא רודף רק אחרי העוונות שלו. כי

כ"כ נכלל במה שמבואר לקמן שעי' הרוח סערה נחבלכל כל העולם ונעשה ממדבר ישוב וכו'. כי עכשיו בעוה"ר רוב בני הישוב הם חושים הרבה מדרך האמת והם ממש בבחי' טעו במדבר בייסומן דרך עיר מושב לא מלאו, ולא עוד אלא שאינם מרגישים כלל שהם חושים במדבר, רק אדרבא נדמה להם שזה עיקר הישוב וע"כ היה מוכרח הבעל הפלה עם אנשיו ליטב חן לישוב וכו' ועל נגדים לא היה מקפיד כלל, כי רוב בני העולם להוטים מאד אחרי נגדים יקרים ועי"ז הם נתפסים ביותר ברשת הבע"ד כמבואר במ"א על פסוק ותחפשוהו בצננו והבעל הפלה לא הקפיד ע"ז דייקא כלל ואעפ"כ מבואר לקמן שכשהיה מבין הבעל הפלה באחד מאנשיו שהוא נריך לעבודה ה' שיהיה מלוכש במלבושי זהב היה מספיק לו, אך ממילא מובן כי זה רק ליחידיו בגולה, אבל רוב בני אדם בוודאי יותר נכון הדרך לפניהם שלא להקפיד על נגדים כלל. בפרט כל זמן שלא הגיעו למדרגה גדולה ועשירות רב. ואם יראה השי"ה לטובתם שילכו מלוכשים בצגדים יקרים כי מסוגל להם לעבודה ה'. אין מעצור לה' להושיע ולהשפיע להם הון רב, אבל הם בעצמם נריכים ליהרר ולקשר לעצמם ברעמם היטב בעל נגדים אין לריבין להקפיד כלל כנ"ל. וכן על שאר נרכי האדם כגון אכילה ושתיה ג"כ אין להקפיד כמבואר שם שבחוקים זה שהיה יושב שם הבעל הפלה היה שם נהר לפניו ואילנות ופירות והיו אוכלים מן הפירות :

עוד מובן מסיפור זה כמה לריבין להתחזק לעסוק בעסק זה לדבר עם בני אדם מענין התכלית האמת ולהוליאם מטעותם, ואף אם יש לו עי"ז שונאים ואורבים עליו לחפסו, ואף אם נדמה לו שאינו פועל כלום אלא דיבוריו ואינם נשמעים אלא כלל אעפ"כ הוא יעשה את שלו ויתחזק לעסוק בזה וידבר עמהם עוד הפעם ופעמים הרבה מאד, עד אשר הפילו אם יהיו לו עי"ז יגיעות גדולות ויעבור זמן הרבה שיעסוק עמהם ולא יפעל אלא בשלימות שום דבר כלל : רק שעכ"פ יהיה מובן מתוך דבריהם שכבר י' בלבם איזה ספק קלה. אולי כנים דבריו שהעיקר הוא לעסוק ולהשתדל בשביל התכלית האמת, אף שבפועל ממש לא יראה מהם עדיין שום דבר הנעשה לזה רק אדרבא מתנהגים כהנהגתם הראשונה, אעפ"כ גם דיבורים אלו שישיג מהם שכבר מסופקים קלה בעיניו זה, גם זה יהיה חביב ויקר בעיניו מאד כמלא שלל רב מאחר שהמובן אלו שכבר התחילו הדברים ליכנס באזניהם קלה ולכלכל אותם ולעשות להם איזה ספק עכ"פ, שלא יהיו חזקים כ"כ בביבוי דעותיהם, ויבטח בהשי"ת כי סוף כל סוף יגמור עי"ז כל ענין התיקון בשלימות : ושאר כל עניני הסיפור בפרט מענין הקיבוץ הק' של המלך ואנשיו ואיך שהראה לכל אחד מאנשיו דרך מהיכן לקבל כמו וענין היד שהיתה אצל המלך שהוא הלאה קארט של כל העולמות ואיך שנתפסו כולם עי"ה הרוח סערה וכו', ואיך שאח"כ נתקבצו כולם ועי"ז נתחזקו כל העולם וענין הדרך של הנבחר להחרב בתלוי' באויר שממש מקבל כמו ושרק ע"י דרך זה יכולים לתקן ולהוליא מהאוויר ממון ע"י המאכלים שמחבשלים בהקטן ע"י הצינורות הנמשכים אליה מן הבר של אם שרובן עליו הארי ושאר כל פרטי הענייני המבוארים בפנים ואיך שכל הסיפור הזה מדומז בישיע'

נכלל ג"כ במה שמבואר לקמן שעי' הרוח סערה נחבלכל כל העולם ונעשה ממדבר ישוב וכו'. כי עכשיו בעוה"ר רוב בני הישוב הם חושים הרבה מדרך האמת והם ממש בבחי' טעו במדבר בייסומן דרך עיר מושב לא מלאו, ולא עוד אלא שאינם מרגישים כלל שהם חושים במדבר, רק אדרבא נדמה להם שזה עיקר הישוב וע"כ היה מוכרח הבעל הפלה עם אנשיו ליטב חן לישוב וכו' ועל נגדים לא היה מקפיד כלל, כי רוב בני העולם להוטים מאד אחרי נגדים יקרים ועי"ז הם נתפסים ביותר ברשת הבע"ד כמבואר במ"א על פסוק ותחפשוהו בצננו והבעל הפלה לא הקפיד ע"ז דייקא כלל ואעפ"כ מבואר לקמן שכשהיה מבין הבעל הפלה באחד מאנשיו שהוא נריך לעבודה ה' שיהיה מלוכש במלבושי זהב היה מספיק לו, אך ממילא מובן כי זה רק ליחידיו בגולה, אבל רוב בני אדם בוודאי יותר נכון הדרך לפניהם שלא להקפיד על נגדים כלל. בפרט כל זמן שלא הגיעו למדרגה גדולה ועשירות רב. ואם יראה השי"ה לטובתם שילכו מלוכשים בצגדים יקרים כי מסוגל להם לעבודה ה'. אין מעצור לה' להושיע ולהשפיע להם הון רב, אבל הם בעצמם נריכים ליהרר ולקשר לעצמם ברעמם היטב בעל נגדים אין לריבין להקפיד כלל כנ"ל. וכן על שאר נרכי האדם כגון אכילה ושתיה ג"כ אין להקפיד כמבואר שם שבחוקים זה שהיה יושב שם הבעל הפלה היה שם נהר לפניו ואילנות ופירות והיו אוכלים מן הפירות :

והנה מובן בפנים איך שבני הישוב היו אורבים על הבעל הפלה לתפסו זה מחמת שנתכלכל העולם ונעשו בדרות משובשות שלהם כ"כ, עד שמי שהוא מקורב אל התכלית האמת ומדבר כנגד כבודיה' כמוטעות ועוסק לקרב בני אדם לעבודה השי"ת, אורבים עליו ללכדו ולתפסו ע"כ נריך להסנהג בזה בחכמה גדולה כמבואר בפנים התנהגות הבעל הפלה בזה :

והנה מבואר בפנים מיני דרכים והנהגות זרות ודעות רעות שנתפשו בהם בני העולם אחר כלכל הרוח סערה וביותר מאריך לבאר מענין המדינה שנקלו מאד לתאוות ממון וכו' מלבד מהפנימיות הגדול שיש בכל הכיפורים האלה ושרשי הדברים מאין נמשכו ונשתלשלו כל מיני הטעיות ושיבושים אלו שנתפשו העולם בהם כ"כ, לבד מכל זה המעיין ישפוט בלדק כי אין כל זה סיפור שכבר היה לעולמים רק כך מתנהג העולם גם עכשיו עם כל הפרטים המבוארים שם ויש שהתגברו עליו ביותר הטעיות והשיבושים הנמשכים מזה וז שגברו להם זאת לתכלית. ויש שהתגברו עליהם שיבושים אחרים של כת אחרת ביוהר וכן יש בזה שינויים רבים לפי שינוי המקומות והזמנים

הבעל תפלה למך שהוא ה"ל נדק גדול וקדוש מאד. וע"י הבע"ת והכס שלו ה"ל ובזכות ריבוי תפלותיהם הק' נתקבלו המלך ואנשיו, וכל הכחות הנ"ל ילאו מהשקט והטעמים שלהם וחזרו בתשובה וחזר כל העולם כולו לתכלית תיקונו בשלימות:

(ש) ממון פרנסה כ"א) נריכין ליזהר ביותר שלא להיות להוט אחר תאוות ממון כי יש שלהוטים כ"כ אחר הממון ומשוקעים בזה ביותר. עד שכל המעלי' והחשיבות אללם רק כפי הממון. ומי שאין לו רק ממון מעט ובפרט מי שהוא עני לגמרי אינו כלל בגדר האדם כפי שעות דעתם. ונחשב בניהם רק כמו חיה ועוף. וכן מי שיש לו ממון הרבה ביותר הוא בעיניהם כמו למעלה מגדר האדם. רק בבחי' כוכב או מול או מלאך עד שיש להם כ"כ ממון הרבה ביותר עד שנחשבים אללם כמעט כמו אלקים גמור וע"י ח"ו, וב"כ נכנסו הרבה מבני העולם בשטית וטעות הזה של תאוות ממון. עד שהעניים וחסרי הממון פלו בעיני עצמן ובדעתם כ"כ נגד העשירים ובעלי הממון. עד שכמעט שמקריבין עצמן לקרבן אליהם מחמת ההתבטלות שיש להם בפני ריבוי הממון שלהם. ובאמת לא כן הוא וכמו שאמר הכתוב ומה לעני יודע להלך נגד החיים כי גם העני בכלל בני אדם יחשב כמו העשיר, וגם העשירים הם רק בני אדם וכמו חזיר ימלו. ואין מליון לו לאדם לא כסף ולא זהב וכו' ובאמת יש בני אדם שמשיקעים כ"כ בתאוות הממון. עד שמי שצא לזכות להם שחיות ממון הוא שעות והממון אינו תכלית כלל. אז לא די שאין דבריו נשמעין אללו כלל. אף גם שהוא אללם כמו מי שמדבר נגד האמונה, כי הממון הוא אללם עיקר הסכלות והאמונה ח"ו ובאמת אלו הנופלים לתאוות ממון קשה מאד להוילאם מזה יותר מכל הנופלים לשאר התאוות ר"ל אם לא ע"י הדרך המבואר בפנים.

(סס כב) יש מאכלים כאלו (מסמחם הם רוחניים כמובן) שכשזוכים לאכול ולטעום מאלו המאכלים משליכין חיכה תאוות ממון ומרגישים גודל הסרחון של ממון שהוא מסריח כלואה ממם. עד שמבטייטין מאד עם הממון. והממון הוא הנושה הגדולה מכל הנושות. וכל מי שיש לו יותר ממון הוא מתבטייט ביותר, וגם הקטנים במעלה וחסרי הממון מתבטייטם בעצמם ג"כ על שהיו קטנים כ"כ בעיני עצמם מחמת חסרון הממון. כי עתה נהגלה להם שאדרבא הממון הוא עיקר הנושה, וע"כ העשירים מתבטייטם עוד ביותר, וטומנים עצמם במחילות עפר מגודל הנושה שמבטייטם אחר מחזירו עד שאינם יכולים להרים פניהם כלל מפני הנושה. כי מאכלים אלו הנ"ל יש להם סגולה זו שעל ידם ממאסין בממון בתכלית המיאות

בישעיה קהפיתל ל"א וכו' הגם כי אין לנו שום השגה ושום התגוללת הדעת בכל זה. אעפ"כ מוכן וגלוי לעין הכל בחוש ממש. כי כולם דברים נפלאים וגוראים מאד לא יכילם כל רעיון. ומתעורר תשוקה נפלאה לעבודת ה' לכל מעיין בהם. מי ראה כזאת. מי שמע כאלה:

(לקוטי עזות מהדורא בתרא (יראה ועבודת ה' מ') הכל מוכרחים להודות שכל מי שהוא משתדל ביותר וסמוך יותר אל התכלית הוא ראוי להיות ראש ומלך על הכל. כי הכל מודים שהעיקר הוא התכלית אף מעט שהרוח סערה הגדולה בלבב והפך את העולם לגמרי מים ליבשה ומיבשה לים ומדבר ליבוב וכו'. והמלך והמלכה וכו' וכל אנשיו נתפזרו ונתפזרו. וכל אנשי העולם נתבלבלו ונתפזרו ונחלקו לכחות כחות לענין החקירה מה הוא התכלית. קצת מהם אמרו שעיקר התכלית הוא כבוד להיות רודף ביותר ח"ו אחרי הכבוד ולהשיגו והיה להם הוכחות וראיות וסברות ע"ז וקצת אמרו שעיקר התכלית הוא רניחה וכעס ואכזריות ואבירות הלב, וקצת אמרו שעיקר התכלית הוא משגל וכן כל הכחות אשר נבוכו מאד ונשתבשו בענין התכלית כמבואר כ"ז בפנים. וכל כת מהם בכל מדה או תאוה שצחרו להם להתכלית בודאי היו משוקעים בה מאד. כי מלבד שצבע האדם בעצמו נמשך אחר תאוות ומדות רעות מלבד זה היה הדבר אללם כמו אמונה שזה הוא התכלית. כפי מה שצחרו כל כת מהם לעצמם לפי דעת' הגבוהה, וביותר מכולם נשתבשו ונבוכו מאד הכת שצחרו להם שהממון הוא התכלית. עד שעשו להממון ע"ז ואלקיות גמור ח"ו. והיו מקריבין עצמם לקרבנות להע"ז של ממון. ובאמת אע"פ שמכל התאוות רעות קשה מאד להוילא את האדם המשווקע בהם, בפרט כשמושרש בהם כ"כ עד שנעשו אללו כמו אמונה ותכלית אף יותר קשה מכולם הוא להוילא ולתקן את אלו הנופלים ומשוקעים ביותר בתאוות ממון. כי משם קשה מאד להוילאם וכמב"פ. ובאמת אע"פ שכמעט רוב בני אדם כל אחד מהם כלול מהרע של כל הכחות ודעתו משובשת ומבלבלת מכל מיני שיבושים הנ"ל ופעם מתגרה בו מדה זו ותאוה זאת ביותר. ופעם אחר מתגרה בו תאוה ומרה אחרת. אעפ"כ גם בכלל בני אדם יש ג"כ חלוקים גדולים בין אדם לחבירו. זה להיות אחרי רדיפת הכבוד ביותר וזה מתגבר בו בטבעו הכעס והרניחה ביותר וכיוצא בכל המדות הנ"ל. ואשרי לכה הקדושה שהסכימה דעתה לתכלית האמת באמת, ואמרו שעיקר התכלית הוא רק לעסוק במהלה ולהיות עניו ושפל בדרך וכו', (על דרך שאמרו רז"ל תפלת השפל אינה נחמשת, סוטה י"ד) וכמרו להם

אזי הקטנים במעלה מחקרים מחינה כמובן וכמבואר
מזה במ"א. אך אעפ"כ מחמת שהבע"ד מהגבר ע"ז
מאד והעיקר על התקרבות הגדולים, ומזמין ע"ז כמה
וכמה מניעות. ע"כ גם זה הדיק האמת המהחיל לעסוק
בזה לקרב ב"א לעבודת ה'. מוכרח ג"כ בהתחלה
ראשונה לעסוק תחלה עם הקטנים במעלה דהיינו עם
בעמים וכיוצא, ולדבר על לבם לעוררם להשי"ת ולהסביר
להם היטב שאין שום חלית מכל העולם כילו רק
לעסוק בעבודת ה' כל ימי חייו. וכיוצא בדברים
האלה. עד שנכנסין דבריו באזניהם ונחלשין בכל לבבם
ובכל נפשם להתחבר עמו ואז הוא לוקח אותם ומוליכם
למקומו שהוא חוץ לישוב (וכמבואר לעיל ביאור הענין
של חוץ לישוב) ואח"כ כשאלו המקורבים זוכים לקבל
דבריו באמת ועוסקים רק בתפלות וכו' ותעניתים וכו'
עד שנמלאים גם בייחבם איזה אנשים שהם ראויים ג"כ
לקרב ב"א לעבודת ה', אז נותן להם הדיק רשות לכוונם
ג"כ להיבדל ולעסוק בענין זה עד בהדרגה ונחלש
הקיצוץ של הדיק הנ"ל ועושה רוסה גדול בעולם :
(שם אות ח) זה הדיק שהוא בחי' הבע"ת שעוסק
לקרב ב"א לעבודת ה', הוא מתנהג בזה בהכמה
גדולה ומשנה ומחליף עלמו אלל כל איזא בשינוי אחר
כמבואר בפנים וכן כשהוא מבין שלא יפעל כלום הוא
מסבב בדיבורים אחרים ומעלים כוונתו הטובה כמב"פ
וכל זה כדי שלא יכירו אותו כי זה הוא כי אז אפשר
שלא יכנסו דבריו כלל באזני השומע ולא יאבה לדבר
עמו ולשמוע דבריו כלל מחמת גודל הוקף ההגברות
האדם הרע המושרש בלב כמה ב"א עד שעי"ז תיכף
בשמתחילין לדבר עמהם ולקרבם אל הטוב, אזי
מתעורר הרע ה"ו לעומת זה עד שעי"ז לא די שאינם
שומעים לדבריו הנעימים אף גם לפעמים מתעוררים
כנגדו בשנאה ומלחמה גדולה וכמונן גם בדברי רז"ל,
ובשביל זה מוכרח הדיק לבנות עלמו ולהעלים כוונתו
הטובה כמב"פ :

מעשה יג (מהו' בעטלירס) סיפור נורא ונפלא.
כולל ענינים רבים וכל ענין וענין
הוא סיפור נפלא הפלא ופלא מלא סודות נפלאים
ורזין עלאין לבד מהמוסר הנפלא המובן מכל סיפור
וסיפור גם לפי פשוטו :

והנה מתחלת הסיפור מהמלך שמסר המלוכה לבנו
יחידו מובן שם איך לריך האדם להתחזק
להיות בשמחה תמיד גם בעה ירידתו מן המלוכה ח"ו
(ומי שאינו יכול לחזק עלמו בשמחה גם בעת הירידה
אז נכון והגון מאד מה שירד ממעלתו מאחר שאינו
יכול לחזק עלמו בשמחה בשעת הירידה ח"ו) :
ובן מובן שם איך שאפילו האדם הגדול שבגדולים
לריך

המיוחד ומשליכים אליו כספם ואיליו זכנס כמו שיה' לעמיד ב"ב :

(שם לדיק פ') הדיק האמת העוסק לקרב ב"א
לעבודת השי"ת יושב עם אנשיו חוץ לישוב,
היינו כי כל ישיבתו והנהגותיו הוא ביודאי ההיפוך
ממש מדרכי הישוב. אשר מעשיהם זהו ורודפים
אחר המותרות וטורדים בהגלי הזמן, אבל הדיק עם
אנשיו הם רחוקים מכ"ז לגמרי ומסחפקים במה שיש
להם ובפרט על נגדים ומלבושים אינם מקפידים כלל
והם כיושבים חוץ לישוב לגמרי ממש בכל דעותיהם
והנהגותיהם. ועוסקים רק בתפלה ושירות ותשבחות
להשי"ת. והשובה וידידים ותעניתים וכו' וחלל אלו
האנשים כל העבודה הגדולה שבעבודת ה' שנדמה לרוב
העולם לדבר קשה מאד לקבל על עצמם עבודה כזאת
בפרט סיגופים ותעניתים וכיוצא, אבל אללם כ"ז יקב
מכל החטונות שבעולם כי יש להם חטונות מן הסיגוף
הגדול או מהתנית וכיוצא ויהר מכל החטונות שבעולם
אך אע"פ שהם יושבים חוץ לישוב אעפ"כ נכנסים ג"כ
בכ"פ אל הישוב. כדי לקרב עוד ב"א לעבודת ה'
ומתחבבים בזה בתחמה גדולה כמבואר בפנים :

(שם פו) זה הדיק הנ"ל יכול להספיק לכאור"א
מהמקורבים אליו מה שדרך לו. ואם הוא
מבין באחד מהנשיז בלפי מזהו הוא לריך לעבודת ה'
שהיה מלובש במלבושים יקרים מאד הוא מספיק לו.
וכן לפעמים להיפוך דהיינו שיתקרב אליו איזה עשיר
והוא מוליאו מן הישוב כנ"ל ומנהיגו שם בנגדים
פחותים. והכלל כי הוא יודע לורך הספקה כל אחד
ואחד וכך הוא מספיק לו ומנהיג אותו כנ"ל :

(שם תפלה כד) גודל מכלת קדושת התפלה שפולה
על הכל. כי הלא הבעל תפלה שהיה לדיק גדול
וקדוש מאד בכל המדות טובות ובכל מעלת האדקות.
ואעפ"כ עיקר שמו נקרא בעל תפלה. וחיבר היבורים
הרבה בענין התפלה וסידר לתלמידיו דרך נכון בזה.
והוא דייקא וזה לעבור על המקומות של כל אנשי
המלך, וכל אנשי המלך בעצמם שבי"א מהם היה חידוש
נורא ונפלא כ"א כפי בחינתו ומדתו, אעפ"כ כולם הודו
ואמרו שמה שנתקבץ המלך עם אנשיו ונתתקן. העולם
בשלימות הכל הוא רק בזכות הבעל תפלה ובזכות ריבוי
תפלותיו הקדושות, וכן טהרה כל העולם ותיקונו כל
כת וכת כפי בחינתו היתה רק ע"י הבעל תפלה הנ"ל :
(שם תוכחה ז) זה העוסק לקרב ב"א לעבודת ה'.
אעפ"כ שבאמת ביודאי העיקר להשחל שיתקרב
אנשים גדולים אנשי שם, דהיינו חכמים עשירים
מיוחסים, כי אנשים כאלו יש להם מעלה יתירה וגבוהה
גם מלד נשמתם. וגם כי כשזוכין לקרב אנשים כאלו

נריך לזכור מאד שלא יכשל חיו ע"י ריבוי חכמות כמו שהיה אצל זה הבן מלך עם החכמים שלו. שעי ריבוי חכמות נפלו לאפיקורסת ר"ל. והבן מלך בעלמו, אף שמחמת שהיה בו טוב היה נזכר לפעמים היכן הוא בעולם. והיה נזנח ומתאנח הרבה על שנפל למנוחות כאלו. אבל תיקף כשהחיל לשמש עם השכל. חזרו ונתחיקו אללו החכמות של אפיקורסת. וכן היה כמה פעמים כמבואר בפנים. מזה מובן איך נריבין להזהר ולכשור שלא לנכוס בזה כלל. ועל זה נאמר ואל תחכם יותר. וכבר מבואר ע"ז אזהרות הרבה בדבריו ז"ל :

(ליקוטי עזות מהר"ב (חקירות אור ד') לפעמים יש בני אדם שמרבים לעסוק רק בחכמות, וע"פ רוב כוונתם בזה רק בשביל הבלי עוכ"ז. דהיינו בשביל חשיבות וכבוד או ממון וכיוצא, ומחמת שעוסקין רק בחכמות ע"י שוכחין טכסיסי המלחמה לגמרי, (היינו איך ללחום המלחמה הגדולה שנידך האדם ללחום בעוה"ז שהוא מלחמת הילד), ולפעמים באים לאפיקורסת גמור ע"י החכמות וכמבואר לעיל ע"כ נריבין לזכור מזה מאד) :

והנה אחר סיפור זה של הבן (שזה הסיפור ג"כ לא נגמר ולא נסתיים עדיין) מתחיל לספר מענין הבנים שהם זכר ונקבה שנאבדו בעת הבריתא בעת שעברו דרך היער. ואיך שבאו להם הבעטלירס ונתנו להם לחם וזיכרו אותם, ואח"כ מספר מענין החתונה שלהם ואיך שהשחקוקו אחרי הבעטלירס ובאו עוד אליהם ונתנו להם דרשה גישאנק, וכל סיפור וסיפור הוא ענין נורא ונפלא מאד כמובן לכל המעיין בו :

והנה כלל סיפור הבעטלירס הוא כולל כמעט כלל השיעור קומה כי הראשון היה עור, והשני היה חרש והשלישי היה כבד פה. והרביעי היה לווארו עקום. והחמישי היה בעל הטוטרות. והששי היה בלא ידים, והשביעי היה בלא רגלים. ובאמת היו שלמים בכל האצברים הנ"ל בשלימות גדול שאין שלימות אחריו. רק אדרבא מחמת גודל הפלגת שלימות מעלתם ומדריגתם הגבוהה והעלומה והנוראה מאד. וכן מחמת גודל התגברות ההעלמה של זה העולם. ע"כ היו נראים בעיני העולם כעור וחרש וכיוצא בזה. וכן מובן שם עוד תוקף התגברות ההעלמה וההסתרה של זה העולם עד שבחי' החווה קדושה ונפלאה ונוראה כזאת שכלולה מסיפורים נפלאים וגוראים כאלה. היה מקום החופה והחתונה בהיך בור גדול שביסו אותו עם קנים ועפר וזל והסעודה כיתה ממה שקיבלו לחם ובשר מסעודת המינינים של המלך. והחתונה הזאת היתה בשמחה

גדולה נוראה ונפלאה כי ובתנולות נורא ונפלא כ"כ, עוד מובן שם גידול מעלת השחקוקת וכיסופין קדושה כי ע"י מה שהיו הבנים הקדושים מחננענים וזוכים ומשחקוקים בכל פעם איך לוקחים ככאן : זה הבעטליר וכו'. וזו בנחלה להם זכ"פ בעטליר אחד מחלו הבעטלירס וגילה להם נוראות נפלאות חדשות ולא עוד אלא שזכו הבנים שהבעטלירס מסרו ונתנו להם כל הבחינות הנ"ל בתורת מהנה לדרשה גישאנק. וממילא מובן גם גודל מעלת ומדריגת הבנים הקדושים שזכו לקבל מתנות כאלו. אבל אע"כ הכל היה ע"י השחקוקת וגיעגועים וכיסופים הק' שלהם :

עוד מובן שם איך שכשמגיע להאדם איזה זמן של שמחה (כגון שמחת חתונה וכיוצא) נריך להזכיר את עלמו החסדים שעשה עמו הש"י מעידו עד היום הזה וליתן להש"י שבח והודיה על כל זה מתוך שמחתו ולהתעורר מתוך שמחתו בכיסופין וגיעגועין גדולים להש"י שגמל ועשה עמו חסדים כאלה דייקא, כי הכל רק בתורת נדבה וחסד הנס מחמתו ית' :

והנה הבעטליר הראשון העור התפאר עם חיים ארוכים שלו. ואמר על עלמו ואני זקן מאד ועדיין אני ינוק לגמרי וכו', ויש לי הסכמה ע"ז מהנער הנדול. וסיפר על זה מהאנשים שהלכו בספימה הרבה על הים ובא רוח סערה ושיבר את הספינות וכו', וענין הזקנים שכל אחד מהם סיפר מעשה ישנה מה שהוא זוכר מהזכרון הראשון וכו'. והנה כל זה הסיפור הוא נירא ונפלא אף לפי פשוטן של דברים ממש, כי מי שמע כזאת שיתפאר בן אדם בזכרון כזה שזוכר גם כשחטבו את עזבורו שזה סמוך ללידה ממש תיקף בלאתו מרחם אמו (הנס כי מליטו צירושלמי כתובות פרק חע"פ. שהתפאר שמואל שהוא מכיר להמילדת שלו מעת לידתו וריב"ל אמר שהוא מכיר להמולת שלו מעת מילתו, ור' יוחנן אמר שהוא מכיר אופן הנשים שהיו עם אמו בעת לידתו, באמת גם הם היו גדולים במעלה מופלגת מאד כמפורסם גדולה מעלתם בכל הש"ס) ובאן התפאר בבחי' זה הזכרון הזקן הראשון, והזקן השני תמה עליו וענה בלשון תימה ואמר זאת היא מעשה ישנה וכו' אבל אני זוכר גם כשהיה הנר דולק וכו', וממילא מובן שאין לבחי' התפארות הזכרון של הזקן הראשון שום ערך כלל נגד בחי' הזכרון של זה הזקן השני וכן לזה הזכרון של הזקן השני נגד בחי' הזכרון של הזקן השלישי וכן להלן נבזה מעל גבוה בלי שום שיעור וערך כלל וכן אין שום ערך כלל גם להזכרון של היקן השמיני נגד הזכרון של זה הבעטליר העור שהיה לו מינוק לגמרי וענה ואמר להם אני זוכר כל אלו הזכרונות ואני זוכר לאו כלום.

אין

רמזי על המעשה מהז' בעטלירס המעשיות יט

חט"פ שהוא יניק ביותר כנ"ל חט"פ הוא זקן ביזהר למעלה מהכל. וזכה לחיים ארוכים כאלה עד שכל זמן העולם בולו אינו עולה אללו כהרף עין. ומחמת זה אין לו שום הסתכלות בעולם. מאחר שכל זמן העולם אינו עולה אללו כהרף עין):

וכן ביום השני מענין החרש שהתפאר עלמו עם החיים טובים שלו וכו', הוא ג"כ סיפור נורא ונפלא מאד. ובו מובן ג"כ איך שגם בין גדולי הנדיקים מפלגנים במעלה מאד. יש ג"כ מעלות ומדריגות גבוה מעל גבוה. כי הלא גם המדינה של עשירות שהיו להם אולרות גדולים והיו חיים בהם חיים טובים, וכ"א התפאר עם חיים טובים שלו. מובן ג"כ ממילא שהיו לדיקים נוראים והיו להם אולרות גדולים ברוחניות גדול ובמדריגה גדולה ונפלאה מאד. עד שהיו חיים בהם באמת בחי' חיים טובים, וכמוכן ג"כ לקמן מענין המדינה שהיה להם גם כן שהיו חיים על ידו חיים טובים וכאשר אללם הגנני וכו'. (והנה ענין הגן והגנני מרמז למה שמרמז כמוכן קצת בזוהר פרומה דף קס"ו ע"ב ובשאר מקומות) ונתיישבו היות שיש מדינה של עשירות וגררה להם שהגנני שלהם שנאבד הוא משרש אחד עם אותן בני המדינה של עשירות שיש להם ג"כ חיים טובים מובן מזה ג"כ שגני אזהר המדינה היו לדיקים גדולים ונוראים והיו חיים חיים טובים באמת, ואעפ"כ היה החיים טובים של זה החרש במדריגה גבוה ולמעלה מן בחי' מדריגת החיים טובים שלהם בלי שיפור וערך כלל. והרואה כי כשהניבו סמוך להמדינה שנתקלקל החיים טובים אללם נתקלקל גם אללם הטעם ושאר הדברים. וכשנתן להם החרש מלחם ומים שלו, הרגישו בהלחם ומים שלו כל הטעמים וכו'. ונחמקן מה שנתקלקל אללם, ואח"כ חיקן החרש גם כל המדינה של הגן הנ"ל עד שנחזור ונחגלה להם גם הגנני שהיו על ידו חיים טובים:

והנה הפנימיות הק' והרצין עילאין שיש בסיפור זה הוא ג"כ נורא ונפלא מאד, וע"פ פשוטן כל דברים יכולים ללמוד מהם ג"כ מוסר השכל, איך שצריכין לזהר מאד מהטיית דין ומשפט וגשיאות פנים וקבלת שוחד, כי ע"ז נחשבו העינים ונתקלקל בחי' המראה וכן צריכין לזהר מכל מיני ניבול פה ואפילו בדקות גדול ואפילו רק מלשמוע דיבורים כאלו וליהנות מהם איזה הנאה כל שהוא, כי ע"ז ניבול פה נתקלקל בחי' הטעם עד שכל הטעמים הם טעם נבילה, ומכש"כ צריכין לזהר מכל מיני בחי' יואף ממש ואפילו בדקוה גדול כי ע"ז נתקלקל בחי' הריח שכל הריחות יהיו להם ריח חלבה שכל זה בחי' פגם וקלקול בחי' החיים טובים לגמרי וגם זה מובן ממילא כי

אין איך גידיינק גאר ניט. מי שמע התפארות נפלאות וגוראות כאלה גם לפי פשוטן של דברים, אך באמת ממה שבי"ס ואמר להם הנשר הגדול הזרו אל הספינות שלכם שהם הגופים שלכם שנשברו שיחזרו ויבנו וכו'. מזה מובן כי האנשים שהלכו בספינות הרבה הנ"ל הם נשמות מדיקים שבאו בזה העולם מלובשים בגופים שהם בחי' הספינות. ועל דרך שמבואר בזוה"ק פ' ויקהל דף קל"ט, יונה דנחית לספינה דא אינו נשמהא דבר נש דנחמהא להאי עלמא למיהוי בגופא דבר נש וכו'. וכדין בר נש אינו צהאי עלמא כספינה בנו ימא דבא דחשיבה לאיחברא כד"א והאנייה חשבה להשבר וכו'. וכדין אעיל קוב"ה רוח סערה הקיפא וכו', ודא אינו דקא מצי להספינהא וכו'. וכאלו בזה מובן גם צהיקונים היקין י"ח. שזה בחי' מה שמבואר בסיפור זה איך שבא רוח סערה ושיבר את הספינות (המשמעות שהגופים נשברו ומתו ר"ל) והאנשים ניילו וצאו אל מגדל אחד ועלו על המגדל וכו' והיה שם כל טוב וכל התענוגים שבעולם (מובן לכאורה המשמעות דר"ל על הנשמות של לדיקים שהיו מלובשים באותן הגופים שניילו ועלו למקום מנוחתם לנן עדן התחתון ואולי גם לנן עדן העליון) ושם סיפרו כל אחד מהם מה שהוא זוכר מזכרונות הראשון. וממילא מובן ששם אין שייך לומר שהיו כל ההתפארות של בחי' הזכרונות האלו כפשוטן ממש. רק עוד יותר גבוה מעל גבוה בלי ערך ושיעור כלל. וכפי זה מובן ממילא שהנשר הגדול שבא ודפק על המגדל וכו'. ופירש להם כל המעשיות שסיפרו כל אלו הזקנים וכו' ואמר להם חזרו אל הספינות שלכם שהם הגופים שלכם שנשברו שיחזרו ויבנו, עתה חזרו אליהם. הנשר הגדול הזה, לכאורה הוא בחי' השר הממונה להקיץ שוכני עפר לחתיית המתים וע"כ אמר על עצמו שהוא זקן ועדיין אני יניק וכמוכן בזוה"ק וישב דף קפ"א קפ"ב שעליו נאמר נער הייתי גם זקנתי ע"ש אך בזה יש כמה בחי' גבוה מעל גבוה וגבוהים עליהם. אך באמת אנוחנו בעינים כאלו רק כעור המגשש באפילה ואין לנו שום התגוננות ידיעה והשגה כלל בכל זה וכל דבריו בזה הם רק לעורר קצת לב המעיין בזה. ועיין נפלאות בזה בספר לקוטי ה' ה' תפלין ה' ה' ובהלכות מילה ועבדים וגרים:

(בלקוטי ערות מהד"ב (נדיק פח) כל מה שהנדיק מתחדש בעבודתו ביותר בכל פעם ועושב עצמו כאינו יודע וכאלו הוא עדיין יניק לגמרי. ולא התחיל עדיין לחיות כלל ומתחיל בכ"פ מחדש כמבואר במ"ה ע"ז דייקא הוא זוכה לעלות בכ"פ להשגות ומדריגות גבוהות ביותר עין לא ראתה וגו', עד שעי"ז

כ"י אין הכוונה רק על קלקול המראה וכמעט והריח
בנשמות, רק מחמת טיקר הכוונה על קלקול כל ה'
בחיות אלו גם ברהמיות שהם עיקר בחי' החיים
טובים באמת. וכשזוכין לשוב בתשובה שלימה על כל
ג' בחי' עבירות הג'ל. ולהתרחק מאחד מכל האגשים
שנכשלין בהם. ע"ז לא די שנתחנן העטם והמראה
והריח. אף גם שהגנני שנאבד שעל ידו חיו חיים טובים
ונאבד מהמחמא ג"כ ע"י איזה בחי' פגמים דקים שנחשו
בבני המדינה שלו. ועכשיו ר"קא אחר שגא עליהם
המלך האלזר וקילקל אללם החיים טובים לגמרי ע"י
הג' כחות עבדים שהכניסו בתוכם העבירות הג'ל.
ועכשיו כשזוכין לשוב ולהקן כל זה ע"ז זוכין שנחזר
להם גם הגנני שלהם, וזוכין לחיות על ידו חיים טובים
בשלימות. והכל נתהקן ע"י החרש הג'ל שזכה לחיות
חיים טובים שאין בהם שום חסרון כלל. כי כל הקולות
שבעולם כולם הם רק מן החרויות וכו'. ואלל החרש
הזה כל העולם כולו אינו עולה אלא לבלום שיכנסו
באזניו החסרון שלו (וע"כ נראה חרש כמבואר
בפנים) כי הוא חי חיים טובים שאין בהם שום חסרון.
וחיים טובים שלו שהיה אוכל לחם ושותה מים וכו'.
מכל הסיפור הזה מובן ג"כ מוסר השכל ונפלא לכל
החפץ באמת. וע"ן מה בליקוטי הלכות ה' אישות:
(לקוטי עזרת מהד"ב (נדיק פ"ט) כל הקולות שבעולם
כולם הם רק מן החרויות כי כא"ל טעק על
חסרונו ואפילו כל השמחות שבעולם הוא רק מחמת
החסרון שהיה חסר לו ונחמלא לו. אבל יש נדיק אחימי
שזכה לחיות חיים טובים שאין בהם שום חסרון. והוא
נראה כחרש מחמת שכל העולם אינו עולה אלא לבלום
שישמע החסרון שלהם. וחיים טובים שלו הם לחם ומים
אבל בהלחם ומים שלו יכולת להרגיש כל השמחים וכל
הריחות וכל מיני עונג שבעולם עד שיחיו על ידם חיים
טובים באמת בלי שום חסרון כג"ל:

(שם ל') יש בחי' גן כזה שגדלים בו פירות וגידולים
נפלאים שיש בהם כל הטעמים וכל הריחות
וכל המרחות שבעולם. והיה כל העולם יכולים לחיות
חיים טובים אחימיים ע"י זה הגן. ועל כן הזה יש
גנני שקורין אגראדיק היינו נדיק קדוש ועליון כזה
שהוא ממונה עליו. ומשתדל תמיד בכל חקוני הגן.
ולפעמים בעון הדור נאבד הגנני היינו שנעלם
ונתכסה אורו של זה הנדיק ואין העולם זוכין לידע
ממנו שהוא זה הגנני שעל ידו היו יכולים כולם
לחיות חיים טובים אחימיים ע"י הגן. והגנני הזה
אע"פ שהולך ואומר שהוא הגנני. אבל העולם מחזיקים
אותו למשוגע ח"ו חורקן אחריו אבנים ומגרשים אותו.
וממילא אינו יכול להשתדל בסיקוני הגן. וע"ז כל מה

ביום ג' של החתונה. סיפור נפלא ונורא מאד
מענין הכבד פה שהתפאר איך שהוא מליץ
ודברין נפלא מאד. ויכול לדבר חידות וטירינס נפלאים
עד שאין נמלא שום נכדא בעולם שלא יראה לשמוע
אותו

העולם ככבד פה, כי הוא ככבד פה מהלו הדיבורים של העולם שאין בהם שלימות אבל באמת אינו כבד פה כלל רק אדרבא הוא מליץ ודברן נפלא מאד כנ"ל :

(שם רלון ה) עיקר חיות וקיום העולם הוא רק ע"י ניענועים וכיסופין דקדושה. כמוכן בפנים שהלב של העולם שבו תלוי עיקר חיות וקיום כל העולם עם כל הנבראים כולם. ועוקר חיות של זה הלב בעלמו הוא ע"י שעומד תמיד כנגד המעין שבקלה העולם. וכוכב ומשחוקק תמיד בהשחוקקת גדול לבא אל אוהו המעין, חע"פ שהוא בלתי אפשר לו לילך להתקרב אל המעין מטעם המב"פ. חעפ"כ עיקר חיותו הוא רק ע"י שעומד ולופה ומביט ומסתכל על המעין מרחוק מאד מקלה הארץ ומחנענע וכוכב ומשחוקק בהשחוקקת גדול בכלוה רפש ולועק תמיד לבא אל אוהו המעין. וגם זה המעין משחוקק אליו וע"ז הוא עיקר החיות של הלב שגזה תלוי עיקר החיות והקיום של כל העולם כולו כמוכן בפנים.

(שם חפלה כ"ה) כשמגיע היום להיות נגמר ונפסק (שאו הוא זמן חפלה מנחה וערבית) אז לריך האדם להתעורר בהתעוררת גדול. ולהזכיר ח"ע אין שהלב של העולם והמעין (שעל ידם עיקר קיום העולם) מתחילים ליטול רשות ומ"ז (שקורין גיזעניגטן ז"ך) ואומרים חידות ושירים נפלאים זה לזה באהבה רבה והשחוקקת גדול מאד, ככן לריך גם הוא להשתחף עלמו עמה, ולהתעורר אז בהשחוקקת וכיסופין גדולים להשי"ת ולהתפלל בדביקות גדול. כי הבריאה של כלל זה היום כבר נגמר ונפסק ומי יודע מה יולד יום. וכמוכן בפנים, וכן אח"כ לריך להכין עלמו לקבל קדושת הבריאה החדשה של יום הבא, ולהזכיר ח"ע היטב, שכל יום ויום כשהוא הולך ממקום שבא משם. אז הוא הולך בחידות ושירים נפלאים מאד שיש בהם כל החכמות ויש שינויים בין הימים כי כל יום משונה מחבירו בפרט הימים המקודשים שהם שבת ור"ח ויו"ט, ככן לריך האדם לשחף עלמו ג"כ לזה ולהתפלל בכל יום ולומר לפניו ית' שירים והשכחות וכו' בחשק חדש והתלהבות דקדושה מאד ובמחין הדשים לגמרי ולקשר עלמו ולהמשיך על עלמו זכות וחס העוסק בזה לקבץ החסדים של אמת ולהביאם לאיש חסד האמת שע"ז עיקר ההכחות הזמן והחידות והשירים והחכמות הנ"ל וכן עיקר קיום וחיות המעין והלב וכל העולם כולו כמב"פ)

(וממילא מובן מזה בפרט כשמגיע השנה להיות נגמרת ונפסקת, היינו בחודש האחרון של השנה הוא חודש אלול שאז הם ימי רלון וכיסופים דקדושה בוודאי לריך להזכיר ח"ע בכל הגיל ולהתעורר אז ביותר בכיסופין

אחר ודוק והבן מלשון שום נברא שכולל כל הנבראים שנעולם. שהם דומים לזמח חי מדבר וכן כל הרוחניים עד למעלה למעלה כי כולם הם נבראים. בבחי' כי הוא לזה ונבראו וכו') ונאלו החידות והשירים יש בהם כל החכמות. רק שמחמת שהדיבורים של העולם שאינם שזחים להשי"ת אין בהם שלימות וע"כ הוא נראה ככבד פה (ומזה מובן גם לפי פשוטו מוסר השכל לענין שמירת הדיבור) ואח"כ מכפר איך שיש לו הסכמה על ההתפארות שלו מהל"ש גדול איש חסד האמת וכו' וכל הענין שם נראה ונפלא מאד ומדבר מענין דוד המע"ה ומרמוז קלם בזהילים קאפיטיל ס"ח כמבואר גם ה' הסיפור מה שנשמע מפיו הק' בעלמו ז"ל לבד מה שהבינו בדמיון קלם שנשמע הסיפור הקדוש הזה מפיו הקדוש. כי סיפר אוהו בהשחוקקת נפלאה ונוראה ויראה עזומה, ובדביקות נפלא עלום ונורא מזה הבינו ג"כ כי יש בסיפור זה נוראות עלומות עד להפליא, אשרי האזנים שזכו לשמוע סיפורים נוראים כאלה מפיו הקדוש וכו' לחזות ולהתענג בנעים זיו פניו הקדושים אז בבחי' והיו עיניך רואות את מורן אשרי חלקם: ועיין מזה בלקוטי הלכות ה' נדקה: (לקוטי עזות מהר"ב (נדקה ח' לדיק נב) עיקר הטהוות הזמן בע"ז עיקר קיום המעין והלב המונח בפנים שע"ז עיקר קיום כל העולם כולו הוא ע"י החסדים של אמת (ומזה מובן שריך האדם לזכור מאד בכל יום לעשות איזה חסד של אמת. בכדי שיהיה לו ג"כ איזה הלך ושייכות בכל הנ"ל) וכל יום ויום כשהוא הולך ממקום שהוא בא משם. אזי הוא הולך בחידות ושירים נפלאים מאד שיש בהם כל החכמות, ויש שינויים בין הימים כי אין יום דומה לחבירו כמב"פ. ויש לדיק גדול ונפלא מאד שהוא עוסק בזה היינו שהוא הולך ומקבץ כל החסדים של אמת ומביא אותם לאיש חסד האמת, שהוא באמת הדם גדול מאד, וע"ז עיקר ההכחות הזמן, וזה הלדיק העוסק בזה לקבץ החסדים של אמת, הוא בוודאי חכם גדול ונפלא מאד וגם הוא מליץ ודברן נפלא מאד, ויכול לדבר חידות ושירים נפלאים עד שאין נמצא שום נברא בעולם שלא ירנה לשמוע אוהו ונאלו החידות והשירים יש בהם כל החכמות. וכ"ז מובן ממיילא מאחר שעיקר קיום העולם והמעין והלב וכל הנבראים כולם הוא רק על ידו. ע"י שהוא מקבץ החסדים של אמת וכן עיקר כל החידות והשירים של כל יום ויום שיש בהשירים האלו כל ההכחות הנל על ידו, נמצא שהוא יודע חידות ושירים נפלאים מאד כנ"ל, אך מחמת שהדיבורים של העולם שאינם שזחים להשי"ת אין להם שלימות, ע"כ זה הלדיק הנ"ל דייקא נראה בעיני

שירה בקנה שריפה וכו'. וכ"ז מחמת שאז עדיין ה' הענין של השלכת קולות מלובש בדברים חיצונים. רק אעפ"כ הבינו שדבריו אמיתיים ויכול להשליך קולות ולגמור התיקון בשלימות. רק שלא הגיע העת עדיין. ע"כ לא הודיע להם רק חכרון שלמותם שלא הגיעו עדיין לשלימות הענין הזה, ולריבין כולם רק לקבל השלימות ממנו. ואז כשיזכו כולם לזה אולי יגיע העת לגמור התיקון ע"י הג'ל בשלימות גם בבחי' בעתה: (לקוטי עולות מהד"ב (לדק ל"ג) יש שני נפרים אחד זכר ואחד נקבה והם רק זוג אחד בעולם.

והשני ליפרים הג'ל נחשו ונתרחקו זה מזה עד שאין יכולים למצוא אחד את השני וכשנגיע הלילה אז מייללן בקול יללה גדולה מאוד, כי כ"א מיילל על זוגו והשני ליפרים אלו מרמזים למה שמרמזים (כמובן קלם ליודעים וכ"ש כלפני נורדת מן קנה וכו' וכה"ב שאז ישאג על נוסו, ובה כח"ב מאלה להנחה על צניה כי אינו דייקא כמי שדרשו רז"ל) ויש לדיק אחד שיש לו נואר יפה ונפלא מאד, וקול נפלא מאד וכל מיני קולות שבועלם שהם קול בלא דיבור כולם הוא יכול להוציאם בקולו היינו כי הוא יכול לכוון לעשות בקולו כמו כל מיני הקולות שיש בעולם של כל מיני חיות ועופות ושל כל מיני כלי שיר וכיוצא בזה. וגם הוא יכול להשליך קולות היינו שבמקום שהוא מוציא הקול לא יהיה נשמע הקול כלל רק ברחוק יהיה נשמע שם הקול ועי"ז הוא יכול להמשיך השחי ליפרים הג'ל ולייחדם ועי"ז כח"ב. אך מחמת שיש הבלי עולם וזה הלדיק בג'ל אינו רוצה להוציא שום הבלי ורוח וגשימה (שקורין דוך) בהבלי העולם, וע"כ הוא דייקא נראה בעיני העולם כמו שוארו עקום, כי הוא באמת מעקם שוארו לגמרי מהבלי העולם ואינו רוצה להוציא שום הבלי ורוח בהבלי העולם אבל באמת אין שוארו עקום כלל רק אדרבא כג"ל):

ביום ה' מהחטונה, סיפור נפלא ונורא מאותו שהיה בעל חטונות, ומה שאמר להם שאדרבא יש לו כתפים (פליינים) כאלו שהם בחי' מועט מחזיק את המרובה, ומאחד מהם היו מחייבים ושוחקים ממנו וכו' כי אחד התפאר שהמות שלו הוא בחי' מועט מחזיק את המרובה, כי הוא נושא במוח שלו אלפים ורבעות אנשים עם כל ההלטרכות שלהם, וכל ההיות והתנועות שלהם וכו', וע"כ הוא מועט מחזיק את המרובה, ושחקו ממנו, ואמרו לו כי האנשים אינם כלום והוא אינו כלום, וענה אחד ואמר משל פחות ונרוע ונבזה מאד נגד בחי' מועט מחזיק את המרובה של זה וכו' וממילא מובן שגם זה האיש היה אדם גדול מאד שהיה לו שייכות עם אלפים ורבעות אנשים בשגם

בכיסופין גדולים להשי"ת. ולהכין עצמו לקבל קדושת הבריאה החדשה של שנה הבאה. ולהזכיר ח"פ ביום ר"ה הקדוש שהולך יום קדוש כזה ממקום שבא משם. בחידות ושירים נפלאים מאד. בכן לריך האדם אז לשחק עצמו ג"כ לזה. ולהתפלל אז בחשק חדש והתלהבות דקדושה. ולהמשיך על עצמו זכות וכח האיש חסד האמה הגדול במעלה מאד בפרט זכות וכח העוסק לקבץ החסדים של אמת. שעי"ז עיקר קיום העולם והבריאה כולה שנברא אז כמ"ש זה היום תחלת מעשיך וכנ"ל):

ביום ד' של החטונה סיפור נפלא ונורא מאותו שוארו עקום. ומה שאמר שאדרבא יש לו נואר שזה ויפה מאד. רק שיש הבלי עולם. והוא מעקם שוארו. כי אינו רוצה להוציא שום הבלי ורוח (שקורין דוך) בהבלי העולם. (ראה והבן מזה מוסר השכל לנפשו והתבונן גדול עולם נוראות ודקות של זה) אבל באמת יש לו נואר נפלא מאד וקול נפלא מאד ויש לו הסכמה עי"ז וכל הענין שם נורא ונפלא מאד כמובן לכל המעיין באמת ועי"ן מזה בלקוטי הלכות ה' מדרים:

שם. לענין מה שהתפאר שואר העקום שיכול לעשות בנורא כל מיני קולות שבועלם ושיכול להשליך קולות למרחוק. ויש לו הסכמה עי"ז מהמדינה שהיו בקיאים מאד בחכמה כמוזיקא והראה להם שהוא בקי יותר מהם בזה ושיכול להשליך קולות. וסיפר להם ענין שלם בזה, ובאמת אינו מובן שם. כי מה שהתפאר נגד שיוכל להשקיט קול הילל והבניה שיש לשחי המדינות שרחוקים זה מזה אלף פרסאות. וכיניו ע"י שיכול להשליך קולות ולקרב הליפרים הרחוקים שנחשו זה מזה. ועי"ז שישליך קולות אליהם. ובאמת אינו מבוחר שם שעשה כן והשקיט קול היללה. רק שמספר ענין אחר שהראה להם שיכול להשליך קולות ע"ש. אך הענין ג"ל ע"ד שארז"ל בענין קץ הנאולה (זהו בחי' התקרבות האפרים זה לזה שהוא בחי' יחוד קוב"ה ושכיניתה ולהשקיט יללתם) שיש ב' בחינות. בחי' בעתה ובחי' אחישנה. והנה בחי' אחישנה שזה תלוי בתשובה של כלל העולם. מובן ממילא שא"ל לחקן זאת עד שישוכו כולם בתשובה, ומה מובן ממילא שכלן מדבר מענין התקרבות הליפרים אשר יהיה בעתה וע"כ לא היה יכול לגמור הדבר תיכף מאד שאין בעתה עדיין ומוכרח להתעכב עוד עד שיבי' העת והזמן לזה. רק שגם אז לא יוגמר התיקון כ"א ע"י השלכת הקולות הג'ל. וע"כ לא היה יכול לגמור הדבר בעת. והראה להם הדבר הזה שיכול להשליך קולות בדברים חיצוניים קלם כגון בדים שנפתח והדלת נסגר וכו' מה

רמזי על המעשה מהו בעטלירס המעשיות כג

בשגם שפלה על דעתו להפאר נ"כ בבחי' זאת אעפ"כ השיבו לו כג"ל. (ומזה מובן לכל מעיין מוסר גדול לגפשו. איך שימו כליה בהכל ודיק. וכל מחשבותיו ורעיונותיו שמעמיק בהם הרבה אודות הנהגות וההלכות של עצמו ושל כל בני ביתו המליים אליו והתלויים בו, ונדמה לו כאלו נושא כולם על לבו ועל מוחו. ובאמת אם אין סוגתו בכל זה בתכלית שלימות הכוונה רק לשם שמים בלבד ולפשות רצונו ית' בזה. אז הכל הנהגון מסיפור זה להמעין בפנים). והשאר שהתפארו בבחי' זו נתקבלו דבריהם ושם מובן ג"כ איך שגם במדרגת הצדיקים הגדולים יש גבול מעל גבול וגבולים עליהם כמובן מסיפור זה בפנים וענין הסיפור של הכת שהיו חוקרים אודות האילן הנפלא והמורא המבואר בפנים ואיך שאפילו אחר שזכו כולם לכל המדות של האילן שהם אמת ואמונה וענוה ויראה. אעפ"כ לא היו יכולים לבוא אל האילן, מחמת שהוא בחי' למעלה מן המקום עד שהבעל חסודות הגיל הביאם לשם. וכל הסיפור כולו נפלא ומורא מאד. ועיין בלקוטי הלכות ה' לילית היג ובהלכות ס"ט היג):

לענין שהיו שוחקין מזה שהתפאר שכתמו שלו הוא מועט מחזיק את המרובה. ועיין שם בפנים המשל שאמרו עליו מובן שם שבה הודיעו לו עולם המעוה שלו מהיפוך אל היפוך ממש שהרי נדמה לו שהוא נושא כולם על מוח שלו היינו כי כל קיומם ותועלתם וכל הטוב שיש בהם הכל רק מוחו ולבסוף הוא בדיפוך ממש בכל הזבל והפסולת שיש בכל אחד מהם הכל ע"י שהוא נושא אותם על מוחו ומנהיג אותם כפי דעתו. ועי"ז הוא מוסיף בהם פסולת הרבה ומבאיש ריח נשמם של כל אלו הנאחזים בו ונקראים על שמו (ועיין בלקוטי תנינא במאמר תקעו תוכחה סי' ח) והם ממש כמשל הזבל שהיה מפוזר הרבה מאד על הבר, ובאיש שהיה יושב על הבר התפאר עצמו שהיה הכל ממנו.

(לקוטי עניות מהד"ב (נדיק ל"ד) יש מי שהתפאר שהמוה שלו הוא בחי' מועט מחזיק את המרובה כי הוא נושא בהמוה שלו אלפים ורבבות אנשים עם כל הצרכותיהם. וכל ההנהגותיהם וכל ההיות והחטויות שלהם הכל כאשר לכל נושא במוחו, וע"כ הוא מתפאר בעצמו כי מוחו הוא מועט מחזיק את המרובה ובאמת הוא אינו כולם והאנשים שלו אינם כלום וכולם המה מהכל יחד ויש דברים הרבה מרבים הכל. אך יש צדיקים גדולים שנאמרו יש לכא"ו בחי' מועט מחזיק את המרובה כ"א לפי בחינתו. יש שהדיבור שלו הוא בחי' מועט מחזיק את המרובה. ויש שתיקתו הוא

(שם ל"ט) יש אילן אשר בצללו ישכנו כל החיות ועל ענפיו ישכנו כל העופות וכל זיפרי שמיא. והענין המופלא שיש שם אלל אותו אילן אין לשער ולפעמים יש כת מבני אדם שמשגיגין שיש אילן כזה בעולם ורואים לילך ולבוא אליו אך אין מכריע ביניהם לאיזה צד לריכין לילך לבא אל אותו האילן, ונפל מחלוקת ביניהם ע"ז. כי זה אומר ללד זה לריכין לילך וזה אומר ללד זה ואין מכריע ביניהם, עד שבא חכם אחד ומודיע להם. כי אי"א לזכות לבא אל אותו האילן כ"א מי שיש לו המדות של האילן. כי זה האילן יש לו ג' שרשים, שהם אמונה ויראה וענוה, ואמת הוא נוק האילן ואז כשזוכים כולם לבא לאלו המדות הג"ל אז כולם מסכימים לדעה אחת שבה הדרך לריכין לילך ולבא לאותו האילן אבל זה האילן אין לו מקום כלל כי הוא למעלה מהמקום לגמרי, וע"כ אפילו אלו הצדיקים הזוכים לכל המדות של האילן הג"ל אעפ"כ אי"א גם להם לעלות ולבא אליו כ"א ע"י זה הצדיק הבעל חסודות הג"ל שזכר לתכלית המדרגה העליונה בענין מועט מחזיק את המרובה, והוא במדרגת סוף בחינת המקום כי חיבף למעלה ממנו הוא למעלה מן המקום לגמרי, וע"כ הוא יכול לישא ולהעלות אותם מחוץ בחי' המקום ולהעלותם להאילן הג"ל שהוא למעלה מן המקום הג"ל):

ביום ו' של החנוכה סיפור נורא ונפלא מאותו שהיה בליל ידים ומח שאמר שנאמרו יש לו כח בידיו רק שאינו משתמש עם הכח בבידיו בזה העולם כי הוא נריך את הכח לענין אחר, ויש לו הסכמה על זה מהמבצר של מים (הנשמע לשון כזה בעולם בפרט כפי מה שמבואר לקמן שיש י' תמות זו לפניו מוז וכולם של מים, וגם הקרקע שהולכים שם עליה היא של מים, וכן יש שם חלונות ופירות והכל של מים, ויופי המבצר וגודל החידוש של זה המבצר אין לריכין לספר וכו'). וכל הענין שם איך שהבת מלכה ברחל לתוך המבצר הג"ל ועברה דרך השפירים של התומות של מים, עד שנאמרו לפנים

אחר

(אחר שהיו מורים בה והגיעו אליה כל העשרה מיני חלים) ונפלה שם חלכות וכו' ריפא אותה וכו' : (וגם מזה הסיפור מובן איך שגם במעלות הנדיקים הגדולים יש גבול מעל גבוה. כי כל אלו שמבואר בפנים שהתפארו שם הכח שיש להם בידיהם כל אחד מהם היה חידוש נפלא ומורא במעלה מופלגת. מאד כמובן בפנים. ואעפ"כ הטיב זה שהיה בלא ידי. לכל אחד מהם. ח"כ אין אחי יכול לרפאות את הכח מלכה) וכל ענין הסיפור בפרטיות כמבואר בפנים הכל נפלא ומורא מאד לא יכלנו כל רעיון ואפרי מי שישג אחי התנוונת אחימי בהסיפורים הקדושים והנוראים והעלומים המבוארים בכל הספר הזה של סיפורי מעשיות אלו בפרט בסיפור המעשה הקדושה הזאת. אשר הוא בעלמו ז"ל הפליג בגדול שבח וקדושה כמבואר קצת בפנים : וענין מענין הסיפור של יום הששי בליקוטי הלכות ה' ראש השנה ובבוקר ה' פסח ובהלכות תולעים ובהלכות אישות :

לענין ההפארות בעטליר של יום הששי היה גם כן באופן המבואר לעיל ביום הרביעי. שלא גמר עדיין התיקון בשלימות רק שהוא עוסק לע"ע ברפואת הכח מלכה. וכשהט יזכו להרגיש חסרונם. איך שרחוקים מהכח הגדול שיש לו בידיו. אז יוכל להיות שתגמר רפואת הכח מלך בשלימות במהירות יותר כן יבי רגון במהרה בימינו אמן :

(לקוטי עולות מהדורא בחרא (לדיק ז"ל) עיקר רפואת הכח מלכה בשלימות הוא רק ע"י הלדיק הגדול מאד. שיש לו כח כזה בידיו שאלל מי שמקבל הוא נותן לו עד שיש בידיו עיני כל העשרה מיני לדקה. וגם יש לו כח כזה בידיו שיכול להחזיר ולהוציא כל העשרה מיני חלים גם לאחר שהגיעו לאותו שמרקו אליו. וגם הוא יודע כל העשרה מיני דפקין ע"י שיש לו כח כזה

בידיו שיכול ליתן למי שנשמך על ידו כל העשרה קבין חכמה וגם יש לו כח כזה בידיו שיכול לעכב ולאחוז בידו כל העשרה מיני רוחות ולעשות בידיו גרוח משקל שפי"ז יודע לענן כל העשרה מיני נגינה. והנגינה היא הרפואה של הכח מלכה. נמלא שיש לו כח כזה בידיו ואעפ"כ הוא נראה כמי שאין לו ידיים מחמת שאינו משתמש עם הכח שבידיו כזה העולם. כי הוא לרין לשמש עם הכח שבידיו לכל הענין הכל :

(שם ז"ל) אחי המעיין עומד והתכוון מכל הנ"ל גדול העלמה קדושה אור הנדיקים הגדולים במעלה

מופלגת מאד. איך שאורם נעלם כזה העולם מאד מחמת שזה העולם רחוק מאד מנוראות קדושתם. עד שגדלים כעוורים וכחורים וכבעלי מומים ככל הנ"ל. ולא עוד אלא שמכונים בשם בעטלירס שזה המדרגה הפחותה והשפלה שבה העולם. וגם כל ענין החסונה כקדושה ששם היה כל ענין ההתגלות של הנוראות והנפלאות האלו היה ג"כ במקום שכל ונמוך מאד שבה העולם היינו צבור גדול ומכוסה בקנים ועפר וכל וכו' כן מהנהג גם עכשיו בכל דור דור עד שיבא העולם לשלימות תיקונו. ואז לדיקים יראו וישמחו וכו' ואז יתגלה קדושת אור כלדיק האמת שמאיר בכל העולמות בפרט כזה העולם כמבואר במ"א :

(אמר המעתיק והמסדר עוד שמעתי שרמז רבינו ז"ל במה שקרא אותם בשם בעטלירס אשר לא זכו הנדיקים הנוראים האלה להשגת הנפלאות האלה רק ע"י שהיו בעטלירס שהיו מבקשים ומחננים תמיד להשיג לזכות לעבודתו ית' עד שזכו למדרגות גבוהות רמות כאלה וכמוצא בדבריו ז"ל במ"א אשר כל הנדיקים לא באו למדרגתם רק ע"י תפלה והשיגת יזכינו לעסוק בחפלה תמיד עד שזוכה להיות כרמזו ית' וכרמזו יראו הק' זי"ע אמן) .

תם ונשלם ספר רמזי המעשיות שבת לאר בורא עולם

שייך להמעשה של אבירת בת מלך

נמלא באמתחת של אחד מאנש

נעחק בקלרה מספר ביאור הליקוטים על התורה פתח ר"ש אשר הוא פירוש על מעשה הראשונה מאבירת בת מלך:

כפי המובן מדבריו הק' אשר נפש מלכות דוד היא בחי' הבת מלך באבירה והיא גם בחי' אור התנוגת התורה. כמובן בהקדמה השניה לסיפורי מעשיות. מובן ממילא (מה) אשר מעט הבריאה ירד נפשו למקום הקליפות היינו לסדום בקליפת מואב וע"כ נאמר עליו מלאכי דוד עבדי ודו"ל במדרש רבה והיכן מלאכי בסדום שנאמר ואת שתי בנותיך הנמלאות היינו בחי' מליאת הבת מלך. גם מובן ממילא לפי זה מה שמספר שנות ימי חייו ע' שנה והכרח שמירתו מהתגברות השניה כמובא בדברי חז"ל אשר מעולם לא יבן שהין נשמי. גם מובן ממילא לפי זה אשר לא סיפר הדמו"ז ז"ל איך שהולאה כי מלבי לפומי לא גיליתי. ואין יכולת להולאה כ"א צאוד ובחכמה ובערמה כניכול. והנה ענין החכמה והערמה שרדיין כדי להולאה אולי הוא ענין המוצא בהתורה פתח ר"ש. שכשמטורין את האדם מהשניה אז נריכין להראות לו הפנים לתורה שנאבד ממנו בעת שניתו ונריכין להלביש לו הפנים למטן לא יתאחו צו החינוכים ולא יניחו אותו לנחת בחי' משנה פניו ותשלחו המוצא שם בהתורה ה"ל: גם כפי המבואר בהתורה ה"ל אשר ע"י יראה זוכין לאריכות ימים דק' שעי"ז זוכין לעשירות דק' שעי"ז זוכין להתנוגת התורה שהיא בחי' הבת מלך כ"ל מובן ממילא אשר הבת מלך היא בחי' אשה יראה ה' המבואר שם. ועי"ז נכנע ונחבטל האשה זונה בחי' הבת מלך דסט"א בבקליפת הכל היופי שעי"ז בא עניות בחי' אל תחמוד יפיה בלנך וכו' עד ככר לחם המוצא שם שעי"ז אין זוכין למילואה ותיקונה. כי עיקר מילואה הוא ע"י הבר של זהב זמבאר של מרגליות שהם בחי' העשירות דק' כמבואר בהקדמה השניה. וממילא מובן לפי זה ענין שרה ורבקה שהתגברו עליהם הפלשהים בקליפת הכל היופי שלהם. שזה הוא ענין אבירת הבת מלך למקום הקליפות עד באברהם וינחם הוכרחו לעסוק בכל התיקונים הק' המבוארים שם בהתורה ה"ל עד שזכו להולאה משם. גם מובן לפי זה מה שדרשו חז"ל (בבא בתרא דף ע"ו) על פסוק ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל כמובא שם בהתורה ה"ל בת היתה לו וכו' (בחי' מילאת הבת מלך) ר' שמעון בן יוחאי אומר מרגליות

היתה לו (בחי' המבאר של מרגליות ה"ל שעי"ז זכה למילואה) ואע"פ שיקר התיקון חלוי ביחודי הדורות אעפ"כ נמלא בחינות מענין התיקונים האלה בכל איש ואשה ונריך כל אחד לעסוק בהתיקונים האלה כל אחד ואחד לפי מדרגתו עד שימלא את זיווגו כי היא אבירתו במחור אחרים כמו שאחז"ל בעל אבירה מחזר על אבירתו ומובן ממילא לפי זה ענין התקשרות הטידוכים במבאר שם בהתורה פתח ר"ש: גם מובן לפי זה מה שינחק ויעקב נודמן להם זיווגם על הצדד והעין והשני למלך לא זכה ושהה מהמענין ונעשה רש ועני מהעשירות דק' ונתעלם מאחו עי"ז יוסר הבת מלך והם זכו ונעשה להם הצדד והעין ראש ומחזן בבואורי העין פנים לתורה בהתנוגות שהיא בחי' הבת מלך: גם מובן לפי זה ענין מה שהוכרח יעקב אבינו להוליא את רחל ולאחיה שהם מבחי' הבת מלך דק' ממקום הקליפות מצית לבן בערמה וגניבה וחכמה וממילא מובן גם לפי זה ענין לאה שהיה לה ששה בנים ובת אחת. שירדה ג"כ למקום הקליפות לבית שכם ולא היה יכולת ג"כ להוליא כ"א בערמה ובחכמה: והנה בעת התגברות השניה על האדם שאז אבירה ממנו הבת מלך דק' והתנוגת התורה כמבואר בהתורה והמעשה ה"ל. וכפי הכלל כל זה לעומת זה שורה עליו אז הבת מלך דסט"א. ולפי זה מובן מה שאחז"ל לענין נט"י ג"פ בסירוגין בהתעורר האדם משינתו בת מלך היא ומקפדת וכו':

ג כמבואר מירופי התורה והמעשה ה"ל על אודות נפש התנוגת ומלכות בן דוד ה"ל שירדה מיום הבריאה למקום הקליפות כסדום ה"ל. ונסתרה ונתעלמה ביניהם עד שלא נודע כלל מאין תמלא. ואיזה מקום אביהם הטובות ומרגליות ועפרות הר הזבל שבמכנה כי לא תמלא כלל בישוב ארץ החיים וכל עושר המרגליות והפנינים ה"ל אינם נחשבים כנגדה רק להקדמות ופסולת. וגם כל חיות הארץ ועוף השמים השיבו ואמרו שלא דרכו בה ולא ראו אותה ואינם יודעים כלל מאיזה זולת באכיפת הרוחות שאז נודע צרות אלהים אשר הגיע אליו בקץ האחרון כרוב התחזקות אמונתו אשר איבד והמית עצמו כרוב גיעתו והתחזקותו לחפש אחרים. הביט ותראה בהפלת לשון הכהוב (איוב כ"ח) הנשכחים מני רגל שמציא אותו הדמו"ר ז"ל לענין קלקול סדום שרנו לבטל המשא ומתן ושליש עושר הפרקמטיא למטן יתגברו ביותר על נפש כתבניה ומלכות בן דוד ה"ל ותבין מרחוק רוממות כל הענין הנמלא שם (באיוב קאפיטיל כ"ח) מכל ה"ל. וזה לשון הכהוב שם תיכף אחר הנשכחים מני רגל ה"ל. מקום ספיר אבניה ועפרות זהב לו (שהוא הר ומבאר ה"ל)

שכל בחינה כלולה מכל הבחינות מובן לפי זה עלת הבת
מלך למיאלת' שישב ויתעבב השני למלך שנה תמימה:
גם כמה שמבואר בהמש' הנ"ל שביום החרון מה נ'
אם היה עומד בניסיון היה זוכה למלוא אור'
היינו ברגע האחרון' ממש כי אז נהפך המיעוט של
הלכב' (שנמשך ג"כ מהמת הדיבור שנזרק מפי המלך
העליון בשגג' לבי ומעטיו את עצמו וכו'). למולד
וראשית השג' שאז דרשו אה ה' בהמלאו כידוע בהמלאו
דייקא בחי' מליאת הבת מלך וגמלא מבואר מזה אשר
בראש השל' נתתקן לקול אבידת' אם זוכין לעמוד
בניסיון ומובן ממילא לפי זה מה שמבואר בהפזר' הנ"ל
בתיקון ראש השג' שסובב על כל התיקונים האלה:

שייך להמעשה מבערגיר ועני

שמעתי מאבי ז"ל שאחר שסיפר אדמו"ר זלוק"ל
אח המעשה מבערגיר. היה אז בין אנשי
שמהה גדולי ועלומה. ושררו אז את הכתוב כי יחם ה'
את ליון וכו'. כי הבינו אז משיחותיו הק' ששה אח"כ
המבוארים בסוף המעש'. שענין הבחור והבת מלך
המובא שם מרמז על נשמת משיח ונכנסת ישראל והמלכות דקדוש'
הם נפרדים זה מזה. וכל נכנסת ישראל והמלכות דקדוש'
שנמשך מאהב נפלו וירדו ההת יד הקליפות של כעס
הרועה המובא בפנים. עד שמפיל אימה ופחד על האדם
מלעזוק להשי"ת ואומר לו אם תלעק אחנוק אחך מיד.
וגם נפלו וירדו חתה יד הקליפות של הגאווה מהעני
בדעת וכו'. ובניכיל שגם הוא אסור בזיקים כידוע.
כי גם נשמת משיח נכבש בגלות חתה הקליפות במקום
מדבר ושוממה לא עבר שם איש. והרועה סערה הספוט
והתגבר וערבב בערבוים כאלה. עד שהיבר מאתו גם
כל הכימים שנמסרו לו משרשי נשמות ישראל. עד שא"א
להם בשום אופן להכירו. כי מרוב ההרפתקאות העוברות
עליו מכביהו תחת ידיהם ומעולס ייקחו מאתו
נמסרו גם להם מרזי הכימים והאותות והמופתים.
עד שנמלאו גם מהם ובהם אשר החדמו כקוף בפני
אדם לכנות עצמם בשם משיח. שזה כל עניני משיחי
השקר שהיו בעולם. ואח"כ כשנודע משקריהם ופחזותם
היה קשה מאד להאמין גם באור אמתת עצמיותו כשנגלה
להם. כי הלא גם על הראשון דימו ברור כיום שזה הוא.
וכן גם על השני. וכן גם על השלישי כמובא שם
בהמעשה ועתה מאין יבא עזרם להכיר אותו בעלמו
מאחר שגם להשקריים שרצו להתהבר עמה היה לכ"א
סימנים ומופתים כאלה (וענין הזה היה גרמא בניזקין
גם בהמהלוקה והמריבה שהיו על הצדיקים הגדולים
האמתים כמו העש"ס זלוק"ל ואדמו"ר זלוק"ל שלא

הנ"ל) נתיב לא ידעו עיט ולא שזפחו עין איש (שהם
העיופות הנ"ל) לא הדריכוהו בני שחק ולא עדה עליו
שחל (שהם החיות הנ"ל) והחכמה מאין המלא ואיזה
מקום בינה. לא ידע אנוש ערכה ולא חמלא בארץ
החיים וכו'. לא יערכנה וכו' ומשך חכמה מפנינים
(כי אינם נחשבים רק לפסילות כנגדה) וגעלמה מעני
כלל חי ומעוף השמים נסתרה וכו'. אבדון ומוה אמרו
באזנינו שמענו שמעה וכו' היינו כנ"ל:

גם ענין המקרה פתח פיה לאלה המובא כס בהתור'
הנ"ל לענין כשמעוררין את האדם מהשי"ת אז
פותח פיו ומדבר דיבורים קדושים לפני השי"ת ככה
גדול וכו' עד שזוכין עי"ז לבא להתבוננת ההור' שהיא
בחי' הבת מלך תבין מרחוק כמה שהמקרה הזה נאמר
בלעקה ב"ת שצ"ע על שלמה המלך שהוא בחי' השני
למלך (כי מלך על עליזים והחמיוס כשדור"ל)
ואחר אל למלכים שמו יין (כי נשא אז בח המלך
פרעה דסמ"א וישן עד ד' שעות ביום כשחז"ל) ועי"ז
נתעלם מאתו יותר הבת מלך דקדושה כי כשהו קס
זה נופל והיא עוררה אותו בלעקה ובכייסה והחמרה
לו פתח פיה לאלה המרמז על תיקוני מליאתה כמבי'פ
והוא תיכף נחשורר ונחחרט ולעק אשת חיל (שנסעה
עם החיל למקום המבצר פנינים) מי ימלא אותה עתה
אחרי אשר ורחוק מפנינים מכרה. אבל ע"י בטח בה
לב בעלה ושלל לא יחסר גם היום יש תקוה למלא אה
כי זה המקרה מרמז על הבעתון דקדוש' שהיא בחה
ההקבירות בבת ישראל הנמשכת בשרשה מבחי' הבת
מלך דקדוש' כמבואר בהתור' פתח ר"ש והיא בבחי'
שקר התן והבל היופי אשה יראת ה' היא תהללל שסיים
שלמה בסוף הענין ומובא זה הפסוק בתחלה התור'
הנ"ל לענין מליאת ההבוננת התור' גם בדבר הכתוב
בשוב ה' את שיבת ליון וכו'. הנזכר בנמרא בתחלת
המעש' מחוץ המעגל נרא' מבואר שגלות בבל ע' שנה
הוא השי' ע' שנה שהזכיר אדמו"ר ז"ל בהמש' הנ"ל
והגאולה ובנין הבית הוא בחי' התעוררת השי' מזה
מובן שמרמז רבינו ז"ל ג"כ בדבר הבית המקדש שנבני'
על ההר ששם היה כל העשירות דקדוש' של ישראל
שהוא בחי' הר הזהב. וקדשי קדשים הוא בחי' פנינים
הנ"ל כשדור"ל על פסוק יקרה הוא מפנינים ושם דייקא
היו מונחים לוחות העדות שהם בחי' התבוננת התור'
הנ"ל כמוב"פ ודוד המע"ה זכה למלוא הר בית ה' ע"י
מידוד השינה דייקא בחי' אם אתן שנת לעיני וכו' עד
חמלא מקוב לה' וכו':

גם כמה שמבואר בהתור' הנ"ל שכל שנה מהע' שנים
נחשב לפנים מיוחד מהע' פנים של התבוננת
התור' (שהיא בחי' הבת מלך כנ"ל) וכפי הכלל כידוע

מוכרחים לעמוד מרחוק פן יהרסו וינישו לשם בלתי הכלים הר"ל ואז סקל יסקל או ירה יירה וכו'. והנה כל תמורת הכסף כמבואר שם וכן תמורת הנן ממקום דמות האדם מלך שהשלוש שלו וכן תמורת שם המדינה המלך טפס והמדי' חכמה בבחי' אי לך ארץ שמלכך נער, הכל נמשך מתמורת בן המלך בנן העבד וכאשר שררו חיות הכסף השיר והניגון כשנחברו מהתמורות נחברר ונחלף הכל בבחי' אשירי ארץ שמלך בן חורין וכו', ואמר עתה אני יודע שאני הבן המלך באמת, וממילא מבואר ששיר וניגון החיות הר"ל זה זה הניגון והשיר אשר ישיר משה בעלמו לעמיד. עד שיכירו וידעו כל יושבי חבל מי הוא העבד הרוכב על הסוס ומי הוא השר המושל האמיתי שנכלל בממשלתו ומלכותו בעלמו ית' אשר ימלוך לעולם ועד: וזה אשרה לה' כי גאה גאה סוס ורוכבו הר"ל (היינו בן העבד שרכב על הסוס) רמה בים כן יהי רלן בבי"א:

שייך להמעשה של הבעל תפלה

מבואר מדברי אדמו"ר זצ"ל שבעשר' אכשים של המלך הם בחי' העשר ספירות וממילא מובן מזה אשר הגבור הוא כנגד מדת הגבור' והרין והוא בגבורותיו הקשות רוצה להחריב את העולם אם לא יכנעו לבס הערל לשוב בתשוב' שלימ' וכמבואר בהמעש' של הבע"ה אשר הגביר לא רצה רק כנענה ואם לאו היה מתריס. וכן דיבר מזה פ"א מוריט הנדיק הר"ר נתן זצ"ל שזה הוא ענין מה שאחר הקללות שבתורת כהנים שהם ממדת גבורתו ודינו של הקב"ה כאמר או אז יכנע לבס הערל, וזה שסיים הכתוב בסוף מלאכי היה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא והשיב וכו' היינו שישבו בתשוב' שלימה פן אבוא והכיתי את הארץ חרס היינו כנ"ל, אך הנדיקים בתפלותיהם הנוראות ממתיקים הדינים והם פועלים שיאריך אפי וירחיב להם זמן אולי ישובו וכמבואר בהמעש' הג"ל אשר הבעל תפלה והממוי' על האזנות פעלו אלל הגבור שירחיב זמן להמדי' שפ"ל לתאוות ממון והשי"ת עזר בזכות תפלותיו של הבעל תפלה הכשר שנגמר גמר התיקון ונתהקנו כולם, והנה ידוע מהמקובלים אשר תחיית המתים יהי' מזה' מדת הגבור' שזה ענין מה שצרכה אתה גבור מזכירין תחיית המתים, וזה שמבואר שם בסוף המעש' שאח"כ בגמר התיקון בא הגבור והניח אותם מן התפירות והקצרים, שזה בחי' צפתה את קברותיהם הגאמר על תחיית המתים ואז השליכו כולם אלילי כספם וזהבם וכו'

וכן כל העולם להכיר מעלה גדולתם ואם היו כל ישראל נתקדשים אליהם בודאי היה גאולה שלימה) ומאז ועד הנה עוד גברה ירידת כנסת ישראל להיות נתפס לרועים ומופקרים אשר פשטו מאתה כל הוד לבושה היקרים עד שנשתנה פניה לכל תהיה ניכרת כלל כמובא שם ועל כל זאת יתעלה ויגדל עלת העלות וסיבת כל הסיבות להפוך גם ירדות כאלה לעליות ולסבב בגלגולי סבותיו שדייקא עי"ז יהיו נתועבים ונחפזים והיא בעצמה תמלא את הסימנים להכירם עין בעין שהם אמיתיים עד שיתעלו ויוחזרו למקומם והמלכות נתן להם לעולמי עד כי נחם ה' את יון וכו' :

ואע"פ שמבואר שם מדבריו הק' שהבאים להשתדך עמה מרמזים על גדולי ישראל באמת ע"ש אבל כפלים בלי גבול למעשיותיו הק'. וגם יש לבאר שדבריו סובבים בזה כמו שביאר מקודם בהבאים להשתדך עמה אשר לקחתם שלחה תשובה ע"י שליח ולקחתם הסיבה בעצמה מאחורי הכותל, ואינם שהשתדלו בזה ביותר עד שהראתה להם את פניה. יש שהניח ונפגע ויש שהניח ונחלף (בחי' הניח ומת) וממילא מובן שיש מי שעי"ז מקלן בנפישות לגמרי ח"ו, וגם בענין נכנס בשלום ויאל בשלום נמלאים כמה בחינות ובעיקר הוא הבחי' של הבחור שבמובחרים לזה : אשרי הממחה ויגיע וכו' :

שייך להמעשה מהבנים שנהלפו

ברבר הכניסה לפרדם שהוא מעשה מרכבה אשר זה הניח ונפגע וזה הניח ומת. רק ר' עקיבא נכנס בשלום ויאל בשלום, ואמר חז"ל אשר אין מוסרין מעשה מרכבה רק לחכם ומדין מדעתו, מובן ממילא מה שמבואר בהמעשה של הבנים שנחלפו אשר כל האנשים שנכנסו להגן רדפו אותם מאד עד שהוכרחו לברוח מהגן. רק הבן מלך מחמת שנעשה מדין דבר מסוך דבר נכנס בשלום ויאל בשלום והכל חלוי רק בהאדם העומד אלל הגן והפרדם הג"ל שהוא בחי' אחת עם הכסף המבואר שם כמבואר בסוף המעשה כי על הכסף דמות כמר' אדם עליו מלמעל, וע"כ גם משה רבינו לא ניגול מקנאת המלאכים שרודפין את האדם הרוצה לכנוס בגן התורה ומתקנאין בו רק ע"י הענא אחו ככסף כבדי אשר כמר' אדם הג"ל עומד עליו מלמעל, וכמבואר בליקוטי תנינא בהתור' תקנו ממשלה סי' א' וגם הוא נכנס בשלום ויאל בשלום בחלית המעלה ע"י שהיה חכם והבין והוסיף מדעתו יום אחד כמו שדרשו חז"ל, ושאר כל העם בהעדר הכלים האלה

מכלים ע"י שחזוני וחסייעני המד לעסוק בסיפורי מעשיות מלדיקים אמתיים שהם בחינות מוחין גדולות:

ועזרני והושיעני לכסוף ולהשתוקק ולהתגעגע תמיד לבא לארץ ישראל ואזכה להמשיך עלי קדושת ארץ ישראל תמיד. וע"י זה אזכה לאמונה בשלימות. להאמין באמונה שלימה בהשגחתך תמיד. ותליאני מעבדות לגמרי. שאזכה לידע ולהאמין שאין שום דרך הטבע בעולם כלל רק הכל בהשגחתך לבד. כי גם הטבע בעלמה מתנהגת בהשגחתך תמיד ואתה משנה הטבע בכל עת ע"י הלידיקים אמתיים שכל דור ודור שטוין חדשות ונפלאות בכל דור כאשר שמענו מהנבונים ורחם עלי ועל כל ישראל למען שמך. ועזרנו וזכנו להתדמות אליך תדבק. שזוכה להבדיל בין האור ובין החשך. עד שדע באמת להבחין ולהבדיל בין סיפורי מעשיות של לדיקים אמתיים. ובין סיפורי מעשיות של רשעים. וגם לידע ולהבחין ממי לספר ואיך לספר. באופן שאזכה לספר מלדיקים אמתיים הגדולים במעלה. אשר הסיפור והדיבור מהם יהיה לו כח לעורר מחשבותי. כי אתה הודעתנו שכנגד כל מעשה של לדיקים יש כנגדו מעשיו של רשעים ושקרנים. ומעשיות מעורבים של העושים דברים הנראים כמופת ע"י כמה תחבולות ע"י כישוף או ע"י דבר אחר. ואי אפשר להבחין ולהבדיל ביניהם. כי אם מי שידע להבדיל בין האור ובין החשך כאשר הודעתנו ברחמיך הרבים. ובעולם חלישותינו אשר נחרחקנו ממך מאד. בוודאי אין בידנו להבדיל בין האור ובין החשך. על כן רחם עלינו עזרנו והושיענו שזוכה על כל פנים לאמונה שלימה. ותהיה אמונתנו חזקה כל כך כאלו אנו רואין בעינינו ממש מה שאנו מאמינים בו באמת. וזוכה להאמין כך י"י אלהינו שאתה משגיח בהשגחה פרטיית בכל עת. ואתה עושה חדשות ונפלאות בכל עת בכל דור ודור ע"י לדיקים האמתיים שכל דור וזוכה להאמין שיש הבדל והפרש גדול בין המופתים והחיידושים הנעשים ע"י הלידיקים האמתיים ובין המעשיו הנדמים למופתים הנעשים ע"י הרשעים, או על ידי המעורבים מטוב ורע. אשר עדיין אינם ראויים לזה לעשות מופתים בעולם. ומחלבים בטלית שאינו שלהם. אשר יש הבדל והפרש בין מעשיהם של אלו למעשיהם ומופתיהם של הלידיקים האמתיים כמו בין האור ובין החשך. באופן שאזכה תמיד לספר סיפורי מעשיות מלדיקים אמתיים שיש להם כח לעורר את מחשבותי. יהיו לרזון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי אורי וגואלי. אמן בלה :

וכל העולם עסקו רק בתורה וחפלי וחשוב ומעשים טובים בן יהי רצון במהרה בימינו אמן :

ועיין בהיקונים היקון ע' דוד שבעה מיני דרכים היו בשערי וכו' כלל כל גוונים וכו' ע"ש ותבין לענין השבעה שערות של זהב שיש בהם כל הגוונים של החינוך שלקח אותם הגבור. גם מה שהכתב שברחו להם שמחה לתכלית קבלו עליהם האהבה ואמן למלך ע' בספר יקרא דבנתל על המעשה הזאת מבורר שם כי באמת השמחה דקדושה קשורה ומשולבת עם האהבה דקדושה בחי' ויעללו כך אהבני שמך וכו' ע"ש:

תפלה מבעשה הצדיקים

גדולים מעשי יי רדושים לכל חתלהם. מה רבו מעשיך יי כולם בחכמה עשית מלאה הארץ קנייך. מה גדלו מעשיך יי מאד עמקו מחשבותיך רבש"ע. אלה האל עושה פלא. ואלה עושה נפלאות בכל דור ודור על ידי הלידיקים האמתיים שכל דור. כאשר אבותינו ספרו לנו את כל הגדולות והנפלאות והנסים הגדולים והמופתים הנוראים אשר עשית בכל דור ודור ע"י לדיקים האמתיים מימות עולם עד היום הזה. וגם בדור הזה בוראי נמלאים בעלי מופת אמתיים. ובכן זכני ברחמיך הרבים ועזרני והושיעני וחזקני ואמלי שאזכה לספר סיפורי מעשיות מלדיקים אמתיים מכל מה שעבר עליהם בימיהם. הן מה שעבר עליהם בעצמם. והן מה שעבר על בניהם ועל כל הנללים אליהם. וכל האותות והמופתים הגדולים והנוראים שעשו בעולם באתגליא ובאתכסיא. וכל הדרכים הקדושים והתגלות אלהות שהמשיכו בעולם. הכל אזכה לשמוע היטב בלזני ובלבי. ולשית ולספר בהם תמיד. ימלא פי תהלתם כל היום תפארתם. כי תהלתם היא תהלתך והתפארתם היא תפארתך. זכני לעסוק בזה בכל יום ויום. לספר סיפורי מעשיות מלדיקים אמתיים. באופן שאזכה שיומשך עלי קדושתם העלומה. וע"י זה אזכה לעורר מחשבותי מכל הכלכלים וערכוב הדעת ומכל מיני מחשבות זרות וחילוניות. ומכל מיני כרהורים רעים. ומכל מיני בלבול הדעת שבעולם הנמשכין ממחויין דקטנות ואזכה ללאת ממוחין דקטנות למוחין גדולות וע"י זה תליני ותפדני מכל הכרות ומכל היסורין ומכל מיני דליים שבעולם. שכולם נמשכין מבלבול הדעת ממוחין דקטנות ואתה ברחמיך הרבים תפדני ותליני

מדריך נסיעה אל ציון רביז"ל בעיר אומין

על הדרך הראשי שבין עיר קיוב לעיר אדעס, שם היא עיר אומין.
כדי להכנס עם רשיון אל תוך עיר אומין צריך להיות קודם
בעיר קיוב, ולבקש שם מהאינטורים וויזע, והוא רשיון להכנס אל תוך
עיר אומין, כי אומין הוא פלך קיוב.

בנסעך מעיר קיוב על כביש הראשי לאדעס כבר תראה באמצע
הדרך (אחרי נסיעה של ג' שעות) בכל עשרים ושלושים קילומטרים
שלט גדול המכשר לך כמה קילומטרים יש עוד עד עיר אומין.

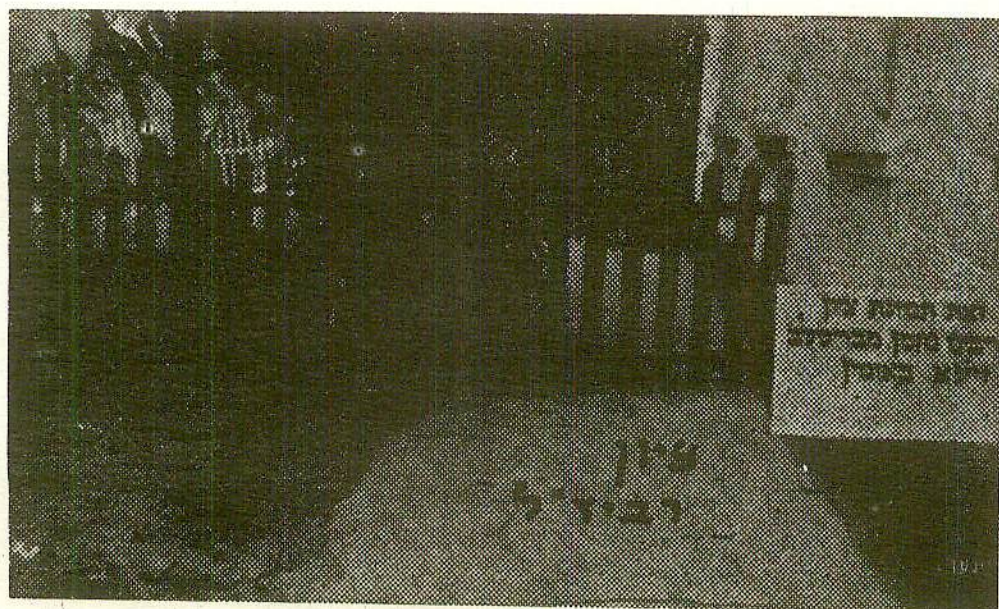
בהגיעך אל הסיבוב מהכביש הראשי אל תוך עיר אומין, תיסע
עם הכביש הזה המוליכה אל תוך העיר ישר ישר עד שתגיע אל
מאנאומענט גדול, דיוקנו של לענין, (פסל לענין) Lenin Monument
שם אחר הפסל דייקא, תעשה סיבוב שמאלה. הרחוב הזה שאחר הפסל
נקרא רחוב פושקין (אוליציא פושקינא) Puskin St. תיסע עם הרחוב הזה
ישר עד שתגיע אל מספר 52. שם תעמוד ותראה שמשם יוצא סימטה
קצרה ונקרא רחוב בילינסקי (אוליציא בילינסקי) Bilinski St.

הבית הראשונה ברחוב בילינסקי אל צד ימינך היא מספר 1.

בחצר בית זה שם הוא הציון הקדוש.

לפני הבית יש גדר של עץ, כשתכנס אל תוך החצר, תלך אל צד
פתח הבית, שם תראה חלון, וכן תראה גדר שני של עץ המפריד בין
בית זה לבית אחר.

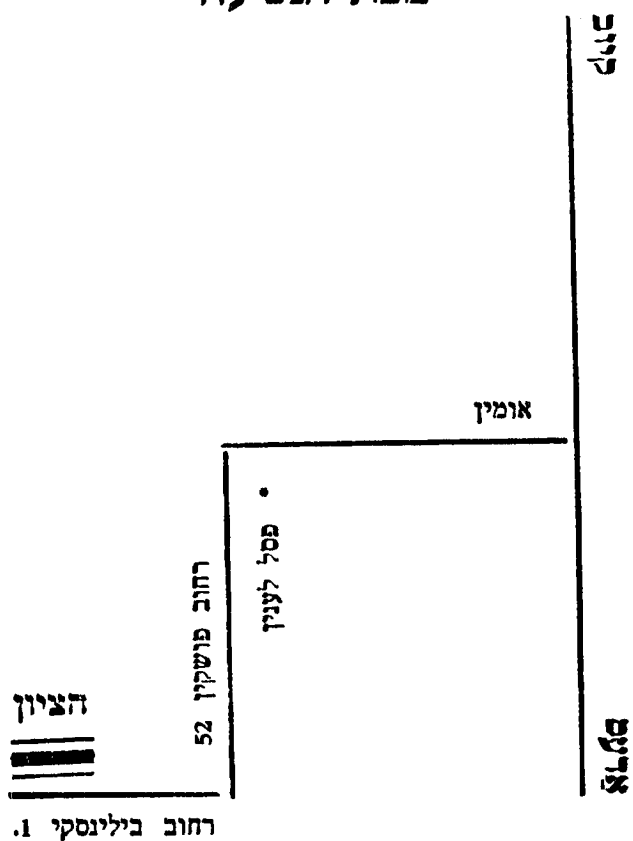
וכשתעמוד עם פניך נגד הגדר הזה, אז יהיה החלון מצד ימינך
והגדר מלפניך ושם הוא הציון הקדוש כאשר תראה בתמונה זו.

עוד סימן יהיה לך כי לפני הציון סמוך לו ממש, יש ספסל מחוכרת אל הארץ כאשר תראה בתמונה זו.

מפת הגסיעה

קול הקורא להתבודדות

דיך (פלוגי בן פלוגי, זאג בפירוש ארויס מיטין מויל דיין נאמען, וועט עס דיר א טובה זיין) מיין טייערער מקורב און תלמיד רוף איך.

אין בעט דיך שמעל זיך אפ עטליכע מינוט, און הער זיך גוט איין צו מיינע רייד, וועלכע איך רעד למובתך הנצחיית:

זאלסט וויסען אז פיעל עבודה האב איך געהאט איידער איך האב דיך מקרב געווען, אביסעל קאנסטו פארשטיין און פיהלען וויפיעל נסים עס איז געטאן געווארן פאר דיינעם וועגען זאלסט מקורב ווערען. — אלזא, איינס פון די תנאים אויף וועלכע איך בין מקרב מיינע תלמידים איז, זיי זאלען זיך נישט לאזען נארען, ווער שמועסט זיי זאלען זיך זעלבסט נישט נארען פרעג איך דיך וואס? . . . די האסט שוין פיעל מאל גיהערט און פערשטאנען, אז מיין עיקר עצה אונד דרך, דורך וועלכען מען קאן מקבל זיין אלע מיינע תיקונים, און אז דער מענטש זאל פערעכטען אלעס וואס ער דארף פערעכטען, און צו קומען צו וואס ער דארף צו קומען, איז נאך „התבודדות“, דאס הייסט מען זאל זיך אין אבעזונדער ארט אויסשמועסען פאר'ן רבנו של עולם, און בעמען אלעס וואס מען דארף בגשמיות וברוחניות, און מתודה זיין אלעס וואס מען איז עובר בשוגג ובמזיד, באונס וברצון, און דאנקען השי"ת אויף אלע טובות הרוחניות והגשמיות:

דאס האב איך גע'פועל'ט ביי השי"ת, אז דער מענטש וואס וועט מקיים זיין בפשיטות גמור, אלע טאג א שעה שטיין פאר השי"ת, אפילו ער וועט גאר נישט קענען רעדען, נאר ער וועט זיך ניימען צו בענקען און צו רעדען, וועט ער זוכה זיין צו כל טוב, און וועט נישט האבען קיין שום דין למעלה, ווארום מיט דער עבודה וועט פערעכט ווערען אלעס, זיין נפש רוח ונשמה, אין אלע עולמות וואס הענגען אין איהם, פון אדה"ר ביז משיח צדקנו דאס איז אמת ויציב נכון וקים און איך בין ערב דערפאר.

קול הקורא להתבודדות

דאָס בין איך דיר אויך מודיע, אז אויף דעם גרינגען תיקון מיט
וועלכען מען קען מיט איין שעה זוכה זיין צו כל טוב, וועט זיך
דער בעל דבר פערלייגען פארשטעלען איהם בכל האופנים: מיט קשיות,
ניט צו גלייבען ניט קיין צייט צו האַבען, טוען אנדערע עבודות אבי
דיך אוועק צו נעמען דערפון.

נן! ברודער האַרציגער, האַב רחמנות אויף דיר, עפען אויף דיינע
אויגען פערשטעה ווי אומגליקלעך דער בעל דבר וויל דיך מאַכען,
זאָלסט חלילה בלייבען אַרעם און נאַקעט, און נישט קאנען מקבל זיין
מיינע גרויסע תקונים, וועלכע זענען נוגע עד אין סוף, דורך איין
איינציגע שעה אין טאָג.

איך ווייס, אז דו ביזט גרייט מקריב צו זיין פאַר השי"ת פיל, און
אין דעם עיקר וואָס איז אזוי גרינג מקיים צו זיין לאַזטו דיך
אָפּגארען! וואָרף אוועק אַלע געלטער, אַלע געשעפטען, אַלע מחשבות,
און לויף שוין ראַמעווען זיך!

וועסטו זעלבסט דערנאָך דאנקען השי"ת

אשר יעצד לטובה אמן

ברשות רבך נ'חל נ'זכע מ'קור ח'כמה

